

RAAD VOOR BETWISTINGEN INZAKE **STUDIEVOORTGANGSBESLISSINGEN**

UITSPRAKEN WERKJAAR 2019
STUDIEBETWISTINGEN DEEL 1

Inhoud

[Zitting van 4 januari 2019](#)

rolnummer 2018/662

rolnummer 2018/666

[Zitting van 23 januari 2019](#)

rolnummer 2018/597

rolnummer 2018/610

rolnummer 2018/623

rolnummer 2018/625

rolnummer 2018/628

rolnummer 2018/629

rolnummer 2018/641

Zitting van 25 januari 2019

rolnummer 2018/604
rolnummer 2018/631
rolnummer 2018/648
rolnummer 2018/649
rolnummer 2018/650
rolnummer 2018/657
rolnummer 2018/678
rolnummer 2018/688

Zitting van 11 februari 2019

rolnummer 2018/640

Zitting van 11 februari 2019 (2)

rolnummer 2019/006

Zitting van 18 februari 2019

rolnummer 2019/013
rolnummer 2019/038

Zitting van 1 maart 2019 rolnummer
2019/034 Zitting van 6 maart 2019
rolnummer 2019/030

Zitting van 13 maart 2019

rolnummer 2019/052
rolnummer 2019/056
rolnummer 2019/057

Zitting van 20 maart 2019

rolnummer 2019/062
rolnummer 2019/064

Zitting van 4 januari 2019

Arrest nr. 4.631 van 4 januari 2019 in de zaak 2018/662

In zake: xxx

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 14 november 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 7 november 2018, waarbij een vrijstelling voor het opleidingsonderdeel ‘Consumentengedrag’ wordt geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 4 januari 2019.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

In het academiejaar 2017-2018 is verzoekster ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het Bedrijfsmanagement’ aan de Hogeschool Gent. Zij slaagt voor de opleiding met grote onderscheiding (79,6%).

Tot deze opleiding behoort het opleidingsonderdeel ‘Consumentenpsychologie’ dat 3 studiepunten vertegenwoordigt en waarop verzoekster een examencijfer van 18/20 behaalt.

In het academiejaar 2018-2019 wenst verzoekster zich in te schrijven voor het schakelprogramma tot master of science in de Communicatiewetenschappen.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Consumentengedrag’, dat in dat schakelprogramma 5 studiepunten vertegenwoordigt, dient verzoekster een aanvraag tot vrijstelling in, gesteund op de credit die zij behaalde in haar professionele bacheloropleiding voor het opleidingsonderdeel ‘Consumentenpsychologie’.

Op 2 oktober 2018 verleent L.H., docent van het opleidingsonderdeel ‘Consumentengedrag’, voor deze vrijstellingsaanvraag een positief advies, gesteund op een ‘vergelijkbare inhoud’. De betrokken docent geeft daarbij bijkomend aan dat “deze vrijstelling mag opgenomen worden in de vaste lijst met vrijstellingen en in de toekomst dus standaard worden toegekend”.

Op 4 oktober 2018 meldt de facultaire studentenadministratie goedkeuring van de aanvraag tot vrijstelling. Ten gevolge van die beslissing schrijft verzoekster zich uit voor de groepsopdrachten die bij het opleidingsonderdeel ‘Consumentengedrag’ horen, en volgt zij ook niet langer de colleges.

Een week later, op 11 oktober 2018, ontvangt verzoekster van de trajectbegeleider de volgende e-mail:

“Beste student(e)

Het inschrijvingscurriculum van de opleiding ‘Schakelprogramma tot Master of Science in de communicatiewetenschappen’ dat je hebt voorgelegd, werd door de curriculumcommissie bekeken en – mogelijk met enkele aanpassingen – door de curriculumgeschiedenis goedgekeurd.

De commissie formuleert hierover de volgende opmerking:

vrijstelling voor consumentengedrag werd afgekeurd door de curriculumcommissie van 8/10/2018.

Gelieve je curriculum nogmaals na te kijken. Via <http://oasis.UGent.be> kan je je curriculum aanvaarden via de knop ‘zich akkoord verklaren’. Heb je je al eerder in het

academiejaar akkoord verklaard met je curriculum, dan moet en ken je dit nu niet meer opnieuw doen.

Indien de curriculumcommissie wijzigingen heeft doorgevoerd en je gaat niet akkoord met de beslissing van de commissie over je voorgestelde curriculum, kan je intern beroep aantekenen [..]”

Verzoekster bevraagt zich bij de trajectbegeleider omtrent de redenen achter deze beslissing; zij krijgt op 15 oktober 2018 het volgende antwoord:

“De documenten, betreffende de aanvraag voor vrijstellingen, die de lesgever kan ondertekenen, is een advies.

Dit advies wordt nagekeken door de curriculumcommissie (art. 32 in het OER) en die beslist of de vrijstelling al dan niet wordt toegestaan.

De vergadering van de curriculumcommissie was maandag 08/10/18.

Vrijstellingen kunnen pas goedgekeurd worden na beraadslaging van de curriculumcommissie.

Dat in jouw geval de vrijstelling werd goedgekeurd voorafgaand de vergadering Curriculumcommissie blijkt, na onderzoek door de onderwijsdirecteur, het [gevolg] te zijn van een materiële vergissing van een beleidsmedewerker die per ongeluk te snel de goedkeuringsknop had gehanteerd.

De reden waarom deze vrijstelling voor Consumentengedrag niet werd goedgekeurd, is omdat het vak aan de UGent 5 studpunten bedraagt en het vak waarop de vrijstelling wordt gebaseerd slechts 3 studiepunten bedraagt én een professionele bachelor credit is. Dit is een te groot verschil, waardoor de curriculumcommissie besliste om dit advies van de lesgever niet te volgen.

Hoe dan ook houdt de curriculumcommissie als één van haar criteria aan, dat vakken gevolgd binnen een professionele bachelor nooit aanleiding kunnen geven tot een vrijstelling binnen onze academische opleiding wanneer dit vak minder studiepunten heeft dan het vak waarvoor de vrijstelling wordt aangevraagd.

De beslissing om deze vrijstelling niet goed te keuren werd unaniem beslist door de curriculumcommissie.

Alle studenten die op basis hiervan de vrijstelling hadden aangevraagd, zijn dan ook allemaal gecontacteerd met de melding dat deze vrijstelling niet werd toegestaan. Er staat ook duidelijk op de website vermeld dat er geen vrijstelling is voor credits uit een professionele bachelor, en er dus een reële kans is dat dergelijke aanvraag niet wordt goedgekeurd.

<https://www.ugent.be/ps/nl/voor-studenten/administratie/vrijstellingen>.

Mocht u beroep willen aantekenen dan kan dit bij de ombudsdienst van de faculteit.”

Tegen de beslissing van 11 oktober 2018 stelt verzoekster op 17 oktober 2018 het volgende intern beroep in:

“[...]

2. Feiten en middelen die de vrijstelling rechtvaardigen.

- 2.1. Professor L.H., lesgever van het vak 'Consumentengedrag (K001178), heeft op 02/10/2018 een positief advies gegeven om mij een vrijstelling te verlenen voor dit vak. Het positief advies werd gegeven op basis van vergelijkbare inhoud (zie bijlage 1).
- 2.2. Professor L.H. heeft geadviseerd om deze vrijstelling op te nemen in de vaste lijst met vrijstellingen en deze vrijstelling in de toekomst standaard toe te kennen (zie bijlage 1)
- 2.3. Professor L.H. twijfelde in eerste instantie om de vrijstelling positief te adviseren gezien het verschil in studiepunten. Daarom nam professor L.H. haar beslissing, om mij de vrijstelling te verlenen, pas na overleg met prof. dr. S.J., lid van de Curriculumcommissie van de faculteit politieke en sociale wetenschappen. Prof. dr. S.J. heeft dus ook positief geadviseerd om de vrijstelling te verlenen alsook om deze vrijstelling op te nemen in de vaste lijst met vrijstellingen en deze vrijstelling in de toekomst standaard toe te kennen.
- 2.4. Deze vrijstelling werd bovendien verleend aan meerdere studenten die reeds een opleiding [volgden] aan HoGent, nl. [F.D.S.], [S.V.], [S.V.P.] en [J.D.S.]. Volgens [K.D.P.] werden ook deze vrijstellingen terug ingetrokken (zie bovenstaande e-mail d.d. 15/10/2018 van trajectbegeleider [K.D.P.]).
- 2.5. De facultaire studentenadministratie heeft de vrijstelling op 04/10/2018 goedgekeurd en deze vrijstelling aan mijn curriculum toegevoegd (zie bijlage 2).
- 2.6. De Curriculumcommissie heeft op 08/10/2018, eenzijdig en zonder opgave van reden, de vrijstelling afgekeurd (zie bovenstaande e-mail d.d. 11/10/2018 van trajectbegeleider [K.D.P.])
- 2.7. Aangezien de vrijstelling aanvankelijk werd goedgekeurd, heb ik mij dan ook uitgeschreven groepsopdrachten en de lessen niet meer gevolgd. Als de beslissing van de Curriculumcommissie wordt gehandhaafd, betekent dit dat ik een achterstand zal opgelopen hebben voor deze groepsopdrachten en lessen. Deze achterstand kan mogelijks een invloed hebben op mijn eindresultaat voor dit opleidingsonderdeel, en bijgevolg ook op mijn eindresultaat voor mijn schakeltraject.
- 2.8. Er werd aan het AHOVOKS, afdeling School- en Studietoelagen, meegedeeld dat ik een opleiding volg voor 48 studiepunten (zie bijlage 3). Dit [bevestigt] dat mijn vrijstellingen werden goedgekeurd want ze werden doorgegeven aan minstens 1 andere instelling.
Standaard schakeljaar: 62 studiepunten Vrijstellingen
voor:
 Consumentengedrag (K001178): 5 studiepunten
 Inleiding tot communicatiewetenschappelijk onderzoek (K001240): 3 studiepunten
 Statistiek (K000441): 6 studiepunten
48 studiepunten = 62 – 5 – 3 – 6
- 2.9. Volgens [K.D.P.] werd de beslissing om deze vrijstelling niet goed te keuren unaniem genomen door de Curriculumcommissie (zie bovenstaande e-mail d.d. 15/10/2018 van trajectbegeleider [K.D.P.]). Dit lijkt mij onmogelijk daar prof. dr. S.J., lid van de Curriculumcommissie van de faculteit politieke en sociale wetenschappen, positief geadviseerd heeft om de vrijstelling toe te staan.

- 2.10. De inhoud van het reeds gevolgd opleidingsonderdeel ‘Consumentenpsychologie’ aan de HoGent is nagenoeg identiek aan de huidige opleiding ‘Consumentengedrag (K001178)’ in het Schakelprogramma tot Master of Science in de communicatiewetenschappen. Ook de ‘eindcompetenties’ zijn vergelijkbaar. Dit kan vastgesteld worden aan de hand van de studiefiches (zie bijlagen 4 en 5).
- 2.11. Bij het reeds gevolgde opleidingsonderdeel ‘Consumentenpsychologie’ aan de HoGent werd het volgende handboek gebruikt: ‘Consumentenpsychologie, de basis’ editie 2016 (ISBN-nr.: 987-90-334-9796-4) van auteur Guido Valkeneers (zie bijlage 5).
- 2.12. De ‘slides’ (zie bijlage 6), die gebruikt werden tijdens de lessen van het opleidingsonderdeel ‘Consumentenpsychologie’ aan de HoGent in het academiejaar 2017-2018, verduidelijken de inhoud van het reeds gevolgd vak.
- 2.13. Ik behaalde voor het opleidingsonderdeel ‘Consumentenpsychologie’ aan de HoGent in het academiejaar 2017-2018 een 18 op 20 (zie bijlage 7).
- 2.14. Voor de opleiding ‘Bachelor in het bedrijfsmanagement, afstudeerrichting marketing’, die ik volgde aan de HoGent in het academiejaar 2017-2018 was ik geslaagd met een grote onderscheiding (zie bijlage 7).
- 2.15. Het is zeer aannemelijk dat de ‘Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen’ in een of meerdere arresten beslist heeft om in gelijkaardige situaties wel een vrijstelling toe te staan. Ik heb echter, wegens studieverplichtingen en een korte periode waarbinnen een beroepsschrift kan ingediend worden, niet de tijd gevonden om de grote hoeveelheid uitspraken van die Raad te doorzoeken.

3. Conclusie

Op basis van bovenstaande feiten en middelen lijkt het mij aangewezen om de vrijstelling voor het vak ‘Consumentengedrag (K001178)’ alsnog toe te kennen. Deze vrijstelling werd immers geadviseerd door 2 professoren, die de inhoud van het vak zeer goed kennen, en tevens goedgekeurd door de facultaire studentenadministratie. Enkel de Curriculumcommissie, met waarschijnlijk leden die de inhoud van het opleidingsonderdeel niet zo goed kennen, gaat niet akkoord.

Het doorslaggevende criterium om de vrijstelling toe te kennen, is volgens mij de nagenoeg identieke inhoud van het reeds gevolgd opleidingsonderdeel ‘Consumentenpsychologie’ aan de HoGent en de huidige opleiding communicatiewetenschappen. Dit is tevens het criterium dat de professoren hebben aangehaald om hun advies te verantwoorden.

Dat er in het advies van de professo[ren] ook vermeld staat om deze vrijstelling op te nemen in de vaste lijst met vrijstellingen en deze vrijstelling in de toekomst standaard toe te kennen, versterkt het advies van de professoren om de vrijstelling toe te kennen.

Het lijkt mij ook onmogelijk dat de leden van de Curriculumcommissie ‘unaniem’ beslist hebben om de vrijstelling niet te geven want prof. dr. [S.J.] heeft positief geadviseerd om de vrijstelling te verlenen.

[K.D.P.] ‘beweert’ dat de Curriculumcommissie als één van haar criteria aanhoudt, dat vakken gevolgd binnen een professionele bachelor nooit aanleiding kunnen geven tot een vrijstelling binnen een academische opleiding wanneer dit vak minder studiepunten heeft

dan het vak waarvoor de vrijstelling wordt aangevraagd. Dit zou dus de reden zijn om de vrijstelling niet toe te kennen.

Dat lijkt mij geen doorslaggevend criterium. Het moet immers de inhoud van het opleidingsonderdeel zijn dat bepalend is voor een mogelijke vrijstelling en niet het aantal studiepunten en/of de reeds gevolgde opleiding.

Het kan toch niet de bedoeling zijn dat ik een opleidingsonderdeel dat ik reeds met succes heb gevolgd, en waarbij ik een resultaat van 18 op 20 behaalde, opnieuw moet volgen.

In die zin is het zeer waarschijnlijk dat de ‘Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen’, bij een gelijkaardige casus, al uitspraken deed waarbij wel een vrijstelling werd gegeven.”

Op 24 november 2018 dient verzoekster nog een aanvullende nota bij haar intern beroep in, waarin zij het volgende uiteenzet:

“In het antwoord dat ik kreeg van trajectbegeleider [K.D.P.] op 15/10/2018 (zie beroepschrift), m.b.t. de weigering van de vrijstelling voor het opleidingsonderdeel ‘Consumentengedrag’, staat dat mijn vraag om een vrijstelling niet werd goedgekeurd omdat het vak aan UGent 5 studiepunten bedraagt en het vak waarop de vrijstelling wordt gebaseerd slechts 3 studiepunten bedraagt én een professionele bachelor credit is. Dit is het ‘enige’ dat als reden werd aangehaald.

Zoals ik ook al schreef in mijn beroepschrift, dat ik aangetekend verstuurd heb op 17/10/2018, mag het verschil in studiepunten echter niet de reden zijn om de vrijstelling te weigeren.

Daarnaast schreef ik in mijn beroepschrift bij de nummering 2.15 het volgende: *“Het is zeer aannemelijk dat de ‘Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen’ in een of meerdere arresten beslist heeft om in gelijkaardige situaties wel een vrijstelling toe te staan. Ik heb echter, wegens studieverplichtingen en de korte periode waarbinnen een beroepschrift kan ingediend worden, niet de tijd gevonden om de grote hoeveelheid uitspraken van die Raad te doorzoeken.”*

Ondertussen heb ik meerdere arresten van de ‘Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen (verder ‘de Raad’) kunnen bekijken.

Ik stel daarbij vast dat de Raad niet de bevoegdheid heeft om al dan niet vrijstellingen toe te kennen maar wel om onder andere de beslissingen, waarbij vrijstellingen niet werden toegekend, te vernietigen.

Tevens kan de Raad de instelling, die de vrijstelling niet toekende, opdragen een nieuwe beslissing te nemen rekening houdend met de in het arrest vermelde overwegingen van de Raad.

Mijn stelling dat het verschil in studiepunten niet de reden mag zijn om de vrijstelling te weigeren, wordt in verschillende arresten van de Raad bevestigd:

1. Arrest van 14 januari 2016 in de zaak 2015/638.

Daarin schrijft de Raad onder andere het volgende:

“Ze benadrukt dat een vrijstellingsaanvraag enkel en alleen op basis van de vaststelling van dadelijke verschillen qua leerinhoud of-doelstellingen kan worden afgewezen.”

2. Arrest van 22 januari 2015 in de zaak 2014/545 Daarin schrijft de Raad onder andere het volgende:

“De Raad wijst erop dat uit verschillen in omvang van het opleidingsonderdeel en de studiebelasting a fortiori de contacturen die besteed worden aan onderdelen niet ipso facto volgt dat twee opleidingsonderdelen niet voldoende gelijkwaardig zijn. Een beslissing tot weigering van een vrijstelling die in hoofdzaak gesteund wordt op zulke gronden is niet afdoende gemotiveerd.”

3. Arrest van 22 april 2014 in de zaak 2014/044

Daarin schrijft de Raad onder andere het volgende:

“De Raad wijst er vervolgens op dat een zuiver kwantitatieve benadering zoals de vergelijking op basis van het aantal studiepunten en de omvang van leereenheden op zich niet afdoende is om een weigering te motiveren.”

4. Arrest van 11 december 2014 in de zaak 2014/473

Daarin schrijft de Raad onder andere het volgende:

“De voornaamste, zo niet de enige toetssteen om de gelijkwaardigheid van verschillende opleidingsonderdelen te beoordelen is een concrete vergelijking van de inhoud de omvang, de moeilijkheidsgraad, de beoogde competenties e.d.”

5. Arrest van 19 april 2012 in de zaak 2012/063 Daarin schrijft de Raad onder andere het volgende:

“De Raad herinnert eraan bij het oordelen of een vrijstelling al dan niet wordt verleend, niet vereist is dat er een volledige inhoudelijke overeenstemming is tussen het opleidingsonderdeel waarvoor vrijstelling wordt gevraagd (i.c. ...) en de door verzoekende partij eerder met succes gevolgde opleidingsonderdelen en dat in geval van een weigering uit de motieven moet blijken waarom en in welke mate de inhoudelijke verschillen tot gevolg hebben dat verzoekende partij de doelstellingen het opleidingsonderdeel waarvoor wordt gevraagd, niet geacht wordt te hebben behaald.”

Uit de bovenstaande overwegingen van de Raad is het duidelijk dat de redenen die werden opgegeven door de Curriculumcommissie, nl. het verschil in studiepunten én het feit dat het om professionele bachelor credits gaat, niet als afdoende motivering kunnen gebruikt worden om de vrijstelling voor het opleidingsonderdeel ‘Consumentengedrag’ te weigeren.

Daarnaast mag er niet enkel gekeken worden naar wat er op de studiefiches vermeld staat. Dit zijn immers zeer summiere omschrijvingen die voor interpretatie vatbaar zijn en ze geven niet volledig weer van wat er in werkelijkheid gedoceerd werd in het opleidingsonderdeel ‘Consumentenpsychologie’ van de professionele bachelor in het bedrijfsmanagement aan de Hogeschool Gent en wat er gedoceerd wordt in het opleidingsonderdeel ‘Consumentengedrag (KOO1178)’ in de opleiding Schakelprogramma tot master of science in de communicatiewetenschappen aan UGent. De slides en het gebruikte handboek, die werden bijgevoegd in het beroepschrift, kunnen duidelijkheid verschaffen over de doelstellingen en de eindcompetenties m.b.t. het vak ‘Consumentenpsychologie’, dat ik volgde aan de HoGent in het academiejaar 2017-2018, waarvoor ik een 18 op 20 heb behaald.

Ik verzoek hierbij om ook rekening te houden met het feit dat ik voor de opleiding ‘Bachelor in het bedrijfsmanagement, afstudeerrichting marketing’, die ik volgde aan de HoGent in het academiejaar 2017-2018, geslaagd ben voor alle vakken in eerste zit en afgestudeerd [ben] met grote onderscheiding.

Daarvoor was ik ook al voor de opleiding ‘Bachelor in het bedrijfsmanagement, afstudeerrichting KMO’, die ik volgde aan de HoGent, eveneens voor alle vakken geslaagd in eerste zit en afgestudeerd met grote onderscheiding. Indien u dat wenst kan ik een kopie bezorgen van de ‘Examenresultaten Bedrijfsmanagement KMO’.

Hiermee wil ik aantonen dat ik mijn studies ernstig neem én een gemotiveerde student ben. Het is mijn bedoeling om een waardevol en nuttig traject te volgen. Het nogmaals volgen van een vak, waarvoor ik reeds slaagde met zeer hoge punten, lijkt mij dan ook geen meerwaarde voor mijn traject.”

De institutionele beroepscommissie behandelt verzoeksters beroep een eerste maal in zitting van 19 oktober 2018.

Nadat op aangeven van verzoeksters vader is vastgesteld dat bij die beraadslaging een verkeerde studiefiche werd geconsulteerd, beslist de beroepscommissie om op haar beslissing van 19 oktober 2018 ‘terug te komen’, en op 7 november 2018 opnieuw uitspraak te doen. Het nieuwe oordeel van de beroepscommissie luidt als volgt:

“De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennisgenomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift.

De institutionele beroepscommissie heeft inzage gekregen in de beslissing van de curriculumcommissie en in het e-mailverkeer met de studente omtrent haar curriculum en de vrijstelling.

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat er inderdaad geen gemotiveerde afwijzing van de vrijstelling door de curriculumcommissie aan de studente werd bezorgd. De studente ontving op 11 oktober wel de melding dat de curriculumcommissie de vrijstelling niet had toegekend. De institutionele beroepscommissie heeft echter discretionaire bevoegdheid waardoor haar beslissing integraal in de plaats van de curriculumcommissie komt.

De curriculumcommissie motiveert het niet toestaan van de vrijstelling voor ‘Consumentengedrag’ in haar vergadering van 8 oktober 2018 als volgt:

[Onze] vrijstellingsprocedure stelt ‘geen vrijstellingen op basis van hogeschoolcredits (uitgezonderd voor statistiek 3SP)’.

Er werden een aantal vrijstellingsaanvragen positief geadviseerd door de lesgever op basis van hogeschoolcredits (bv. [L.H.] voor [‘consumentengedrag’] van 5SP o.b.v. vakken behaald in professionele bachelor waar hetzelfde handboek werd gebruikt).

(...)

Herziening na overleg met [S.J.] en [L.H.]:

Er worden geen vrijstellingen gegeven op basis van professionele credits.

Inleiding tot communicatiewetenschappelijk onderzoek (3SP) werd ook goedgekeurd, op basis van 12 studiepunten aan hogeschool. De vrijstellingsprocedure wordt geherformuleerd naar ‘geen vrijstellingen op basis van hogeschoolcredits (uitgezonderd voor vakken van 3SP).

Verschil van 3SP in de vakken.

Dit wordt beschouwd als een te groot verschil in aantal studiepunten om vrijgesteld te worden. Een omstandige motivatie van de lesgever is nodig als dergelijke vrijstelling toch zou goedgekeurd worden in de toekomst.

(...)

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de beslissing inderdaad unaniem is genomen en dat prof. [J.] zijn eerder advies heeft herzien waardoor de beslissing effectief unaniem is. De institutionele beroepscommissie ziet geen reden om hieraan te twijfelen. Zonder hieraan afbreuk te doen maar enkel voor de volledigheid meldt de institutionele beroepscommissie dat de studente geen belang heeft bij dit argument nu de institutionele beroepscommissie binnen haar discretionaire bevoegdheid een nieuwe beslissing neemt over de aangevraagde vrijstelling.

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de curriculumcommissie dit opleidingsonderdeel niet standaard in de vrijstellingenlijst zal opnemen. De vrijstelling werd overigens voor alle studenten in hetzelfde geval als [verzoekster] geweigerd. Alle studenten in hetzelfde geval als [verzoekster] zijn bijgevolg gelijkberechtigd geworden.

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de studente inderdaad 18/20 behaalde voor het HoGent opleidingsonderdeel 'Consumentenpsychologie' en met grote onderscheiding afstudeerde in de professionele bacheloropleiding in het bedrijfsmanagement maar merkt op dat dit gegeven vreemd is aan de vraag of ze de eindcompetenties van het UGent opleidingsonderdeel 'Consumentengedrag' reeds heeft verworven. Het betreft hier immers twee opleidingen met een verschillende finaliteit en, zoals hieronder zal blijken, ook twee opleidingsonderdelen die andere eindcompetenties nastreven.

De studente meldt dat de verantwoordelijk lesgever op 2 oktober 2018 positief geadviseerd heeft om de vrijstelling toe te kennen. Zoals de studente zelf meldt, betrof dit een advies. Conform het Onderwijs- en Examenreglement artikel 32 is het de curriculumcommissie die beslissingsbevoegdheid heeft over het al dan niet toekennen van vrijstellingen:

ARTIKEL 32 CURRICULUMCOMMISSIE

De faculteitsraad richt (een) curriculumcommissie(s) op met beslissingsbevoegdheid voor het toekennen van vrijstellingen, geïndividualiseerd traject, keuzevakken en creditdoelcontracten. De curriculumcommissie kan per opleiding of per cluster van opleidingen of per faculteit worden opgericht. De curriculumcommissie wordt voorgezeten door de onderwijsdirecteur en bevat minstens de voorzitter(s) van de betrokken opleidingscommissie(s) en de trajectbegeleider(s), al dan niet met stemrecht. De trajectbegeleider(s) staa(n)(t) tevens in voor de begeleiding van de student bij het opstellen van het dossier. De curriculumcommissie kan zich laten adviseren door elke persoon, raad of commissie die zij relevant acht.

Dit betekent dat noch de verantwoordelijk lesgever noch de Facultaire Studentenadministratie de goedkeuring voor een vrijstelling kan geven. Het klopt dat een beleidsmedewerker van de FSA de vrijstelling verkeerdelijk als goedgekeurd heeft

ingevoerd in haar curriculum op 4 oktober en de institutionele beroepscommissie betreurt deze menselijke fout maar merkt op dat dit geen afbreuk doet aan het feit dat de beslissingsbevoegdheid bij de curriculumcommissie ligt, dat deze op 8 oktober hierover heeft vergaderd en de vrijstellingsaanvraag heeft afgekeurd.

Alhoewel bepaalde leerstof zowel in opleidingsonderdelen van een professionele bachelor als in een academische opleiding kan worden behandeld kan een vrijstelling geweigerd worden voor een opleidingsonderdeel van een academische opleiding indien als grond voor de aanvraag enkel wordt verwezen naar studiebewijzen/creditbewijzen van een professionele bachelor. Het niveauverschil zoals dat ook door de Codex Hoger Onderwijs in artikel II.58 is bepaald voor de beide opleidingen leidt ertoe dat de diepgang en de wetenschappelijke situering van de (als dusdanig geaccrediteerde) opleidingen en de opleidingsonderdelen danig verschillend is.

De institutionele beroepscommissie heeft terdege rekening gehouden met het verschil in finaliteit tussen een professionele bacheloropleiding en een academische opleiding, in dit geval het schakelprogramma, bij het niet toekennen van de gevraagde vrijstellingen.

De institutionele beroepscommissie voegt voor de volledigheid artikel II.58 Codex Hoger Onderwijs, waar het onderscheid tussen een professionele en een academische opleiding als volgt wordt gedefinieerd, toe:

“§3. Professionele gerichtheid houdt in dat de opleidingen gericht zijn op de algemene vorming en de verwerving van professionele kennis en competenties, gestoeld op de toepassing van wetenschappelijke of artistieke kennis, creativiteit en praktijkkennis.

Meer in het bijzonder hebben professioneel gerichte bacheloropleidingen tot doel de studenten te brengen tot een niveau van algemene en specifieke kennis en competenties nodig voor de zelfstandige uitoefening van een beroep of groep van beroepen.

§4. Academische gerichtheid houdt in dat de opleidingen gericht zijn op de algemene vorming en op de verwerving van academische of artistieke kennis en competenties eigen aan het functioneren in een domein van de wetenschappen of van de kunsten. Academisch gerichte opleidingen zijn op wetenschappelijk onderzoek gebaseerd.

Meer in het bijzonder hebben de academisch gerichte bacheloropleidingen tot doel de studenten te brengen tot een niveau van kennis en competenties eigen aan het wetenschappelijk of artistiek functioneren in het algemeen en aan een specifiek domein van de wetenschappen of de kunsten in het bijzonder, met als doelstelling het doorstromen naar een masteropleiding of het uitstromen naar de arbeidsmarkt.

De institutionele beroepscommissie erkent dat het verschil in studiepunten niet doorslaggevend is om een vrijstelling te weigeren en merkt op dat dit hier in deze beslissing dan ook niet aan de orde is.

Met betrekking tot het argument dat eindcompetenties en studiemateriaal vergelijkbaar zijn met het HoGent-opleidingsonderdeel meldt de institutionele beroepscommissie na

inzage in het dossier dat de motivering om de vrijstelling niet toe te kennen ligt in het feit dat de doelstellingen van de academische en professionele opleidingen duidelijk verschillen.

De inhoud van het UGent-opleidingsonderdeel is de volgende:

Verschillende topics kunnen aan bod komen, zoals:

- *Inleiding tot consumentengedrag en – onderzoek
- *Beslissingsmodel van consumenten
- *De consument als individu
 - Motivatie
 - Persoonlijkheid - Perceptie
 - Leren
 - Attitude
 - Communicatie
- *Sociale invloeden op consumentengedrag
 - Referentiegroepen - Sociale klasse
 - Cultuur
- *De consument als beïnvloeder - Innovaties
 - Opinieleaderschap - eWOM

De eindcompetenties van het UGent opleidingsonderdeel zijn de volgende

Eindcompetenties

1. Theorieën en concepten binnen consumentenonderzoek kennen en kunnen toepassen
2. Theoretische concepten m.b.t. consumentengedrag relateren, kaderen en de implicaties ervan duiden
3. Inzicht hebben in hoe consumentengedrag gekaderd is binnen andere disciplines
4. Het beslissingsmodel van consumenten kunnen verklaren en analyseren
5. Kennis van en inzicht vertonen in de factoren die consumentengedrag beïnvloeden
6. In staat zijn om te reflecteren en te discussiëren over actuele cases m.b.t. consumentengedrag
7. Actuele cases m.b.t. consumentengedrag begrijpen en analyseren
8. Nieuwe ontwikkelingen binnen consumentenonderzoek begrijpen en kritisch kunnen benaderen
9. Ethische aspecten m.b.t. consumentengedrag beschrijven, herkennen en inschatten

De inhoud van het HoGent opleidingsonderdeel zoals gezien in 2017-2018 door de studente is conform de studiefiche de volgende:

- Wat is consumentengedrag?
- Informatieverwerking: perceptie en geheugen
- Motivatie en consumentengedrag

- Emotie en attitude
- Leerprocessen in consumentengedrag
- Persoonlijkheid en levensstijl
- Consumptiecyclus
- Gezin en huishouden
- Referentiegroepen en -personen
- Culturele invloeden in het consumentengedrag

De eindcompetenties van het HoGent opleidingsonderdeel 2017-2018 zijn de volgende:

1. Heeft kennis van en inzicht in consumentenpsychologie en kan dit kritisch evalueren en combineren [MK2].

Indicatoren:

- Weet wat persoonlijkheid en levensstijl, motivatie, behoeften en waarden, waarneming, leren, attitudes, het gezin, referentiegroepen, subculturen en sociale klasse en analyse van consumentengedrag en de hiermee verbonden concepten inhoudt.
- Heeft inzicht in de onderlinge relaties tussen deze concepten en moet inzicht hebben in de wijze waarop consumenten door deze factoren worden beïnvloed.
- Kent de belangrijkste leertheorieën.
- Kan verschillende soorten beslissingsprocessen onderkennen en kan eerder behandelde thema's ermee in relatie brengen.
- Kent de belangrijkste mogelijkheden en beperkingen voor de marketeer om door middel van de marketingactiviteiten gebruik te maken van de verschillende concepten en de consument direct of indirect te beïnvloeden.
- Kan bepalen in hoeverre de verschillende concepten kansen dan wel bedreigingen vormen in een bepaalde marketingpraktijksituatie.

2. Kan relevante gegevens over consumentenpsychologie verzamelen om daaraan gekoppelde problemen op te lossen [MK2]. Indicatoren:

- Kan de gevraagde informatie verzamelen.
- Herkent belangrijke informatie.
- Verwerkt gestructureerde informatie binnen een gegeven tijdsbestek.
- Verwerkt informatie volgens gegeven richtlijnen.
- Verwerkt informatie tot een samenhangend geheel.
- Legt verbanden tussen gegevens.

De doelstellingen van het HoGent opleidingsonderdeel zijn de volgende:

Kennis van de marketingbegrippen aanvullen en uitdiepen.

Basiskennis van consumentengedrag verwerven. De consument wordt bestudeerd als individu, als groepslid en als lid van de maatschappij. Deze kennis en inzichten vormen de bouwstenen van de andere marketing opleidingsonderdelen binnen het programma.

De institutionele beroepscommissie erkent dat bepaalde inhouden overlappen maar stelt dat zelfs dan de focus, de aanpak en het niveau van diepgang te ver uiteen liggen om een vrijstelling te kunnen toekennen. Bij het nagaan van een vrijstelling moeten de eindcompetenties van het opleidingsonderdeel worden bekeken in combinatie met de vakinhoud, en hoe de eindcompetenties worden nagestreefd is afhankelijk van hoe het vak wordt ingevuld. De institutionele beroepscommissie heeft hierbij alle bewijsstukken bekeken zoals meegestuurd door de studente. Ondanks de overlap van bepaalde inhouden is de institutionele beroepscommissie van oordeel dat 'Consumentengedrag' een meer uitdiepend en een meer verbredend karakter heeft waarbij het opleidingsonderdeel 'Consumentengedrag' op een academisch wetenschappelijk niveau wordt aangebracht. Zo worden binnen het UGent-opleidingsonderdeel verschillende theoretische modellen op een academische manier bestudeerd en wordt consumentengedrag o.a. binnen verschillende wetenschappelijke disciplines gekaderd. Wat de studente gezien heeft in het HoGent opleidingsonderdeel 'Consumentenpsychologie' is toegespitst op de rol van marketeer, wat overigens normaal is aangezien het vak zich binnen die professionele opleiding situeert en tot doel heeft de studente op te leiden tot dat beroep. Dat blijkt niet alleen uit de studiefiche die, ondanks het aanvoelen van de studente en haar raadsman, dragend is als grond om de vrijstelling te onderzoeken maar ook uit de meegeleverde bewijsstukken. Uit de meegestuurde slides blijkt dat 'Consumentenpsychologie' zeer praktisch wordt aangepakt en binnen elk hoofdstuk specifiek toegepast wordt op de rol van marketeer of teruggekoppeld wordt naar marketing als toepassingsgebied. De studente heeft inderdaad enkele definities gezien en er wordt in bepaalde slides heel kort teruggekoppeld naar bepaalde theorieën (vb. Pavlov, Maslow...) maar uit niets blijkt dat de studente in het HoGent-opleidingsonderdeel de verschillende wetenschappelijke theorieën heeft gezien zoals ze binnen de UGent vanuit academisch wetenschappelijk oogpunt worden aangebracht noch dat deze theorieën op verschillende disciplines ruimer dan marketing worden toegepast. De geziene, summiere, theorie is praktijkgericht en specifiek toegepast op de marketeer/marketing. Bijgevolg heeft de studente, in tegenstelling tot het eigen aanvoelen, nog niet aangetoond dat ze de specifieke wetenschappelijke eindcompetenties van het UGentopleidingsonderdeel heeft verworven.

Om al deze redenen acht de interne beroepscommissie een deelvrijstelling evenmin mogelijk.

De studente meldt dat zij, na de aanvankelijke goedkeuring van de vrijstelling, niet meer heeft deelgenomen aan de groepsopdrachten en de lessen niet meer heeft gevolgd. De institutionele beroepscommissie betreurt nogmaals de menselijke vergissing die gebeurd is op 4 oktober en excuseert zich hier ook voor maar stelt vast dat de studente een week later, op 11 oktober, de correcte beslissing ontving en dus hoogstens een week aan lessen en groepsactiviteiten heeft gemist.

Met betrekking tot het argument dat dit een impact kan hebben op het eindresultaat van het opleidingsonderdeel en bijgevolg op het eindresultaat van het schakelprogramma, merkt de institutionele beroepscommissie op dat dit een hypothetisch en bijgevolg voorbarig argument is. De commissie kan geen rekening houden met hypothetische argumenten maar raadde de studente in haar eerste beslissing van 19 oktober aan om wel zo snel mogelijk de draad terug op te pikken en met de verantwoordelijk lesgever contact op te nemen zodat ze kan nagaan welke zaken ze moet inhalen.

Met betrekking tot de stand van haar leerkrediet dat werd doorgegeven aan AHOVOKS, merkt de institutionele beroepscommissie op dat dit administratief wordt rechtgezet waardoor dit geen negatieve implicaties voor de studente zal hebben.

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Regelmatigheid van de rechtspleging

Standpunt van partijen

In haar wederantwoordnota werpt verzoekster op dat de namens verwerende partij neergelegde antwoordnota geen enkel bewijs bevat dat de Universiteit Gent aan Sabien Lust volmacht heeft gegeven om de instelling te vertegenwoordigen, en dat de antwoordnota bovendien niet is ondertekend, zodat vragen rijzen omtrent de ontvankelijkheid ervan.

Beoordeling

De persoonlijke verschijning van de partijen of hun vertegenwoordiging op de zittingen van de Raad is geregeld in artikel II.309 van de Codex Hoger Onderwijs. Dit voorschrift luidt als volgt:

“De partijen kunnen zich bij een procedure voor de Raad laten bijstaan door een raadsman.

De raadsman legt ten laatste ter zitting een schriftelijke machtiging voor, behoudens indien:

1° de raadsman ingeschreven is als advocaat of als advocaat-stagiair, of 2° de raadsman samen met de betrokken partij ter zitting verschijnt.”

Als rechtspersoon kan de Universiteit Gent evident onmogelijk ‘in persoon’ verschijnen. Artikel 7 van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen bepaalt dat de rector van de Universiteit Gent de instelling in en buiten rechte vertegenwoordigt.

De Raad van State aanvaardt, omwille van de aard van de administratiefrechtelijke procedure en de aard van het contentieux, dat een openbaar bestuur zich op de zitting kan laten

vertegenwoordigen door een ambtenaar (J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State – Afdeling Administratie – Ontvankelijkheid*, Brugge, Die Keure, 1996, 181, nr. 178). De Raad ziet in het administratief contentieux waarvoor hij bevoegd is, geen redenen om er anders over te oordelen.

De Universiteit Gent is een publiekrechtelijke onderwijsinstelling en derhalve een administratieve overheid. Uit het administratief dossier blijkt dat Sabien Lust lid is van het zelfstandig academisch personeel van de Universiteit Gent en bovendien als juridisch raadgever bij de beraadslaging van de institutionele beroepscommissie aanwezig was (stuk 6), alsook dat zij door de institutionele ombud ná het instellen van het huidig beroep bij het dossier werd betrokken middels mededeling – op 19 november 2018 – van de e-mail die voor verzoeksters vader op 23 oktober 2018 werd verzonden (stuk 5). De Raad acht het in die omstandigheden en gelet op het bovenstaande, niet nodig dat Sabien Lust een formeel bewijs van volmacht of opdracht tot vertegenwoordiging voorlegt.

Tot slot wijst de Raad erop dat de verwerende partij ter zitting volmachten, ondertekend door de rector van de Universiteit Gent, en daterend van respectievelijk 17 oktober 2008 en 19 november 2014 neerlegt, waarin aan Sabien Lust volmacht wordt gegeven om de Universiteit Gent te vertegenwoordigen in de procedures voor de Raad.

Wat de ondertekening van de neergelegde procedurestukken betreft, wijst de Raad erop dat artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs enkel de ondertekening van het inleidend verzoekschrift voorschrijft, en dit op straffe van onontvankelijkheid.

Er is de Raad geen enkel procedurevoorschrift bekend dat de ondertekening van de antwoordnota of de wederantwoordnota voorschrijft, laat staan dat het gemis aan handtekening op enige wijze zou zijn gesanctioneerd.

De exceptie wordt verworpen.

V. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het beroep.

Standpunt van partijen

Verwerende partij zet uiteen dat de bestreden beslissing deze is die de institutionele beroepscommissie over het dossier heeft genomen nadat de vader van verzoekster, zonder schriftelijke volmacht, aan de institutionele ombud zijn bezwaren tegen de beslissing van de institutionele beroepscommissie d.d. 19 oktober 2018 ter kennis had gebracht. De institutionele ombud heeft de desbetreffende e-mail bezorgd aan de institutionele beroepscommissie, die dit bericht volgens verwerende partij heeft beschouwd als een zogenaamd ‘willig beroep’. De institutionele beroepscommissie heeft het dossier vervolgens, zonder daartoe juridisch verplicht te zijn, opnieuw bekeken en haar oorspronkelijke beslissing bevestigd.

Verwerende partij verwijst naar artikel 100, §1 van het onderwijs- en examenreglement, dat luidt als volgt:

“De student kan zich laten bijstaan door een raadsman. Behalve wanneer deze ingeschreven is op de tabel van de Orde van de advocaten of op de lijst van de advocaatstagiairs, moet de raadsman houder zijn van een schriftelijke volmacht, op straffe van onontvankelijkheid van het beroep.”

Een intern beroep is naar oordeel van verwerende partij onontvankelijk indien het niet door de student zelf wordt ingesteld maar door een raadsman, zonder dat deze raadsman, die zoals ten deze geen advocaat is, een schriftelijke volmacht kan voorleggen. Deze vormvereiste is volgens verwerende partij voorgeschreven op straffe van onontvankelijkheid. Het spreekt, nog steeds volgens verwerende partij, voor zich dat diezelfde vereiste ook geldt wanneer een student zijn beroep nogmaals wil voorleggen aan de institutionele beroepscommissie door middel van een zogenaamd willig beroep, dit is een beroep dat door de regelgeving niet is voorzien, en waarbij aan dezelfde instantie als deze die de oorspronkelijke beslissing nam, wordt gevraagd om van een bevoegdheid die deze heeft, gebruik te maken. Logischerwijze mag, zo betoogt verwerende partij, inderdaad worden gesteld dat dergelijke vraag op dezelfde wijze wordt gesteld als de oorspronkelijke vraag.

Verwerende partij stipt aan dat de institutionele beroepscommissie de bevoegdheid heeft om een intern beroep te behandelen, doch enkel indien dit tijdig en overeenkomstig de geldende procedureregels is ingesteld. Nu het willig beroep niet door verzoekster zelf werd ondertekend, en de indiener ervan geen volmacht heeft voorgelegd (en het willig beroep bovendien ook niet aangetekend heeft ingediend), kon de institutionele beroepscommissie dit willig beroep volgens

verwerende partij niet behandelen en diende ze het als onontvankelijk af te wijzen. De institutionele beroepscommissie heeft dat niet gedaan, maar dat neemt voor verwerende partij niet weg dat het beroep wel degelijk onontvankelijk was, waardoor ook het beroep bij de Raad niet ontvankelijk is.

Daarnaast betwist verwerende partij ook verzoeksters belang bij het beroep.

Wat dat aspect betreft, voert verwerende partij vooreerst aan dat een verzoekende partij geen belang heeft bij een beroep tegen een beslissing op een beroep dat zelf onontvankelijk was. Na vernietiging van de bestreden beslissing zou de institutionele beroepscommissie immers niet anders kunnen dan het willig beroep alsnog onontvankelijk te verklaren.

Indien dat beroep gegrond zou worden bevonden en de beslissing d.d. 7 november 2018 zou worden vernietigd, zou bovendien automatisch de beslissing d.d. 19 oktober 2018 herleven.

Die beslissing verklaart het intern beroep eveneens ongegrond en kent geen vrijstelling toe. De institutionele beroepscommissie is volgens verwerende partij niet verplicht om na vernietiging van de bestreden beslissing het dossier opnieuw ter hand te nemen en een nieuwe beslissing te nemen, nu er al een eerdere beslissing voorligt en een bestuursinstantie nooit verplicht kan worden om te antwoorden op een willig beroep, laat staan op een willig beroep dat niet werd ingesteld door iemand die de vereiste hoedanigheid had om dergelijk beroep in te stellen. De rechtspositie van verzoekster wijzigt naar oordeel van verwerende partij dus niet na vernietiging van de bestreden beslissing, waardoor vastgesteld moet worden dat ze ook geen belang heeft bij het voorliggende beroep.

In haar wederantwoordnota betwist verzoekster de juistheid van de opgeworpen exceptie.

Waar verwerende partij inzake het ontbreken van een volmacht verwijst naar artikel 100, §1 van het onderwijs- en examenreglement, repliceert verzoekster vooreerst dat zij aan haar vader wel degelijk een volmacht had verleend om haar als raadsman bij te staan; zij stelt dat in het onderwijs- en examenreglement niet is vermeld aan wie of wanneer een dergelijke volmacht moet worden voorgelegd. Verzoekster deelt deze volmacht mee als stuk bij haar wederantwoordnota.

Verder verwijst verzoekster naar het antwoord dat zij op 24 oktober 2018 – in antwoord op de e-mail van haar vader van 23 oktober 2018 – van de institutionele ombud ontving: *“Omwille van het feit dat ik niet kan uitmaken of u uw papa effectief als raadsman wil (er dient een volmacht voor te liggen of in elk geval een mail waarin u meldt dat uw papa uw raadsman is), richt ik deze mail aan u met uw papa in cc.”* Gelet op de aangeboden mogelijkheid om de volmacht per e-mail te bezorgen, heeft verzoekster aan de ombud geantwoord: *“Hierbij wil ik ook bevestigen dat mijn papa zal optreden als mijn raadsman. Alle verdere communicatie zal dus via hem verlopen (en met mij in cc).”*

De Raad stipt aan dat verwerende partij nalaat om kopie van deze e-mails voor te leggen.

Verzoekster brengt nog onder de aandacht dat artikel 2281 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat wanneer een kennisgeving schriftelijk dient te gebeuren om door de kennisgever te kunnen worden aangevoerd, ook een kennisgeving per telegram, telex, telefax, elektronische post of enig ander telecommunicatiemiddel dat resulteert in een schriftelijk stuk aan de zijde van de geadresseerde, als een schriftelijke kennisgeving wordt beschouwd. Verzoekster betoogt in dat opzicht dat zij mag verwachten dat de instelling op een geijkte manier een volmacht zal vragen, zodat de procedure niet onontvankelijk kan verklaard worden. Ter zake beklemtoont verzoekster dat het, gelet op de communicatie van de ombud, blijkbaar inderdaad voldoende was om per e-mail te bevestigen dat haar vader als haar raadsman zou optreden; er werd immers nooit meer gevraagd om de door verzoekster gehandtekeningde volmacht, die zij aan haar vader bezorgde, voor te leggen. Evenmin, ten slotte, heeft iemand ooit enig bezwaar geopperd dat verzoeksters vader als haar raadsman optrad.

Tot slot repliceert verzoekster dat noch zijzelf, noch haar vader een willig beroep hebben ingediend. Deze laatste heeft, als houder van een volmacht om verzoekster als raadsman bij te staan, enkel opmerkingen met betrekking tot de beslissing van de institutionele beroepscommissie d.d. 19 oktober 2018 overgemaakt aan de institutionele ombudspersoon van de universiteit, waarna de institutionele beroepscommissie zelf heeft beslist om het intern beroep opnieuw te behandelen omdat was vastgesteld dat de verkeerde studiefiche was gebruikt bij de beoordeling van de vrijstellingsaanvraag.

Wat het belang betreft, antwoordt verzoekster nog het volgende:

“Verweerder schrijft in II.3 van de antwoordnota onder andere het volgende:

“Vooreerst heeft een verzoeker geen belang bij een beroep tegen een beslissing op een beroep dat zelf onontvankelijk was.”

Verweerder beweert dat de beslissing van de IBc d.d. 07 november 2018 onontvankelijk werd verklaard. Verzoekster vindt echter nergens een beslissing of arrest waarin dat staat.

In de beslissing van de IBc d.d. 07 november 2018 is zelfs vermeld dat verzoekster tegen die beslissing beroep kon aantekenen bij de Raad. Dit toont aan dat het beroep bij de IBc d.d. 07 november 2018 weldegelijk ontvankelijk was.

Aangezien het beroep bij de IBc d.d. 07 november 2018 ontvankelijk was en men vermeldde dat er beroep kon aangetekend worden bij de Raad, heeft verzoekster weldegelijk het vereiste belang m.b.t. haar beroep bij de Raad.

Bijgevolg zijn de beweringen van verweerder in II.3 van de antwoordnota volgens verzoekster dan ook niet relevant.”

Beoordeling

Het is tussen partijen niet betwist dat verzoekster op 17 oktober 2018 een ontvankelijk intern beroep heeft ingesteld. Zij heeft derhalve recht op een uitspraak over de daarin door haar opgeworpen middelen.

De Raad is van oordeel dat de e-mail die de vader van verzoekster op 23 oktober 2018 aan de institutionele ombud van de Universiteit Gent heeft gericht, niet als een willig beroep kan worden beschouwd.

In essentie wordt in de e-mail immers enkel bijkomende informatie omtrent de beslissing van de institutionele beroepscommissie van 19 oktober 2018 gevraagd, die *“belangrijk is om te kunnen beslissen of een beroep bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen al dan niet zinvol is”*. Namens verzoekster worden zeven onderscheiden vragen voorgelegd, betrekking hebbend op zowel de motieven van de voormelde beslissing als op de beroepsmodaliteiten.

Daarnaast wordt opgemerkt dat de beroepscommissie schijnbaar een verkeerde studiefiche heeft gebruikt om de vrijstellingsaanvraag te beoordelen. Wat die vaststelling betreft, wordt enkel geïnformeerd of een herziening van de beslissing kan worden gevraagd: *“Kan mijn*

dochter een verzoek richten aan de Institutionele Beroepscommissie om de beslissing te herzien?”

Verschillende elementen doen besluiten dat de voormelde e-mail geen willig beroep inhoudt: (i) er wordt enkel gevraagd of een dergelijk beroep (‘herziening’) mogelijk is, (ii) er wordt geduid dat verzoekster in voorkomend geval zelf om een dergelijke herziening zal vragen en (iii) de vraag is niet gericht aan het orgaan dat de beslissing heeft genomen (de institutionele beroepscommissie), maar aan de institutionele ombud.

Met de mededeling dat bij de beoordeling een verkeerde studiefiche werd gebruikt, had verzoeksters vader het blijkbaar bij het rechte eind: zijn opmerking heeft de institutionele beroepscommissie ertoe gebracht om verzoeksters dossier aan een nieuwe beoordeling te onderwerpen. In haar beslissing van 7 november 2018 maakt de beroepscommissie evenmin gewag van een willig beroep – meer nog: van enige externe kracht die haar tot een herbeoordeling heeft aangezet, is geen sprake. Wel overweegt de beroepscommissie:

“De institutionele beroepscommissie vergaderde een eerste keer over het ingesteld beroep op 19 oktober 2018. Omwille van een foute studiefiche die toen geconsulteerd werd, beslist de institutionele beroepscommissie om het dossier volledig opnieuw te behandelen. Deze beslissing komt dan ook in de plaats van de beslissing van 19 oktober 2018.”

Wat voorligt is derhalve te kwalificeren als een beslissing tot intrekking en tot het hernemen van de besluitvorming, waarbij de thans bestreden beslissing van 7 november 2018 uitdrukkelijk wordt geduid als het antwoord op verzoeksters intern beroep – nu de beslissing van 19 oktober 2018 uit het rechtsverkeer is genomen.

Verwerende partij betoogt niet dat de bestreden beslissing als intrekkingbeslissing onregelmatig zou zijn, en binnen het leerstuk van de intrekking van de administratieve rechtshandeling ziet de Raad daar evenmin redenen toe.

Ofschoon partijen geen kopie van de beslissing van 19 oktober 2018 voorleggen – verwerende partij vermeldt deze beslissing als stuk 4 op de inventaris van het administratief dossier, maar dat stuk 4 betreft, net als stuk 6, de beslissing van 7 november 2018 – is de Raad van oordeel dat uit de overige hem voorgelegde stukken blijkt dat de institutionele beroepscommissie in

haar beslissing van 19 oktober 2018 evenmin een vrijstelling had verleend, zodat die beslissing niet als een rechtsverlenende bestuurshandeling kan worden beschouwd en bijgevolg steeds kan worden ingetrokken.

Zelfs mochten partijen voorhouden dat die beslissing wél rechtsverlenend was, dan nog is aan de voorwaarden voor een regelmatige intrekking voldaan: de intrekkingbeslissing gaat uit van het daartoe bevoegde orgaan, zij is tussengekomen binnen een termijn van zestig dagen én de beroepscommissie erkent de onregelmatigheid van haar eerdere beslissing – met name een schending van de materiële motiveringsplicht door te steunen op een verkeerde studiefiche.

Wat de kwalificatie van het willig beroep betreft, is de exceptie ongegrond.

Uit het bovenstaande volgt dat de exceptie eveneens moet worden verworpen in zoverre zij aan verzoekster het rechtens vereiste belang ontzegt.

Nu de institutionele beroepscommissie op eigen gezag en op regelmatige wijze tot intrekking en vervolgens tot herbeoordeling is overgegaan, is zij wel degelijk bevoegd om – indien de Raad tot vernietiging overgaat – een nieuwe beslissing te nemen. Die steunt dan immers nog steeds op het initieel intern beroep dat verzoekster op ontvankelijke wijze heeft ingediend.

De exceptie wordt in haar geheel verworpen.

VI. Ten gronde

De Raad merkt voorafgaand op dat, zoals hierboven is vastgesteld, enkel de beslissing van de institutionele beroepscommissie van 7 november 2018 het voorwerp van huidig beroep uitmaakt.

Bovendien wijst de Raad erop dat hij krachtens artikel II.292 van de Codex Hoger Onderwijs enkel bevoegd is om tot nietigverklaring van de hem voorgelegde eindbeslissingen inzake studievoortgang over te gaan; de Raad kan geen burgerrechtelijke fouten vaststellen en evenmin een schadevergoeding toekennen.

Omwillen van deze twee contraintes gaat de Raad niet in op wat door verzoekster in randnummer 3.1 van haar verzoekschrift wordt geduid als ‘fouten’ in de loop van de behandeling van haar dossier binnen de diensten van verwerende partij, voorafgaand aan de bestreden beslissing.

Eerste middel

Verzoekster steunt zich in een eerste middel op het zorgvuldigheidsbeginsel en de materiële motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekster noemt het ‘bedenkkelijk’ dat de curriculumcommissie unaniem zou hebben beslist om geen vrijstelling toe te kennen, terwijl professor S.J., die van deze commissie stemgerechtigd lid is, mee aan de basis lag van het positief vrijstellingsadvies dat professor L.H. als betrokken docent had geformuleerd.

Bovendien is verzoekster van oordeel dat de curriculumcommissie een fout heeft begaan door te stellen dat er tussen beide opleidingsonderdelen een te groot verschil van 3 studiepunten bestaat, terwijl het in werkelijkheid om een verschil van 2 studiepunten gaat. Verzoekster stipt daarbij aan dat uit de rechtspraak van de Raad blijkt dat een weigering tot vrijstelling niet enkel op een verschil in studiepunten kan worden gesteund.

Verwerende partij repliceert in haar antwoordnota dat het middel onontvankelijk is, daar het is gericht tegen de beslissing van de curriculumcommissie die door de devolutieve werking van het intern beroep en het tussenkomen van de bestreden beslissing, uit het rechtsverkeer is verdwenen.

Verzoekster dupliceert in haar wederantwoordnota dat uit dit verweer minstens blijkt dat de bestreden beslissing wel degelijk rechtsgeldig tot stand is gekomen en derhalve kan worden aangevochten voor de Raad.

Beoordeling

Of een studievoortgangsbepaling zoals een uitspraak over een vrijstelling, die binnen de instelling nog voor een intern beroep vatbaar is, in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 100, §6 van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij dat de institutionele beroepscommissie beslist tot hetzij de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid ervan of van haar onbevoegdheid ervoor, hetzij het bevestigen van de door het beroep bestreden beslissing, hetzij het herzien van de door het beroep bestreden beslissing. De institutionele beroepscommissie beschikt daarbij over dezelfde bevoegdheden als de instantie die de bestreden beslissing heeft genomen.

Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepscommissie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbepaling – te dezen die van de curriculumcommissie – die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

De exceptie is gegrond: tegen de beslissing van de curriculumcommissie kan niet op ontvankelijke wijze worden opgekomen in het raam van de huidige procedure.

Het middel is onontvankelijk.

Tweede middel

Het tweede middel van verzoekster steunt op de motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert aan dat in de bestreden beslissing wordt overwogen dat een vrijstelling kan worden geweigerd voor een opleidingsonderdeel van een academische opleiding indien als grond voor de aanvraag enkel wordt verwezen naar

studiebewijzen/creditbewijzen van een professionele bachelor, terwijl verzoekster haar aanvraag niet enkel op grond daarvan heeft ingediend. Zij wijst erop dat zij in haar aanvullende nota bij het intern beroep heeft opgeworpen dat niet enkel mag worden gekeken naar wat er op de studiefiches is vermeld staat, omdat dit zeer summiere omschrijvingen zijn die voor interpretatie vatbaar zijn en niet volledig weergeven wat er in werkelijkheid binnen het opleidingsonderdeel ‘Consumentenpsychologie’ aan de hogeschool werd gedoceerd, of wat er binnen het opleidingsonderdeel ‘Consumentengedrag’ binnen het schakelprogramma aan de universiteit wordt onderwezen. Daarmee werd, zo vervolgt verzoekster, duidelijk aangevoerd dat ook naar de inhoud van de beide opleidingsonderdelen moet worden gekeken.

Het motief van de institutionele beroepscommissie, dat zij terdege rekening heeft gehouden met het verschil in finaliteit tussen de professionele bacheloropleiding en academische opleiding – daarbij verwijzend naar onder meer artikel II.58 van de Codex Hoger Onderwijs – overtuigt verzoekster niet, daar dit volgens haar getuigt van een louter theoretische benadering van dat verschil in finaliteit. Dit terwijl, nog steeds volgens verzoekster, het werkelijke verschil in finaliteit enkel kan worden vastgesteld door na te gaan wat er in werkelijkheid wordt onderwezen. De bestreden beslissing toont naar oordeel van verzoekster niet aan dat de finaliteit vanuit dat perspectief werd onderzocht; de studiefiches van de verschillende opleidingsonderdelen en de slides van het reeds gevolgde opleidingsonderdeel aan de hogeschool, die door de institutionele beroepscommissie werden gebruikt om het verschil in finaliteit te beoordelen, zijn – zo herhaalt verzoekster – slechts een summiere en voor interpretatie vatbare beschrijving van de werkelijke inhoud van de opleidingsonderdelen.

Voorts verwijt verzoekster aan de bestreden beslissing dat nergens wordt vermeld dat de institutionele beroepscommissie aan professor L.H. enige informatie heeft opgevraagd met betrekking tot de inhoud van haar colleges, noch over de leermiddelen die daarbij worden gebruikt. In die omstandigheden kan er volgens verzoekster geen degelijke vergelijking inzake de finaliteit van beide opleidingsonderdelen zijn gemaakt.

Bij dit alles stipt verzoekster aan dat haar op basis van creditbewijzen uit de professionele bacheloropleiding wel twee andere vrijstellingen werden verleend, en dat er ook in de vaste lijst met vrijstellingen, er vrijstellingen voor academische opleidingsonderdelen voorkomen die steunen op credits uit professionele bacheloropleidingen. Het is volgens verzoekster dan

ook niet correct om te stellen dat een verschil in finaliteit tussen een professionele bacheloropleiding en een academische opleiding een reden is om een vrijstelling niet toe te kennen.

Inzake het motief van de bestreden beslissing dat de vrijstelling wordt geweigerd omdat de doelstellingen van de academische en de professionele opleidingen duidelijk verschillen, stelt verzoekster dat de institutionele beroepscommissie wel verwijst naar de betrokken studiefiches, maar dat zij de doelstellingen van het opleidingsonderdeel aan de eigen instelling daarbij niet vermeldt. Verzoekster wijst erop dat daarin onder meer het volgende is vermeld: *“Deze cursus is een inleidende basiscursus en heeft als doel de studenten kennis en inzicht te geven in hoe consumenten keuzes maken en beslissingen nemen. Hierbij wordt inzicht gegeven in de individuele en sociale factoren die op het gedrag van de consument van invloed zijn. Studenten verwerven inzicht in de verschillende theorieën die keuzegedrag kunnen verklaren.”* Verzoekster voert aan dat het doel van het opleidingsonderdeel aan de Universiteit Gent bijgevolg hetzelfde is als het doel van het door haar reeds gevolgd opleidingsonderdeel aan de hogeschool, namelijk ‘basiskennis van consumentengedrag verwerven’.

Terwijl de institutionele beroepscommissie erkent dat bepaalde inhouden overlappen, stelt zij volgens verzoekster op niet overtuigende wijze dat zelfs dan de focus, de aanpak en het niveau van diepgang te ver uiteen liggen om een vrijstelling te kunnen toekennen. Hoe de beroepscommissie tot die conclusie komt, wordt volgens verzoekster door niets aangetoond.

De overweging dat bij het nagaan van een vrijstelling de eindcompetenties van het opleidingsonderdeel moeten worden bekeken in combinatie met de vakinhoud, en dat de wijze waarop de eindcompetenties worden nagestreefd afhankelijk is van hoe het vak wordt ingevuld, overtuigt verzoekster evenmin. Zij is van oordeel dat de beroepscommissie geen rekening heeft gehouden met de inhoud van de colleges die professor L.H. doceert, daar in de bestreden beslissing nergens is vermeld dat de beroepscommissie aan de verantwoordelijke docent enige informatie heeft opgevraagd, en geen van beide docenten werd gehoord.

Vervolgens gaat verzoekster in op het motief dat binnen het opleidingsonderdeel aan de Universiteit Gent verschillende theoretische modellen op een academische manier worden bestudeerd, en dat verzoekster aan de hand van de voorgelegde slides enkel zou hebben

aangetoond dat zij enkele definities heeft bestudeerd en er heel kort is teruggekoppeld naar een aantal theorieën (Pavlov, Maslow, enz.), maar dat verzoekster daarmee niet aantoonde dat zij binnen de hogeschoolopleiding de verschillende wetenschappelijke theorieën vanuit een academisch-wetenschappelijk oogpunt heeft bestudeerd, met een toepassing op verschillende disciplines ruimer dan marketing. Ook in dit opzicht stelt verzoekster dat de beroepscommissie heeft geoordeeld op basis van de summier beschrijvingen in de slides in plaats van op grond van de werkelijke inhoud van de beide opleidingsonderdelen. Het is volgens verzoekster niet omdat bepaalde theorieën in de slides kort vermeld staan dat men mag concluderen dat deze theorieën niet uitvoerig werden behandeld. De slides zijn immers een summier samenvatting van wat er gedoceerd werd. Daarnaast toont de beroepscommissie volgens verzoekster niet aan welke de verschillende wetenschappelijke theorieën zijn zoals ze binnen de Universiteit Gent vanuit academisch wetenschappelijk oogpunt worden aangebracht, noch op welke verschillende disciplines, ruimer dan marketing, deze theorieën worden toegepast. Bovendien werd naar oordeel van verzoekster geen rekening gehouden met het aan de hogeschool gebruikte handboek (*Consumentenpsychologie, de basis*, editie 2016), waarin verschillende theorieën uitgebreid worden behandeld. Verzoekster is zelfs de overtuiging toegedaan dat in het hogeschoolopleidingsonderdeel uitgebreider op theoretische middelen zoals Pavlov en Maslow werd ingegaan dan aan de Universiteit Gent en dat er ook meer theorieën aan bod kwamen. Ter zake stelt verzoekster:

“In het HoGent-opleidingsonderdeel werd meer wetenschappelijk onderzoek besproken. In het thema ‘Klassieke conditionering’ werden in het HoGentopleidingsonderdeel de wetenschappelijke studies van Pavlov en Gorn besproken (bijlage 5) dit in tegenstelling tot het UGent-opleidingsonderdeel waarin enkel Pavlov werd behandeld (bijlage 6). Daarbij werd Pavlov in beide opleidingsonderdelen op eenzelfde manier besproken. Tevens werd datzelfde thema ‘Klassieke conditionering’ in het HoGentopleidingsonderdeel veel uitgebreider behandeld dan in het UGent-opleidingsonderdeel. In het handboek dat de HoGent gebruikte (bijlage 5) werden er immers 6 pagina’s besteed aan dit thema terwijl in het handboek dat de UGent gebruikt (bijlage 6) er amper 1 pagina dit thema beslaat. Ook het thema m.b.t. de behoeftepiramide van Maslow werd aan de HoGent veel uitgebreider behandeld dan aan de UGent zoals uit de handboeken blijkt. Bijkomend werd aan de HoGent ook nog het wetenschappelijk onderzoek van Alderfer besproken terwijl dit bij de UGent niet aan bod komt.”

Verzoekster geeft aan dat zij tot op heden nog geen nieuwe academische concepten heeft gezien in het universitaire opleidingsonderdeel, ten overstaan van het reeds gevolgde

opleidingsonderdeel aan de hogeschool. Verzoekster werpt nog op dat de Raad in verschillende arresten heeft overwogen dat het niet is vereist dat er een volledige inhoudelijke overeenstemming bestaat tussen het opleidingsonderdeel waarvoor vrijstelling wordt gevraagd en de door verzoekende partij eerder met succes gevolgde opleidingsonderdelen.

In de bestreden beslissing wordt overwogen dat het academische opleidingsonderdeel onder meer binnen verschillende wetenschappelijke disciplines wordt gekaderd. Daarbij wordt gesteld dat wat verzoekster heeft bestudeerd in het hogeschoolopleidingsonderdeel ‘Consumentenpsychologie’ is toegespitst op de rol van de marketeer, wat als normaal wordt beschouwd aangezien het opleidingsonderdeel zich binnen die professionele opleiding situeert en tot doel heeft de studenten op te leiden tot dat beroep. Daaraan werpt verzoekster tegen dat ook in het academische opleidingsonderdeel voortdurend de terugkoppeling wordt gemaakt naar het werkveld van de marketeer. Zo worden de titels ‘Marketingkans’ en ‘Marketingvalkuil’ meermaals in het handboek van het opleidingsonderdeel aan de universiteit vermeld. Bovendien worden er volgens verzoekster in datzelfde handboek thema’s besproken zoals onder andere ‘De invloed van marketing op consumenten’ en ‘Bespelen marketeers consumenten’, zodat – nog steeds volgens verzoekster – kan worden gesteld dat het academisch opleidingsonderdeel evenzeer op de rol van de marketeer is toegespitst. Verzoekster verwijst bijkomend naar het arrest van de Raad nr. 2.780 van 14 januari 2016, waaruit zij afleidt dat de inbedding van een opleidingsonderdeel in fundamenteel verschillende opleidingen – met een inhoudelijke focus op die opleidingen – op zich een vrijstelling niet in de weg staat.

Vervolgens gaat verzoekster in op de overweging dat er geen deelvrijstelling mogelijk is, terwijl ook wordt erkend dat bepaalde inhouden overlappen. Ook in dat opzicht meent verzoekster dat niet enkel op basis van de schriftelijke stukken de docenten van beide opleidingsonderdelen hadden moeten zijn gehoord. Verzoekster betreft daarbij ook de flexibilisering van het hoger onderwijs en de uitgangspunten inzake het valoriseren van competentieverwerving.

Aan de bestreden beslissing wordt ten slotte tegengeworpen dat geen rekening wordt gehouden met het gegeven dat vakdocent professor L.H. en professor S.J. – lid van de curriculumcommissie – positief hadden geadviseerd omtrent de aanvraag tot vrijstelling.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij het volgende (een voetnoot werd weggelaten):

“De grieven van verzoekster komen er voor het overige op neer dat niet kan worden uitgegaan van de studiefiches van vakken om na te gaan of er een voldoende equivalentie is opdat een vrijstelling zou kunnen worden verleend, maar dat deze beoordeling moet worden gemaakt door na te gaan wat er in werkelijkheid wordt gedoceerd. Verzoekster verwijt verwerende partij dit onderzoek niet te hebben gedaan en verwijt haar het onderzoek enkel te hebben gedaan op basis van de voorliggende ECTS-fiches en de slides van het vak aan de HoGent. Ze verwijt de institutionele beroepscommissie ook geen verdere informatie te hebben opgevraagd bij de verantwoordelijk lesgever van het vak “consumentengedrag” waarvoor een vrijstelling wordt gevraagd.

Verzoekster is evenwel slecht geplaatst om dergelijke kritiek te uiten.

Het is een feit dat bij het onderzoek van een vrijstellingsaanvraag niet enkel moet worden uitgegaan van een vergelijking van de desbetreffende studiefiches, maar dat ook rekening mag worden gehouden met vakinhouden. Een diepgaande vergelijking van vakinhouden is evenwel slechts mogelijk indien aan de institutionele beroepscommissie daartoe ook voldoende materiaal ter beschikking wordt gesteld. Indien een student van oordeel is dat hij of zij aanspraak kan maken op een vrijstelling op basis van EVK, is het aan hem of haar om daarvan het bewijs aan te brengen en zijn of haar aanvraag voldoende te stofferen.

Verzoekster heeft de institutionele beroepscommissie enkel de studiefiches bezorgd van de desbetreffende opleidingsonderdelen, en de slides van het vak “consumentenpsychologie” dat ze volgde aan de HoGent. Er werden geen handboeken overhandigd, noch enig studiemateriaal dat wordt gebruikt in het vak “consumentengedrag” aan de UGent. Het is niet de taak van de institutionele beroepscommissie om dan maar zelf op zoek te gaan naar het nodige materiaal, te meer daar verzoekster, die ingeschreven was voor het vak, dat materiaal gemakkelijk kon overhandigen aan de institutionele beroepscommissie.

Het is ook niet de taak van de institutionele beroepscommissie om docenten te horen in het raam van dergelijke beslissingen. Overigens bepaalt artikel II.241, §2 Codex hoger onderwijs uitdrukkelijk dat het onderzoek met het oog op het verlenen van vrijstellingen op stukken gebeurt. Die stukken dienen te worden aangeleverd door de student die een vrijstelling vraagt.

Verzoekster legt thans als bijkomende stukken de inhoudstafel voor van het handboek dat aan de UGent wordt gebruikt, en een kort fragment uit zowel het handboek van de UGent als het handboek dat aan de HoGent wordt gebruikt. De institutionele beroepscommissie kon met deze stukken uiteraard geen rekening houden nu ze niet aan haar werden voorgelegd. De stukken kunnen thans ook niet meer ontvankelijk worden ingediend voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen.

Bovendien laat dat materiaal evenmin toe om het onderzoek uit te voeren dat verzoekster wenst uitgevoerd te zien, omdat ook dat slechts een klein gedeelte is van het leermateriaal van beide betrokken vakken.

De institutionele beroepscommissie heeft in de bestreden beslissing de vrijstellingsaanvraag onderzocht op basis van het door de studente aangeleverde materiaal, de ECTS-fiche van het vak zelf, en het beperkte leermateriaal dat op dat ogenblik al beschikbaar was op Minerva. Ze heeft daarbij kennisgenomen van alle naar voor gebrachte argumenten, inclusief deze die de vader van de studente aanbracht in een aanvullende nota, hoewel hij daartoe geen volmacht had.

De institutionele beroepscommissie heeft bij haar onderzoek van het dossier vastgesteld dat er inderdaad inhoudelijke overlap bestaat tussen bepaalde delen van beide cursussen. Dat belet evenwel niet dat een vrijstelling wordt geweigerd. Of een vrijstelling kan worden gegeven of niet, hangt immers van méér af dan enkel van de vraag of dezelfde thema's terugkomen in beide betrokken cursussen.

De institutionele beroepscommissie heeft heel in het bijzonder gewezen op het niveauverschil tussen beide opleidingsonderdelen, en tussen professionele en academische opleidingen in het algemeen. De institutionele beroepscommissie heeft vervolgens ook gewezen op de eindcompetenties van beide vakken zoals vermeld in de studiefiche, en heeft op basis van de beschikbare informatie ook vastgesteld dat de focus, de aanpak en het niveau van diepgang te ver uiteen liggen om een vrijstelling te kunnen toekennen. Ze kwam tot de conclusie dat het UGent-vak “consumentengedrag” een meer uitdiepend en meer verbredend karakter heeft, en dat dit opleidingsniveau op academisch niveau wordt gebracht, wat ze ook verder toelicht in haar beslissing. Het vak “consumentenpsychologie” is dan weer meer toegespitst op de rol van marketeer. Het vak wordt blijkens de bezorgde informatie zeer praktisch aangepakt en binnen elk hoofdstuk specifiek toegepast op de rol van de marketeer. De geziene theorie is er zeer praktijkgericht.

Dit oordeel is niet onredelijk laat staan kennelijk onredelijk.

Uit de overgemaakte slides blijkt inderdaad dat het vak “consumentenpsychologie” eerder praktisch van aard is, en zeer sterk is toegespitst op de rol van de marketeer. Dat laatste blijkt overigens ook uit de eindcompetenties, die onder andere gericht zijn op de kennis van “de belangrijkste mogelijkheden en beperkingen voor de marketeer om door middel van marketingactiviteiten gebruik te maken van de verschillende concepten en de consument direct of indirect te beïnvloeden” en op het kunnen “bepalen in hoeverre de verschillende concepten kansen dan wel bedreigingen vormen in een bepaalde marketingpraktijksituatie”.

In het vak “consumentengedrag” in de opleiding communicatiewetenschappen wordt ook wel her en der verwezen naar de rol van de marketeer, maar dat is vooral het geval in de korte inleiding, wat ook blijkt uit de inhoudstafel van de gebruikte cursus die de studente thans laattijdig overmaakt. In latere hoofdstukken wordt eerder illustratief her en der naar de marketeer verwezen, maar er kan zeker niet gesteld worden dat in het vak de rol van de marketeer centraal staat. Uit de eindcompetenties blijkt ook helemaal geen band met marketing en het werk van de marketeer. Het opleidingsonderdeel heeft integendeel veel

ruimere doelstellingen, en beoogt onder meer ook het “inzicht hebben in hoe consumentengedrag gekaderd is binnen andere disciplines”, het kunnen begrijpen en kritisch kunnen benaderen van nieuwe ontwikkelingen binnen consumentenonderzoek, en het kunnen beschrijven, herkennen en inschatten van ethische aspecten m.b.t. consumentengedrag, wat niet onlogisch is vermits het vak geen deel uitmaakt van een marketingopleiding of een andere economische opleiding, maar wel van een algemene opleiding communicatiewetenschappen. Dat zijn alle doelstellingen die in het vak “consumentenpsychologie” niet worden nagestreefd.

Verwerende partij wenst er in dat verband nog op te wijzen dat het vak “consumentengedrag” blijkens de studiefiche (onderdeel “situering”) deel uitmaakt van de leerlijn communicatiemanagement. Het vak bouwt verder op het vak “marketingcommunicatie” (dat eveneens deel uitmaakt van het curriculum van verzoekster en waar verzoekster evenmin werd vrijgesteld) dat op zijn beurt voorafgaat aan het vak “corporate communicatie” (dat eveneens tot het curriculum van verzoekster behoort en waar zij ook niet voor is vrijgesteld). Het kadert aldus in een bredere leerlijn die niet marketinggericht is.

Uit de studiefiches blijkt bovendien ook een zeer verschillende manier van aanpak in beide cursussen, wat ook wijst op een duidelijk niveauverschil.

In het vak “consumentenpsychologie” wordt hoofdzakelijk gewerkt met klassieke hoorcolleges en wordt ook enkel geëvalueerd aan de hand van een schriftelijk examen.

In het vak “consumentengedrag” behandelt de docent de leerinhouden via hoorcolleges. Daarnaast zijn er stukken zelfstudie, en wordt van de studenten bijkomend ook verwacht dat ze een groepswork maken waarbij een analyse wordt gemaakt van cases gerelateerd aan het vakgebied consumentengedrag, om die dan verder uit te werken in een kritische vlog (d.i. een blog in videovorm). Van de studenten wordt daarbij verwacht dat ze het gekozen [topic] kaderen binnen het theoretisch kader en ook koppelen aan academisch onderzoek om op die manier een kritische context te schetsen of theoretische verklaring te vinden voor de case. Het groepswork wordt ook gequoteerd en maakt deel uit van de evaluatie van het opleidingsonderdeel.

De institutionele beroepscommissie kon aldus op basis van de op dat moment beschikbare informatie wel degelijk terecht en binnen de grenzen van de redelijkheid oordelen dat een vrijstelling niet aan de orde was. Niet enkel is het opzet van het vak “consumentengedrag” breder en omvattender dan dat van “consumentenpsychologie”, het vak wordt ook duidelijk op een academisch niveau gedoceerd daar waar het vak “consumentenpsychologie” duidelijk praktijkgericht is, en op het (lagere) niveau van een professionele bachelor wordt gedoceerd.

Om diezelfde reden is het ook niet onredelijk om een deelvrijstelling te weigeren. Er mogen dan wel bepaalde thema’s zijn die in beide opleidingsonderdelen aan bod komen, de focus ligt duidelijk verschillend en ook het niveau blijft hoe dan ook verschillend, waardoor ook een deelvrijstelling niet aan de orde is.”

In haar wederantwoordnota doet verzoekster nog het volgende gelden:

“Verweerder schrijft in III.5 van de antwoordnota onder andere het volgende:

“Het is een feit dat bij het onderzoek van een vrijstellingsaanvraag niet enkel moet worden uitgegaan van een vergelijking van de desbetreffende studiefiches, maar dat ook rekening mag worden gehouden met vakinhouden.”

Verzoekster verwijst hiervoor naar eerdere arresten van de Raad, die ook vermeld staan in haar verzoekschrift aan de Raad d.d. 14 november 2018, waarin onder ander het volgende staat:

“Ze benadrukt dat een vrijstellingsaanvraag enkel en alleen op basis van de vaststelling van duidelijke verschillen qua leerinhoud of –doelstellingen kan worden afgewezen.”

“De voornaamste, zo niet de enige toetssteen om de gelijkwaardigheid van verschillende opleidingsonderdelen te beoordelen is een concrete vergelijking van de inhoud, de omvang, de moeilijkheidsgraad, de beoogde competenties e.d.”

Het is bijgevolg vaste rechtspraak van de Raad dat er rekening moet gehouden worden met de vakinhouden.

Verweerder schrijft in III.5 en III.6 van de antwoordnota dat verzoekster onvoldoende materiaal heeft aangeleverd om een degelijk inhoudelijk onderzoek te kunnen voeren. Men verwijt verzoekster dat zij geen handboeken heeft overhandigd, noch enig studiemateriaal dat wordt gebruikt in het vak “consumentengedrag” aan de UGent.

Daarbij vermeldt verweerder dat het niet de taak is van de institutionele beroepscommissie om zelf op zoek te gaan naar het nodige materiaal omdat verzoekster, die ingeschreven is voor het opleidingsonderdeel, dat materiaal gemakkelijk kon overhandigen aan de institutionele beroepscommissie.

Tevens schrijft verweerder dat het niet de taak is van de institutionele beroepscommissie om docenten te horen in het raam van dergelijke beslissingen. Er wordt verwezen naar artikel II.241, §2 Codex hoger onderwijs waarin staat dat het onderzoek met het oog op het verlenen van vrijstellingen op stukken gebeurt en dat die stukken dienen te worden aangeleverd door de student die een vrijstelling vraagt.

Verzoekster kon haar handboek van het UGent-opleidingsonderdeel niet aan de IBc bezorgen daar zij dat handboek nodig had als les- en studiemateriaal. Tevens kon verzoekster niet alle slides van het UGent-opleidingsonderdeel (bijlage 2) bezorgen aan de IBc omdat zij op het moment van het intern beroep nog maar enkele slides had gekregen.

Dat de IBc het beroep enkel op stukken behandelt, is niet correct. In artikel 100 §4 OER staat onder andere het volgende: *“De Institutionele Beroepscommissie behandelt het beroep op stukken. Zij kan evenwel elkeen van wie ze de aanwezigheid nuttig acht voor de behandeling van het dossier, uitnodigen om te worden gehoord.”*

De Institutionele Beroepscommissie is ertoe gerechtigd alle stukken en inlichtingen op te vragen of in te winnen die zij nuttig acht voor de behandeling van het beroep. De leden van de universitaire gemeenschap zijn ertoe gehouden de gevraagde stukken en informatie op eerste verzoek ter beschikking te stellen van de Institutionele Beroepscommissie.

De Institutionele Beroepscommissie kan de adviezen inwinnen die zij nuttig acht voor de behandeling van het beroep.”

Conform bovenstaand artikel uit het OER, had de IBc de mogelijkheid om aan de lesgever van het opleidingsonderdeel het handboek en alle slides op te vragen.

Uit de antwoordnota blijkt tevens dat verweerder helemaal geen rekening heeft gehouden met bovenstaand artikel uit het OER. Dit is nochtans de eigen reglementering, opgesteld door de UGent.

De ‘bewering’ van verweerder, dat de stukken moeten aangeleverd worden door de student die een vrijstelling vraagt, werd met niets gestaafd. Daar is ook niets van terug te vinden in de regelgeving. Tevens staat er op de aanvraagformulieren voor vrijstellingen aan de UGent nergens vermeldt dat de student verplicht is om studiemateriaal door te sturen. Men vraagt enkel naar studieresultaten en studiefiches.

Daar het vaste rechtspraak is van de Raad, dat er rekening moet gehouden worden met de vakinhouden, is het dan ook aan de IBc om in de genomen beslissing de duidelijke verschillen aan te tonen en te motiveren aan de hand van concreet onderbouwde argumenten en stukken.

Uit III.5, III.6 en III.7 van de antwoordnota kan men echter besluiten dat verweerder in feite toegeeft dat het HoGent-opleidingsonderdeel en het UGent-opleidingsonderdeel niet, of minstens onvoldoende, op inhoud werden vergeleken.

Verweerder schrijft in III.8 van de antwoordnota onder andere dat het de vrijstellingsaanvraag onderzocht heeft op basis van het door de studente aangeleverde materiaal, de ECTS-fiche van het vak zelf, en het beperkte leermateriaal dat op dat ogenblik al beschikbaar was op Minerva.

Volgens eerder beweringen van verweerder, in III.6 van de antwoordnota, is het niet de taak van de IBc om op zoek te gaan naar het nodige materiaal maar uit III.8 van de antwoordnota blijkt dat de IBc blijkbaar wel zelf op zoek is gegaan naar materiaal want verzoekster heeft geen materiaal vanop Minerva aangeleverd.

De ‘bewering’ van verweerder, dat de IBc de vrijstellingsaanvraag ook onderzocht heeft op basis van het beperkte leermateriaal dat op dat ogenblik al beschikbaar was op Minerva, werd met niets aangetoond. Meer nog, in de beslissing van de IBc d.d. 07 november 2018 wordt daarover geen enkele vermelding gemaakt.

Ook dit toont aan dat het UGent-opleidingsonderdeel niet, of minstens onvoldoende, op inhoud werd vergeleken.

In III.9 van de antwoordnota staat onder andere dat de IBc heel in het bijzonder heeft gewezen op het niveauverschil tussen beide opleidingsonderdelen, en tussen professionele en academische opleidingen in het algemeen.

Dit was een verwijzing van verweerder naar artikel II.58 Codex Hoger Onderwijs, waar het ‘theoretisch’ onderscheid tussen een professionele en een academische opleiding wordt gedefinieerd.

Dit is echter een theoretische benadering van het verschil in finaliteit. Dit toont echter niet het werkelijke verschil aan in de finaliteit van het reeds gevolgde HoGentopleidingsonderdeel en het UGent-opleidingsonderdeel waarvoor de vrijstelling wordt gevraagd.

Daarmee werd in geen geval het werkelijk verschil tussen de twee opleidingsonderdelen aangetoond.

Verweerder schrijft in III.9 van de antwoordnota onder andere dat op basis van de beschikbare informatie werd vastgesteld dat de focus, de aanpak en het niveau van diepgang te ver uiteen liggen om een vrijstelling te kunnen toekennen.

Hoe de IBc tot die vaststelling komt, werd niet of minstens onvoldoende aangetoond in de beslissing d.d. 07 november 2018. Tevens heeft de IBc niet alle voorhanden zijnde informatie opgevraagd en aangewend om tot die vaststelling te komen, zoals kan geconstateerd worden uit III.5, III.6 en III.7 van de antwoordnota.

In III.9 van de antwoordnota staat onder andere dat volgens verweerder het vak ‘Consumentenpsychologie’ meer is toegespitst op de rol van marketeer. Het vak zou ook, blijkens de bezorgde informatie, zeer praktisch aangepakt worden en binnen elk hoofdstuk specifiek toegepast worden op de rol van de marketeer. De geziene theorie zou volgens verweerder zeer praktijkgericht zijn.

Al deze stellingen gelden ook voor het UGent-opleidingsonderdeel ‘consumentengedrag’. Dit wordt aangetoond met het gebruikte handboek en de slides (bijlage 2) waarbij men kan vaststellen dat nagenoeg alles gericht is op marketing en de marketeer.

Het UGent-opleidingsonderdeel ‘consumentengedrag’ is zelfs nog meer praktijkgericht dan het HoGent-opleidingsonderdeel daar er twee groepswerken voorzien waren waarin de theorie werd omgezet in de praktijk.

Voor het eerste groepswerk moest verzoekster een vlog maken over een theoretisch concept uit de cursus. Deze vlog werd op YouTube geplaatst en via een zelfgemaakte Tweet moesten de studenten kijkers naar dit platform lokken.

Bij het tweede groepswerk was het de bedoeling dat verzoekster haar eigen consumentengedrag aanpaste en hierover reflecteerde a.d.h.v. theoretische concepten. Hierover moesten studenten per vier een samenvattende blog schrijven.

In III.10 van de antwoordnota staan onder andere verschillende beweringen die afgeleid werden uit de slides van het HoGent-opleidingsonderdeel en de eindcompetenties van beide opleidingsonderdelen.

Er worden onder meer een aantal doelstellingen opgesomd die volgens verweerder in het vak ‘consumentenpsychologie’ niet worden nagestreefd.

Verzoekster wil hierbij nogmaals benadrukken dat de slides en de beschreven eindcompetenties in de studiefiches slechts *summiere beschrijvingen* zijn van wat er in werkelijkheid werd gedoceerd. Die beschrijvingen kunnen tevens op veel verschillende wijzen worden geïnterpreteerd als men niet weet wat er achter schuil gaat.

Het lijkt verzoekster dan ook zeer moeilijk om de juiste interpretatie te geven aan die slides en eindcompetenties als men de lessen van beide opleidingsonderdelen niet heeft bijgewoond.

Verweerder schrijft in III.10 van de antwoordnota o.a. dat er in het handboek van het UGent-opleidingsonderdeel slechts her en der wordt verwezen naar de rol van de marketeer.

Hieruit blijkt dat verweerder dit handboek niet of minstens onvoldoende heeft bekeken. Er wordt namelijk zeer veel teruggekoppeld naar de rol van de marketeer. Verzoekster kan dit aantonen a.d.h.v. de inhoud van het handboek. Wegens auteursrechtelijke bescherming kan dit handboek echter niet gekopieerd worden. Indien de Raad dit boek wenst in te kijken, kan dit steeds opgevraagd worden o.a. in de bibliotheek van de UGent.

Hierbij wil verzoekster ook opmerken dat verweerder eerder verklaarde geen bijkomend materiaal opgevraagd te hebben, dus ook het handboek niet. Hoe kan verweerder dan correct oordelen over de inhoud van dit handboek. Verzoekster stuurde immers enkel de inhoudstafel van dit handboek door.

Verweerder schrijft in III.10 van de antwoordnota onder andere dat het vak ‘consumentengedrag’ blijkens de studiefiche (onderdeel “situering”) deel uitmaakt van de leerlijn communicatiemanagement. Daarbij schrijft verweerder dat het vak verder bouwt op het vak ‘marketingcommunicatie’ dat eveneens deel uitmaakt van het curriculum van verzoekster en waar verzoekster evenmin werd vrijgesteld.

In de studiefiche van het UGent-opleidingsonderdeel ‘consumentengedrag’ staat dat dit vak verder bouwt op de cursus marketingcommunicatie (gedoceerd in BA1) die focust op de communicatie van producten en diensten van een bedrijf.

Verzoekster volgt het Schakelprogramma tot Master of Science in de communicatiewetenschappen (afstudeerrichting communicatiemanagement) en heeft aan de cursus marketingcommunicatie (gedoceerd in BA1) bijgevolg niet deelgenomen.

Verzoekster heeft echter wel het vak ‘Marketingcommunicatie’ (5 studiepunten) gevolgd tijdens de opleiding Bachelor in het bedrijfsmanagement- Afstudeerrichting: marketing – aan de HoGent.

In het Schakelprogramma tot Master of Science in de communicatiewetenschappen (afstudeerrichting communicatiemanagement) is er in het 2de semester wel een opleidingsonderdeel ‘marketingcommunicatie’ (5 studiepunten) waarvoor verzoekster op 12 december 2018 een vrijstellingsaanvraag heeft ingediend bij de FSA. Ook voor dit vak behaalde verzoekster immers een credit aan de HoGent.

In III.10 van de antwoordnota staat onder andere dat uit de studiefiches blijkt dat er een zeer verschillende manier van aanpak is in beide cursussen, wat ook wijst op een duidelijk niveauverschil.

Dit is een zeer bedenkelijke bewering van verweerder die tevens met niets gestaafd is. Het is toch niet omdat er een andere aanpak is dat er daardoor een niveauverschil is.

Verweerder schrijft in III.10 van de antwoordnota dat in het vak ‘consumentenpsychologie’ hoofdzakelijk wordt gewerkt met klassieke hoorcolleges en dat er enkel wordt geëvalueerd aan de hand van een schriftelijk examen.

Verweerder schrijft ook dat in het vak “consumentengedrag” de docent de leerinhouden behandelt via hoorcolleges en dat er daarnaast stukken zelfstudie zijn.

Verweerder is blijkbaar vergeten te vermelden dat er ook bij het HoGentopleidingsonderdeel “consumentenpsychologie” een belangrijk stuk zelfstudie voorzien was zoals vermeld staat in de studiefiche van het HoGent-opleidingsonderdeel.

Verzoekster stelt zich bovendien ook vragen bij de relevantie van deze aangehaalde argumenten. Kan een vrijstelling dan afgewezen worden o.b.v. de onderwijsmethode (hoorcolleges, zelfstudie, etc.) en de examenmethode (schriftelijk en/of mondeling)?

In III.10 van de antwoordnota staat onder andere dat het opzet van het vak ‘consumentengedrag’ niet alleen breder en omvattender is dan dat van ‘consumentenpsychologie’, maar dat het vak ook duidelijk op een academisch niveau wordt gedoceerd daar waar het vak ‘consumentenpsychologie’ duidelijk praktijkgericht is, en op het (lagere) niveau van een professionele bachelor wordt gedoceerd.

Als men de lessen van beide opleidingsonderdelen heeft gevolgd dan kan men niet anders vaststellen dan dat er op een gelijkaardige manier werd gedoceerd. Het UGentopleidingsonderdeel “consumentengedrag” was zelfs meer praktijkgericht door de groepswerken waarbij een vlog en blog moest uitgewerkt worden.

Beoordeling

De concrete procedure voor de beoordeling van aanvragen tot vrijstelling behoort krachtens de artikelen II.221, §1, 5° en II. 242 van de Codex Hoger Onderwijs tot de bevoegdheid van de hogeronderwijsinstelling.

Te dezen bepaalt artikel 29, §1 van het onderwijs- en examenreglement dat een vrijstelling bij de curriculumcommissie kan worden gevraagd “overeenkomstig de procedure en regels vastgesteld door de faculteitsraad”.

Het is de Raad niet duidelijk of de faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen een dergelijke procedureregeling heeft uitgewerkt. Zij wordt alleszins door partijen niet aan de Raad voorgelegd. Aangezien verzoekster evenmin de schending van zulk een procedurevoorschrift aanvoert en de Raad niet spontaan inziet hoe de bepalingen ervan aan de openbare orde zouden kunnen raken, blijft de vraag naar het bestaan van een dergelijke procedure en de inhoud ervan, buiten beschouwing.

Een student die op basis van een eerder verworven kwalificatie zoals een creditbewijs aan een andere instelling een vrijstelling verzoekt, dient aan het daartoe bevoegde orgaan de nodige stukken voor te leggen om dat verzoek te staven en het onderzoek naar de vereiste mate van overeenstemming van de betrokken opleidingsonderdelen te faciliteren.

Daarmee wil niet gezegd zijn dat de organen van de instelling, en *in fine* de interne beroepsinstantie, ter zake geheel passief kunnen blijven. Onder meer in het licht van de zorgvuldigheidsplicht en de materiële motiveringsplicht mag van de instelling worden verwacht dat zij in een onderzoek van een vrijstellingsaanvraag, desnoods ambtshalve, de voor haar beslissing dienstige gegevens betreft. Te denken valt bijvoorbeeld aan relevante informatie over de inhoud van het eigen opleidingsonderdeel waarvoor een vrijstelling wordt gevraagd – ook wanneer de student die informatie niet of onvolledig heeft aangehaald. Aan de student valt het evenwel in beginsel toe om de gegevens te verstrekken over de elders reeds verworven kwalificatie – *in casu* een studiebewijs betreffende een aan een andere instelling met succes gevolgd opleidingsonderdeel – aangezien dit informatie is waarover de instelling aan wie de vrijstelling wordt gevraagd, niet geacht wordt te beschikken.

Het feit dat de beroepscommissie op grond van het onderwijs- en examenreglement de bevoegdheid heeft om bijkomende informatie op te vragen, doet aan het bovenstaande geen afbreuk.

De Raad stipt daarbij ook aan dat gelet op het essentieel vergelijkend karakter van het onderzoek naar een vrijstellingsaanvraag, de voormelde onderzoeksplicht in hoofde van de instelling slechts zinvol kan worden uitgevoerd wanneer de student zijnerzijds de informatie aanlevert waarmee de desnoods ambtshalve aan het dossier toe te voegen informatie kan worden vergeleken.

In het licht van het bovenstaande voert verzoekster ten onrechte aan dat in de bestreden beslissing geen rekening werd gehouden met het handboek ‘Consumentenpsychologie, de basis’ dat aan de hogeschool werd gebruikt. Verzoekster heeft zich er in de interne procedure toe beperkt om middels de studiefiche van het opleidingsonderdeel ‘Consumentenpsychologie’ aan de hogeschool te wijzen op het gebruik van dit handboek, zonder aan de beroepscommissie concrete informatie voor te leggen zoals de inhoud van het handboek, of minstens een uitgebreide inhoudsopgave ervan. Bij gebreke aan pendant uit de hogeschoolopleiding, kan een onderzoek van de inhoud van het handboek dat wordt gebruikt bij het opleidingsonderdeel ‘Consumentengedrag’ in de universitaire opleiding de beroepscommissie slechts beperkt tot nut dienen.

Dat enige kopie van dit laatste handboek – zelfs in het raam van een vrijstellingsaanvraag – niet kan worden voorgelegd omwille van auteursrechtelijke redenen, zoals verzoekster in haar wederantwoordnota aanvoert, overtuigt de Raad niet. Evenmin is het in het raam van de huidige procedure aan de Raad – zoals verzoekster suggereert – om dit boek in een bibliotheek op te zoeken. Verzoekster levert dan ook niet het bewijs van haar bewering dat in het handboek dat voor het opleidingsonderdeel ‘Consumentengedrag’ wordt gebruikt, veelvuldig naar de rol van de marketeer wordt teruggekoppeld en maakt het de Raad niet mogelijk om haar aanspraken ter zake zoals verwoord onder randnummer 2.7 van het verzoekschrift, te onderzoeken.

De Raad moet verder vaststellen dat verzoekster weliswaar met nadruk aanvoert dat het door de instelling te voeren onderzoek niet tot een vergelijking van de studiefiches beperkt kan blijven, maar dat zij het blijkbaar tegelijk – in het licht van het verwijt dat de bestreden beslissing onvoldoende oog heeft gehad voor de concrete inhoud van het aan de hogeschool gevolgde opleidingsonderdeel – niet nodig heeft gevonden om aan de beroepscommissie veel meer dan enkel die studiefiches voor te leggen.

Verzoekster spreekt niet tegen dat zij verschillende stukken die volgens haar nochtans dienstig zijn om haar vrijstellingsaanvraag te beoordelen, *niet* aan de beroepscommissie heeft voorgelegd en integendeel pas in het raam van de huidige procedure voor het eerst aanwendt. De Raad verwijst ter zake naar de stukken 4 (“inhoudsopgave handboek UGent”), 5 (“thema

klassieke conditionering HoGent) en 6 (“thema klassieke conditionering UGent”) van verzoekster.

De Raad wijst erop dat artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs luidt dat een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Ofschoon dit voorschrift zich niet uitdrukkelijk uitspreekt over het aanwenden van nieuwe overtuigingsstukken, is de Raad van oordeel dat eenzelfde redenering zich opdringt. Overeenkomstig artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs immers, is de Raad niet bevoegd om een eigen appreciatie over de waarde van de verzoekende partij uit te spreken. De bevoegdheid van de Raad is derhalve, zoals artikel II.291, eerste lid van diezelfde Codex ook uitdrukkelijk stelt, beperkt tot een wettigheidstoezicht en een marginale toetsing inzake de naleving van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Dit heeft tot gevolg dat de Raad onmogelijk kan oordelen of het bevoegde orgaan van de hogeronderwijsinstelling de materiële motiveringsplicht heeft nageleefd en bij de beoordeling van alle elementen in het dossier binnen de grenzen van de redelijkheid en de evenredigheid is gebleven, wanneer de Raad die beoordeling zou moeten maken op grond van stukken die aan dat orgaan nooit werden voorgelegd en waarop het derhalve bij het tot stand komen van de bestreden beslissing geen acht heeft kunnen slaan.

Deze regel lijdt enkel uitzondering in het evidente geval van stukken waarvan de verzoekende partij op het ogenblik van het instellen van het intern beroep geen kennis had, waarvan zij aantoonde dat zij ze niet eerder kon verkrijgen, of waarvan de verzoekende partij aannemelijk maakt dat zij binnen de grenzen van de redelijkheid mocht aannemen dat zij niet moesten worden neergelegd omdat zij slaan op feiten waarvan niet kon worden vermoed dat zij zouden worden betwist. Die voorwaarden zijn voor het hiervoor vermelde stukken 4, 5 en 6 niet voldaan.

De Raad laat deze stukken dan ook buiten de beoordeling.

Wat de relevante criteria voor de beoordeling van de overeenstemming tussen beide opleidingsonderdelen betreft, lijkt verzoekster doorheen de procedure ook het geweer van schouder te veranderen.

Waar verzoekster thans in het beroep voor de Raad uiteenzet dat de studiefiches en de (uitvoerige) slides niet volstaan om het verschil in finaliteit tussen de twee opleidingsonderdelen te beoordelen, en dat daarvoor ook de lessen en verklaringen van de docenten moeten worden onderzocht, kan de Raad enkel vaststellen dat verzoekster geen lessen van het aan de hogeschool gevolgde opleidingsonderdeel ‘Consumentenpsychologie’ aan de beroepscommissie heeft voorgelegd.

Meer nog: in haar initieel verzoekschrift op intern beroep en in haar aanvullende nota betoogde verzoekster nog dat naast de studiefiches wél “de slides en het gebruikte handboek” duidelijkheid kunnen verschaffen. Van lessen, illustratief voor de onderwezen leerstof, of van verklaringen van docenten is in het intern beroep geen sprake.

Zelfs wanneer rekening wordt gehouden met de hierboven uiteengezette onderzoeksplicht in hoofde van de instelling, maakt verzoekster niet geloofwaardig dat de beroepscommissie onzorgvuldig heeft gehandeld of de motiveringsplicht heeft geschonden.

Verzoekster voert aan dat haar voor twee andere opleidingsonderdelen vrijstelling werd toegekend op basis van creditbewijzen uit de professionele bacheloropleiding.

Zoals verzoekster elders in haar beroep zelf uitvoerig aangeeft, dient een vrijstelling voldoende concreet en opleidingsonderdeel per opleidingsonderdeel te worden onderzocht. Anders dan verzoekster met het bovenstaande suggereert, zegt een toegekende vrijstelling dan ook in beginsel niets over de mate van overeenstemming tussen twee andere opleidingsonderdelen.

Verzoeksters argument zou enkel dienstig kunnen zijn indien de omvang, uitgedrukt in studiepunten, en de aard (professioneel of academisch) van het opleidingsonderdeel de enige criteria waren geweest op basis waarvan de beroepscommissie over de hier betwiste vrijstellingsaanvraag heeft geoordeeld. Dat is evenwel, zoals hieronder blijkt, niet het geval.

De bestreden beslissing weigert de vrijstelling op grond van verschillende motieven.

De beroepscommissie wijst vooreerst op het niveauverschil tussen een professionele bacheloropleiding en een academische opleiding. Met recht stelt verzoekster, onder meer in het licht van de rechtspraak van de Raad, dat dit verschil als dusdanig niet volstaat om een vrijstelling te weigeren. Dat dit op zich geen afdoend weigeringsmotief is, ontnemt er evenwel niet elke relevantie en pertinentie aan. In artikel II.58, §§3 en 4 van de Codex Hoger Onderwijs wordt immers gesteld:

“§3. Professionele gerichtheid houdt in dat de opleidingen gericht zijn op de algemene vorming en de verwerving van professionele kennis en competenties, gestoeld op de toepassing van wetenschappelijke of artistieke kennis, creativiteit en praktijkkennis.

Meer in het bijzonder hebben professioneel gerichte bacheloropleidingen tot doel de studenten te brengen tot een niveau van algemene en specifieke kennis en competenties nodig voor de zelfstandige uitoefening van een beroep of groep van beroepen.

§4. Academische gerichtheid houdt in dat de opleidingen gericht zijn op de algemene vorming en op de verwerving van academische of artistieke kennis en competenties eigen aan het functioneren in een domein van de wetenschappen of van de kunsten. Academisch gerichte opleidingen zijn op wetenschappelijk onderzoek gebaseerd.

Meer in het bijzonder hebben de academisch gerichte bacheloropleidingen tot doel de studenten te brengen tot een niveau van kennis en competenties eigen aan het wetenschappelijk of artistiek functioneren in het algemeen en aan een specifiek domein van de wetenschappen of de kunsten in het bijzonder, met als doelstelling het doorstromen naar een masteropleiding of het uitstromen naar de arbeidsmarkt.”

Het is precies om deze verschillen te overbruggen, dat in schakelprogramma's wordt voorzien. Met andere woorden: een voldoende inhoudelijke overeenstemming tussen een opleidingsonderdeel uit een professionele bacheloropleiding en een opleidingsonderdeel uit een academisch programma of een schakelprogramma is niet uitgesloten, maar is evenmin de vooronderstelde regel waarop enkel gemotiveerde uitzonderingen mogelijk zouden zijn.

De weigering tot toekenning van de gevraagde vrijstelling is voorts door de beroepscommissie gemotiveerd op grond van een duidelijk verschil in de doelstellingen van de twee opleidingsonderdelen. In de bestreden beslissing wordt ter zake gewezen op het volgende:

“De inhoud van het UGent-opleidingsonderdeel is de volgende:

Verschillende topics kunnen aan bod komen, zoals:

*Inleiding tot consumentengedrag en – onderzoek

*Beslissingsmodel van consumenten

*De consument als individu

- Motivatie
- Persoonlijkheid - Perceptie
- Leren
- Attitude
- Communicatie

*Sociale invloeden op consumentengedrag

- Referentiegroepen - Sociale klasse
- Cultuur

*De consument als beïnvloeder - Innovaties

- Opinieleiderschap - eWOM

De eindcompetenties van het UGent opleidingsonderdeel zijn de volgende

Eindcompetenties

1. Theorieën en concepten binnen consumentenonderzoek kennen en kunnen toepassen
2. Theoretische concepten m.b.t. consumentengedrag relateren, kaderen en de implicaties ervan duiden
3. Inzicht hebben in hoe consumentengedrag gekaderd is binnen andere disciplines
4. Het beslissingsmodel van consumenten kunnen verklaren en analyseren
5. Kennis van en inzicht vertonen in de factoren die consumentengedrag beïnvloeden
6. In staat zijn om te reflecteren en te discussiëren over actuele cases m.b.t. consumentengedrag
7. Actuele cases m.b.t. consumentengedrag begrijpen en analyseren
8. Nieuwe ontwikkelingen binnen consumentenonderzoek begrijpen en kritisch kunnen benaderen
9. Ethische aspecten m.b.t. consumentengedrag beschrijven, herkennen en inschatten

De inhoud van het HoGent opleidingsonderdeel zoals gezien in 2017-2018 door de studente is conform de studiefiche de volgende:

- Wat is consumentengedrag?
- Informatieverwerking: perceptie en geheugen
- Motivatie en consumentengedrag
- Emotie en attitude
- Leerprocessen in consumentengedrag
- Persoonlijkheid en levensstijl
- Consumptiecyclus
- Gezin en huishouden
- Referentiegroepen en -personen
- Culturele invloeden in het consumentengedrag

De eindcompetenties van het HoGent opleidingsonderdeel 2017-2018 zijn de volgende:

1. Heeft kennis van en inzicht in consumentenpsychologie en kan dit kritisch evalueren en combineren [MK2].

Indicatoren:

- Weet wat persoonlijkheid en levensstijl, motivatie, behoeften en waarden, waarneming, leren, attitudes, het gezin, referentiegroepen, subculturen en sociale klasse en analyse van consumentengedrag en de hiermee verbonden concepten inhoudt.
- Heeft inzicht in de onderlinge relaties tussen deze concepten en moet inzicht hebben in de wijze waarop consumenten door deze factoren worden beïnvloed.
- Kent de belangrijkste leertheorieën.
- Kan verschillende soorten beslissingsprocessen onderkennen en kan eerder behandelde thema's ermee in relatie brengen.
- Kent de belangrijkste mogelijkheden en beperkingen voor de marketeer om door middel van de marketingactiviteiten gebruik te maken van de verschillende concepten en de consument direct of indirect te beïnvloeden.
- Kan bepalen in hoeverre de verschillende concepten kansen dan wel bedreigingen vormen in een bepaalde marketingpraktijksituatie.

2. Kan relevante gegevens over consumentenpsychologie verzamelen om daaraan gekoppelde problemen op te lossen [MK2]. Indicatoren:

- Kan de gevraagde informatie verzamelen.
- Herkent belangrijke informatie.
- Verwerkt gestructureerde informatie binnen een gegeven tijdsbestek.
- Verwerkt informatie volgens gegeven richtlijnen.
- Verwerkt informatie tot een samenhangend geheel.
- Legt verbanden tussen gegevens.

De doelstellingen van het HoGent opleidingsonderdeel zijn de volgende:

Kennis van de marketingbegrippen aanvullen en uitdiepen.

Basiskennis van consumentengedrag verwerven. De consument wordt bestudeerd als individu, als groepslid en als lid van de maatschappij. Deze kennis en inzichten vormen de bouwstenen van de andere marketing-opleidingsonderdelen binnen het programma.”

Op basis van deze vaststellingen oordeelt de beroepscommissie dat de focus, de aanpak en het niveau van diepgang te ver uiteen liggen om een vrijstelling te kunnen toekennen. Ondanks de overlap van bepaalde inhouds die de beroepscommissie wel erkent, stelt zij dat het opleidingsonderdeel ‘Consumentengedrag’ een meer uitdiepend en een meer verbredend karakter heeft waarbij het opleidingsonderdeel ‘Consumentengedrag’ op een academisch wetenschappelijk niveau wordt aangebracht. Zij motiveert verder dat op academisch niveau

verschillende theoretische modellen op een academische manier worden bestudeerd en consumentengedrag o.a. binnen verschillende wetenschappelijke disciplines wordt gekaderd. Wat verzoekster heeft bestudeerd in het hogeschool-opleidingsonderdeel ‘Consumentenpsychologie’ is toegespitst op de rol van marketeer; daarvoor ziet de beroepscommissie bewijs in de door verzoekster neergelegde slides van dat opleidingsonderdeel.

Zij motiveert verder:

“dat ‘Consumentenpsychologie’ zeer praktisch wordt aangepakt en binnen elk hoofdstuk specifiek toegepast wordt op de rol van marketeer of teruggekoppeld wordt naar marketing als toepassingsgebied. De studente heeft inderdaad enkele definities gezien en er wordt in bepaalde slides heel kort teruggekoppeld naar bepaalde theorieën (vb. Pavlov, Maslow...) maar uit niets blijkt dat de studente in het HoGent-opleidingsonderdeel de verschillende wetenschappelijke theorieën heeft gezien zoals ze binnen de UGent vanuit academisch wetenschappelijk oogpunt worden aangebracht noch dat deze theorieën op verschillende disciplines ruimer dan marketing worden toegepast. De geziene, summiere, theorie is praktijkgericht en specifiek toegepast op de marketeer/marketing. Bijgevolg heeft de studente, in tegenstelling tot het eigen aanvoelen, nog niet aangetoond dat ze de specifieke wetenschappelijke eindcompetenties van het UGentopleidingsonderdeel heeft verworven.”

Daarmee heeft de beroepscommissie, gelet op de elementen in het dossier waarmee zij rekening moest houden, op afdoende wijze gemotiveerd waarom de vrijstelling niet wordt toegekend.

Anders dan verzoekster stelt, is de motivering er niet toe beperkt zonder meer te stellen dat de focus, aanpak en niveau van diepgang te ver uiteen liggen. In dat opzicht mist het middel feitelijke grondslag.

De Raad is verder van oordeel dat de bestreden beslissing ook afdoende motiveert waarom geen deelvrijstelling kan worden verleend.

Wat verzoekster nog aanvoert onder de randnummers 4.2 – 4.6 van haar wederantwoordnota, en voor zover die argumenten in dat stadium van de procedure nog op ontvankelijke wijze in het debat kunnen worden gebracht, brengt de Raad niet tot een andere conclusie.

De passage in de studiefiche van het opleidingsonderdeel ‘Consumentengedrag’ waarvan verzoekster aanvoert dat zij ten onrechte niet in de bestreden beslissing is overgenomen, leidt niet tot de conclusie dat de voormelde motivering inhoudelijk onjuist zou zijn.

Verzoekster erkent verder in haar verzoekschrift dat de beroepscommissie rekening heeft gehouden met de informatie die blijkt uit de door verzoekster neergelegde slides, maar stelt (randnummer 2.6) dat het daarin gaat om “summiere beschrijvingen”. Die stelling overtuigt de Raad geenszins. Niet alleen bedraagt de omvang van de slides van het opleidingsonderdeel ‘Consumentenpsychologie’ niet minder dan 513 pagina’s – wat zich niet voetstoots als ‘summier’ laat omschrijven – bovendien heeft verzoekster ook geen aanvullende stukken neergelegd die deze naar haar oordeel summiere informatie zou moeten aanvullen.

Het argument dat verzoekster binnen het opleidingsonderdeel ‘Consumentengedrag’ aan de Universiteit Gent een videoblog (vlog) moest maken en dat daaruit kan worden afgeleid dat dit opleidingsonderdeel meer op de rol van de marketeer is toegespitst dan het opleidingsonderdeel dat ‘Consumentenpsychologie’, is een nieuw middel dat voor het eerst in de wederantwoordnota wordt ontwikkeld en dat verzoekster noch in het intern beroep, noch in het inleidend verzoekschrift heeft opgeworpen.

Dit middel is niet ontvankelijk. Artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt immers dat een verzoeker in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Het motief dat het opleidingsonderdeel ‘Consumentengedrag’ deel uitmaakt van de leerlijn ‘communicatiemanagement’ wordt voor het eerst aangevoerd in de antwoordnota van verwerende partij, en maakt geen deel uit van de dragende motieven van de bestreden beslissing.

Kritiek daarop (randnummer 3.11 in verzoeksters wederantwoordnota) kan derhalve ook niet leiden tot de vernietiging van die bestreden beslissing.

Hetzelfde geldt voor de stelling dat voor het opleidingsonderdeel ‘Consumentenpsychologie’ hoofdzakelijk wordt gewerkt met klassieke hoorcolleges en enkel wordt geëvalueerd aan de hand van een schriftelijk examen.

Het middel is ongegrond.

Derde middel

In wat kan worden beschouwd als een derde middel, beroept verzoekster zich op het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster zet het volgende uiteen:

“De IBc schrijft dat de beslissing werd genomen met unanimiteit van stemmen door de zes aanwezigen met stemrecht. Het is voor mij echter niet duidelijk hoe de IBc tot de genomen beslissing gekomen is.

Heeft elke stemgerechtigde het volledige dossier zelf doorgenomen en beoordeeld of heeft een beleidsmedewerker het dossier voorbereid en hebben de stemgerechtigden dan op basis van die voorbereiding hun stem uitgebracht?

Waarschijnlijk hebben de stemgerechtigden niet het volledige dossier ingekeken en beoordeeld want hoe kan men anders verklaren dat alle stemgerechtigden, bij de eerste vergadering, een beslissing namen op basis van een verkeerde studiefiche terwijl de juiste studiefiche in het dossier zat. Of waarom hebben alle stemgerechtigden, bij de tweede vergadering, geen rekening gehouden met de doelstellingen in de studiefiche (bijlage 1.4) van het UGent-opleidingsonderdeel. De doelstellingen van het UGentopleidingsonderdeel worden immers niet vermeld in de beslissing van de IBc.

Met alle respect voor de IBc, maar is dit wel de meest aangewezen instelling om objectief te oordelen over een vrijstelling. De IBc is immers een onderdeel van de Universiteit Gent en dat betekent dat indien de IBc een vrijstelling toekent, dit belangrijke financiële gevolgen kan hebben voor de Universiteit Gent. Daardoor ontstaat de perceptie dat de IBc ook rekening houdt met de financiële gevolgen bij het nemen van een beslissing. De kans bestaat dat er nog geen definitieve beslissing is op het moment dat het examen van dit opleidingsonderdeel wordt afgenomen. Dit betekent dat ik momenteel alle lessen moet blijven volgen en het examen moet meedoen ook al wordt er uiteindelijk beslist dat de vrijstelling wel wordt toegestaan. Dat lijkt mij absurd. Tevens is deze procedure een financiële belasting voor het gezinsbudget door onder andere de aangetekende zendingen (onbegrijpelijk in dit digitale tijdperk) en de verplaatsingskosten voor eventuele hoorzittingen bij de Raad in Brussel.

Ook de vele uren die ik aan dit dossier moet spenderen zijn zeer belastend en zolang er geen definitieve beslissing is blijf ik in de onzekerheid, wat ook mentaal zeer belastend is.”

Verwerende partij repliceert daarop in de antwoordnota als volgt (een voetnoot werd weggelaten):

“Verzoekster betwist in de randnummers 3.2 en 3.3 van haar verzoekschrift nog de objectiviteit van de institutionele beroepscommissie. Ze gaat ervan uit dat de institutionele beroepscommissie niet het hele dossier heeft bekeken, en suggereert dat de institutionele beroepscommissie ook de eventuele financiële gevolgen die de beslissing om een vrijstelling toe te kennen, kan hebben mee in rekening heeft gebracht bij het nemen van de bestreden beslissing.

Dit argument raakt kant noch wal. Het is vaste rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen dat uitgegaan wordt van een vermoeden van objectiviteit en dat het bijgevolg aan de verzoekende partij toekomt om aan de hand van concreet onderbouwde argumenten en stukken het tegendeel aan te tonen. Verzoekster komt niet verder dan het uiten van loutere veronderstellingen, die op geen enkele wijze worden hard gemaakt of geconcretiseerd. Het enige concrete element dat verzoekster aanbrengt is het – correcte – gegeven dat bij de eerste beslissing d.d. 19 oktober 2018 gewerkt werd met de verkeerde studiefiche, wat het enkele gevolg is van het feit dat verzoekster ervoor gekozen heeft om haar stukken enkel elektronisch in te dienen en dat niet alle linken werkten waardoor de institutionele beroepscommissie heeft gewerkt met een fiche die ze via eigen onderzoek heeft verkregen. Maar uit dat gegeven kan helemaal niet worden afgeleid dat de institutionele beroepscommissie niet objectief zou hebben geoordeeld. Oordelen op basis van verkeerde informatie is immers hoegenaamd geen synoniem van subjectief oordelen. Bij het nemen van de bestreden beslissing heeft de institutionele beroepscommissie bovendien wel gebruik gemaakt van de correcte studiefiche, zodat het argument van verzoekster ook helemaal niet opgaat wat de bestreden beslissing zelf betreft.”

Verzoekster voegt ter zake in haar wederantwoordnota enkel nog toe dat haar niet kan worden verweten dat de beroepscommissie initieel op grond van een verkeerde studiefiche heeft geoordeeld. Indien er problemen waren met het openen van de door haar aangeleverde stukken, dan meent verzoekster dat de dossierbeheerder van verwerende partij dit had kunnen melden, zodat de studiefiches zo nodig nogmaals zouden kunnen worden overgemaakt.

Beoordeling

De bestreden beslissing vermeldt het volgende:

“De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennisgenomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het verzoekschrift.

De institutionele beroepscommissie heeft inzage gekregen in de beslissing van de curriculumcommissie en in het e-mailverkeer met de studente omtrent haar curriculum en vrijstelling.”

en zij vermeldt onderaan dat zij werd genomen met unanimiteit van stemmen.

Verzoekster heeft aldus kennis kunnen nemen van het standpunt dat de beroepscommissie – wat te begrijpen is als alle leden van dat orgaan – alle stukken en argumenten bij haar beslissing heeft betrokken.

Verzoekster heeft, voor zover de Raad kan nagaan, tegen die beslissing geen procedure van valsheid ingesteld. De Raad ziet dan ook geen reden om te twijfelen aan de waarachtigheid van wat ter zake in de bestreden beslissing is vermeld.

Speculatieve beschouwingen die uitgaan van het tegendeel, kunnen in dat licht niet overtuigen.

Het middel is ongegrond.

VII. Anonimisering

Verzoekster vraagt in haar verzoekschrift de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad verwierpt het beroep.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoekster weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 4 januari 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.632 van 4 januari 2019 in de zaak 2018/666

In zake: xxx

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 16 november 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 26 oktober 2018, waarbij het examencijfer voor het opleidingsonderdeel ‘Geneeskunde van gezelschapsdieren, met kliniek III’ wordt vastgelegd op 9/20.

II. Verloop van de rechtspleging

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 4 januari 2019.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven in de opleiding Master of Veterinary Medicine in de dierengeneeskunde, afstudeerrichting gezelschapsdieren.

Tot het curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Geneeskunde van de gezelschapsdieren, met kliniek III’. Bij de eerste examenzitting behaalt verzoeker voor dat opleidingsonderdeel een examencijfer van 9/20.

Terwijl het opleidingsonderdeel volgens de studiefiche bestaat uit vijf onderdelen (‘Interne’, ‘Hematologie en cytologie’, ‘Oncologie’, ‘Dermatologie’ en ‘Voortplanting en verloskunde’) wordt tijdens het academiejaar beslist en aan de studenten meegedeeld dat het opleidingsonderdeel voortaan zal bestaan uit drie partims: ‘Voortplanting, diervoeding en medische beeldvorming’, ‘Oncologie, oncopathologie en farmacotherapie’ en ‘Critical care, oftalmologie en dermatologie’.

Verzoeker behaalt voor de voormelde partims respectievelijk 16/20, 2,3/20 en 18/20. In toepassing van de studiefiche, die bepaalt dat de gemiddelde score wordt afgetopt tot 9/20 wanneer de student voor één van de partims minder dan 7/20 scoort, bekomt verzoeker een examencijfer van 9/20.

De proclamatie vindt plaats op 5 juli 2018.

Op 12 juli 2018 stelt verzoeker tegen de examenbeslissing een intern beroep in. Dit beroep wordt bij beslissing van 30 juli 2018 door de institutionele beroepscommissie ten dele gegrond wordt verklaard, waarna verzoeker zijn examen voor partim 2 ten overstaan van de professoren C. en D. verdedigt. Uiteindelijk bekomt verzoeker voor partim 2 een deelscore van 4/20. Daar dat cijfer nog steeds minder dan 7/20 bedraagt, wordt het examencijfer niet verhoogd en blijft het 9/20. Dit wordt op 17 september 2018 door de institutionele beroepscommissie bevestigd.

Deze laatste beslissing vormt het voorwerp van een beroep van verzoeker bij de Raad. Bij arrest nr. 4.454 van 17 oktober 2018 vernietigt de Raad die beslissing.

Op 26 oktober 2018 beslist de institutionele beroepscommissie om de deelscore voor het partim 2 te wijzingen van 4/20 naar 4,33/20. Omdat dit deelcijfer nog steeds lager is dan 7/20, bekomt verzoeker voor het gehele opleidingsonderdeel niet het mathematisch berekende totaal van 12,78/20, maar een afgetopt examencijfer van 9/20.

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Afstand

Met een e-mail van 18 december 2018 deelt verzoeker mee dat hij zijn beroep wenst stop te zetten.

De Raad begrijpt dit als een afstand, en ziet geen redenen om die afstand niet toe te kennen.

V. Anonimisering

Verzoeker vraagt in zijn verzoekschrift de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad stelt de afstand vast.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoeker weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 4 januari 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Zitting van 23 januari 2019

Arrest nr. 4.686 van 6 februari 2019 in de zaak 2018/597

In zake: Habiba HADDOUCHI
 Woonplaats kiezend te 2240 Massenhoven
 Kanaalstraat 10a, bus 4

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
 Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
 Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 22 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 14 september 2018 waarbij aan de verzoekende partij een score van 8 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Design and Calculation of Welded Structures” en de bepaling van de interne beroepsinstantie van 16 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 23 januari 2019.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en de heer Toon Boon, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Master na master Welding Engineering’.

Voor het opleidingsonderdeel “Design and Calculation of Welded Structures” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 21 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 16 oktober 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt dat zij, na de studente gehoord te hebben en de nodige informatie te hebben opgevraagd bij de docent, prof. [R.] en de opleidingscoördinator, prof. [V.R.], heeft vastgesteld dat het examen correct is verlopen. Ze heeft het examen ook voorgelegd aan een andere evaluator, die tot dezelfde score kwam, wat volgens de interne beroepsinstantie de expertise van de docent en de objectiviteit van de beoordeling aantoont.

De interne beroepsinstantie stelt tevens vast dat prof. [R.] alles in het werk heeft gesteld om samen met de studente het examen te overlopen en dat de studente daarbij niet heeft aangegeven dat zij prof. [R.] niet begreep of dat er sprake zou zijn van enige onduidelijkheid of onregelmatigheid.

De interne beroepsinstantie merkt op dat de studente op basis van haar KU Leuven-score voldoet aan de toelatingsvoorwaarden om in te schrijven voor het mondeling examen IWE (International Institute of Welding). Ze benadrukt dat dit niet inhoudt dat de studente op dit moment reeds geslaagd is voor het opleidingsonderdeel “Design and Calculation of Welded Structures” aan de KU Leuven, noch dat zij op basis hiervan het diploma Welding Engineering al kan bekomen. De interne beroepsinstantie vindt dit geen onredelijke beslissing.

Aangezien de studente reeds gedurende drie opeenvolgende academiejaren is ingeschreven voor hetzelfde opleidingsonderdeel voorziet het OER 17-18 van de KU Leuven dat de studente een weigering heeft opgelopen voor de volgende drie academiejaren (artikel 35 van het OER 17-18). De interne beroepsinstantie stipt aan dat artikel 36 van het OER voorziet in een afwijking op de weigering. De studente kan hiervoor een aanvraag indienen bij de directeur van de Dienst Onderwijsprocessen volgens de procedure vermeld in artikel 36 OER. Volgens de interne beroepsinstantie zullen prof. [R.] en prof. [V.R.] de aanvraag van de studente positief adviseren.

De beslissing op intern beroep werd bij schrijven van 16 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 22 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij merkt op dat het beroep van verzoekster gericht zou zijn tegen de (initiële) studievoortgangsbepaling van 14 september 2018 en tegen de interne beroepsbeslissing van 16 oktober 2018. Volgens verwerende partij kan enkel de interne beroepsbeslissing het voorwerp zijn van de huidige beroepsprocedure.

Verzoekster gaat hierop in haar *wederantwoordnota* niet in.

Beoordeling

Verzoekster tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbepaling van 14 september 2018 waarbij aan de verzoekende partij een score van 8 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Design and Calculation of Welded Structures” (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 16 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoeksters beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoekster onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Verzoekende partij beroept zich in een enig middel op de schending van het redelijkheidsbeginsel, gecombineerd met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster verduidelijkt vooreerst dat ze reeds vijf examenkansen voor het opleidingsonderdeel “Design and Calculation of Welded Structures” heeft benut. Ze gaat concreet in op de examenkansen tijdens de academiejaren 2015-2016, 2016-2017 en 2017-2018. Tijdens het academiejaar 2017-2018 behaalde ze tijdens de tweede zitting een score van 8/20. Wanneer zij haar score berekent, komt ze evenwel tot een score van 9,8/20, wat met toepassing van de afrondingsregel uit artikel 80 van het OER volgens verzoekster zou moeten leiden tot een score van 10/20. Verzoekster merkt ook op dat haar nooit het resultaat voor het onderdeel “Design of steel Constructions According EC3: Theory + Design Exercises EC3” werd bekendgemaakt. Volgens haar kan ze het beste resultaat behouden op basis van artikel 89 van het OER.

Wat het inzagemoment betreft, verduidelijkt verzoekster vooreerst dat het examen uit twee delen bestaat: ‘Design and Calculation of Welded Structures: Theory’ en ‘Design of steel Constructions According EC3: Theory + Design Exercises EC3’. Tijdens het inzagemoment werd het eerste deel vraag per vraag overlopen, maar dit gebeurde niet voor het tweede deel.

Verzoekster weet nog steeds niet wat de antwoorden moeten zijn en wat ze fout heeft gedaan. Het oefengedeelte is ook niet netjes overlopen. Verzoekster licht hierbij nog toe dat ze op 10 oktober 2018 heeft gevraagd om de oplossing van de examen oefening te bekomen. Prof. [R.] wenste te wachten tot nadat de interne beroepsbeslissing was meegedeeld, maar op 17 oktober 2018 antwoordt zij dat alle feedback reeds is gegeven en dat verzoekster het feedbackgesprek zelf heeft beëindigd. Verzoekster is hiermee niet akkoord. Ze benadrukt dat het feedbackgesprek dient om verduidelijking te krijgen. Verzoekster verwijst ook nog naar een vraag die ze aan de ombudsdienst heeft gesteld in verband met artikel 98 van het OER, maar daarop heeft ze nog geen antwoord gekregen.

Vervolgens vraagt verzoekster zich af hoe ze als student een verduidelijking kan krijgen over het bekomen examenresultaat wanneer er geen correctiesleutel (die volgens haar dient om de docenten bij de verbetering te ondersteunen en om bij de inzage aan te geven welke punten minimaal in het antwoord moeten staan) voorhanden is. Daardoor kan volgens verzoekster discussie ontstaan tijdens het inzagemoment. Verzoekster geeft hiervoor een concrete examenvraag als voorbeeld. Ze heeft dit ook proberen toe te lichten aan de interne beroepsinstantie, maar deze geeft mee dat de beoordeling is wat de docent eraan geeft. Verzoekster werd er ook op gewezen dat het over een Manama gaat en dat ze de competenties/kwalificaties op niveau 7 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur heeft verworven. In het kader van toetsbeleid wordt in de permanente onderwijscommissie de cesuur vastgelegd die een student moet bereiken vooraleer hij/zij kan slagen voor een bepaald opleidingsonderdeel. Verzoekster benadrukt dat ze over de competentie beschikt om zeker de Manama succesvol te beëindigen. Ze behaalde in het academiejaar 2015-2016 immers 34 van de 40 opgenomen studiepunten.

Waar de interne beroepsinstantie aanstipt dat verzoekster bij haar intern beroep vroeg om alle examens van voorgaande academiejaren eveneens te kunnen inkijken en zij verzoekster wees op de procedure in artikel 98 van het OER, merkt verzoekster op dat zij haar vraag eerst telefonisch aan prof. [V.R.] heeft voorgelegd. Hij zei dat de examens zes maanden worden bewaard. Tijdens het inzagemoment kreeg ze enkel het examen van de tweede examenkans van het academiejaar 2017-2018 te zien. Verzoekster vindt de procedure in artikel 98 van het OER niet duidelijk, zodat ze hieromtrent bijkomende informatie aan de ombudsdienst heeft gevraagd.

Verder stelt verzoekster dat ze in het academiejaar 2015-2016 voor het eerst inschreef voor dit opleidingsonderdeel met een diplomacontract. Ze heeft alle lessen bijgewoond. Volgens haar wordt alle informatie die de docent deelt met de studenten gedeeld via Toledo. Ze stipt aan dat drie hoofdstukken tijdens dat academiejaar wel in een PowerPointpresentatie zijn verschenen, maar dit was niet meer het geval tijdens de volgende twee academiejaren (toen verzoekster studeerde met een examencontract). Verzoekster stelt dat in het oefengedeelte een examenvraag werd gesteld die komt uit een van deze hoofdstukken. Volgens verzoekster valt dit evenwel niet onder de IIW-nummering, staat er niets over in de ECTS-fiche en staat het niet in het NILhandboek. Verzoekster leest dat de informatie zowel gedeeld zou worden via de docent (via Toledo) als via de dropbox van de student. Verzoekster benadrukt dat zij hier toegang toe heeft en er gebruik van maakt. Ze merkt op dat de werkwijze voor het andere opleidingsonderdeel – waarvoor ze wel geslaagd is – min of meer dezelfde is.

Wat het aanbod van prof. [R.] betreft om verzoekster te begeleiden naar het mondeling examen voor de jury van IIW, stipt verzoekster aan dat dit aanbod pas kwam nadat ze had aangehaald dat ze een intern beroep had ingediend. Volgens verzoekster maakt zij geen grove fouten, zoals de docent aanstipt, maar gaat het om de fouten van de docent en om de manier hoe ze de beoordeling geeft.

Ten slotte stelt verzoekster dat ze graag een bewarend beroep wil indienen omdat ze nog enkele elementen wil toevoegen nadat ze heeft samengezeten met de ombudsdienst.

Bij (aangetekende) brief van 29 oktober 2018 heeft verzoekster volgende argumentatie nog aan de Raad bezorgd. Verzoekster verduidelijkt dat het niet is gekomen tot een gesprek met de ombudsdienst omdat zij redenen heeft om aan te nemen dat haar vertrouwelijke informatie niet discreet behandeld zal worden. Zo heeft ze een aantal vragen gemaild naar de ombudsdienst die – zonder haar weten – naar de opleidingscoördinator (prof. [V.R.]) zijn doorgestuurd. Prof. [V.R.] heeft verzoekster telefonisch gecontacteerd om toe te lichten dat de puntenverdeling voor het opleidingsonderdeel “Design and Calculation of Welded Structures” anders verloopt dan voor het opleidingsonderdeel dat hij doceert. Blijkbaar worden er intern nog gewichten toegepast, waarvan verzoekster niet op de hoogte is en die niet terug te vinden zijn in de ECTS-fiche, noch in een andere informatiebron. Volgens verzoekster blijkt evenwel uit de interne beroepsbeslissing dat geen wegingsfactor is gebruikt.

Daarnaast stelt verzoekster dat prof. [V.R.] haar heeft geadviseerd om geen contact meer te zoeken met de ombudsdienst, omdat dit leidt tot een ‘ping-pong-effect’. Verzoekster zou zich beter focussen op het behalen van de IWE-certificering en aldus op het bijscholen voor het oefengedeelte van het opleidingsonderdeel “Design and Calculation of Welded Structures”.

Vervolgens wil verzoekster nog een bewijsstuk toevoegen om haar voorgaande bezwaarschrift te verdiepen en/of te ondersteunen, met name een rapport van de VLHORA. Volgens haar is er geen sprake van interactie tussen de student en de docent – zoals aangehaald in het rapport – bij prof. [R.]. Uit het onderzoeksrapport blijkt ook dat de opleiding ‘Welding Engineering’ volledig in overeenstemming is met de minimumvereisten van het International Institute of Welding. Bij een vergelijking van deze minimumvereisten met de ECTS-fiches komen volgens verzoekster alle hoofdstukken voor het opleidingsonderdeel (behoudens hoofdstuk 3.11 en 3.12) overeen met deze minimumvereisten. Verzoekster stelt dat ze officieel voor al deze delen geslaagd is. Het oefengedeelte is gebaseerd op iets wat de studenten zullen leren gebruiken nadat eerst het theoretisch gedeelte doorgrond wordt. Verzoekster wijst er evenwel op dat het theoretisch gedeelte over ‘cross-section classification’ noch in de ECTS-fiche, noch in de minimumvereisten van het IIW worden aangehaald. Prof. [R.] heeft deze hoofdstukken ook laten wegvallen voor de academiejaren 2016-2017 en 2017-2018, waardoor verzoekster een onvoldoende voor het oefengedeelte haalt.

Verzoekster stipt ten slotte aan dat ze aan de groepsoefening, conform de ECTS-fiche, heeft deelgenomen in het academiejaar 2015-2016. Ze waren hiervoor als groep geslaagd met een score rond 15/20. Er is afgesproken dat verzoekster deze score naar de volgende academiejaren mag overdragen, maar ze kan nergens uit afleiden of dit ook effectief is gebeurd.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij vooreerst vast dat verzoekster uitgebreid naar haar studieparcours sedert haar inschrijving in 2015-2016 verwijst. Ze wijst erop dat de huidige procedure bij de Raad enkel betrekking heeft op het examen en het resultaat dat verzoekster heeft behaald tijdens de derde examenperiode van het academiejaar 2017-2018. In ondergeschikte orde heeft verwerende partij op een aantal van deze elementen gereageerd.

Waar verzoekster stelt dat zij gezien het ontbreken van specifieke afrondingsregels 9,8/20 (en dus 10/20) voor dit opleidingsonderdeel had moeten behalen bij haar tweede examenkans van het academiejaar 2017-2018, stelt verwerende partij dat deze discussie geen enkel verband heeft

met de toepassing van een afrondingsregel. Verwerende partij veronderstelt dat verzoekster via deze opmerking de gewichtsverdeling die werd toegepast op de deelresultaten van de onderscheiden onderwijsleeractiviteiten (hierna: OLA's) wenst te betwisten. Verwerende partij merkt op dat verzoekster deze opmerking niet tijdens het interne beroep liet gelden, zodat deze grief nu niet meer rechtsgeldig voor het eerst bij de Raad kan worden gebracht. Ten overvloede wenst zij te benadrukken dat de weging correct werd toegepast. Bij de berekening van het cijfer voor het opleidingsonderdeel werd immers rekening gehouden met de omvang van de onderscheiden OLA's. Dit komt tot het volgende resultaat:

- Design and Calculation of Welding Structures: Theory (2 SP): 10,43/20
- Design of Steel Constructions According EC3: Theory + Design Exercises EC3 (2 SP): 1/20
- Design of Pressure Vessels According EN and Legal Environment: Theory (1 SP): 12/20
- Design Exercises on UPV and A SMEIX (1 SP): $16/20 = 20 + 2 + 12 + 16 / 120 = 50/120 = 8,33/20 = 8/20$.

Vervolgens stipt verwerende partij aan dat de studenten bij de start van het academiejaar geïnformeerd werden over de structuur van de opleiding en meer specifiek over het onderscheid tussen de KU Leuven-beoordeling en de IIW-certificering. Ze stelt dat aan de hand van de ECTS-fiches in de online programmagids de structuur van elk opleidingsonderdeel en de omvang van elk van de OLA's die deel uitmaakten van deze opleidingsonderdelen werden overlopen. Hierbij werd ook verduidelijkt dat het finale examenpunt voor elk opleidingsonderdeel zou worden berekend a rato van de studiepunten van elk OLA. Dit quoteringsprincipe werd volgens verwerende partij eveneens voor alle andere opleidingsonderdelen die deel uitmaakten van dit programma toegepast, en dit zowel in de academiejaren 2015-2016 en 2016-2017 als in het academiejaar 2017-2018. Aangezien verzoekster reeds vijfmaal examen heeft afgelegd voor dit opleidingsonderdeel, wil dit zeggen dat het ook de vijfde keer was dat deze wegingsregel werd toegepast. Volgens verwerende partij kan verzoekster dan ook onmogelijk beweren op het verkeerde been te zijn gezet door de toepassing van de regel, waarbij voor het bepalen van het eindcijfer in alle voorgaande academiejaren eveneens rekening werd gehouden met de respectieve weging. Verwerende partij stelt dat het feit dat verzoekster niet eerder beroep aantekende tegen deze berekening van het punt erop wijst dat zij wel degelijk op de hoogte was van deze quoteringsregel.

Daarnaast stelt verwerende partij vast dat elk van de vier OLA's betrekking heeft op een specifieke inhoud. Verzoekster behaalt hierbij een score van 1/20 voor het OLA "Design of Steel Constructions According EC3: Theory + Design Exercises", dat specifiek betrekking heeft op 'Eurocode 3'. Verwerende partij benadrukt dat het fundamenteel onvoldoende resultaat dat verzoekster hiervoor behaalde erop wijst dat zij niet in staat is om te ontwerpen volgens de Eurocode 3 standaarden en dat zij niet in staat is om ontwerpen te realiseren volgens de EN1090 standaard. Volgens verwerende partij is het dan ook duidelijk dat verzoekster niet heeft voldaan aan de doelstellingen van het opleidingsonderdeel "Design and Calculation of Welded Structures" en dat zij hiervoor niet kan slagen. Voor zover verzoekster zou menen dat de interne beroepsbeslissing kennelijk onredelijk is, kan dus worden geantwoord dat zij grote inhoudelijke tekorten laat optekenen die de onvoldoende voor dit opleidingsonderdeel verantwoorden. Verwerende partij merkt hierbij op dat verzoekster de quoterings van haar examenresultaat in vraag stelt middels haar interne en externe beroep, en niet het (niet-)bereiken van de globale opleidingsdoelen.

Wat het feedbackgesprek van 24 september 2018 betreft, waaromtrent verzoekster aanhaalt dat zij geen feedback zou hebben gekregen voor het deel "Design of Steel Constructions according to EC3: Theory + Design Exercises", merkt verwerende partij op dat verzoekster in elk geval feedback heeft gekregen via de interne beroepsbeslissing, zodat aan de materiële motiveringsverplichting werd voldaan. Verwerende partij stipt ook aan dat de communicatie met de docent met het oog op het bekomen van een verbetersleutel of correctiesleutel, waarnaar verzoekster verwijst, in elk geval gebeurde nadat het examenpunt reeds definitief was vastgesteld. Als zodanig kan dit dan ook geen deel uitmaken van de huidige betwisting voor de Raad. Daarnaast stelt verwerende partij dat de Raad reeds eerder heeft vastgesteld dat er geen verplichting bestaat om een dergelijk modelantwoord ter beschikking te stellen. Dat verzoekster geen schriftelijk modelantwoord heeft gekregen is bovendien enkel en alleen omdat de faculteit een andere modaliteit van ter kennisbrengen heeft gekozen (waarmee verzoekster akkoord ging), met name een mondeling leermoment met het oog op het nakende mondeling examen. Middels het naleven van die modaliteit, zal verzoekster de modeloplossing ook daadwerkelijk aangeleerd krijgen.

Verder stelt verwerende partij vast dat verzoekster opnieuw de vraag stelt naar inzage in alle examens van de voorgaande jaren. Via de interne beroepsbeslissing werd verzoekster echter verwezen naar de relevante bepalingen in het onderwijs- en examenreglement, waarvan zij, Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen

althans op het moment van de interne beroepsbeslissing, nog ten dele gebruik had kunnen maken.

Waar verzoekster stelt dat voor een aantal hoofdstukken (14, 15 en 16) van de cursus geen PowerPointpresentaties zouden zijn verschenen op Toledo, kan verwerende partij enkel vaststellen dat de ECTS-fiche vermeldt dat het studiemateriaal bestaat uit enerzijds de PowerPointpresentatie en anderzijds de cursus. De PowerPointpresentatie kan hierbij gebruikt worden als leidraad en samenvatting van de colleges.

Verwerende partij stelt ook vast dat verzoekster beweert dat de docent, prof. [R.], fouten zou gemaakt hebben en geen correcte beoordeling zou geven. Verzoekster vermeldt echter geen concrete feiten.

Ten slotte benadrukt verwerende partij dat de beroepsprocedure bij de Raad niet in de mogelijkheid voor een ‘barend beroep’ voorziet. Wat de bijkomende argumentatie betreft, stelt verwerende partij vast dat verzoekster opnieuw ingaat op de weging van de verschillende OLA’s, waarvan zij niet op de hoogte was. Verwerende partij verwijst hiervoor naar de ECTS-fiche. Ze verduidelijkt dat verzoekster in dit bezwaarschrift de weging van de OLA’s verwart met de puntenverdeling op het examen, waar elke vraag op 5 punten gequoteerd wordt.

Verder vermeldt verzoekster een aantal uittreksels uit het visitatierapport van de Manama ‘Welding Engineering’ en vraagt zij om een onderzoek naar de kwaliteit van deze opleiding en meer specifiek naar de vraag of deze opleiding voldoet aan de minimumeisen die vooropgesteld worden door het IIW. Verwerende partij benadrukt dat een dergelijke beoordeling niet het voorwerp kan zijn van een procedure bij de Raad. In de context van de betwisting die verzoekster vermeldt, kan een eventueel beroep bij de Raad immers enkel betrekking hebben op de beoordeling van de objectiviteit van de individuele examenbeslissing die in het kader van het opleidingsonderdeel “Design and Calculation of Welded Structures” ten aanzien van haar werd genomen. In zoverre verwerende partij deze vraag moet interpreteren als een gebrek aan begeleiding door de docent, stelt zij dat veronderstelde tekorten aan begeleiding geen deel uitmaken van een beroep bij de Raad. Dergelijke tekorten, waarvoor in het kader van de interne beroepsprocedure in elk geval geen aanwijzingen gevonden worden, kunnen bovendien enkel relevant zijn indien door deze tekorten het slagen *de facto* onmogelijk zou worden gemaakt. Volgens verwerende partij geeft verzoekster via haar beroep in elk geval geen indicaties die

zouden kunnen wijzen op dergelijke tekorten. Daarnaast wijst verwerende partij erop dat verzoekster in haar verwijzing naar de IIW-richtlijnen melding maakt van een verouderde richtlijn.

Verwerende partij meent te moeten concluderen dat verzoekster in haar bijkomend bezwaar geen nieuwe elementen heeft aangebracht.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster vooreerst vast dat de opmerkingen van verwerende partij zich enkel tot het academiejaar 2017-2018 beperken, terwijl de problemen al bij het begin van het academiejaar 2015-2016 zijn ontstaan. Met die voorgeschiedenis wordt geen rekening gehouden, hoewel die net heel relevant is om een totaalbeeld van de situatie te schetsen.

Waar verwerende partij aanhaalt dat ze de puntenverdeling van het IIW-examen niet kan vergelijken met de punten voor het examen aan de KU Leuven, stelt verzoekster dat dit allesbehalve duidelijk is. Ze stelt dat de heer [V.R.] uitdrukkelijk heeft uitgelegd dat voor zijn vak de vragen gequoteerd worden op 20 en dat zij allemaal even zwaar doorwegen, maar dat hij daarnaast beweert dat voor mevrouw [R.] de ene vraag van dat examen meer doorweegt dan de andere. Volgens verzoekster staat er op de ECTS-fiche geen afwijkende beoordelingsregel vermeld, noch is zij hieromtrent geïnformeerd geweest.

Vervolgens gaat verzoekster in op wat er gebeurd is in de academiejaren 2015-2016 en 2016-2017. Ze stelt vast dat de scoreverdeling voor het opleidingsonderdeel bij de tweede examenkans van het academiejaar 2017-2018 pas in de antwoordnota bekend wordt gemaakt. Volgens haar zijn deze resultaten evenwel niet betrouwbaar. Verzoekster benadrukt dat ze beroep wil kunnen doen op artikel 89 van het OER. Voor de laatste twee OLA's heeft ze haar resultaat kunnen overdragen. Ze vraagt zich af waarom ze dit voor de OLA 'Design of Steel Constructions According EC3: Theory + Design Exercises' niet zou mogen toepassen, zelfs niet binnen hetzelfde academiejaar.

Verder verduidelijkt verzoekster dat ze zeker niet enkel de slides die bij de colleges hoorden en die ze op Toledo kon terugvinden heeft gestudeerd. Ze heeft alle beschikbare informatie gebruikt om te studeren voor het examen. De slides zijn de leidraad en de samenvatting van de colleges, wat ook geldt voor de ECTS-fiche en de IIW-nummering.

Daarnaast merkt verzoekster op dat ze nog steeds geen verbeter sleutel te zien heeft gekregen. Verzoekster stelt dat een gedeelte van de oefening niet tijdens het inzagemoment werd overlopen. Waar verwerende partij beweert dat mevrouw [R.] heeft aangeboden om de oefening die deel uitmaakte van het examen opnieuw te maken en te bespreken in functie van het mondeling IIW-examen, stipt verzoekster aan dat zij in eerste instantie is ingegaan op dit aanbod.

Verzoekster verduidelijkt ten slotte dat zij niet is ingegaan op het voorstel om een afwijking voor de weigering tot inschrijving aan te vragen omdat ze gekozen heeft om haar resultaten te betwisten. Volgens haar zijn haar argumenten meer dan voldoende om aan te tonen dat ze in haar recht is. Ze heeft zich gedurende drie academiejaren als een gemotiveerde student gedragen en zij heeft volledig vertrouwen gehad in het onderwijssysteem. Ondanks het feit dat de docenten wisten dat er wrijvingen waren tussen verzoekster en mevrouw [R.], hebben ze nooit actie ondernomen.

Beoordeling

De Raad herinnert er vooreerst aan dat de decreetgever in de Codex Hoger Onderwijs niet heeft voorzien in de mogelijkheid om een bewarend beroep in te dienen (cfr. art. II.294 en art. II.295 Codex Hoger Onderwijs). Met de aanvulling bij het verzoekschrift van 29 oktober 2018 kan de Raad bij de beoordeling van het beroep, zoals geformuleerd in het op 22 oktober 2018 ter post aangeboden verzoekschrift, geen rekening houden. De aanvulling en bijgevoegde stukken worden uit de debatten geweerd.

Vervolgens merkt de Raad op dat het bij de Raad ingediende verzoekschrift betrekking heeft op de tweede examenkans van verzoekster in het academiejaar 2017-2018. De door verzoekster ontwikkelde argumenten die betrekking hebben op eerdere examenkansen voor het kwestieuze opleidingsonderdeel zijn *in casu* niet relevant voor de beoordeling van de interne beroepsbeslissing. De Raad merkt op dat deze studievoortgangsbeslissingen niet meer het voorwerp van een betwisting kunnen uitmaken en ook door verzoekster niet in het voorwerp van het beroep zijn opgenomen. De Raad neemt bijgevolg enkel de concrete argumentatie van verzoekster met betrekking tot de tweede examenkans in het academiejaar 2017-2018 in overweging.

Wat het betwiste examenresultaat betreft, is verzoekster vooreerst van mening dat zij op basis van de deelscores die zij kreeg een score van 9,8 op 20 (wat bij afronding leidt tot een score van 10/20) behoort te hebben en geen score van 8 op 20.

De Raad kan in het dossier geen aanwijzing aantreffen dat verzoekster dit argument heeft ontwikkeld in het kader van het intern beroep. De Raad ziet niet in wat verzoekster belet heeft zulks te doen. Om die reden dient de Raad het argument ook als onontvankelijk uit het debat te houden. Ten overvloede merkt de Raad op dat verzoekster bij de optelling geen rekening heeft gehouden met de verschillende wegingscoëfficiënten die op de diverse onderdelen van het betwiste opleidingsonderdeel van toepassing zijn. De Raad stelt vast dat deze wegingscoëfficiënten worden vermeld in de ECTS-fiche, zodat deze werkwijze op aantoonbare wijze werd gecommuniceerd.

Ten aanzien van het door verzoekster ontwikkelde argument met betrekking tot het behoud van het beste resultaat over de beide examenkansen van het academiejaar 2017-2018 moet de Raad opmerken dat verzoekster dit argument evenmin heeft ontwikkeld in het kader van de interne beroepsprocedure. Het is bijgevolg onontvankelijk. Ten overvloede stipt de Raad aan dat het door verzoekster aangehaalde art. 89, §3 OER het niet heeft over resultaten voor delen van opleidingsonderdelen, maar wel over opleidingsonderdelen. Waar het OER delen van opleidingsonderdelen beoogt, bijvoorbeeld in art. 89, §5, vermeldt het zulks uitdrukkelijk. De Raad kan verzoekster bijgevolg niet bijtreden waar zij van oordeel is dat zij voor “Design of Steel Construction According EC3: Theory + Design Exercises EC3” het beste resultaat kan behouden.

Verzoekster is vervolgens van mening dat de aangevochten beslissing niet kan standhouden aangezien slechts één deel van het examen met haar zou zijn overlopen tijdens het inzagemoment. Hierbij geeft zij ook aan dat geen positief gevolg is gegeven aan haar verzoek om over de oplossingen van de examen oefeningen te kunnen beschikken.

De Raad is van oordeel dat de door verzoekster aangevoerde tekortkoming met betrekking tot de exameninzage en het bezwaar dat zij heeft tegen het feit dat zij niet over de modeloplossingen van de oefeningen kan beschikken niet van aard zijn de regelmatigheid van het examen of de redelijkheid van de beoordeling in het gedrang te brengen. Op basis van de in het verzoekschrift aan de Raad voorgelegde briefwisseling met de beoordelaar kan de Raad trouwens niet tot de

overtuiging worden gebracht dat verzoekster met betrekking tot de aangevochten evaluatie onvoldoende mogelijkheid tot feedback zou zijn geboden. Ook de discussie over de vraag of verzoekster het examen van de eerste examenkans van het academiejaar 2017-2018 nog kan inkijken, is volgens de Raad niet bepalend voor de geldigheid van de beslissing met betrekking tot het tweedekansexamen.

Dat verzoekster de oplossing van de oefening op het examen niet krijgt toegestuurd betekent niet dat haar over deze oefening geen feedback is verleend. Ook het feit dat de docent het standpunt dat de correctie van het examen bepaalde aanhoudt – hoewel verzoekster tijdens het feedbackgesprek aangeeft er een andere mening op na te houden – betekent niet dat verzoekster onvoldoende feedback zou zijn gegeven. Dit is zelfs niet het geval indien de docent, naar het oordeel van verzoekster, hierbij de cursus tegenspreekt. Bovendien is het geven van feedback na een examen of de kwaliteit van de gegeven feedback, hoewel een belangrijk onderdeel van het leertraject, niet van aard de validiteit en betrouwbaarheid van de examenbeoordeling zelf aan te tasten. Zelfs indien de docent *in casu* de cursus zou hebben tegengesproken tijdens het feedbackgesprek, brengt dit de beoordeling die verzoekster werd gegeven voor het opleidingsonderdeel niet in het gedrang. De Raad vindt in het dossier evenmin elementen die toelaten te twijfelen aan de validiteit van de evaluatie.

De Raad herinnert verzoekster eraan dat hij niet over de bevoegdheid beschikt om zich in de plaats te stellen van de in de schoot van verwerende partij bevoegde evaluator. Deze evaluator wordt geacht over de nodige expertise te beschikken om de prestaties van verzoekster te kunnen beoordelen in de context van het opleidingsonderdeel waarvoor de score betwist wordt. De Raad treft geen elementen aan in het dossier die tot ernstige twijfel voeren betreffende de bekwaamheid van de beoordelaar. Ook vanuit deze invalshoek kan de aangevochten beslissing niet vernietigd worden.

Verzoekster voert in deze context ook aan tevergeefs om een verbeter sleutel te hebben gevraagd, meer in het bijzonder met betrekking tot vraag IIW303. De vraag bevat een aantal grafische voorstellingen en de volgende opdracht: ‘Give the symbol for the following weld cross-sections’. Het niet voorleggen of niet-voorhanden zijn van een verbeter sleutel leidt niet tot de onregelmatigheid van het examenresultaat. In de aangevochten beslissing wordt bovendien gewezen op het holistisch karakter van de beoordeling (*“In het kader van toetsbeleid wordt in de POC (permanente onderwijscommissie) de cesuur vastgelegd die u moet bereiken vooraleer*

u kan slagen voor een bepaald opleidingsonderdeel. Het cijfer dat u voor een OPO krijgt is derhalve niet noodzakelijk het gewogen gemiddelde van alle cijfers op de vragen van het examen. ”). Wat de betrokken vraag betreft, bevat de beslissing van de interne beroepsinstantie een motivering die teruggaat op ingewonnen informatie bij de docent en waaruit blijkt dat verzoekster er de helft van de te verdienen punten voor kreeg. De Raad merkt op dat deze score overeenstemt met de score die de externe evaluator eraan heeft gegeven en als volgt heeft gemotiveerd: *“Eén op drie symbolen is fout, waarbij ééntje toch nog voor de helft juist is vandaar 2,5/5.”.*

De Raad betreurt weliswaar, in het bijzonder rekening houdend met de in het verzoekschrift opgenomen lijst van samengestelde symbolen (door verzoekster gekopieerd uit de cursus “International Welding Engineer constructie en ontwerp en van ISO 1302”), dat de docent niet concretiseert waaruit de fouten bestaan en waarom de antwoorden afwijken van het goede antwoord, maar kan, rekening houdend met zijn beperkte beoordelingsbevoegdheid, en de bijgebrachte motivering, niet besluiten dat de quoterings van vraag IIW303 niet regelmatig zou zijn. Mocht de Raad er anders over oordelen, dan zou hij in de plaats treden van de beoordelende instantie in de schoot van verwerende partij.

De Raad leest in het verzoekschrift verder dat terwijl in de aangevochten beslissing gewag wordt gemaakt van grove fouten die verzoekster maakt op elementaire oefeningen, niet zij fouten maakt, maar wel de docent bij haar beoordeling. Behoudens de onenigheid die verzoekster aanhaalt met betrekking tot de correctie van vraag IIW303 ziet de Raad in het verzoekschrift evenwel geen concrete elementen die de bewering van verzoekster aannemelijk maken. De Raad kan de aangevochten beslissing op basis van de bewering van verzoekster dan ook niet vernietigen.

Tot slot geeft verzoekster aan dat zij is bevraagd over leerstof waarover in het academiejaar 2017-2018 geen PowerPointpresentatie ter beschikking is gesteld op het elektronisch leerplatform (examen vraag voor het deel “oefeningen” over “cross-section classification”). Volgens verzoekster is het ook niet opgenomen in het NIL-handboek.

Voor het oefeningendeel (“Design of Steel Constructions According EC3: Theory + Design Exercises EC3”) wijst de ECTS-fiche in het luik “course material” naar “course” en bij het deel “Design and Calculation of Welded Structures: Theory” naar “PPT presentations of lectures”.

De Raad is van oordeel dat het begrip “course” ruimer is dan enkel PowerPointpresentaties.

In de interne beroepsbeslissing wordt verduidelijkt dat de slides niet de enige bron van kennis zijn. De Raad leest onder meer het volgende: *“In een PPT presentatie staat niet alles neergeschreven, het is een overzichtelijke samenvatting van de leerstof. Zoniet was die PPT een naslagwerk. Daarnaast markeert de docent gedurende de oefeningen bepaalde delen van de theorie om de studenten te helpen bij het oplossen van de oefeningen. De nota’s van die colleges zijn onderdeel van het studiemateriaal voor het examen.”*. De interne beroepsinstantie vermeldt ook dat studenten hun eigen overzicht/samenvatting van de leerstof kunnen maken en kunnen laten controleren door de docent. Volgens de interne beroepsbeslissing mogen studenten bij het oplossen van de examen oefeningen ook gebruik maken van hun lesmateriaal.

De Raad kan dan ook niet aannemen dat de beoordeling niet geldig zou zijn omdat het examen, bij gebrek aan beschikbaar materiaal om zich voor te bereiden, vragen zou hebben bevat die verzoekster ‘verschalkten’. Dat verzoekster het opleidingsonderdeel via examencontract volgde, betekent naar het oordeel van de Raad niet dat voor haar de leerstof beperkt zou zijn tot de PowerPointpresentaties. De Raad is van oordeel dat de leerstof waarover verzoekster is geëxamineerd niet beperkt hoefde te zijn tot de inhoud van de tijdens het academiejaar 2017/2018 beschikbare PowerPointpresentaties. Dit belet niet dat de Raad het betreurt dat verwerende partij niet concreter duidt waar in het tijdens het academiejaar 2017-2018 beschikbaar gestelde leermateriaal de aanknopingspunten voor de oplossing van de betwiste oefening zijn opgenomen.

Verzoekster lijkt in de wederantwoordnota aan te voeren bepaalde in de interne beroepsbeslissing vermelde competenties te hebben verworven. Tevens zouden andere competenties niet het voorwerp van het opleidingsonderdeel uitmaken. Tevens merkt zij op dat het opleidingsonderdeel de toepassing vormt van competenties die zij in haar basisopleiding heeft verworven. Verzoekster ontwikkelt hiermee echter een nieuw argument, wat leidt tot de onontvankelijkheid ervan. Zij verduidelijkt daarenboven niet in welke mate deze overwegingen tot de vernietiging van de aangevochten beslissing zouden moeten voeren.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 6 februari 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.721 van 15 februari 2019 in de zaak 2018/610

In zake: xxx

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 24 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 28 september 2018 waarbij verzoeker geen afwijkende toelating tot uitzonderlijke herinschrijving werd verleend en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 17 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoeker heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 23 januari 2019.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en de heer Toon Boon, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2015-2016 bij verwerende partij ingeschreven in de opleiding “Bachelor in de rechten”.

Gezien verzoeker enerzijds gedurende de voorbije drie academiejaren was ingeschreven voor de opleidingsonderdelen ‘Economie’ en ‘Français juridique: werkcollege’ zonder hiervoor te

slagen en anderzijds gedurende de voorbije twee academiejaren was ingeschreven voor het opleidingsonderdeel ‘Goederen- en bijzondere overeenkomstrecht’ eveneens zonder hiervoor te slagen, in combinatie met het feit dat zijn CSE op het einde van het academiejaar 2017-2018 minder dan 50% bedroeg, werd zijn herinschrijving geweigerd. Bovendien beschikte verzoeker over een negatief leerkredietsaldo (met name -36).

Verzoeker stelde op datum van 2 oktober 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 17 oktober 2018 werd het intern beroep ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelde dat zij tijdens een persoonlijk gesprek met verzoeker op 12 oktober 2018 verduidelijkte dat het onderwijs- en examenreglement van KU Leuven bepaalt dat enkel studenten met een leerkrediet hoger dan nul zich kunnen inschrijven. Enkel voor studenten die een academisch bachelordiploma behaald hebben en die zich wensen in te schrijven in een aansluitende masteropleiding en studenten die reeds een initieel masterdiploma behaald hebben, wordt hierbij een uitzondering voorzien. Aangezien de situatie van verzoeker niet beantwoordt aan één van deze twee uitzonderingssituaties, is het duidelijk dat verzoeker op basis van zijn negatief leerkrediet momenteel niet kan inschrijven. Enkel indien verzoeker via een eventuele teruggave door de Raad of via de automatische heropbouw van het leerkrediet opnieuw over een positief saldo zou beschikken, zou hij zich opnieuw kunnen inschrijven. In het kader van dit beroep kan de interne beroepsinstantie dan ook enkel oordelen over de vraag of een uitzondering op de interne KU Leuven studievoortgangsmaatregelen mogelijk zou zijn, op het moment waarop verzoeker opnieuw over een dergelijk positief saldo aan leerkrediet zou beschikken.

Tijdens het gesprek en via zijn brief stelde verzoeker dat zijn studievoortgang omwille van bepaalde omstandigheden gedurende de voorbije jaren onvoldoende was gebleven, maar dat hij gedurende deze periode wel degelijk persoonlijke vaardigheden verworven had. Verzoeker zei ook dat hij op dit ogenblik een gezond leven leidde met voldoende beweging en sport en ontspanning, waarbij hij ook zijn studieplanning op punt had gesteld. In die zin meende verzoeker dat hij alle kansen had om in de toekomst toch te kunnen slagen voor zijn opleiding

in de Rechten. Verzoeker verwees naar zijn migratieachtergrond en de problemen die geleid hadden tot de tragische dood van zijn vader in augustus 2004. Verzoeker verwees ook naar de medische problemen die hij ervaren had en waarvoor hij uitgebreide doktersverslagen doorstuurde. Verzoeker situeerde het begin van deze medische problemen in augustus 2017. Tijdens het afgelopen academiejaar had verzoeker aan 18 van de in totaal 25 geboden examenkansen niet deelgenomen. Verzoeker verklaarde dat dit niet-deelnemen een bewuste keuze geweest was om zijn slaagkansen voor andere opleidingsonderdelen te verhogen en om op die manier ook de mogelijkheid open te houden om via de Raad leerkrediet terug te vorderen. Verzoeker meende echter dat hij op die manier geen “volwaardige examenkans” voor deze opleidingsonderdelen had kunnen benutten. Verzoeker verduidelijkte ook de studiemethode die hij hanteerde en zei dat het zijn uitdrukkelijke bedoeling was om aan het CLT lessen Frans te volgen, zodat hij de nodige voorkennis zou hebben om te slagen voor het opleidingsonderdeel ‘Français juridique: werkcollege’.

Als verklaring voor zijn studieresultaten gedurende het afgelopen jaar verwijst verzoeker naar bepaalde medische omstandigheden, die de interne beroepsinstantie zeker niet wil ontkennen. Anderzijds moet de interne beroepsinstantie toch wel vaststellen dat deze omstandigheden in onvoldoende mate de bijzonder zwakke resultaten die verzoeker behaalde, verklaren. Tijdens het afgelopen jaar slaagde verzoeker slechts voor twee opleidingsonderdelen (voor een totaal van 7 van de in totaal 72 opgenomen studiepunten). Indien de medische omstandigheden waarnaar verzoeker verwees werkelijk een dermate impact op zijn studieprestaties gehad hebben zodat het duidelijk werd dat verzoeker niet zou kunnen slagen, had hij zich kunnen uitschrijven of zijn studieprogramma in belangrijke mate reduceren (vb. bij de start van het tweede semester). Daarnaast moet de interne beroepsinstantie ook vaststellen dat deze omstandigheden onvoldoende de studievoortgang gedurende zijn volledig traject verklaren, zeker indien men ook rekening houdt met het feit dat verzoeker voor zijn inschrijving aan de KU Leuven reeds gedurende twee jaar was ingeschreven voor de bacheloropleiding in de Rechten aan de UGent. Na 5 jaar rechtenstudie heeft verzoeker slechts 82 studiepunten werkelijk behaald (en kon hij voor 6 studiepunten tolerantie inzetten). Wanneer de interne beroepsinstantie haar analyse beperkt tot het studietraject aan de KU Leuven, moet men vaststellen dat de CSE van verzoeker slechts gedurende één jaar (met name in 2015-2016) nipt boven de kritische ondergrens van 50% uitkomt. Dit betekent dan echter nog steeds dat verzoeker gedurende dat jaar slechts voor 6 van de in totaal 11 opgenomen

opleidingsonderdelen slaagt. Zelfs indien de niet-deelname aan bepaalde examens (niet enkel in 2017-2018, maar ook in 2016-2017 en 2015-2016) gebeurde vanuit een bewuste keuze om zijn kansen voor andere opleidingsonderdelen te verhogen, moet de interne beroepsinstantie vaststellen dat deze strategie niet tot de gewenste resultaten leidt. Niettegenstaande verzoeker in de derde examenperiode 2017-2018 aan slechts twee examens deelneemt, slaagt hij enkel (nipt) voor één hiervan. Ook zijn keuze om door niet deel te nemen de mogelijkheid open te laten om leerkrediet te kunnen terugvragen, is weinig overtuigend. Indien verzoeker ervan overtuigd was dat hij voor deze opleidingsonderdelen kon slagen, had hij ook door het verwerven van het credit zijn leerkrediet kunnen opbouwen. Zijn plan van aanpak was bovendien weinig specifiek en hield ook weinig rekening met de specifieke omstandigheden waarnaar hij via zijn beroep verwees. Indien het zo is dat zijn niet-slagen voor het opleidingsonderdeel ‘Français juridique: werkcollege’ te maken heeft met ontbrekende voorkennis, had verzoeker dit ook reeds eerder kunnen remediëren.

Hoewel de interne beroepsinstantie sympathie heeft voor de persoonlijke situatie van verzoeker, ziet zij toch geen reden om de beslissing van de directeur van de dienst Onderwijsprocessen te wijzigen. Dit betekent dan ook dat verzoeker zich gedurende de komende drie academiejaren niet kan inschrijven voor bepaalde opleidingen, waaronder de bacheloropleiding in de rechten. De interne beroepsinstantie is van mening dat heroriëntering noodzakelijk is en verzoeker meer gebaat is met het volgen van een ander spoor. Tijdens het gesprek benadrukte verzoeker zijn uitgesproken interesse voor studies in een juridisch domein. De beroepsinstantie meent echter dat ook in andere opleidingen een dergelijke specialisatie aan bod komt waarbij het bovendien ook zo is dat deze opleidingen ook de mogelijkheid openhouden om later, via een schakelprogramma, alsnog door te stromen naar een academische opleiding in de Rechten. Op basis van hun gesprek kan en wil de beroepsinstantie zich niet uitspreken over welke opleiding best aansluit bij de interesses en capaciteiten van verzoeker. Mocht verzoeker meer heroriënteringsadvies nodig hebben, kan hij contact opnemen met de Dienst Studieadvies, zodat hij met één van de daar aanwezige loopbaanbegeleiders zijn opties kan bespreken m.b.t. zijn verdere studietraject.

De interne beroepsinstantie beseft dat dit niet de beslissing is waarop verzoeker gehoopt had. De beroepsinstantie hoopt echter dat zij via deze brief voldoende verduidelijkt heeft dat deze beslissing niet als een louter administratieve maatregel moet worden gezien, maar wel als

inhoudelijk-pedagogische beslissing die genomen werd om op die manier zijn kansen op het behalen van een diploma binnen afzienbare tijd te vergroten.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 17 oktober 2018 aan verzoeker overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 24 oktober 2018 diende verzoeker een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbepaling van 28 september 2018 waarbij aan verzoeker geen afwijkende toelating tot uitzonderlijke herinschrijving werd verleend (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 17 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de Directeur Onderwijsprocessen. In dat geval verdwijnt de beslissing van de Directeur Onderwijsprocessen uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoeker zich in een eerste middel beroept op een schending van het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel, in combinatie met een schending van het redelijkheidsbeginsel en de motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat hij wegens langdurige ziekte tijdens het academiejaar 2017-2018 slechts enkele lessen kon volgen en zich amper kon inzetten voor zijn studies. Verzoeker stelt dat hij het niet eens is met de bestreden beslissingen, omdat de “weigering tot herinschrijving na het herhaaldelijk niet slagen voor eenzelfde opleidingsonderdeel” geen rekening houdt met de overmacht die het inzetten voor het opleidingsonderdeel doorslaggevend heeft belemmerd. Verzoeker vraagt dan ook rechtsherstel voor het maximum aantal keren dat men een opleidingsonderdeel mag opnemen in zijn studieprogramma, de retroactieve ongedaan-making van de gevolgen die deze door overmacht belemmerde opname teweegbracht en bijgevolg vraagt verzoeker ook de opheffing van de opgelegde weigering tot herinschrijving.

Verzoeker stelt dat hij sinds augustus 2017 kampte met meerdere gezondheidsproblemen, waaronder verteringsproblemen, chronische pijn in de bovenrug, slaapproblemen, enorme vermoeidheid, uitputting en duizeligheid en geheugen- en concentratieproblemen. Deze periode was voor verzoeker zeer lastig, wat zich uitte in een doorslaggevend belemmerende impact op zijn studies. Verzoeker heeft gedurende een volledig kalenderjaar talrijke artsen en specialisten geconsulteerd, talrijke onderzoeken ondergaan en hij werd met meerdere medicijnen behandeld. De huisarts van verzoeker bevestigt in haar samenvattend verslag dat verzoeker het volledige kalenderjaar (augustus 2017-augustus 2018) ziek was en dat hij talrijke artsen heeft geconsulteerd en talrijke soorten medicatie heeft moeten nemen. Verzoeker geeft

tevens een opsomming van de verschillende artsen, specialisten en verzorgers die hij gedurende de periode augustus 2017-augustus 2018 heeft geconsulteerd. Verzoeker verwijst tevens naar de gegevens en getuigschriften in bijlage. Verzoeker geeft tevens een overzicht van de tientallen medische onderzoeken die hij tussen augustus 2017 en augustus 2018 heeft ondergaan. Verzoeker verwijst hierbij opnieuw naar de doorverwijs- en onderzoeksbrieven van artsen in bijlage. Tevens schreven de artsen verzoeker gedurende de periode augustus 2017-augustus 2018 diverse soorten medicatie voor, waarvan hij tevens een overzicht geeft. In bijlage voegt verzoeker tal van geneesmiddelenvoorschriften bij.

Verder stelt verzoeker dat een student aan KU Leuven in drie gevallen een weigering tot herinschrijving kan krijgen. Verzoeker tekent beroep aan tegen de volgende (derde) weigeringsgrond: een bachelor- of schakelstudent die tweemaal (met een CSE lager dan 50%) of driemaal (met een CSE hoger dan 50%) niet geslaagd is voor eenzelfde opleidingsonderdeel en evenmin een tolerantie kan inzetten, krijgt een weigering tot inschrijving van respectievelijk één of drie jaar voor de opleiding en alle andere opleidingen van de KU Leuven waar het opleidingsonderdeel in voorkomt. Bij de interne weigeringen van de KU Leuven heeft de cumulatieve studie-efficiëntie (CSE) een beslissende rol, zijnde een percentage dat de verhouding weergeeft tussen het aantal studiepunten waarvoor de student gedurende zijn studietraject geslaagd is en het aantal studiepunten dat de student binnen dezelfde opleiding heeft opgenomen.

Verzoeker stelt dat hij zich in september 2017 inschreef voor 13 opleidingsonderdelen, voor een totaal van 72 studiepunten. Verzoeker schreef zich voor de eerste keer in voor een heel aantal opleidingsonderdelen. Tevens schreef hij zich voor de tweede keer in voor het opleidingsonderdeel 'Goederen- en bijzondere overeenkomstenrecht' en schreef hij zich voor de derde keer in voor de opleidingsonderdelen 'Economie' en 'Français juridique: werkcollege'.

Verzoeker stelt dat hij wegens de hierboven geschetste overmacht het afgelopen academiejaar slechts slaagde voor twee opleidingsonderdelen, namelijk de werkcolleges 'Juridisch schrijven' en 'Rechtsvergelijking, werkcollege'. Voor deze opleidingsonderdelen was namelijk noch aanwezigheid tijdens de hoorcolleges, noch het bijhouden van notities of het instuderen van de materie tijdens het jaar noodzakelijk om te slagen. De evaluatie bestond immers uit een

openboekexamen of een individueel te schrijven paper zonder tussentijdse feedback. Die specifieke evaluatievormen zorgden ervoor dat verzoeker slaagde voor deze twee opleidingsonderdelen. Voor de 11 andere opgenomen opleidingsonderdelen slaagde hij niet, omdat aanwezigheid tijdens de hoorcolleges en verplichte activiteiten, het bijhouden van notities en het regelmatig instuderen van de materie onontbeerlijk waren om te slagen. Voor deze opleidingsonderdelen heeft verzoeker tijdens het academiejaar 2017-2018 niet de kans gehad om zich in te zetten, wegens langdurige ziekte.

Voor 9 van de 11 opleidingsonderdelen waarvoor verzoeker niet geslaagd was, bestaat de evaluatievorm uit een schriftelijk examen in januari/juni en een herkansing in augustus. Het in daarbij vanzelfsprekend van primordiaal belang dat de student zich gedurende het volledige semester kan voorbereiden. Door langdurige overmacht kon verzoeker zich evenwel niet inzetten voor deze opleidingsonderdelen en slaagde hij bijgevolg niet voor de examens (of kon hij er niet aan deelnemen), wat volgens verzoeker neerkomt op gemiste inzetkansen, aangezien men slechts een beperkt aantal keer eenzelfde opleidingsonderdeel mag opnemen. Bovendien was verzoeker voor 7 opleidingsonderdelen arbeidsongeschikt en afwezig op beide examenmomenten. Voor de opleidingsonderdelen ‘Economie’ en ‘Handels-, vennootschaps- en economisch recht m.i.v. boekhouden’ heeft verzoeker het schriftelijk examen slechts eenmalig kunnen afleggen (in juni), op aanraden van de ombudsman. Uiteraard had verzoeker zich helemaal niet kunnen voorbereiden tijdens het semester, waardoor hij niet slaagde voor de examens. Voor twee opleidingsonderdelen (‘Français juridique, werkcollege’ en ‘Rechtsmethodiek, werkcollege’) geldt permanente evaluatie. Men moet ten eerste verplicht deelnemen aan de lessen, wat verzoeker zelden kon. Verder moet men testen afleggen, maar verzoeker kon zich niet inzetten voor de opleidingsonderdelen en ook niet aanwezig zijn bij de testen. Door de langdurige overmacht kon verzoeker zich dus niet inzetten voor deze opleidingsonderdelen die gedurende het semester geëvalueerd worden en slaagde hij bijgevolg niet voor deze opleidingsonderdelen, wat volgens verzoeker neerkomt op gemiste inzetkansen, aangezien men slechts een beperkt aantal keer eenzelfde opleidingsonderdeel mag opnemen.

Samengevat heeft verzoeker zich voor alle 13 opgenomen opleidingsonderdelen gedurende het gehele academiejaar niet kunnen inzetten wegens langdurige overmacht. Voor twee opleidingsonderdelen lukte het desondanks om te slagen. Voor de overige 11 opleidingsonderdelen was het echter onontbeerlijk om zich in te zetten gedurende het volledige

academiejaar, wat niet lukte wegens langdurige overmacht. In totaal heeft verzoeker zich dus tijdens het academiejaar 2017-2018 voor 11 opleidingsonderdelen (65 studiepunten) niet of slechts zeer onvolkomen kunnen inzetten. Volgens verzoeker is zijn CSE sterk gedaald wegens overmacht. Men nam ook de hierboven vermelde 65 niet-behaalde studiepunten in rekening, waarvoor verzoeker zich wegens overmacht niet kon inzetten. Als gevolg daarvan zakte zijn CSE van meer dan 50% naar 30%.

Tijdens het academiejaar 2017-2018 nam verzoeker de opleidingsonderdelen ‘Economie’ en ‘Français juridique: werkcollege’ voor de derde keer op, maar kon hij zich hier niet voor inzetten. Volgens de regels van KU Leuven zou dit leiden tot een weigering tot herinschrijving voor de opleiding ‘Bachelor in de Rechten’ en alle andere opleidingen waar deze twee opleidingsonderdelen in voorkomen, voor de komende drie academiejaren. Een analoge redenering geldt voor het opleidingsonderdeel ‘Goederen- en bijzondere overeenkomstenrecht’, dat verzoeker voor de tweede keer had opgenomen, maar waarvoor hij zich eveneens niet kon inzetten. Gezien zijn CSE, eveneens door overmacht, gedaald was onder de cruciale grens van 50% mocht verzoeker dit opleidingsonderdeel geen derde keer opnemen en kreeg hij hierdoor eveneens een weigering tot herinschrijving voor de opleiding ‘Bachelor in de Rechten’ en alle andere opleidingen waar dit opleidingsonderdeel in voorkomt. Als men gemiste inzetkansen zou verrekenen, zou dit volgens verzoeker bovendien onterecht kunnen leiden tot strenge bindende voorwaarden in de toekomst, met name de druk om te slagen voor een opleidingsonderdeel dat verzoeker voor een tweede feitelijke – maar eigenlijk eerste volwaardige – keer heeft opgenomen, in samenhang met een feitelijke CSE lager dan 50% - maar eigenlijk correct beschouwd, de overmacht ongedaan gemaakt, een CSE hoger dan 50%. Analooeg zou er ook druk zijn om te slagen voor een opleidingsonderdeel dat verzoeker voor een derde feitelijke – maar eigenlijk tweede volwaardige – keer heeft opgenomen.

Deze drie weigeringen op basis van het herhaaldelijk niet-slagen voor een opleidingsonderdeel lijken verzoeker onterecht, aangezien hij zich wegens langdurige ziekte voor deze derde/tweede keer niet of slechts zeer gedeeltelijk kon inzetten voor deze opleidingsonderdelen. Verzoeker vraagt dan ook rechtsherstel voor die drie opleidingsonderdelen, namelijk de kans om ze opnieuw op te nemen onder dezelfde omstandigheden zoals deze zich voordeden aan het begin van het academiejaar 2017-2018: een opname voor de tweede keer (‘Goederen- en bijzondere overeenkomstenrecht’) of voor de derde keer (‘Economie’ en ‘Français juridique:

werkcollege'). Bijgevolg zouden ook de weigeringen tot inschrijving moeten vervallen. Bovendien vraagt verzoeker voor de acht andere opleidingsonderdelen eveneens rechtsherstel, in die zin dat de opname ervan in het academiejaar 2017-2018 niet wordt meegerekend, aangezien verzoeker zich ook werkelijk niet kon inzetten voor die opleidingsonderdelen en dus reeds één kans tot opname van het opleidingsonderdeel gemist heeft. Als men gemiste inzetkansen al zou verrekenen, zou dit immers onterecht kunnen leiden tot strenge bindende voorwaarden in de toekomst. Het niet herrekenen van de CSE zou niet enkel gevolgen hebben voor het opleidingsonderdeel 'Goederen- en bijzondere overeenkomstenrecht', maar eventueel ook voor de opleidingsonderdelen die verzoeker tijdens het academiejaar een eerste feitelijke keer opnam.

Samengevat wenst verzoeker dus de kans om de 11 niet-behaalde opleidingsonderdelen opnieuw op te nemen onder dezelfde voorwaarden zoals ze zich voordeden aan het begin van het academiejaar 2017-2018, waardoor ook de weigeringen tot herinschrijving vervallen.

Aangezien zijn CSE meer dan 50% bedroeg vóór het intreden van de overmacht en vóór het opnemen van de 11 opleidingsonderdelen waarvoor verzoeker zich wegens overmacht niet kon inzetten, vraagt verzoeker dat men zijn CSE opnieuw berekent door de opleidingsonderdelen waarvoor hij zich niet kon inzetten buiten beschouwing te laten of door te voorzien in een equivalente beslissing. Het niet herrekenen van de CSE na de overmachtssituatie zou immers onterechte gevolgen (kunnen) hebben. Concreet zou verzoeker in de toekomst het opleidingsonderdeel 'Goederen- en bijzondere overeenkomstenrecht' niet meer mogen opnemen indien men geen rechtsherstel verleent, aangezien hij het tijdens het academiejaar 2017-2018 een tweede keer opnam en op het einde van het academiejaar geen CSE van 50% had. Het lijkt verzoeker correct om ook de CSE te herrekenen en zodoende alle gevolgen van de overmacht ongedaan te maken, zodat de situatie wordt hersteld naar hoe ze zich voordeed aan het begin van het academiejaar 2017-2018, vóór het intreden van de overmacht.

Verzoeker motiveert vervolgens zijn verzoeken tot rechtsherstel voor het aantal kansen en voor de CSE. Verzoeker verwijst naar het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel, vervat in artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Deze principiële gelijkheid geldt ook voor studenten van KU Leuven en ligt onder andere vervat in artikel 97 van het onderwijs- en examenreglement. Volgens verzoeker moet een student, voordat er aan het opnemen van een opleidingsonderdeel

positieve of negatieve gevolgen kunnen worden gekoppeld, effectief de kans krijgen om zich voor dat opleidingsonderdeel volledig in te zetten. Een eerlijke “kans” zou volgens verzoeker dan ook rekening moeten houden met overmacht. Verzoeker de gevolgen van de opname en het niet-slagen voor 11 opleidingsonderdelen aanrekenen, vindt hij een schending van zijn grondrechten en van zijn basisrechten als student. Een dergelijke beslissing is discriminatoir, aangezien de gevolgen veroorzaakt werden door omstandigheden waarmee verzoeker buiten zijn toedoen geconfronteerd werd.

Vervolgens gaat verzoeker in op de interne beroepsprocedure bij KU Leuven. Verzoeker stelt dat de KU Leuven niet voorziet in een expliciet procedureel kader tot volledig rechtsherstel om de gevolgen van overmacht retroactief ongedaan te maken. Het eventueel rechtsherstel is beperkt tot de mogelijk opgelopen weigeringen. Concreet kunnen studenten die zich wegens overmacht voor één of meerdere opleidingsonderdelen niet hebben kunnen inzetten, een extra kans vragen om deze opleidingsonderdelen op te nemen. Deze extra kans kan in principe enkel gevraagd worden voor de opleidingsonderdelen waarvoor men een weigering opgelopen heeft. Verzoeker heeft dan ook enkel een extra inzetkans kunnen vragen voor de opleidingsonderdelen

‘Economie’, ‘Français juridique: werkcollege’ en ‘Goederen- en bijzondere overeenkomstenrecht’, die verzoeker bovendien zijns inziens ten onrechte niet heeft gekregen, en hij heeft ten onrechte geen extra inzetkansen gekregen voor de overige 8 gemiste opleidingsonderdelen. De interne procedure van KU Leuven voorziet eveneens niet in de mogelijkheid om rechtsherstel voor de CSE te vragen wegens overmacht. Aangezien verzoeker zich tijdens het academiejaar onmogelijk kon inzetten voor 11 opleidingsonderdelen, vroeg hij hiervoor rechtsherstel aan de KU Leuven, maar men voorziet echter niet in een procedure voor volledig rechtsherstel wegens overmacht. Bijgevolg sprak men zich alleen uit over de drie opleidingsonderdelen waarop een weigering rust. Wegens deze procedurele leemte moest verzoeker noodgedwongen via de (verkeerde) procedure zijn rechtsherstel aan de KU Leuven aanvragen.

Verzoeker stelt dat studenten die niet met overmacht geconfronteerd worden en die een opleidingsonderdeel voor een derde volwaardige keer willen opnemen, in principe alleen een CSE van minstens 50% moeten kunnen aantonen om een extra kans te krijgen. Studenten die eveneens tweemaal niet geslaagd zijn voor een opleidingsonderdeel, maar die daarna een jaar

te kampen krijgen met overmacht, en daarna een volwaardige derde kans willen aanvragen, worden echter onderworpen aan strengere voorwaarden. Volgens KU Leuven houdt men voor het toekennen van een extra kans in dat geval rekening met het studieverleden van de student. Dit lijkt verzoeker echter niet correct. Men maakt een onderscheid tussen gezonde en zieke studenten op basis van factoren die buiten de wil liggen van de zieke student in kwestie. Volgens verzoeker is dit een discriminatoire behandeling, die ingaat tegen artikel 10 en 11 van de Grondwet en artikel 97 van het OER van KU Leuven. Naar zijn mening moeten studenten die buiten hun toedoen met ongunstige, belemmerende omstandigheden geconfronteerd worden, dezelfde behandeling en volwaardige inzetkansen krijgen als andere studenten. Verzoeker stelt ook dat hetzelfde rechtsherstel zou moeten gelden voor alle opleidingsonderdelen die hij een eerste of tweede “volwaardige” keer wil opnemen. Verzoeker benadrukt dat hij begrijpt dat men bij een gunstprocedure ook kijkt naar het afgelegde studieparcours van de student, maar volgens verzoeker kan men pas over een gunst spreken als de student dezelfde kansen heeft gehad als alle andere studenten.

Vervolgens haalt verzoeker in ondergeschikte orde argumenten aan ter verdediging van zijn reeds afgelegde studieparcours, maar hij blijft van mening dat zo’n verantwoording in zijn geval onnodig is, aangezien hij wegens overmacht nog niet elke reglementair voorziene kans heeft benut. Verzoeker somt vervolgens zijn bezwaren op tegen de argumenten van de vicerector.

Verzoeker benadrukt dat hij het afgelopen academiejaar werd behandeld door 26 artsen en specialisten, onderging hij 23 ziekenhuisonderzoeken en werd hij behandeld met 21 verschillende medicijnen. Verzoeker verwijst ook naar de bewijsattesten. Verzoeker stelt dat de periode augustus 2017-augustus 2018 een marathon was van doktersbezoeken, tientallen medische onderzoeken en talloze voorgeschreven geneesmiddelen. Zijn huisarts bevestigt ook letterlijk en formeel in haar verslag dat verzoeker gedurende één kalenderjaar ziek was, talloze geneesmiddelen nam en talloze artsen raadpleegde. Daarom vraagt verzoeker zich af waarop de vicerector zich baseert wanneer zij stelt dat de medische omstandigheden van verzoeker onvoldoende doorslaggevend waren om zijn resultaten te verklaren. Bovendien schrijft de directeur Onderwijsprocessen in zijn beslissing letterlijk dat hij vaststelt dat er in het geval van verzoeker wel degelijk bijzondere, individuele omstandigheden zijn. Verzoeker vindt het dan eigenaardig dat de vicerector deze door de directeur erkende zwaarwichtigheid 19 dagen later

in twijfel trekt. Nergens in de beslissing van de vicerector zijn er feitelijke gegevens te vinden die haar conclusie ondersteunen.

Wat betreft de mogelijkheid om zijn studieprogramma te reduceren, stelt verzoeker dat hij er – gebaseerd op de bevindingen van zijn behandelende artsen – in februari-maart 2018 te goeder trouw van uitging dat hij in korte tijd zou genezen. Helaas en tegen alle verwachtingen van de artsen in was zijn toestand begin april 2018 amper verbeterd. Verzoeker meldde dit aan de ombudsvrouw van de faculteit Rechtsgeleerdheid en vroeg haar om het opleidingsonderdeel ‘Arbeids- en socialezekerheidsrecht’ uit zijn studieprogramma te halen. Zij antwoordde dat dit niet mogelijk was, gezien de deadline voor het indienen van het individueel studieprogramma (14 maart 2018) reeds verstreken was. Om die redenen kon verzoeker zich dus niet meer uitschrijven of zijn studieprogramma reduceren. Verzoeker benadrukt dat geen enkele redelijke, verantwoordelijke student zijn studieprogramma niet zou reduceren indien dit mogelijk was en indien hij zou weten dat hij kennelijk niet tijdig zou genezen.

Verder stelt verzoeker dat hij inderdaad tijdens de academiejaren 2013-2014 en 2014-2015 ingeschreven was aan de UGent voor de bacheloropleiding Rechten. Tijdens zijn twee studiejaar aan de UGent kon verzoeker zich namelijk niet inzetten voor zijn studies, wegens gezinsomstandigheden en de persoonlijke omstandigheden die daaraan voorafgingen (student met een migratieachtergrond, de moord op zijn vader in augustus 2004 en de ziekte van en zorg voor zijn moeder, wat een impact had op het studieverleden van verzoeker).

Verder stelt verzoeker dat hij een uitgebreid plan van aanpak heeft, dat uit vier onderdelen bestaat. Verzoeker kon evenwel enkel zijn stappenplan bij het studeren toelichten tijdens zijn gesprek met de vicerector. Zijn wekelijkse gedetailleerde planning, een overzicht van de aanpak per vak en een voorbeeld van hoe verzoeker de leerstof van een volledig opleidingsonderdeel samenvat en herwerkt, weigerde de vicerector te bespreken, omdat dit volgens haar niet relevant was. Vervolgens bespreekt verzoeker de vier onderdelen van zijn plan van aanpak, onder meer voor de drie opleidingsonderdelen waarop de weigering berust (Français juridique, Economie en Goederen- en bijzondere overeenkomstenrecht), waarbij hij avondschool Frans wil volgen en zal deelnemen aan alle lessen, oefeningen en werkcolleges. Verzoeker liet de vicerector ook weten dat hij samen met de ombudsvrouw had afgesproken om een aangepast studieprogramma

op te stellen, met minder opleidingsonderdelen, zodat hij voldoende tijd heeft om de bovenvermelde drie opleidingsonderdelen grondig te beheersen en hiervoor te slagen.

In zijn aanvraag aan de vicerector had verzoeker het ook over zijn gezonde levensstijl en de positieve impact daarvan op zijn studies. Tijdens het gesprek op 12 oktober 2018 legde verzoeker aan de vicerector concreet uit hoe hij een opleidingsonderdeel instudeert (met name in 7 stappen). Deze studiemethode is volgens verzoeker zeer gedetailleerd, haalbaar om zich aan te houden en gericht op een gestructureerde aanpak van de leerstof. Dit is de methode die verzoeker dagelijks hanteert, zelfs al is hij officieel nog niet heringeschreven.

Zijn concrete planning voor het eerste semester van het academiejaar 2018-2019 wou verzoeker voorleggen aan de vicerector tijdens hun gesprek op 12 oktober 2018, maar zij vond dit irrelevant. Verzoeker had heel wat documenten opgesteld, die hij ook aan haar wilde tonen (o.a. een weekplanning met de studietijd per opleidingsonderdeel). Verzoeker stelt dat hij heeft aangetoond hoe hij de leerstof instudeert, hoe hij zijn drie probleemvakken zal aanpakken, hoe hij zijn weken en dagen per semester indeelt en hoe zijn gezonde leefgewoonten zijn functioneren ondersteunen.

Verzoeker stelt dat hij een extra kans vraagt om de 11 opleidingsonderdelen op te nemen. Verzoeker vraagt een extra inzetkans om de opleidingsonderdelen op te nemen, geen extra kans om het examen af te leggen (zoals de vicerector poneert). Volgens verzoeker is dit een cruciaal onderscheid. Verzoeker vraagt geen nieuwe volwaardige examenkans, maar de kans om de opleidingsonderdelen een nieuwe volwaardige keer op te nemen en zich hiervoor in te zetten. Verzoeker stelt tevens dat er geen sprake was van een “bewuste keuze” om niet deel te nemen aan de examens. De beslissing om niet te kunnen deelnemen aan de examens was voor verzoeker al gemaakt tijdens de weken van het semester, buiten zijn wil, omdat hij zich gedurende deze lange periode niet kon inzetten voor zijn studies. Verzoeker stelt dat hij tijdens het gesprek met de vicerector heeft uitgelegd dat hij tijdens de examenperiode in september heeft deelgenomen aan de examens die hij had kunnen voorbereiden in die korte tijd en onder slechte medische omstandigheden en dat hij niet heeft deelgenomen aan de examens waarvoor hij zich wegens ziekte helemaal niet had kunnen inzetten in augustus 2018. Verzoeker stelt dat zijn beroep betrekking heeft op gemiste inzetkansen gedurende het hele jaar, niet enkel op het

moment van het examen. Het niet-deelnemen aan de examens was bovendien een logisch gevolg van de overmachtssituatie, buiten de wil van verzoeker om.

Verzoeker wil tevens uitleggen waarom hij nooit eerder de kans kreeg om zijn ontbrekende voorkennis van het Frans te remediëren. Volgens verzoeker kon hij zich tijdens het academiejaar 2016-2017 voor het eerst tijdens zijn universitaire loopbaan voor zijn studies inzetten. Op het einde van dat academiejaar had verzoeker het gevoel dat hij nog meer zou kunnen behalen als hij meer zelfvertrouwen had en dat hij intussen de nodige vaardigheden en een doeltreffende studiemethode had ontwikkeld om zich in het academiejaar 2017-2018 voor meer opleidingsonderdelen in te schrijven en daarvoor te slagen. Verzoeker had er echter niet op gerekend dat hij uitgerekend dat jaar ziek zou worden.

Verzoeker concludeert dat hij zich wegens overmacht, namelijk langdurige ziekte en arbeidsongeschiktheid, gedurende het volledige academiejaar 2017-2018 niet kon inzetten voor zijn studies, wat leidde tot slechte resultaten en een sterk gedaald CSE. Volgens verzoeker is het een schending van het gelijkheidsbeginsel en van zijn rechten als student om deze nadelige gevolgen mee in rekening te nemen en daardoor zijn herinschrijving te weigeren. Het lijkt verzoeker bovendien oneerlijk dat hij zijn verzoek tot opheffing van de weigering moet instellen via het verkeerde procedureel kader, namelijk via een gunstprocedure, terwijl hij geen gunst maar louter rechtsherstel vraagt. Bovendien lijkt het verzoeker oneerlijk dat hij enkel rechtsherstel kan vragen m.b.t. de opleidingsonderdelen waarop de weigering berust, en niet voor alle opleidingsonderdelen waarvoor hij zich niet kon inzetten of voor de sterk gedaalde CSE. Tenslotte vindt verzoeker het onrechtmatig dat men bij de beslissing rekening houdt met zijn reeds afgelegde studieparcours, terwijl dit voor gezonde studenten geen criterium is als zij een opleidingsonderdeel voor een tweede of derde volwaardige keer willen opnemen. Mocht zijn studieparcours dan toch onterecht in rekening worden gebracht, dan heeft verzoeker ook aangetoond dat zijn studieverleden niet is zoals men zou wensen, louter door omstandigheden buiten zijn wil (immigratie, zorgen voor zijn zieke moeder, tijdverlies door verplaatsing en gebrek aan middelen...).

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat het uiteraard zo is dat de CSE-coëfficiënt een belangrijke studievoortgangparameter is, die ook een objectieve aanduiding geeft van de globale resultaten gedurende het geheel van de opleiding. Het is echter wel zo dat de

studievoortgangsmaatregel die de basis vormt voor de weigering van verzoeker, slechts in beperkte mate veroorzaakt wordt door de stand van deze CSE-coëfficiënt. De weigering, voor één academiejaar op basis van het niet-slagen voor het opleidingsonderdeel ‘Goederen- en bijzondere overeenkomstrecht’, had nog kunnen voorkomen worden indien de CSE van verzoeker op het einde van het academiejaar 2017-2018 meer dan 50% zou hebben bedragen. De weigering op basis van een vierde inschrijving (i.c. art. 35§2 OER) geldt echter onafhankelijk van de stand van deze CSE-coëfficiënt.

Verder stelt verwerende partij dat art. 36 van het OER de mogelijkheid voorziet dat studenten die tijdens hun studies geconfronteerd worden met een overmachtssituatie een aanvraag voor een afwijking op de weigering kunnen indienen, zonder dat dit evenwel betekent dat de studievoortgangsparements (CSE, aantal examenkansen) worden aangepast. Deze studievoortgangsmaatregelen, zoals verzoeker deze via zijn inschrijvingen in 2015-2016, 2016-2017 en 2017-2018 aanvaard heeft, zijn niet het voorwerp van deze beroepsprocedure. In het kader van deze procedure kan enkel worden nagegaan in welke mate deze studievoortgangsmaatregelen op een correcte manier werden toegepast. Dit betekent dan ook dat het argument dat verzoeker in hoofdorde aanhaalt, i.c. de expliciete vraag in zijn intern beroep om “extra examenkansen voor 11 opleidingsonderdelen”, niet aan de orde is.

Verzoeker betwist verder – in zijn visie in ondergeschikte orde – een aantal elementen die vermeld staan in de interne beroepsbeslissing. Verwerende partij stelt dat het duidelijk niet zo is dat de vicerector de medische omstandigheden die ook door de directeur van de dienst Onderwijsprocessen zouden zijn erkend, in twijfel trekt. De interne beroepsinstantie vermeldt immers in haar beslissing dat ze deze medische omstandigheden zeker niet wil ontkennen. Wel stelde de interne beroepsinstantie, net zoals de directeur van de dienst Onderwijsprocessen, vast dat deze omstandigheden onvoldoende de studieresultaten verklaren. Specifiek m.b.t. de resultaten 2017-2018 verwijst de beroepsbeslissing naar het feit dat indien verzoeker vaststelde dat hij gedurende het academiejaar met onverwachte medische omstandigheden geconfronteerd werd die een ernstige impact hadden op zijn studieprestaties, hij eerder het initiatief had kunnen nemen om zijn studieprogramma aan te passen. Tijdens het academiejaar 2017-2018 was verzoeker immers ingeschreven voor 25 studiepunten aan opleidingsonderdelen uit het eerste semester, 33 studiepunten aan opleidingsonderdelen uit het tweede semester en 14 studiepunten aan jaaropleidingsonderdelen. Dit betekende dan ook een gemiddelde studiebelasting van 32

studiepunten voor het eerste semester en 40 voor het tweede semester. Tijdens de eerste examenperiode nam verzoeker aan geen enkel examen deel en slaagde hij dus ook niet. Reeds op basis van deze tegenvallende resultaten had het voor verzoeker duidelijk moeten zijn dat een meer dan modale studiebelasting van 40 studiepunten tijdens het tweede semester niet haalbaar zou zijn. Net in het tweede semester nam hij immers een aantal cruciale opleidingsonderdelen op die hij reeds voor de tweede of derde keer opnam (i.c. Economie, Français juridique werkcollege en Goederen- en bijzondere overeenkomstenrecht).

Via huidig extern beroep (zie zijn bijlage 12) stuurt verzoeker een beperkt uittreksel uit de emailcorrespondentie met de ombuds door, waarmee hij wil aangeven dat een dergelijke aanpassing (op 6 april 2017) niet meer mogelijk was. In bijlage 5 en 6 stuurt verwerende partij de volledige e-mailcorrespondentie met de ombuds door, vóór en na de deadline voor het indienen van het Individueel Studieprogramma (ISP). Reeds op 5 februari 2018 werd verzoeker uitgenodigd voor een gesprek i.f.v. het bespreken van zijn studieprogramma van het tweede semester. Op 12 maart 2018 verwees de ombuds bovendien naar het grote aantal herexamens dat de student reeds zou moeten afleggen en stelde zij expliciet voor om een aantal vakken uit zijn ISP te halen. Hij werd ook opnieuw uitgenodigd voor een gesprek. Verzoeker is echter nooit op dit aanbod ingegaan. Pas op 2 april 2018, en dus duidelijk na de deadline voor het indienen van dit ISP en dus voor eventuele aanpassingen aan dit programma, dient verzoeker een aanvraag in.

Deze medische omstandigheden bieden bovendien evenmin een voldoende verklaring voor het feit waarom verzoeker niet deelneemt aan heel wat van de georganiseerde examenkansen. Indien zoals verzoeker tijdens het intern beroep vermeldde, dit gebeurde vanuit een bewuste keuze om zijn kans voor andere examens te verhogen, moet worden vastgesteld dat deze aanpak niet tot de gewenste resultaten leidt. Tijdens de tweede examenperiode slaagt hij immers slechts voor één van de in totaal 5 opgenomen examens; tijdens de derde examenperiode slaagt hij opnieuw slechts voor één van de in totaal 2 opgenomen examens. Het feit dat hij bij een nietafgelegd examen de mogelijkheid openhoudt om de procedure voor teruggave van leerkrediet op te starten is begrijpelijk, maar biedt alvast geen enkele garantie over de slaagkansen van verzoeker voor het betrokken opleidingsonderdeel. Deze omstandigheden, waarvan verzoeker vermeldde dat ze gestart waren vanaf de zomer, bieden evenmin verklaring voor het globale studieparcours van verzoeker. Het impactattest dat werd opgesteld door de

huisarts mag dan wel verwijzen naar “twee succesvolle studie jaren in Kortrijk”, die echter zeker niet bevestigd worden door de effectieve studieresultaten. Zoals vermeld was verzoeker voor zijn inschrijving aan de KU Leuven ingeschreven voor de bacheloropleiding in de Rechten aan de UGent. Dit betekent dan ook dat hij na 5 jaar rechtenstudie nog steeds minder dan de helft van het totaal aantal studiepunten van deze bacheloropleiding behaald heeft (i.c. 82 studiepunten geslaagd en voor 6 studiepunten tolerantie ingezet). Zelfs wanneer enkel rekening gehouden wordt met zijn studietraject aan de KU Leuven moet worden vastgesteld dat zijn CSE slechts gedurende één jaar (m.n. 2015-2016) nipt boven de kritische ondergrens van 50% uitkomt. In dat jaar, dat verzoeker zelf beschrijft als “een jaar waarin hij zich zo goed als volledig kon toeleggen op zijn studies”, slaagt hij nog steeds maar voor 2/3 van het aantal opgenomen studiepunten.

In essentie argumenteert verzoeker dat hij omwille van de veelvuldige afwezigheden geen “volwaardige examenkans” gekregen heeft. Verwerende partij stelt op de eerste plaats vast dat niet alle afwezigheden die vermeld worden in het overzicht bij het begin van bijlage 4, via concrete attesten worden bevestigd (vb. geen attesten voor de afwezigheid op 19/12, 26/12, 27/12 en 16/02). Verzoeker zegt dat het overzicht met de afwezigheden dat hij doorstuurde geen volledig overzicht zou zijn. Bij de beoordeling van het beroep kan men uiteraard ook enkel rekening te houden met de effectief aangeleverde informatie. Zijn bewering dat hij in feite “onafgebroken arbeidsongeschikt” zou zijn geweest, vindt alvast geen bevestiging in de documenten die hij zelf indiende.

Verzoeker zegt terecht dat de evaluatie van bepaalde opleidingsonderdelen enkel bestond uit een examen tijdens de examenperiode. Verzoeker stelt dat hij omwille van onvoldoende deelname aan de lessen zich onvoldoende kon inzetten voor deze examens. Op basis van de mails met de ombuds blijkt in elk geval dat hij gebruik kon maken van de weblectures voor Arbeidsrecht, Fiscaal recht en Logica en argumentatieleer. Ook voor deze examens nam hij echter niet deel aan enig examen tijdens 2017-2018. Verzoeker vermeldt verder dat hij voor andere examens omwille van ziekte afwezig was voor één of beide examenmomenten. Slechts twee van de afwezigheden vermeld in bijlage 4 hebben echter betrekking op een dag waarop een examen gepland stond (i.c. ‘Handels-, vennootschaps- en economisch recht’ op 23/06 waarvoor verzoeker 4/20 behaalde en ‘Goederen- en bijzondere overeenkomstenrecht’ op 21/08 waaraan verzoeker effectief niet heeft deelgenomen).

De interne beroepsbeslissing verwijst inderdaad naar het feit dat verzoeker voor zijn inschrijving aan de KU Leuven reeds gedurende twee jaar was ingeschreven voor dezelfde opleiding aan de UGent. De beslissing om een studievoortgangsmaatregel op te leggen, werd echter enkel genomen op basis van zijn studietraject aan de KU Leuven. Het eerdere studietraject aan de UGent speelde hierbij geen enkele rol. De beoordeling of een afwijking op de weigering kan worden toegestaan, gebeurt echter enerzijds vanuit een beoordeling van eventuele bijzondere omstandigheden die de onvoldoende globale studievoortgang kunnen verklaren en anderzijds vanuit de beoordeling van de kansen van de student om de opleiding alsnog succesvol te voltooien. Bij de beoordeling van deze kansen om de opleiding te voltooien hield de interne beroepsinstantie – tot op zekere hoogte – wel rekening met dit eerdere traject. De interne beroepsinstantie stelde op basis hiervan vast dat dit betekende dat verzoeker na 5 jaar studie nog steeds minder dan de helft van het totaal aantal studiepunten behaald had. Daarnaast stelde de interne beroepsinstantie echter ook vast dat ook indien er enkel rekening werd gehouden met het studietraject aan de KU Leuven (i.c. de afgelopen drie academiejaren), er evenmin aanwijzingen waren dat – indien deze medische omstandigheden zich in 2017-2018 niet zouden hebben voorgedaan – de studieresultaten er fundamenteel anders zouden hebben uitgezien. De studie-efficiëntie tijdens het eerste jaar aan de KU Leuven (i.c. 45%) vormde reeds aanleiding om dat jaar bindende voorwaarden op te leggen. Tijdens het volgende academiejaar voldoet verzoeker weliswaar aan deze voorwaarden (via een CSE van 57%). Dit betekent echter nog steeds dat verzoeker in een jaar dat hijzelf beschrijft als “een jaar waarin hij zich zo goed als volledig kon toelagen op zijn studies” hij nog steeds maar voor 2/3 van het aantal opgenomen studiepunten slaagt. Ook in 2015-2016 en 2016-2017 maakt verzoeker niet systematisch gebruik van alle examenkansen.

In het kader van de interne beroepsprocedure werd verzoeker inderdaad gevraagd naar een duidelijk plan van aanpak dat ervoor zou zorgen dat er bij een eventuele toelating wel een voldoende studievoortgang mogelijk zou moeten zijn. De elementen die verzoeker vermeldde en die hij via dit extern beroep herhaalt, werden door de interne beroepsinstantie als weinig specifiek beoordeeld. Verzoeker verwees essentieel naar het belang van gezonde leefgewoonten, een regelmatige aanwezigheid in de lessen, een goede studiemethode en regelmatig studeren. Dit zijn echter onderdelen van een goede studiemethode voor elke student die onvoldoende concreet waren voor de situatie van deze student die na 3 jaar studies (en zelfs

na 5 jaar indien ook zijn traject aan de UGent in rekening wordt gebracht) nog steeds minder dan de helft van het totaal aantal studiepunten van zijn bacheloropleiding behaald heeft en evenmin slaagt, en zelfs niet deelneemt, aan examens die hij intussen reeds voor de derde keer heeft opgenomen. Het feit dat dit plan van aanpak weinig rekening hield met de specifieke omstandigheden van deze student, bood dan ook onvoldoende garantie dat verzoeker bij een eventuele uitzonderlijke toelating tot herinschrijving wel succesvol zijn opleiding zou kunnen voltooien.

In het verzoekschrift bij de Raad verwijst verzoeker ook naar de omstandigheden waardoor zijn kennis van het Frans en dus ook zijn voorkennis voor het werkcollege ‘Français juridique’ beperkt is. Niettegenstaande deze beperkte kennis van het Frans gezien zijn eerder schooltraject begrijpelijk is, moet worden vastgesteld dat dit omstandigheden zijn die verzoeker kende op het moment van zijn inschrijving aan de KU Leuven, waar het opleidingsonderdeel ‘Français juridique, werkcollege’ een verplicht onderdeel uitmaakt van het programma van de bacheloropleiding in de Rechten. Tijdens de afgelopen academiejaren behaalde verzoeker voor dit opleidingsonderdeel volgende resultaten:

- 2015-2016: 3/20 en 5/20;
- 2016-2017: 4/20 en NA; - 2017-2018: 0/20 en NA.

Dit betekent ook dat, indien verzoeker moest vaststellen dat deze tegenvallende resultaten veroorzaakt werden door ontbrekende voorkennis, hij deze talenkennis eerder had kunnen bijwerken. Het is dan inderdaad zo dat het Centrum voor Levende Talen geen opleidingen op de campus in Kortrijk voorziet. Verwerende partij meent echter dat er ook in de Kortrijkse regio andere CVO-opleidingen waren waar verzoeker terecht kon.

Verzoeker verwijst ook naar de opmerking in de interne beroepsbeslissing over het feit dat hij niet aan alle examens heeft deelgenomen. Tijdens het gesprek gaf verzoeker zelf aan dat hij dit gedaan had enerzijds vanuit een keuze om zijn kansen voor andere examens te vrijwaren en anderzijds om de mogelijkheid open te houden om voor de betrokken opleidingsonderdelen leerkrediet bij de Raad terug te vorderen. Het feit dat in de beroepsbeslissing verwezen wordt naar een “bewuste keuze” verwijst dan ook naar de manier waarop verzoeker dit zelf voorstelde en is geen beoordeling van de vicerector. Verzoeker start verder in een (in deze context) semantische discussie over het onderscheid tussen een “extra kans om het examen af te leggen” en een “extra inzetkans om de opleidingsonderdelen op te nemen”. Verwerende partij kan

hierbij enkel vaststellen dat verzoeker in zijn intern beroep zelf spreekt over een “aanvraag extra examenkansen voor 11 opleidingsonderdelen”, terwijl de vicerector in haar beslissing enkel vaststelt dat zijn verklaring over waarom hij niet heeft deelgenomen aan alle examenkansen weinig overtuigend is t.a.v. zijn kansen om hiervoor wel te kunnen slagen (en in die zin het woord “examenkansen” niet gebruikt). In elk geval werd zijn vraag opgevat als een aanvraag om zich (in 2018-2019) opnieuw te kunnen inschrijven in de bacheloropleiding in de Rechten, en dus om de betrokken opleidingsonderdelen opnieuw te kunnen opnemen. De interne beroepsinstantie moest vaststellen dat slechts één van de geattesteerde afwezigheden samenviel met een examenmoment voor niet-afgelegd examen (i.c. examen op 21/08 voor ‘Goederen- en bijzondere overeenkomstenrecht’). In die zin bieden deze omstandigheden op zich onvoldoende verklaring voor het feit waarom verzoeker geen gebruik gemaakt heeft van alle voorziene examenkansen. Tevens wordt een aanvraag voor een afwijking op een opgelegde weigering niet enkel beoordeeld vanuit de eventuele aanwezigheid van bijzondere omstandigheden, maar ook vanuit een beoordeling van de kansen van de student om de opleiding alsnog te voltooien. De vicerector Studentenbeleid moest hierbij vaststellen indien hij dit gedaan had – zoals hijzelf verklaarde – om zijn examenkansen voor andere opleidingsonderdelen te vrijwaren, deze aanpak niet alleen weinig efficiënt was en ook niet leidde tot de gewenste verbetering voor andere examens. Verzoeker heeft uiteraard het recht om een aanvraag tot terugvordering van leerkrediet in te dienen. De vicerector kon enkel vaststellen dat, indien hij effectief gebruikt had gemaakt van de examenkans, hij op die manier wel een voldoende beheersing van het betrokken studiedomein en dus ook wellicht zijn kansen om in de toekomst wel voor de betrokken opleidingsonderdelen te kunnen slagen, had kunnen aantonen.

Samenvattend moet verwerende partij vaststellen dat de argumentatie die verzoeker in dit beroep vermeldt, de eerdere interne beroepsbeslissing niet weerlegt. Het feit dat verzoeker meent dat er “een leemte” bestaat in de studievoortgangsmaatregelen zoals die aan de KU Leuven worden uitgewerkt, is niet het voorwerp van dit beroep. Verwerende partij kan enkel vaststellen dat de procedure waarbij via de mogelijkheid voor het indienen van een aanvraag voor een afwijking op de weigering duidelijk in het onderwijs- en examenreglement (art. 36 OER) vermeld staat en verzoeker via zijn inschrijving aan de KU Leuven deze voorwaarden ook aanvaard heeft. De overmachtssituatie – die door de beroepsinstantie niet ontkend wordt – biedt echter onvoldoende verklaring voor zijn tegenvallende studieresultaten. Het door

verzoeker ingediende dossier vermeldt evenmin overtuigende argumenten op basis waarvan zou kunnen worden verondersteld dat bij een eventuele toelating wél een voldoende studievoortgang mogelijk zou zijn. In die zin ziet verwerende partij ook in het extern verzoekschrift geen argumenten om de eerdere beslissing waarbij geen afwijking op de opgelegde weigering werd toegestaan, te herzien.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat hij op grond van artikel II.295 Codex Hoger Onderwijs een aanvullend stuk (doktersattest) wenst toe te voegen. Dit zat niet vervat in zijn intern beroepsschrift, omdat hij er toen op basis van het vertrouwensbeginsel en de rechtszekerheid vanuit ging dat dit niet nodig was, aangezien de Directeur Onderwijsprocessen het bijzondere, individuele karakter van de omstandigheden erkend had, wat zowel betekent dat de ingeroepen omstandigheden de toetsing van overmacht zoals deze door KU Leuven werden beschreven doorstonden, als dat de ingeroepen overmacht alleen doorslaggevend belemmerend van aard kon zijn. Doordat verwerende partij pas bezwaar uitte omtrent de feitelijkheid van de ingeroepen overmacht bij de interne beroepsbeslissing, kon verzoeker geen aanvullend document meer voorleggen. Het betrokken stuk zat evenmin vervat in zijn extern verzoekschrift, omdat zijn huisarts tijdens de korte beroepstermijn afwezig en nadien onbeschikbaar was. Tot slot wijst verzoeker er op dat verwerende partij reeds lange tijd feitelijk (sinds 13 november) en uitdrukkelijk (op 28 november) in kennis werd gesteld van de inhoud van het aanvullend stuk. Uit dit alles blijkt volgens verzoeker dat hij de rechten van verdediging van de tegenpartij maximaal gerespecteerd heeft en dat, in het geval waarin deze rechten niet konden worden benut, dit eerst te wijten was aan het eigen handelen van de tegenpartij en vervolgens aan de feitelijke en juridische onmogelijkheid om het bijkomend stuk eerder op te maken.

Wat de overmacht betreft, stelt verzoeker dat de vicerector wel degelijk de zwaarwichtigheid van de ingeroepen medische omstandigheden in twijfel trok, waardoor er een discrepantie is tussen de beslissing van de Directeur Onderwijsprocessen, die de ingeroepen medische omstandigheden erkende als overmacht, en de beslissing van de vicerector, die van mening was dat dezelfde feiten slechts een obstakel waren die het functioneren van verzoeker in het academiejaar 2017-2018 niet op een betekenisvolle manier hadden belemmerd.

Ten tweede voerde de vicerector aan dat het plan van aanpak niet specifiek genoeg was, waarop verzoeker heeft geantwoord dat zijn planning wel degelijk rekening houdt met zijn eigen, specifieke omstandigheden, zijnde de ziekte van zijn moeder, de nog 92 te behalen studiepunten, de drie vakken waarop de weigering berust en de langdurige ziekte van verzoeker in 2017-2018. Verzoeker stelt dat hij zowel in zijn intern als in zijn extern verzoekschrift gedetailleerd zijn algemeen plan beschreef om te slagen voor alle toekomstige opleidingsonderdelen en voor de drie opleidingsonderdelen waarop de weigering berust, zijn plan om alles te doen om niet meer in dezelfde gezondheidsomstandigheden terecht te komen en om de ziekte van zijn moeder te overwinnen in zijn toekomstige studiecarière. Verzoeker kreeg echter niet de kans om zijn concrete semesterplanning aan de vicerector voor te leggen tijdens hun gesprek. Wat zijn gebrekkige voorkennis van het Frans betreft, stelt verzoeker dat het niet haalbaar was om tijdens zijn studies aan de campus in Kortrijk bijlessen te volgen bij een externe aanbieder en dat het bovendien volgens hem kortzichtig is van de universiteit om te stellen dat studenten die het ‘ongeluk’ hebben om op een campus terecht te komen waarbij de visie over gelijke kansenbeleid nog niet veruitwendigd werd in concrete daden, ofwel zelf een externe aanbieder moeten zoeken ofwel niet zouden moeten inschrijven.

Het argument waarbij de vicerector stelt dat verzoeker bewust niet deelnam aan de examens in 2017-2018 kan verzoeker eenvoudig weerleggen, omdat het tegen alle logica zou indruisen om bewust en moedwillig zijn eigen studieloopbaan te vertragen. De enige juiste verklaring voor zijn afwezigheid is dan ook dat verzoeker geconfronteerd werd met doorslaggevend belemmerende overmacht, wat het samenvattend doktersattest d.d. 17 september en het aanvullend doktersattest d.d. 9 november ook bevestigen.

Verzoeker stelt verder dat het gebrek aan een procedure voor mensen die geconfronteerd worden met overmacht, in combinatie met het gebrek aan bereidwilligheid van de universiteit om te voorzien in een equivalente maatregel, volgens hem een manifeste schending is van artikel 97 OER en artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Verder wijst verwerende partij in de antwoordnota op het semantische verschil tussen een extra ‘examenkans’ en een extra ‘opneemkans’. Verzoeker stelt dat uit zijn inleidend verzoekschrift duidelijk blijkt dat hij extra opneemkansen vraagt en dat hij een ‘kans’ ziet als de mogelijkheid om zich in te zetten voor een opleidingsonderdeel. Voorts lijkt de vicerector te twijfelen aan de ingesteldheid van verzoeker, door te stellen dat hij afwezig bleef bij een gesprek met de ombudsvrouw. Verzoeker

stelt dat hij vanwege zijn gezondheidsproblemen onmogelijk de verplaatsing naar Leuven kon maken en dat hij dit ook liet weten aan de ombudsvrouw. Hij had wel telefonisch contact met haar en heeft haar verschillende keren telefonisch en via e-mail op de hoogte gebracht van zijn gezondheidstoestand en zijn procedures voor de Raad. In september 2018 is verzoeker zelfs op korte tijd twee keer op gesprek geweest. Door zijn enorme vermoeidheid, uitputting en duizeligheid kon verzoeker de betreffende video's niet bekijken en was hij op het examenmoment zelf ziek. Het feit dat hij moeite deed om de ombudsvrouw op de hoogte te houden van de situatie en om toegang tot de weblectures te vragen, geeft volgens verzoeker blijk van de nodige bereidwilligheid.

Wat betreft de aanpassing van zijn ISP, stelt verzoeker dat hij aan het begin van het eerste semester onmogelijk had kunnen voorzien dat hij een lange periode ziek en arbeidsongeschikt zou zijn en dat hij er aan het begin van het tweede semester op basis van de eensluidende opinies van meerdere geneeskundigen en specialisten rechtmatig van mocht uitgaan dat hij snel zou genezen en zijn studies zou kunnen hervatten. Volgens verzoeker zou geen enkele redelijke, verantwoordelijke student die zijn eigen welzijn en toekomst vooropstelt zijn studieprogramma niet reduceren indien dat mogelijk was en hij kennelijk zou weten dat hij niet tijdig zou genezen. Verder voerde verwerende partij aan dat zij bij de beoordeling van het verzoekschrift enkel rekening kon houden met de effectief aangeleverde informatie. Verzoeker stelt dat verwerende partij wel degelijk voor het schrijven van de antwoordnota kennis had van de aangevoerde feiten, gezien zij er op 13 november feitelijk in kennis van gesteld was in het kader van de procedure tot terugvordering van leerkrediet en gezien verzoeker in zijn aanvraag tot herziening van de beslissing ook uitdrukkelijk verwees naar het aanvullend doktersattest. Volgens verzoeker was verwerende partij wel degelijk op de hoogte van de feiten en de zwaarwichtigheid ervan, maar koos ze er toch voor om haar beslissing niet te herzien.

Verder wijst de vicerector op de beperkte studievoortgang van verzoeker in de voorbije vijf jaren. Verzoeker stelt dat hij zijn migratieachtergrond en de dood van zijn vader, hoewel ze een grote impact hadden op zijn leven, in deze context slechts aanhaalde ter kadering van de verdere ingrijpende persoonlijke omstandigheden (de ziekte van zijn moeder) en de impact ervan op zijn studies, waar de vicerector in haar beslissing – ondanks de materiële motiveringsplicht – merkwaardig genoeg nergens naar verwijst. Volgens verzoeker blijkt uit de aangehaalde attesten ondubbelzinnig dat hij gedurende het volledige academiejaar 2017-2018 ziek was.

Volgens verzoeker is het dus veel correcter om te stellen dat hij niet na 5 jaar, maar na 2 jaar waarin hij zich werkelijk kon toeleggen op zijn studies, 88 studiepunten heeft behaald. Volgens verzoeker heeft hij duidelijk de verwachte vaardigheden verworven, wat blijkt uit het slagen voor de grootste opleidingsonderdelen van de bachelor en maakten zijn studies een positieve evolutie door, wat blijkt uit het feit dat hij in 2016-2017 (het jaar voordat hij ziek werd) voor bijna dubbel zoveel studiepunten geslaagd was als het jaar voordien. Hoewel verzoeker niet is ingeschreven, heeft hij bovendien ook in het kader van deze procedure bijkomende academische en juridische vaardigheden verworven. Verzoeker merkt ook op dat het onlogisch en zeker niet redelijk is om zijn inschrijving drie jaar lang te weigeren, op grond van het nietslagen voor een opleidingsonderdeel dat bovendien niet tot de essentie van de juridische opleiding behoort. Het argument van verwerende partij dat verzoeker op de hoogte was van het risico op weigering, houdt volgens hem geen rekening met het feit dat de medische overmacht zich volledig buiten zijn wil om voordeed en onvoorzienbaar was en dat hij te goeder trouw zijn individueel studieprogramma had opgesteld.

Verzoeker vraagt tevens om het arrest te anonimiseren, grond van artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs.

Beoordeling

De Raad neemt kennis van de beslissing van de interne beroepsinstantie. De beroepsinstantie bevestigt een weigering tot herinschrijving.

De Raad leest dat de weigering is opgelegd op grond van de vaststelling dat verzoeker gedurende de voorbije drie academiejaren was ingeschreven voor de opleidingsonderdelen “Economie” en “Français juridique: werkcollege”, zonder voor deze opleidingsonderdelen te slagen. Tevens was hij gedurende de voorbije twee academiejaren ingeschreven voor “Goederen- en bijzondere overeenkomstrecht”, zonder voor dit opleidingsonderdeel te slagen. Daarnaast bedroeg de “CSE” (cumulatieve studie-efficiëntie) van verzoeker op het einde van het academiejaar 2017-2018 minder dan 50%.

De Raad stelt tevens vast dat verzoeker op het ogenblik van de uitspraak van de interne beroepsinstantie over onvoldoende leerkrediet beschikte met het oog op een herinschrijving.

Verwerende partij overweegt in de aangevochten beslissing dat enkel wordt geoordeeld over de vraag of een uitzondering op de interne studievoortgangsmaatregelen van verwerende partij mogelijk zou zijn, op het moment waarop verzoeker over een positief saldo aan leerkrediet zou beschikken.

De Raad merkt daarnaast op dat de beslissing van de interne beroepsinstantie van verwerende partij uitvoerig ingaat op de elementen die verzoeker via zijn brief en tijdens de hoorzitting in het kader van de interne beroepsprocedure bijbracht.

Zo bracht verzoeker bij dat zijn studievoortgang omwille van bepaalde omstandigheden gedurende de voorbije jaren onvoldoende gebleven was, maar dat hij wel persoonlijke vaardigheden had verworven gedurende deze periode. Verzoeker bracht bij dat hij op dit ogenblik een gezond leven leidt, voldoende beweegt, sport en zich ontspant en zijn studieplanning op punt heeft gezet. Voorts wees verzoeker op de ervaren medische problemen, zijn migratieachtergrond en de moeilijkheden die tot de tragische dood van zijn vader in 2004 leidden. Ook haalde hij aan in het academiejaar 2017-2018 aan 18 van de 25 examenkansen niet te hebben deelgenomen. Verzoeker wees erop dat hij door deze keuzes zijn slaagkansen voor bepaalde opleidingsonderdelen wou verhogen en de mogelijkheid tot teruggave van leerkrediet open wou houden. Verzoeker meende hierbij - aldus de weergave in de beslissing van de interne beroepsinstantie - geen volwaardige examenkans te hebben kunnen benutten voor de betrokken opleidingsonderdelen. Hij wees ook nog op zijn uitdrukkelijke bedoeling lessen Frans te gaan volgen om over de nodige voorkennis te beschikken om te slagen voor het opleidingsonderdeel “Français juridique: werkcollege”. Daarnaast stipte hij zijn studiemethode aan.

De interne beroepsinstantie overwoog bij het afwijzen van het beroep van verzoeker in essentie als volgt:

“Als verklaring voor uw studieresultaten gedurende het afgelopen jaar verwijst u naar bepaalde medische omstandigheden, die ik zeker niet wil ontkennen. Anderzijds moet ik toch wel vaststellen dat deze omstandigheden in onvoldoende mate de bijzonder zwakke resultaten die u behaalde, verklaren. Tijdens het afgelopen jaar slaagde u slechts voor twee opleidingsonderdelen (voor een totaal van 7 van de in totaal 72 opgenomen studiepunten). Indien de medische omstandigheden waarnaar u verwees werkelijk een dermate impact op uw

studieprestaties gehad hebben zodat het duidelijk werd dat u niet zou kunnen slagen, had u zich kunnen uitschrijven of uw studieprogramma in belangrijke mate reduceren (b.v. bij de start van het tweede semester). Daarnaast moet ik ook vaststellen dat deze omstandigheden onvoldoende de studievoortgang gedurende uw volledig traject verklaren, zeker indien ik ook rekening houd met het feit dat u vóór uw inschrijving aan de KU Leuven reeds gedurende twee jaar was ingeschreven voor de bacheloropleiding in de Rechten aan de UGent. Na 5 jaar rechtenstudie heeft u slechts 82 studiepunten werkelijk behaald (en kon u voor 6 studiepunten tolerantie inzetten). Wanneer ik mijn analyse beperk tot uw studietraject aan de KU Leuven moet ik vaststellen dat uw CSE slechts gedurende één jaar (m.n. in 2015-16) nipt boven de kritische ondergrens van 50% uitkomt. Dit betekent dan echter nog steeds dat u gedurende dat jaar slechts voor 6 van de in totaal 11 opgenomen opleidingsonderdelen slaagt. Zelfs indien de nietdeelname aan bepaalde examens (niet enkel in 2017-18, maar ook in 2016-17 en 2015-16) gebeurde vanuit een beuwsde keuze om uw kansen voor andere opleidingsonderdelen te verhogen, moet ik vaststellen dat deze strategie niet tot de gewenste resultaten leidt. Niettegenstaande het feit dat u in de derde examenperiode 2017-18 aan slechts twee examens deelneemt, slaagt u enkel (nipt!) voor één hiervan. Ook uw keuze om door niet deel te nemen de mogelijkheid open te laten om leerkrediet te kunnen terugvragen, is weinig overtuigend. Indien u ervan overtuigd was dat u voor deze opleidingsonderdelen kon slagen, had u ook door het verwerven van het credit uw leerkrediet kunnen opbouwen. Uw plan van aanpak was bovendien weinig specifiek en hield ook weinig rekening met de specifieke omstandigheden waarnaar u via uw beroep verwees. Indien het zo is dat uw niet-slagen voor het opleidingsonderdeel “Français juridique: werkcollege” te maken heeft met ontbrekende voorkennis had u dit ook reeds eerder kunnen remediëren.”

Vooreerst stipt de Raad aan niet bevoegd te zijn het verzoek tot rechtsherstel voor 11 van de 13 opleidingsonderdelen te kunnen beoordelen. De Raad is slechts bevoegd de beslissing van de interne beroepsinstantie, waarbij verzoeker een weigering tot herinschrijving is opgelegd, te toetsen aan het regelgevend kader en na te gaan of de interne beroepsinstantie niet een kennelijk onredelijke beslissing heeft genomen. Het behoort evenmin tot de bevoegdheid van de Raad de regeling inzake studievoortgangsbewaking van verwerende partij te vernietigen wegens de door verzoeker in punt 5.2 van zijn verzoekschrift aangehaalde “leemte”. De Raad stelt in artikel 36 van het onderwijs- en examenreglement (OER) van verwerende partij vast dat studenten om een afwijking kunnen verzoeken op een weigering tot inschrijving omwille van bijzondere omstandigheden. Dergelijke afwijking betekent niet dat de door verwerende partij in de

antwoordnota onder de aandacht gebrachte studievoortgangsparemeters (bijv. CSE, aantal examenansen) wijzigen. De klacht van verzoeker tegen dit beslissingskader kan de Raad niet behandelen. De Raad kan enkel nagaan of deze studievoortgangsbewakingsregels – waarmee verzoeker bij zijn inschrijving instemde – correct zijn toegepast in een concrete studievoortgangsbeslissing die de verzoeker treft.

De Raad merkt, zoals de verwerende partij, op dat verzoeker inderdaad medische problemen kende in het academiejaar 2017-2018. De Raad stelt in het dossier echter vast dat deze problemen verzoeker bekend waren bij het begin van het academiejaar. Verzoeker situeert de aanvang ervan in augustus 2017. Desondanks heeft verzoeker de zwaarte van zijn studieprogramma hier niet aan aangepast. Verzoeker schreef zich in voor 72 studiepunten. Niettegenstaande de niet-deelname aan de examens tijdens de eerste examenperiode in januari nam verzoeker - los van de jaaropleidingsonderdelen - tijdens het tweede semester 33 studiepunten op, met inbegrip van de opleidingsonderdelen die hij reeds voor de derde keer opnam (namelijk “Economie” en “Français juridique: werkcollege”).

Anders dan verzoeker op basis van de door hem bijgebrachte e-mailcorrespondentie met de ombudspersoon wil aangeven, blijkt ook uit de door de verwerende partij bijgebrachte volledige correspondentie dat een aanpassing van het studieprogramma tijdens het tweede semester mogelijk was. Vanuit dit oogpunt acht de Raad verzoeker niet-discriminatoir behandeld ten aanzien van een gezonde student. Met betrekking tot die laatste voert verzoeker aan dat deze niet geconfronteerd wordt met overmacht en door zijn eigen inbreng de positieve en negatieve gevolgen van de opname van een opleidingsonderdeel kan bepalen. Verzoeker vervolgt als volgt: *“Bij studenten die geconfronteerd worden met overmacht, is dit echter niet het geval. Zij moeten blijkbaar de negatieve gevolgen van zo’n inschrijving ondergaan. In mijn geval zijn die gevolgen het verliezen van leerkrediet (...), minder kansen om een opleidingsonderdeel op te nemen en een sterk gedaalde CSE.”*

Volgens de Raad voert het argument niet tot vernietiging van de aangevochten studievoortgangsbeslissing omdat verzoeker, zoals hierboven uiteengezet, de medische moeilijkheden waarmee hij reeds in augustus 2017 is geconfronteerd niet voldoende in acht heeft genomen bij de samenstelling van zijn studieprogramma om de negatieve gevolgen op zijn studievoortgang en de eventuele gevolgen van studievoortgangsbewakingsmaatregelen van

verwerende partij te voorkomen. Het voorgaande belet niet dat de Raad begrip heeft voor de medische problemen die verzoeker in het academiejaar 2017-2018 heeft ervaren. De Raad veronachtzaamt evenmin de door verzoeker aangevoerde invloed ervan op zijn studies.

In die zin kan de Raad verzoeker niet bijtreden waar hij aanvoert dat zijn grondrechten als Belgische burger en zijn basisrechten als student zouden zijn aangetast en dat hij discriminatoir zou zijn behandeld.

Wat het benutten van de examenkansen voor de opgenomen opleidingsonderdelen betreft is de Raad zich aldus bewust van de door verzoeker aangevoerde medische problemen. De Raad leest echter eveneens dat verzoeker in het kader van de interne beroepsprocedure verklaarde de nietdeelname aan examens te zien als een middel om zijn slaagkansen voor andere opleidingsonderdelen te maximaliseren, alsmede om een eventuele latere vordering tot teruggave van leerkrediet bij de Raad open te houden.

De Raad kan verzoeker niet bijtreden waar deze meent dat onvoldoende rekening is gehouden met zijn medische omstandigheden. De Raad verwijst hierbij naar de hierboven opgenomen weergave uit de motivering van de voor de Raad aangevochten beslissing. Zoals de Raad reeds aangaf is de impact van de medische problematiek niet uit het oog verloren door de verwerende partij. Verzoeker heeft zich daarentegen, zoals blijkt uit het studieprogramma dat hij ondanks de medische omstandigheden heeft opgenomen, onvoldoende rekenschap gegeven van de studievoortgangsbewakingsmaatregelen binnen de instelling en de invloed van de medische problematiek op zijn mogelijkheden om aan de onderwijsactiviteiten deel te nemen. Zelfs indien de medische omstandigheden de resultaten van verzoeker verklaren, verklaren zij niet waarom verzoeker er geen rekening mee hield bij het samenstellen van zijn studieprogramma in functie van de hem niet bekende studievoortgangsbewakingsregelen die ten aanzien van hem golden.

Verzoeker haalt aan dat hij er in februari-maart 2018 vanuit ging dat hij op korte tijd zou genezen. De Raad betwijfelt niet dat verzoeker dit – zoals hij aanstipt – te goeder trouw aannam. Toen verzoeker tegen de verwachtingen van zijn artsen in vaststelde dat zijn toestand begin april 2018 niet verbeterd was, botste hij naar eigen zeggen met zijn vraag om een

opleidingsonderdeel van 8 studiepunten (Arbeids- en sociale zekerheidsrecht) uit zijn studieprogramma te halen op de verstreken deadline.

De Raad stelt vast dat zelfs bij het weghalen van het betrokken opleidingsonderdeel het studieprogramma van verzoeker voor het tweede semester nog steeds 25 studiepunten zou hebben bedragen en, ook rekening houdend met de jaaropleidingsonderdelen, het jaarprogramma globaal nog 64 studiepunten zou hebben bedragen. Tegen de achtergrond van de zich reeds vóór de aanvang van het academiejaar manifesterende medische problemen, kan de Raad niet oordelen dat de interne beroepsinstantie op kennelijk onredelijke wijze onvoldoende rekening heeft gehouden met de aangevoerde medische problematiek door verzoeker de inschrijving te weigeren.

Verzoeker kan in het kader van een verzoek tot teruggave van leerkrediet met succes hebben aangevoerd dat hij niet in staat was om voor de opleidingsonderdelen waarvoor hij leerkrediet terugvorderde beide examenkansen te hebben kunnen waarnemen. Dit belet echter niet dat de verwerende partij er bij de beoordeling van de impact van de medische problematiek op het studievoortgangsvraagstuk op basis van de gegevens voorhanden rekening mee heeft gehouden dat verzoeker in het kader van het intern beroep verklaarde dat hij aan heel wat van de georganiseerde examenkansen niet deelnam vanuit een bewuste keuze om zijn slaagkansen voor andere opleidingsonderdelen te verhogen, dan wel precies met het oog op een mogelijke vordering tot teruggave van leerkrediet.

De Raad moet vaststellen dat alvast uit de hierboven vermelde bewuste keuze van verzoeker om door bepaalde examens niet af te leggen zijn slaagkansen voor andere opleidingsonderdelen te verhogen, geen succes is gevolgd dat de opgelegde studievoortgangsbewakingsmaatregel kan doen wankelen. De Raad bedoelt hiermee dat de aangehaalde keuze niet leidde tot studiesucces voor andere opleidingsonderdelen, waaruit desgevallend zou kunnen blijken dat verwerende partij onvoldoende rekening heeft gehouden met de kans dat verzoeker binnen afzienbare tijd zijn opleiding met succes zou kunnen afronden. Ook de keuze om een examenkans niet op te nemen met het oog op een eventuele terugvordering van leerkrediet houdt geen positief argument in met betrekking tot het studiepotentieel van verzoeker, dat verwerende partij onvoldoende in rekening zou hebben genomen.

Tevens moet de Raad opmerken dat verzoeker in hoofzaak is geweigerd omdat hij gedurende drie academiejaren was ingeschreven voor “Economie” en “Français juridique: werkcollege” zonder ervoor te slagen. Daarnaast werd ook gewezen op het feit dat verzoeker gedurende twee academiejaren het opleidingsonderdeel “Goederen- en bijzondere overeenkomstrecht” heeft gevolgd, zonder ervoor te slagen, gecombineerd met een CSE van minder dan 50% op het einde van het academiejaar 2017-2018. Aldus kan *in casu* niet worden aangevoerd dat het globale studieparcours van verzoeker verklaard kan worden teruggevoerd tot de medische problematiek die zich aldus verzoeker sinds augustus 2017 aandiende.

De Raad kan de aangevochten beslissing evenmin onredelijk achten indien hij vaststelt dat het potentieel om met succes en met een aanvaardbare studievoortgang de aangevatte opleiding af te ronden gedurende slechts één jaar – waarover verzoeker aangeeft dat hij zich gedurende dat jaar zo goed als volledig op zijn studies kon toelagen – tot een CSE boven de 50% voerde (met name het academiejaar 2016-2017, waarin verzoeker slaagde voor 2/3 van het aantal opgenomen studiepunten – zie bijlage 1 van verwerende partij).

De Raad slaat tevens acht op de door verzoeker bijgebrachte elementen aangaande zijn studieperiode aan de UGent. De Raad heeft begrip voor het feit dat deze persoonlijke omstandigheden het studietraject van verzoeker kunnen hebben bemoeilijkt. Evenwel moet de Raad met verwerende partij vaststellen dat de weigering tot inschrijving met name is genomen op basis van het studietraject van verzoeker aan de KU Leuven. Het aan de inschrijving bij verwerende partij voorafgaande studietraject van verzoeker aan de UGent, de persoonlijke omstandigheden in acht genomen, laten het de Raad evenwel niet voorkomen dat de weigering onredelijk is. Het vormt voor de Raad geen element dat het potentieel van verzoeker om binnen afzienbare tijd zijn studierendement ernstig op te krikken en zijn diploma te behalen, overtuigend helpt aantonen. De studieperiodes aan beide instellingen samen beschouwd kunnen de Raad geenszins positiever doen oordelen over het potentieel studierendement van verzoeker.

Zelfs zo de studievoortgang van verzoeker enkel op het KU Leuven-traject wordt beoordeeld, zijn er geen indicaties die de beslissing van de interne beroepsinstantie kennelijk onredelijk maken. Het ontbreekt aan elementen die aannemelijk maken dat de studieresultaten en voortgang van verzoeker aanmerkelijk beter zouden zijn zonder de medische problematiek tijdens het academiejaar 2017-2018. De Raad verwijst naar de motivering terzake in de

aangevochten beslissing. Deze stipt de CSE van verzoeker aan, die slechts gedurende één jaar boven de 50% ligt. Tevens wijst de interne beroepsinstantie op de niet-deelname aan bepaalde examens, ook in de academiejaren 2015-2016 en 2016-2017, die - niettegenstaande de door verzoeker aangegeven strategie - vaak niet leidde tot succes voor de opleidingsonderdelen waarop verzoeker tijdens de examens de klemtoon wou leggen.

De Raad kan evenmin vaststellen dat de beoordeling van het studievoortgangsdossier door de interne beroepsinstantie in het licht van het plan van aanpak van verzoeker een grond tot vernietiging vormt. De beroepsinstantie kon in redelijkheid vaststellen dat het plan weinig specifiek was en weinig rekening hield met de specifieke in het kader van het intern beroep aangehaalde omstandigheden.

Wat het door verzoeker aangehaalde gebrek aan voorkennis Frans betreft, moet de Raad vaststellen dat dit geen nieuw gegeven is. Verzoeker had reeds eerder werk kunnen maken van de voorgenomen remediëring met het oog op het kunnen slagen voor het opleidingsonderdeel “Français juridique: werkcollege” door middel van een taalcursus. De toelichting die de verzoeker hieromtrent verschaft in het verzoekschrift biedt een verklaring voor de aangevoerde lacunes in de voorkennis en duidt eveneens de bijzondere inspanningen die de remediëring door middel van een bijkomende cursus Frans zou hebben gevergd. Zij laat desondanks niet toe de weigeringsbeslissing in het licht daarvan te vernietigen. Hiertoe ontbreekt het aan specifieke elementen die een voldoende studieprogressie, in het bijzonder voor het opleidingsonderdeel “Français juridique: werkcollege” aannemelijk maken. Ook het eerst met het oog op het academiejaar 2018-2019 geuite voornemen van verzoeker om een intensieve cursus Frans te gaan volgen aan het Centrum voor Levende Talen in Leuven leidt niet tot vernietiging van de beslissing.

Wat betreft het met betrekking tot de verantwoordelijkheid van de KU Leuven, in het kader van het gelijkekansenbeleid van de instelling, ontwikkelde argument om verzoeker toegang te geven tot faciliteiten om de nodige vaardigheden te verwerven om de door de universiteit bepaalde leerdoelen te behalen, moet de Raad opmerken niet in te zien waarom dit argument voor het eerst in de wederantwoordnota wordt bijgebracht. Nu niets de verzoeker weerhield het in een eerdere fase van de procedure bij te brengen, slaat de Raad er geen acht op. Ten overvloede stipt de Raad daarenboven aan dat het feit dat verzoeker als student in Kortrijk,

anders dan de studenten in Leuven, een beroep zou moeten doen op een derde-aanbieder om de nodige voorkennis Frans te verwerven, niet van aard is de weigeringsbeslissing te vernietigen. Bij zijn inschrijving was verzoeker zich bewust van de vereiste voorkennis Frans voor het betrokken opleidingsonderdeel, die de instelling van studenten die de middelbare school hebben afgerond mocht verwachten, zelfs zo de instelling op de Kortrijkse campus wel faciliteiten aanbiedt voor andere vaardigheden waarvoor zij het zelf verstrekken van een aanbod noodzakelijk acht. Ook het feit dat men in Leuven, waar een ruimer en internationaler studentenpubliek aanwezig is, wel taalcursussen aanbiedt, haalt de essentie van de aangevochten studievoortgangsbeslissing, met name het gebrek aan aannemelijk perspectief op sterk verhoogde studieprogressie op korte termijn, niet onderuit. Dat de Kortrijkse campus naar het oordeel van verzoeker afgelegen is betekent, zoals de Raad ten overvloede aanstipt, niet dat het een onredelijke inspanning vergt van verzoeker om in Kortrijk of dichterbij zijn woonplaats op eigen initiatief een cursus Frans te volgen.

Ook de voornemens inzake de opleidingsonderdelen “Economie” en “Goederen- en bijzondere overeenkomstenrecht” die verzoeker aanhaalt, zijn geenszins dermate van wat men van een diligente student die een goede studiemethode hanteert verwacht te onderscheiden elementen die tot het vernietigen van de beslissing van de interne beroepsinstantie kunnen leiden. Hetzelfde geldt ten aanzien van het meer algemene voornemen van verzoeker om gezonde leefgewoonten aan te nemen, regelmatig aanwezig te zijn in de lessen, een goede studiemethode te hanteren en dergelijke meer.

De Raad kan de bestreden beslissing niet onredelijk achten, nu verzoeker geen specifieke antwoorden biedt die focussen op de situatie die bestaat in drie (en met inbegrip van de studiejaren aan de UGent vijf) academiejaren die resulteerden in het verwerven van minder dan de helft van de te behalen studiepunten en het niet slagen voor opleidingsonderdelen waarvoor hij reeds gedurende drie of twee academiejaren was ingeschreven en meer in het bijzonder het niet benutten van meerdere examenkansen voor (de betrokken) opleidingsonderdelen. Die antwoorden moeten overtuigen dat deze situatie, rekening houdend met de context waarbinnen zij ontstond, in studiesucces kan worden omgezet. Ook de voorgestelde semesterplanning van verzoeker laat, rekening houdend met de eerder opgenomen studieprogramma's en het beperkte rendement dat erin is gerealiseerd, niet toe de beslissing van de interne beroepsinstantie als onredelijk van de hand te doen.

Wat de niet-opgenomen examenkansen betreft geeft verzoeker in “kernargument 5” van zijn verzoekschrift aan dat hij met de niet-deelname aan een examen een volwaardige kans om een opleidingsonderdeel op te nemen (verzoeker heeft het over “inzetkans”) tot doel had, eerder dan een kans om het examen nog eens af te leggen. Verzoeker formuleert het als volgt: *“Bij de redenen van mijn beroep (...), definieer ik dan ook wat ik begrijp onder een “kans”, namelijk de mogelijkheid om zich in te zetten voor een opleidingsonderdeel. Elke goede huisvader begrijpt dat het hier niet gaat om een kans die zich enkel voordoet op het moment van het examen. De kans doet zich namelijk in overgrote mate voor vóór het examenmoment. Met andere woorden, het is het geheel aan momenten waarop de student in de mogelijkheid verkeert om alle nodige handelingen te stellen (lessen volgen, notities maken, oefensessies bijwonen, online oefeningen maken, zelfstudie enz.), dat ervoor zorgt dat de gemiddelde student mogelijkerwijze kan slagen voor een opleidingsonderdeel. Daarom is een examenmoment nietszeggend als de student zich niet kon inzetten tijdens alle daaraan voorafgaande studiemomenten tijdens het semester. Ik vraag dus geen nieuwe volwaardige examenkans zoals de vicerector beweert, maar de kans om de opleidingsonderdelen een nieuwe volwaardige keer op te nemen en mij ervoor in te zetten. De vicerector heeft het voorts over een “bewuste keuze” om niet deel te nemen aan de examens. Zij stelt de situatie voor alsof ik vrij was in mijn keuze en alsof ik me in principe voor alle opleidingsonderdelen kon inzetten en alle examens kon afleggen, maar er zagezegd bewust voor koos om dat niet te doen. Dit strookt niet met de realiteit van de feiten. De beslissing om niet deel te kunnen nemen aan de examens was voor mij al gemaakt tijdens de weken van het semester, buiten mijn wil en handelen, omdat ik me gedurende deze lange periode niet kon inzetten voor mijn studies”.*

Zelfs in de door verzoeker geschetste optiek kan de Raad niet oordelen dat verwerende partij, rekening houdend met alle kansen die de instelling aan verzoeker heeft geboden om opleidingsonderdelen op te nemen - en er zich in het kader van deze opname voor in te zetten - en er beide examenkansen voor te benutten, onredelijk heeft beslist tot weigering van verdere inschrijving. Daarbij komt dat waar de beroepsinstantie het heeft over de bewuste keuze om niet deel te nemen aan examens – weze het met in het achterhoofd, zoals verzoeker aangeeft, de onmogelijkheid om volwaardig aan het geëxamineerde vak deel te nemen – deze slechts verwijst naar elementen die verzoeker via zijn brief en tijdens de hoorzitting in het intern beroep heeft bijgebracht. Deze elementen nuanceren volgens de Raad de beweerde onmogelijkheid om

aan examens deel te nemen – hoe die ‘deelname’ ook wordt begrepen – en die nuance is een argument om de geldigheid van de voor de Raad aangevochten beslissing niet in het gedrang te brengen.

De Raad stipt hierbij tevens aan dat de instelling de medische problematiek van verzoeker noch de andere moeilijkheden waarmee verzoeker kampte, uit het oog verloor. Daar staat tegenover dat verzoeker op meerdere punten op de getroffen studievoortgangsbewakingsmaatregelen botste en de instelling niet van een ommekeer kon overtuigen.

Tenslotte overweegt de Raad dat ook eventuele hulp van familieleden, door verzoeker in het vooruitzicht gesteld, niet van dien aard is dat de verwerende partij een te vernietigen beslissing heeft getroffen. Weliswaar geeft verzoeker aan dat op het einde van het academiejaar 2015/2016 familieleden naar België - en meer bepaald in de buurt van verzoeker en zijn moeder - zijn komen wonen. Hij merkt op dat hij bijgevolg voor het eerst tijdens zijn universitaire loopbaan kon inzetten op zijn studies. Hij slaagde, zo voert hij aan, in dat jaar voor het dubbele aantal studiepunten van het jaar voordien, namelijk voor 48 studiepunten.

De aangehaalde inzet, mogelijk gemaakt door familiale omkadering, leidde desondanks niet tot een dermate verbetering van de factoren die relevant zijn bij de beoordeling van de studievoortgang dat, zelfs met de eventuele omkaderende hulp van de familieleden, de inschatting door verwerende partij van de te verwachten studieprogressie van verzoeker de redelijkheidstoets niet zou kunnen doorstaan.

Wat het door verzoeker in de wederantwoordnota bijgebrachte aanvullend doktersattest betreft, ziet de Raad de noodzaak niet in het aan het dossier toe te voegen. De Raad heeft tot taak de regelmatigheid van de beslissing op intern beroep te beoordelen. De Raad ziet niet in hoe verwerende partij zou kunnen worden aangewreven met het stuk geen rekening te hebben gehouden, nu het in de interne beroepsprocedure niet in het debat is gebracht.

Daarbij komt dat de Raad niet inziet wat verzoeker heeft belet het attest reeds in het kader van de interne beroepsprocedure bij te brengen. Volgens de Raad was verzoeker in ieder geval vóór het indienen van het verzoekschrift bij de Raad in de mogelijkheid om bij zijn huisarts om het attest te verzoeken. Aangezien het op een toen - naar het oordeel van verzoeker - reeds

bestaande toestand betrekking had, kon er volgens de Raad toen reeds om verzocht zijn. Dit is vooral zo, oordeelt de Raad, daar het - naar het oordeel van verzoeker - zijn oorsprong vindt in feiten die reeds vermeld en gestaafd waren met bewijsstukken zowel in zijn eerste aanvraag tot afwijking, als in het intern beroepschrift en vervolgens in het inleidend verzoekschrift voor de Raad. Dat het geen nieuwe feiten bijbrengt, maar zijn oorsprong vindt in feiten die reeds vermeld en gestaafd waren met bewijsstukken blijkt onder meer uit het door verzoeker aangehaalde samenvattend attest van 17 september 2018. Dit attest is bij het verzoekschrift gevoegd. Tenslotte herinnert de Raad er ook aan dat verwerende partij in de interne beroepsprocedure de medische problematiek van verzoeker in de afweging van de vraag of hij alsnog kon worden toegelaten tot inschrijving heeft betrokken en het zwaarwichtige karakter ervan niet heeft ontkend of genegeerd.

De Raad treedt verzoeker niet bij in de argumentatie dat de beslissing van de interne beroepsinstantie wegens een gebrek aan motivering vernietigd dient te worden. Zo wijst verzoeker in de wederantwoordnota onder meer op het feit dat verwerende partij in de aangevochten beslissing geen melding maakte van de dood van verzoekers vader als kader voor zijn ingrijpende persoonlijke omstandigheden en de impact op zijn studies in de academiejaren 2013-2014 en 2014-2015. Vooreerst merkte de Raad reeds op dat verwerende partij de aangevochten studievoortgangsbewakingsmaatregel in essentie koppelde aan het studietraject van verzoeker bij KU Leuven. De gebeurtenissen in de academiejaren 2013-2014 en 2014-2015 gaan deze periode vooraf.

Verzoeker zal daarnaast niet uit het oog verliezen dat verwerende partij, bij de vaststelling dat verzoeker aanloopt tegen de studievoortgangsbewakingsmaatregelen en de beoordeling of verzoeker alsnog tot inschrijving kan worden toegelaten, veeleer dient na te gaan of de verzoeker een antwoord kan bieden op de invloed van de betrokken persoonlijke omstandigheden op zijn studietraject. De beroepsinstantie gaat op basis van de door de verzoeker bijgebrachte elementen met andere woorden na of er, ondanks de aanwezige omstandigheden, een aannemelijk perspectief op voldoende vooruitgang in het studieparcours is.

De Raad merkt tevens op dat verzoeker zich, niettegenstaande de door hem aangevoerde ervaring dat zijn persoonlijke omstandigheden zijn studies ernstig bemoeilijkten, telkens bleef

inschrijven voor een volwaardig studieprogramma. Verzoeker had nochtans kennis van de voorschriften inzake studie-efficiëntie van verwerende partij. In die zin rijst de vraag of verzoeker de keuzes tijdens zijn studieloopbaan voldoende adequaat heeft afgestemd op zijn persoonlijke omstandigheden.

Verzoeker voert aan dat het veel correcter zou zijn om te stellen dat hij niet na vijf jaar 88 studiepunten heeft behaald, maar na twee academiejaren waarin hij zich werkelijk op zijn studies kon toelagen. Deze argumentatie houdt echter geen stand als men vaststelt dat verzoeker, ondanks de door hem aangevoerde moeilijkheden, niet voor een voldoende op deze omstandigheden toegesneden traject kiest.

Hierbij rijst vanzelfsprekend ook de vraag of voldoende elementen zijn aangereikt om aannemelijk te maken dat de persoonlijke omstandigheden of de door verzoeker aangevoerde impact ervan op zijn studies derwijze kunnen worden aangepakt dat een sterk verhoogd studierendement, met een reëel vooruitzicht op het binnen afzienbare tijd behalen van het diploma, haalbaar lijkt. Daarbij komt nog de vraag of het aanpakken van de aangevoerde omstandigheden waarschijnlijk en redelijkerwijs haalbaar is. De Raad oordeelt dat op basis van de dossierstukken en alle hierboven ontwikkelde overwegingen het antwoord op deze vragen niet van dien aard is dat de beslissing van de interne beroepsinstantie, tegen de achtergrond van de motivering ervan, vernietigd moet worden. Dat verzoeker zich in het academiejaar 2016/2017 volledig kon toelagen op zijn studies en voor bijna dubbel zoveel studiepunten slaagde als het jaar daarvoor, slaagde voor de naar zijn oordeel moeilijkste opleidingsonderdelen en hoge punten behaalde voor een essay (“Legal English”), maakt nog niet dat de bestreden beslissing onredelijk is. Zo slaat de bestreden beslissing bijvoorbeeld acht op een ruimere tijdsspanne en het globaal af te werken studieprogramma. Ook hetgeen verzoeker aanbrengt met betrekking tot in het vooruitzicht zijnde hulp van familieleden, biedt - onder meer rekening houdend met de geringe specificering ervan - onvoldoende garanties op een fundamenteel wijzigend studierendement.

Dat het vak “Français juridique: werkcollege”, voor verzoeker een verplicht opleidingsonderdeel, geen deel zou uitmaken van de verkorte bachelor in de rechten is volgens de Raad een nieuw argument. Het is door verzoeker niet bijgebracht in het kader van de interne beroepsprocedure en wordt bijgevolg niet in de beoordeling betrokken. Ten overvloede meent

de Raad dat dit niet belet dat de resultaten voor dit opleidingsonderdeel meegenomen worden bij de toepassing van de studievoortgangsbewakingsmaatregelen van verwerende partij, waar verzoeker mee instemde. Verzoeker koos ook voor een studieprogramma waar dit opleidingsonderdeel een essentieel onderdeel van uitmaakt. Bovendien geeft de Raad, weliswaar ten overvloede, mee dat het onderscheid met betrekking tot het ‘statuut’ van het opleidingsonderdeel in de beide opleidingen niet tot gevolg heeft dat het uit het meermaals niet slagen voor het opleidingsonderdeel blijken gebrek in studievoortgang en studie-efficiëntie niet langer relevant zou zijn.

De Raad geeft nog mee dat ook de volgens verzoeker in het kader van de procedure voor de Raad verworven competenties inzake het administratief contentieux, het opstellen van verzoekschriften en het ontwikkelen van juridische standpunten, waardoor hij academische en juridische vaardigheden verwierf, niet van dien aard zijn dat de instelling op een onregelmatige wijze de inschrijving van verzoeker zou hebben geweigerd.

Weliswaar ten overvloede herinnert de Raad aan de door verwerende partij, wellicht vanuit het belang dat verwerende partij toeschrijft aan studieprogressie en voor de verzoeker in zijn studiecontext passende studiekeuze, in de interne beroepsbeslissing aan verzoeker vermelde suggestie om de mogelijkheid tot heroriëntering te overwegen om desgewenst vervolgens later, via een schakelprogramma, de academische opleiding in de rechten te vervolledigen.

Het beroep is niet gegrond.

VI. Anonimisering

Verzoeker vraagt in zijn wederantwoordnota de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad verwerpt het beroep.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoeker weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 15 februari 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.663 van 23 januari 2019 in de zaak 2018/623

In zake: xxx

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Patrick Hofströssler en advocaat Kristof Caluwaert
 kantoor houdend te 1050 Brussel
 Louizalaan 99
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 27 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 13 september 2018 waarbij aan de verzoekende partij de verdere inschrijving in de opleiding ‘Bachelor of Laws in de rechten’ wordt geweigerd en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 19 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 23 januari 2019.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en advocaat Kristof Caluwaert, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is sinds het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Laws in de rechten’. Op het einde van het academiejaar 2016-2017 wordt haar een bindende voorwaarde opgelegd. Vermits verzoekster op het einde van het academiejaar 2017-2018 niet heeft voldaan aan de bindende voorwaarde, wordt haar de verdere inschrijving in deze opleiding geweigerd.

Verzoekende partij stelde op datum van 18 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 19 oktober 2018 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt dat het intern beroep overeenkomstig artikel 153, §1 van het OER moet worden ingesteld binnen een vervalttermijn van zeven kalenderdagen, die ingaat op de dag na de dag van kennisgeving van de beslissing. Het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt ingediend bij de voorzitter van de betrokken beroepscommissie en dit op straffe van onontvankelijkheid van het beroep. Als datum van het beroep geldt de datum van postmerk van de aangetekende zending.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat het verzoekschrift niet per aangetekend schrijven werd ingediend bij de voorzitter van de interne beroepscommissie, zodat het beroep dan ook onontvankelijk is.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 22 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 27 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

A. Voorwerp van het beroep

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoekster tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbepaling van 13 september 2018 waarbij aan de verzoekende partij de verdere inschrijving in de opleiding ‘Bachelor of Laws in de rechten’ wordt geweigerd (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 19 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij onontvankelijk werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 153, §2 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoeksters beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Verwerende partij betwist niet de onontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate onontvankelijk.

Nu de grond van het geschil – terecht of onterecht, dat komt hieronder aan bod – niet het voorwerp uitmaakt van de bestreden beslissing, staat het voorschrift van artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs eraan in de weg dat de Raad zich over die grond zou uitspreken. De Raad zou dan immers onvermijdelijk in de plaats treden van de bevoegde instantie van verwerende partij, wat de voormelde bepaling precies verbiedt.

B. Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekster heeft het intern beroep ingesteld en uitgeput.

Of de interne beroepsinstantie dit beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard, wordt hierna bij de grond van de zaak onderzocht.

V. De middelen

A. Enig middel

De verwerende partij heeft bij beslissing van 19 oktober 2018 het intern beroep onontvankelijk verklaard omdat de procedure van artikel 153, §1 OER niet zou zijn gevolgd. De Raad dient na te gaan of de beslissing van 19 oktober 2018 terecht het intern beroep als onontvankelijk heeft verklaard.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat haar verzoekschrift niet per aangetekende brief is opgestuurd omwille van een fout bij de post. Ze had graag een attest van de postbediende in kwestie, maar dit werd haar geweigerd. Verzoekster wil zich beroepen op overmacht zodat haar beroep alsnog inhoudelijk kan worden bekeken.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat de voorzitter van de interne beroepsinstantie *in casu* terecht heeft vastgesteld dat het verzoekschrift op intern beroep niet voldoet aan de in artikel 153, §1 OER 2017-2018 bedoelde vormvereisten, aangezien het verzoekschrift niet per aangetekende zending werd ingediend.

Verwerende partij merkt op dat verzoekster in haar verzoekschrift erkent dat het intern beroep, met miskenning van artikel 153, §1 OER 2017-2018 niet per aangetekende zending werd overgemaakt. Zij beroept zich echter op overmacht “*wegens fout bij de post*”. Verwerende partij stipt echter aan dat verzoekster op geen enkele wijze uiteenzet (i) over welke “fout” het dan wel zou gaan en (ii) waarom die “fout” niet toerekenbaar zou zijn aan verzoekster. Ze benadrukt dat het de verantwoordelijkheid is van verzoekster – en niet van de post – om te verifiëren dat de brief houdende het intern beroep op de correcte wijze werd verzonden. Volgens verwerende partij had verzoekster dit ook eenvoudig kunnen nagaan, aangezien de afzender van een aangetekende zending steeds een afgiftebewijs krijgt. Dat afgiftebewijs heeft een wettelijke waarde en volstaat als bewijs van aangetekende zending. Op basis daarvan kan

met zekerheid worden aangetoond op welke datum het intern beroep werd ingesteld. Bij gebreke aan een dergelijk document is dat niet mogelijk.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat zij zich ervan bewust was dat haar brief aangetekend moest zijn. De studentenpsycholoog van VUB heeft haar hierop extra attent gemaakt, zowel mondeling als per e-mail. Verzoekster heeft dan ook uitdrukkelijk gevraagd aan de postbediende om haar brief aangetekend te versturen.

Verzoekster stelt dat ze niet wist dat haar beroep niet aangetekend is aangekomen totdat haar beroep onontvankelijk werd verklaard. Ze is vervolgens naar de postbediende in kwestie gestapt en heeft uitgelegd hoe belangrijk het was dat haar verhaal op een attest bevestigd stond. De postdirecteur weigerde echter dit attest te geven wegens aansprakelijkheidsredenen.

Waar verwerende partij aanstipt dat zij gemakkelijk kon nagaan of haar aangetekende zending correct verlopen was aangezien zij een afgiftebewijs krijgt, merkt verzoekster op dat zij haar kassaticket goed heeft bewaard, denkende dat dit haar bewijs was. Het was voor haar de eerste keer dat zij een aangetekende brief stuurde. Wat voor velen evident lijkt, was nieuw voor haar. Verzoekster stelt ten slotte ook sterk te geloven in het gelijkheidsbeleid van VUB, zoals beschreven is in artikel 91 van het OER.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat artikel II.283 Codex Hoger Onderwijs ruime autonomie verleent aan de onderwijsinstellingen om de vorm van het intern beroep vast te leggen. Daaruit volgt dat onderwijsinstellingen in hun Onderwijs- en Examenregeling ontvankelijkheidsvereisten – al dan niet met sancties – kunnen vastleggen. De Raad merkt evenwel op dat deze autonomie niet onbegrensd is en dat hij toezicht houdt op de redelijkheid van de Onderwijs- en Examenregeling en op de wijze van toepassing van ontvankelijkheidsvereisten in concrete zaken.

Artikel 153, §1 van het OER van verwerende partij bepaalt hoe een student intern beroep tegen een studievoortgangsbeslissing kan aantekenen. Met betrekking tot de concrete beroepsmodaliteiten bepaalt artikel 153, §1 OER het volgende:

“Het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt ingediend bij de Voorzitter van de betrokken beroepsinstantie en dit op straffe van onontvankelijkheid van het beroep.”.

Op de initiële studievoortgangsbeslissing zijn hieromtrent volgende beroepsmodaliteiten voorzien:

“[...] Het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt ingediend bij de Voorzitter van de beroepscommissie van jouw faculteit (met de adresgegevens zoals hierna vermeld), en dit op straffe van onontvankelijkheid van het beroep. [...]”.

De Raad stelt vast dat in artikel 153, §1 OER wordt bepaald dat het intern beroep moet worden ingesteld bij aangetekend schrijven. Dit is eveneens opgenomen bij de beroepsmodaliteiten op de kennisgeving van de initiële studievoortgangsbeslissing, waarbij bovendien het adres ook wordt vermeld. Er wordt eveneens uitdrukkelijk bepaald dat deze vormvereiste op straffe van onontvankelijkheid moet worden nageleefd. Naar het oordeel van de Raad kon verzoekster dus wel degelijk op de hoogte zijn van deze substantiële vormvereiste, wat zij ook niet ontkent.

De Raad acht het bovendien niet onterecht dat dit als een substantiële vormvereiste wordt beschouwd. Op die manier wordt er gezorgd voor een vaste datum van het intern beroep.

Uit het dossier blijkt dat verzoekster haar intern beroepsschrift niet bij aangetekend schrijven heeft ingediend. De Raad is van oordeel dat de interne beroepsinstantie terecht het intern beroep onontvankelijk heeft verklaard om deze reden.

In haar verzoekschrift erkent verzoekster dat zij haar intern beroep niet bij aangetekend schrijven heeft ingediend. Volgens haar is dit te wijten aan een fout bij de postdiensten. Verzoekster brengt evenwel geen bewijs bij van deze bewering, waaromtrent de postbeambte volgens verzoekster geen attest wenste op te maken. De Raad moet verwerende partij daarenboven bijtreden waar zij wijst op de mogelijkheid tot het verifiëren van een aangetekende zending aan de hand van het afgiftebewijs. Het gegeven dat verzoekster voor de eerste keer een aangetekende zending moest doen, kan het niet indienen van het intern beroep bij aangetekende zending evenmin verschonen. *In casu* is een overmachtssituatie onvoldoende aangetoond.

De Raad kan zich niet verder buigen over de grond van de examenbetwisting, gezien het intern beroep niet regelmatig is ingesteld en uitgeput.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 23 januari 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.664 van 23 januari 2019 in de zaak 2018/625

In zake: Maarten VAN EECKHOUDT
Woonplaats kiezend te 1741 Wambeek
Potgieterstraat 2

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 26 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 8 oktober 2018 waarbij aan de verzoekende partij de verdere inschrijving voor bepaalde opleidingen wordt geweigerd en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 17 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 23 januari 2019.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en de heer Toon Boon, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Business Economics’.

Aan verzoeker wordt de verdere inschrijving voor bepaalde opleidingen geweigerd.

Verzoekende partij stelde op datum van 9 oktober 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 17 oktober 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stipt aan dat de weigering tot herinschrijving wordt opgelegd op basis van het feit dat de student gedurende de vijf voorbije academiejaren was ingeschreven zonder te slagen voor de masterproef, en zelfs zonder deze masterproef ooit in te dienen. Vorig jaar heeft de interne beroepsinstantie reeds een uitzonderlijke toestemming voor herinschrijving verleend, op basis van het engagement van de student dat het afwerken van de masterproef in het academiejaar 2017-2018 zeker haalbaar zou zijn.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student tijdens het gesprek met de interne beroepsinstantie en in zijn intern beroepsschrift in quasi dezelfde bewoordingen als vorig jaar verwees naar gezondheidsproblemen, maar zonder dat hij enige indicatie gaf over de concrete impact van deze problemen. De student stelde dat hij “alle hoop had om weldra volledig gezond verklaard te worden”. Hij had er dan ook alle vertrouwen in dat hij deze masterproef in december zou kunnen afwerken. De student had hierover echter nog geen concrete afspraken gemaakt met zijn promotor.

In opvolging van het beroep heeft de interne beroepsinstantie contact opgenomen met de promotor. Hij bevestigde dat de student hem het afgelopen jaar niet heeft gecontacteerd, zodat hij geen uitspraak kon doen over de kansen van de student om deze masterproef en dus ook de masteropleiding te voltooien.

Bij de beoordeling van het beroep stelt de interne beroepsinstantie vast dat het doktersattest van de student enkel betrekking heeft op de periode 01/07/2018 tot 30/09/2018. De interne beroepsinstantie stelt dat het doktersattest in die zin geen verklaring biedt voor het feit waarom de student, na zijn toelating op 12/10/2017 en waarin de interne beroepsinstantie reeds had vermeld dat deze toelating als een laatste kans moest worden beschouwd, niet onmiddellijk contact heeft gezocht met zijn promotor. Via haar brief van 12/10/2017 vroeg de interne

beroepsinstantie ook om haar een overzicht door te sturen met de concrete afspraken die de student met zijn promotor had gemaakt. Dit heeft de student nooit gedaan. Het huidige plan van aanpak blijft bovendien weinig concreet. De interne beroepsinstantie merkt op dat de student dan wel zegt dat hij de thesis enkel nog moet afwerken en verdedigen, maar aangezien hierover geen afspraken met de promotor werden gemaakt, kan de interne beroepsinstantie de betrouwbaarheid van die inschatting niet controleren.

De interne beroepsinstantie ziet dan ook geen enkele reden om de beslissing van de directeur van de dienst Onderwijsprocessen te wijzigen. Dit betekent dan ook dat de student zich in principe gedurende een periode van drie academiejaren niet kan inschrijven voor bepaalde opleidingen, waaronder de ‘Master of Business Economics’ en de ‘Master in de toegepaste economische wetenschappen’. De interne beroepsinstantie merkt wel op dat indien de student eerder, bij aanvang van één van de volgende academiejaren, en op basis van concrete afspraken met zijn promotor kan aantonen dat het afwerken van de masterproef haalbaar is in het betreffende academiejaar, zij bereid is om deze beslissing eerder te herevalueren.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 17 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 26 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – uiteenzetting van de middelen

Artikel II.294, §2, eerste lid, van de Codex Hoger Onderwijs schrijft voor dat het verzoekschrift minstens een feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren bevat.

De decreetgever heeft aangegeven dat geen overdreven formalisme wordt beoogd: *“Het volstaat dat de verzoeker een eventueel summier doch duidelijk aangegeven onregelmatigheid aanbrengt, zonder dat deze beweerde onregelmatigheid juridisch moet worden gekwalificeerd. Het is evenwel evident dat dergelijk middel niet kan bestaan uit een loutere bewering of mededeling of uit het uiten van twijfel. Het mag duidelijk zijn dat, indien niet wordt voldaan aan deze vereiste, het beroep niet op ontvankelijke wijze kan worden aangenomen. Dit vloeit voort uit de beginselen inzake behoorlijke rechtsbedeling. De rechten van verdediging houden*

in dat een partij op de hoogte wordt gebracht van de aard en de redenen van de feiten die haar ten laste worden gelegd, wat niet het geval is bij een verzoekschrift dat niet de redenen van het beroep (hoe summier omschreven ook) doet kennen.” (Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1,

25. Zie in die zin R.Stvb. 13 november 2014, nr. 2014/357).

Een verzoekschrift dat evenwel geen enkele grief tegen de bestreden beslissing bevat, is volgens vaste rechtspraak van de Raad niet ontvankelijk (R.Stvb. 21 augustus 2013, nr. 2013/146; R.Stvb. 6 maart 2014, nr. 2014/013; R.Stvb. 27 maart 2014, nr. 2014/033; R.Stvb. 22 april 2014, nr. 2014/047; R.Stvb. 14 augustus 2014, nr. 2014/121; R.Stvb. 16 oktober 2014, nr. 2014/288; R.Stvb. 13 augustus 2015, nr. 2015/133; R.Stvb. 18 november 2016, nr. 3.328).

In casu leest de Raad in het verzoekschrift hieromtrent enkel het volgende: “*Mevrouw de vicerector stelt in haar brief van 17 oktober 2018, laatste paragraaf, grootmoedig voor: “Indien u echter bij aanvang van één van de volgende academiejaren, en op basis van concrete afspraken met uw promotor kan aantonen dat het afwerken van uw masterproef haalbaar is in het betreffende academiejaar ben ik bereid om deze beslissing eerder te herevalueren.”. Evenwel stelt deze mogelijkheid, waarvoor ik haar dankbaar ben, mij voor een probleem. Hoe kan ik met de promotor van mijn masterproef contact opnemen als ik niet ingeschreven ben? Mijn studenten mailaccount is immers afgesloten. Mijn inschrijving is ook nodig om verder aan mijn thesis te kunnen werken.”.* Aldus bevat het beroepsschrift geen enkele kritiek op de bestreden beslissing, en er wordt zelfs niet verwezen naar de grieven die bij het intern beroep werden ingeroepen.

Verwerende partij dient er zich in de antwoordnota dan ook toe te beperken de overwegingen van de bestreden beslissing te hernemen. Zij stelt vast dat verzoeker deze vaststellingen niet tegensprekt via het huidige externe bezwaarschrift. Via de bijlagen stuurt verzoeker opnieuw het bezwaarschrift en het doktersattest dat deel uitmaakte van het intern beroep door. Omwille van het ontbreken van een concrete argumentatie blijft de bedoeling van verzoeker hiermee voor verwerende partij onduidelijk.

De Raad heeft eerder reeds geoordeeld dat de loutere opmerking van de verzoekende partij dat zij “niet akkoord is” met de bestreden beslissing, geen ontvankelijk middel *c.q.* beroep vormt (R.Stvb. 21 mei 2015, nr. 2015/071). De Raad leest zelfs dit niet in het extern verzoekschrift.

Er wordt geen enkele grief ten aanzien van de interne beroepsbeslissing ontwikkeld, zodat het beroep bij de Raad onontvankelijk is.

Ten overvloede stelt de Raad vast dat verwerende partij verzoeker reeds per e-mail van 15 november 2018 heeft gecontacteerd in verband met de bezorgdheden die hij in zijn extern verzoekschrift heeft geuit. Daarin heeft zij verzoeker meer bepaald de contactgegevens bezorgd van zijn promotor en van de werkleider.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 23 januari 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.665 van 23 januari 2019 in de zaak 2018/628

In zake: Nurdan FIGEN
Woonplaats kiezend te 1160 Oudergem
Triomflaan 19, bus 436

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Patrick Hofströssler en advocaat Kristof Caluwaert
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 26 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepalingen van 13 september 2018 waarbij aan de verzoekende partij een score van 6 op 20 voor het opleidingsonderdeel “Psychologie” en een score van 9 op 20 voor het opleidingsonderdeel “Inleiding tot de rechts- en moraalwetenschappen” wordt toegekend en waarbij haar een bindende voorwaarde wordt opgelegd voor het academiejaar 2018-2019 en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 23 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 23 januari 2019.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Kristof Caluwaert, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is sinds het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de criminologische wetenschappen’. Op het einde van het academiejaar 2016-2017 wordt haar een bindende voorwaarde opgelegd. Verzoekster heeft op het einde van het academiejaar 2017-2018 niet voldaan aan de bindende voorwaarde, maar de examencommissie besliste desalniettemin om de herinschrijving van verzoekster niet te weigeren. Aan verzoekster wordt wel opnieuw een bindende voorwaarde opgelegd voor het academiejaar 2018-2019.

Verzoekende partij stelde op datum van 18 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling. Haar beroep betreft deze maatregel van studievoortgangsbewaking, alsook de examenbeslissingen voor de opleidingsonderdelen “Psychologie” (6/20) en “Rechts- en moraalfilosofie” (9/20).

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 23 oktober 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de studente voor het opleidingsonderdeel “Psychologie” 6/20 en voor het opleidingsonderdeel “Inleiding tot de rechts- en moraalfilosofie” 9/20 heeft behaald. Zij verzoekt om gedelibereerd te worden opdat zij geen bindende voorwaarden meer opgelegd krijgt. Psychologie is tevens een inschrijvingsvereiste voor het opleidingsonderdeel “Criminologische psychologie”, dat zij hierdoor dus niet kan opnemen. Dit heeft tot gevolg dat ze geen 60 studiepunten kan opnemen, zodat ze dus geen opleidingsonderdelen uit het derde jaar van de bachelor kan opnemen. De studente verwijst naar een deliberatie van een andere studente met een 6/20 voor het geheel van de Bachelor of Laws in de rechten.

De interne beroepsinstantie verwijst naar artikel 140, §2 van het onderwijs- en examenreglement en stelt dat de studente niet aan de vermelde criteria om te slagen voldoet. Ze merkt op dat de verwijzing naar de deliberatie van een andere studente met een 6/20 niet relevant is, gezien het in dit geval gaat over een deliberatie voor het geheel van een opleiding, waarvoor andere criteria gelden.

Waar de studente een aantal persoonlijke omstandigheden aanhaalt (zoals het gebrek aan contact met haar ouders, financiële problemen, de confrontatie met een rechtszaak naar

aanleiding van stalking en de psychologische problemen die hiermee gepaard gaan), wijst de interne beroepsinstantie erop dat de examencommissie die omstandigheden in aanmerking heeft genomen om de weigering tot inschrijving om te zetten naar een inschrijving onder bindende voorwaarden.

Gezien de gebrekkige studievoortgang van de studente in de vorige academiejaren en in het licht van het voornoemde, meent de interne beroepsinstantie dat het opleggen van bindende voorwaarden waarbij de studente een haalbaar pakket aan opleidingsonderdelen kan opnemen, de redelijkheidstoets doorstaat.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 23 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 26 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij merkt op dat het verzoekschrift niet door verzoekster werd ondertekend. Het beroep werd bijgevolg onontvankelijk bij de Raad ingesteld. Het verzoekschrift moet overeenkomstig artikel II.294, §2, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs immers gedagtekend en, op straffe van niet-ontvankelijkheid, ondertekend worden door de verzoeker of diens raadsman.

Verwerende partij stelt vast dat verzoekster heeft nagelaten om het verzoekschrift te ondertekenen. Aangezien de Codex Hoger Onderwijs de ondertekening van het verzoekschrift voor de Raad op straffe van niet-ontvankelijkheid voorschrijft, zal de Raad met haar moeten vaststellen dat het beroep van verzoekster op niet-ontvankelijke wijze werd ingesteld. Volgens verwerende partij wordt dit ook bevestigd in rechtspraak van de Raad.

Beoordeling

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft met betrekking tot de indiening van een beroep bij de Raad het volgende voor:

§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

De ondertekening van een bij de Raad ingesteld beroep is door de decreetgever uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven.

De Raad stelt vast dat verzoeksters verzoekschrift niet is ondertekend.

Het beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 23 januari 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.674 van 28 januari 2019 in de zaak 2018/629

In zake: Hasret Gamze TEKIN
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Christophe Vangeel
 kantoor houdend te 2018 Antwerpen
 Lange Lozanastraat 24
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Alain François en advocaat Kristof Caluwaert
 kantoor houdend te 1050 Brussel
 Louizalaan 99
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 30 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 25 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 23 januari 2019.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Manon Lafere, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Kristof Caluwaert, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is vanaf het academiejaar 2008-2009 tot en met het academiejaar 2014-2015 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Laws in de rechten’. In de academiejaren 2012-2013 en 2013-2014 is zij eveneens ingeschreven in de opleiding ‘Master of Laws in de rechten’. Aan verzoekster wordt op het einde van het academiejaar 2012-2013 een bindende voorwaarde opgelegd voor de masteropleiding. Vermits zij de bindende voorwaarde op het einde van het academiejaar 2013-2014 niet heeft behaald, wordt haar de verdere inschrijving in de masteropleiding geweigerd.

In de aanloop naar het academiejaar 2018-2019 heeft verzoekster om toelating verzocht om zich opnieuw in te schrijven voor de opleiding ‘Master of Laws in de rechten’. Dit wordt haar geweigerd.

Verzoekende partij stelde op datum van 24 en 25 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 25 oktober 2018 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt dat het intern beroep overeenkomstig artikel 153, §1 van het OER moet worden ingesteld binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen, die ingaat op de dag na de dag van kennisgeving van de beslissing. Het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt ingediend bij de voorzitter van de betrokken beroepscommissie en dit op straffe van onontvankelijkheid van het beroep. Als datum van het beroep geldt de datum van postmerk van de aangetekende zending.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat het beroep is ingediend tegen een beslissing *ex* artikel 85, §7 van het onderwijs- en examenreglement, waartegen overeenkomstig artikel 153 van dat reglement geen intern beroep mogelijk is. Het beroep is dan ook onontvankelijk.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 25 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 30 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekster heeft het intern beroep ingesteld en uitgeput.

Of de interne beroepsinstantie dit beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard, wordt hierna bij de grond van de zaak onderzocht.

V. De middelen

A. Enig middel

De verwerende partij heeft bij beslissing van 25 oktober 2018 het intern beroep onontvankelijk verklaard omdat overeenkomstig artikel 153 OER geen intern beroep mogelijk zou zijn tegen de bestreden beslissing. De Raad dient na te gaan of de beslissing van 25 oktober 2018 terecht het intern beroep als onontvankelijk heeft verklaard.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat de bestreden beslissing ingaat tegen de bepalingen zoals opgenomen in artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs, omdat de weigering die ze kreeg opgelegd een studievoortgangsbepaling is op basis van artikel I.3, 69°, f) van de Codex Hoger Onderwijs. Volgens verzoekster betreft de bestreden beslissing een studievoortgangsbewakingsmaatregel omdat ze inhoudelijk zo is samengesteld dat ze betrekking heeft op haar studievoortgangsbewaking. Daardoor is er tevens sprake van een schending van artikel 153 van het onderwijs- en examenreglement. Verzoekster verwijst ook naar de regelgeving in andere onderwijsinstellingen en zij stipt aan dat de student in bijna elke onderwijsinstelling de kans wordt gegeven intern beroep aan te tekenen tegen een weigering tot inschrijving na afloop van de weigeringsperiode inzake de niet-naleving van bindende voorwaarden.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat *in casu* niet blijkt dat de Raad uitdrukkelijk bevoegd zou zijn gemaakt voor geschillen met betrekking tot een weigering tot herinschrijving na een onderbreking van inschrijving van ten minste drie academiejaren in de zin van artikel

85, §7 van het OER. Dergelijke beslissingen werden immers niet opgenomen in de definitie van “*studievoortgangsbepaling*” in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs, waarvoor de Raad bevoegd is.

Volgens verwerende partij is er overduidelijk geen sprake van (i) een “examenbeslissing”, (ii) een “examentuchtbeslissing”, (iii) een “toekenning van een bewijs van bekwaamheid”, (iv) een “toekenning van een vrijstelling”, (v) een “beslissing waarbij het volgen van een schakel- en/of voorbereidingsprogramma wordt opgelegd”, (vi) “het weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het contract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven”, (vii) een “beslissing inzake gelijkwaardigheid van een buitenlands diploma van hoger onderwijs” of een “individuele beslissing houdende de weigering tot inschrijving op basis van ontoereikend leerkrediet of een leerkrediet lager dan of gelijk aan 0”. Verzoekster beweert ook niet het tegendeel.

Verwerende partij stelt vervolgens dat, anders dan wat verzoekster voorhoudt, er ook geen sprake is van een “maatregel van studievoortgangsbewaking” in de zin van artikel I.3, 69°, f) van de Codex Hoger Onderwijs en artikel 151, eerste lid, e) OER. Verwerende partij benadrukt dat de decreetgever op limitatieve wijze heeft omschreven wat moet worden verstaan onder “maatregelen van studievoortgangsbewaking”. Artikel I.3, 69°, f) van de Codex Hoger Onderwijs verwijst uitdrukkelijk naar artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs. Volgens verwerende partij houdt de weigering tot herinschrijving na een onderbreking van inschrijving van ten minste drie academiejaren in de zin van artikel 85, §7 van het OER géén verband met de in artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs bedoelde weigering tot inschrijving. Een maatregel van studievoortgangsbewaking in de zin van artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs veronderstelt immers een onderliggende inschrijving. Verzoekster is echter, ingevolge de weigering tot inschrijving na afloop van het academiejaar 2013-2014, niet langer ingeschreven bij verwerende partij. Die weigering tot inschrijving is ondertussen ook definitief geworden en kan, middels voorliggend beroep, niet langer rechtsgeldig worden aangevochten. Verwerende partij is aldus van oordeel dat de interne beroepsinstantie terecht heeft besloten dat de beslissing van de examencommissie van 13 september 2018 geen studievoortgangsbepaling uitmaakt waartegen een intern beroep openstaat in de zin van artikel 153 van het OER.

Ten overvloede wil verwerende partij er nog op wijzen dat de Raad eerder – terecht – in zijn rechtspraak heeft aangenomen dat hij, wat betreft geschillen inzake inschrijvingen, slechts bevoegd is voor zover de decreetgever die bevoegdheid uitdrukkelijk heeft toegekend. Dat de Raad geen algemene bevoegdheid werd toegekend, is volgens verwerende partij ook logisch, gelet op de aard van de aan de Raad voorgelegde geschillen. Uit de relevante rechtspraak van de Raad van State moet immers worden afgeleid dat betwistingen zoals degene die thans het voorwerp uitmaken van het voorliggende beroep krachtens artikel 145 van de Grondwet tot de bevoegdheid van de justitiële rechter behoren, *“behoudens de bij de wet gestelde uitzonderingen”*. Verwerende partij stipt aan dat (administratieve) rechtscolleges, wat subjectieve rechten betreft, op dat vlak enkel een toegewezen bevoegdheid hebben, die dan nog uitsluitend beperkt moet blijven tot geschillen die een politiek recht tot voorwerp hebben. Bij het stilzwijgen van de wet – te dezen het decreet – behoren ook die laatste tot de bevoegdheidssfeer van de justitiële rechter.

Waar verzoekster ten slotte verwijst naar de onderwijs- en examenreglementen van andere onderwijsinstellingen, merkt verwerende partij op dat deze grief elke grondslag mist. Nog afgezien van het feit dat uit de aangehaalde voorbeelden geenszins blijkt dat er een intern beroep zou openstaan tegen een weigering tot (her)inschrijving na een onderbreking van inschrijving van ten minste drie academiejaren, valt volgens verwerende partij niet in te zien hoe het redelijkheids- en zorgvuldigheidsbeginsel zou kunnen worden ingebracht tegen de duidelijke tekst van de Codex Hoger Onderwijs, en bij uitbreiding daarvan, het OER van verwerende partij.

Verwerende partij benadrukt dat aldus moet worden vastgesteld dat de in het intern beroep bestreden beslissing geen studievoortgangsbeslissing in de zin van de Codex Hoger Onderwijs is, waarvoor een interne beroepsprocedure is voorzien in het OER.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat verwerende partij louter aanstipt dat zij niet aantoonst dat er sprake is van een studievoortgangsmaatregel. Waar verwerende partij aanhaalt dat een maatregel van studievoortgangsbewaking in de zin van artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs een onderliggende inschrijving veronderstelt, wijst verzoekster erop dat dit nergens in de wetgeving is terug te vinden. Volgens haar betreft het dan ook een louter persoonlijke toevoeging van verwerende partij aan de tekst. Ten slotte vindt verzoekster het

zeer frappant dat verwerende partij manifest ontkent dat andere onderwijsinstellingen zich wel naar de redelijkheid gedragen en wel een intern beroep voorzien tegen de weigering na een onderbreking.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat de student die oordeelt dat een ongunstige studievoortgangsbeslissing is aangetast door een schending van het recht toegang heeft tot een interne beroepsprocedure, waarvan de vormen zijn vastgelegd in het onderwijs- en examenreglement. Artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs lijst op wat als ‘studievoortgangsbeslissing’ aan te merken valt.

De Raad wijst erop dat hij – zoals verwerende partij ook voorhoudt – slechts over een toegewezen bevoegdheid beschikt, in het bijzonder ten aanzien van de beslissingen die in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs limitatief als een ‘studievoortgangsbeslissing’ zijn omschreven. Het komt de Raad dus niet toe om zelf zijn uitdrukkelijk toegewezen bevoegdheid uit te breiden met nieuwe soorten van beslissingen.

Anders dan wat verwerende partij betoogt, moet de door verzoekster bestreden beslissing, binnen de decretale opsomming van artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs, *wel* als een ‘studievoortgangsbeslissing’ worden beschouwd. De beslissing dat verzoekster, nadat zij eerder een weigering tot inschrijving gedurende drie academiejaren heeft bekomen, bij een nieuwe aanvraag geweigerd wordt om zich opnieuw in te schrijven, moet naar het oordeel van de Raad worden begrepen als een maatregel van studievoortgangsbewaking in de zin van artikel I.3, 69°, f) van de Codex Hoger Onderwijs.

De Raad leest immers in het dossier dat verzoekster haar aanvraag heeft ingediend in toepassing van artikel 85, §7 van het onderwijs- en examenreglement. Daarin wordt het volgende bepaald: *“§7. Na een onderbreking van inschrijving van ten minste drie academiejaren voor de opleiding(en) en de opleidingsonderdelen waarvoor de student geweigerd was, kan de student een schriftelijk en gemotiveerd dossier indienen waaruit blijkt dat er gewijzigde omstandigheden zijn. (...)”*

De Raad stelt vast dat artikel 85 van het onderwijs- en examenreglement het “opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking” tot voorwerp heeft. Naar het oordeel van de Raad kan er niet anders besloten worden dan dat verwerende partij met dit artikel in haar onderwijs- en examenreglement uitvoering wenst te geven aan hetgeen is bepaald in artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs, waartegen intern beroep mogelijk is op basis van artikel I.3, 69°, f) *juncto* artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs.

Met artikel 85, §7 van de het onderwijs- en examenreglement beoogt verwerende partij niet datgene wat in artikel II.246, §1, 1° van de Codex Hoger Onderwijs is bepaald te regelen, maar wel wat in artikel II.246, §1, 2° van de Codex Hoger Onderwijs wordt bepaald:

“2° indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden.”.

De Raad kan verwerende partij in dit verband ook niet bijtreden dat artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs zou vereisen dat de toepassing van dit artikel zou veronderstellen dat de betrokken student is ingeschreven. Ook wanneer een student zich aanbiedt met het oog op een nieuwe inschrijving of, zoals *in casu*, een herinschrijving nadat hij/zij gedurende minstens één academiejaar niet bij de onderwijsinstelling was ingeschreven, kan die onderwijsinstelling beslissen om de student toch te weigeren, en dit op basis van artikel II.246, §1, 2° van de Codex Hoger Onderwijs. De Raad verwijst hiervoor tevens naar de parlementaire voorbereiding waarin duidelijk wordt gesteld dat dit wel degelijk een studievoortgangsmaatregel betreft voor een student met een verleden in het hoger onderwijs.¹ De toepassing van deze bepaling moet bovendien ten volle als een studievoortgangsbeslissing worden gezien.²

Vermits er *in casu* wel sprake is van een studievoortgangsbeslissing in de zin van artikel I.3, 69°, f) van de Codex Hoger Onderwijs werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

Het middel is gegrond.

¹ Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXV, *Parl. St.* VI. Parl. 2014-2015, nr. 325/1, 8.

² Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXV, *Parl. St.* VI. Parl. 2014-2015, nr. 325/1, 37.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 25 oktober 2018.

2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij zal uiterlijk tegen 5 februari 2019 een nieuwe beslissing nemen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 28 januari 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.679 van 29 januari 2019 in de zaak 2018/641

In zake: Les DE RIDDER
Woonplaats kiezend te 2820 Bonheiden
Waversesteenweg 55

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 5 november 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 12 oktober 2018 waarbij aan de verzoekende partij geen vrijstelling wordt toegekend voor het opleidingsonderdeel “Requirements Engineering” en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 26 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 23 januari 2019.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

De heer Toon Boon, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de informatica’.

Aan verzoeker wordt geen vrijstelling toegekend voor het opleidingsonderdeel “Requirements Engineering”.

Verzoekende partij stelde op datum van 19 oktober 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 26 oktober 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vooreerst vast dat de student tijdens het gesprek met haar en in zijn intern beroepsschrift verwees naar het feit dat hij vorig jaar het opleidingsonderdeel “Ontwikkelen van bedrijfstoepassingen” volgde. Dit opleidingsonderdeel was vorig jaar opgesplitst in twee OLA’s die in 2018-2019 werden hervormd tot twee aparte opleidingsonderdelen. Vorig jaar was de student niet geslaagd voor het opleidingsonderdeel “Ontwikkelen van bedrijfstoepassingen” (hij behaalde een resultaat van 8/20). De student behaalde omgerekend wel 51% (3,61/7) voor de OLA ‘Requirements Engineering’. De betrokken docent, prof. [S.], had de student reeds laten weten dat hem conform de bepalingen in het onderwijs- en examenreglement geen vrijstelling kon worden toegestaan. In het intern beroepsschrift stelde de student dat prof. [S.] in haar e-mail (die hij mee doorstuurde) liet weten dat deze vrijstelling niet kon worden toegestaan omwille van het feit dat zijn resultaat enkel te danken zou zijn aan kennis uit vorige opleidingsonderdelen. De student verwees ook naar het onderwijs- en examenreglement dat bepaalt dat een vrijstelling kan worden toegestaan op basis van een creditbewijs, een studiebewijs of een bewijs van bekwaamheid. De student meende dat de kopie van het examen alvast hieraan voldeed.

In opvolging van het beroep heeft de interne beroepsinstantie bijkomende motivering opgevraagd bij de faculteit. De decaan en de programmadirecteur bevestigden dat de facultaire POC de regelgeving volgt waarbij geen deelloverdrachten worden voorzien voor punten behaald op een deel van het examen en dat dus bij niet-slagen de volledige leerstof en vaardigheden per opleidingsonderdeel getoetst worden. In de context van de programmahervorming en de vrijstellingsaanvraag van de student betekende dit dan ook dat geen vrijstelling kon worden toegestaan.

Bij de beoordeling van het beroep moet de interne beroepsinstantie op de eerste plaats vaststellen dat zij in de e-mail van prof. [S.] die de student haar doorstuurde niet leest wat de student er blijkbaar meent in te moeten lezen. In haar antwoord verwijst prof. [S.] naar het feit dat de vrijstelling niet kan worden toegestaan op basis van de regels die zijn bepaald in het onderwijs- en examenreglement. Ze verduidelijkt verder het resultaat dat de student voor dit dealexamen behaalde (*in casu* 3,61/7) en zij merkt op dat er hierbij inderdaad nog ruimte voor verbetering is (meer bepaald met betrekking tot de theorievragen die een specifiek onderdeel waren van dit OLA). De interne beroepsinstantie benadrukt dat prof. [S.] op geen enkel moment zegt dat dit de reden voor het niet-toekennen van een vrijstelling zou zijn.

De interne beroepsinstantie merkt op dat het beoordelingskader voor het toekennen van dergelijke vrijstellingen wordt bepaald door de Codex Hoger Onderwijs, waar nodig nog aangevuld met reglementering van de Associatie KU Leuven en het onderwijs- en examenreglement van de KU Leuven. Artikel II.241 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt hierbij dat een vrijstelling kan worden toegestaan op basis van zogenoemde ‘EVK’s’ (Elders Verworven Kwalificatie) en/of een bewijs van bekwaamheid. In uitvoering hiervan bepaalt artikel 28 van het Onderwijs- en examenreglement van de KU Leuven dat een vrijstelling enkel mogelijk is op basis van een creditbewijs, studiebewijs of bewijs van bekwaamheid.

De Codex Hoger Onderwijs definieert een dergelijke EVK als *“een eerder verworven kwalificatie, zijnde elk binnenlands of buitenlands studiebewijs dat aangeeft dat een formeel leertraject, al dan niet binnen onderwijs, met goed gevolg werd doorlopen, voor zover het niet gaat om een creditbewijs dat werd behaald binnen de instelling en opleiding waarbinnen men de kwalificatie wenst te laten gelden”*. Volgens de interne beroepsinstantie is het dan ook duidelijk dat een deelcijfer dat de student heeft behaald voor een onderdeel van het examen in 2017-2018 niet als een dergelijke EVK kan worden beschouwd. Niet alleen gaat het hier om een deelresultaat dat de student binnen de huidige opleiding (*in casu* de bacheloropleiding Informatica) heeft behaald, maar is het ook zo dat dit deelcijfer geen formeel leertraject afsluit. De Codex Hoger Onderwijs definieert een opleidingsonderdeel immers als een *“afgebakend geheel van onderwijs-, leer- en evaluatieactiviteiten dat gericht is op het verwerven van welomschreven competenties inzake kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes”*, maar bepaalt op geen enkele manier dat dit ook het geval zou zijn voor een OLA, zoals ‘Requirements Engineering’ in het academiejaar 2017-2018.

De interne beroepsinstantie merkt op dat de Codex Hoger Onderwijs naast een vrijstelling op basis van EVK's ook de mogelijkheid voorziet voor een vrijstelling op basis van een ander 'bewijs van bekwaamheid'. Ook dit begrip krijgt in de Codex Hoger Onderwijs echter een specifieke betekenis, *in casu*: *“het bewijs dat een student op grond van EVC's of EVK's de competenties heeft verworven eigen aan:*

- a) het niveau van bachelor in het hoger professioneel onderwijs of het academisch onderwijs, of*
- b) het masterniveau, of*
- c) een welomschreven opleiding, opleidingsonderdeel of cluster van opleidingsonderdelen”*

Aangezien, zoals hierboven vermeld, het deelcijfer dat de student behaalde niet als een EVK kan worden beschouwd, is het volgens de interne beroepsinstantie duidelijk dat in deze context een ander 'bewijs van bekwaamheid' enkel betrekking kan hebben op een bewijs dat gelieerd is aan de zogenaamde EVC-procedure (Elders Verworven Competenties). De interne beroepsinstantie merkt op dat deze procedure niet van toepassing is op de situatie van de student. In elk geval is het zo dat een eventuele vrijstelling op basis van deze EVC-procedure enkel kan worden toegestaan nadat de specifieke erkenningsprocedure hiervoor doorlopen werd.

Daarnaast is het ook zo dat de KU Leuven op geen enkele manier een officieel bekrachtigd studiebewijs voorziet op basis van het deelresultaat van een OLA. Aangezien de student in het academiejaar 2017-2018 niet slaagde voor het opleidingsonderdeel als geheel (*in casu* het opleidingsonderdeel “Ontwikkelen van bedrijfstoepassingen”) is het evident zo dat de student geen creditbewijs behaalde.

Gezien deze wettelijke bepalingen kan de interne beroepsinstantie enkel tot dezelfde beslissing komen als die die eerder reeds werd genomen door de facultaire POC. Zij stelt vast dat aangezien de student geen creditbewijs of een gelijkwaardig certificaat heeft behaald, hij niet in aanmerking komt voor een vrijstelling.

Zoals reeds vermeld tijdens het gesprek, stipt de interne beroepsinstantie aan ten volle te beseffen dat dit voor de student als een vrij technisch verhaal kan overkomen. Zij hoopt echter

via deze beslissing voldoende verduidelijkt te hebben dat op basis van de wettelijke bepalingen dit de enige mogelijke beslissing is, die onder meer ook moet garanderen dat op het einde van het studietraject de diploma's van de student op een rechtsgeldige manier kunnen worden afgeleverd. Indien KU Leuven een vrijstelling toekent, moet op het diplomasupplement immers ook worden vermeld op basis waarvan een vrijstelling werd toegekend. Aangezien er geen formele attestering voor deze deelresultaten bestaat, zou dit de student in de problemen kunnen brengen. Overigens laat de Codex Hoger Onderwijs ook enkel toe om bij programmawijzigingen overgangsmaatregelen te voorzien om de reeds verworven studiepunten te valideren binnen het vernieuwde studieprogramma (artikel II.225, §4).

De interne beroepsinstantie merkt ten slotte, in subsidiaire orde, op dat het OLA bij de hervorming tot een opleidingsonderdeel in de programmahervorming deels werd hervormd. Zij moet bovendien ook vaststellen dat – in vergelijking met de situatie in 2017-2018 – deze programmahervorming de student ook niet benadeelt. Ook in de context van het programma vóór de hervorming had de student bij het niet-slagen voor het opleidingsonderdeel “Ontwikkelen van bedrijfstoeepassingen” tijdens het volgende academiejaar examen moeten afleggen over beide delen van het examen, aangezien er toen ook geen deelvrijstellingen gegeven konden worden voor de bepaalde OLA's binnen het opleidingsonderdeel. De interne beroepsinstantie wil zich ook aansluiten bij de suggestie van de programmadirecteur om dit ook positief te bekijken. Het feit dat de student vorig jaar de kennis en inzichten heeft opgedaan die hem in een goede startpositie plaatsen om dit jaar te kunnen slagen voor dit deel van het examen zal ongetwijfeld tot gevolg hebben dat hij in 2018-2019 goede resultaten voor het (deels hervormde) opleidingsonderdeel “Requirements Engineering” zal kunnen behalen.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 26 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 5 november 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft met betrekking tot de indiening van een beroep bij de Raad het volgende voor:

§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

De ondertekening van een bij de Raad ingesteld beroep is door de decreetgever uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven.

De Raad stelt vast dat verzoekers verzoekschrift niet is ondertekend. Samen met zijn verzoekschrift met stukken in bijlagen heeft hij wel een handgeschreven schrijven, waar hij zijn naam onder aanbrengt, bezorgd waarin hij aangeeft dat “dit bericht” de Raad later dan 3 november zou kunnen bereiken wegens de feestdag van 1 november. Zelfs zo de Raad zou oordelen dat het begrip “dit bericht” een verwijzing inhoudt naar het verzoekschrift en de bijlagen – verzoeker schrijft dat hij er op hoopt dat “u dit nog ontvankelijk kan beschouwen” – kan de Raad de brief van verzoeker niet aanmerken als een deel van het verzoekschrift. De Raad kan in deze omstandigheden niet oordelen dat het verzoekschrift regelmatig ondertekend is. De ambtshalve exceptie dient dan ook gegrond te worden bevonden.

Het beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwierpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 29 januari 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs

secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Grootte

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 25 januari 2019

Arrest nr. 4.683 van 31 januari 2019 in de zaak 2018/604

In zake: Youssef EL BOUINBY
 Woonplaats kiezend te 2100 Deurne
 Van dornestraat 191

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Wim Van Caeneghem
 Kantoorhoudende te 2000 Antwerpen
 Vrijheidstraat 32, bus 16
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 22 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 11 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoeker ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoeker heeft bij wijze van wederantwoordnota nog bijkomende stukken ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 januari 2019.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Stevie Van Houdenrogge (*loco* Wim Van Caeneghem), die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het Bedrijfsmanagement - Rechtspraktijk’.

Gezien verzoeker in het academiejaar 2016-2017 geen 60% van de opgenomen studiepunten behaalde, kreeg hij bij zijn inschrijving voor het academiejaar 2017-2018 een bindende voorwaarde opgelegd.

Vervolgens weigerde de toelatingscommissie zijn herinschrijving voor het academiejaar 2018-2019, aangezien verzoeker niet had voldaan aan deze opgelegde bindende voorwaarde (met name het behalen van 60% van de opgenomen studiepunten).

Verzoeker stelde op datum van 5 oktober 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 11 oktober 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat verzoeker in academiejaar 2016-2017 slechts voor één opleidingsonderdeel van 4 studiepunten geslaagd was, zodat bij inschrijving in academiejaar 2017-2018 aan verzoeker een bindende voorwaarde voor de inschrijving werd opgelegd conform artikel 13.1 van het Onderwijs- en examenreglement 2017-2018.

Tijdens academiejaar 2017-2018 behaalde verzoeker slechts voor 9 van de 18 opgenomen opleidingsonderdelen (met een totaal van 29 studiepunten) een voldoende, wat een studieefficiëntie van slechts 51,79% betekende. Verzoeker voldeed niet aan de hem opgelegde bindende voorwaarden voor de inschrijving, met name het behalen van een studie-efficiëntie van tenminste 60%.

Verzoeker geeft in zijn aanvraag tot herinschrijving voor de opleiding ‘Bedrijfsmanagement – Rechtspraktijk’ voor het academiejaar 2018-2019 zelf aan dat hij niet goed gepresteerd heeft omwille van zijn nonchalante houding en zich tijdens het eerste jaar van zijn studie heeft laten meeslepen. Als argument om terug te mogen inschrijven vermeldt hij enkel nog dat hij graag op de hogeschool is en zich er thuis voelt. Voor het niet-voldoen aan de opgelegde bindende voorwaarden in zijn tweede jaar geeft hij geen reden aan.

De toelatingscommissie heeft dan ook geoordeeld dat verzoeker geen elementen heeft aangebracht die erop wijzen dat een volgende inschrijving voor deze opleiding een positief

resultaat zal opleveren. De interne beroepsinstantie stelt vast dat de toelatingscommissie conform artikel 13.1 van het Onderwijs- en examenreglement heeft geoordeeld.

In zijn intern verzoekschrift brengt verzoeker nu nieuwe elementen aan, met name dat hij door andere jongens met een gummiknuppel zou zijn geslagen en verwondingen zou hebben opgelopen. Volgens verzoeker is er politie en een ambulance bijgekomen, had hij hierdoor angst en stress en is hij bovendien naar een psychiater gegaan. Verzoeker geeft ook aan dat dit alles veroorzaakt zou zijn door een jaloerse vriend van een ex-vriendin en dat deze ex-vriendin ook aan de hogeschool zou studeren.

Verzoeker brengt betreffende deze beweringen geen enkel objectief bewijs aan en heeft voordien nooit melding gemaakt van deze problemen bij de ombudsdienst of bij de studentenbegeleiding, noch heeft hij op enige andere wijze hulp gezocht bij de opleiding of de hogeschool.

De interne beroepsinstantie ziet onvoldoende garanties dat een nieuwe inschrijving voor de opleiding tot een beter studierendement zal leiden, zodat het beroep moet worden afgewezen.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 15 oktober 2018 aan verzoeker overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 22 oktober 2018 diende verzoeker een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoeker zich in een eerste middel beroept op een schending van het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat hij in zijn intern verzoekschrift heeft uitgelegd dat hij in zijn eerste jaar rechtspraktijk zelden tot nooit aanwezig was en hij heeft de interne beroepsinstantie daaromtrent ook alle informatie gegeven. Volgens de interne beroepsinstantie was dit echter nog steeds niet voldoende om verzoeker een nieuwe inschrijving te verlenen.

Verzoeker geeft aan dat hij de reden waarom hij in zijn eerste jaar maar één opleidingsonderdeel behaald heeft, al reeds had aangehaald. Verzoeker stelt dat hij zelden tot nooit naar de hogeschool ging, omdat zijn ex-vriendin (die hem veel problemen heeft bezorgd) en haar exvriend beiden vaak op school waren. Verzoeker ging daardoor niet naar de hogeschool, omdat hij flashbacks kreeg en zich hierdoor heel slecht voelde.

Verder stelt verzoeker dat het klopt dat hij in zijn tweede jaar slechts 52% studierendement heeft behaald. Als verzoeker echter van in het begin zoals alle andere studenten zijn opleiding op een normale manier had kunnen volgen, zou zijn percentage van dit jaar opgeteld moeten worden bij het vak dat hij in zijn eerste jaar heeft behaald, waardoor hij al zeker 57% behaald heeft. Volgens verzoeker blijft er dan nog maar 3% over om de gevraagde 60% te behalen, en volgens verzoeker is een klein vak in zijn studierichting 3% waard. Verzoeker stelt dat hij afgelopen jaar eigenlijk als zijn eerste jaar ziet en dat hij komend jaar ook 57% kan behalen, met daarbij nog de minieme 3% om zich het daaropvolgende jaar nog te kunnen inschrijven.

Verzoeker geeft aan dat hij afgelopen jaar normaal 60% studierendement zou hebben behaald. Dit is echter jammer genoeg niet gelukt omwille van minieme fouten die verzoeker heeft vastgesteld tijdens de exameninzage, zoals een vak dat hij niet heeft behaald omwille van een dt-fout en een ander vak dat hij niet heeft behaald omwille van het feit dat hij vergeten is de rechtsartikelen bij zijn antwoorden te schrijven, omdat hij daarvan niet op de hoogte was. Verzoeker weet dat hij de benodigde 60% niet behaald heeft, maar volgens verzoeker was dit wel gelukt als hij aan deze twee kleine punten een beetje meer aandacht had besteed.

Verder stelt verzoeker dat het klopt dat hij voor al zijn beweringen geen enkel bewijs heeft geleverd. Volgens verzoeker heeft hij echter in zijn intern verzoekschrift vermeld dat hij dit wel kan, maar omwille van de tijdsdruk niet in staat was om dit bij te voegen. Verzoeker stelt dat de interne beroepsinstantie van verwerende partij hiervoor deels verantwoordelijk is, gezien hij op een vrijdag op de hoogte gebracht werd van het feit dat hij 7 dagen had om in beroep te gaan.

Gezien deze termijn de volgende dag een aanvang neemt, had verzoeker in feite 3 dagen minder om beroep te kunnen aantekenen, omdat alles gesloten is op zaterdag en zondag en zijn laatste dag op een zaterdag valt. Verzoeker herhaalt dat hij zeker bewijs kan leveren indien dit nodig is, zowel van het proces-verbaal als van de psychiatrische afspraken.

Verzoeker wil benadrukken dat hij de opleiding echt wil doen en dat hij deze ook zeker aan kan.

In haar *antwoordnota* benadrukt verwerende partij dat de beslissing van de interne beroepsinstantie genomen werd op basis van de stukken uit het administratief dossier. Meer specifiek benadrukt verwerende partij dat verzoeker in zijn intern beroepschrift zelf aangeeft dat hij over stavingsstukken beschikt, maar dat hij deze niet voorlegt. De beslissing van de interne beroepsinstantie is volgens verwerende partij rechtmatig tot stand gekomen en is niet kennelijk onredelijk.

Verwerende partij stelt dat het niet tot de bevoegdheid van de Raad behoort om de beoordeling van de hogeschool over te doen. De Raad dient er zich toe te beperken na te gaan of de bestreden beslissing op regelmatige wijze tot stand is gekomen en of ze niet kennelijk onredelijk is. Verzoeker houdt in zijn extern beroepschrift niet voor dat de beslissing van de interne beroepsinstantie onrechtmatig, dan wel kennelijk onredelijk is. Verzoeker vraagt de Raad in feite om de beoordeling van de interne beroepsinstantie over te doen, gedeeltelijk op grond van nieuwe argumenten. De Raad is hiervoor echter niet bevoegd. Volgens verwerende partij is het verzoek ongegrond.

Verwerende partij stelt vast dat verzoeker in zijn extern beroepschrift opnieuw aangeeft dat hij over bepaalde stavingsstukken beschikt. Deze zou hij op intern beroep evenwel niet hebben kunnen voorleggen omwille van tijdsdruk, waarvoor de hogeschool gedeeltelijk verantwoordelijk zou zijn. Nog los van het gegeven dat dit verwijt uiteraard niet correct is, dient volgens verwerende partij te worden vastgesteld dat verzoeker in het kader van de externe beroepsprocedure opnieuw geen stukken voorlegt.

Verzoeker brengt bij wijze van wederantwoordnota op 17 januari 2019 ter staving van zijn beweringen een aantal bewijsstukken aan. Het betreft een afdruk met de stand van zijn leerkrediet, waaruit blijkt dat dit +90 studiepunten bedraagt en een attest van de huisarts gedateerd op 16 januari 2019, waaruit blijkt dat verzoeker tijdelijk antidepressivum diende te

nemen in het najaar 2016 en 2017. Hiernaast voegt verzoeker nog een attest van afspraak d.d. 14 januari 2019 bij, waaruit blijkt dat hij op afspraak was op de dienst Slachtofferhulp op 15/09/2016. Tenslotte voegt verzoeker ook een brief van de justitieassistent d.d. 20/09/2016 bij, aangaande een uitnodiging tot bemiddeling in strafzaken.

Beoordeling

Verzoeker is sinds het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in de bacheloropleiding ‘Bedrijfsmanagement – Rechtspraktijk’. Hij wordt bij aanvang van het academiejaar 2018-2019 geweigerd om zich opnieuw in te schrijven voor deze opleiding. Verzoeker beroept zich op de schending van het redelijkheidsbeginsel.

De Raad schetst vooreerst de contouren waarbinnen hij de voorliggende studievoortgangsbeslissing toetst. De Raad kan zich bij de beoordeling over de studievoortgang van een student niet in de plaats stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling, maar gaat na of de bestreden beslissing niet onregelmatig tot stand is gekomen en of deze niet kennelijk onredelijk is. Deze appreciatiebevoegdheid van de Raad is niet anders wat voorliggende studievoortgangsbeslissing betreft over het weigeren van een inschrijving als gevolg van een maatregel van studievoortgangsbewaking.

Inzake de door het decreet aan de instelling toegekende beoordelingsbevoegdheid om in de concrete gevallen die zich voordoen bindende voorwaarden op te leggen en een inschrijving te weigeren, heeft de Raad reeds in eerdere rechtspraak gesteld dat dit impliceert dat elk geval op zijn eigen merites moet worden onderzocht en beoordeeld, rekening houdend met de gegevens eigen aan de zaak. Het gegeven dat instellingen werken met in hun reglementering voorafgaandelijk uitgewerkte richtlijnen en beleidsregels wat de invulling van de bindende voorwaarden en de weigering van inschrijving betreft, doet daaraan geen afbreuk. Een instelling moet voldoende rekening houden met de bijzondere omstandigheden waarin de student zich bevond bij het nemen van de betreffende studievoortgangsbeslissing. De student dient de beroepsinstantie evenwel tijdig en onderbouwd in kennis te stellen van de bijzondere omstandigheden.

In artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs, dat gradueel is opgebouwd, wordt het opleggen van bindende studievoorwaarden gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve

studieprestatie (60% van de opgenomen studiepunten).¹ Ingeval een student vervolgens niet voldoet aan deze bindende voorwaarden, kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd. Voorliggende bepaling kan instellingsoverschrijdend werken, wat impliceert dat studenten die in een andere opleiding/instelling niet de decretaal bepaalde studie-efficiëntie behalen, ook onmiddellijk bij een nieuwe inschrijving onder bindende voorwaarden kunnen worden geplaatst.

In artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs wordt ook bepaald dat een inschrijving van een student kan worden geweigerd indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren. Uit eerdere rechtspraak van de Raad blijkt dat in dit verband een verregaande motiveringsverplichting bij de instelling ligt, die de weigering van een bepaalde student ook mogelijk zal gronden op het reeds volledig afgelegde studietraject van een student.

Voorliggende studievoortgangsbeslissing betreft een weigering van inschrijving, omdat verzoeker niet aan de opgelegde bindende voorwaarden heeft voldaan.

De Raad gaat vooreerst na of verwerende partij conform het decreet en de reglementaire bepalingen ter zake heeft gehandeld.

De Raad stelt vast dat het studietraject van verzoeker bij verwerende partij als volgt verliep (zie bijlage 9 bij de antwoordnota):

- 2016-2017: 60 studiepunten opgenomen, waarvan 4 studiepunten behaald;

¹ Art. II.246.

§1: “Het instellingsbestuur kan maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen:

1° (...)

1°/1 indien een student geen 60% van de ingeschreven studiepunten verworven heeft een vorig academiejaar kan bij een nieuwe inschrijving aan eenzelfde of andere instelling een bindende voorwaarde opgelegd worden.

Deze bindende voorwaarden betreffen in beginsel geen evaluatie- en/of deliberatiecriteria die strenger zijn dan de regels die in de instelling algemeen gelden.

Het instellingsbestuur kan de studievoortgang van de student wel afhankelijk maken van een deliberatie door het orgaan of de persoon die verantwoordelijk is voor de bepaling van de studievoortgang.

Bij het niet naleven van deze bindende voorwaarde kan de student een volgend academiejaar geweigerd worden in dezelfde instelling waar de bindende voorwaarde is opgelegd;

2° indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden.” (§1 en 2 verv. bij OD XXV, art. IV.57, inw. 01.09.2015) §2 (...).

- 2017-2018: 56 studiepunten opgenomen, waarvan 29 studiepunten behaald.

De Raad leest in het dossier dat verzoeker bij aanvang van het academiejaar 2017-2018 bindende voorwaarden opgelegd kreeg, omdat hij in het voorgaande academiejaar 2016-2017 geen 60% van de opgenomen studiepunten had verworven. De Raad stelt inderdaad vast dat verzoeker in het academiejaar 2016-2017 van de 60 opgenomen studiepunten slechts een credit heeft verworven ten belope van 4 studiepunten, wat overeenkomt met een studierendement van 6,6%.

Conform artikel 13.1 van het onderwijs- en examenreglement (zie bijlage 1 van verwerende partij) werd aan verzoeker bij aanvang van het academiejaar 2017-2018 een bindende voorwaarde opgelegd, met name het behalen van een studie-efficiëntie van ten minste 60% van de opgenomen studiepunten (zie bijlagen 10 en 11 van het administratief dossier van verwerende partij).

Verzoeker heeft *in casu* de reglementair opgelegde bindende voorwaarden niet aangevochten, waardoor deze in principe een definitief karakter hebben gekregen. *Prima facie* kon verwerende partij verzoeker een volgende inschrijving in het academiejaar 2018-2019 dus weigeren, in het geval verzoeker niet voldeed aan de oplegde bindende voorwaarden.

Conform het besluit van de toelatingscommissie (zie bijlage 8 van verwerende partij) en in uitvoering van artikel 13.1 van het onderwijs- en examenreglement (zie bijlage 2 van verwerende partij) werd bij aanvang van het academiejaar 2018-2019 de verdere inschrijving vervolgens geweigerd, omdat verzoeker niet had voldaan aan de bindende voorwaarden die hem werden opgelegd voor het academiejaar 2017-2018.

De Raad stelt in dit verband vast dat verzoeker in het academiejaar 2017-2018 wel vooruitgang heeft gemaakt wat het studierendement betreft (zie studieoverzicht - bijlage 9 van verwerende partij). Hij slaagde voor 29 van de 56 opgenomen studiepunten, wat overeenkomt met een studierendement van 51,7%. Dit ligt echter onder de vooropgestelde grens van 60%.

De Raad is van oordeel dat verwerende partij conform het decreet (zie vermeld artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs) en artikel 13.1 van het onderwijs- en examenreglement heeft gehandeld. De bindende voorwaarden werden immers correct opgelegd en aangezien verzoeker niet voldeed aan de opgelegde voorwaarden, werd hij vervolgens reglementair geweigerd.

De Raad onderzoekt hierna of de weigering tot inschrijving als gevolg van het niet voldoen aan de opgelegde bindende voorwaarden, *in casu* in het licht van de door verzoeker ingeroepen omstandigheden, ook de toets van de redelijkheid kan doorstaan, met andere woorden of er zich het afgelopen academiejaar bijzondere omstandigheden hebben voorgedaan die verschoenen waarom verzoeker niet aan deze bindende voorwaarden heeft kunnen voldoen. Ingeval een student zich hierop beroept – zoals *in casu* – is het aan de interne beroepsinstantie om de ingeroepen omstandigheden te onderzoeken en hierop gemotiveerd te antwoorden.

De Raad is van oordeel dat bij deze beoordeling van een weigering tot inschrijving als gevolg van een maatregel van studievoortgangsbewaking rekening moet worden gehouden met de door verzoeker geboekte studievoortgang – eventueel met de omstandigheden die een gebrek aan studievoortgang kunnen verklaren – enerzijds, en met de informatie over de wijze waarop verzoeker in de toekomst meent een voldoende studievoortgang te kunnen boeken anderzijds.

De Raad leest in het dossier dat de verwerende partij het dossier van verzoeker heeft onderzocht en heeft geoordeeld dat de aangebrachte persoonlijke omstandigheden - deze kunnen zowel privé-gebonden zijn als betrekking hebben op het onderwijstraject - niet voldoende overtuigend waren om de beslissing te herzien. In het bijzonder leest de Raad dat de beroepsinstantie geen aanwijzingen had die er op wijzen dat verzoeker in de toekomst beter zou presteren.

Verzoeker beroept zich samengevat op de hiernavolgende bijzondere omstandigheden.

Wat het academiejaar 2016-2017 betreft, stelt verzoeker dat hij slecht heeft gepresteerd omwille van veelvuldige afwezigheid. Wegens een conflict met de vriend van zijn ex-vriendin die ook medestudent was aan de hogeschool, heeft verzoeker de hogeschool vermeden. Verzoeker stelt dat hij psychiatrische hulp heeft gezocht, omdat hij door de confrontatie in een stresstoestand is beland. Verzoeker stelt tevens dat de politie is moeten tussenkomen tijdens het conflict.

Wat het academiejaar 2017-2018 betreft, stelt verzoeker dat hij niet heeft voldaan aan de opgelegde bindende voorwaarde omwille van een nonchalante houding. Zo heeft hij bij de exameninzage opgemerkt dat het niet slagen vaak te maken had met minieme fouten, zoals bijvoorbeeld voor het vak ‘Zakelijke communicatie’ waar hij een dt-fout heeft gemaakt. Wat het vak ‘Gerechtigd recht’ betreft, wijst verzoeker er op dat hij niet op de hoogte was dat ook de rechtsartikelen moeten worden vermeld.

Verzoeker stelt wat zijn afgelegde onderwijstraject betreft dat het *in fine* slechts om een miniem tekort gaat. In het geval dat hij goed zou gepresteerd hebben het eerste jaar dan zou hij zeker een studie-efficiëntie van 57% hebben behaald, wat neerkomt op een miniem tekort van 3% (de studieomvang van een klein opleidingsonderdeel).

De Raad neemt bij de besluitvorming in deze zaak hiernavolgende vaststellingen en overwegingen in beraad.

De Raad wijst in eerste instantie op de memorie van toelichting bij onderwijsdecreet XXV waar bij het gewijzigde artikel II.246³ van de Codex Hoger Onderwijs aan de instellingen meer decretale mogelijkheden worden geboden om de studievoortgang van studenten sneller en strenger van dichtbij op te volgen en op een efficiënte manier te kunnen bewaken.

Verzoeker vraagt om voor de derde maal in te schrijven voor een onderwijstraject dat een studieomvang heeft van in totaal 180 studiepunten, wat voor een normstudent een studiebelasting betreft van drie academiejaren. Verzoeker heeft - na het eerste academiejaar waarin hij zeer slecht had gepresteerd - in het academiejaar 2017-2018 wel vooruitgang geboekt wat het studierendement betreft. Hij heeft echter over deze twee studiejaren heen in totaal slechts 33 studiepunten kunnen afwerken en heeft geen goede resultaten behaald (bijlage 9 van verwerende partij). Uit het reeds afgelegde traject blijkt geenszins dat deze opleiding voor verzoeker een goede keuze is. Het is niet onredelijk om op basis van het studietraject van verzoeker de verdere inschrijving te weigeren in het licht van het niet behalen van de opgelegde bindende voorwaarde, tenzij verzoeker de slechte prestaties kan verschonen.

De persoonlijke omstandigheden welke verzoeker heeft ingeroepen, betreurt de Raad uiteraard ten zeerste. De Raad moet echter concluderen dat deze omstandigheden *an sich* niet voldoende kunnen verschonen waarom verzoeker niet heeft voldaan aan de opgelegde bindende voorwaarde in het academiejaar 2017-2018.

Verzoeker was uitdrukkelijk verwittigd dat hij, ingeval hij het afgelopen academiejaar niet voldeed aan de opgelegde bindende voorwaarde, zou geweigerd worden om nog verder te

³ Zie parlementaire voorbereiding: Ontwerp van decreet 325 (2014-2015) nr. 1
Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen

studeren. Als aan een bindende voorwaarde niet wordt voldaan dan wordt een student een volgend academiejaar geweigerd, tenzij hij/zij een overmachtssituatie kan aantonen. Overmacht is “een gebeurtenis die niets van doen heeft met verzoeker, en die niet voorzien, verhinderd of overwonnen kon worden”.⁴ De Raad moet echter vaststellen dat een dergelijke overmachtssituatie *in casu* niet wordt aangetoond door verzoeker.

Verzoeker maakt melding van moeilijke omstandigheden in het eerste academiejaar welke hij tijdens de interne beroepsprocedure niet staft aan de hand van bewijzen. Hij toont dus geenszins een overmachtssituatie aan. Er blijkt ook uit het dossier dat verzoeker tijdens dat academiejaar nooit melding heeft gemaakt van het incident en de gevolgen hiervan op zijn psychische toestand. Hij heeft ook geen hulp ingeroepen van de ombudsman of studiebegeleider. Verzoeker maakt in het kader van de externe procedure voor de Raad bij wijze van wederantwoordnota een attest over van de huisarts, waaruit inderdaad blijkt dat verzoeker tijdens dat academiejaar medicatie heeft genomen om zijn psychische toestand te verbeteren. Dit attest werd echter niet aan de interne beroepsinstantie voorgelegd, zodat aan deze instantie niet kan verweten worden hiermee geen rekening te houden. Bovendien moet de Raad ten overvloede vaststellen dat de loutere vermelding van de arts dat het nemen van antidepressiva nodig was *an sich* nog geen overmachtssituatie betreft zoals hoger aangegeven, waaruit blijkt dat verzoeker in de onmogelijkheid was om aan de colleges en de examens deel te nemen. Ook de overige toegevoegde documenten (met name een attest van afspraak op de dienst slachtofferhulp op 15/09/2016 en een brief van de justitieassistentie i.v.m. bemiddeling in strafzaken) zijn laattijdig ingediend en tonen *an sich* geen overmachtssituatie aan.

Bovendien verschonen deze omstandigheden, die plaatshadden in het academiejaar 2016-2017, nog niet het niet-voldoen aan de bindende voorwaarde in het daaropvolgende academiejaar 2017-2018. Voor het academiejaar 2017-2018 beroept verzoeker zich op een nonchalante houding. Dit betreft echter geen overmachtssituatie, maar wijst eerder op een gebrek aan een goede studieattitude die noodzakelijk is om een opleiding in het hoger onderwijs met goed gevolg te kunnen volbrengen.

Verzoeker merkt ook op dat hij over de twee academiejaren heen, ingeval hij het eerste academiejaar beter had kunnen presteren, wel degelijk 60% studierendement zou behaald

⁴ RvS 15 maart 2011, nr. 212.044, Gazan.

hebben. Zoals hoger aangegeven betreft het vaststellen van een 60% studierendement in het kader van de opgelegde bindende voorwaarde niet een cumulatieve studie-efficiëntie, maar wordt het studierendement berekend door de opgenomen studiepunten te vergelijken met de verworven studiepunten in het betreffende academiejaar 2017-2018. Deze vergelijking - zelfs ingeval een overmachtssituatie is aangetoond, *quod non* - gaat dus niet op.

De Raad moet ook vaststellen dat verzoeker op geen enkel vlak concreet aangeeft dat hij in de toekomst wel degelijk beter zal kunnen presteren. Het gegeven dat hij zeer graag zou verder studeren aan de hogeschool in welke omgeving hij zich goed voelt, toont nog geen hernieuwde motivatie en studieattitude aan.

De Raad is van oordeel in het licht van de hierboven aangehaalde overwegingen dat het reglementair en niet kennelijk onredelijk is om verzoeker, welke onder een bindende voorwaarde was ingeschreven en deze niet heeft behaald, de verdere inschrijving voor de opleiding te weigeren.

Het middel is ongegrond.

De Raad stelt ten overvloede vast dat verzoeker nog over voldoende leerkrediet beschikt. Dit is zeker een positief gegeven. Verzoeker heeft dus nog de kans om zich te herpakken en een voor hem gepaste opleiding te kiezen. Het is belangrijk dat hij zich laat begeleiden om tot een goede studiekeuze te komen en de juiste studieattitude aan te nemen, wat noodzakelijk is om een opleiding in het hoger onderwijs tot een goed einde te brengen. Met een nieuw, goed onderbouwd dossier is het ook niet uitgesloten dat de verwerende partij hem in de toekomst een nieuwe kans geeft en een herinschrijving toestaat.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 31 januari 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,
Jean Goossens

kamervoorzitter
bestuursrechter – bijzitter

Piet Versweyvelt
bijgestaan door

bestuursrechter – bijzitter

Freya Gheysen

secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.800 van 4 maart 2019 in de zaak 2018/631

In zake: Ann PANIS
 Woonplaats kiezend te 9500 Geraardsbergen
 Wijngaardstraat 21

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Alain François en Kristof Caluwaert
 kantoor houdend te 1050 Brussel
 Louizalaan 99
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 31 oktober 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 25 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 januari 2019.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster, advocaat Jan De Groote, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Kristof Caluwaert, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is sinds het academiejaar 2012-2013 ingeschreven voor het voorbereidingsprogramma tot de opleiding ‘Master of Science in de psychologie’. Tijdens het

academiejaar 2016-2017 is verzoekster eveneens ingeschreven in de opleiding ‘Master of Science in de psychologie’. Op het einde van het academiejaar 2016-2017 wordt haar een bindende voorwaarde opgelegd. Vermits verzoekster op het einde van het academiejaar 2017/2018 niet heeft voldaan aan de bindende voorwaarde, wordt haar de verdere inschrijving voor het voorbereidingsprogramma geweigerd.

Verzoekende partij stelde op datum van 24 september 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 25 oktober 2018 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt dat het intern beroep overeenkomstig artikel 153, §1 van het OER moet worden ingesteld binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen, die ingaat op de dag na de dag van kennisgeving van de beslissing. Het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt ingediend bij de voorzitter van de betrokken beroepscommissie en dit op straffe van onontvankelijkheid van het beroep. Als datum van het beroep geldt de datum van postmerk van de aangetekende zending.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de maatregel van studievoortgangsbewaking die wordt aangevochten aan de studente ter kennis werd gebracht op 13 september 2018. Het beroep werd ingediend op 24 september 2018, wat buiten de voormelde vervaltermijn is. Het beroep werd dan ook laattijdig ingediend.

Het beroep werd daarenboven niet ingediend per aangetekend schrijven en het werd evenmin ondertekend door de studente. Om voormelde redenen is het beroep niet ontvankelijk.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 25 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 31 oktober 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Voorafgaand – vraag tot uitstel

Standpunt van partijen

Verzoekster merkt in haar *wederantwoordnota* vooreerst op dat zij na het overmaken van de beslissing van de VUB amper zeven dagen de tijd heeft om een volledig onderzoek te doen om de schendingen van de VUB in haar dossier op te werpen. Zij verduidelijkt dat haar een procedurekalender werd overgemaakt op 7 januari 2019. Reeds tien dagen later moet een *wederantwoordnota* worden opgesteld waarin moet worden geantwoord op alle middelen van de VUB, die haar vijf dagen voordien werden overgemaakt. Daartoe moet verzoekster als nietjuriste kennis nemen van allerlei wettelijke bepalingen, haar daarvoor onbekend, evenals van de door de tegenpartij aangehaalde rechtspraak en moet zij eventueel bijkomende opzoekingen doen. Volgens haar is het onmogelijk om slechts een deel hiervan in deze zeer korte termijn te doen, *a fortiori* als werkstudent. Verzoekster wijst erop dat zij als rechtzoekende overigens niet verplicht kan worden een raadsman onder de arm te nemen.

Verzoekster stelt dat de korte proceduretermijnen ongetwijfeld zijn ingegeven om zeer snel zekerheid te bieden aan de student die zijn studies wil verderzetten. Verzoekster doet echter uitdrukkelijk afstand van deze zeer snelle rechtszekerheid en van de ordetermijnen. Zij wenst een grondige procedure, waarin zij haar rechten van verdediging ten volle kan doen gelden, met inbegrip van redelijke proceduretermijnen en -waarborgen.

Verzoekster verzoekt in eerste instantie dan ook om bijkomende termijnen om nota's uit te wisselen met de VUB, nadat een grondige studie van huidig dossier mogelijk is geweest. Volgens haar blijkt uit geen enkele bepaling van de Codex Hoger Onderwijs dat dit niet zou kunnen. Ze stelt dat de reden dat binnen deze zeer korte termijnen geen nieuwe middelen bijkomend kunnen worden opgeworpen ongetwijfeld ingegeven is om de rechten van verdediging van verwerende partij te vrijwaren. Ze benadrukt dat indien ook deze partij bijkomende termijnen krijgt om hierop te antwoorden, waartegen verzoekster alvast geen bezwaar heeft, er verder geen probleem kan zijn. Verzoekster wijst erop dat zij geen werkelijk nieuwe elementen wil toevoegen, maar ze wil slechts de tijd om de elementen die ze reeds in haar verzoekschrift met annex heeft aangehaald uit te werken.

In zoverre de Raad meent dat de toekenning van bijkomende termijnen niet mogelijk is, ziet verzoekster hierin een schending van artikel 6 EVRM, in samenlezing met artikel 10 en 11 van de Grondwet. Volgens verzoekster moet in voorkomend geval een prejudiciële vraag gesteld worden aan het Grondwettelijk Hof, die zij vervolgens ook formuleert.

Verzoekster heeft vervolgens nog opmerkingen bij de interne beroepsprocedure. Zij stelt dat zij geen informatie kreeg vanuit de VUB en als er al informatie was, dan was deze foutief. Volgens haar wordt niet betwist dat de rector haar naar de verkeerde dienst heeft doorverwezen. Dit indachtig, is het niet ernstig betwistbaar dat ook de vormvereisten en de overige bepalingen van het OER, met inbegrip van de termijnen, niet op dienstige wijze aan verzoekster waren bekendgemaakt. Verzoekster benadrukt dat geen enkel bewijs wordt voorgelegd waaruit blijkt dat zij, voorafgaand aan het intern beroep, van deze zaken in kennis werd gesteld. Ze stipt aan dat van het bestuur verwacht mag worden dat het de rechtsonderhorigen behoorlijk en volledig inlicht. Artikel 6 en 13 EVRM worden bovendien geschonden wanneer het voor de rechtszoekende niet redelijkerwijze mogelijk is om te weten hoe, waar en wanneer beroep moet worden ingesteld, waarbij moet worden gekeken naar de zaak *in concreto*.

Verzoekster vindt het niet ernstig dat nu, voor het eerst in graad van beroep voor de Raad, het OER wordt meegedeeld in een administratief dossier. Volgens haar blijkt uit het OER ook niet wanneer de interne beroepstermijn zou beginnen lopen. Verzoekster ontdekte pas achteraf dat de termijn om intern beroep in te stellen amper zeven kalenderdagen bedraagt. Deze termijn begint te lopen vanaf de beslissing tot weigering tot herinschrijving. Verzoekster benadrukt dat deze beslissing niet wordt betekend, noch per e-mail, noch per brief.

Daarnaast stelt verzoekster dat, in zoverre uit het OER al zou blijken of, hoe en wanneer de weigering tot herinschrijving wordt bekendgemaakt, evenals hoe en wanneer beroep kan worden ingesteld, op geen enkele wijze wordt aangetoond dat zij kennis zou hebben gehad van het OER. Verzoekster merkt op dat het niet teveel gevraagd zou zijn dat de student per e-mail op de hoogte zou worden gebracht van het bestaan ervan, of waar het precies wordt gepubliceerd, en welke de relevante bepalingen zijn. Dit geldt *a fortiori* voor de werkstudent, die zich wat dat betreft reeds in een meer kwetsbare positie bevindt ten opzichte van de gewone student.

Verzoekster is van mening dat niet alleen de termijn, maar ook de andere vormvereisten overdreven formalistisch zijn en ingaan tegen elk rechtsgevoel. Ze merkt op dat op geen enkele wijze wordt bewezen dat de vormvereisten waarmee het intern beroep moest worden aangetekend behoorlijk op voorhand aan haar werden bekendgemaakt. Verzoekster verwijst ook naar rechtspraak en stelt dat zowat alle rechtscolleges zich (terecht) verzetten tegen een overdreven formalisme. Het belangrijkste is dat het normdoel wordt bereikt, wat *in casu* het geval is. Volgens haar kon de instelling haar, ondanks een gebrek aan ondertekening van het intern beroep, immers identificeren. Verzoekster stipt ook aan dat alle correspondentie met de Raad voor de externe beroepsprocedure per e-mail verloopt, waardoor niet in te zien valt waarom een beroep, dat klaarblijkelijk werd ontvangen, niet per e-mail zou kunnen worden ingesteld. Ook omtrent haar identiteit is geen betwisting gerezen. Verzoekster benadrukt dat elk normdoel is bereikt.

Wat meer specifiek de termijn van zeven kalenderdagen waarbinnen het intern beroep moet worden ingesteld, betreft, stelt verzoekster dat het gaat om een zeer korte termijn, waarbinnen (1) een onderzoek van het dossier moet gebeuren, (2) de relevante bepalingen in de Codex Hoger Onderwijs, het OER en eventueel de rechtspraak van de Raad moeten worden gevonden, (3) eventueel een deskundige moet worden aangesproken en (4) een exhaustief beroepsschrift moet worden opgesteld. Verzoekster benadrukt daarbij dat ze een meer dan voltijdse professionele betrekking heeft.

Verzoekster merkt ook op dat de Raad in het kader van de externe procedure enkel mag nagaan of de beslissing regelmatig is, dan wel is genomen in overeenstemming met de beginselen van behoorlijk bestuur. De Raad is als dusdanig geen rechtscollege met volheid van rechtsmacht. Zij vraagt zich af in hoeverre een ernstig, gegrond, geïnformeerd verweer enigszins mogelijk is wanneer dan ook nog eens geen nieuwe argumenten voor de Raad mogen worden opgeworpen. Verzoekster wijst erop dat er op geen enkel niveau tijd noch ruimte is om, gelet op de zeer korte termijnen een exhaustief debat te voeren, waarbij de student voldoende tijd krijgt om geïnformeerd, voorbereid en weldoordacht zijn verdediging te organiseren. De procedure voor de Raad remedieert hier ook niet aan omdat hij niet ten gronde mag oordelen.

De Raad legt het verzoek tot uitstel ter zitting voor aan de raadsman van verwerende partij. Verwerende partij acht een uitstel niet aangewezen omwille van de redenen die verzoekster

aanhaalt. Verwerende partij benadrukt dat neerlegging van bijkomende stukken in de loop van de procedure enkel toegelaten is wanneer het gaat om nieuwe stukken met informatie waarover verzoekster nog niet eerder kon beschikken. Uitstel van een zaak enkel met het oog op het rechtzetten van onnauwkeurigheden of het aanvullen van het verzoekschrift is ook niet toegelaten.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat verzoekster in de wederantwoordnota een aantal principiële bezwaren formuleert inzake het verloop van de interne beroepsprocedure bij verwerende partij enerzijds en inzake de externe beroepsprocedure bij de Raad anderzijds. Verzoekster beroept zich ter zake op de schending van de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet, in samenlezing met de artikelen 6 en 13 van het EVRM. Ter zitting herhaalt verzoekster haar vraag om de behandeling van de zaak uit te stellen met het oog op het indienen van bijkomende nota's en stukken. Aan verwerende partij kan vervolgens de mogelijkheid worden geboden om hieromtrent standpunt in te nemen. Verwerende partij stelt ter zitting dat zij een uitstel omwille van de redenen die verzoekster aanhaalt niet aangewezen acht.

De grieven aangebracht in de wederantwoordnota raken aan de openbare orde en moeten ten gronde door de Raad worden onderzocht. Samengevat greeft verzoekster:

- (1) de voorgeschreven korte beroepstermijn van zeven kalenderdagen om een intern beroep in te stellen in het licht van de gebrekkige informatie die zij heeft ontvangen over de beroepsmogelijkheid (hoe, waar en wanneer) en haar rechten en de gebrekkige kennisgeving van de studievoortgangsbepaling;
- (2) samenhangend hiermee de overdreven strenge materiële vormvoorschriften voorgeschreven op straffe van onontvankelijkheid in het kader van het interne beroep, zonder dat rekening wordt gehouden met het bereikt zijn van het normdoel;
- (3) samenhangend hiermee de korte beroeps- en proceduretermijnen die voorgeschreven zijn in het kader van de externe beroepsprocedure waar bovendien is bepaald dat geen nieuwe grieven/stukken mogen worden aangebracht tenzij deze reeds opgenomen zijn in het verzoekschrift;
- (4) deze korte beroepstermijnen (gepaard gaande met gebrekkige informatie en kennisgeving en het overdreven formalisme) knellen des te meer nu verzoekster als werkstudent

is ingeschreven bij verwerende partij, en zich wat dat betreft reeds in een meer kwetsbare positie bevindt ten opzichte van de gewone student.

De Raad wijst op het betreffende decretale kader in de Codex Hoger Onderwijs dat hier aan de orde is. **“Art. II.283.**

De student die oordeelt dat een ongunstige studievoortgangsbepaling aangetast is door een schending van het recht, heeft toegang tot een interne beroepsprocedure, waarvan de vormen zijn vastgelegd in het onderwijs- en examenreglement.

De student stelt een verzoek tot heroverweging van de studievoortgangsbepaling in binnen een vervaltermijn van 7 kalenderdagen, die ingaat op:

1° in het geval van een examenbeslissing: de dag na deze van de proclamatie;

2° in het geval van een andere studievoortgangsbepaling: de dag na de kennisgeving van de genomen beslissing aan de student.

Het verzoek bevat een feitelijke omschrijving en motivering van de ingeroepen bezwaren.”

“Art. II.294.

§1. De beroepen bij de Raad worden ingesteld binnen een vervaltermijn van 7 kalenderdagen, die ingaat de dag na die van kennisgeving van de in artikel II.284, eerste lid bedoelde beslissing. (...)

§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

Het verzoekschrift vermeldt:

1° de naam en de woonplaats van de verzoeker. Wanneer woonplaatskeuze wordt gedaan bij de raadsman van de verzoeker, wordt dit in het verzoekschrift aangegeven;

2° de naam en de zetel van het bestuur;

3° het voorwerp van het beroep;

4° een feitelijke omschrijving en motivering van de ingeroepen bezwaren.

De student kan in de procedure voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen geen nieuwe bezwaren aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het

bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

§3. Het verzoekschrift wordt bij aangetekend schrijven overgemaakt aan de Raad. Een kopie van het verzoekschrift wordt tezelfdertijd bij aangetekend schrijven overgemaakt aan het bestuur.

Als datum van het beroep geldt de datum van postmerk.”

“Art. II.295.

§1. De verzoeker kan aan het verzoekschrift de overtuigingsstukken toevoegen die hij nodig acht.

De verzoeker kan naderhand slechts bijkomende overtuigingsstukken aan het dossier laten toevoegen, voor zover deze bij de opmaak van het verzoekschrift nog niet aan de verzoeker bekend waren. De verzoeker bezorgt in dat geval onverwijld een kopie van de bijkomende overtuigingsstukken aan het bestuur.”

De Raad wijst ook op de memorie van toelichting bij deze bepalingen.⁵ De Raad werd opgericht met het oog op een laagdrempelige, snelle en effectief rechtsherstel biedende beoordeling inzake studievoortgangsbetwistingen die de Raad overeenkomstig de aan zijn oprichting ten grondslag liggende motieven moet bieden. Uit deze stukken en ook uit de stukken bij de later uitgevoerde wijzigingen aan de decretale bepalingen blijkt het belang dat de decreetgever in het kader van deze studievoortgangsbeslissingen hecht aan (1) korte maar redelijke beroepstermijnen met het oog op een snelle rechtsbedeling, (2) het vermijden van overdreven formalisme in de proceduregang, (3) een duidelijke uiteenzetting van de bezwaren zonder dat een strikt juridische formulering is vereist, wat noodzakelijk is om het interne en externe beroep grondig en met respect voor de rechten van verdediging te kunnen behandelen.⁶

Het is binnen deze contouren dat de Raad conform de vaste rechtspraak ook dit beroep heeft getoetst.

⁵ Ontwerp van decreet betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *Parl.St.* VI.Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 24-25.

⁶ Ontwerp van decreet betreffende het Onderwijs XXVI, *Parl.St.* VI.Parl. 2015-2016, nr. 744/1, 48-49 en Ontwerp van decreet betreffende het Onderwijs XXVII, *Parl.St.* VI.Parl. 2016-2017, nr. 1146/1, 42.

Uit de wederantwoordnota leidt de Raad af dat verzoekster van oordeel is dat de aldus door de decreetgever uitgewerkte regeling op gespannen voet staat met de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet, zowel op zich genomen als in samenlezing met de artikelen 6 en 13 van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens, die de toegang tot de rechter waarborgen.

De Raad stelt vast dat, waar verzoekende partij in de onmogelijkheid om bijkomende termijnen toegekend te krijgen om verder nota's uit te wisselen een schending ziet van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, zij geen persoon of categorie van personen aanwijst ten aanzien van wie zij discriminatoir wordt behandeld. Verzoekster wijst enkel op een algemene wijze op andere bestaande procedures. Het staat niet aan de rechter om dat gemis in de prejudiciële vraagstelling zelf aan te vullen. Een gebrek aan concrete aanduiding van een ongelijke behandeling staat het stellen van een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof omtrent een toetsing aan de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in de weg.

Overigens is de Raad van oordeel dat verzoekende partij ook geen discriminatie ter zake kan opwerpen, aangezien het niet ter discussie staat dat de gewone rechter zijn bevoegdheid ten aanzien van 'studievoortgangsbetwistingen' heeft behouden. Die rechter kan dan weliswaar geen vernietiging uitspreken, maar wel een verbod op toepassing, en beschikt via de kortgedingprocedure, de procedure ten gronde en de voorlopige maatregelen van artikel 19 van het Gerechtelijk Wetboek over een ruim arsenaal om rechtsbescherming te bieden. Verzoekende partij had ervoor kunnen kiezen om te dagvaarden in kort geding of ten gronde met een verzoek om voorlopige maatregelen.

De Raad is ook van oordeel dat, in het licht van de volledigheid van voorliggend dossier, waarbij verzoekster haar grieven niet enkel in het verzoekschrift maar ook verder in een wederantwoordnota kon duiden, wat zij ook zeer uitgebreid heeft gedaan, *prima facie* de aangekondigde bijkomende stukken niet noodzakelijk zijn voor een juiste beoordeling in deze zaak.

De Raad treedt inzake het gevraagde uitstel verwerende partij bij en verwijst ook naar art. II.295, §1 van de Codex Hoger Onderwijs. Daar waar verzoekster erop lijkt te wijzen dat zij geen werkelijk nieuwe elementen wil toevoegen, maar bijkomende tijd wil om de in het

verzoekschrift met annex aangehaalde argumenten uit te werken, treedt de Raad verwerende partij bij in die zin dat uitstel van een zaak ook niet aangewezen is enkel met het oog om toe te laten de onvolledigheid van een verzoekschrift naderhand recht te zetten.

Wat het aspect van de tijdigheid van het intern beroep betreft, waar verzoekende partij doet gelden dat die termijn te kort is, moet de Raad ook vaststellen dat verzoekster geen duidelijke categorie van personen aanduidt ten aanzien van wie zij discriminatoir wordt behandeld. De Raad ziet ook niet in waarin de discriminatie zou bestaan. Er is dan ook geen mogelijkheid tot het stellen van een prejudiciële vraag ter zake. Zoals hogervermeld had verzoekster ervoor kunnen kiezen om te dagvaarden in kort geding of ten gronde met een verzoek om voorlopige maatregelen.

Wat artikel 23 van de Grondwet betreft, moet de Raad vaststellen dat recht op juridische bijstand niet hetzelfde is als recht op toegang tot de rechter. Verzoekster toont ook niet duidelijk aan waar haar recht op zelfontplooiing of haar recht op arbeid geschonden zou zijn door de vermelde proceduregang.

De Raad is van oordeel dat, in het licht van deze overwegingen, de in artikel 6 en 13 van het EVRM gewaarborgde toegang tot de rechter en het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel niet onredelijk worden ingeperkt door de Codex Hoger Onderwijs.

De Raad acht het niet noodzakelijk om deze door verzoekster ingeroepen schendingen voor te leggen aan het Grondwettelijk Hof alvorens uitspraak te kunnen doen. De zaak wordt in behandeling genomen.

V. Ontvankelijkheid - regelmatige uitputting van het intern beroep

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt, zoals de Raad recent reeds heeft overwogen (R.Stvb. 24 augustus 2018, nr. 4.376; R.Stvb. 14 september 2018, nr. 4.405), inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap.

De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep “*verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij*” de Raad (Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16). De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, RW 1999-00, 850).

De vraag of verzoekster op ontvankelijke wijze het intern beroep heeft ingesteld, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt in haar extern verzoekschrift enkel dat zij beroep aantekent tegen de beslissing van 25 oktober van de beroepsinstantie van verwerende partij. Zij voegt als bijlage een kopie van het intern beroepsschrift en de beslissing. Zij geeft aan dat ze bereid is om nadere uitleg te verschaffen als de mail niet duidelijk is. Verder formuleert zij in dit verzoekschrift geen specifieke grieven tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie, die haar beroep niet ontvankelijk heeft verklaard.

In haar *antwoordnota* stipt verwerende partij aan dat de interne beroepsinstantie het intern beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard, omdat het niet voldeed aan de in artikel 153, §1 OER 2017-2018 bedoelde (vorm)vereisten. Ze verduidelijkt dat de voorzitter van de interne beroepsinstantie het intern beroep van verzoekster onontvankelijk heeft verklaard, in de eerste plaats omdat het intern beroep buiten de in artikel 153, §1 OER voorziene vervaltermijn werd ingesteld. De e-mail waarmee intern beroep werd ingesteld werd immers maar verstuurd op 24 september 2018, terwijl verzoekster via haar puntenblad reeds op donderdag 13 september 2018 in kennis werd gesteld van de beslissing houdende de weigering tot herinschrijving. Volgens verwerende partij liep de termijn om een beroep in te stellen tegen deze beslissing af op 20 september 2018.

Verwerende partij merkt op dat de voorzitter van de interne beroepsinstantie daarnaast ook heeft vastgesteld dat het verzoekschrift waarmee verzoekster intern beroep instelde tegen de beslissing van de examencommissie niet per aangetekend schrijven doch louter per e-mail werd verzonden en daarenboven niet werd ondertekend. Verwerende partij benadrukt dat het intern beroep ook om die redenen onontvankelijk moest worden verklaard. De schending van één van deze materiële vormvereisten, die uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid zijn voorgeschreven is op zich immers reeds voldoende om tot de onontvankelijkheid van het intern beroep te moeten besluiten.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat zij geen informatie kreeg vanuit de VUB en als er al informatie was, dan was deze foutief. Volgens haar wordt niet betwist dat de rector haar naar de verkeerde dienst heeft doorverwezen. Dit indachtig, is het niet ernstig betwistbaar dat ook de vormvereisten en de overige bepalingen van het OER, met inbegrip van de termijnen, niet op dienstige wijze aan verzoekster waren bekendgemaakt. Verzoekster benadrukt dat geen enkel bewijs wordt voorgelegd waaruit blijkt dat zij, voorafgaand aan het interne beroep, van deze zaken in kennis werd gesteld. Ze stipt aan dat van het bestuur verwacht mag worden dat het de rechtsonderhorigen behoorlijk en volledig inlicht. Artikel 6 en 13 EVRM worden bovendien geschonden wanneer het voor de rechtzoekende niet redelijkerwijze mogelijk is om te weten hoe, waar en wanneer beroep moet worden ingesteld, waarbij moet worden gekeken naar de zaak *in concreto*.

Verzoekster vindt het niet ernstig dat nu, voor het eerst in graad van beroep voor de Raad, het OER wordt meegedeeld in een administratief dossier. Volgens haar blijkt uit het OER ook niet wanneer de interne beroepstermijn zou beginnen lopen. Verzoekster ontdekte pas achteraf dat de termijn om intern beroep in te stellen amper zeven kalenderdagen bedraagt. Deze termijn begint te lopen vanaf de beslissing tot weigering tot herinschrijving. Verzoekster benadrukt dat deze beslissing niet wordt betekend, noch per e-mail, noch per brief.

Daarnaast stelt verzoekster dat, in zoverre uit het OER al zou blijken of, hoe en wanneer de weigering tot herinschrijving wordt bekendgemaakt, evenals hoe en wanneer beroep kan worden ingesteld, op geen enkele wijze wordt aangetoond dat zij kennis zou hebben gehad van het OER. Verzoekster merkt op dat het niet teveel gevraagd zou zijn dat de student per e-mail op de hoogte zou worden gebracht van het bestaan ervan, of waar het precies wordt gepubliceerd, en welke de relevante bepalingen zijn. Dit geldt *a fortiori* voor de werkstudent, die zich wat dat betreft reeds in een meer kwetsbare positie bevindt ten opzichte van de gewone student.

Verzoekster is van mening dat niet alleen de termijn, maar ook de andere vormvereisten overdreven formalistisch zijn en ingaan tegen elk rechtsgevoel. Ze merkt op dat op geen enkele wijze wordt bewezen dat de vormvereisten waarmee het intern beroep moest worden aangetekend behoorlijk op voorhand aan haar werden bekendgemaakt. Verzoekster verwijst ook naar rechtspraak en stelt dat zowat alle rechtscolleges zich (terecht) verzetten tegen een overdreven formalisme. Het belangrijkste is dat het normdoel wordt bereikt, wat *in casu* het geval is. Volgens haar kon de instelling haar, ondanks een gebrek aan ondertekening van het intern beroep, immers identificeren. Verzoekster stipt ook aan dat alle correspondentie met de Raad per e-mail verloopt, waardoor niet in te zien valt waarom een beroep, dat klaarblijkelijk werd ontvangen, niet per e-mail zou kunnen worden ingesteld. Ook omtrent haar identiteit is geen betwisting gerezen. Verzoekster benadrukt dat elk normdoel is bereikt.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat artikel II.283 Codex Hoger Onderwijs ruime autonomie verleent aan de onderwijsinstellingen om de vorm van het intern beroep vast te leggen. Daaruit volgt dat onderwijsinstellingen in hun Onderwijs- en Examenreglement ontvankelijkheidsvereisten – al dan niet met sancties – kunnen vastleggen. De Raad merkt evenwel op dat deze autonomie niet onbegrensd is en dat hij toezicht houdt op de redelijkheid van de Onderwijs- en

Examenreglement en op de wijze van toepassing van ontvankelijkheidsvereisten in concrete zaken.

Artikel 153, §1 van het OER van verwerende partij bepaalt hoe een student intern beroep tegen een studievoortgangsbepaling kan aantekenen. Met betrekking tot de concrete beroepsmodaliteiten bepaalt artikel 153, §1 OER het volgende:

“(…) Het beroep moet worden ingesteld binnen een vervalltermijn van zeven kalenderdagen. Bij beroepen tegen examenbeslissingen gaat deze vervalltermijn in op de dag na de elektronische mededeling van de examenresultaten overeenkomstig art. 145. Bij de andere beroepen gaat deze vervalltermijn in op de dag na de kennisgeving van de beslissing.

(…)

Het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt ingediend bij de Voorzitter van de betrokken beroepsinstantie en dit op straffe van onontvankelijkheid van het beroep.”.

De Raad leest op het puntenblad van verzoekster volgende beslissing van de examencommissie (zie stuk 2 van verwerende partij):

“Inschrijving niet toegelaten 3

Opgelet! Je hebt dit academiejaar voor minder dan 75% van de opgenomen ECTS-credits een credit verworven, waardoor je niet aan je bindende voorwaarde hebt voldaan. Daarom wordt je herinschrijving voor deze opleiding geweigerd.”

Op dit puntenblad staan bovendien volgende beroepsmodaliteiten vermeld:

“Indien je meent dat deze studievoortgangsbepaling is aangetast door een schending van het recht, kan je tegen deze beslissing beroep aantekenen, en dit binnen een vervalltermijn van zeven kalenderdagen die ingaat op de dag na de elektronische mededeling van de examenresultaten, of voor andere beroepen op de dag na de kennisgeving van de beslissing. Het beroep wordt ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt ingediend bij de Voorzitter van de beroepscommissie van jouw faculteit (met de adresgegevens zoals hierna vermeld), en dit op straffe van onontvankelijkheid van het beroep. [...]”.

De Raad stelt vast dat de termijn voor het instellen van het intern beroep op dwingende wijze is geregeld door de decreetgever in artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs. Het betreft een vervaltermijn. Een laattijdig intern beroep is derhalve onontvankelijk. Gezien het een regel van openbare orde betreft, onderzoekt de Raad dit desnoods ook ambtshalve.

In casu betreft het voorwerp een maatregel van studievoortgangsbewaking en gaat de vervaltermijn van zeven kalenderdagen in de dag na de kennisgeving van de beslissing. Uit het dossier blijkt dat de kennisgeving van deze studievoortgangsbeslissing *in casu* op 13 september 2018 is gebeurd (zie stuk 2 van verwerende partij). De uiterste datum om een tijdig beroep in te stellen, is donderdag 20 september 2018. Verzoekster diende pas een intern beroep in op 24 september 2018 (zie stuk 3 van verwerende partij). De Raad moet derhalve concluderen dat het beroep *prima facie* niet tijdig is ingesteld.

De Raad onderzoekt vervolgens in welke mate er *in casu* sprake kan zijn van een overmachtssituatie die de laattijdigheid van de indiening van het beroep kan verschonen.

Overmacht is “een gebeurtenis die niets van doen heeft met verzoeker, en die niet voorzien, verhinderd of overwonnen kon worden.” (RvS 15 maart 2011, nr. 212.044, Gazan).

Pas in haar wederantwoordnota gaat verzoekster in op de inhoud van de interne beroepsbeslissing en stelt zij dat zij geen enkele informatie over de beroepsprocedure en modaliteiten, noch over het onderwijs- en examenreglement kreeg vanuit de VUB en dat de informatie die ze kreeg, foutief was. Verzoekster brengt geen stavingstuk aan om deze beweringen te staven.

De Raad merkt hierbij vooreerst op niet in te zien waarom verzoekster dit middel niet reeds in haar verzoekschrift voor de Raad heeft kunnen ontwikkelen. Er was *in fine* geen enkele reden voor verzoekster om dit middel niet binnen de aangegeven beroepstermijn in haar tijdig ingediend beroepsschrift op te nemen. Aangezien het inroepen van een gebrek aan informatie *an sich* evenmin aan de openbare orde raakt, kan verzoekster het niet meer op ontvankelijke wijze in de wederantwoordnota aanvoeren.

Ten overvloede kan de Raad niet anders dan vaststellen dat de beslissing van de examencommissie om een weigering tot herinschrijving in de opleiding aan verzoekster op te

leggen correct aan haar ter kennis werd gebracht via het puntenblad (zie stuk 2 van verwerende partij). Op dit puntenblad worden bovendien de beroepsmodaliteiten correct vermeld. De Raad stelt ook vast dat de bekendmaking van de resultaten wordt geregeld in de artikelen 145-147 van het OER.

Verzoekster kan aldus niet voorhouden niet op de hoogte te zijn geweest van de weigeringsbeslissing, noch van de wijze waarop intern beroep moet worden aangetekend. Daarnaast merkt de Raad op dat een student door de inschrijving een toetredingsovereenkomst sluit met het bestuur van de hogeronderwijsinstelling. Het bestuur bepaalt en wijzigt de algemene voorwaarden van de overeenkomst, die onder meer worden vastgelegd in het onderwijs- en examenreglement (zie artikel II.273 van de Codex Hoger Onderwijs). Het instellingsbestuur is ook verplicht om het onderwijs- en examenreglement (waarin de beroepsmogelijkheid en -modaliteiten zijn opgenomen) voor het begin van het academiejaar openbaar te maken en om ervoor te zorgen dat de student dit vanaf het ogenblik van inschrijving te allen tijde gemakkelijk kan raadplegen (artikel II.220 van de Codex Hoger Onderwijs). Verzoekster brengt geen elementen aan die zouden aantonen dat verwerende partij heeft verzaakt aan deze verplichting.

Verzoekster draagt in eerste instantie zelf de verantwoordelijkheid om de communicatiekanalen te raadplegen. Ook van een werkstudent kan worden verwacht dat hij participeert aan het academische leven van de universiteit en tenminste de gebruikelijke communicatiekanalen voor studenten raadpleegt, temeer daar de mededeling van het puntenblad de beroepstermijn doet aanvangen.

In zoverre verzoekster verwijst naar verkeerde informatie die haar zou zijn gegeven, moet de Raad vaststellen dat deze betrekking heeft op de mededeling van de beroepsmodaliteiten, in welk geval artikel 35 Openbaarheidsdecreet bescherming biedt. Zoals hoger aangegeven werden op het puntenblad de beroepsmogelijkheid en -modaliteiten evenwel vermeld. Voor zover verzoekster hier alludeert op een buitencontractuele fout, moet de Raad vaststellen dat hij niet bevoegd is. Alleszins is het vaste rechtspraak dat het OER deel uitmaakt van de contractuele verhouding tussen de student en de instelling. Verzoekster kan zich niet op onwetendheid ter zake beroepen.

De Raad is van oordeel dat de door verzoekster ingeroepen verschoning om de overschrijding van de vervalttermijn te verantwoorden niet op ontvankelijke wijze werd aangebracht voor de Raad, aangezien deze pas laattijdig in het kader van de wederantwoordnota werd ingeroepen. Bovendien overtuigen de argumenten van verzoekster ook ten gronde niet.

Het intern beroep werd terecht onontvankelijk verklaard wegens laattijdigheid.

Deze laattijdigheid, die een vervalttermijn betreft die decretaal is voorgeschreven, is *an sich in casu* een voldoende grond om tot de onontvankelijkheid van het intern beroep te besluiten. De overige vormvereisten die op straffe van onontvankelijkheid door verwerende partij zijn voorgeschreven, met name: het indienen van het intern beroep per aangetekend schrijven en het ondertekenen van het intern beroepsschrift, die verzoekster naar het oordeel van verwerende partij eveneens niet heeft nageleefd, moeten derhalve niet nader worden onderzocht.

De Raad kan zich niet verder buigen over de grond van de zaak, gezien het intern beroep niet regelmatig is ingesteld en uitgeput.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 4 maart 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.672 van 25 januari 2019 in de zaak 2018/648

In zake: Hicham ABDEDOU
Woonplaats kiezend te 1140 Evere
Van Waeyenberghstraat 5

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Alain François en Kristof Caluwaert
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 6 november 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 13 september 2018 waarbij aan de verzoekende partij de herinschrijving in de opleiding ‘Bachelor of Science in de industriële wetenschappen’ wordt geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 januari 2019.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Mauro Gisgand, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is sinds het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de industriële wetenschappen’. Op het einde van het academiejaar 2016-2017

wordt hem een bindende voorwaarde opgelegd. Vermits verzoeker op het einde van het academiejaar 2017-2018 niet heeft voldaan aan de bindende voorwaarde, wordt hem de verdere inschrijving in deze opleiding geweigerd.

Verzoekende partij stelde geen intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij aangetekend schrijven van 6 november 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij merkt op dat het verzoekschrift niet voldoet aan de in artikel II.294 van de Codex Hoger Onderwijs opgenomen vormvereisten. Overeenkomstig artikel II.294, §2, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs moet het verzoekschrift gedagtekend en, op straffe van nietontvankelijkheid, ondertekend worden door de verzoeker of diens raadsman.

Verwerende partij stelt vast dat verzoeker heeft nagelaten om het verzoekschrift te ondertekenen. Aangezien de Codex Hoger Onderwijs de ondertekening van het verzoekschrift voor de Raad op straffe van niet-ontvankelijkheid voorschrijft, zal de Raad met haar moeten vaststellen dat het beroep van verzoeker op niet ontvankelijke wijze werd ingesteld, en dit los van de vraag naar de ontvankelijkheid ratione temporis. Volgens verwerende partij wordt dit ook bevestigd in rechtspraak van de Raad. Het beroep van verzoeker is bijgevolg niet ontvankelijk.

Verzoeker gaat hierop in zijn *wederantwoordnota* niet in.

Beoordeling

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft met betrekking tot de indiening van een beroep bij de Raad het volgende voor:

§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

De ondertekening van een bij de Raad ingesteld beroep is door de decreetgever uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven.

De Raad stelt vast dat verzoekers verzoekschrift niet is ondertekend.

Het beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 25 januari 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris
De secretaris	De voorzitter

Freya Gheysen

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.673 van 25 januari 2019 in de zaak 2018/649

In zake: Hicham ABDEDOU
Woonplaats kiezend te 1140 Evere
Van Waeyenberghstraat 5

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Alain François en Kristof Caluwaert
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 14 november 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 13 september 2018 waarbij aan de verzoekende partij de herinschrijving in de opleiding ‘Bachelor of Science in de industriële wetenschappen’ wordt geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 januari 2019.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Mauro Gisgand, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is sinds het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Science in de industriële wetenschappen’. Op het einde van het academiejaar

2016-2017 wordt hem een bindende voorwaarde opgelegd. Vermits verzoeker op het einde van het academiejaar 2017-2018 niet heeft voldaan aan de bindende voorwaarde, wordt hem de verdere inschrijving in deze opleiding geweigerd.

Verzoekende partij stelde geen intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij schrijven bij de Raad ontvangen op 14 november 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij merkt op dat het verzoekschrift niet voldoet aan de in artikel II.294 van de Codex Hoger Onderwijs opgenomen vormvereisten. Overeenkomstig artikel II.294, §2, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs moet het verzoekschrift gedagtekend en, op straffe van nietontvankelijkheid, ondertekend worden door de verzoeker of diens raadsman.

Verwerende partij stelt vast dat verzoeker heeft nagelaten om het verzoekschrift te ondertekenen. Aangezien de Codex Hoger Onderwijs de ondertekening van het verzoekschrift voor de Raad op straffe van niet-ontvankelijkheid voorschrijft, zal de Raad met haar moeten vaststellen dat het beroep van verzoeker op niet-ontvankelijke wijze werd ingesteld, en dit los van de vraag naar de ontvankelijkheid *ratione temporis*. Volgens verwerende partij wordt dit ook bevestigd in rechtspraak van de Raad. Het beroep van verzoeker is bijgevolg niet ontvankelijk.

Verzoeker gaat hierop in zijn *wederantwoordnota* niet in.

Beoordeling

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft met betrekking tot de indiening van een beroep bij de Raad het volgende voor:

§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

De ondertekening van een bij de Raad ingesteld beroep is door de decreetgever uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven.

De Raad stelt vast dat verzoekers verzoekschrift niet is ondertekend.

Het beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 25 januari 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris
De secretaris	De voorzitter

Freya Gheysen

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.714 van 11 februari 2019 in de zaak 2018/650

In zake: xxx

Tegen: ERASMUSHOGESCHOOL BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door advocaat
Stijn Butenaerts
kantoor houdend te 1080 Brussel
Leopold II laan 180
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, bij de Raad geregistreerd op 16 november 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 november 2018 waarbij de weigering tot inschrijving bevestigd werd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 januari 2019.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Gautier De Wachter, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Sinds het academiejaar 2014-2015 is verzoeker bij verwerende partij ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de Toegepaste Informatica’.

Na afloop van het academiejaar 2016-2017 werd aan verzoeker een bindende voorwaarde opgelegd, omdat hij niet geslaagd was voor minstens 60% van de opgenomen studiepunten. Deze bindende voorwaarde hield in dat verzoeker in het navolgende academiejaar 2017-2018

moest slagen (credit of tolerantie) voor alle opgenomen opleidingsonderdelen die hij minstens een tweede keer volgt.

In het academiejaar 2017-2018 heeft verzoeker geen enkele credit verworven (0 van de 9 opgenomen studiepunten), waarvoor hij niet heeft voldaan aan de opgelegde bindende voorwaarde.

Verzoeker stelde op datum van 16 oktober 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 5 november 2018 werd de beslissing d.d. 2 oktober 2018 tot weigering van een volgende inschrijving, bevestigd.

De interne beroepsbeslissing stelde dat de leden van de beroepsinstantie vaststellen dat de bindende voorwaarde correct werd opgelegd na het academiejaar 2016-2017. Verzoeker slaagde voor minder dan 60% van de opgenomen studiepunten (24/62 studiepunten of 39%). De leden van de beroepsinstantie concluderen dat de bindende voorwaarde aldus reglementair, conform artikel 35 t.e.m. 38 uit het algemeen examenreglement 2016-2017, werd opgelegd. De bindende voorwaarde voor 2017-2018 was: *“De student moet slagen (credit of getolereerd) voor alle opgenomen opleidingsonderdelen die de student minstens een 2de keer volgt.”* De leden van de beroepsinstantie stellen vast dat verzoeker in 2017-2018 geen enkele credit (0/9) verworven heeft. Verzoeker voldeed dus niet aan de opgelegde bindende voorwaarde, waardoor de leden concluderen dat de weigering conform artikel 38 uit het algemeen examenreglement 2017-2018 werd uitgesproken.

De leden menen dat er weinig informatie is opgenomen in het verzoekschrift omtrent de redenen waardoor verzoeker niet heeft kunnen voldoen aan de bindende voorwaarden. Verzoeker voegt ook geen verdere bewijsstukken toe aan zijn dossier en meldt zelfs in het verzoekschrift dat hij zich niet meer herinnert hoe zijn psycholoog noemt. De leden menen daarenboven dat verzoeker in zijn verzoekschrift onvoldoende blijk van een herwonnen motivatie geeft.

De leden horen vervolgens mevrouw [G.], trajectbegeleider uit de opleiding Toegepaste Informatica en vragen of de bindende voorwaarden voldoende besproken werden met de student en op welke criteria de opleiding zich baseert om zulke dossiers positief of negatief te adviseren.

In het geval van verzoeker stelde de commissie voor studievoortgang vast dat hij geen enkele permanente evaluatie heeft meegedaan, dat hij geen enkele examenkans benut heeft, dat er geen externe factoren worden aangetoond, dat er een bijzonder lage studievoortgang was (76 SP op 4 jaar) en dat er geen blijk van motivatie werd gegeven.

De leden horen vervolgens verzoeker en vragen waarom de opleiding hem nog een tweede kans zou moeten geven. Verzoeker zegt dat hij pas in het tweede semester heeft ingeschreven, omdat hij twijfelde over zijn studiekeuze en omdat hij persoonlijke problemen had. Hij schreef in voor drie vakken die hij moest herkansen. Na de paasvakantie waren de persoonlijke problemen echter weer terug, waardoor hij na de paasvakantie niks meer heeft gedaan voor deze vakken. In de tweede zittijd was hij volledig bezig met zijn vakantiejob, waardoor hij niet meedeelde aan de examens. De leden vragen of verzoeker weet had van de bindende voorwaarden, waarop verzoeker aangeeft dat hij daar niet aan gedacht heeft en die vergeten was. Pas op 1 oktober heeft hij beseft dat hij niet meer kon inschrijven en heeft hij een verzoek tot heroverweging ingediend. Een lid vraagt of verzoeker zijn problemen in het voorjaar aan iemand uit de opleiding gemeld heeft, waarop verzoeker meldt dat hij de opleiding daar niet van op de hoogte heeft gebracht. Een lid stelt dat verzoeker reeds in de opleiding is ingeschreven sinds 2014-2015 en vraagt waarom het nu dit jaar wel goed zou gaan. Verzoeker stelt dat hij tijdens zijn vakantiejob een hernieuwde motivatie heeft opgedaan, omdat zijn vakantiejob goed verlopen is. Voordien was het lastiger met de motivatie. Een lid stelt dat de leden geen motivatie zien bij verzoeker. Men wil meer horen van verzoeker rond zijn motivatie en waarom het vorig jaar niet goed ging. Verzoeker zegt dat vorig jaar een slecht moment was, dat het beter ging na het zien van een psycholoog, dat zijn vakantiejob goed verlopen is en dat hij daardoor weer motivatie heeft gevonden. Zijn persoonlijke problemen maakten dat hij nooit 100% kon studeren.

De beroepsinstantie stelt vast dat de beslissing d.d. 02/10/2018 tot weigering van een volgende inschrijving gebeurde conform artikelen 35 t.e.m. 38 van het algemeen examenreglement. De beroepsinstantie is van mening dat de maatregel van studievoortgangsbewaking redelijk is, gezien verzoeker sinds zijn eerste inschrijving in 2014-2015 onvoldoende studievoortgang

heeft gemaakt. De beroepsinstantie is van mening dat verzoeker geen bijkomende elementen geeft waaruit zijn motivatie blijkt of waaruit men zou kunnen afleiden dat hij in 2018-2019 betere studieresultaten zal behalen. De beroepsinstantie is van mening dat verzoeker onvoldoende aantoont waarom niet voldaan kon worden aan de bindende voorwaarden in academiejaar 2017-2018. De beroepsinstantie beslist om voormelde redenen om de beslissing d.d. 02/10/2018 tot weigering van een volgende inschrijving te bevestigen.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 12 november 2018 en per aangetekend schrijven van 13 november 2018 aan verzoeker overgemaakt.

Verzoeker diende een verzoekschrift in bij de Raad, dat geregistreerd werd op 16 november 2018.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoeker zich in een enig middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, alsook de schending van de motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat de weigering tot inschrijving d.d. 12/11/2018 hem verrast heeft, gezien hij nooit had gedacht dat er na 31 oktober nog een dergelijke beslissing kon worden genomen. Verzoeker stelt dat hij nu geen opties meer heeft en van andere hogescholen te horen kreeg dat inschrijven na 31 oktober onmogelijk is.

Verzoeker stelt dat hij zich vorig jaar bij verwerende partij had ingeschreven voor het tweede semester. Doordat verzoeker persoonlijke problemen had tijdens het eerste semester, kon hij niet onmiddellijk inschrijven. Voordat hij zich heeft heringeschreven, is verzoeker met een

psycholoog gaan praten. Wanneer hij zich heringeschreven heeft, moest verzoeker blijkbaar op de hoogte zijn gebracht dat hij voor de opleidingsonderdelen die hij voor een tweede keer ging opnemen, absoluut diende te slagen. Verzoeker denkt dat hem dit nooit precies werd gemeld. Verzoeker was al voor een aantal opleidingsonderdelen geslaagd de voorbije jaren en heeft hier nooit over gehoord. Uiteindelijk zijn de persoonlijke problemen terug opgedoken gedurende het tweede semester en heeft verzoeker niet kunnen deelnemen aan de examens in eerste zittijd. Verzoeker geeft aan dat hij de hogeschool hiervan niet op de hoogte heeft gebracht, maar dat hij dit wel had moeten doen.

Intussen had verzoeker al een contract getekend bij Touring. Verzoeker geeft aan dat dit werk goed is verlopen en dat hij zeer goede feedback heeft gekregen. Verzoeker was op 2 juli begonnen, met het idee om zijn werk goed uit te voeren. Verzoeker heeft nooit aan school gedacht of gedacht dat hij in de periode dat hij werkte hij zou moeten slagen om zich opnieuw te kunnen inschrijven. Hij wilde gewoon goed werken tot half september en daarna weer een compleet en “normaal” jaar studeren, met de stimulans van zijn goede werkperiode. Gedurende deze periode heeft verzoeker op 11 juli een e-mail gekregen die hem eindelijk op de hoogte bracht dat hij absoluut moest deelnemen aan de tweede zittijd. Verzoeker stelt dat hij deze email echter nooit gelezen heeft, gezien hij gedurende de periode dat hij werkte niet alle e-mails van de hogeschool heeft gelezen. Ze hebben nooit gebeld, noch een e-mail gestuurd naar zijn persoonlijk mailadres, noch een brief gestuurd.

Uiteindelijk probeert verzoeker zich in september opnieuw in te schrijven. Hij gaat naar Ibamaflex (digitaal secretariaat) en daar stond “keuze richting schooljaar 2017-2018”. Dat was het voorbije academiejaar, op dat moment. Verzoeker krijgt ook e-mails die vermelden dat het hele systeem niet meer werkt en hij krijgt uurroosters per mail en via de website. Verzoeker kan zich op dat moment niet inschrijven en dacht dat het daaraan lag. Verzoeker kreeg e-mails met de boodschap dat men de situatie probeerde te verbeteren, maar hij heeft nooit op Ibamaflex of op een andere pagina gezien dat hij zich niet meer kon inschrijven omdat hij zijn “tweede kans” had gemist. Verzoeker wist dit pas op 1 oktober, wanneer zijn account afgesloten werd en hij niet meer kon inloggen. Volgens verzoeker was de communicatie heel slecht en was dit niet de eerste keer. Aan het begin van het academiejaar 2017-2018 probeerde verzoeker zich in te schrijven, vlak voor zijn persoonlijke problemen begonnen. Gezien verzoeker niet kon inloggen, stuurde hij een e-mail en werd hem gemeld dat hij aan factuur van het academiejaar

2016-2017 niet had betaald. Het was een factuur van maart of april en verzoeker stelt dat hij hier niet over vernomen had, zelfs geen e-mail via zijn account van de hogeschool. Iemand van het secretariaat had zelf toegegeven dat er slechte communicatie was. Wanneer hij de factuur heeft gekregen, heeft verzoeker deze onmiddellijk betaald, gezien de betaling nooit een probleem was.

Op 1 oktober kon verzoeker dus niet meer inloggen en hij stuurt onmiddellijk een e-mail. Hij krijgt als antwoord dat hij die dag een bericht moet sturen dat bewijst dat hij gemotiveerd is. Het was al laat en verzoeker moest snel iets sturen, omdat de werkuren bijna voorbij waren. Had verzoeker meer tijd gehad om een dergelijk bericht te sturen (zoals hij daarna heeft gestuurd), zou hij misschien niet in deze situatie verkeren. Op 2 oktober kwam men samen om over het bericht van verzoeker te overleggen. Men beslist dat zijn motivatiebericht niet voldoende aantoont dat verzoeker gemotiveerd is. Verzoeker krijgt de dag zelf of de dag nadien de bevestiging dat het niet voldoende was. Hij krijgt via een brief informatie over hoe hij daarover een klacht kan indienen. Verzoeker krijgt de aangetekende brief op 9 oktober, maar er was niemand thuis. De brief is pas op 10 oktober beschikbaar. Toen verzoeker de melding kreeg van b-post, had hij nooit gedacht dat het de brief van de hogeschool was. Verzoeker ging vervolgens op vrijdag 12 oktober de brief afhalen bij de post. Hij moest “binnen de 7 kalenderdagen” zijn klacht indienen. Na het weekend gaat verzoeker ter plaatse om zijn brief persoonlijk af te geven. Het weekend daarna heeft verzoeker nog altijd niets vernomen en stuurt hij een e-mail naar het secretariaat om te weten wat er precies is gebeurd en om te contactgegevens te krijgen van de persoon die zich met zijn zaak bezighoudt. Op maandag 22 oktober krijgt verzoeker een e-mail dat zijn brief begin vorige week goed ontvangen werd en dat men op 22 oktober ging nagaan of deze brief al dan niet ontvankelijk was. Op 23 oktober verneemt verzoeker per mail dat zijn brief ontvankelijk werd verklaard en dat hij op de hoogte zou worden gebracht, van zodra de datum van de beroepscommissie gekend is. Op 29 oktober ontvangt verzoeker een e-mail, met de melding dat de commissie op 5 november zal samenkomen over zijn dossier en dat verzoeker ook kan deelnemen aan deze vergadering. Gezien 5 november na afsluiting van de inschrijvingsperiode valt, dacht verzoeker dat het in orde was en dat zijn brief genoeg “motivatie aantoonde”. Dit blijkt echter niet zo te zijn, want op 12 november krijgt verzoeker een e-mail dat hij zich niet kan inschrijven bij verwerende partij.

Er wordt nog steeds gezegd dat verzoeker “niet genoeg motivatie aantoon”, maar hij was aanwezig op 5 november, hij had zich voor de deadline nergens anders ingeschreven, hij probeert zich sinds september in te schrijven, enzovoort. Volgens verzoeker is dit blijkbaar niet belangrijk en telt enkel het verleden, wat volgens hem niet oké is. Volgens verzoeker kan niemand bij verwerende partij weten hoe hij sinds juli veranderd is. Er wordt ook gesteld dat hij “onvoldoende aantoonde waarom niet voldaan kan worden de bindende voorwaarden in academiejaar 2017-2018”. Verzoeker stelt dat dit persoonlijk is en dat hij zelf heeft aangegeven dat hij liever niet in detail wou gaan. Volgens verzoeker heeft men hier ook nooit naar gevraagd.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat het verweer van verzoeker tegen de bestreden beslissing zich beperkt tot de uiteenzetting van twee beknopte argumenten/grievens. Verzoeker is enerzijds van oordeel dat er in de bestreden beslissing ten onrechte wordt vanuit gegaan dat hij diende te weten dat zijn herinschrijving voor de betreffende drie opleidingsonderdelen in het academiejaar 2017-2018 gekoppeld was aan bindende voorwaarden en dat hij derhalve diende te slagen voor deze opleidingsonderdelen welke hij voor een tweede keer volgt, teneinde te voldoen aan de opgelegde bindende voorwaarden. Verwerende partij kan dit evenwel niet in het minste bijtreden. Anderzijds meent verzoeker ook nog – evenzeer ten onrechte – dat de interne beroepsinstantie in haar beslissing d.d. 5 november 2018 geen rekening heeft gehouden met het feit dat de omstandigheden waarin verzoeker zich actueel bevindt gewijzigd zijn, waardoor hij thans wel degelijk meent voldoende blijk te geven van een hernieuwde motivatie om in het academiejaar 2018-2019 wél te slagen. Verwerende partij kan ook deze stellingname van verzoeker niet bijtreden. In dat verband wenst verwerende partij er ook nog aan te herinneren dat de toetsing door de Raad zich, krachtens zijn eigen vaste rechtspraak, beperkt tot de legaliteit van de bestreden beslissing: de Raad onderzoekt derhalve enkel of de beslissing op regelmatige wijze tot stand is gekomen en of ze niet kennelijk onredelijk is.

Voor wat de eerste grief betreft, wenst verwerende partij te benadrukken dat de stelling van verzoeker ter zake absoluut niet ernstig is en zodoende ook niet kan worden weerhouden. In tegenstelling tot hetgeen verzoeker meent te kunnen voorhouden, kan verzoeker – zoals overigens duidelijk blijkt uit de stukken van het administratief dossier – bezwaarlijk blijven betwisten dat de bindende voorwaarden hem niet werden meegedeeld en hij er bijgevolg ook geen kennis van kon hebben en hij daarvan ook zelfs nog nooit zou hebben gehoord. Vooreerst merkt verwerende partij op dat de aangehaalde redenen van verzoeker duidelijk op niets

gebaseerd zijn en dat verzoeker dienaangaande (ook naar aanleiding van de externe procedure) nog steeds geen enkel stavingstuk bijbrengt. Anderzijds stelt verwerende partij vast dat de door verzoeker aangehaalde argumentatie totaal indruist tegen de stukken van het administratief dossier, waaruit blijkt dat de betreffende bindende voorwaarden wel degelijk op afdoende wijze aan verzoeker ter kennis evenals ter herinnering werden gebracht. Verwerende partij verwijst ter zake in eerste instantie naar haar stuk II.A, met name het individueel rapport van verzoeker d.d. 13/09/2017 voor het academiejaar 2016-2017 dat na de tweede zitting aan verzoeker ter kennis werd gebracht en waarin de betreffende bindende voorwaarden uitdrukkelijk werden opgenomen, en dit overeenkomstig artikel 37 van het algemeen examenreglement 2016-2017 (stuk I.A). In dit individueel rapport van verzoeker werd uitdrukkelijk opgenomen dat er bindende voorwaarden werden opgelegd en dat verzoeker moest slagen voor alle opgenomen opleidingsonderdelen die hij minstens een tweede keer volgt.

Vervolgens werden deze bindende voorwaarden voor het volgende academiejaar aan verzoeker ter herinnering gebracht naar aanleiding van zijn inschrijving in het tweede semester van het academiejaar 2017-2018 voor het volgen van drie opleidingsonderdelen welke hij diende te hernemen, vermits hij daarvoor geen score had behaald in het voorgaande academiejaar 2016-2017. Dit blijkt met name duidelijk uit het inschrijvingscontract van verzoeker voor het academiejaar 2017-2018, waarin op p. 1 van het contract (zie stuk IV.B) voormelde ‘maatregel voor studievoortgangsbewaking’ (waarbij de bindende voorwaarden aan verzoeker worden opgelegd) uitdrukkelijk wordt herhaald. Voorts, nadat verwerende partij had vastgesteld dat verzoeker niet had deelgenomen aan de eerste zitting, werd verzoeker er bij e-mailbericht d.d. 10 juli 2018 (stuk IV.C) andermaal op gewezen dat de hem opgelegde bindende voorwaarden nog niet werden voldaan en dat hij bijgevolg alleszins dient deel te nemen aan de tweede zitting teneinde deze alsnog te kunnen voldoen. Tegelijk wordt verzoeker er in deze e-mail tevens voor gewaarschuwd dat de commissie voor bewaking van de studievoortgang na de tweede zitting kan beslissen om een volgende inschrijving te weigeren, indien hij niet aan bovenvermelde bindende studievoorwaarde heeft voldaan.

Gelet op het voormelde, kan verzoeker dan ook bezwaarlijk blijven volhouden dat zulks hem niet zou zijn meegedeeld en dat hij daarvan aldus geen kennis had gekregen. Het argument daarbij van verzoeker dat hij voormelde e-mail nooit gelezen heeft vermits hij tijdens zijn werkperiode niet omkeek naar zijn schoolmails, kan – voor zover dit al waar zou zijn – uiteraard

enkel en alleen aan verzoeker zelf worden verweten, doch niet aan verwerende partij. In tegenstelling tot hetgeen verzoeker voorhoudt, behoorde het niet toe aan verwerende partij om verzoeker daaromtrent ook nog eens op te bellen of hem dit ook nog eens per gewone post te bevestigen. Dit alles temeer, vermits verzoeker naar aanleiding van het afsluiten van het inschrijvingscontract academiejaar 2017-2018 ook nog eens uitdrukkelijk akkoord is gegaan en verklaard heeft om het e-mailadres dan aan hem door verwerende partij werd toegekend, te zullen consulteren of door te schakelen naar een persoonlijk e-mailadres teneinde de communicatie operatief te houden (zie p. 2 van stuk IV.B). Het feit dat verzoeker nagelaten heeft om dit te doen, kan aldus geenszins aan verwerende partij verweten worden.

Tenslotte, voor zover ook de argumentatie van verzoeker al waar zou zijn – met name dat het Ibamaflex-systeem (digitaal secretariaat) niet altijd naar behoren zou functioneren – doet ook dit argument geen enkele afbreuk aan het voormelde en stond dit verzoeker ook niet in de weg om desgevallend eerder telefonisch en/of per e-mail contact op te nemen met het secretariaat van verwerende partij, in plaats van een afwachtende houding aan te nemen tot 1 oktober 2018. Concluderend dient aldus te worden gesteld dat verzoeker wel degelijk en meermaals in kennis werd gesteld van het feit dat zijn herinschrijving voor de betreffende drie opleidingsonderdelen in het academiejaar 2017-2018 gekoppeld was aan bindende voorwaarden en dat hij derhalve diende te slagen voor deze opleidingsonderdelen die hij voor een tweede keer volgde. Daarenboven dient tevens nog te worden benadrukt dat verzoeker de betreffende aan hem opgelegde bindende studievoorwaarden op zich niet (en nu ook niet) betwist, doch enkel van oordeel is dat deze hem niet naar behoren ter kennis werden gebracht. Dit impliceert aldus ook dat verzoeker de bindende studievoorwaarden heeft aanvaard en dat deze ook definitief zijn geworden, bij gebreke aan betwisting ervan op het ogenblik dat deze aan verzoeker werden opgelegd.

Voor wat de tweede grief van verzoeker betreft, wenst verwerende partij te benadrukken dat zij evenmin de argumentatie van verzoeker ter zake kan bijtreden, met name dat verzoeker actueel wel degelijk meent voldoende blijk te geven van een hernieuwde motivatie om in het academiejaar 2018-2019 wel te slagen. De loutere mededeling van het feit dat verzoeker op de zitting van de interne beroepsinstantie d.d. 5 november 2018 aanwezig was, het feit dat hij zich ook niet voor 31 oktober 2018 heeft ingeschreven in een andere hogeschool en het feit dat hij inmiddels sinds juli 2018 veranderd is, volstaan uiteraard niet om de zogenaamde hernieuwde

motivatie in hoofde van verzoeker aannemelijk te maken. Voor het overige stelt verwerende partij vast dat verzoeker dienaangaande naar aanleiding van het extern beroep voor de Raad geen enkel ander bijkomend noch relevant argument naar voor kan schuiven teneinde alsnog zijn hernieuwde motivatie enige kracht te kunnen bijzetten. Daarnaast brengt verzoeker ook wat dit aspect betreft niet het minste stavingstuk bij teneinde zijn argumentatie te ondersteunen. In dat opzicht dient dan ook te worden benadrukt dat verzoeker er ook nu niet in slaagt aan te tonen dat de interne beroepsinstantie in haar beslissing d.d. 5 november 2018 ten onrechte zou hebben geoordeeld de beslissing d.d. 2 oktober 2018 tot weigering van een volgende inschrijving, te bevestigen.

Verzoeker blijft zich louter en alleen verschuilen achter persoonlijke redenen die hij zogenaamd liever niet aan verwerende partij wenst mee te delen en waarvan hij ook niet in het minste aannemelijk maakt dat deze persoonlijke redenen van dermate omvang waren waardoor het voor verzoeker onmogelijk was om deel te nemen aan de eerste en/of tweede zitting teneinde aan de opgelegde dwingende studievoorwaarden te kunnen voldoen. Het feit dat verzoeker zich zelfs de naam van de psycholoog niet meer kan herinneren bij wie hij op gesprek is gegaan, doet hieromtrent dan ook grote twijfels rijzen. Evenmin toont verzoeker op afdoende wijze aan dat die omstandigheden zich thans niet meer voordoen, waardoor hij in het volgende academiejaar 2018-2019 wél over de nodige motivatie zal beschikken en dus ook betere studieresultaten zal behalen. In de oorspronkelijke beslissing d.d. 2 oktober 2018 werd volgens verwerende partij door de commissie voor bewaking van de studievoortgang dan ook terecht overwogen dat uit het traject blijkt dat verzoeker onvoldoende gemotiveerd is, dat verzoeker geen blijk geeft van een hernieuwde motivatie, dat verzoeker geen afdoende argumentatie en motivering aanhaalt voor het niet slagen en het niet behalen van de bindende studievoorwaarde en dat verzoeker in de afgelopen vier academiejaren onvoldoende studievoortgang heeft geboekt.

Daaropvolgend, en na onderzoek van de door verzoeker ingediende klacht op 16 oktober 2018, heeft de interne beroepsinstantie vervolgens op 5 november 2018 evenzeer terecht geoordeeld dat de bindende voorwaarde correct werd opgelegd na academiejaar 2016-2017, gezien verzoeker slaagde voor minder dan 60% van de opgenomen studiepunten. De bindende voorwaarde werd aldus reglementair opgelegd, conform artikel 35 t.e.m. 38 uit het algemeen examenreglement 2016-2017. De trajectbegeleider uit de opleiding Toegepaste Informatica

geeft aan dat studenten via verschillende kanalen en op verschillende tijdstippen op de hoogte worden gebracht van de bindende voorwaarden en licht toe wat de criteria zijn waarop de opleiding zich baseert om zulke dossiers positief of negatief te adviseren. In het geval van verzoeker stelde de commissie voor studievoortgang vast dat hij geen enkele permanente evaluatie heeft meegedaan, dat hij geen enkele examenkans benut heeft, dat er geen externe factoren worden aangetoond, dat er een bijzonder lage studievoortgang was (76 studiepunten op vier jaar) en dat er geen blijkt van motivatie werd gegeven. Verzoeker werd tevens gehoord, en er werd hem gevraagd waarom de opleiding hem nog een tweede kans zou moeten geven, of hij weet had van de bindende voorwaarden, of hij zijn problemen in het voorjaar aan iemand uit de opleiding gemeld heeft, waarom het nu dit jaar wél goed zou gaan, waarom het vorig jaar niet goed ging en wat zijn motivatie is. De beroepsinstantie was van mening dat de maatregel van studievoortgangsbewaking redelijk is, gezien verzoeker sinds zijn eerste inschrijving in 2014-2015 onvoldoende studievoortgang heeft gemaakt, dat verzoeker geen bijkomende elementen geeft waaruit zijn motivatie blijkt of waaruit men zou kunnen afleiden dat hij in 2018-2019 betere studieresultaten zal behalen en dat verzoeker onvoldoende aantoont waarom niet voldaan kon worden aan de bindende voorwaarden in academiejaar 2017-2018. De beroepsinstantie beslist om deze redenen dan ook om de beslissing d.d. 02/10/2018 tot weigering van een volgende inschrijving, te bevestigen.

Uit het bovenstaande blijkt volgens verwerende partij onmiskenbaar dat de vraag van verzoeker tot herziening van de beslissing d.d. 2 oktober 2018 van de commissie voor bewaking van de studievoortgang op uitvoerige en grondige wijze werd onderzocht, waarbij verzoeker tevens werd gehoord. Daaropvolgend besluit de commissie evenwel dat er niet op de vraag/klacht van verzoeker kan worden ingegaan, vermits hij duidelijk onvoldoende studievoortgang heeft geboekt, hij geen bijkomende elementen aanreikt waaruit zijn hernieuwde motivatie kan worden afgeleid en hij evenmin op voldoende wijze aantoont waarom er niet voldaan kon worden aan de bindende voorwaarden in academiejaar 2017-2018. Er kan aldus door verzoeker niet ernstig worden betwist dat de interne beroepsinstantie haar beslissing op omstandige wijze heeft gemotiveerd, waaruit met name ter dege blijkt dat de argumentatie van verzoeker zoals uiteengezet in zijn klachtenbrief d.d. 16 oktober 2018 grondig werd onderzocht doch niet kon worden weerhouden, reden waarom de beslissing d.d. 2 oktober 2018 tot weigering van een volgende inschrijving terecht werd bevestigd. Verwerende partij wenst hierbij nogmaals te benadrukken dat verzoeker ook naar aanleiding van de externe procedure voor de Raad geen

enkele bijkomende argumentatie noch enige stukken ter zake bijbrengt die aan de verzuchtingen van de commissie tegemoetkomen en waaruit zou blijken dat de beslissing van de commissie in de gegeven omstandigheden niet redelijk was noch verantwoord zou zijn.

Middels de argumentatie zoals uiteengezet in zijn verzoekschrift, slaagt verzoeker er aldus niet in om aan te tonen dat de beslissing van de interne beroepsinstantie niet afdoende gemotiveerd, onzorgvuldig, dan wel kennelijk onredelijk zou zijn. Verzoeker mag in dat verband overigens niet verwachten dat de Raad zich in de plaats zou stellen van verwerende partij als onderwijsinstelling. Het enige middel is dan ook ongegrond.

Beoordeling

1. Verzoeker is sinds het academiejaar 2014-2015 ingeschreven bij verwerende partij in de bacheloropleiding ‘Toegepaste Informatica’. Hij wordt bij aanvang van het academiejaar 2018/2019 geweigerd om zich opnieuw in te schrijven. Uit zijn verzoekschrift kan worden afgeleid dat verzoeker zich beroept op de schending van het motiveringsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel.

De Raad schetst vooreerst de contouren waarbinnen hij de voorliggende studievoortgangsbepaling toetst. De Raad kan zich bij de beoordeling over de studievoortgang van een student niet in de plaats stellen van de bevoegde instanties van de onderwijsinstelling, maar gaat na of de bestreden beslissing niet onregelmatig tot stand is gekomen en of deze niet kennelijk onredelijk is. Deze appreciatiebevoegdheid van de Raad is niet anders wat voorliggende studievoortgangsbepaling betreft over het weigeren van een inschrijving als gevolg van een maatregel van studievoortgangsbewaking.

Inzake de door het decreet aan de instelling toegekende beoordelingsbevoegdheid om in de concrete gevallen die zich voordoen bindende voorwaarden op te leggen en een inschrijving te weigeren, heeft de Raad reeds in eerdere rechtspraak gesteld dat dit impliceert dat elk geval op zijn eigen merites moet worden onderzocht en beoordeeld, rekening houdend met de gegevens eigen aan de zaak. Het gegeven dat instellingen werken met in hun reglementering voorafgaandelijk uitgewerkte richtlijnen en beleidsregels wat de invulling van de bindende voorwaarden en de weigering van inschrijving betreft, doet daaraan geen afbreuk. Een

instelling moet voldoende rekening houden met de bijzondere omstandigheden waarin de student zich bevond bij het nemen van de betreffende studievoortgangsbeslissing. De student dient de beroepsinstantie evenwel tijdig en onderbouwd in kennis te stellen van de bijzondere omstandigheden.

In artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs, dat gradueel is opgebouwd, wordt het opleggen van bindende studievoorwaarden gekoppeld aan een minimaal te leveren relatieve studieprestatie (60% van de opgenomen studiepunten).⁷ Ingeval een student vervolgens niet voldoet aan deze bindende voorwaarden, kan het academiejaar nadien een inschrijving worden geweigerd. Voorliggende bepaling kan instellingsoverschrijdend werken, wat impliceert dat studenten die in een andere opleiding/instelling niet de decretaal bepaalde studie-efficiëntie behalen, ook onmiddellijk bij een nieuwe inschrijving onder bindende voorwaarden kunnen worden geplaatst.

In artikel II.246 Codex Hoger Onderwijs wordt ook bepaald dat een inschrijving van een student kan worden geweigerd indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren. Uit eerdere rechtspraak van de Raad blijkt dat in dit verband een verregaande motiveringsverplichting bij de instelling ligt, die de weigering van een bepaalde student ook mogelijk zal gronden op het reeds volledig afgelegde studietraject van de student.

Voorliggende studievoortgangsbeslissing betreft een weigering van inschrijving omdat verzoeker niet aan de opgelegde bindende voorwaarden heeft voldaan.

De Raad gaat vooreerst na of verwerende partij conform het decreet en de reglementaire bepalingen ter zake heeft gehandeld.

De Raad stelt vast dat het studietraject van verzoeker bij verwerende partij als volgt verliep (zie bijlage II.C van verwerende partij):

- Academiejaar 2014-2015: 21 studiepunten opgenomen, waarvan 6 behaald;
- Academiejaar 2015-2016: 47 studiepunten opgenomen, waarvan 39 behaald;

⁷ Art. II.246.

§1: "Het instellingsbestuur kan maatregelen van studievoortgangsbewaking nemen:

- Academiejaar 2016-2017: 62 studiepunten opgenomen, waarvan 24 behaald; -
Academiejaar 2017-2018: 9 studiepunten opgenomen, waarvan 0 behaald.

1° (...)

1°/1 indien een student geen 60% van de ingeschreven studiepunten verworven heeft een vorig academiejaar kan bij een nieuwe inschrijving aan eenzelfde of andere instelling een bindende voorwaarde opgelegd worden.

Deze bindende voorwaarden betreffen in beginsel geen evaluatie- en/of deliberatiecriteria die strenger zijn dan de regels die in de instelling algemeen gelden.

Het instellingsbestuur kan de studievoortgang van de student wel afhankelijk maken van een deliberatie door het orgaan of de persoon die verantwoordelijk is voor de bepaling van de studievoortgang.

Bij het niet naleven van deze bindende voorwaarde kan de student een volgend academiejaar geweigerd worden in dezelfde instelling waar de bindende voorwaarde is opgelegd;

2° indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden.” (§1 en 2 verv. bij OD XXV, art. IV.57, inw. 01.09.2015) §2 (...).

De Raad leest in het dossier dat verzoeker conform artikel 37 van het algemeen examenreglement (bijlage I.A van verwerende partij) bij aanvang van het academiejaar 2017/2018 een bindende voorwaarde opgelegd kreeg, omdat hij in het voorgaande academiejaar 2016-2017 geen 60% van de opgenomen studiepunten had verworven. Deze bindende voorwaarde hield in dat verzoeker in het navolgende academiejaar 2017-2018 moest slagen (of in aanmerking komen voor een tolerantie) voor alle opgenomen opleidingsonderdelen die hij minstens een tweede keer volgt.

Verzoeker behaalde in het academiejaar 2016-2017 24 van de 62 opgenomen studiepunten, wat overeenkomt met een studierendement van 38,71% en dus minder is dan de vereiste 60%.

Het is belangrijk dat studenten die niet akkoord gaan met een bindende voorwaarde dit reeds aankaarten op het ogenblik van het ‘opleggen’ van deze voorwaarde, zo niet wordt deze beslissing in principe definitief. Dit impliceert het aanvaarden van deze opgelegde voorwaarde. Het bindend karakter heeft tot gevolg dat het niet voldoen aan deze voorwaarde in principe *in se* een weigering van inschrijving het academiejaar nadien kan verantwoorden, tenzij er uitzonderlijke omstandigheden worden ingeroepen die kunnen verantwoorden waarom de student het afgelopen academiejaar niet aan deze bindende voorwaarden heeft kunnen voldoen.

Verzoeker heeft *in casu* de reglementair opgelegde bindende voorwaarden niet aangevochten, waardoor deze in principe een definitief karakter hebben gekregen. *Prima facie* kon verwerende partij verzoeker een volgende inschrijving in het academiejaar 2018-2019 dus weigeren, in het geval verzoeker niet voldeed aan de oplegde voorwaarden.

De Raad stelt inderdaad vast dat verzoeker in het academiejaar 2017-2018 van de 9 opgenomen studiepunten (drie opleidingsonderdelen, welke hij diende te hernemen) geen enkele credit heeft verworven. Hij nam niet deel aan de examens van de eerste en de tweede zittijd.

Conform het besluit van de commissie voor de bewaking van de studievoortgang (zie bijlage II.B van verwerende partij - individueel rapport) en in uitvoering van artikel 38 van het algemeen examenreglement (zie bijlage I.C van verwerende partij) werd bij aanvang van het academiejaar 2018-2019 de verdere inschrijving vervolgens geweigerd, omdat verzoeker niet had voldaan aan de bindende voorwaarden die hem werden opgelegd tijdens het academiejaar 2017-2018.

De Raad is van oordeel dat verwerende partij *prima facie* conform het decreet (zie voormeld artikel II.246 van de Codex Hoger Onderwijs) en artikel 38 van het algemeen examenreglement heeft gehandeld. De bindende voorwaarden werden immers correct opgelegd en aangezien verzoeker niet voldeed aan de opgelegde voorwaarden, werd hij vervolgens reglementair geweigerd. Uit het dossier blijkt dat verzoeker deze bindende voorwaarde destijds niet heeft aangevochten. Verzoeker stelt thans dat hij geen kennis heeft genomen van deze waarschuwing. De Raad onderzoekt dit middelonderdeel hierna bij het onderzoek naar de aangebrachte bijzondere omstandigheden.

2. De Raad onderzoekt vervolgens of de weigering tot inschrijving als gevolg van het niet voldoen aan de opgelegde bindende voorwaarden, *in casu* in het licht van de door verzoeker ingeroepen omstandigheden, ook de toets van de redelijkheid kan doorstaan, met andere woorden of er zich het afgelopen academiejaar bijzondere omstandigheden hebben voorgedaan die verschonen waarom verzoeker niet aan deze bindende voorwaarden heeft kunnen voldoen. Ingeval een student zich hierop beroept – zoals *in casu* – is het aan de interne beroepsinstantie om de ingeroepen omstandigheden te onderzoeken en hierop gemotiveerd te antwoorden.

De Raad is van oordeel dat bij deze beoordeling van een weigering tot inschrijving als gevolg van een maatregel van studievoortgangsbewaking, rekening moet worden gehouden met de door verzoeker geboekte studievoortgang – eventueel met de omstandigheden die een gebrek

aan studievoortgang kunnen verklaren – enerzijds, en met de informatie over de wijze waarop verzoeker in de toekomst meent een voldoende studievoortgang te kunnen boeken anderzijds.

De Raad leest in het dossier dat de verwerende partij na uitvoerig onderzoek en een mondelinge hoorzitting heeft geoordeeld dat de aangebrachte persoonlijke omstandigheden - deze kunnen zowel privé-gebonden zijn als betrekking hebben op het onderwijstraject - niet voldoende overtuigend waren om de weigeringsbeslissing te herzien.

Verzoeker beroept zich samengevat op volgende grieven:

- de bindende voorwaarde werd hem niet op afdoende wijze ter kennis gebracht;
- er werd geen rekening gehouden met zijn hernieuwde motivatie voor het academiejaar 2018-2019.

De grieven van verzoeker hebben in eerste instantie betrekking op het beweerde gebrek aan communicatie wat de opgelegde studievoortgangsmaatregel betreft. Aldus verzoeker werd hij niet op een gepaste wijze (noch bij aanvang, noch tijdens het academiejaar 2017-2018) op de hoogte gebracht van de studievoortgangsmaatregel en was hij bijgevolg niet verwittigd van de mogelijkheid tot een weigering in het huidige academiejaar 2018-2019 bij het niet behalen van de opgelegde bindende voorwaarde.

De Raad komt tot de volgende vaststellingen en overwegingen in dit verband:

- Verzoeker brengt noch in het interne noch in het externe beroepschrift een stavingstuk bij om deze grief - met name: dat hij niet op een gepaste wijze zou zijn ingelicht van zijn studievoortgangssituatie - te onderbouwen. Ook van de vermeende gebrekkige communicatie brengt verzoeker geen enkel bewijs aan. Het blijft bij loutere beweringen.
- Op het individueel rapport van verzoeker na afloop van het academiejaar 2016-2017 staat bij de vermelding ‘niet geslaagd’ duidelijk de opgelegde bindende voorwaarde vermeld en de voorwaarde om te slagen of getolereerd te worden voor alle voor de tweede keer opgenomen opleidingsonderdelen (zie bijlage II.A van verwerende partij).

- Ook naar aanleiding van de inschrijving van verzoeker in het tweede semester werd in zijn studiecontract (zie bijlage IV.B van verwerende partij) deze bindende voorwaarde in herinnering gebracht.
- Bij e-mailbericht van 10 juli 2018 (zie bijlage IV.C van verwerende partij) werd verzoeker nogmaals gewezen op de noodzaak om te slagen voor alle examens van de tweede zittijd en het risico van de inschrijvingsweigering.

De Raad acht het niet onregelmatig of onzorgvuldig om deze beslissing in eerste instantie via het gebruikelijke studenten e-mailadres te communiceren. Verzoeker werd bovendien ook in de loop van het academiejaar, bij de inschrijving voor het tweede semester, zoals elke student geconfronteerd met de regels die gelden in het kader van een inschrijving. Het mag verwacht worden van een student dat hij ook daadwerkelijk participeert aan de studentengemeenschap waar hij deel van uitmaakt door zijn inschrijving en op regelmatige basis dit informatiekanaal, alsook zijn studenten e-mail raadpleegt. Dat verzoeker tijdens zijn werkperiode zijn schoolmails niet heeft geraadpleegd, kan enkel aan hemzelf worden verweten en getuigt niet van een goede attitude en motivatie.

Verder stelt de Raad vast dat elke student bij zijn inschrijving een toetredingsovereenkomst aangaat met de instelling. Zoals bepaald wordt in de Codex Hoger Onderwijs (hierna: 'Codex') maakt dit reglement deel uit van de algemene voorwaarden van het studiecontract dat de student bij aanvang van zijn inschrijving aangaat. Het wordt openbaar gemaakt door de instelling en wordt geacht gekend te zijn door de student. Daarin zijn ook de studievoortgangsmaatregelen opgenomen (zie artikelen II.201, II.220 en II.273 van de Codex).

De Raad leest in de artikelen 35-38 van het toegevoegde algemeen examenreglement de - ook in het geval van verzoeker - toegepaste studievoortgangsmaatregel.

De bewering van verzoeker dat hij niet op gepaste wijze zou zijn gewaarschuwd, komt de Raad in het licht van deze vaststellingen en overwegingen niet overtuigend over. Verzoeker draagt in eerste instantie zelf de verantwoordelijkheid om de gebruikelijke communicatiekanalen te raadplegen. Verzoeker werd naar het oordeel van de Raad op een regelmatige en voldoende zorgvuldige wijze op de hoogte gebracht van de opgelegde studievoortgangsmaatregel, via diverse formele en niet formele kanalen.

Het middelonderdeel is niet gegrond.

Wat de grief van verzoeker betreft dat hij wel degelijk een hernieuwde motivatie heeft gevonden naar het academiejaar 2018-2019 toe, moet de Raad verwerende partij bijtreden. Noch in zijn intern, noch in zijn extern beroepschrift toont verzoeker overtuigend aan waarom dit het geval zou zijn. Het blijft opnieuw bij een loutere bewering, zonder dat deze aannemelijk wordt gemaakt. De gegevens (1) dat verzoeker aanwezig was op de zitting van de interne beroepsinstantie op 5 november 2018, (2) dat hij zich niet voor 31 oktober 2018 elders heeft ingeschreven en (3) dat hij veranderd is als gevolg van een succesvol verlopen vakantiejob, komen *an sich* ook de Raad niet voldoende overtuigend over.

Dat verzoeker om privacy-redenen niet dieper wenst in te gaan op zijn persoonlijke omstandigheden, is zijn volste recht. Aan de hand van de louter vage beweringen (verzoeker kan zelfs de naam niet aangeven van de psycholoog die hem heeft behandeld) wordt echter niet aangetoond dat verzoeker in het huidige academiejaar 2018-2019 wél met de goede ingesteldheid en gepaste studieattitude zijn studie zou verderzetten. Het is niet onredelijk dat verwerende partij dit niet als voldoende overtuigend heeft bevonden en heeft geoordeeld dat niet blijkt dat verzoeker voldoende gemotiveerd zou zijn om zich te herpakken.

De beslissing van de interne beroepsinstantie toont ook in voldoende mate aan dat de ingeroepen grieven van verzoeker werden onderzocht. Aan verzoeker werd ook tijdens de hoorzitting in het kader van het intern beroep nog uitgebreid de kans gegeven om zijn bijzondere omstandigheden verder toe te lichten.

De Raad komt verder wat het door verzoeker reeds afgelegde studietraject en zijn persoonlijke omstandigheden betreft tot de volgende vaststellingen en overwegingen.

Verzoeker vraagt om voor de vijfde maal in te schrijven voor een onderwijstraject dat een studieomvang heeft van in totaal 180 studiepunten, wat voor een normstudent een studiebelasting betreft van drie academiejaren. Verzoeker heeft echter over vier studie jaren heen in totaal slechts 76 studiepunten kunnen afwerken, waarbij hij vrijgesteld was voor 7 studiepunten (zie bijlage II.C van verwerende partij - studieoverzicht). Hij dient dus nog 104

studiepunten - wat bijna twee voltijdse jaartrajecten betreft - af te werken alvorens het diploma te kunnen verwerven.

De Raad wijst in eerste instantie op de memorie van toelichting bij onderwijsdecreet XXV, waar bij het gewijzigde artikel II.246 van de Codex⁸ aan de instellingen meer decretale mogelijkheden worden geboden om de studievoortgang van studenten sneller en strenger van dichtbij op te volgen en op een efficiënte manier te kunnen bewaken. In het bijzonder wenst de decreetgever de negatieve tendens naar studieverlenging in te perken. De decreetgever wil alle studenten de nodige kansen bieden op een eerste diploma in het hoger onderwijs. De decreetgever wijst ook op het belang van een redelijke ‘time to graduation’. Het voorzien in een aanbod van een flexibel traject houdt nog niet een vrijgeleide in voor studenten om al te lang hun studie vooruit te schuiven, zonder enige studievoortgang te boeken.

Verzoeker heeft het afgelopen academiejaar geen enkele studievoortgang geboekt. De Raad moet ook vaststellen dat verzoeker geen enkele overmachtssituatie kan aangeven om te verschonen dat hij de bindende voorwaarde niet heeft kunnen behalen. De persoonlijke omstandigheden welke verzoeker heeft ingeroepen, zijn vaag en niet onderbouwd. Verzoeker wijst in algemene bewoordingen op persoonlijke problemen, een vakantiejob...

De Raad moet echter concluderen dat deze omstandigheden *an sich* niet concreet verschonen waarom verzoeker niet heeft voldaan aan de opgelegde bindende voorwaarde. Verzoeker heeft de examens van de betrokken opleidingsonderdelen niet afgelegd tijdens de eerste en de tweede zitting, zonder hiervoor een overtuigende verschoningsgrond te kunnen voorleggen.

Verzoeker was uitdrukkelijk verwittigd dat, ingeval hij het afgelopen academiejaar niet voldeed aan de opgelegde bindende voorwaarde, hij zou geweigerd worden om nog verder in te schrijven. Als aan een bindende voorwaarde niet wordt voldaan dan wordt een student een volgend academiejaar geweigerd, tenzij hij/zij een overmachtssituatie kan aantonen. Overmacht is “een gebeurtenis die niets van doen heeft met verzoeker, en die niet voorzien, verhinderd of overwonnen kon worden”.⁹ De Raad moet echter vaststellen, zoals hoger aangeven, dat een dergelijke overmachtssituatie *in casu* niet wordt aangetoond door verzoeker.

⁸ Zie parlementaire voorbereiding: Ontwerp van decreet 325 (2014-2015) nr. 1

⁹ RvS 15 maart 2011, nr. 212.044, Gazan.

De Raad is van oordeel dat het reglementair en niet kennelijk onredelijk is om verzoeker, welke onder een bindende voorwaarde was ingeschreven en deze niet heeft behaald, de verdere inschrijving te weigeren.

Het beroep is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 11 februari 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.680 van 31 januari 2019 in de zaak 2018/657

In zake: xxx

Tegen: THOMAS MORE MECHELEN-
 ANTWERPEN bijgestaan en vertegenwoordigd
 door
 advocaat Tom Peeters
 kantoor houdend te 2018 Antwerpen
 Mechelsesteenweg 27
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 9 november 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 8 oktober 2018 en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 25 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 januari 2019.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster, mevrouw x, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Tom Peeters, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij was in de academiejaren 2014-2015, 2015-2016 en 2016-2017 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs’. In het

academiejaar 2017/2018 heeft zij haar opleiding verdergezet aan een andere hogeronderwijsinstelling. Met het oog op een nieuwe inschrijving in het academiejaar 2018-2019 nam verzoekster eind september 2018 opnieuw contact op met verwerende partij.

Verzoekster moet nog slagen voor vier opleidingsonderdelen. Ze wenste te informeren of zij deze opleidingsonderdelen allemaal in het academiejaar 2018-2019 zou kunnen opnemen. Aan verzoekster werd de toelating verleend om zich in te schrijven voor het opleidingsonderdeel “Basisstage”, maar zij mocht niet inschrijven voor de overige drie opleidingsonderdelen (“Uitdiepingsstage”, “Ingroeistage” en “PAV-stage”).

Verzoekende partij stelde op datum van 15 oktober 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 25 oktober 2018 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vooreerst vast dat de studente beroep aantekent tegen de beslissing van mevrouw [D.P.] om geen materiële vergissing toe te kennen voor de opleidingsonderdelen “Basisstage” en “PAV-stage”, die ze in het academiejaar 2016-2017 heeft afgelegd. Daarnaast tekent de studente beroep aan tegen de beslissing van mevrouw [D.P.] om de volgtijdelijkheid van de stages niet te laten vallen.

De interne beroepsinstantie is van oordeel dat dit beroep onontvankelijk is, wat beide onderdelen betreft. Het deel van het beroep dat slaat op de beweerdelijke materiële vergissing bij de “Basisstage” en “PAV-stage” is onontvankelijk omdat de student die zich wil beroepen op een materiële vergissing daarvoor overeenkomstig artikel 74 OER een formeel verzoek dient te richten aan de voorzitter van de examencommissie. Dergelijk verzoek niet ligt niet voor. Volgens de interne beroepsinstantie ligt er ook geen beslissing voor die zich uitspreekt over een materiële vergissing. De bestreden beslissing van mevrouw [D.P.] (e-mail van 8/10/2018) heeft immers geen betrekking op het al dan niet toekennen van enig gevolg aan een materiële vergissing. Deze beslissing had enkel betrekking op het al dan niet opheffen van de volgtijdelijkheid van het derde jaar. De interne beroepsinstantie benadrukt dat de student geen

nadelige beslissing inzake een materiële vergissing voorlegt. Het betreft evenmin een studievoortgangsbepaling in de zin van artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs.

Het deel van het beroep dat betrekking heeft op de volgtijdelijkheid is volgens de interne beroepsinstantie eveneens onontvankelijk. Ze wijst erop dat aan de studente geen inschrijving wordt geweigerd. De studente schreef zich dit academiejaar (2018-2019) in bij Thomas More op 19/10/2018. Volgens de interne beroepsinstantie wordt aan de studente ook niet geweigerd om een opleidingsonderdeel op te nemen. Aan haar wordt enkel geweigerd om af te wijken van vastgestelde volgtijdelijkheid. De interne beroepsinstantie stelt dat dit geen studievoortgangsbepaling of nadelige beslissing is waartegen een intern beroep mogelijk is.

Louter volledigheidshalve is de interne beroepsinstantie ook van oordeel dat dit beroep manifest ongegrond is, eveneens wat beide onderdelen betreft. Wat de volgtijdelijkheid betreft, stipt de interne beroepsinstantie aan dat de studente zich voorafgaand aan haar inschrijving (op 19/10/2018) uitvoerig heeft geïnformeerd over de volgtijdelijkheid. Reeds voor haar inschrijving werd (op 08/10/2018) duidelijk gesteld dat er in haar dossier niet zou worden afgeweken van de volgtijdelijkheid. De interne beroepsinstantie benadrukt dat duidelijk in de ECTS-fiches van de opleidingsonderdelen “Uitdiepingsstage”, “Ingroeistage” en “PAV-stage” te lezen staat dat er maar gestart kan worden aan deze opleidingsonderdelen op voorwaarde dat de credit voor de basisstage behaald was. Volgens de interne beroepsinstantie was de studente op voorhand dan ook zeer duidelijk op de hoogte van de duidelijke volgtijdelijkheidsvoorwaarden die de opleiding stelde. De interne beroepsinstantie is van oordeel dat dit een zeer duidelijke contractuele bepaling is, die de studente automatisch onderschreef toen ze zich aan de hogeschool inschreef.

Volgens de interne beroepsinstantie kan het feit dat de opleiding de duidelijke bepalingen uit de ECTS-fiche toepast haar niet verweten worden. Volgens het onderwijs- en examenreglement van Thomas More kan enkel de opleidingsmanager – *in casu* mevrouw [D.P.] – gemotiveerd én in het voordeel van de student een afwijking toestaan. De interne beroepsinstantie merkt op dat niet de toepassing van het onderwijs- en examenreglement, maar wel de afwijking ervan gemotiveerd moet worden, teneinde de gelijke behandeling van alle studenten te garanderen. De interne beroepsinstantie wijst er tot slot op dat volgtijdelijkheidseisen wel doordachte objectieve maatregelen zijn die alle lerarenopleidingen in Vlaanderen toepassen. Het zijn geen

middelen die willekeurig worden toegepast om wraak te nemen op studenten die ooit beroep instelden.

Ter zitting verduidelijkt de studente dat ze samen met haar zus enkel het telefoongesprek met mevrouw [D.P.] heeft opgenomen. Het persoonlijke onderhoud met mevrouw [D.P.] werd daarentegen niet opgenomen. De interne beroepsinstantie stelt vast dat mevrouw [D.P.] op haar beurt verklaart dat deze opname gemaakt werd zonder dat de studente haar hiervan aan het begin van het telefoongesprek op de hoogte bracht en zonder haar toestemming voor de opname te vragen. Het maken van opnames in dergelijke omstandigheden is volgens de interne beroepsinstantie in strijd met artikel 82, §2 OER. Zij kan dan ook geen rekening houden met dergelijke opnames.

Wat de materiële vergissing betreft, stelt de interne beroepsinstantie vast dat de studente aan de hand van beoordelingsformulieren die in het academiejaar 2017-2018 gebruikt werden tracht aan te tonen dat er in het academiejaar 2016-2017 een materiële vergissing is gebeurd. De interne beroepsinstantie begrijpt niet hoe formulieren uit het academiejaar 2017-2018 een vergissing in het academiejaar 2016-2017 kunnen bewijzen. De studente was zelfs niet ingeschreven in Thomas More in het academiejaar 2017-2018.

Waar de studente stelt dat de beweerdelijke vergissing eruit zou bestaan dat beoordelingsformulieren van het tweede jaar gebruikt werden voor studenten uit het derde jaar, stipt de interne beroepsinstantie aan dat het haar niet duidelijk is hoe een beweerdelijke beoordeling aan de hand van een verkeerd document van studenten in het derde jaar in het academiejaar 2017-2018 een materiële vergissing kan aantonen van een studente uit een lager jaar in het academiejaar 2016-2017.

De interne beroepsinstantie merkt ten slotte op dat de studente reeds in haar intern en extern beroep in de zomer van 2017 zeer uitvoerig heeft aangevoerd dat de evaluatiecriteria niet correct waren. Dit werd uitgebreid bekeken en telkenmale werd vastgesteld dat de beoordeling correct was verlopen.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 2 november 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 9 november 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

V. Ontvankelijkheid - regelmatige uitputting van het intern beroep

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt, zoals de Raad recent reeds heeft overwogen (R.Stvb. 24 augustus 2018, nr. 4.376; R.Stvb. 14 september 2018, nr. 4.405), inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap.

De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep “*verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij*” de Raad (Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16). De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, RW 1999-00, 850).

De vraag of verzoeker op ontvankelijke wijze het intern beroep heeft ingesteld, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt vooreerst dat zij niet te laat is gehoord door de interne beroepsinstantie in de zin van de proceduretermijnen die decretaal bepaald zijn, maar zij benadrukt dat zowel de interne beroepsinstantie als de Raad in het academiejaar 2016-2017 van mening waren dat haar hoorrecht niet geschonden was en dat een snelle reactie in haar voordeel was. Nu heeft zij op 15 oktober 2018 een interne beroepsprocedure opgestart en heeft zij pas op 2 november 2018 een antwoord ontvangen. Hierdoor werd het zo goed als onmogelijk voor verzoekster om haar basisstage in het eerste semester te lopen.

Verder is verzoekster van mening dat de interne beroepsinstantie selectief is in de wijze waarop zij het OER leest wat betreft het verzoek om een materiële vergissing in te dienen. Zo diende verzoekster conform artikel 74 van het OER een formeel verzoek te richten aan de voorzitter van de examencommissie, wat niet voorligt. Volgens verzoekster kan de docent dit ook doen. Het is haar bedoeling dat zowel mevrouw [T.] als mevrouw [G.] de fout vaststellen en dat zij het formeel verzoek richten aan de voorzitter van de examencommissie. Als zij dit weigeren, kan verzoekster wederom een interne beroepsprocedure starten. Verzoekster benadrukt ook dat het feit dat zij in haar beroepsprocedure vraagt om een materiële vergissing toe te kennen een logisch gevolg is gezien de uitspraak die mevrouw [D.P.] heeft gedaan (*“je hebt ons een zaak aan de laars gelapt – de collega’s vonden het niet fijn dat je naar de Raad ging”*). Volgens verzoekster blijkt hieruit dat zij nooit eerlijk zou worden beoordeeld. De enige optie is dat verwerende partij een onderzoek instelt naar mevrouw [G.], naar de betrokken docenten en naar het departementshoofd.

Verzoekster merkt daarnaast op dat haar wel degelijk wordt geweigerd om een opleidingsonderdeel op te nemen. Ze mag immers de opleidingsonderdelen “Ingroeistage” en “Uitdiepingsstage” niet opnemen. Zij heeft deze opleidingsonderdelen bovendien nog niet eerder opgenomen. Volgens verzoekster kan deze beslissing het voorwerp uitmaken van een ontvankelijk beroep bij de Raad. Aangezien zij een individueel traject heeft, is het ook niet ondenkbaar dat ze zich hiervoor wil inschrijven. Zij weet dat de stages per academiejaar worden georganiseerd, maar in het kader van nieuwe feiten (studenten van het derde jaar die afstuderen

met competenties van het tweede jaar en dezelfde docente die een andere student wil nekken) vroeg ze om hiervan af te wijken. De hogeschool kan blijkbaar immers soepel omgaan met de regels als zij dat willen. Ze wil dat ook voor haar de beste oplossing wordt aangereikt.

Vervolgens stelt verzoekster dat zij helemaal geen toestemming moet vragen aan mevrouw [D.P.] of zij akkoord gaat met het opnemen van het telefoongesprek waarin de inhoud van het persoonlijk onderhoud opnieuw aan bod was gekomen. Verzoekster benadrukt dat ze geen andere mogelijkheden heeft om te bewijzen dat mevrouw [D.P.] haar met vooringenomenheid benadert. Volgens haar is de interne beroepsinstantie ook selectief in het lezen van artikel 82 van het OER, waarin enkel wordt bepaald dat onderwijsactiviteiten en evaluaties niet mogen worden opgenomen. Verzoekster merkt op dat het hier niet gaat over administratieve handelingen en gesprekken rond inschrijvingsmogelijkheden. Zij verwijst ook naar artikel 82, §4 van het OER (*“Personen die frauduleus documenten van Thomas More namaken, zullen gerechtelijk vervolgd worden.”*) en ze stelt dat de hogeschool zelf heeft gefraudeerd met documenten. Zij heeft namelijk toegestaan dat eindbeoordelingsformulieren van stages van een tweede jaar die gebruikt werden om stages van een derde jaar te beoordelen te behouden, hoewel deze studenten hierdoor afstuderen zonder dat is vastgesteld dat zij beschikken over de juiste competenties en vaardigheden.

Verzoekster wil de Raad er ten slotte ook nog aan herinneren dat haar klacht wegens discriminatie tot op heden door geen enkele instelling werd onderzocht. Ze merkt nog op dat mevrouw [D.] tijdens de hoorzitting van de interne beroepsinstantie had gevraagd waarom verzoekster naar de Thomas More Hogeschool komt. Verzoekster stelt dat zij mevrouw [D.] persoonlijk is geworden in plaats van naar de inhoud van haar boodschap te luisteren.

Verwerende partij stelt in haar *antwoordnota* dat het extern beroep onontvankelijk is ten aanzien van de weigering om op basis van een beweerde materiële vergissing een herziening te vragen van een examenbeslissing uit het academiejaar 2016-2017. Ze benadrukt dat een rechtzetting van een materiële vergissing overeenkomstig artikel 74 van het OER formeel moet worden aangevraagd bij de voorzitter van de examencommissie. Dergelijke aanvraag werd nooit ingediend. Er werd ook geen examencommissie samengeroepen die daarover een beslissing heeft genomen. Volgens verwerende partij heeft de e-mail van mevrouw [D.P.] van 8 oktober 2018 waarnaar verzoekster verwijst, geen betrekking op de rechtzetting van een

materiële vergissing, maar ging het enkel over de vraag tot afwijking van de volgtijdelijkheidsvoorwaarden van de stages. Er bestaat geen nadelige beslissing inzake een materiële vergissing, zodat de interne beroepsinstantie terecht de onontvankelijkheid heeft vastgesteld. Verwerende partij merkt op dat verzoekster hiertegen ook geen middel inroept. Ten overvloede stipt verwerende partij nog aan dat het niet de bedoeling kan zijn dat verzoekster nogmaals een betwisting zou kunnen voeren over een studievoortgangsbepaling, waartegen reeds in 2017 zowel een interne als een externe beroepsprocedure werd gevoerd.

Volgens verwerende partij is het extern beroep eveneens onontvankelijk in de mate waarin verzoekster een afwijking heeft gevraagd ten aanzien van de volgtijdelijkheid, met name de vereiste om te slagen in de basisstage alvorens de PAV-stage te kunnen starten. Ten onrechte stelt verzoekster dat er sprake zou zijn van een studievoortgangsbepaling overeenkomstig artikel I.3, 69°, g: *“het weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het contract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven”*. Verzoekster heeft zich eerder in het academiejaar 2016-2017 als eens ingeschreven voor de PAV-stage. Ten overvloede merkt verwerende partij op dat een vraag tot afwijking van de volgtijdelijkheidsvoorwaarden niet gelijk te stellen is met een weigering tot opname van een opleidingsonderdeel en dus ook geen studievoortgangsbepaling is die het voorwerp kan uitmaken van een extern beroep bij de Raad.

Waar verzoekster stelt dat zij te laat werd gehoord door de interne beroepsinstantie, verduidelijkt verwerende partij dat zij overeenkomstig artikel II.284 Codex Hoger Onderwijs een beslissing moest nemen binnen twintig kalenderdagen te rekenen vanaf de dag na het instellen van het intern beroep op 15 oktober 2018, zijnde uiterlijk tegen 5 november 2018. De beslissing werd reeds op 2 november 2018 aan verzoekster ter kennis gebracht. Volgens verwerende partij is het in die optiek geenszins onredelijk dat verzoekster met het oog op de beslissing werd gehoord op 25 oktober 2018. Aanvullend merkt verwerende partij op dat er niet in te zien valt wat verzoekster met deze grief wil bereiken.

Vervolgens benadrukt verwerende partij dat het maken van opnames, zeker wanneer dit gebeurt zonder voorafgaande aankondiging of goedkeuring, niet toegelaten is overeenkomstig artikel 82, §2 van het OER. Het maakt ook een schending uit van de privacy. Verwerende partij wijst erop dat dergelijk bewijs niet is toegelaten. Volgens verwerende partij geeft verzoekster veeleer

zelf blijk van vooringenomenheid ten aanzien van de hogeschool en haar medewerkers – daar waar zij de vooringenomenheid van mevrouw [D.P.] wil aantonen aan de hand van dergelijke gesprekken – door reeds vooraf te beslissen om gesprekken op te nemen, uitgaand van een vooraf reeds verondersteld vermoeden van partijdigheid, waarrond verzoekster dan poogt om een beroepsprocedure uit te bouwen. Verwerende partij vindt dergelijke praktijken hoogst laakbaar.

Verder is verwerende partij van mening dat verzoekster ten aanzien van de door haar ingeroepen materiële vergissing in gebreke blijft aan te tonen waaruit de materiële vergissing zou hebben bestaan. Verwerende partij verwijst naar wat de interne beroepsinstantie hieromtrent heeft gesteld. Ten overvloede merkt zij op dat de argumentatie van verzoekster, gesteund op beweerde maar niet bewezen discriminatie en partijdigheid, ten gronde bezwaarlijk kan worden beschouwd als een “materiële vergissing”.

Verwerende partij verwijst ten slotte naar wat de interne beroepsinstantie omtrent de vraag tot afwijking van de volgtijdelijkheid heeft gesteld. In de mate waarin de Raad toch van oordeel zou zijn dat er sprake is van een weigering tot opname van een opleidingsonderdeel, wijst verwerende partij er bijkomend op dat zij naast de naleving van de reglementaire voorschriften enkel dan rekening kan houden met bijzondere omstandigheden, wanneer de student tijdig en onderbouwd kennis geeft van dergelijke bijzondere omstandigheden. Verwerende partij benadrukt dat verzoekster echter heeft nagelaten om enige bijzondere omstandigheid in te roepen en te onderbouwen. Het loutere feit dat verzoekster een geïndividualiseerd traject volgt en dat zij geconfronteerd wordt met een langere studiekeerperiode is op zich alleszins geen voldoende reden om af te wijken van de volgtijdelijkheid. Verwerende partij merkt op dat, zelfs indien verzoekster dit academiejaar zou kunnen genieten van de uitzondering om toch reeds tot de PAV-stage te worden toegelaten, zij in het volgende academiejaar nog de ingroeistage en de uitdiepingsstage moet voltooien. Deze uitzondering is echter niet meer aan de orde aangezien verzoekster heeft nagelaten om de basisstage op te starten. Verwerende partij stipt nog aan dat beweerde maar niet bewezen discriminatie in het verleden evenmin een grondslag is om een afwijking van volgtijdelijkheidsvoorwaarden te verkrijgen.

Beoordeling

De Raad wenst vooreerst op te merken dat voor zover de grief van verzoekster een algemene klacht betreft waarmee zij wenst aan te kaarten dat zij door verwerende partij wordt gediscrimineerd, deze klacht *an sich* niet ten gronde door de Raad kan worden beoordeeld. De Raad is hiertoe niet bevoegd. Verzoekster dient voor deze klacht de geëigende – al dan niet juridische – proceduregang te volgen. De grieven van verzoekster waarin zij aanklaagt dat zij ongelijk en partijdig werd behandeld en werd gediscrimineerd moet de Raad enkel onderzoeken in de mate dat zij direct gelinkt kunnen worden aan een studievoortgangsbepaling waarvoor de Raad bevoegd is.

De eerste grief van verzoekster betreft de rechtzetting van een materiële vergissing die te maken heeft met de beoordeling van een stage-opleidingsonderdeel dat verzoekster in het academiejaar 2016-2017 heeft gevolgd. De Raad begrijpt uit het dossier dat verzoekster een materiële fout wenst aan te klagen bij de beoordeling van medestudenten voor een stage-opleidingsonderdeel tijdens het academiejaar 2017-2018. Volgens verzoekster zijn de medestudenten beoordeeld op basis van beoordelingsformulieren van het tweede studiejaar, die dus niet van toepassing waren op het betreffende niveau van het bewuste stage-opleidingsonderdeel, met name het derde studietraject. Door deze materiële fout werd zij benadeeld bij de beoordeling in het academiejaar 2016-2017 en werd zij niet op een gelijke wijze behandeld.

Nog daargelaten of deze beweringen op enige wijze worden gestaafd of op dit ogenblik nog betrokken kunnen worden op de examenbeslissing die ten aanzien van verzoekster in het academiejaar 2016-2017 werd genomen, treedt de Raad verwerende partij bij wat de bevoegdheid inzake materiële vergissingen betreft. De Raad verwijst hiervoor naar de Codex Hoger Onderwijs. In artikel II.282 wordt de procedure in het kader van materiële vergissingen geregeld:

“Het onderwijs- en examenreglement bepaalt de wijze waarop studievoortgangsbepalingen worden herzien, wanneer deze zijn aangetast door materiële vergissingen die worden vastgesteld binnen een vervaltermijn van 10 kalenderdagen na de dag waarop deze zijn genomen.”.

De artikelen II.283 en II.284 hebben vervolgens betrekking op het intern beroep dat voorafgaat aan de studievoortgangsbepaling waarvoor de Raad bevoegd is, zoals bepaald in artikel I.3.69° van de vermelde Codex.

De inroeping van een materiële vergissing betreft *an sich* geen studievoortgangsbepaling waarvoor de Raad bevoegd is. Artikel 74 van het OER van verwerende partij (zie stuk 13 van verwerende partij) geeft uitvoering aan art. II.282 van de Codex Hoger Onderwijs. Uit het dossier blijkt niet dat verzoekster overeenkomstig artikel 74 van het OER formeel de materiële beslissing heeft aangekaart bij de voorzitter van de examencommissie. Uit het dossier blijkt evenmin dat de examencommissie hieromtrent een beslissing heeft genomen.

Voor zover deze grief kan worden begrepen als een onderdeel van een betwisting van een examenbeslissing daterend van het academiejaar 2016-2017 waarbij verzoekster niet geslaagd werd verklaard, stelt de Raad vast dat deze examenbeslissing reeds het voorwerp is geweest van een interne en externe beroepsprocedure waarvoor intussen reeds met kracht van gewijsde een arrest is geveld.¹⁰

De Raad stelt ten overvloede dat het gelijkheidsbeginsel niet zover gaat dat een student ook aanspraak kan maken op eenzelfde onregelmatige behandeling die een andere student te beurt is gevallen (zie ook eerdere rechtspraak: R.Stvb. 13 augustus 2009, nr. 2009/048).

Met haar tweede grief vraagt verzoekster *in fine* de toelating om zich in het academiejaar 2018-2019 gecombineerd te mogen inschrijven voor alle resterende opleidingsonderdelen. *In casu* betreft haar verzoek een combinatie van inschrijving van het opleidingsonderdeel “Basisstage” uit het tweede studietraject met de overige drie opleidingsonderdelen (“Uitdiepingsstage”, “Ingroeistage” en “PAV-stage”) uit het derde opleidingstraject. In totaal gaat het om 34 studiepunten.

Verzoekster wordt initieel enkel ingeschreven voor de basisstage (zie stuk 9 van verwerende partij). Voor alle opleidingsonderdelen uit het derde studietraject wordt zij niet toegelaten omwille van organisatorische redenen en de toepassing van de geldende volgtijdelijkheidsregels (zie stuk 7 van verwerende partij).

¹⁰ R.Stvb. 22 augustus 2017, nr. 3.724.

De Raad stelt vast dat verzoekster in het academiejaar 2016-2017 was toegelaten om zich gecombineerd in te schrijven voor de basisstage en de keuzestage: PAV-stage. Verwerende partij verduidelijkt hieromtrent in haar antwoordnota dat het niet ongebruikelijk is dat een student met een beperkt resterend opleidingsprogramma in het lopende academiejaar alsnog wordt toegelaten om de keuzestage aan te vatten als blijkt dat de basisstage vlot verloopt en dus dat er een uitzondering wordt toegestaan op de volgtijdelijkheidsregels. Op die manier kunnen deze studenten de twee resterende stages uit het derde jaar tijdens één semester afleggen en zodoende reeds in januari afstuderen. Deze uitzondering werd verzoekster in het verleden toegekend. Deze werkwijze wordt ook ter zitting bevestigd. Verzoekster was in het academiejaar 2016-2017 echter niet geslaagd voor beide stages.

De Raad onderzoekt hierna of dit verzoek in zijn geheel kan worden beschouwd als een studievoortgangsbeslissing. De studievoortgangsbeslissing waarmee het voorwerp van dit beroep in de lijn ligt, is de in artikel I.3.69°, g) bedoelde beslissing die strekt tot het weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het contract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven.

Zoals de Raad reeds eerder heeft overwogen, kan de in deze bepaling bedoelde weigering tot inschrijving niet los worden gezien van het bestaan van een onderliggende inschrijving, of minstens van een beoogde inschrijving die op grond van volgtijdelijkheid geheel of ten dele wordt geweigerd.¹¹ De *ratio legis* van de decreetgever is er immers in gelegen de student rechtsbescherming te bieden tegen een onredelijke toepassing van het beginsel van de volgtijdelijkheid: *"Uiteraard primeert in principe de algemene regel van de volgtijdelijkheid, tevens gelet op de autonomie van de instellingen. Evenwel kan blijken dat in uitzonderlijke gevallen de principes van volgtijdelijkheid leiden tot een onredelijke weigering tot inschrijving van een student bij wijze van een geïndividualiseerd traject. In dergelijke gevallen is het opportuun, gelet op de bescherming van de rechten van de student, dat een onafhankelijk rechtscollege de betwiste weigeringsbeslissing kan toetsen."* (Parl. St. VI. Parl. 2008-2009, nr. 2159, 69).

Naar het oordeel van de Raad laat deze bestreden beslissing zich daarmee vereenzelvigen. *In casu* is er wel degelijk sprake van een weigering tot opname van een opleidingsonderdeel uit

¹¹ R.Stvb. 27 januari 2016, nr. 2.801, bevestigd in RvS 15 juni 2017, nr. 238.531.

het derde studietraject in het studiecontract waarvoor verzoekster nog niet eerder was ingeschreven en dit in eerste instantie om redenen van volgtijdelijkheid. Dat verzoekster één van de drie opleidingsonderdelen die deel uitmaken van het verzoek – met name de PAV-stage – na een gunstmaatregel in een eerder academiejaar wel al heeft gevolgd, verandert niets aan de aard van deze studievoortgangsbeslissing, die in zijn geheel wel degelijk als een studievoortgangsbeslissing in de zin van artikel I.3.69°, g) kan worden beschouwd. Anders beslissen zou het recht van verzoekster op een transparante rechtstoegang in het gedrang brengen. *In se* vraagt verzoekster, zoals ze ook ter zitting duidt, de inschrijving voor de stages uit het derde traject (“Uitdiepingsstage” en “Ingroeistage”) waarvoor een toelating met opheffing van de volgtijdelijkheidsregels bij inschrijving is vereist. Voor deze stages is verzoekster nog niet ingeschreven geweest. Zoals hogervermeld kan een inschrijving voor de “PAV-stage” naderhand, bij een positief verloop van de basisstage, nog worden toegelaten binnen hetzelfde academiejaar.

De Raad is van oordeel dat de interne beroepsinstantie derhalve verkeerdelijk heeft geoordeeld dat voorliggende beslissing niet kan worden beschouwd als een studievoortgangsbeslissing. Het beroep van verzoekster is in die mate ontvankelijk.

Het is in eerste instantie aan de interne beroepsinstantie om dit onderdeel van het beroep van verzoekster ten gronde te onderzoeken en te beoordelen, rekening houdend met al haar grieven die hierop betrekking hebben. De overwegingen die de interne beroepsinstantie ten overvloede heeft toegevoegd wat de grond van deze zaak betreft, maken formeel geen deel uit van de genomen beslissing waarin werd beslist dat de interne beroepsinstantie niet bevoegd was om ten gronde kennis te nemen van het intern beroep en dat het intern beroep derhalve niet ontvankelijk is. Minstens speelt in dat geval het vermoeden dat de interne beroepsinstantie het dossier niet met volle aandacht heeft onderzocht en het beroep niet exhaustief heeft behandeld.

Ten overvloede wenst de Raad op te merken dat – aangezien het tweede semester van dit academiejaar weldra start – beide partijen best onderling zo snel mogelijk overleggen hoe de basisstage van verzoekster nog tijdens het tweede semester kan worden georganiseerd alsook op welke manier het resterend geïndividualiseerd traject van verzoekster verder vormgegeven kan worden met het oog op een zo efficiënt mogelijk verder verloop hiervan en op de diplomaverwerving.

BESLISSING

1. **De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 25 oktober 2018 in de aangegeven mate.**
2. **Het bevoegde orgaan van verwerende partij zal uiterlijk tegen 8 februari 2019 een nieuwe beslissing nemen.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 31 januari 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.716 van 11 februari 2019 in de zaak 2018/678

In zake: xxx

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
 Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
 Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 7 december 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 20 november 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 januari 2019.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en mevrouw Ingrid Goesaert, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Laws in de rechten’.

Aan verzoeker wordt geen vrijstelling toegekend voor het opleidingsonderdeel “GS Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen”.

Verzoekende partij stelde op datum van 31 oktober 2018 en 7 november 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 20 november 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie merkt vooreerst op dat de bestreden beslissing van 31 oktober 2018 specificeert dat het door de student gevolgde basisvak “Handels-, economisch en vennootschapsrecht” (9 SP) en het “Werkcollege Vennootschapsrecht” (3 SP) weliswaar naar studieomvang, maar niet naar studie-inhoud als equivalent met een grondige studie (6 SP) in de masteropleiding kunnen worden beschouwd, aangezien beide voornoemde opleidingsonderdelen verplichte opleidingsonderdelen in de bacheloropleiding betreffen, daar waar “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” een opleidingsonderdeel in de masteropleiding is, zodat noodzakelijkerwijze niet dezelfde eindcompetenties kunnen worden bereikt.

Volgens de interne beroepsinstantie wijst nalezing van de cursusinformatie van de KU Leuven met betrekking tot het “Werkcollege Vennootschapsrecht” uit dat, in tegenstelling tot wat de student beweert, geen credit is vereist voor het basisvak “Vennootschapsrecht” met het oog op het volgen van het “Werkcollege Vennootschapsrecht”. Wel strekt voorkennis van het vennootschapsrecht tot aanbeveling. De interne beroepsinstantie merkt op dat “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” daarentegen het behalen van de competenties die corresponderen met het diploma van Bachelor in de rechten als aanvangscompetentie oplegt. Deze aanvangscompetentie geldt ook voor het mastervak “Vennootschapsrecht” aan de KU Leuven. Volgens de interne beroepsinstantie blijkt hieruit zeer helder dat het niveau en de competenties beoogd in het “Werkcollege Vennootschapsrecht” in de bacheloropleiding niet als vrijstellingsbasis voor een mastervak kunnen worden aanvaard, aangezien zij behoren tot de bacheloropleiding, die voltooid moet zijn om het mastervak te mogen volgen.

Wat betreft de beoogde competenties en de daaraan gekoppelde werk- en evaluatievormen, stelt de interne beroepsinstantie dat in de bestreden beslissing geenszins het feit dat de student een opleidingsonderdeel met alternatieve werkvormen heeft gevolgd, zoals hij beweert, wordt

miskend. Ze benadrukt dat de competenties verworven in het “Werkcollege Vennootschapsrecht” (3 SP) op bachelorniveau waardevol zijn en zij kunnen wellicht gelijkgesteld worden met de competenties die beoogd worden in het opleidingsonderdeel “Practicum Vennootschapsrecht” uit de bacheloropleiding van de Universiteit Antwerpen. Het feit dat de student naast een basisvak over (onder andere) vennootschapsrecht een bacheloropleidingsonderdeel volgde met betrekking tot vennootschapsrecht, waarin een actieve inbreng van de student werd verwacht, impliceert volgens de interne beroepsinstantie niet dat hij (een deel van) de competenties heeft verworven die beoogd worden in de “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen”. Studenten aan de Universiteit Antwerpen die het basisvak “Vennootschapsrecht” en het “Practicum Vennootschapsrecht” met succes hebben gevolgd verwerven op grond hiervan immers evenmin een vrijstelling voor het opleidingsonderdeel “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen”. Wat betreft de inhoud van beide bachelorvakken “Werkcollege Vennootschapsrecht” en “Handels-, economisch en vennootschapsrecht” betreft, stelt de interne beroepsinstantie vast dat in de bestreden beslissing wordt gewezen op het feit dat de bacheloropleiding rechten zich richt op het verwerven van *basiskennis* en *basisinzicht* in de grondslagen, de beginselen en de structuren van verschillende juridische vakgebieden en op een basiskennis in de wisselwerking tussen de Belgische, de Europese en de internationale rechtsorde. De masteropleiding rechten ambieert daarentegen een *verdiepte* kennis van en een *verdiept* inzicht in de structuren, methodologie en systematiek van het Belgische, het Europese en het internationale recht en van de grondslagen van het recht. De interne beroepsinstantie benadrukt dat het bachelorvak “Handels-, economisch en vennootschapsrecht” en het “Werkcollege Vennootschapsrecht” naar studieinhoud dan ook niet als equivalent met de “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” in de masteropleiding worden beschouwd.

De interne beroepsinstantie merkt vervolgens op dat het bij de beoordeling van het verzoek tot vrijstelling tevens noodzakelijk is om de opleidingsonderdelen “Vennootschapsrecht” (KU Leuven) en “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” (Universiteit Antwerpen) grondig met elkaar te vergelijken. Deze vergelijking gebeurt op basis van de cursusinformatie die beschikbaar is op de websites van beide onderwijsinstellingen. De student legde ter ondersteuning van zijn verzoek tevens een outprint voor van de cursusinformatie uit 2011-2012 met betrekking tot “Vennootschapsrecht”. Dit stuk wordt in overweging genomen, maar er wordt tevens rekening gehouden met de bijkomende inhoud van de cursusinformatie

(Onderwijsleeractiviteiten en Evaluatieactiviteiten) die niet leesbaar weergegeven is op het neergelegde stuk van de student, maar wel publiek raadpleegbaar is op de website van de KU Leuven.

De interne beroepsinstantie betreft volgende punten in de vergelijking: de beoogde eindcompetenties, de inhoud, de werk- en evaluatievormen. Ze geeft een overzicht van de cursusinformatie van het mastervak “Vennootschapsrecht” voor het academiejaar 2011-2012 alsook van “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen”. Uit dit overzicht volgt volgens de interne beroepsinstantie dat, naast het verschil in inhoud, de “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” specifieke eindcompetenties met betrekking tot vaardigheden beoogt, zoals mondeling debatteren, schriftelijk rapporteren, rapporten redigeren, clausules van aandelen- en aandeelhoudersovereenkomsten schrijven. De interne beroepsinstantie stipt aan dat deze eindcompetenties met betrekking tot vaardigheden verschillen van eindcompetenties vereist voor andere rechtsdomeinen en ze zijn toegesneden op de inhoud van het betrokken opleidingsonderdeel. Deze eindcompetenties met betrekking tot vaardigheden zijn niet of niet in dezelfde mate aan bod gekomen in “Vennootschapsrecht” aan de KU Leuven. De interne beroepsinstantie stelt dat een vrijstelling voor het opleidingsonderdeel “Grondige studie Vennootschapsrecht, vennootschappen en stichtingen” enkel kan worden toegekend wanneer de student aantoont dat hij deze eindcompetenties op een andere wijze heeft verworven. Het credit verworven voor het bachelorvak “Werkcollege Vennootschapsrecht” volstaat niet om deze competenties aan te tonen.

Waar de student meent dat de beoordeling te streng is en dat het onmogelijk is om op deze manier een vrijstelling te bekomen, stelt de interne beroepsinstantie dat in de bestreden beslissing niet wordt uitgesloten dat een vrijstelling wordt verleend op grond van het creditbewijs verworven voor het opleidingsonderdeel “Vennootschapsrecht”. Ze wijst erop dat een vrijstelling mogelijk is op voorwaarde dat in een reeds gevolgd opleidingsonderdeel of opleidingsonderdelen naast dezelfde inhoudelijke eindcompetenties ook de inhoud gerelateerde vaardigheden werden bereikt, hetgeen in het voorliggende vrijstellingsdossier niet het geval is.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt dat het concept van de grondige studies aan de

Universiteit Antwerpen in het algemeen, en zo ook van de “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen”, een essentieel element vormt in de intensieve interactieve aanpak die gericht is op het bijbrengen van doorgedreven mondelinge en schriftelijke vaardigheden die de essentie uitmaken van de Antwerpse rechtenopleiding, die in deze aanpak verschilt van de andere rechtenfaculteiten. Ze werpt op dat wanneer een student ervoor kiest om de masteropleiding rechten te volgen aan de Universiteit Antwerpen wordt verwacht dat de student zich deze vaardigheden eigen maakt en de vooropgestelde eindcompetenties bereikt.

Volgens de interne beroepsinstantie blijkt uit het voorgaande helder dat zowel qua studieinhoud als qua werk- en evaluatievormen er belangrijke verschillen bestaan tussen de mastervakken “Vennootschapsrecht” aan de KU Leuven en de “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” aan de Universiteit Antwerpen. Ze handhaaft dan ook de beslissing van 31 oktober 2018 en verleent derhalve geen vrijstelling.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 30 november 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 7 december 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Verzoekende partij beroept zich in een enig middel op de schending van het redelijkheidsbeginsel, in combinatie met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker merkt vooreerst op dat verwerende partij verkeerdelijk voorhoudt als zou het slagen voor het basisvak geen vereiste inhouden voor de deelname aan het werkcollege, wat nochtans wel het geval is. Hij is van mening dat het feit dat ECTS-fiches slordig zijn ingevuld door de KU Leuven hem niet tegengeworpen kan worden. Hij verwijst naar een website waarop wordt vermeld dat *“een student [] geen werkcollege of seminarie [mag] opnemen zonder een credit behaald te hebben voor het daarmee overeenstemmende basisvak”*. Volgens verzoeker is het “Werkcollege Vennootschapsrecht” dus weldegelijk een doorgedreven opleidingsonderdeel. Verzoeker merkt op dat bovenstaande aantoont dat de motivering van verwerende partij enkel gebaseerd is op de ECTS-fiches, waarbij enkel degene met de meest uitgebreide ECTS-fiche zijn voordeel kan halen. Volgens hem is de toelichting bij het “Werkcollege vennootschapsrecht” huidig academiejaar nog beperkter en dekt ze duidelijk niet de lading. Verzoeker is van mening dat de redenering van verwerende partij, die weigert de cumul van alle vakken in overweging te nemen, onhoudbaar is in het licht van de ratio legis van de EVC. Zij kan immers simpelweg door het toevoegen van een werkstuk, schriftelijk of mondeling, of een gedetailleerde doelstelling elke aanvraag tot vrijstelling buitenspel zetten. Hij verwijst hiervoor naar volgende doelstelling van het kwestieuze opleidingsonderdeel: *“In staat zijn clausules van overeenkomsten tot overdracht van aandelen en aandeelhoudersovereenkomsten te schrijven.”*. Door de doelstellingen veel gedetailleerder op te stellen dan de KU Leuven wordt verzoeker hier buitenspel gezet, terwijl toch niet ontkend kan worden dat hij elk mogelijk opleidingsonderdeel binnen het domein vennootschapsrecht heeft gevolgd. Volgens verzoeker kan de visie van verwerende partij op haar grondige studies zijn doorgedreven opleidingstraject binnen het domein vennootschapsrecht niet geheel teniet doen.

In haar *antwoordnota* erkent verwerende partij vooreerst dat de deelname aan het “Werkcollege Vennootschapsrecht” aan de KU Leuven een vereiste van slagen voor het basisvak “Handels-, economisch en vennootschapsrecht” inhoudt. Het opleidingsonderdeel “Werkcollege Vennootschapsrecht” bouwt verder op de kennis verworven in het basisvak “Handels-, economisch en vennootschapsrecht”. Verwerende partij wijst erop dat zij hetzelfde principe hanteert ten aanzien van het zogenaamde “Juridisch practicum Vennootschapsrecht” in de bacheloropleiding van de Universiteit Antwerpen. Volgens haar is dit juridisch practicum qua werkvormen vergelijkbaar met het “Werkcollege Vennootschapsrecht”. Qua studiebelasting is “Juridisch practicum Vennootschapsrecht” zelfs omvangrijker, nu het een studiebelasting van zes studiepunten inhoudt, daar waar “Werkcollege Vennootschapsrecht” drie studiepunten

omvat. Voor het “Juridisch practicum Vennootschapsrecht” geldt aan de Universiteit Antwerpen bovendien eenzelfde vereiste van slagen voor het basisvak “Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen”, het bachelorequivalent aan de Universiteit Antwerpen van “Handels-, economisch en vennootschapsrecht” aan de KU Leuven. Verwerende partij is van mening dat deze feiten geen afbreuk doen aan het standpunt dat het “Werkcollege Vennootschapsrecht” uit de bacheloropleiding niet in rekening kan worden gebracht om een vrijstelling te bekomen voor het opleidingsonderdeel “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” uit de masteropleiding.

Verwerende partij wijst erop dat zij niet miskent dat verzoeker een opleidingsonderdeel met alternatieve werkvormen heeft gevolgd, dat voortbouwt op de kennis verworven in het basisvak “Handels-, economisch en vennootschapsrecht”. Volgens haar impliceert het feit dat verzoeker naast een basisvak – over *in casu* vennootschapsrecht – een bacheloropleidingsonderdeel heeft gevolgd waarin een actieve inbreng van de student werd verwacht, niet dat hij (een deel van) de competenties heeft verworven die beoogd worden in de “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen”, op masterniveau. Verwerende partij benadrukt dat ook studenten die aan de Universiteit Antwerpen het met “Werkcollege Vennootschapsrecht” naar werkvormen vergelijkbare “Juridisch practicum Vennootschapsrecht” hebben gevolgd, op basis van een behaald credit voor “Juridisch practicum Vennootschapsrecht” geen creditoverdracht c.q. vrijstelling kunnen bekomen voor “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen”, nu de betrachte competenties in de bacheloropleiding rechten – en zo ook in het “Werkcollege Vennootschapsrecht” (c.q. het “Juridisch practicum Vennootschapsrecht”) – niet equivalent zijn aan de betrachte competenties in de masteropleiding rechten, zoals reeds uitvoerig in de interne beroepsbeslissing werd gemotiveerd. Verwerende partij herhaalt dat het “Werkcollege Vennootschapsrecht” een bachelorkvak is dat niet dezelfde gevorderde competenties beoogt als in de masteropleiding en dat er met een behaald credit voor het “Werkcollege Vennootschapsrecht” dan ook geen rekening kan worden gehouden bij een vrijstellingsbeoordeling voor het mastervak “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen”.

Daarnaast werpt verwerende partij op dat de interne beroepsinstantie zich geenszins enkel op de cursusinformatie van de KU Leuven met betrekking tot de door verzoeker gevolgde

opleidingsonderdelen heeft gebaseerd, zodat geenszins enkel met deze cursusinformatie rekening werd gehouden. Verzoeker had in zijn verzoekschrift tot heroverweging immers aangehaald dat hij wenste te worden gehoord, wat ook is gebeurd. Hij had bijgevolg de gelegenheid om gebeurlijk bijkomende informatie te verstrekken voor zover deze niet in de ECTS-fiches voorkomt. Volgens verwerende partij heeft verzoeker tijdens deze bijeenkomst echter enkel opgemerkt dat tussen de door hem gevolgde opleidingsonderdelen met betrekking tot vennootschapsrecht aan de KU Leuven “enkel qua quoterings een klein onderscheid bestaat” (sic) aangezien de Universiteit Antwerpen in de grondige studie permanente evaluatie toepast, dat in het door hem gevolgde werkcollege alle werkvormen aan bod zijn gekomen en dat aan de KU Leuven een credit vereist is voor het vennootschapsrechtelijk basisvak. Verzoeker heeft voor het overige evenwel geen bijkomende informatie aangereikt die verzoekers stelling kracht kan bijzetten.

Verwerende partij merkt op dat, zoals reeds in de interne beroepsbeslissing staat aangegeven, zij bijkomend opzoekingswerk heeft verricht om tot een doorgedreven beoordeling te komen, nu de informatie door verzoeker aangereikt onvolledig was. Zij verduidelijkt dat de vergelijking is gebeurd op basis van de cursusinformatie die beschikbaar is op de websites van beide onderwijsinstellingen. Verwerende partij stipt aan dat ook de door verzoeker neergelegde outprint van de cursusinformatie uit 2011-2012 in overweging werd genomen, maar daarbij werd tevens rekening gehouden met de bijkomende inhoud van de cursusinformatie (Onderwijsleeractiviteiten en Evaluatieactiviteiten) die niet weergegeven is op het neergelegde stuk van de student, maar wel publiek raadpleegbaar is op de website van de KU Leuven.

Verwerende partij stelt vast dat verzoeker ook in zijn extern beroepsschrift enkel bijkomende informatie met betrekking tot het “Werkcollege Vennootschapsrecht” aanreikt, maar niet met betrekking tot “Grondige studie Vennootschapsrecht” (KU Leuven), zodat daaruit mag worden afgeleid dat de cursusinformatie zoals aangereikt voor dit laatstgenoemde opleidingsonderdeel volledig is. Ze benadrukt dat uit de vergelijking van de cursusinformatie is gebleken dat de competenties beoogd door “Grondige studie Vennootschapsrecht” aan de KU Leuven niet equivalent zijn aan deze beoogd door “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” aan de Universiteit Antwerpen, nu er zowel inhoudelijke verschillen te bemerken zijn alsook verschillen ten aanzien van competenties met betrekking tot vaardigheden die de interne beroepsinstantie overvloedig en onderbouwd uiteenzet.

Verder is verwerende partij van mening dat de bewering van verzoeker dat zij door de loutere toevoeging van een werkstuk of gedetailleerde doelstelling elke aanvraag tot vrijstelling buitenspel kan zetten niet opgaat. Ze stelt dat de cursusinformatie van “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” wel weergeeft dat er zowel inhoudelijke vereisten als vereisten met betrekking tot vaardigheden zijn om met succes voor dit opleidingsonderdeel te slagen of, in het voorliggende geval, om er een vrijstelling voor te bekomen. In de cursusinformatie voor “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” werd/wordt ten aanzien van de cursusinformatie voor “Grondige studie Vennootschapsrecht” dan ook niet louter een werkstuk of gedetailleerde doelstelling toegevoegd. Volgens verwerende partij zijn de specifiek vermelde eindcompetenties bij “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” een vertaling van het algemeen onderwijskundig concept geldend voor alle grondige studies. Ze verduidelijkt dat het concept van de grondige studies aan de Universiteit Antwerpen in het algemeen, en zo ook van de “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” een totaalaanpak is die zich richt op het intensief en interactief bijbrengen van doorgedreven mondelinge en schriftelijke vaardigheden. Volgens verwerende partij verschilt deze totaalaanpak duidelijk ten aanzien van het gehanteerde opzet aan de KU Leuven, zodat er in het voorliggende geval tot onvoldoende equivalentie tussen de beide betrokken opleidingsonderdelen moet worden besloten, zelfs nog los van de meermaals aangehaalde en in de interne beroepsbeslissing toegelichte inhoudelijke verschillen.

Verwerende partij is ten slotte van oordeel dat verzoeker door het volgen van “Grondige studie Vennootschapsrecht” slechts een deel van de vaardigheden beoogd in “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” heeft verworven. Volgens verwerende partij toont verzoeker, terzijde gelaten het verschil in inhoudelijke invulling en focus, niet aan dat hij de aan het vennootschapsrecht gerelateerde vaardigheden die worden beoogd in de “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” anderszins op masterniveau heeft verworven. Verwerende partij stelt vast dat wanneer het globale studieprogramma van de masteropleiding aan de Universiteit Antwerpen en de KU Leuven wordt vergeleken, de vaardigheden beoogd in de grondige studies aan de Universiteit Antwerpen aan de KU Leuven in andere opleidingsonderdelen aan bod komen op vakgerelateerde wijze, bijvoorbeeld in de verplichte werkcolleges en seminars *in de masterproef (aldus op masterniveau)*.

In zijn *wederantwoordnota* wenst verzoeker vooreerst de doelstellingen van de Lissabonconventie onder de aandacht te brengen, in het bijzonder de academische mobiliteit. Verzoeker stelt vast dat verwerende partij blijft aanhalen dat de eindcompetenties vooral naar werkvormen toe niet vrijgesteld kunnen worden omdat zij een speciale waarde toekennen aan de grondige studie. Volgens verzoeker maakt dit de academische mobiliteit *de facto* onmogelijk. Hij illustreert dit nog aan de hand van de eindcompetenties voor het opleidingsonderdeel “Grondige studie boekhoudrecht”, dat hij in het academiejaar 2015-2016 heeft gevolgd.

Beoordeling

Verzoeker roept in zijn verzoekschrift de schending in van het redelijkheidsbeginsel, in combinatie met het motiveringsbeginsel bij het nemen van de negatieve vrijstellingsbeslissing voor het opleidingsonderdeel “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” (6 SP).

In fine klaagt verzoeker erover dat zowel uit de initiële beslissing als uit de beslissing van de interne beroepsinstantie blijkt dat zijn aanvraag te oppervlakkig is onderzocht en dat niet afdoende inhoudelijk is aangetoond waarom er sprake is van een ‘substantieel’ verschil op basis waarvan hem een vrijstelling wordt geweigerd. Verzoeker grieft dat hij alle mogelijke opleidingsonderdelen die betrekking hebben op het vennootschapsrecht aan de KU Leuven heeft gevolgd en dat hij niettemin geen vrijstelling krijgt voor het betreffende opleidingsonderdeel bij verwerende partij. Volgens verzoeker klopt ook de logica van verwerende partij niet en maakt haar visie elke academische mobiliteit onmogelijk.

Verwerende partij baseert zich in eerste instantie – wanneer het gaat over de vergelijking met de aangevoerde opleidingsonderdelen “Werkcollege Vennootschapsrecht” (3 SP) en “Handels-, economisch en vennootschapsrecht” (9 SP), die verzoeker in de bacheloropleiding aan de KU Leuven heeft gevolgd – op het verschil in niveau en diepgang dat zowel qua inhoud en focus als qua bereikte vaardigheden blijkt uit het neergelegde dossier, aangezien beide voornoemde opleidingsonderdelen opleidingsonderdelen in de bacheloropleiding betreffen, daar waar “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” een opleidingsonderdeel in de masteropleiding betreft.

In tweede instantie wordt, wat het opleidingsonderdeel “Vennootschapsrecht” (6 SP) betreft, dat verzoeker in de masteropleiding aan de KU Leuven heeft gevolgd, voornamelijk gewezen op het verschil in conceptuele interactieve benadering die de universiteit in het kader van de grondige studies aan haar masteropleiding vooropstelt alsook op de specifiek aan het betreffende opleidingsonderdeel verbonden vaardigheden die bij verwerende partij worden aangeleerd.

Ook met betrekking tot deze studievoortgangsbeslissingen stelt de Raad dat hij zijn appreciatie over het al dan niet verlenen van de vrijstelling niet in de plaats mag stellen van de bevoegde instanties van verwerende partij en dat hij enkel mag nagaan of de beslissing op een wettige wijze tot stand is gekomen en of de bevoegde instanties, binnen de grenzen van hun beoordelingsbevoegdheid, niet kennelijk onredelijk hebben gehandeld.

In het kader van deze vrijstellingsbeslissingen benadrukt de Raad dat de instelling voor ogen moet houden dat de decreetgever het streven naar de uitbouw van een meer open hoger onderwijs, via onder meer het in aanmerking nemen van eerder verworven competenties en kwalificaties, als doelstelling heeft gesteld.¹² In die geest moet als principe worden vooropgesteld dat elke competentieverwerving officieel gevaloriseerd moet kunnen worden. Bij de beoordeling van geschillen omtrent vrijstellingen acht de Raad een goede motivering van groot belang. De motivering moet grondig zijn, idealiter per opleidingsonderdeel, en moet specifiek ingaan op het voorliggende dossier van iedere individuele aanvrager. In principe kunnen standaarduitdrukkingen of stijlformuleringen niet volstaan. Zeker wanneer een student een intern beroep instelt tegen een initiële weigeringsbeslissing kan dus een individuele en voldoende diepgaande analyse verwacht worden van de ingediende aanvraag. Een beslissing tot weigering van een vrijstelling kan steun vinden in verschillende gronden, zoals de omvang, het niveau en de inhoud van de kwalificatie. Een kwalificatie moet ook formeel en authentiek zijn, en ook het actueel karakter van de verworven leerresultaten/competenties kan een criterium zijn bij de beoordeling van de gelijkwaardigheid. In eerste instantie is het belangrijk dat wordt nagegaan of er substantiële verschillen zijn in de aangegeven leerdoelen *c.q.* eindcompetenties van de te vergelijken opleidingsonderdelen.

¹² Ontwerp van decreet betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, *Parl. St. VI. Parl.* 2003-2004, nr. 2154/1, 3.

Het is binnen deze gedachtegang dat de Raad voorliggende vrijstellingsbeslissing onderzoekt.

De Raad wijst vervolgens op de decretale en reglementaire context waarbinnen een vrijstellingsbeslissing moet worden genomen:

(1) De decretale (Codex Hoger Onderwijs) context luidt als volgt:

“Art. II.242. §1. In het licht van de noodzakelijke vergelijkbaarheid van de reglementen inzake vrijstellingen leggen de associaties in een reglement algemene voorschriften vast voor het verlenen van vrijstellingen.

De voorschriften zijn een nadere uitwerking van de volgende algemene beginselen:

1° de toekenningsvoorwaarden op grond van de inhoudelijke aansluiting tussen het betrokken opleidingsonderdeel, of het deel ervan, en de geattesteerde EVK's en/of EVC's;

2° de inspraakregeling voor de student;

3° de draagwijdte van de motiveringsverplichting in hoofde van het instellingsbestuur; 4° de basisbeginselen inzake de interne beroepsprocedure, bedoeld in artikel II.283, eerste lid. De beroepsprocedure is gericht op mediatie.

§2. Het instellingsbestuur werkt de nadere regelen inzake het verlenen van vrijstellingen uit in het onderwijs- en examenreglement, rekening houdend met de voorschriften die opgenomen zijn in het vrijstellingsreglement van de associatie. Bij wijze van overgangsmaatregel blijven de bestaande reglementen van de instellingen inzake vrijstelling van toepassing tot de goedkeuring van het reglement van de associatie zoals bepaald in paragraaf 1. Die laatste bepalingen gelden niet voor het bestuur van een instelling die niet tot een associatie behoort.

§3. Bij het nemen van een beslissing inzake het verlenen van vrijstellingen op grond van een buitenlands diploma of buitenlandse studieperiode past het instellingsbestuur de bepalingen en de principes van het Verdrag van de Raad van Europa en de Unesco betreffende de erkenning van diploma's hoger onderwijs in de Europese Regio, opgemaakt in Lissabon op 11 april 1997, goedgekeurd bij decreet van 15 december 2006 en geratificeerd op 22 juli 2009 toe voor zover het land van herkomst het verdrag ook heeft geratificeerd.”.

(2) In de Lissabonconventie, waarnaar – zoals hoger vermeld – in artikel II.242 van de Codex Hoger Onderwijs wordt verwezen, worden de (ook voor deze zaak) relevante principes opgenomen die richtinggevend zijn bij de behandeling en beoordeling van individuele vrijstellingsdossiers.¹³ Zoals wordt aanbevolen in het kader van de Lissabonconventie, ligt de

¹³ Lisbon Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region, 11 april 1997, <http://www.coe.int>.

eindverantwoordelijkheid¹⁴ omtrent het aantonen dat een aanvraag niet voldoet bij de beoordelende instantie.¹⁵ Het is aan de beoordelende instantie om een substantieel verschil aan te tonen.¹⁶

De Raad ziet niet in waarom de principes van de Lissabonconventie, die – op basis van het hoger geciteerde artikel II.242, §3 van de Codex Hoger Onderwijs – van toepassing zijn op beslissingen inzake het verlenen van vrijstellingen op grond van een buitenlands diploma of buitenlandse studieperiode, niet in even grote mate zouden gelden bij de beoordeling van aanvragen tot vrijstellingen op grond van kwalificaties die een student reeds heeft verworven in een andere universiteit in Vlaanderen en die hij ter validatie wenst voor te leggen, om op die manier een inkorting van het voorgeschreven studieprogramma te bekomen.

De Raad stelt vast dat uit de voor deze zaak relevante voorschriften en aanbevelingen blijkt dat (1) er ten minste een gedeelde verantwoordelijkheid bestaat wat het samenstellen van het dossier betreft waarbij initieel de aanvrager een duidelijk dossier moet indienen, maar de eindverantwoordelijkheid inzake informatievergaring bij de beoordelende instantie ligt en (2) dat het aan de beoordelende instantie – *in casu* de verwerende partij – is om een substantieel verschil aan te tonen.

De Raad onderzoekt hierna in hoeverre de interne beroepsbeslissing en het voorafgaand onderzoek voldoen aan deze reglementaire contouren.

De Raad stelt vast dat verzoeker op basis van credits voor drie opleidingsonderdelen een vrijstelling aanvraagt voor het opleidingsonderdeel “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen”:

- Handels-, economisch en vennootschapsrecht (9 SP);

¹⁴ Art. III.3, §5 Lisbon Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region, 11 april 1997, <http://www.coe.int>: “*The responsibility to demonstrate that an application does not fulfil the relevant requirements lies with the body undertaking the assessment.*”.

¹⁵ Revised Recommendation on Criteria and Procedures for the Assessment of Foreign Qualifications (adopted by the Lisbon Recognition Convention Committee at its fifth meeting, Sèvres) and Revised Recommendation on Criteria and Procedures for the Assessment of Foreign Qualifications (adopted by the Lisbon Recognition Convention Committee at its fifth meeting, Sèvres, 23 June 2010), <http://www.coe.int>.

¹⁶ Revised Recommendation on Criteria and Procedures for the Assessment of Foreign Qualifications (adopted by the Lisbon Recognition Convention Committee at its fifth meeting, Sèvres, 23 June 2010), <http://www.coe.int>: “*37. Recognition of foreign qualifications should*

- Werkcollege Vennootschapsrecht (3SP); - Vennootschapsrecht (6SP).

Deze opleidingsonderdelen lijken alleszins *prima facie* inhoudelijk gelijkenissen te vertonen met het opleidingsonderdeel “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen”.

Wat de opleidingsonderdelen uit de bacheloropleiding, zijnde “Handels-, economisch en vennootschapsrecht” en “Werkcollege Vennootschapsrecht”, betreft, komt de Raad tot de hiernavolgende overwegingen en vaststellingen.

be granted unless a substantial difference can be demonstrated between the qualification for which recognition is requested and the relevant qualification of the State in which recognition is sought. In applying this principle, the assessment should seek to establish whether: (...)”.

De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie de vrijstelling – samengevat – weigert om hiernavolgende redenen:

- (1) eenzelfde *studieomvang*: dit is *an sich* nog niet voldoende om tot een vrijstelling te leiden;
- (2) het *verschillende niveau* van de opleidingsonderdelen die onderling worden vergeleken: “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” is een opleidingsonderdeel in de masteropleiding, zodat het een grondigere studie vergt en niet als equivalent van beide voornoemde opleidingsonderdelen uit de bacheloropleiding kan worden beschouwd;
- (3) de betreffende *volgtijdelijkheidsregels*: hieruit blijkt eveneens het verschillend niveau van de onderling te vergelijken opleidingsonderdelen;
- (4) de gehanteerde *werk- en evaluatievormen*: het gegeven dat ook in de door verzoeker aangebrachte werkvormen een actieve inbreng werd gevraagd, betekent nog niet dat eenzelfde diepgang en grondigheid wordt bereikt wat de vooropgestelde vaardigheden betreft;
- (5) de *inhoud* van beide opleidingsonderdelen: deze is verschillend van de inhoud van het opleidingsonderdeel “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” aangezien de opleidingsonderdelen uit de bacheloropleiding enkel een ‘basiskennis’ beogen terwijl in het mastervak een verdiepte kennis van de student wordt verwacht.

Zoals hoger aangegeven kunnen bij een onderzoek naar de equivalentie van opleidingsonderdelen in het kader van een vrijstellingsonderzoek verschillende criteria worden

betrokken, wat verwerende partij ook heeft gedaan. De Raad wijst op het belang om inzake de vooropgestelde leerresultaten/doelstellingen – wat verschillend is van de loutere inhoud van de cursus – van de opleiding een substantieel verschil aan te tonen. Dit is ook het voornaamste criterium waarop verzoeker zich baseert bij de vergelijking met de door hem aangebrachte bacheloropleidingsonderdelen.

De decreetgever heeft de onderwijsinstellingen in grote mate autonomie gegeven om de leerresultaten van de opleidingen te bepalen. De artikelen II.68., II.140, §1, 1° en II.141, 3° en 4° van de Codex Hoger Onderwijs bepalen als volgt (eigen onderlijning):

“Art. II.68.

De instelling schrijft voor elke opleiding en voor elk opleidingsonderdeel leerresultaten uit.

Op basis van de niveaudecriptoren zoals bepaald in artikel II.141, schrijven de instellingen onder coördinatie van de Vlaamse Hogescholenraad en de Vlaamse Interuniversitaire Raad daarenboven gezamenlijk de domeinspecifieke leerresultaten uit. Zij waarborgen de toepassing van Vlaamse, federale en internationale regelgeving over beroepsuitoefening.(...)”

“Art. II.140.

§1. De accreditatie van een opleiding van een instelling als vermeld in artikel II.1, is afhankelijk van de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen. De generieke kwaliteitswaarborgen betreffen:

1° het beoogde eindniveau van de opleiding dat bepaald wordt aan de hand van de wijze waarop de niveaudecriptoren, vermeld in artikel II.141, zijn vertaald in opleidingspecifieke leerresultaten die voldoen aan de internationale eisen met betrekking tot de inhoud, het niveau en de oriëntatie;”

“Art. II.141.

De domeinspecifieke leerresultaten, vermeld in artikel II.68 zijn een vertaling van de volgende niveaudecriptoren:

3° in de opleidingen leidend tot de graad van bachelor in het academisch onderwijs:

- a) het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige managementtaken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;*
- b) het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties als een onderzoekende houding, kennis hebben van onderzoeksmethoden en technieken en deze adequaat kunnen toepassen, het vermogen om de relevante data te verzamelen die de oordeelsvorming over maatschappelijke,*

wetenschappelijke en ethische vraagstukken kunnen sturen, een appreciatie van de onzekerheid, de ambiguïteit en de grenzen van de kennis en de vaardigheid tot het probleemgestuurd initiëren van onderzoek;

- c) *het begrip van de wetenschappelijk-disciplinaire basiskennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, een systematische kennis van de kernelementen van een discipline met inbegrip van het verwerven van coherente en gedetailleerde kennis deels geïnspireerd door de nieuwste ontwikkelingen van de discipline en een begrip van de structuur van het vakgebied en de samenhang met andere vakgebieden;*

4° in de opleidingen leidend tot de graad van master:

- a) *het beheersen van algemene competenties op een gevorderd niveau als het vermogen om op een wetenschappelijke wijze te denken en handelen, het om kunnen gaan met complexe problemen, het kunnen reflecteren op het eigen denken en werken en het kunnen vertalen van die reflectie naar de ontwikkeling van meer adequate oplossingen, het vermogen tot communiceren van het eigen onderzoek en probleemoplossingen met vakgenoten en leken en het vermogen tot oordeelsvorming in een onzekere context;*
- b) *het beheersen van algemene wetenschappelijke competenties op een gevorderd niveau als het kunnen gebruiken van methoden en technieken in onderzoek, het kunnen ontwerpen van onderzoek, het kunnen toepassen van paradigma's in het domein van de wetenschappen of kunsten en het kunnen aanduiden van de grenzen van paradigma's, het vermogen tot originaliteit en creativiteit met het oog op het continu uitbreiden van de kennis en inzichten en het samen kunnen werken in een multidisciplinaire omgeving;*
- c) *een gevorderd begrip van en inzicht in de wetenschappelijk-disciplinaire kennis eigen aan een bepaald domein van de wetenschappen of de kunsten, inzicht hebben in de nieuwste kennis van het vakgebied of delen ervan, in staat zijn om de wijze waarop de theorievorming beweegt te volgen en te interpreteren, in staat zijn om in 1 of enkele delen van het vakgebied een originele bijdrage aan de kennis te leveren en het bezitten van specifieke bij het vakgebied horende vaardigheden als ontwerpen, onderzoeken, analyseren, diagnosticeren;*
- d) *hetzij het beheersen van de competenties nodig voor het zelfstandig kunnen verrichten van wetenschappelijk onderzoek of de zelfstandige beoefening van de kunsten op het niveau van een beginnend onderzoeker of kunstenaar, hetzij het beheersen van de algemene en specifieke beroepsgerichte competenties nodig voor de zelfstandige aanwending van wetenschappelijke of artistieke kennis op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.”*

Uit de samenlezing van deze decretale bepalingen volgt dat een gemeenschappelijk uitgewerkt kader (met name: de domeinspecifieke leerresultaten) als basis dient voor de leerresultaten die elke individuele instelling op het niveau van de opleidingsonderdelen, met mogelijke eigen

accenten en profilering, uitwerkt. Deze domeinspecifieke leerresultaten worden wat de inhoud, het niveau en de oriëntatie betreft, afgetoetst aan de hogervermelde door de decreetgever bepaalde niveaudecriptoren.

Uit deze decretale context volgt logischerwijze een verschillend niveau van diepgang inzake de te bereiken kennis en vaardigheden tussen opleidingsonderdelen uit een studieprogramma op masterniveau enerzijds en opleidingsonderdelen uit het studieprogramma van een (academische) bachelor anderzijds. Het European Qualification Framework en de Vlaamse Kwalificatiestructuur bepalen ook een verschillend referentieniveau voor de leerresultaten voor de bacheloropleiding (niveau 6) en voor de masteropleiding (niveau 7).¹⁷

De Raad stelt verder vast dat uit de beslissing blijkt dat de interne beroepsinstantie de inhoud van de verworven competenties grondig heeft onderzocht.

De argumentering en de vergelijking van de doelstellingen die verwerende partij op basis van de ECTS-fiches en de cursusinformatie heeft aangebracht inzake de in de bacheloropleiding gevolgde opleidingsonderdelen overtuigt de Raad (zie stukken 6 en 7 van verwerende partij).

Verwerende partij erkent in haar antwoordnota ook dat de deelname aan het “Werkcollege Vennootschapsrecht” aan de KU Leuven een vereiste van slagen voor het basisvak “Handels-, economisch en vennootschapsrecht” inhoudt. Het opleidingsonderdeel “Werkcollege Vennootschapsrecht” bouwt verder op de kennis die is verworven in het basisvak “Handels-, economisch en vennootschapsrecht”. Verwerende partij wijst erop dat zij hetzelfde principe hanteert ten aanzien van het zogenaamde “Juridisch practicum Vennootschapsrecht” in de bacheloropleiding. Ook de argumentatie van verwerende partij dat de leervormen die verzoeker reeds heeft ervaren *an sich* nog niet eenzelfde grondigheid en diepgang aantonen, overtuigt de Raad.

In het licht van de hogervermelde dwingende regels en voorgeschreven procedure inzake de niveaubepaling en het vastleggen van de leerresultaten eigen aan elk niveau, samen met het grondig onderzoek dat verwerende partij *in casu* concreet heeft gevoerd naar de effectieve

¹⁷ Zie: <https://www.europass.nl/eqfnlqf/> en <https://www.vlaanderen.be/nl/onderwijs-enwetenschap/diplomas-en-getuigschriften/de-vlaamse-kwalificatiestructuur-vks>.

inhoud van het studieprogramma, de verwachte vaardigheden, de studieomvang en de vooropgestelde doelstellingen op basis van de ECTS-fiches en de cursusinformatie, acht de Raad de interne beroepsbeslissing voldoende onderbouwd en niet kennelijk onredelijk voor zover hierin wordt gesteld dat er een substantieel verschil is tussen het betreffende opleidingsonderdeel “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” en de twee bachelorvakken die verzoeker voorlegt.

Wat het opleidingsonderdeel uit de masteropleiding, met name “Vennootschapsrecht” betreft, komt de Raad tot de hiernavolgende overwegingen en vaststellingen.

Verwerende partij argumenteert samengevat:

- (1) de door verzoeker meegedeelde cursusinformatie aangevuld met de informatie die terug te vinden is op de website van de KU Leuven wijst uit dat naast de inhoud ook niet dezelfde vaardigheden (zoals mondeling debatteren, schriftelijk rapporteren, rapporten redigeren, clausules van aandelen- en aandeelhoudersovereenkomsten schrijven) zijn bereikt door verzoeker. Verwerende partij doelt specifiek op het volgende leerresultaat van het opleidingsonderdeel “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen”: *“In staat zijn clausules van overeenkomsten tot overdracht van aandelen en aandeelhoudersovereenkomsten te schrijven.”*.
- (2) verwerende partij sluit een vrijstelling voor het opleidingsonderdeel “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” niet *ipso facto* uit, maar daartoe moeten niet enkel dezelfde inhoudelijke eindcompetenties, maar ook de aan de specifieke inhoud van het betreffende rechtsdomein gerelateerde vaardigheden worden bereikt, wat *in casu* niet het geval is. Verzoeker toont ook niet aan dat hij deze op een andere wijze heeft verworven. Het credit voor het bachelorvak “Werkcollege Vennootschapsrecht” volstaat niet om deze competenties aan te tonen.
- (3) het concept van het opleidingsonderdeel “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” is verschillend van het mastervak “Vennootschapsrecht” van de KU Leuven. Verwerende partij benadrukt dat de intensieve interactieve aanpak een essentieel element vormt die gericht is op het bijbrengen van doorgedreven mondelinge en schriftelijke vaardigheden die de essentie uitmaken van de rechtenopleiding van verwerende partij, die in deze aanpak verschilt van de andere rechtenfaculteiten.

De Raad stelt vast dat uit de hoger weergegeven decretaal bepaalde niveaudescriptoren, die zowel voor de KU Leuven als voor de Universiteit Antwerpen hebben geleid tot gemeenschappelijke domeinspecifieke leerresultaten voor de master of Laws in de rechten, kan worden afgeleid dat vakgerelateerde vaardigheden (zie onderlijning in de hogervermelde decretaal bepaling) descriptorren zijn die in principe in elke masteropleiding en bijgevolg ook in elk opleidingsonderdeel uit de masteropleiding aan bod komen.¹⁸

De vergelijking tussen beide opleidingsonderdelen betreft *in casu* bovendien hetzelfde rechtsdomein. In deze context kan in principe worden aangenomen dat verzoeker in het opleidingsonderdeel “Vennootschapsrecht” aan de KU Leuven – dat dezelfde studieomvang, hetzelfde niveau en hetzelfde rechtsdomein betreft als het opleidingsonderdeel “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” – ook met de aan het rechtsdomein verbonden vaardigheden is geconfronteerd via hoor- en praktijkcolleges. In het licht van dit vermoeden van gelijkwaardigheid tussen beide opleidingsonderdelen volgt de Raad de grief van verzoeker dat het loutere nazicht van de ECTS-fiche, die door de KU Leuven minder grondig en minder gedetailleerd werd uitgewerkt, en van de beperkte cursusinformatie die voorhanden was niet voldoende is om een substantieel verschil tussen beide opleidingsonderdelen aan te tonen.

De Raad begrijpt dat er bepaalde specifieke vaardigheden kunnen zijn die in mindere mate aan bod komen in het door verzoeker gevolgde gespecialiseerde opleidingsonderdeel op masterniveau. Daarbij kan het gaan om vaardigheden die verwerende partij mogelijk essentieel acht om het betreffende credit te verwerven. De Raad moet met verwerende partij ook vaststellen dat er op dat vlak verschillen zijn in de ECTS-fiche en de toegevoegde cursusinformatie.

De Raad begrijpt ook dat deze vaardigheden niet op hetzelfde diepgaand niveau in een bacheloropleidingsonderdeel worden bereikt. Zoals hoger aangegeven is dit, in het licht van de hogervermelde niveaudescriptoren van een bachelor- en masteropleiding, niet onregelmatig en niet onredelijk.

¹⁸ Zie: https://app.akov.be/pls/pakov/f?p=VLAAMSE_KWALIFICATIESTRUCTUUR:ONDERWIJS_KWALIFICATIE::::P1030_OK_DOSSIER_ID:351.

Er is echter een diepgaander onderzoek op dit vlak vereist. Dit kan eenvoudig worden uitgevoerd aangezien het gaat om twee universiteiten die in Vlaanderen zijn gevestigd. Tenminste moet verwerende partij – die zelf de eindverantwoordelijkheid heeft om dit substantieel verschil aan te tonen – de mogelijkheid en meer ruimte geven aan verzoeker om hiervoor het nodige materiaal en informatie aan te leveren, zodat hij kan aantonen via welke leerervaringen hij deze – eigen aan een masteropleidingsonderdeel in het rechtsdomein vennootschapsrecht – verwachte vaardigheden heeft verworven.

In tweede instantie lijkt de Raad het ook aangewezen dat, ingeval er een essentieel verschil is aangetoond, verwerende partij – in samenspraak met verzoeker – onderzoekt hoe vorm kan worden gegeven aan een ‘deelvrijstelling’ en op welke manier, in voorkomend geval, voor verzoeker een aangepast studieprogramma en een aangepaste evaluatie kan worden uitgewerkt, waarbij deze ontbrekende specifieke vaardigheden (die *in fine* duidelijk afgelijnd zijn, zoals “*In staat zijn clausules van overeenkomsten tot overdracht van aandelen en aandeelhoudersovereenkomsten te schrijven.*”) aangeleerd en getoetst kunnen worden. De decreetgever voorziet expliciet dat een vrijstelling betrekking kan hebben op een opleidingsonderdeel als geheel of op een gedeelte ervan (artikel I.3, 77° van de Codex Hoger Onderwijs).¹⁹

Omtrent de verdere argumentatie van verwerende partij bij de vergelijking van de specifiek vermelde eindcompetenties bij “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” en bij “Vennootschapsrecht” van de KU Leuven, met name dat er een verschillende totaalaanpak en conceptuele benadering is, maakt de Raad volgende vaststellingen en overwegingen.

Verwerende partij wijst in haar antwoordnota op het volgende: “*De specifiek vermelde eindcompetenties bij ‘Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen’ zijn een vertaling van het algemeen onderwijskundig concept geldend voor alle grondige studies. Het concept van de grondige studies aan de Universiteit Antwerpen in het algemeen, en zo ook van de ‘Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen’ is een totaalaanpak en richt zich op het intensief en interactief bijbrengen van doorgedreven mondelinge en schriftelijke vaardigheden. Deze totaalaanpak verschilt duidelijk ten aanzien van het*

¹⁹ Artikel I.3, 77°: “*vrijstelling: de opheffing van de verplichting om over een opleidingsonderdeel, of een deel ervan, examen af te leggen;*” (eigen onderlijning).

gehanteerde opzet aan de KU Leuven, zodat er in het voorliggende geval tot onvoldoende equivalentie tussen de beide betrokken opleidingsonderdelen moet worden besloten, zelfs nog los van de meermaals aangehaalde en in de beslissing van 20 november 2018 toegelichte inhoudelijke verschillen.”.

De stelling van verwerende partij dat het achterliggende concept verschillend is in beide universiteiten, wil de Raad graag aanvaarden. Een verschillende profilering en conceptuele aanpak is binnen het aangegeven decretaal kader zeker mogelijk. Verzoeker stelt in dit verband echter een pertinente vraag, die verwerende partij naar het oordeel van de Raad niet op een afdoende wijze heeft beantwoord, met name: dat dit mogelijk tot een uitholling kan leiden van de academische mobiliteit.

De Raad volgt *prima facie* de argumentatie van verzoeker in die zin dat wanneer aanvaard wordt dat de weigering van een vrijstelling louter gebaseerd is op een verschil dat te maken heeft met een conceptuele aanpak, dit *an sich* ertoe zou kunnen leiden dat onderwijsinstellingen hun autonomie inzake vaststelling van de aanpak, werkvormen en evaluatiewijze van opleidingsonderdelen in het licht van een eigen conceptuele benadering op zodanige wijze zouden kunnen uitoefenen dat de idee van onderlinge valorisatie van verworven competenties op basis van studiebewijzen (EVK) zeer moeilijk, zo niet onmogelijk wordt gemaakt, wat ingaat tegen de flexibilisering van het hoger onderwijs zoals opgenomen in de Codex Hoger Onderwijs en zoals hoger aangegeven.

Elke instelling heeft de autonomie om een gepaste didactische aanpak, evaluatiemethodes en werkvormen die eigen zijn aan het concept van de betreffende opleiding te koppelen aan een bepaald opleidingsonderdeel. Deze andere conceptuele invalshoek die leidt tot andere werkvormen, evaluatievormen en aanpak kan echter *an sich* niet de toekenning van een vrijstelling of deelvrijstelling uitsluiten. Het substantieel verschil in bereikte leerresultaten en vaardigheden moet in voorkomend geval ook voldoende concreet worden geduid, temeer ingeval het opleidingsonderdelen zijn die naar studieomvang, niveau en rechtsdomein gelijkaardig zijn.

De Raad is van oordeel dat de beslissing om geen vrijstelling toe te kennen op basis van het mastervak “Vennootschapsrecht” *in casu* in de hierboven aangegeven mate niet afdoende een

substantieel verschil aangeeft. De argumentatie in de beslissing overtuigt de Raad niet om de op het eerste gezicht in grote mate inhoudelijke gelijkenissen tussen beide opleidingsonderdelen met eenzelfde studieomvang en eenzelfde diepgang, eigen aan de beide mastervakken binnen hetzelfde rechtsdomein die worden vergeleken, naast zich neer te leggen. Als verwerende partij van oordeel is dat een specifieke vaardigheid niet door verzoeker is verworven en deze ook essentieel is om de doelstellingen/leerresultaten van het opleidingsonderdeel “Grondige studie

Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” te verwerven, dan moet zij dit nader concreet onderzoeken en motiveren. In voorkomend geval moet zij bovendien tenminste onderzoeken in welke mate verzoeker een ‘deelvrijstelling’ kan worden toegekend alsook op welke manier verzoeker nader kan worden opgeleid in en kan worden geëvalueerd over deze ontbrekende specifieke vaardigheden.

Het motiveringsbeginsel is geschonden bij de vergelijking tussen het opleidingsonderdeel “Vennootschapsrecht” enerzijds, en “Grondige studie Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” anderzijds.

Het middel is in de aangeven mate gegrond.

VI. Anonimisering

Verzoeker vraagt in zijn wederantwoordnota de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 20 november 2018 wat de vergelijking van het opleidingsonderdeel “Grondige studie

Vennootschapsrecht, verenigingen en stichtingen” met het opleidingsonderdeel “Vennootschapsrecht” betreft.

2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij zal uiterlijk tegen 6 maart 2019 een nieuwe beslissing nemen.

3. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoeker weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 11 februari 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.681 van 31 januari 2019 in de zaak 2018/688

In zake: Chirzat ZAITOV
Woonplaats kiezend te 3940 Hechtel-Eksel
Astridplein 17

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Alain François en Kristof Caluwaert
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 14 december 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 15 november 2018 waarbij aan de verzoekende partij geen toelating wordt verleend om zich te mogen inschrijven voor het opleidingsonderdeel “Masterproef” en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 december 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 25 januari 2019.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Kristof Caluwaert, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven voor het schakelprogramma tot de opleiding ‘Master of Science in de bedrijfskunde’ alsook in de opleiding ‘Master of Science in de bedrijfskunde’.

Verzoeker vraagt per e-mail van 11 november 2018 de toelating om zich alsnog te mogen inschrijven voor het opleidingsonderdeel “Masterproef”. Deze aanvraag wordt geweigerd.

Verzoekende partij stelde op datum van 22 november 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 5 december 2018 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student de decaan om toelating heeft verzocht om zich na de deadline van 15 oktober nog te kunnen registreren voor een jaaropleidingsonderdeel. De decaan heeft deze laattijdige aanvraag tot curriculumwijziging geweigerd in toepassing van artikel 79, §3 van het OER.

Artikel 151 van het OER omschrijft de studievoortgangsbeslissingen waartegen overeenkomstig artikel 153 van het OER een intern beroep kan worden ingediend. Volgens de interne beroepsinstantie kan de *in casu* bestreden beslissing evenwel niet worden beschouwd als een studievoortgangsbeslissing *ex* artikel 151 van het OER. Tegen de beslissing van de decaan om geen toelating meer te geven aan het verzoek om te kunnen registreren voor het opleidingsonderdeel “Masterproef” na de deadline van 15 oktober is geen interne beroepsprocedure voorzien in het OER. De interne beroepsinstantie merkt op dat het loutere gegeven dat in de bestreden beslissing melding werd gemaakt van een beroepsmogelijkheid, zoals de student ter zitting opmerkt, aan het voorgaande geen afbreuk kan doen. De interne beroepsinstantie kan immers geen bevoegdheid putten uit een (onterechte) vermelding van beroepsmodaliteiten. Volledigheidshalve verwijst de interne beroepsinstantie naar relevante rechtspraak van de Raad in die zin.

De interne beroepsinstantie benadrukt dat er *in casu* geen sprake is van een weigering tot opname van een opleidingsonderdeel in het studiecontract om redenen van volgtijdelijkheid.

Zij stelt derhalve vast dat de student beroep instelt tegen een beslissing die niet kan worden beschouwd als een studievoortgangsbepaling *ex* artikel 151 van het OER.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 7 december 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 14 december 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid - regelmatige uitputting van het intern beroep

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt, zoals de Raad recent reeds heeft overwogen (R.Stvb. 24 augustus 2018, nr. 4.376; R.Stvb. 14 september 2018, nr. 4.405), inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap.

De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep “*verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij*” de Raad (Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16). De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie

o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, RW 1999-00, 850).

De vraag of verzoeker op ontvankelijke wijze het intern beroep heeft ingesteld, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt inzake de ontvankelijkheid van zijn intern beroep dat overeenkomstig artikel 79, §3 van het OER de decaan de inschrijving kan weigeren indien het onderwijs voor dit opleidingsonderdeel te ver gevorderd is. Hij merkt op dat de deadline voor het toekennen van een onderwerp voor de masterproef 1 december 2018 is. Hij heeft de studiebegeleider voor het eerst gecontacteerd op 5 november 2018 omtrent het opnemen van de masterproef.

Vervolgens stelt verzoeker dat de interne beroepsinstantie wel bevoegd is voor de *in casu* bestreden beslissing op basis van artikel 151, f) van het OER. Volgens hem gaat het immers om ‘het weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het studiecontract waarvoor de student die een individueel traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven’. Verzoeker vindt de verwijzing naar relevante rechtspraak van de interne beroepsinstantie niet relevant omdat het daar gaat om een opleidingsonderdeel van het tweede semester. Verzoeker heeft zijn aanvraag daarentegen drie weken na de deadline voor het registreren van de opleidingsonderdelen ingediend. Hij is van mening dat een masterproef niet kan worden vergeleken met een ander opleidingsonderdeel. Het gaat immers om een jaaropleidingsonderdeel dat afhankelijk is van het tempo en de tijd die je erin stopt.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat, anders dan wat verzoeker lijkt te beweren, de beslissing van de decaan inzake de aanvraag tot inschrijving voor het opleidingsonderdeel “Masterproef” buiten de reguliere inschrijvingstermijn in de zin van artikel 79, §3 van het OER niet als een studievoortgangsbeslissing worden gekwalificeerd waarvoor de Raad bevoegd is.

Zij verwijst naar de definitie van “*studievoortgangsbepaling*” in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs. Zij merkt op dat het duidelijk mag zijn dat de huidige discussie onder geen van deze studievoortgangsbepalingen valt onder te brengen.

Volgens verwerende partij is er vooreerst overduidelijk geen sprake van (i) een “examenbeslissing”, (ii) een “examentuchtbeslissing”, (iii) een “toekenning van een bewijs van bekwaamheid”, (iv) een “toekenning van een vrijstelling”, (v) een “beslissing waarbij het volgen van een schakel- en/of voorbereidingsprogramma wordt opgelegd”, (vi) een beslissing tot “het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking”, (vii) een “beslissing inzake gelijkwaardigheid van een buitenlands diploma van hoger onderwijs” of een “individuele beslissing houdende de weigering tot inschrijving op basis van ontoereikend leerkrediet of een leerkrediet lager dan of gelijk aan 0”. Verzoeker beweert ook niet het tegendeel.

Verwerende partij stelt vervolgens dat, anders dan wat verzoeker voorhoudt, er ook geen sprake is van een “weigering tot het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het diplomacontract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven” in de zin van artikel I.3, 69°, g) van de Codex Hoger Onderwijs en artikel 151, eerste lid, f) OER. Verwerende partij wil er in dit verband op wijzen dat de Raad eerder – terecht – in zijn rechtspraak heeft aangenomen dat hij, wat betreft geschillen inzake inschrijvingen, slechts bevoegd is voor zover de decreetgever die bevoegdheid uitdrukkelijk heeft toegekend. Volgens verwerende partij moet worden vastgesteld dat de decreetgever géén algemene bevoegdheid aan de Raad heeft toegekend inzake geschillen omtrent een weigering tot inschrijving. De Raad werd evenmin uitdrukkelijk bevoegd gemaakt voor geschillen met betrekking tot een “laattijdige” inschrijving in de zin van artikel 79, §3 OER. Dergelijke beslissingen werden immers niet opgenomen in de definitie van “*studievoortgangsbepaling*” in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs.

Verwerende partij is aldus van mening dat de interne beroepsinstantie *in casu* terecht, met verwijzing naar een eerder arrest van de Raad, heeft besloten dat de beslissing van de decaan van 15 november 2018 om geen toelating meer te geven aan het verzoek om te kunnen registreren voor het opleidingsonderdeel “Masterproef” na de deadline van 15 oktober 2018 zich niet laat vereenzelvigen met een weigering tot inschrijving in de zin van artikel I.3, 69°,

g) van de Codex Hoger Onderwijs en artikel 151, eerste lid, f) OER. Volgens haar moet dan ook worden vastgesteld dat de in het intern beroep bestreden beslissing geen studievoortgangsbepaling is in de zin van de Codex Hoger Onderwijs, waarvoor een interne beroepsprocedure is voorzien in het OER.

Wat de ontvankelijkheid betreft, benadrukt verzoeker in zijn *wederantwoordnota* dat hij in zijn allereerste e-mail naar de studiebegeleider van 5 november 2018 specifiek heeft gevraagd om het opleidingsonderdeel “Masterproef” te mogen opnemen. De studiebegeleider ging de aanvraag voor hem indienen bij de decaan. Dat is waar het hier om gaat: hij wil het opleidingsonderdeel “Masterproef” kunnen opnemen om te kunnen afstuderen in het academiejaar 2018-2019.

Verzoeker verwijst vervolgens naar artikel 151, f) van het OER. Hij is van mening dat de beslissing van de decaan hieronder valt. Hij merkt bovendien op dat onderaan de beslissing van de decaan duidelijk vermeld staat dat men een beroep kan indienen tegen “deze studievoortgangsbepaling”. Volgens hem is het heel duidelijk dat hij beroep kan aantekenen tegen het weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel, waar zijn aanvraag *in casu* over gaat.

Beoordeling

Het verzoek van verzoeker betreft *in fine* een verzoek tot gecombineerde inschrijving van een schakelprogramma met de aansluitende masteropleiding. Verzoeker vraagt – na overleg met de studiebegeleider – om te mogen inschrijven voor het opleidingsonderdeel “Masterproef” (zie stuk 2 van verwerende partij).

Volgens verwerende partij heeft de bestreden beslissing enkel betrekking op de administratieve bepaling op grond waarvan de inschrijvingen voor jaaropleidingsonderdelen moeten gebeuren voor de datum van 15 oktober. Uitzonderingen op deze regel vereisen de toestemming van de decaan. Volgens verzoeker daarentegen betreft het wel degelijk een beslissing van de decaan omtrent de mogelijkheid van een combinatie tussen twee studieprogramma’s.

Uit de lezing van het dossier leidt de Raad af dat het dossier van verzoeker *in se* twee aspecten omvat: (1) de mogelijkheid van een curriculumwijziging na de registratiedatum en (2) de

mogelijkheid van een gecombineerde inschrijving waarbij de masterproef in afwijking van de gebruikelijk geldende inschrijvingsregels wordt opgenomen, wat leidt tot een traject van meer dan 66 studiepunten.

De vraag die rijst, is of deze studievoortgangsbeslissing van de decaan kan worden beschouwd als “een weigering van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel (in dit geval de masterproef) in het studiecontract waarvoor de student die een individueel studietraject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven” in uitvoering van artikel I.3.69°, g) van de Codex Hoger Onderwijs en artikel 151, eerste lid, f) OER (zie stuk 7 van verwerende partij). Dit is het standpunt van verzoeker. Volgens verwerende partij betreft het een loutere administratieve maatregel in uitvoering van artikel 79, §3 OER.

De Raad wenst vooreerst aan te geven dat indien de beslissing louter de al dan niet tijdige registratie in de zin van de artikelen 60, §4 en 78, §4 van het OER betreft, zoals verwerende partij aangeeft, dit geen studievoortgangsbeslissing is waarvoor de Raad bevoegd is. Indien dit echter een verzoek tot gecombineerde inschrijving betreft, is dit wel degelijk een studievoortgangsbeslissing waarvoor de Raad bevoegd is. De Raad verwijst dienaangaande naar de parlementaire voorbereiding – die ook in de interne beroepsbeslissing wordt aangehaald – waarin de decreetgever ter bescherming van de rechten van de student expliciet de bevoegdheid van de Raad in dat verband heeft voorgeschreven.²⁰

De Raad onderzoekt hierna of de beslissing van de decaan kan worden gekwalificeerd als een studievoortgangsbeslissing zoals bepaald in artikel I.3.69°, g) van de Codex Hoger Onderwijs of enkel een administratieve maatregel betreft. In het kader van het onderzoek naar de kwalificatie van deze beslissing acht de Raad volgende overwegingen en vaststellingen belangrijk en doorslaggevend:

- de voorgeschreven proceduremogelijkheden;
- de inhoud van de aanvraag van verzoeker;
- de instantie die de beslissing heeft genomen en de betreffende bevoegdheid van deze instantie;
- de inhoud van de beslissing met bijhorende motivering van de interne beroepsinstantie.

²⁰ Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs XIX, *Parl. St.* VI. Parl. 2008-2009, nr. 2159, 69.

De Raad stelt vooreerst vast dat volgens de reglementering van de faculteit bij de decaan drie uitzonderingen aangevraagd kunnen worden op de vooraf bepaalde inschrijvingsvereisten (zie stuk 4 van verwerende partij):

- het overrulen van de deadline van 8 oktober om voor de opleiding in te schrijven;
- het overrulen van de maximale toegestane studieomvang van 66 studiepunten; - het overrulen van volgtijdelijkheidsvereisten.

Deze uitzonderingen worden bekeken in functie van de mogelijkheid of een student al dan niet kan afstuderen. De bevoegde instantie om over deze afwijkingen te beslissen is de decaan van de betrokken faculteit.

De eerste uitzondering is een louter administratieve maatregel. Hetzelfde geldt voor het afwijken van de deadline voor het registreren van opleidingsonderdelen binnen het studieprogramma, zoals verwerende partij aangeeft. De twee andere uitzonderingen betreffen een studievoortgangsbeslissing, zoals bedoeld in artikel I.3.69° van de Codex Hoger Onderwijs.

De Raad stelt vast dat verzoeker, in overleg met de studietrajectbegeleider, conform de voorgeschreven procedure een aanvraag tot uitzondering heeft ingediend bij de decaan. Zijn aanvraag heeft betrekking op de vraag om de masterproef te mogen opnemen, waardoor zijn studieprogramma niet onder de voorziene grens van 66 studiepunten blijft, maar 72 studiepunten zal omvatten (zie stuk 2 van verwerende partij). De Raad leest vervolgens in de beslissing van de decaan dat de motivering van de weigering van de uitzondering als volgt luidt (zie stuk 3 van verwerende partij):

“De student heeft een aanvraag tot uitzondering ingediend. De student vraagt om de masterproef te registreren na de deadline van 15 oktober 2018.

De aanvraag wordt geweigerd.

Motivering:

- *De student nam in 2017-2018 39 ECTS op en heeft niet bewezen dat hij dit aantal succesvol kan afwerken. De examencommissie heeft hem zelfs bindende voorwaarden opgelegd.*
- *Het is niet opportuun om de onderzoekspaper en de masterproef in hetzelfde academiejaar op te nemen. De onderzoekspaper is immers de voorbereidende oefening op de masterproef.”*

De Raad stelt vast dat de weigering gebaseerd is op de omvang van het gecombineerd studieprogramma in het licht van de verwachte studievoortgangskansen van verzoeker enerzijds en omwille van de inhoudelijke link tussen de onderzoekspaper en de masterproef anderzijds.

De Raad moet verzoeker bijtreden in de zin dat deze beslissing *an sich*, wat de inhoudelijke verantwoording betreft, niets te maken heeft met een al dan niet laattijdige registratie. De Raad stelt ook vast dat de drie mogelijke uitzonderingen telkens door de decaan als bevoegd orgaan en vertegenwoordiger van de faculteit moeten worden toegestaan (zie stuk 4 van verwerende partij). De Raad leest verder dat indien het traject van een student aan bepaalde voorwaarden voldoet, de gestelde inschrijvingsvereisten worden overruled bv. als de student in de mogelijkheid is om af te studeren, wat *in casu* het geval is. De Raad leest in het dossier (zie stuk 4 van verwerende partij):

“Facultaire uitzonderingen / richtlijnen:

Basisopleiding minder dan 20 ECTS-credits

- *Een traject van 72 ECTS-credits wordt aanvaard wanneer een student kan afstuderen (opleiding kan beëindigen).*
- *Een traject tussen 73 en 80 ECTS-credits wordt steeds voorgelegd aan en besproken met de decaan. De eerder behaalde resultaten van de student zullen hierin bepalend zijn.*
- *De inschrijvingsvereisten worden overruled wanneer een student kan afstuderen.”*

Uit het dossier blijkt niet duidelijk wat met inschrijvingsvereisten wordt bedoeld. Het is niet uitgesloten dat deze ook het overrulen van de deadline van registratie van de opleidingsonderdelen betreft. De *in casu* relevante bepalingen in het OER luiden als volgt:

“Artikel 60 (inschrijvingsperiode)

§4. Na inschrijving in de opleiding dient de student zijn opleidingsonderdelen te registreren overeenkomstig Artikel 78, en dit binnen de volgende deadlines:

- *Voor opleidingsonderdelen van het eerste semester en jaaropleidingsonderdelen is registreren voor opleidingsonderdelen slechts mogelijk tot en met 15 oktober.*
- *(...)*

Het registreren van opleidingsonderdelen buiten deze deadlines is slechts mogelijk mist de expliciete toelating van de decaan. De student richt hiertoe een gemotiveerd verzoek tot de decaan, overeenkomstig Artikel 79, §3 t.e.m. §6.”

“Artikel 78 (vastleggen jaarprogramma)

§4. De student kan zijn individueel jaarprogramma voor eerste semesteropleidingsonderdelen en jaaropleidingsonderdelen vastleggen tot en met 15 oktober. (...)”

“Artikel 79 (wijziging jaarprogramma)

§4. Voor jaaropleidingsonderdelen heeft de student vanaf 16 oktober tot 8 januari de toelating van de decaan nodig om in te schrijven. De decaan kan de inschrijving weigeren indien het onderwijs in dit opleidingsonderdeel reeds te ver gevorderd is.”

De Raad stelt vast dat in de feiten de twee uitzonderingen die verzoeker heeft aangevraagd in de beslissing van de decaan *in fine* samenvallen. Beide beslissingen (louter administratief en inhoudelijk) worden op niveau van de faculteit genomen bij monde van de decaan.

De Raad concludeert op basis van bovenstaande overwegingen dat *in se* de beslissing van de decaan ten aanzien van verzoeker geen loutere administratieve beslissing inzake het al dan niet mogen registreren van een opleidingsonderdeel na de voorziene datum betreft (die *an sich* – zoals verwerende partij ook aangeeft – niet kan worden beschouwd als een studievoortgangsbepaling), maar ook een inhoudelijke beslissing betreft om al dan niet een gecombineerde inschrijving toe te staan zodat verzoeker huidig academiejahr nog kan afstuderen. Dit komt neer op de toelating om een extra opleidingsonderdeel op te nemen dat verzoeker voordien nog niet heeft opgenomen, *in casu* de masterproef, en waarbij moet worden afgeweken van de regel dat een gecombineerde inschrijving in principe wordt beperkt tot een maximum van 66 ECTS-credits.

Naar het oordeel van de Raad is de studievoortgangsbepaling waarmee het voorwerp van dit beroep dus in de lijn ligt de in artikel I.3.69°, g) bedoelde bepaling die strekt tot het weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het contract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven. De *ratio legis* van de decreetgever is erin gelegen de student rechtsbescherming te bieden tegen een onredelijke

toepassing van het beginsel van de volgtijdelijkheid en bij uitbreiding van andere inhoudelijke inschrijvingsregels, waaronder de overschrijding van de maximaal bepaalde omvang van het studieprogramma ingeval van een gecombineerde inschrijving. Beide aspecten zijn hier, naast de administratieve deadline, aan de orde.

In casu is er wel degelijk sprake van een weigering tot opname van een opleidingsonderdeel in het studiecontract op grond van regels die te maken hebben met een gecombineerde inschrijving. Verzoeker werd *in se* niet geweigerd omwille van het gegeven dat de deadline was overschreden, maar omwille van andere bijzondere omstandigheden op grond waarvan de combinatie met de masterproef niet aangewezen bleek. In het licht van de inhoudelijke beslissing van de decaan en het weergegeven verloop van de procedure van verzoeker zou anders beslissen het recht van verzoeker op een transparante rechtstoegang ontzeggen. De decaan heeft in deze dan ook terecht op de correcte beroepsmogelijkheden gewezen.

De Raad is van oordeel dat de interne beroepsinstantie derhalve verkeerdelijk heeft geoordeeld dat zij niet bevoegd is.

Het beroep van verzoeker is ontvankelijk.

Het is dus in eerste instantie aan de interne beroepsinstantie om het beroep van verzoeker ten gronde te onderzoeken en te beoordelen.

Ten overvloede wenst de Raad op te merken dat – aangezien het tweede semester van dit academiejaar weldra start – beide partijen best onderling zo snel mogelijk overleggen welke curriculumaanpassing voor verzoeker nog aangewezen en haalbaar is met het oog op een zo efficiënt mogelijke invulling van zijn geïndividualiseerd traject en op de diplomaverwerving.

BESLISSING

- 1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 december 2018.**
- 2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij zal uiterlijk tegen 8 februari 2019 een nieuwe beslissing nemen.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 31 januari 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 11 februari 2019

Arrest nr. 4.764 van 26 februari 2019 in de zaak 2018/640

In zake: Hallo TAHA
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Peter Geuens
 kantoor houdend te 2860 Sint-Katelijne-Waver
 stationsstraat 125/A
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Wim Van Caeneghem
 kantoor houdend te 2000 Antwerpen
 Vrijheidstraat 32, bus 16
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 2 november 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 25 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 11 februari 2019.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Peter Geuens, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Wim Van Caeneghem en advocaat Stevie Van Houdenrogge, die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is sinds het academiejaar 2013-2014 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het bedrijfsmanagement – rechtspraktijk’. Verzoeker werd initieel geweigerd om zich in te schrijven voor het academiejaar 2017-2018, maar bij beslissing van de interne beroepsinstantie op 30 november 2017 werd hem de herinschrijving toegestaan onder bindende voorwaarden.

Vermits verzoeker de bindende voorwaarden niet heeft nageleefd, wordt hem de herinschrijving voor het academiejaar 2018-2019 geweigerd. De toelatingscommissie vindt in het dossier bovendien geen elementen die erop wijzen dat een volgende inschrijving een positief resultaat zal opleveren.

Verzoekende partij stelde op datum van 10 oktober 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 25 oktober 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vooreerst dat zij het dossier grondig heeft onderzocht. Zij komt na toelichting door het opleidingshoofd tot het volgende besluit. De interne beroepsinstantie merkt vooreerst op dat het intern beroepsschrift uitvoeriger is gemotiveerd dan de oorspronkelijke aanvraag tot herinschrijving die aan de toelatingscommissie werd voorgelegd. De toelatingscommissie heeft in haar beslissing vastgesteld dat de student niet heeft voldaan aan de bindende voorwaarden die werden opgelegd bij inschrijving in het academiejaar 2017/2018. Zij vindt in het dossier geen elementen die erop wijzen dat een volgende inschrijving een positief resultaat zal opleveren: de student studeert ondertussen al vijf jaar aan de hogeschool en heeft voor de vakken “Juridisch debat en actua” en “Notarieel familierecht” reeds zes examenkansen benut en is hiervoor nog steeds niet geslaagd. De toelatingscommissie is dan ook van oordeel dat een 7e of 8ste examenkans niet opportuun is. Zij stelt bovendien dat de student in het academiejaar 2017-2018 slechts is ingeschreven voor drie opleidingsonderdelen, waarbij hij maar voor één opleidingsonderdeel een creditbewijs heeft behaald. De student kan hiervoor geen overmacht aantonen.

De interne beroepsinstantie stipt aan dat de student in zijn intern beroepsschrift aanvoert dat hij voor het academiejaar 2017-2018 zonder bindende voorwaarden zou hebben mogen inschrijven

gezien de beslissing van 30 november 2017, die volgens hem de bindende voorwaarden van 2016-2017 zonder voorwerp zou hebben verklaard. De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student, ingevolge van de interne beroepsbeslissing van 30 november 2017, voor de inschrijving in het academiejaar 2016-2017 geen bindende voorwaarden had mogen opgelegd krijgen gezien hij door het wegvallen van de sanctie in het academiejaar 2015-2016 wel een studierendement van tenminste 60% had behaald. De student heeft in het academiejaar 2016-2017 evenwel geen studierendement van tenminste 60% behaald, waardoor de toelatingscommissie voor de inschrijving voor het academiejaar 2017-2018 wel bindende voorwaarden voor inschrijving moest opleggen. Deze bindende voorwaarden staan op de toetredingsovereenkomst vermeld, die de student voor akkoord ondertekend heeft.

De interne beroepsinstantie stelt verder dat er – in tegenstelling tot wat de student in zijn intern beroepsschrift opwerpt – niet werd beslist dat de student voor het academiejaar 2017-2018 mocht herinschrijven zonder bindende voorwaarden: er werd beslist dat hij wel mocht herinschrijven en geen weigering van herinschrijving kreeg in het academiejaar 2017-2018 door het wegvallen van de bindende voorwaarden in het academiejaar 2016-2017. Deze herinschrijving gebeurde wel onder de bindende voorwaarde dat de student een studierendement van tenminste 60% diende te behalen in het academiejaar 2017-2018. Volgens de interne beroepsinstantie heeft de toelatingscommissie ook terecht toepassing gemaakt van artikel 13.1 van het OER.

Waar de student vervolgens aanvoert dat hij behalve de drie opleidingsonderdelen die hij in het academiejaar 2017-2018 moest opnemen enkel nog zou moeten slagen voor het opleidingsonderdeel stage om zijn diploma te kunnen behalen, wijst de interne beroepsinstantie erop dat dit niet klopt: de student moet ook nog het opleidingsonderdeel Juridische vaardigheden opnemen. Zij benadrukt ook dat de interne beroepsbeslissing van 30 november 2017 aan verzoeker ter kennis is gebracht op 4 december 2017. Volgens haar heeft de hogeschool hem zelf moeten aanmanen om zich te komen herinschrijven. De student nam hierin geen enkel initiatief en stelde de afspraak vervolgens uit wegens ziekte. Volgens de interne beroepsinstantie beweert de student ook ten onrechte dat hem gezegd zou zijn dat hij niet kon inschrijven zolang hij in een andere hogeschool was ingeschreven, terwijl het opleidingshoofd benadrukt dat hem integendeel werd aangeraden om niet uit te schrijven wegens verlies leerkrediet en kindergeld.

De interne beroepsinstantie benadrukt daarnaast ook dat het niet correct is dat de student moest inschrijven onder examencontract. Volgens haar wou de student bijkomend inschrijven voor

andere opleidingsonderdelen onder examencontract zodat hij aan de voorwaarden zou voldoen voor het verkrijgen van kinderbijslag (min. 27 stp.), wat hij ook heeft gedaan. De student heeft hiervoor op 19 december 2018 twee toetredingsovereenkomsten afgesloten, met name een diplomacontract voor drie opleidingsonderdelen en een examencontract voor vier opleidingsonderdelen. De student heeft voor geen enkel opleidingsonderdeel waarvoor hij onder examencontract was ingeschreven examen afgelegd.

De interne beroepsinstantie onderschrijft de beslissing van de toelatingscommissie waar zij besluit dat de student geen elementen heeft aangebracht die erop wijzen dat een volgende inschrijving voor deze opleiding wel een positief resultaat zal opleveren. Maatregelen voor studievoortgangsbewaking hebben immers tot doel te voorkomen dat studenten nodeloos achtereenvolgende studievertragingen blijven oplopen en zo leerkrediet verspelen.

De interne beroepsinstantie besluit dat de toelatingscommissie terecht toepassing heeft gemaakt van artikel 13.1 OER. Zij ziet ook onvoldoende garanties dat een nieuwe inschrijving voor de opleiding tot een beter studierendement zal leiden. Het intern beroep moet worden afgewezen.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 26 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 2 november 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, in combinatie met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker merkt vooreerst op dat bindende voorwaarden geen evaluatie- en/of deliberatiecriteria zijn. Zij hebben niet tot doel om de student te sanctioneren, maar ze houden in dat de student die beslist om dezelfde opleiding te volgen (eventueel al dan niet aan dezelfde onderwijsinstelling) wordt gewaarschuwd over zijn studie-efficiëntie, zodat hij zich zou beraden over zijn studieattitude en/of de door hem gekozen studierichting. Vanuit dat opzicht houden bindende voorwaarden in dat er van de student wordt verlangd dat hij in het daaropvolgende academiejaar een bepaalde studie-efficiëntie zou tonen door een minimaal aantal studiepunten te verwerven in verhouding tot de opgenomen studiepunten.

Verzoeker stelt vast dat het OER voorziet dat indien een student tijdens een vorig academiejaar aan de eigen of aan een andere instelling geen 60% van de ingeschreven studiepunten heeft verworven, de toelatingscommissie bij een nieuwe inschrijving bindende voorwaarden kan opleggen. Bij het niet naleven van deze bindende voorwaarden kan de inschrijving van de student in dezelfde instelling waar de bindende voorwaarde is opgelegd een volgend academiejaar worden geweigerd.

Verzoeker wijst erop dat er voor het academiejaar 2016-2017 bindende voorwaarden waren opgelegd. Volgens hem zijn die echter louter het gevolg van de omstreden examentuchtbeslissing van 9 september 2016. De interne beroepsinstantie heeft bij beslissing van 30 november 2017 evenwel vastgesteld dat, ingevolge haar eigen beslissing om de omstreden examentuchtbeslissing teniet te doen, de bindende voorwaarden zonder voorwerp waren. Deze beslissing is genomen nadat de toelatingscommissie de inschrijving voor het academiejaar 2017-2018 had geweigerd. Verzoeker benadrukt dat de toelatingscommissie na de beslissing van de interne beroepsinstantie van 30 november 2017 geen nieuwe beslissing meer heeft genomen.

Verzoeker stipt aan dat in het OER niet is voorzien dat de toelatingscommissie bindende voorwaarden ‘moet’ opleggen. Volgens hem is er evenmin voorzien dat, eens bindende voorwaarden zijn opgelegd, de herinschrijving ‘moet’ worden geweigerd als de bindende voorwaarden niet zijn gerespecteerd. Het gaat niet om bindende regels die gelden op grond van eenvoudige vaststellingen.

Verzoeker benadrukt dat hij noch het academiejaar 2016-2017, noch het academiejaar 2017-2018 op een normale wijze, zoals een student mag verwachten als hij wordt toegelaten tot een onderwijsinstelling, heeft kunnen volmaken. Zo is er in het academiejaar 2016-2017 ten onrechte verlangd dat de herinschrijving afhankelijk zou zijn van bindende voorwaarden en moest hij opnieuw examens afleggen van meerdere opleidingsonderdelen waarvoor in beginsel al een creditbewijs kon worden uitgereikt. Verzoeker wijst erop dat, alhoewel de beslissing ongedaan is gemaakt, zijn studiefiche tot op heden ongewijzigd blijft. De nul-scores zijn blijven staan. Vervolgens werd zijn inschrijving in het academiejaar 2017-2018 eerst geweigerd, maar ook daar werd de beslissing herzien, zij het pas nadat intern beroep was ingesteld.

Verzoeker stelt ten slotte dat, zelfs al wordt aangenomen dat de onderwijsinstelling de studieefficiëntie van haar studenten zelf kan appreciëren, studie-efficiëntie maar op een degelijke wijze kan worden geëvalueerd wanneer er een normaal studieklimaat bestaat of voorhanden is, wat bij hem al twee opeenvolgende acadiejaren niet het geval is. Daarbij komt dat de omstreden beslissing inhoudt dat hij, nabij de eindstreep, wordt uitgesloten om de gevolgde richting af te werken.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij vooreerst dat verzoeker de focus ten onrechte op het academiejaar 2015-2016 legt. De inschrijving voor het academiejaar 2016-2017, die inderdaad beïnvloed wordt door zijn studierendement in het academiejaar 2015-2016 is hier immers niet aan de orde. Waar het volgens verwerende partij om draait, is het gegeven dat verzoeker in het academiejaar 2016-2017, en ondanks dat hij ingevolge het wegvallen van de tuchtsanctie een bijkomend creditbewijs voor Frans III behaalt, nog steeds niet aan een studierendement van minstens 60% komt, zodat zijn inschrijving voor het academiejaar 2017-2018 terecht afhankelijk werd gemaakt van een bindende voorwaarde.

Volgens verwerende partij is de stelling van verzoeker dat hij in het academiejaar 2017-2018 zou hebben mogen inschrijven zonder bindende voorwaarden, dan ook foutief. Ze merkt op dat de interne beroepsinstantie in haar beslissing van 27 november 2017 enkel maar heeft gesteld dat verzoeker – in tegenstelling tot wat de toelatingscommissie eerder oordeelde – toch mocht inschrijven voor het academiejaar 2017-2018. De interne beroepsinstantie heeft zich in die beslissing niet uitgesproken over het al dan niet inschrijven onder bindende voorwaarden. Volgens verwerende partij behoort dit ook niet tot haar bevoegdheid. Het is immers de toelatingscommissie die overeenkomstig artikel 13.1 OER bevoegd is om maatregelen van

studievoortgangsbewaking te nemen wanneer de student geen voldoende studierendement behaalde tijdens het vorige academiejaar. Verwerende partij stipt aan dat de toelatingscommissie vervolgens – nadat de interne beroepsinstantie had geoordeeld dat verzoeker wel degelijk mocht inschrijven voor het academiejaar 2017-2018 – overeenkomstig artikel 13.1 OER een bindende voorwaarde aan die inschrijving heeft gekoppeld. De bindende voorwaarde staat uitdrukkelijk vermeld in het diplomacontract, dat door verzoeker op 11 december 2017 voor akkoord werd ondertekend.

Wat de inschrijving van verzoeker voor het academiejaar 2017-2018 betreft, stelt verwerende partij dat verzoeker reeds sedert 4 december 2017 de mogelijkheid had om zich opnieuw in te schrijven, maar hij nam niet onmiddellijk initiatief. Bovendien werd een gemaakte afspraak door verzoeker uitgesteld wegens ziekte. Volgens verwerende partij werd verzoeker niet aangeraden zich uit te schrijven in een andere hogeschool omwille van het risico op verlies van het leerkrediet en kindergeld. Verzoeker werd ook niet gedwongen om zich tevens in te schrijven via examencontract. Het was de wens van verzoeker zelf om voor een aantal opleidingsonderdelen in te schrijven via examencontract omdat hij op die manier zou voldoen aan de voorwaarden tot het verkrijgen van kinderbijslag. Verwerende partij verwijst hiervoor ook nog naar het arrest 4.605 van 17 december 2018 van de Raad.

Verder benadrukt verwerende partij dat de interne beroepsinstantie heeft vastgesteld dat verzoeker geen elementen aanbrengt die erop wijzen dat een volgende inschrijving voor deze opleiding wel een positief resultaat zal opleveren. De interne beroepsinstantie stelt nog dat maatregelen van studievoortgangsbewaking tot doel hebben te voorkomen dat studenten nodeloos achtereenvolgende studievertragingen blijven oplopen en zo leerkrediet verspelen.

Volgens verwerende partij is de bestreden beslissing geenszins kennelijk onredelijk. Om dit aan te tonen, brengt zij kort de (procedurele) voorgaanden in herinnering. Op 9 september 2016 stelde de examentuchtcommissie vast dat verzoeker fraude heeft gepleegd voor het opleidingsonderdeel “Juridisch debat en actua”, waarna verzoeker als sanctie een score van 0/20 kreeg voor alle opleidingsonderdelen van de betrokken examenperiode. Na herhaalde tussenkomsten van de Raad heeft de interne beroepsinstantie de sanctie uiteindelijk beperkt tot een score van 0/20 voor het opleidingsonderdeel “Juridische debat en actua”. Nadat de Raad ook deze sanctie kennelijk onredelijk achtte, zag de interne beroepsinstantie geen andere mogelijkheid meer dan aan verzoeker de student het examencijfer op te leggen dat hij zou

hebben behaald zonder de examentuchtsanctie, zijnde een score van 9/20, wat niet voldoende is om een creditbewijs te behalen voor “Juridisch debat en actua”.

Verwerende partij wijst erop dat verzoeker in het academiejaar 2016-2017 – ondanks het bijkomend verwerven van een creditbewijs ingevolge het wegvallen van de eerste sanctie – geen studierendement van minstens 60% heeft behaald. Om die reden werd in het diplomacontract, dat vier opleidingsonderdelen omvat, opnieuw een bindende voorwaarde opgelegd. Daarnaast schreef verzoeker zich middels examencontract in voor vier opleidingsonderdelen. Verzoeker heeft voor geen enkele van de opleidingsonderdelen waarvoor hij onder examencontract was ingeschreven examen afgelegd. Om te kunnen slagen moet hij nog een creditbewijs behalen voor acht opleidingsonderdelen. Uit het individueel overzichtsrapport van verzoeker blijkt dat hij volgend studierendement heeft behaald: 52,08% in het academiejaar 2016-2017 en 23,08% in het academiejaar 2017-2018. Dit studierendement is definitief.

Ten slotte benadrukt verwerende partij dat verzoeker reeds vijf jaar heeft gestudeerd aan de hogeschool en dat hij voor de opleidingsonderdelen “Juridisch debat en actua 3” en “Notarieel familierecht 2” reeds zes examenkansen heeft benut, maar hiervoor nog steeds niet geslaagd is. Volgens verwerende partij worden door verzoeker noch ten aanzien van de toelatingscommissie, noch ten aanzien van de interne beroepsinstantie (en evenmin ten aanzien van de Raad) elementen aangereikt die erop zouden wijzen dat een inschrijving in het academiejaar 2018-2019 tot een beter studieresultaat zal leiden. De objectieve vaststelling dat verzoeker in de academiejaren 2016-2017 en 2017-2018 geen studierendement van ten minste 60% heeft behaald, het gegeven dat de inschrijving voor het academiejaar 2017-2018 nochtans afhankelijk werd gemaakt van een bindende voorwaarde in combinatie met het feit dat verzoeker geen enkel element aanreikt dat erop wijst dat zijn studierendement in het academiejaar 2018-2019 wel voldoende zal zijn, doet verwerende partij besluiten dat de bestreden beslissing niet kennelijk onredelijk is.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat hij sedert het einde van het academiejaar 2015-2016 aan de instelling vraagt om één academiejaar op een normale wijze te kunnen/mogen deelnemen aan de hoorcolleges en zich voorbereiden op de examens.

Volgens hem verwijst verwerende partij gemakshalve naar het diplomacontract voor het academiejaar 2017-2018, waarbij zij stelt dat verzoeker toch bindende voorwaarden heeft

aangenomen. Verzoeker merkt op dat de interne beroepsinstantie bevoegd is voor beroepen tegen een weigering tot inschrijving alsook tegen een inschrijving onder bindende voorwaarden. De interne beroepsbeslissing komt in de plaats van de bestreden beslissing van de toelatingscommissie. Bindende voorwaarden kunnen volgens hem niet via het diplomacontract worden opgelegd, maar enkel middels een (appellabele) beslissing. Verzoeker stipt aan dat voorafgaand aan de inschrijving in het academiejaar 2017-2018 geen beslissing is genomen door de toelatingscommissie waaruit wordt afgeleid dat er bindende voorwaarden zouden worden opgelegd. Bij gebrek aan beslissing heeft er ook geen beroepsmogelijkheid bestaan.

Verzoeker stelt vervolgens dat uit eerdere rechtspraak van de Raad blijkt dat een verregaande motiveringsverplichting bij de instelling ligt, die een weigering van een bepaalde student mag gronden op het reeds volledig afgelegde studietraject van een student. Het studietraject omvat niet alleen de door de student geboekte studievoortgang, maar ook de omstandigheden die een aangevoerd gebrek aan studievoortgang kunnen verklaren enerzijds, en met informatie over de wijze waarop de student in de toekomst meent een voldoende studievoortgang te kunnen boeken anderzijds. Verzoeker merkt op dat de bestreden beslissing alleen de negatieve elementen bevat. Zo wordt het gegeven dat verwerende partij heeft verlangd dat hij een reeks examens opnieuw (overigens met succes) zou afleggen omdat ingevolge een examentuchtbeslissing succescijfers zijn omgezet in nul-scores en er uiteindelijk pas op het einde van het academiejaar 2017-2018 definitief uitspraak volgde, niet eens onderzocht in de bestreden beslissing. Verzoeker benadrukt dat hij reeds een vergevorderd traject heeft afgelegd. Tot en met het academiejaar 2015-2016 verliep dit zelfs op een normale wijze. Er is een verstoring van het studietraject vanaf het academiejaar 2016-2017 ingevolge de bestreden examentuchtbeslissing. Dit aspect is niet aan bod gekomen in de bestreden beslissing. Volgens verzoeker is de bijzonder strenge beslissing van verwerende partij – weigering tot inschrijving op het einde van een opleiding en zonder mogelijkheid tot heroriëntatie – niet evenredig met de inzet die hij heeft getoond.

Ten slotte stelt verzoeker vast dat verwerende partij niet heeft geëvalueerd of de inschrijving in het academiejaar 2018-2019 onder bindende voorwaarden kan gebeuren. Volgens hem blijkt uit de omstandigheid dat hij voor twee opleidingsonderdelen – waarvan één het opleidingsonderdeel betreft dat aanleiding heeft gegeven tot de examentuchtbeslissing – reeds enkele examenkansen heeft gehad en nog niet slaagde, niet toe te besluiten dat manifest blijkt dat een inschrijving met bindende voorwaarden geen positief resultaat kan opleveren. Verzoeker

benadrukt ook dat hij altijd de moed heeft opgebracht om te blijven studeren, ook al waren de studieomstandigheden geenszins optimaal.

Beoordeling

Verzoeker haalt aan dat zijn studieoverzicht ongewijzigd is gebleven nadat de examentuchtbeslissing ongedaan werd gemaakt en dat de nul-scores zijn blijven staan. Met verzoeker moet de Raad inderdaad vaststellen dat het studieoverzicht dat verwerende partij bij het administratief dossier in deze procedure heeft gevoegd datgene betreft waarop de initiële examentuchtbeslissing nog zijn volle doorwerking vindt. Op basis hiervan is het voor de Raad evenwel onmogelijk om na te gaan of de voorbije academiejaren correct is omgegaan met het opleggen van studievoortgangsbewakingsmaatregelen aan verzoeker. De Raad vraagt verwerende partij dan ook om het studieoverzicht van verzoeker te bezorgen zoals het op dit moment is. Dit betekent dat de Raad verzoekt om het studieoverzicht waarin gevolg is gegeven aan alle beslissingen die betrekking hebben op de examentuchtbeslissing, met name enerzijds aan de beslissing van de interne beroepsinstantie van 30 november 2017 en anderzijds aan de opvolgingsbeslissing van de interne beroepsinstantie na het arrest van de Raad nr. 4.325 van 2 juli 2018. Volgens verwerende partij werd ingevolge deze laatste beslissing aan verzoeker een score van 9/20 toegekend voor het opleidingsonderdeel “Juridisch debat en actua”, wat evenwel niet op deze manier vermeld staat op het bijgevoegde studieoverzicht. Wat de andere opleidingsonderdelen, waarvoor nul-scores worden vermeld voor de tweede examenkans in het academiejaar 2015-2016, betreft, wijst de Raad erop dat deze nul-scores niet meer bestaan als gevolg van voormelde beslissingen en dat deze op het studieoverzicht voor het academiejaar 2015-2016 dan ook moeten worden vervangen door de “werkelijke scores” die verzoeker op dat moment voor deze opleidingsonderdelen heeft behaald.

Gelet op het voorgaande, lijkt het de Raad dan ook aangewezen de debatten te heropenen. Hij vraagt aan verwerende partij om het aangepast studieoverzicht voor het academiejaar 2015-2016 aan de Raad en aan verzoeker over te maken, en dit ten laatste op 28 februari 2019, samen met een aangepaste inventaris. Daarbij kan ze tevens haar eventuele opmerkingen betreffende dit stuk meedelen. Vervolgens kan verzoeker ten laatste op 4 maart 2019 zijn eventuele opmerkingen aan de Raad en aan verwerende partij bezorgen, waarna de debatten worden gesloten.

De Raad vraagt dat partijen hierbij ook bijzondere aandacht hebben voor de gevolgen die de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen

“werkelijke scores” van verzoeker voor het academiejaar 2015-2016 kunnen hebben op zijn studieprogramma in de latere academiejaren.

BESLISSING

- 1. Verwerende partij beschikt over een termijn tot uiterlijk 28 februari 2019 om het aangepast studieoverzicht voor het academiejaar 2015-2016 samen met een toelichtende nota in te dienen.**
- 2. Verzoeker beschikt vervolgens over een termijn tot uiterlijk 4 maart 2019 om een toelichtende nota in te dienen, waarna de debatten worden gesloten.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 26 februari 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.868 van 8 april 2019 in de zaak 2018/640

In zake: Hallo TAHA
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Peter Geuens
 kantoor houdend te 2860 Sint-Katelijne-Waver
 stationsstraat 125/A
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Wim Van Caeneghem
 kantoor houdend te 2000 Antwerpen
 Vrijheidstraat 32, bus 16
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 2 november 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 25 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 11 februari 2019.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Peter Geuens, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Wim Van Caeneghem en advocaat Stevie Van Houdenrogge, die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Bij arrest nr. 4.764 van 26 februari 2019 heeft de Raad de debatten heropend.

Verwerende partij heeft het aangepast studieoverzicht voor het academiejaar 2015-2016 samen met een toelichtende nota ingediend, waarna ook verzoekende partij een toelichtende nota heeft ingediend. Daarna werden de debatten opnieuw gesloten.

III. Feiten

Verzoekende partij is sinds het academiejaar 2013-2014 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het bedrijfsmanagement – rechtspraktijk’. Verzoeker werd initieel geweigerd om zich in te schrijven voor het academiejaar 2017-2018, maar bij beslissing van de interne beroepsinstantie op 30 november 2017 werd hem de herinschrijving toegestaan onder bindende voorwaarden.

Vermits verzoeker de bindende voorwaarden niet heeft nageleefd, wordt hem de herinschrijving voor het academiejaar 2018-2019 geweigerd. De toelatingscommissie vindt in het dossier bovendien geen elementen die erop wijzen dat een volgende inschrijving een positief resultaat zal opleveren.

Verzoekende partij stelde op datum van 10 oktober 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 25 oktober 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vooreerst dat zij het dossier grondig heeft onderzocht. Zij komt na toelichting door het opleidingshoofd tot het volgende besluit. De interne beroepsinstantie merkt vooreerst op dat het intern beroepsschrift uitvoeriger is gemotiveerd dan de oorspronkelijke aanvraag tot herinschrijving die aan de toelatingscommissie werd voorgelegd. De toelatingscommissie heeft in haar beslissing vastgesteld dat de student niet heeft voldaan aan de bindende voorwaarden die werden opgelegd bij inschrijving in het academiejaar 2017/2018. Zij vindt in het dossier geen elementen die erop wijzen dat een volgende inschrijving een positief resultaat zal opleveren: de student studeert ondertussen al vijf jaar aan de hogeschool en heeft voor de vakken “Juridisch debat en actua” en “Notarieel familierecht” reeds zes examenkansen benut en is hiervoor nog steeds niet geslaagd. De toelatingscommissie

is dan ook van oordeel dat een 7e of 8ste examenkans niet opportuun is. Zij stelt bovendien dat de student in het academiejaar 2017-2018 slechts is ingeschreven voor drie opleidingsonderdelen, waarbij hij maar voor één opleidingsonderdeel een creditbewijs heeft behaald. De student kan hiervoor geen overmacht aantonen.

De interne beroepsinstantie stipt aan dat de student in zijn intern beroepsschrift aanvoert dat hij voor het academiejaar 2017-2018 zonder bindende voorwaarden zou hebben mogen inschrijven gezien de beslissing van 30 november 2017, die volgens hem de bindende voorwaarden van 2016-2017 zonder voorwerp zou hebben verklaard. De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student, ingevolge van de interne beroepsbeslissing van 30 november 2017, voor de inschrijving in het academiejaar 2016-2017 geen bindende voorwaarden had mogen opgelegd krijgen gezien hij door het wegvallen van de sanctie in het academiejaar 2015-2016 wel een studierendement van tenminste 60% had behaald. De student heeft in het academiejaar 2016-2017 evenwel geen studierendement van tenminste 60% behaald, waardoor de toelatingscommissie voor de inschrijving voor het academiejaar 2017-2018 wel bindende voorwaarden voor inschrijving moest opleggen. Deze bindende voorwaarden staan op de toetredingsovereenkomst vermeld, die de student voor akkoord ondertekend heeft.

De interne beroepsinstantie stelt verder dat er – in tegenstelling tot wat de student in zijn intern beroepsschrift opwerpt – niet werd beslist dat de student voor het academiejaar 2017-2018 mocht herinschrijven zonder bindende voorwaarden: er werd beslist dat hij wel mocht herinschrijven en geen weigering van herinschrijving kreeg in het academiejaar 2017-2018 door het wegvallen van de bindende voorwaarden in het academiejaar 2016-2017. Deze herinschrijving gebeurde wel onder de bindende voorwaarde dat de student een studierendement van tenminste 60% diende te behalen in het academiejaar 2017-2018. Volgens de interne beroepsinstantie heeft de toelatingscommissie ook terecht toepassing gemaakt van artikel 13.1 van het OER.

Waar de student vervolgens aanvoert dat hij behalve de drie opleidingsonderdelen die hij in het academiejaar 2017-2018 moest opnemen enkel nog zou moeten slagen voor het opleidingsonderdeel stage om zijn diploma te kunnen behalen, wijst de interne beroepsinstantie erop dat dit niet klopt: de student moet ook nog het opleidingsonderdeel Juridische vaardigheden opnemen. Zij benadrukt ook dat de interne beroepsbeslissing van 30 november 2017 aan verzoeker ter kennis is gebracht op 4 december 2017. Volgens haar heeft de

hogeschool hem zelf moeten aanmanen om zich te komen herinschrijven. De student nam hierin geen enkel initiatief en stelde de afspraak vervolgens uit wegens ziekte. Volgens de interne beroepsinstantie beweert de student ook ten onrechte dat hem gezegd zou zijn dat hij niet kon inschrijven zolang hij in een andere hogeschool was ingeschreven, terwijl het opleidingshoofd benadrukt dat hem integendeel werd aangeraden om niet uit te schrijven wegens verlies leerkrediet en kindergeld.

De interne beroepsinstantie benadrukt daarnaast ook dat het niet correct is dat de student moest inschrijven onder examencontract. Volgens haar wou de student bijkomend inschrijven voor andere opleidingsonderdelen onder examencontract zodat hij aan de voorwaarden zou voldoen voor het verkrijgen van kinderbijslag (min. 27 stp.), wat hij ook heeft gedaan. De student heeft hiervoor op 19 december 2018 twee toetredingsovereenkomsten afgesloten, met name een diplomacontract voor drie opleidingsonderdelen en een examencontract voor vier opleidingsonderdelen. De student heeft voor geen enkel opleidingsonderdeel waarvoor hij onder examencontract was ingeschreven examen afgelegd.

De interne beroepsinstantie onderschrijft de beslissing van de toelatingscommissie waar zij besluit dat de student geen elementen heeft aangebracht die erop wijzen dat een volgende inschrijving voor deze opleiding wel een positief resultaat zal opleveren. Maatregelen voor studievoortgangsbewaking hebben immers tot doel te voorkomen dat studenten nodeloos achtereenvolgende studievertragingen blijven oplopen en zo leerkrediet verspelen.

De interne beroepsinstantie besluit dat de toelatingscommissie terecht toepassing heeft gemaakt van artikel 13.1 OER. Zij ziet ook onvoldoende garanties dat een nieuwe inschrijving voor de opleiding tot een beter studierendement zal leiden. Het intern beroep moet worden afgewezen.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 26 oktober 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 2 november 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, in combinatie met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker merkt vooreerst op dat bindende voorwaarden geen evaluatie- en/of deliberatiecriteria zijn. Zij hebben niet tot doel om de student te sanctioneren, maar ze houden in dat de student die beslist om dezelfde opleiding te volgen (eventueel al dan niet aan dezelfde onderwijsinstelling) wordt gewaarschuwd over zijn studie-efficiëntie, zodat hij zich zou beraden over zijn studieattitude en/of de door hem gekozen studierichting. Vanuit dat opzicht houden bindende voorwaarden in dat er van de student wordt verlangd dat hij in het daaropvolgende academiejaar een bepaalde studie-efficiëntie zou tonen door een minimaal aantal studiepunten te verwerven in verhouding tot de opgenomen studiepunten.

Verzoeker stelt vast dat het OER voorziet dat indien een student tijdens een vorig academiejaar aan de eigen of aan een andere instelling geen 60% van de ingeschreven studiepunten heeft verworven, de toelatingscommissie bij een nieuwe inschrijving bindende voorwaarden kan opleggen. Bij het niet naleven van deze bindende voorwaarden kan de inschrijving van de student in dezelfde instelling waar de bindende voorwaarde is opgelegd een volgend academiejaar worden geweigerd.

Verzoeker wijst erop dat er voor het academiejaar 2016-2017 bindende voorwaarden waren opgelegd. Volgens hem zijn die echter louter het gevolg van de omstreden examentuchtbeslissing van 9 september 2016. De interne beroepsinstantie heeft bij beslissing van 30 november 2017 evenwel vastgesteld dat, ingevolge haar eigen beslissing om de omstreden examentuchtbeslissing teniet te doen, de bindende voorwaarden zonder voorwerp

waren. Deze beslissing is genomen nadat de toelatingscommissie de inschrijving voor het academiejaar 2017-2018 had geweigerd. Verzoeker benadrukt dat de toelatingscommissie na de beslissing van de interne beroepsinstantie van 30 november 2017 geen nieuwe beslissing meer heeft genomen.

Verzoeker stipt aan dat in het OER niet is voorzien dat de toelatingscommissie bindende voorwaarden ‘moet’ opleggen. Volgens hem is er evenmin voorzien dat, eens bindende voorwaarden zijn opgelegd, de herinschrijving ‘moet’ worden geweigerd als de bindende voorwaarden niet zijn gerespecteerd. Het gaat niet om bindende regels die gelden op grond van eenvoudige vaststellingen.

Verzoeker benadrukt dat hij noch het academiejaar 2016-2017, noch het academiejaar 2017-2018 op een normale wijze, zoals een student mag verwachten als hij wordt toegelaten tot een onderwijsinstelling, heeft kunnen volmaken. Zo is er in het academiejaar 2016-2017 ten onrechte verlangd dat de herinschrijving afhankelijk zou zijn van bindende voorwaarden en moest hij opnieuw examens afleggen van meerdere opleidingsonderdelen waarvoor in beginsel al een creditbewijs kon worden uitgereikt. Verzoeker wijst erop dat, alhoewel de beslissing ongedaan is gemaakt, zijn studiefiche tot op heden ongewijzigd blijft. De nul-scores zijn blijven staan. Vervolgens werd zijn inschrijving in het academiejaar 2017-2018 eerst geweigerd, maar ook daar werd de beslissing herzien, zij het pas nadat intern beroep was ingesteld.

Verzoeker stelt ten slotte dat, zelfs al wordt aangenomen dat de onderwijsinstelling de studieefficiëntie van haar studenten zelf kan appreciëren, studie-efficiëntie maar op een degelijke wijze kan worden geëvalueerd wanneer er een normaal studieklimaat bestaat of voorhanden is, wat bij hem al twee opeenvolgende academiejaren niet het geval is. Daarbij komt dat de omstreden beslissing inhoudt dat hij, nabij de eindstreep, wordt uitgesloten om de gevolgde richting af te werken.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij vooreerst dat verzoeker de focus ten onrechte op het academiejaar 2015-2016 legt. De inschrijving voor het academiejaar 2016-2017, die inderdaad beïnvloed wordt door zijn studierendement in het academiejaar 2015-2016 is hier immers niet aan de orde. Waar het volgens verwerende partij om draait, is het gegeven dat verzoeker in het academiejaar 2016-2017, en ondanks dat hij ingevolge het wegvallen van de

tuchtsanctie een bijkomend creditbewijs voor Frans III behaalt, nog steeds niet aan een studierendement van minstens 60% komt, zodat zijn inschrijving voor het academiejaar 2017/2018 terecht afhankelijk werd gemaakt van een bindende voorwaarde.

Volgens verwerende partij is de stelling van verzoeker dat hij in het academiejaar 2017-2018 zou hebben mogen inschrijven zonder bindende voorwaarden, dan ook foutief. Ze merkt op dat de interne beroepsinstantie in haar beslissing van 27 november 2017 enkel maar heeft gesteld dat verzoeker – in tegenstelling tot wat de toelatingscommissie eerder oordeelde – toch mocht inschrijven voor het academiejaar 2017-2018. De interne beroepsinstantie heeft zich in die beslissing niet uitgesproken over het al dan niet inschrijven onder bindende voorwaarden. Volgens verwerende partij behoort dit ook niet tot haar bevoegdheid. Het is immers de toelatingscommissie die overeenkomstig artikel 13.1 OER bevoegd is om maatregelen van studievoortgangsbewaking te nemen wanneer de student geen voldoende studierendement behaalde tijdens het vorige academiejaar. Verwerende partij stipt aan dat de toelatingscommissie vervolgens – nadat de interne beroepsinstantie had geoordeeld dat verzoeker wel degelijk mocht inschrijven voor het academiejaar 2017-2018 – overeenkomstig artikel 13.1 OER een bindende voorwaarde aan die inschrijving heeft gekoppeld. De bindende voorwaarde staat uitdrukkelijk vermeld in het diplomacontract, dat door verzoeker op 11 december 2017 voor akkoord werd ondertekend.

Wat de inschrijving van verzoeker voor het academiejaar 2017-2018 betreft, stelt verwerende partij dat verzoeker reeds sedert 4 december 2017 de mogelijkheid had om zich opnieuw in te schrijven, maar hij nam niet onmiddellijk initiatief. Bovendien werd een gemaakte afspraak door verzoeker uitgesteld wegens ziekte. Volgens verwerende partij werd verzoeker niet aangeraden zich uit te schrijven in een andere hogeschool omwille van het risico op verlies van het leerkrediet en kindergeld. Verzoeker werd ook niet gedwongen om zich tevens in te schrijven via examencontract. Het was de wens van verzoeker zelf om voor een aantal opleidingsonderdelen in te schrijven via examencontract omdat hij op die manier zou voldoen aan de voorwaarden tot het verkrijgen van kinderbijslag. Verwerende partij verwijst hiervoor ook nog naar het arrest 4.605 van 17 december 2018 van de Raad.

Verder benadrukt verwerende partij dat de interne beroepsinstantie heeft vastgesteld dat verzoeker geen elementen aanbrengt die erop wijzen dat een volgende inschrijving voor deze

opleiding wel een positief resultaat zal opleveren. De interne beroepsinstantie stelt nog dat maatregelen van studievoortgangsbewaking tot doel hebben te voorkomen dat studenten nodeloos achtereenvolgende studievertragingen blijven oplopen en zo leerkrediet verspelen. Volgens verwerende partij is de bestreden beslissing geenszins kennelijk onredelijk. Om dit aan te tonen, brengt zij kort de (procedurele) voorgaanden in herinnering. Op 9 september 2016 stelde de examentuchtcommissie vast dat verzoeker fraude heeft gepleegd voor het opleidingsonderdeel “Juridisch debat en actua”, waarna verzoeker als sanctie een score van 0/20 kreeg voor alle opleidingsonderdelen van de betrokken examenperiode. Na herhaalde tussenkomsten van de Raad heeft de interne beroepsinstantie de sanctie uiteindelijk beperkt tot een score van 0/20 voor het opleidingsonderdeel “Juridisch debat en actua”. Nadat de Raad ook deze sanctie kennelijk onredelijk achtte, zag de interne beroepsinstantie geen andere mogelijkheid meer dan aan verzoeker het examencijfer op te leggen dat hij zou hebben behaald zonder de examentuchtsanctie, zijnde een score van 9/20, wat niet voldoende is om een creditbewijs te behalen voor “Juridisch debat en actua”.

Verwerende partij wijst erop dat verzoeker in het academiejaar 2016-2017 – ondanks het bijkomend verwerven van een creditbewijs ingevolge het wegvallen van de eerste sanctie – geen studierendement van minstens 60% heeft behaald. Om die reden werd in het diplomacontract, dat vier opleidingsonderdelen omvat, opnieuw een bindende voorwaarde opgelegd. Daarnaast schreef verzoeker zich middels examencontract in voor vier opleidingsonderdelen. Verzoeker heeft voor geen enkele van de opleidingsonderdelen waarvoor hij onder examencontract was ingeschreven examen afgelegd. Om te kunnen slagen moet hij nog een creditbewijs behalen voor acht opleidingsonderdelen. Uit het individueel overzichtsrapport van verzoeker blijkt dat hij volgend studierendement heeft behaald: 52,08% in het academiejaar 2016-2017 en 23,08% in het academiejaar 2017-2018. Dit studierendement is definitief.

Ten slotte benadrukt verwerende partij dat verzoeker reeds vijf jaar heeft gestudeerd aan de hogeschool en dat hij voor de opleidingsonderdelen “Juridisch debat en actua 3” en “Notarieel familierecht 2” reeds zes examenkansen heeft benut, maar hiervoor nog steeds niet geslaagd is. Volgens verwerende partij worden door verzoeker noch ten aanzien van de toelatingscommissie, noch ten aanzien van de interne beroepsinstantie (en evenmin ten aanzien van de Raad) elementen aangereikt die erop zouden wijzen dat een inschrijving in het

academiejaar 2018-2019 tot een beter studieresultaat zal leiden. De objectieve vaststelling dat verzoeker in de academiejaren 2016-2017 en 2017-2018 geen studierendement van ten minste 60% heeft behaald, het gegeven dat de inschrijving voor het academiejaar 2017-2018 nochtans afhankelijk werd gemaakt van een bindende voorwaarde in combinatie met het feit dat verzoeker geen enkel element aanreikt dat erop wijst dat zijn studierendement in het academiejaar 2018-2019 wel voldoende zal zijn, doet verwerende partij besluiten dat de bestreden beslissing niet kennelijk onredelijk is.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat hij sedert het einde van het academiejaar 2015/2016 aan de instelling vraagt om één academiejaar op een normale wijze te kunnen/mogen deelnemen aan de hoorcolleges en zich voorbereiden op de examens.

Volgens hem verwijst verwerende partij gemakshalve naar het diplomacontract voor het academiejaar 2017-2018, waarbij zij stelt dat verzoeker toch bindende voorwaarden heeft aangenomen. Verzoeker merkt op dat de interne beroepsinstantie bevoegd is voor beroepen tegen een weigering tot inschrijving alsook tegen een inschrijving onder bindende voorwaarden. De interne beroepsbeslissing komt in de plaats van de bestreden beslissing van de toelatingscommissie. Bindende voorwaarden kunnen volgens hem niet via het diplomacontract worden opgelegd, maar enkel middels een (appellabele) beslissing. Verzoeker stipt aan dat voorafgaand aan de inschrijving in het academiejaar 2017-2018 geen beslissing is genomen door de toelatingscommissie waaruit wordt afgeleid dat er bindende voorwaarden zouden worden opgelegd. Bij gebrek aan beslissing heeft er ook geen beroepsmogelijkheid bestaan.

Verzoeker stelt vervolgens dat uit eerdere rechtspraak van de Raad blijkt dat een verregaande motiveringsverplichting bij de instelling ligt, die een weigering van een bepaalde student mag gronden op het reeds volledig afgelegde studietraject van een student. Het studietraject omvat niet alleen de door de student geboekte studievoortgang, maar ook de omstandigheden die een aangevoerd gebrek aan studievoortgang kunnen verklaren enerzijds, en met informatie over de wijze waarop de student in de toekomst meent een voldoende studievoortgang te kunnen boeken anderzijds. Verzoeker merkt op dat de bestreden beslissing alleen de negatieve elementen bevat. Zo wordt het gegeven dat verwerende partij heeft verlangd dat hij een reeks examens opnieuw (overigens met succes) zou afleggen omdat ingevolge een

examentuchtbeslissing succescijfers zijn omgezet in nul-scores en er uiteindelijk pas op het einde van het academiejaar 2017-2018 definitief uitspraak volgde, niet eens onderzocht in de bestreden beslissing. Verzoeker benadrukt dat hij reeds een vergevorderd traject heeft afgelegd. Tot en met het academiejaar 2015-2016 verliep dit zelfs op een normale wijze. Er is een verstoring van het studietraject vanaf het academiejaar 2016-2017 ingevolge de bestreden examentuchtbeslissing. Dit aspect is niet aan bod gekomen in de bestreden beslissing. Volgens verzoeker is de bijzonder strenge beslissing van verwerende partij – weigering tot inschrijving op het einde van een opleiding en zonder mogelijkheid tot heroriëntatie – niet evenredig met de inzet die hij heeft getoond.

Ten slotte stelt verzoeker vast dat verwerende partij niet heeft geëvalueerd of de inschrijving in het academiejaar 2018-2019 onder bindende voorwaarden kan gebeuren. Volgens hem blijkt uit de omstandigheid dat hij voor twee opleidingsonderdelen – waarvan één het opleidingsonderdeel betreft dat aanleiding heeft gegeven tot de examentuchtbeslissing – reeds enkele examenkansen heeft gehad en nog niet slaagde, niet toe te besluiten dat manifest blijkt dat een inschrijving met bindende voorwaarden geen positief resultaat kan opleveren. Verzoeker benadrukt ook dat hij altijd de moed heeft opgebracht om te blijven studeren, ook al waren de studieomstandigheden geenszins optimaal.

B. Arrest nr. 4.764 van 26 februari 2019

In zijn arrest nr. 4.764 van 26 februari 2019 heeft de Raad het volgende overwogen:

“Verzoeker haalt aan dat zijn studieoverzicht ongewijzigd is gebleven nadat de examentuchtbeslissing ongedaan werd gemaakt en dat de nul-scores zijn blijven staan. Met verzoeker moet de Raad inderdaad vaststellen dat het studieoverzicht dat verwerende partij bij het administratief dossier in deze procedure heeft gevoegd datgene betreft waarop de initiële examentuchtbeslissing nog zijn volle doorwerking vindt. Op basis hiervan is het voor de Raad evenwel onmogelijk om na te gaan of de voorbije academiejaren correct is omgegaan met het opleggen van studievoortgangsbewakingsmaatregelen aan verzoeker. De Raad vraagt verwerende partij dan ook om het studieoverzicht van verzoeker te bezorgen zoals het op dit moment is. Dit betekent dat de Raad verzoekt om het studieoverzicht waarin gevolg is gegeven aan alle beslissingen die betrekking hebben op de examentuchtbeslissing, met name enerzijds aan de beslissing van de interne beroepsinstantie van 30 november 2017 en anderzijds aan de

opvolgingsbeslissing van de interne beroepsinstantie na het arrest van de Raad nr. 4.325 van 2 juli 2018. Volgens verwerende partij werd ingevolge deze laatste beslissing aan verzoeker een score van 9/20 toegekend voor het opleidingsonderdeel “Juridisch debat en actua”, wat evenwel niet op deze manier vermeld staat op het bijgevoegde studieoverzicht. Wat de andere opleidingsonderdelen, waarvoor nul-scores worden vermeld voor de tweede examenkans in het academiejaar 2015-2016, betreft, wijst de Raad erop dat deze nul-scores niet meer bestaan als gevolg van voormelde beslissingen en dat deze op het studieoverzicht voor het academiejaar 2015-2016 dan ook moeten worden vervangen door de “werkelijke scores” die verzoeker op dat moment voor deze opleidingsonderdelen heeft behaald.

Gelet op het voorgaande, lijkt het de Raad dan ook aangewezen de debatten te heropenen. Hij vraagt aan verwerende partij om het aangepast studieoverzicht voor het academiejaar 2015-2016 aan de Raad en aan verzoeker over te maken, en dit ten laatste op 28 februari 2019, samen met een aangepaste inventaris. Daarbij kan ze tevens haar eventuele opmerkingen betreffende dit stuk meedelen. Vervolgens kan verzoeker ten laatste op 4 maart 2019 zijn eventuele opmerkingen aan de Raad en aan verwerende partij bezorgen, waarna de debatten worden gesloten.

De Raad vraagt dat partijen hierbij ook bijzondere aandacht hebben voor de gevolgen die de “werkelijke scores” van verzoeker voor het academiejaar 2015-2016 kunnen hebben op zijn studieprogramma in de latere academiejaren.”

Standpunt van partijen

In haar *aanvullende nota* verduidelijkt verwerende partij dat de examencommissie op 9 september 2016 heeft beslist om aan verzoeker – ingevolge de vastgestelde fraude voor “Juridisch debat en actua” – een score van 0/20 toe te kennen voor alle examens die hij tijdens de tweede zitting heeft afgelegd. Het gaat om negen opleidingsonderdelen. Verzoeker diende beroep in tegen deze beslissing en schreef zich in het academiejaar 2016-2017 opnieuw in voor deze acht van deze negen opleidingsonderdelen (niet voor “Frans III”).

Op 30 november 2017 heeft de interne beroepsinstantie vervolgens beslist, gevolg gevend aan een arrest van de Raad, om de sanctie te hervormen naar een score van 0/20 voor “Juridisch debat en actua”. De scores voor de overige opleidingsonderdelen herleefden daardoor als het

ware. Verwerende partij geeft ook een overzicht van deze opleidingsonderdelen, met de scores die verzoeker in het academiejaar 2015-2016 en in het academiejaar 2016-2017 heeft behaald.

Verwerende partij stelt vast dat verzoeker in het academiejaar 2016-2017 een studierendement van 55,56% heeft behaald (geslaagd voor 25 van de 45 opgenomen studiepunten). Dit studierendement is gebaseerd op de scores die verzoeker heeft behaald in het academiejaar 2016-2017, zonder dat rekening werd gehouden met het herleven van de punten uit het academiejaar 2015-2016. Na het tussenkomen van de interne beroepsbeslissing van 30 november 2017, wat heeft geleid tot het herleven van de punten uit het academiejaar 2015-2016, moet volgens verwerende partij worden vastgesteld dat verzoeker deze opleidingsonderdelen – met uitzondering van “Frans III” – opnieuw heeft afgelegd in het academiejaar 2016-2017 en dat hij hiervoor, op enkele uitzonderingen na, betere scores behaalde.

Verwerende partij benadrukt dat het voor de berekening van het studierendement enkel relevant is of de student al dan niet geslaagd is. Eenmaal geslaagd, is het creditbewijs definitief verworven. Volgens haar heeft het herleven van de scores uit het academiejaar 2015-2016 *in se* geen invloed gehad op het studierendement, aangezien verzoeker voor de betrokken opleidingsonderdelen hoe dan ook het credit behaald heeft. Enkel voor het opleidingsonderdeel “Frans III”, waarvoor verzoeker zich niet opnieuw heeft ingeschreven in het academiejaar 2016-2017 is het herleven van de score uit het academiejaar 2015-2016 relevant omdat hij hiervoor een score van 12/20 heeft behaald. Na de interne beroepsbeslissing van 30 november 2017 heeft verwerende partij verzoeker dan ook toegelaten om zich voor dit opleidingsonderdeel in te schrijven onder examencontract. Als dit opleidingsonderdeel mee in rekening wordt gebracht voor het bepalen van het studierendement van het academiejaar 2016-2017, behaalt verzoeker echter nog steeds geen studierendement van 60% (geslaagd voor 28 van de 48 opgenomen studiepunten, oftewel 58,33%). Volgens verwerende partij werden bij de herinschrijving in het academiejaar 2017-2018 wel degelijk terecht en conform het OER bindende voorwaarden opgelegd.

Om misverstanden te vermijden licht verwerende partij nog toe waarom voormelde studierendementen niet overeenstemmen met het studierendement voor het academiejaar 2016-2017 in het administratief dossier. Dat document ging uit van 25 behaalde studiepunten

op een totaal van 48 opgenomen studiepunten, doch het ging slechts om 45 opgenomen studiepunten.

Wat het academiejaar 2017-2018 betreft, stipt verwerende partij aan dat verzoeker zijn diplomacontract op 11 december 2017 heeft ondertekend, waarin 13 studiepunten werden opgenomen en waarin bindende voorwaarden werden opgelegd. Verzoeker heeft slechts één creditbewijs ten belope van 3 studiepunten behaald, wat neerkomt op een studierendement van 23,08%.

Verwerende partij verwijst verder nog naar haar antwoordnota, die zij als integraal hernomen beschouwt. Ze merkt op dat er nog een vergissing in is geslopen en ze verduidelijkt dat verzoeker nog een creditbewijs moet behalen voor vier opleidingsonderdelen van in totaal 42 studiepunten om het diploma te kunnen verwerven.

Ten slotte stipt verwerende partij nog aan dat zij in de wederantwoordnota werd geconfronteerd met een nieuw argument. Verzoeker haalt meer specifiek voor het eerst aan dat de bindende voorwaarden die werden opgelegd in het academiejaar 2017-2018 niet zouden mogen worden opgenomen in het toetredingscontract, maar dat zij het voorwerp zouden moeten uitmaken van een appellabele beslissing van de toelatingscommissie. Volgens verwerende partij gaat het hier om een nieuw argument waarmee de Raad aldus geen rekening kan houden. De visie van verzoeker is bovendien foutief. Uit een samenlezing van de artikelen 13.1 en 11.1 van het OER blijkt immers dat de beslissing van de toelatingscommissie veruitwendigd wordt in de toetredingsovereenkomst, waarna de student desgewenst beroep kan aantekenen overeenkomstig artikel 23.7 van het OER. Verwerende partij benadrukt dat verzoeker geen intern beroep heeft aangetekend tegen deze bindende voorwaarden. Hij ging daarentegen over tot ondertekening van het toetredingscontract op 11 december 2017, waarin de bindende voorwaarden waren opgenomen.

In zijn *aanvullende nota* verwijst verzoeker naar de maatregelen van studievoortgangsbewaking die hem na de academiejaren 2015-2016, 2016-2017 en 2017-2018 werden opgelegd. Volgens hem kan hieruit worden afgeleid dat de weigering tot inschrijving pas aan de orde is wanneer een student gedurende drie (opéenvolgende) academiejaren een studierendement van minder dan 60% heeft behaald en aldus tweemaal achtereenvolgens niet

heeft voldaan aan de bindende voorwaarden. Verzoeker merkt op dat de beslissing om hem in het academiejaar 2016-2017 slechts toe te laten onder bindende voorwaarden gesteund is op de examentuchtbeslissing van 9 september 2016. Die beslissing is ongedaan gemaakt door de interne beroepsbeslissing van 30 november 2017. In de perceptie dat een inschrijving voor het academiejaar 2017-2018 alleen onder bindende voorwaarden mogelijk was (ten gevolge van de werkelijke scores uit het academiejaar 2015-2016), bestond er voor verzoeker slechts een reëel risico op weigering van herinschrijving van het academiejaar 2019-2020.

Wat het studierendement betreft, benadrukt verzoeker dat het OER geen regels bevat over de berekening van het studierendement. Hij merkt op dat hij nog slechts 42 studiepunten van het bachelordiploma verwijderd is. Verzoeker stelt vast dat verwerende partij voor de berekening van het studierendement twee hypothesen uitwerkt, met name door het al dan niet verwerken van de resultaten voor “Frans III”. Verzoeker merkt op dat hij in het academiejaar 2016-2017 een tolerantiekrediet heeft ingezet voor het opleidingsonderdeel “Onroerend goed”, wat impliceert dat hij niet is geslaagd, maar hij moet het ook niet hernemen. Hij stipt aan dat verwerende partij in geval van tolerantie aanneemt dat de studiepunten wel opgenomen maar niet verworven zijn, waarvoor het studierendement daalt. Verzoeker voegt daarom nog enkele extra hypothesen toe waaruit blijkt dat hij een studierendement van 55,56% tot 72,92% heeft behaald.

Verzoeker wijst er ten slotte op dat verwerende partij het begrip ‘cumulatieve studie-efficiëntie’ niet kent. Dit behoort tot haar beleidsvrijheid, maar dit neemt niet weg dat hij een cumulatieve studie-efficiëntie van meer dan 50% heeft. Hij benadrukt nog dat een creditbewijs op de arbeidsmarkt geen enkele waarde heeft. Enkel aan het bachelordiploma wordt waarde verleend, zelfs al heeft de student voor het behalen daarvan over de academiejaren heen een tolerantie moeten inzetten.

Beoordeling

De interne beroepsinstantie overweegt in de bestreden beslissing dat de toelatingscommissie heeft vastgesteld dat verzoeker niet heeft voldaan aan de bindende voorwaarden die werden opgelegd bij inschrijving in het academiejaar 2017-2018. De toelatingscommissie heeft bovendien geen elementen in het dossier aangetroffen die erop wijzen dat een volgende inschrijving een positief resultaat zal opleveren.

De interne beroepsinstantie overweegt verder dat verzoeker voor het academiejaar 2016-2017 geen bindende voorwaarden opgelegd had mogen krijgen. Aangezien hij vervolgens in het academiejaar 2016-2017 geen studierendement van tenminste 60% heeft behaald, moest de toelatingscommissie voor de inschrijving voor het academiejaar 2017-2018 wel bindende voorwaarden opleggen. Deze bindende voorwaarden staan op de toetredingsovereenkomst vermeld, die verzoeker voor akkoord heeft ondertekend.

Verzoeker verduidelijkt in zijn verzoekschrift dat de voor het academiejaar 2016-2017 opgelegde bindende voorwaarden louter het gevolg waren van de omstreden examentuchtbeslissing van 9 september 2016. De interne beroepsinstantie heeft nadien, op 30 november 2017, vastgesteld dat deze bindende voorwaarden zonder voorwerp waren. Zij heeft deze beslissing genomen nadat de toelatingscommissie verzoeker voor het academiejaar 2017-2018 had geweigerd. Verzoeker merkt nog op dat de toelatingscommissie na deze interne beroepsbeslissing geen nieuwe beslissing meer heeft genomen.

De Raad stelt vast dat aan verzoeker bindende voorwaarden werden opgelegd in het academiejaar 2016-2017. Wegens het niet behalen van deze bindende voorwaarden werd hem de inschrijving in het academiejaar 2017-2018 geweigerd. De interne beroepsinstantie heeft evenwel op 30 november 2017 beslist om de eerder opgelegde examentuchtbeslissing (van 9 september 2016) te hervormen waardoor de opgelegde bindende voorwaarden voor de herinschrijving van verzoeker voor het academiejaar 2016-2017 zonder voorwerp zijn geworden. Daardoor kan verzoeker herinschrijven in het academiejaar 2017-2018.

Uit artikel 13.1 OER 2017-2018 blijkt dat de toelatingscommissie conform de vastgelegde bepalingen de herinschrijving van verzoeker voor het academiejaar 2017-2018 heeft geweigerd. Deze beslissing dateert van 17 oktober 2017. Op dat moment kon de toelatingscommissie correct uit het studieoverzicht van verzoeker voor het academiejaar 2016-2017 afleiden dat hij de opgelegde bindende voorwaarden (het behalen van een studierendement van 60%) niet had behaald. Uit het dossier blijkt dat verzoeker hiertegen intern beroep heeft ingesteld. In de interne beroepsbeslissing van 30 november 2017 leest de Raad immers *“gezien het ingestelde beroep de studievoortgangsbepaling van de toelatingscommissie d.d. 17.10.2017 betreft*

waarbij de toelatingscommissie de inschrijving van de student voor academiejaar 2017-2018 weigerde;”.

Uit artikel 23.7 OER 2017-2018 blijkt dat de interne beroepsprocedure kan leiden tot een beslissing die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt of herziet. Aangezien de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te weigeren, treedt zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats van de toelatingscommissie. *In casu* kon de interne beroepsinstantie aldus beslissen om de door de toelatingscommissie opgelegde weigering van inschrijving van verzoeker (1) te handhaven, (2) te hervormen naar een toelating tot inschrijving onder bindende voorwaarden of (3) te hervormen naar een toelating tot inschrijving zonder bindende voorwaarden. De interne beroepsinstantie heeft hieromtrent op 30 november 2017 het volgende beslist: *“Om die reden beslist de interne beroepscommissie dat de student kan herinschrijven in academiejaar 2017-2018 voor de opleiding Bedrijfsmanagement – Rechtspraktijk.”*. De interne beroepsinstantie heeft aldus gekozen voor de derde optie en zij heeft geen bindende voorwaarden aan verzoeker opgelegd voor zijn herinschrijving in het academiejaar 2017-2018. In tegenstelling tot wat verwerende partij in haar antwoordnota voorhoudt, is de interne beroepsinstantie in deze wel degelijk bevoegd voor het opleggen van bindende voorwaarden. Doordat de toelatingscommissie nadien, zoals blijkt uit het diplomacontract, toch een bindende voorwaarde aan de herinschrijving van verzoeker aan het academiejaar 2017-2018 heeft gekoppeld, heeft de toelatingscommissie een handeling gesteld waartoe zij op dat moment niet (meer) bevoegd was. De initiële weigering tot inschrijving die de toelatingscommissie op 17 oktober 2017 heeft genomen, werd immers hervormd door de interne beroepsinstantie die hiervoor over de volheid van bevoegdheid beschikt.

Aangezien er aldus niet op een rechtmatige wijze bindende voorwaarden waren opgelegd voor de herinschrijving van verzoeker in het academiejaar 2017-2018, konden de toelatingscommissie en vervolgens de interne beroepscommissie bij aanvang van het academiejaar 2018-2019 niet overgaan tot de weigering van verzoeker wegens het niet naleven van de opgelegde bindende voorwaarden.

In de bestreden beslissing van de interne beroepsinstantie van 25 oktober 2018 leest de Raad wel nog het volgende: *“de Interne Beroepscommissie de beslissing van de Toelatingscommissie*

onderschrijft waar zij besluit dat de student geen elementen heeft aangebracht die erop wijzen dat een volgende inschrijving voor deze opleiding wel een positief resultaat zal opleveren, (...)”. De Toelatingscommissie had dit zelf nog als volgt verduidelijkt: *“de student studeert ondertussen al vijf jaar aan de hogeschool en heeft voor de vakken “Juridisch debat en actua” en “Notarieel familierecht” reeds zes examenkansen benut en is hiervoor nog steeds niet geslaagd. De commissie is dan ook van oordeel dat een 7de en/of 8ste examenkans niet opportuun is. Bovendien was de student in academiejaar 17-18 slechts ingeschreven voor drie opleidingsonderdelen waarvan hij er maar één behaald heeft. De student kan hiervoor geen overmacht aantonen.”*.

De Raad leidt uit deze bewoordingen af dat de interne beroepsinstantie ten aanzien van verzoeker ook de weigeringsgrond uit artikel II.246, §1, 2° van de Codex Hoger Onderwijs wenst in te roepen. Die bepaling leest als volgt: *“2° indien uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal opleveren kan de inschrijving van de student geweigerd worden.”*.

Rekening houdend met de hierboven ontwikkelde overwegingen inzake de aan verzoeker opgelegde bindende voorwaarden, moet de Raad onderzoeken in hoeverre de beslissing van verwerende partij om verzoeker niet tot inschrijving toe te laten een rechtmatige en niet kennelijk onredelijke afweging maakt van de vraag of uit het dossier blijkt dat een volgende inschrijving geen positief resultaat zal opleveren.

De Raad houdt rekening met de onmiskenbare invloed van de initiële examentuchtbeslissing van verwerende partij en met de procedurele nasleep ervan, waarin ook verwerende partij een relevante rol heeft gespeeld. Verwerende partij heeft het arrest van de Raad immers tot voorwerp van een cassatieprocedure bij de Raad van State gemaakt. Na een voor haar negatief auditoraatsverslag bij de Raad van State heeft verwerende partij alsnog een nieuwe beslissing genomen, in opvolging van het vernietigingsarrest van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen. In deze beslissing, die dateert van 30 november 2017, werd ook beslist dat verzoeker zijn studie kon voortzetten. Deze procedurele nasleep van de examentuchtbeslissing heeft gedurende lange tijd tot onzekerheid geleid, ook met betrekking tot het curriculum van verzoeker.

De late beslissing houdende de toelating tot herinschrijving voor het academiejaar 2017-2018 heeft de mogelijkheid van verzoeker om deel te nemen aan de onderwijsactiviteiten van de opleidingsonderdelen waarvoor hij zich vervolgens heeft ingeschreven beïnvloed. De Raad neemt aan dat de niet-deelname aan de onderwijsactiviteiten misschien geen zwaarwichtig negatieve invloed heeft gehad op de verwerving van de met de bedoelde opleidingsonderdelen beoogde competenties, maar het zal alleszins geen positief effect hebben teweeggebracht. De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie in de huidige bestreden beslissing ook aangeeft dat verzoeker zich niet onmiddellijk bij het ontvangen van de interne beroepsbeslissing van 30 november 2017 (zijnde op 4 december 2017) heeft heringeschreven, maar dat dit pas op 11 december 2017 is gebeurd. Naar het oordeel van de Raad doet dit uitstel van één week evenwel geen afbreuk aan hetgeen hiervoor werd overwogen. Zelfs indien verzoeker zich op 4 december 2017 had heringeschreven, had hij immers gedurende een ruime periode niet kunnen deelnemen aan de onderwijsactiviteiten die in het kader van de opleidingsonderdelen die hij in zijn curriculum wenste op te nemen waren voorzien.

Daarnaast moet de Raad – in het specifieke aan de Raad ter beoordeling voorgelegd geval – ook rekening houden met het feit dat de initiële examentuchtbeslissing, hoewel zij later is vernietigd door de Raad en finaal door verwerende partij is gereduceerd, voor verzoeker gevolgen heeft gehad die het opleidingsonderdeel waarin de examentuchtfeiten zich hebben voorgedaan overschreden. Dit heeft op zijn beurt het curriculum van verzoeker beïnvloed.

Hoewel de interne beroepsinstantie, zoals de Toelatingscommissie, vaststelt dat verzoeker geen elementen heeft aangebracht die erop wijzen dat een volgende inschrijving voor zijn huidige opleiding een positief resultaat zal opleveren, acht de Raad de beslissing van verwerende partij om verzoeker niet tot inschrijving toe te laten in het academiejaar 2018-2019 kennelijk onredelijk en al zeker nu deze, zoals hierboven toegelicht, moet worden losgekoppeld van het niet-nakomen van bindende voorwaarden.

De Raad is zich bewust van de reeds lange duur van de studies van verzoeker, doch wijst op de invloed van de procedurele gevolgen van de examentuchtbeslissing die ten aanzien van verzoeker werd genomen op het curriculum van verzoeker alsook op de onzekerheid die dit alles met zich heeft meegebracht. De Raad kan, wat de uitlopers van de initiële examentuchtbeslissing betreft, niet anders dan vaststellen dat verwerende partij de onzekerheid voor verzoeker niet heeft gereduceerd. De duur van de onzekerheid is bovendien ook door

beslissingen van verwerende partij ingegeven. Tegen die heel bijzondere achtergrond is het naar het oordeel van de Raad kennelijk onredelijk te oordelen dat, onafhankelijk van het al dan niet behaald hebben van opgelegde bindende voorwaarden, uit de gegevens van het dossier blijkt dat een volgende inschrijving in het hoger onderwijs geen positief resultaat zal hebben.

Hoewel verzoeker reeds vijf jaar studeert, laten de specifieke omstandigheden in dit dossier in redelijkheid niet toe, louter op basis van de overtuiging dat het afgelegde studietraject (nu de niet-naleving van opgelegde bindende voorwaarden niet in aanmerking kan worden genomen bij de beoordeling van de weigering tot herinschrijving) geen redelijke verwachting kan scheppen van een sterk toenemend studierendement dat op korte termijn kan leiden tot het behalen van het diploma, de inschrijving van verzoeker te weigeren.

De Raad is er zich evenwel van bewust dat de doorwerking van de wel heel specifieke omstandigheden die eigen zijn aan dit dossier in de tijd niet onbeperkt is, en dat – bij een nietaanzienlijke toename van het studierendement bij herinschrijving – een toekomstige weigering geenszins *ipso facto* onredelijk hoeft te zijn.

De Raad acht het beroep, rekening houdend met al het voorgaande, in de aangegeven mate gegrond. De overige middelonderdelen moeten niet verder worden onderzocht, aangezien zij niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

BESLISSING

- 1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 25 oktober 2018.**
- 2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij zal uiterlijk tegen 17 april 2019 een nieuwe beslissing nemen.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 8 april 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 11 februari 2019

Arrest nr. 4.817 van 14 maart 2019 in de zaak 2019/006

In zake: Georges AOUN
Woonplaats kiezend te 3090 Overijse
Waversesteenweg 260

Tegen: HOGERE ZEEVAARTSCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Ann Coolsaet
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Arthur Goemarelei 69
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 24 december 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2018 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 11 februari 2019.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Ann Coolsaet, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Op 23 februari 2018 behaalt verzoeker een “certificaat van bekwaamheid” voor de cursus “Radar Navigator Management Level” afgeleverd door STC B.V. te Rotterdam.

Op 15 maart 2018 vraagt verzoeker aan de EVK-commissie van verwerende partij om een vrijstelling voor het opleidingselement “Simulator RADAR/ARPA” binnen de opleiding “Master in de Nautische Wetenschappen”.

Bij brief van 27 september 2018 laat de algemeen directeur weten dat geen vrijstelling voor het opleidingselement kan worden verleend.

Verzoeker stelde op datum van 3 oktober 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 5 oktober 2018 werd het intern beroep ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat verzoeker in zijn klacht d.d. 03/10/2018 de verschillende leerresultaten vermeldt die aanwezig zijn in enkele andere vakken die hij gevolgd heeft aan de Hogere Zeevaartschool. Dit argument is volgens de interne beroepsinstantie echter niet valabel, aangezien het in die vakken niet gaat over het opleidingselement “Simulator RADAR/ARPA”. Verzoeker kan niet vrijgesteld worden op basis van al zijn andere gevolgde vakken aan de Hogere Zeevaartschool, aangezien het om een andere context gaat, specifiek voor het vak RADAR/ARPA.

In zijn aanvraag tot vrijstelling d.d. 15/03/2018 vermeldt verzoeker eveneens dat dhr. [C.] hem had aangeraden om een vak te volgen in Rotterdam. Hij had verzoeker echter ook aangeraden om met hem te verifiëren of het vak in kwestie volledig overeenkomst met het vak RADAR/ARPA aan de Hogere Zeevaartschool. Dhr. [C.] heeft bevestigd dat verzoeker hem niet meer geraadpleegd heeft in verband met die verificatie.

Het bestuurscollege heeft de klacht van verzoeker en de ontvankelijkheid ervan onderzocht. Haar beslissing blijft dezelfde als de beslissing genomen door de algemeen directeur. De vrijstelling voor het opleidingselement “Simulateur RADAR/ARPA” wordt niet toegekend.

De beslissing op intern beroep werd per brief van 5 oktober 2018 aan verzoeker overgemaakt.

Bij schrijven van 24 december 2018 diende verzoeker een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoeker zich in een eerste middel beroept op een schending van het redelijkheidsbeginsel in samenlezing met het motiveringsbeginsel, alsook een schending van het gelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat hij sinds het besluit van de raad van bestuur over zijn klacht vorig jaar een eervolle oplossing voor beide partijen verkoos, door dezelfde cursus te volgen op de STCschool in Rotterdam in Nederland. Verzoeker deed dit na een ontmoeting met de directeurgeneraal kapitein [V.]. Daarom verbergt verzoeker zijn teleurstelling niet voor de beslissing. Dit weerhoudt verzoeker er echter niet van om een nieuwe evaluatie te vragen, met het oog op de nieuwe elementen die hij vervolgens aangeeft.

Op 15 september 2017 adviseerde de heer [C.] verzoeker om de cursus in Rotterdam te volgen (zoals aangegeven in de brief van de voorzitter van de raad van bestuur), terwijl verzoeker daar geen enkele school kende. Het was dus puur een suggestie van dhr. [C.] die verzoeker volgde. Dhr. [C.] had verzoeker ook gewaarschuwd dat de instelling hem geen vrijstelling meer zou verlenen als hij een extern beroep zou indienen. De heer [C.] bevestigde aldus dat in het geval verzoeker extern beroep indient, zijn verzoek tot vrijstelling door de instelling zou bekeken worden op een ongunstige manier en niet op een pragmatische manier gebaseerd op de inhoud van de gevolgde opleiding of cursus.

Verzoeker volgde dit advies op, wetende dat de instelling al vrijstellingen verleend heeft aan andere studenten die deze cursus in Nederland hebben gevolgd met hetzelfde trainingsprogramma zoals vereist door de Nederlandse Scheepvaartinspectie. De instelling

verleende aldus een vrijstelling aan mevrouw [L.C.], die dezelfde opleiding volgde in opleidingscentrum De Ruyter in Vlissingen. Mevrouw [L.C.] bevestigde aan verzoeker dat de instelling haar een vrijstelling heeft verleend op basis van de titel en het nummer van het certificaat van de gevolgde cursus en dat de inhoud van de cursus niet werd nagevraagd. Daarnaast bevestigt het opleidingscentrum De Ruyter aan verzoeker dat de cursus die gegeven wordt aan de STC-school in Rotterdam identiek is aan die van het opleidingscentrum De Ruyter in Vlissingen en dat de twee cursussen hetzelfde trainingsprogramma volgen zoals vereist door de Nederlandse Scheepvaartinspectie. Men vindt in bijlage de e-mailuitwisseling met het management van het opleidingscentrum Vlissingen. Dit toont volgens verzoeker een duidelijk verschil in behandeling tussen studenten aan (gelijkheidsprincipe).

Afgezien van het feit dat de cursus in Rotterdam op hetzelfde niveau (of zelfs hoger) ligt dan de cursus die wordt gegeven aan de Hogere Zeevaartschool en precies dezelfde vaardigheden vervult, negeert de instelling volgens verzoeker het feit dat hij als gekwalificeerd werd beoordeeld door leraren die gespecialiseerd zijn in hun vakgebied en gedurende verschillende jaren diepgaand geëvalueerd werden op de genoemde leerdoelstellingen. De diepgaande evaluatie van deze leraren die gespecialiseerd zijn in deze leerdoelstellingen, kan volgens verzoeker niet worden genegeerd. Bovendien staat verzoeker zichzelf toe de evaluatie van de EVK-commissie met betrekking tot de leerdoelen van de gevolgde opleiding in Rotterdam te corrigeren. Deze duurde vijf dagen en bevat alle leerdoelen van het 12-uurs RADAR/ARPA simulator opleidingselement, dat slechts in twee dagen kan worden gegeven.

Met het oog op bovenstaande uitleg vraagt verzoeker dan ook om de beslissing van de instelling te herzien.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij vooreerst dat verzoeker aan de Raad vraagt om de beoordeling van zijn aanvraag tot vrijstelling te herzien. De Raad is hiertoe volgens verwerende partij evenwel niet bevoegd. De Raad beschikt slechts over een marginale toetsingsbevoegdheid en kan slechts een studievoortgangsbepaling sanctioneren wanneer die *kennelijk* onredelijk zou zijn, precies omdat de Raad zich niet in de plaats mag stellen van het bestuur. Louder ten overvloede toont verwerende partij vervolgens aan dat de kritiek van verzoeker manifest ongegrond is en dat van een kennelijk onredelijke beoordeling geenszins sprake is.

Ten eerste voert verzoeker aan dat hem werd gesuggereerd en zelfs geadviseerd om het opleidingselement RADAR/ARPA-simulator in Rotterdam aan een andere opleidingsinstantie te volgen. Allereerst merkt verwerende partij op dat de keuze om het opleidingselement elders dan aan de Hogere Zeevaartschool te volgen, louter de eigen keuze van verzoeker is geweest. Uit de bestreden beslissing blijkt dat het juist is dat hij daarover heeft gesproken met de heer [C.], maar evenzeer dat die hem heeft aangeraden om samen met hem na te gaan of het vak in kwestie in Rotterdam wel volledig overeenkomt met het opleidingsonderdeel zoals dat vervat is in het curriculum van de Hogere Zeevaartschool. Verzoeker heeft de heer [C.] hiervoor echter niet meer gecontacteerd. Verzoeker kan aan de directie van de Hogere Zeevaartschool dan ook niet verwijten hem de opleiding in Rotterdam te hebben geadviseerd. Het middel is volgens verwerende partij ongegrond.

Ten tweede voert verzoeker aan dat een andere student, mevrouw [C.], een gelijkaardige opleiding in Nederland heeft gevolgd en daarvoor wel een vrijstelling heeft bekomen. Allereerst merkt verwerende partij op dat dit middel onontvankelijk is. Een middel dat niet in het intern beroep werd opgeworpen, kan niet op ontvankelijke wijze voor het eerst worden opgeworpen voor de Raad. Uit de stukken van het dossier blijkt duidelijk dat verzoeker dit middel voor het eerst heeft opgeworpen in zijn beroepsakte voor de Raad. In de aanvraag tot vrijstelling heeft verzoeker weliswaar vaag verwezen naar vrijstellingen verleend aan andere studenten, doch zonder detail. In het intern beroep werd dit middel in het geheel niet aangevoerd.

Het middel is volgens verwerende partij echter ook ongegrond. Uit de door verzoeker neergelegde stukken blijkt dat mevrouw [C.] de opleiding in Nederland volgde in 2014. Het curriculum van de opleiding Master in de Nautische Wetenschappen is sindsdien echter gewijzigd. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de vergelijking van de huidige ECTS-fiche van academiejaar 2018-2019 en die uit het academiejaar 2014-2015, d.i. de periode dat mevrouw [C.] een vrijstelling kreeg. De specifieke beroepsgerichte competenties worden afgedekt in beide jaren. De algemene beroepsgerichte competenties zijn echter uitgebreid in academiejaar 2018-2019 t.o.v. academiejaar 2014-2015. Zowel aan de leerresultaten als aan de competenties moet voldaan zijn om een vrijstelling te bekomen. Concreet wordt in de studiefiche van 2014-2015 verwezen naar ABM 1.1, dat overeenkomt met competentie MA-NW-AB 1-1 in de studiefiche van 2018-2019. Hier zijn echter nog een aantal andere competenties bijgekomen, die niet worden vermeld in de studiefiche van academiejaar 2014-2015 en wel in die van 2018-2019. Bijgevolg zijn de situaties van verzoeker en die van mevrouw [C.] niet vergelijkbaar,

zodat van een schending van het gelijkheidsbeginsel volgens verwerende partij geen sprake kan zijn. Het middel is ongegrond.

Ten derde betwist verzoeker de initiële weigeringsmotieven om hem een vrijstelling te verlenen. Het gegeven dat de cursus in Rotterdam over vijf dagen was gespreid en dat het opleidingselement Simulator RADAR/ARPA aan de Hogere Zeevaartschool slechts twaalf uren praktijkcollege betreft, is volgens verwerende partij geen wettig criterium om uit af te leiden dat de beide opleidingen gelijkwaardig zijn, noch dat dezelfde leerdoelen worden bereikt. De leerdoelen doelen op inhoudelijk vereiste competenties en dit staat los van het aantal uren dat er wordt gedoceerd. De duur van de opleiding in Rotterdam wordt wellicht mede verklaard door het feit dat dit een geïsoleerde opleiding is en dus meer omkadering binnen de opleiding vereist, terwijl die omkadering binnen de opleiding tot master in de nautische wetenschappen vervat zit in andere voorbereidende vakken (zoals onder meer vereist in het raam van de volgtijdelijkheid).

Er moet overigens worden vastgesteld dat door verzoeker over de door hem gevolgde opleiding in Rotterdam geen enkele andere informatie wordt voorgelegd dan het certificaat en de verklaring dat hij de opleiding met goed gevolg heeft beëindigd. Nochtans moet de student die een vrijstelling op grond van een eerder verworven kwalificatie (EVK) wil bekomen, een schriftelijke, gemotiveerde aanvraag indienen. Bij die aanvraag moeten alle studiebewijzen worden gevoegd waaronder cursusinhouden, behaalde resultaten enz. (artikel 34 OER). Verzoeker is echter in gebreke gebleven om naast zijn certificaat van de gevolgde opleiding enige informatie te verstrekken over de inhoud van de opleiding. Nochtans bepaalt artikel 37 van het OER dat de vrijstelling op basis van EVK wordt verleend op grond van de *inhoudelijke* aansluiting tussen het opleidingsonderdeel en de geattesteerde EVK. De aanvraag van verzoeker voldeed dus niet aan de vereisten van het OER.

Verwerende partij wil daarbij onderstrepen dat er in de opleiding simulator RADAR/ARPA naast het aanleren en beheersen van een aantal technische beroepscompetenties, ook een aantal *academische* competenties moeten worden eigen gemaakt, zoals blijkt uit de leerdoelen in de ECTS-fiche. Dit is precies de meerwaarde van de opleiding tot *master* in de nautische wetenschappen. Dit is een academische opleiding en geen beroepsopleiding. Het aanleren van de beroepscompetenties heeft verzoeker wellicht verworven via de opleiding in Rotterdam. Het is vooral op vlak van de academische competenties en leerdoelen dat die eerder technisch gerichte opleiding in gebreke blijft.

Verzoeker stelt dat verwerende partij de inhoud van de door hem gevolgde opleiding moet kennen met verwijzing naar de STCW SECTIE A-II/2. Naar deze STCW-competentie wordt verwezen in het eerste leerresultaat van de studiefiche “simulator RADAR/ARPA”, met name MA-NW-1 (*Handelen in overeenstemming met de basisvereisten (normen) van de International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers (STCW) en de ermee verbonden Code, zoals aangepast d.m.v. amendementen, voor de officieren op zeeschepen; en hiermee voldoen aan de STCW-normen op managementniveau*). De volgende leerresultaten in de studiefiche, met name “MA-NW-2” e.v. verwijzen echter naar de *academische* competenties. In het opleidingselement RADAR/ARPA wordt immers meer gegeven dan alleen STCW-materie. Er wordt ook academische context gegeven, specifiek gericht op RADAR/ARPA. Dit werd ook vermeld in het antwoord dat verzoeker kreeg op zijn aanvraag voor vrijstelling op 27 september 2018 en als antwoord op zijn intern beroep op 5 oktober 2018.

Van het bereiken van alle andere vereiste leerdoelen dan de MA-NW-1 levert verzoeker geen enkel bewijs, zodat ook geen vrijstelling kan worden verleend. In het raam van zijn intern beroep heeft verzoeker dit niet betwist, maar heeft hij pogen aan te tonen dat hij de ontbrekende leerdoelen heeft bereikt via het volgen van andere opleidingsonderdelen aan de Hogere Zeevaartschool waarvoor hij geslaagd is. Zoals aangegeven in de bestreden beslissing gaat die redenering uiteraard niet op. Het volstaat niet dat men een bepaald leerdoel bereikt in één opleidingsonderdeel om dan op basis daarvan een vrijstelling te bekomen voor andere opleidingsonderdelen waarin dezelfde leerdoelen worden vooropgesteld. De leerdoelen moeten immers steeds worden toegespitst op het opleidingsonderdeel in kwestie, *in casu* de simulator RADAR/ARPA. Het middel is volgens verwerende partij ongegrond.

In zijn *wederantwoordnota* gaat verzoeker vooreerst in op de voorgaande feiten. Hij stelt dat hij meteen na het arrest van de Raad over zijn tweede extern beroep met rolnummer 2017/668, om een gesprek vroeg met de directeur-generaal. Verzoeker besloot het advies van dhr. [C.] op te volgen en dezelfde opleiding te volgen op de STC-school in Rotterdam. Op 23 februari 2018 heeft verzoeker vervolgens met succes de cursus ‘Radar navigator management level’ in Rotterdam voltooid. De instelling stelt dat de STC-school in Rotterdam geen instelling voor hoger onderwijs is. Dit is volgens verzoeker echter geen reden om zijn verzoek tot vrijstelling te weigeren, aangezien het opleidingscentrum van Vlissingen ook geen instelling voor hoger

onderwijs is en verwerende partij toch al een vrijstelling heeft verleend aan mevrouw [L.C.] die dezelfde cursus heeft gevolgd, goedgekeurd door de Netherland Shipping Inspectorate (gelijkheidsbeginsel). De STC-cursus in Rotterdam gaat volgens verzoeker verder dan de cursus die bij verwerende partij wordt gegeven en vervult precies dezelfde vaardigheden.

Tevens stelt verzoeker dat de beslissing van verwerende partij niet redelijk is. De inhoud van de cursus 2014-2015 is volgens verzoeker precies dezelfde als die van 2018-2019. Mevrouw [C.], die exact dezelfde cursus volgde als verzoeker, kreeg wél een vrijstelling. Volgens verzoeker laat dit duidelijk een verschil in behandeling van studenten zien, wat niet redelijk is en het gelijkheidsbeginsel schendt. In de loop van zijn bachelor- en masteropleiding Nautische Wetenschap werd verzoeker door de docenten van verwerende partij gekwalificeerd als geslaagd voor alle leerdoelen die genoemd worden in de brief van de EVK-commissie. Daarom is de beslissing van de commissie met betrekking tot het gebrek aan kwalificaties van verzoeker voor leerdoelen volgens hem in tegenspraak met alle docenten van verwerende partij die hem gedurende verscheidene jaren grondig hebben beoordeeld op deze leerdoelstellingen. Volgens verzoeker is dit niet redelijk. Bovendien zijn de leerdoelen die genoemd worden in de brief van de instelling duidelijk vermeld in sectie A-II/2 van het STCW-verdrag. Het negeren van de STCW-conventie door verwerende partij is volgens verzoeker niet redelijk. Dhr. [C.] had verzoeker ook gewaarschuwd dat verwerende partij geen vrijstelling meer zou verlenen als verzoeker een extern beroep zou indienen. Dit bewijst volgens verzoeker eens te meer dat het besluit van verwerende partij niet redelijk is en wordt gemotiveerd door haat, wraak en discriminatie.

Verzoeker benadrukt dat hij de training heeft gevolgd na zijn ontmoeting met de directeurgeneraal en op advies van de adjunct-directeur en het hoofd van de studentenadministratie, dhr. [C.]. Verzoeker stelt dat dhr. [C.] hem niet gevraagd heeft om met hem te onderzoeken of de Rotterdamse cursus overeenkwam met de cursusinhoud van verwerende partij.

Tevens stelt verzoeker dat verwerende partij al een vrijstelling verleend heeft aan andere studenten die deze cursus in Nederland hebben gevolgd. In zijn vrijstellingsverzoek heeft verzoeker geen namen genoemd, ervan uit gaande dat verwerende partij de mensen kent die zijn vrijgesteld. Volgens verzoeker is dit argument dus ontvankelijk, aangezien het duidelijk naar voren is gebracht in het intern beroep. Bovendien is dit argument volgens verzoeker ook

gegrond. Mevrouw [C.] heeft bevestigd dat de instelling haar een vrijstelling heeft verleend op basis van de titel en het nummer van het certificaat. Volgens verzoeker toont dit duidelijk een verschil aan in de behandeling van studenten (gelijkheidsbeginsel). Bovendien zijn de leerdoelen die worden genoemd in de studentenhandleidingen 2014-2015 en 2018-2019 volledig opgenomen in sectie A-II/2 van het STCW-verdrag. Verzoeker stelt dat hij net als mevrouw [C.] dezelfde STCW-certificering had. Het is ook moeilijk te geloven dat de cursus dramatisch is veranderd. De algemene leerresultaten mogen niet verward worden met de specifieke inhoud van de ARPA RADAR-simulatorcursus. Dhr. [C.] bevestigt inderdaad dat de gelijkwaardigheid gebeurt op basis van de leerinhouden. Volgens verzoeker bleef de inhoud van de cursus in 2018-2019 hetzelfde als in 2014-2015. Volgens verzoeker toont dit duidelijk een verschil in de behandeling van studenten aan, aangezien mevrouw [C.] een vrijstelling heeft gekregen voor de cursus van 2014-2015, die dezelfde inhoud heeft als de cursus van 2018-2019.

Verder stelt verzoeker dat de cursus in Nederland minstens van hetzelfde niveau is als deze van verwerende partij en dezelfde leerdoelen bevat. Tijdens de vijfdaagse radarsimulator bij STC in Rotterdam worden verschillende SAR-oefeningen, visuele surveys, manoeuvres en ECDISAIS uitgevoerd om de student in verschillende probleemsituaties te brengen voor elk type oefeningen. Zo is het aantal oefening in Rotterdam groter dan dat van verwerende partij. Dit bewijst volgens verzoeker dat de cursus in Rotterdam die van verwerende partij overtreft, die gegeven wordt in maximaal 8 tot 10 uur. Verzoeker stelt dat de oefeningen in de Radarsimulator niet kunnen vergeleken worden met andere, puur theoretische voorbereidende cursussen. Verder stelt verzoeker dat het argument van niet-naleving van artikel 34 niet geldig is, aangezien er een gemotiveerd schriftelijk verzoek tot vrijstelling is gebeurd, samen met een verklaring dat de cursus in overeenstemming is met STCW-verordening II/2, sectie A-II/1 en B-1/12 paragraaf 18 tot 35. Verwerende partij wordt volgens verzoeker verondersteld de inhoud te kennen van de cursus die is opgenomen in de STCW-conventie. Bovendien wordt artikel 37 gerespecteerd. Volgens verzoeker voldoet zijn vrijstellingsverzoek daarom aan de eisen van het examenreglement. Het argument van verwerende partij dat de STC-school in Rotterdam geen instelling voor hoger onderwijs is, is volgens verzoeker niet geldig. Verzoeker stelt dat de cursus bij STC van een betere kwaliteit is dan de cursus bij verwerende partij. Bovendien is dit geen reden om zijn vrijstellingsverzoek te weigeren, aangezien het opleidingscentrum in Vlissingen ook geen instelling voor hoger onderwijs is en verwerende partij toch al een vrijstelling heeft verleend aan mevrouw [C.] die dezelfde cursus in Nederland volgde.

Bovendien stelt verzoeker dat hij door de docenten van verwerende partij als gekwalificeerd werd beschouwd voor alle leerdoelen die genoemd zijn in de brief van de EVK-commissie en dat de beslissing van de commissie over het gebrek aan kwalificatie voor leerdoelen van verzoeker volgens hem in tegenspraak is met hetgeen alle docenten van verwerende partij die verzoeker gedurende verschillende jaren grondig hebben geëvalueerd, van oordeel zijn. Verzoeker verwijst hierbij naar zijn vorige procedures (met rolnummers 2017/450 en 2017/668), om te begrijpen hoe deze leerdoelstellingen door de docenten worden toegepast op de radarsimulator. Volgens verzoeker negeert verwerende partij bovendien het feit dat de leerdoelstellingen genoemd in haar besluit duidelijk opgenomen zijn in STCW sectie A-II/2. Daarnaast wordt de STCW-certificering van verwerende partij in andere landen geaccepteerd, met name in Nederland, waar er veel alumni gecertificeerd door verwerende partij zijn die het equivalent in Nederland hebben gedaan om daar te werken. Het is volgens verzoeker daarom niet correct dat een instelling van de Belgische staat de Nederlandse certificering niet accepteert. Volgens verzoeker is het duidelijk dat de reactie van verwerende partij aan redelijkheid ontbreekt en dat de beslissing om hem geen vrijstelling te geven gemotiveerd wordt door haat, wraak en discriminatie die verzoeker al meer dan een jaar ervaart.

Beoordeling

1. Uit het verzoekschrift kan de Raad afleiden dat verzoeker de schending inroept van het redelijkheidsbeginsel in samenlezing met de motiveringsverplichting en de schending van het gelijkheidsbeginsel bij het nemen van de negatieve vrijstellingsbeslissing door de instelling.

In fine klaagt verzoeker erover dat zowel uit de initiële beslissing als uit de beslissing van de interne beroepsinstantie blijkt dat zijn vrijstellingsaanvraag met toegevoegde stukken automatisch werd afgewezen zonder grondig onderzoek en zonder afdoende inhoudelijke onderbouwing, in het licht van het feit dat hij - naar zijn oordeel - wel degelijk de betreffende vooropgestelde leerresultaten heeft verworven en het gegeven dat in het verleden medestudenten uit de masteropleiding op basis van een gelijkaardig extern certificaat wél een vrijstelling hebben verkregen. Verzoeker grieft in het bijzonder dat zijn verweer, op grond waarvan hij aangeeft dat hij naast de voornaamste beroepscompetenties ook de zogenaamd ontbrekende academische competenties wel degelijk heeft verworven in het kader van andere opleidingsonderdelen, automatisch wordt afgewezen op basis van de motivering dat deze

competenties bereikt werden in een andere context, zonder dat daartoe enig verdergaand onderzoek is gebeurd of duiding werd gegeven.

2. Ook met betrekking tot deze studievoortgangsbepalingen stelt de Raad dat hij zijn appreciatie over het al dan niet verlenen van de vrijstelling niet in de plaats mag stellen van de bevoegde instanties van de instelling en hij enkel mag nagaan of de beslissing op een wettige wijze tot stand is gekomen en de bevoegde instanties, binnen de grenzen van hun beoordelingsbevoegdheid, niet kennelijk onredelijk hebben gehandeld. In het kader van deze vrijstellingsbeslissingen benadrukt de Raad dat de instelling voor ogen dient te houden dat de decreetgever het streven naar de uitbouw van een meer open hoger onderwijs via onder meer het in aanmerking nemen van eerder verworven competenties en kwalificaties als doelstelling heeft gesteld.²¹ In die geest moet als principe worden vooropgesteld dat elke competentieverwerving officieel gevaloriseerd moet kunnen worden.

Bij de beoordeling van geschillen omtrent vrijstellingen acht de Raad een goede motivatie van groot belang. De motivering moet grondig zijn, idealiter per opleidingsonderdeel en moet specifiek ingaan op het voorliggende dossier van iedere individuele aanvrager. In principe kunnen standaarduitdrukkingen of stijlformuleringen niet volstaan. Zeker in de fase wanneer een student een intern beroep instelt tegen een initiële weigeringsbeslissing kan dus een individuele en voldoende diepgaande analyse verwacht worden van de ingediende aanvraag. Een beslissing tot weigering van een vrijstelling kan steun vinden op verschillende gronden zoals omvang, niveau en inhoud van de kwalificatie. Een kwalificatie moet ook formeel en authentiek zijn en ook het actueel karakter van de verworven leerresultaten/competenties kan één van de criteria zijn bij de beoordeling van de gelijkwaardigheid. In eerste instantie is het belangrijk dat wordt nagegaan of er substantiële verschillen zijn in de aangegeven leerdoelen *c.q.* eindcompetenties van de te vergelijken opleidingsonderdelen.

De Raad wijst op de decretale en reglementaire context waarbinnen een vrijstellingsbeslissing moet worden genomen.

(1) De decretale context (Codex Hoger Onderwijs) luidt als volgt:

Art. II.242.

²¹ *Parl. St.* VI. Parl. 2003-2004, nr. 2154/1, 3.

§1. In het licht van de noodzakelijke vergelijkbaarheid van de reglementen inzake vrijstellingen leggen de associaties in een reglement algemene voorschriften vast voor het verlenen van vrijstellingen.

De voorschriften zijn een nadere uitwerking van de volgende algemene beginselen:

1° de toekenningsvoorwaarden op grond van de inhoudelijke aansluiting tussen het betrokken opleidingsonderdeel, of het deel ervan, en de geattesteerde EVK's en/of EVC's;

2° de inspraakregeling voor de student;

3° de draagwijdte van de motiveringsverplichting in hoofde van het instellingsbestuur;

4° de basisbeginselen inzake de interne beroepsprocedure, bedoeld in artikel II.283, eerste lid.

De beroepsprocedure is gericht op mediatie.

§2. Het instellingsbestuur werkt de nadere regelen inzake het verlenen van vrijstellingen uit in het onderwijs- en examenreglement, rekening houdend met de voorschriften die opgenomen zijn in het vrijstellingsreglement van de associatie. Bij wijze van overgangsmaatregel blijven de bestaande reglementen van de instellingen inzake vrijstelling van toepassing tot de goedkeuring van het reglement van de associatie zoals bepaald in paragraaf 1. Die laatste bepalingen gelden niet voor het bestuur van een instelling die niet tot een associatie behoort.

§3. Bij het nemen van een beslissing inzake het verlenen van vrijstellingen op grond van een buitenlands diploma of buitenlandse studieperiode past het instellingsbestuur de bepalingen en de principes van het Verdrag van de Raad van Europa en de Unesco betreffende de erkenning van diploma's hoger onderwijs in de Europese Regio, opgemaakt in Lissabon op 11 april 1997, goedgekeurd bij decreet van 15 december 2006 en geratificeerd op 22 juli 2009 toe voor zover het land van herkomst het verdrag ook heeft geratificeerd.

Het decreet gaat ook uit van de onbeperkte geldigheid van een creditbewijs (zie artikel II.225 Codex Hoger Onderwijs).

(2) Het onderwijs- en examenreglement van verwerende partij (stuk 11 van verwerende partij) bepaalt als volgt:

“2.8 VRIJSTELLINGEN

Artikel 95

Het hogeschoolbestuur verleent aan de student vrijstelling:

- voor opleidingsonderdelen waarvoor de student ten minste 10 op 20 (creditbewijs) heeft behaald, voor een examen afgelegd binnen de eigen instelling;
- voor opleidingselementen waarvoor de student ten minste 10 op 20 heeft behaald voor een examen afgelegd binnen de eigen instelling;
- voor opleidingsonderdelen waarvoor de student ten minste 10 op 20 (creditbewijs) heeft behaald, voor een examen afgelegd buiten de instelling op voorwaarde dat de gelijkwaardigheid van het opleidingsonderdeel is gegarandeerd (inhouden, omvang van de cursus, ...);
- op grond van EVK's;
- op grond van EVC's.

Artikel 96

De omvang van een vrijstelling voor een opleidingsonderdeel of -element wordt behoudens andersluidende beslissing van het instellingsbestuur, gelijkgesteld met de studieomvang van dat opleidingsonderdeel of -element.

Artikel 97

Voor opleidingsonderdelen waarvoor de student in het totaal minder dan 10 op 20 behaalt, kan hij toch deelvrijstellingen verkrijgen (cf. artikel 87 §2) voor die opleidingselementen waarvoor hij minstens 10 op 20 heeft behaald.

De omvang van een vrijstelling wordt steeds uitgedrukt in gehele studiepunten, zowel voor een volledig opleidingsonderdeel als voor een opleidingselement."

(3) In de Lissabonconventie, zoals hogervermeld, worden de (ook voor deze zaak) relevante principes opgenomen die leidraad-gevend zijn bij de behandeling en beoordeling van individuele vrijstellingsdossiers die leiden tot een verkorting van de studieduur.²²

3. De Raad gaat hierna onderzoeken in hoeverre de door de interne beroepsinstantie genomen vrijstellingsbeslissing afdoende werd gemotiveerd in het licht van de hoger aangegeven contouren.

²² Lisbon Convention on the Recognition of Qualifications concerning Higher Education in the European Region, 11 april 1997, <http://www.coe.int>.

De Raad heeft reeds in eerdere rechtspraak²³ aangegeven dat hij niet inziet waarom de principes van de Lissabonconventie, die van toepassing zijn op basis van het hoger geciteerde artikel II.242, §3 van de Codex Hoger Onderwijs, niet in even grote mate zouden gelden bij de beoordeling en de motiveringsdraagwijdte van reeds verworven kwalificaties die een student in een andere instelling in Vlaanderen heeft verworven en wenst voor te leggen ter validatie om een inkorting van het voorgeschreven studieprogramma te bekomen.

De Raad stelt in dit verband dat uit de voor deze zaak relevante voorschriften en aanbevelingen blijkt dat (1) er ten minste een gedeelde verantwoordelijkheid bestaat wat het samenstellen van het dossier betreft waarbij initieel de aanvrager een duidelijk dossier moet indienen, maar de eindverantwoordelijkheid wat informatievergaring betreft bij de beoordelende instantie ligt en (2) dat het aan de beoordelende instantie - *in casu* de verwerende partij - is om een substantieel verschil aan te tonen.

De decreetgever heeft gesteld dat er bij het onderzoek naar vrijstelling moet worden nagegaan in welke mate er voldoende overeenstemming is wat doelstellingen, inhoud en leerresultaten van het opleidingsonderdeel betreft. De decreetgever heeft ook het belang van de participatie van studenten en de motiveringsdraagwijdte benadrukt.

Het is binnen deze context dat de Raad voorliggende beslissing met motivering van de interne beroepsinstantie toetst op zijn regelmatigheid en redelijkheid

4. De Raad komt tot de hiernavolgende vaststellingen en overwegingen.

- Verzoeker vraagt vrijstelling (zie stuk 2 van het administratief dossier) van het opleidingselement "Simulator RADAR/ARPA", dat deel uitmaakt van het opleidingsonderdeel "Navigatieproblematiek (Deel 4)" (zie studiegids - stuk 12 van het administratief dossier). Hij voegt tevens het volledig dossier toe met zijn certificaat van voltooiing van de Radar Navigatorcursus in Rotterdam en een verklaring van het beheersen van de cursus (zie stukken 2 en 3 van het administratief dossier). Verzoeker wijst in zijn aanvraag ook op het gegeven dat medestudenten die deze cursus in Nederland hebben gevolgd al een vrijstelling hebben verkregen.

²³ Arrest nr. 3.677 van 13 juli 2017 in de zaak 2017/153; arrest nr. 3.622 van 8 mei 2017

- Dit leerelement, dat een praktische simulatoroefening omvat, heeft een studieomvang van 1 studiepunt en maakt deel uit van een meer omvangrijk opleidingsonderdeel. In de toegevoegde

in de zaak 2017/097.

studiegids (stuk 12 van het administratief dossier) leest de Raad volgende samenstelling en leerinhoud van het opleidingsonderdeel:

“NAVIGATIEPROBLEMATIEK (DEEL 4) (5 SP)

Zeevaartkunde: getijanalyse – 2 SP

Toegepaste zeevaartkunde: voyage planning – 1 SP

Simulator RADAR/ARPA - 1 SP

Polar training - 1 SP

Leerinhouden

Intensief gebruik van alle beschikbare instrumenten en middelen om tot een correcte interpretatie van de situatie te komen teneinde een veilige navigatie in drukbevaren vaarwaters en havengebieden te verzekeren. Oefeningen op SAR, visueel varen, manoeuvreren, en ECDIS-AIS. Vervolg op navigatiesimulator 3e bachelor met stijgende moeilijkheidsgraad.”

- Uit de toegevoegde ECTS-fiche van het academiejaar 2014-2015 (stuk 13 van het administratief dossier) blijkt dat de leerinhoud - *“Intensief gebruik van alle beschikbare instrumenten en de correcte interpretatie van de situatie teneinde een veilige navigatie in drukbevaren vaarwaters en havengebieden te verzekeren”* – in se niet is gewijzigd.

- Uit de toegevoegde ECTS-fiche van het academiejaar 2014-2015 (stuk 13 van het administratief dossier) blijkt dat de leerresultaten en competenties wel op een andere wijze worden ingedeeld en geformuleerd. De vroegere ECTS-fiche spreekt van beroepsspecifieke en algemene beroepscompetenties. De huidige studiegids spreekt van leerresultaten en competenties die op een algemene wijze worden geformuleerd en in het volledig studieprogramma van de master in functie van het betreffende opleidingsonderdeel of opleidingselement telkens in eenzelfde formulering terugkomen.

Het eerste leerresultaat betreft:

“MA-NW-1: Handelen in overeenstemming met de basisvereisten (normen) van de International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers (STCW) en de ermee verbonden Code, zoals aangepast d.m.v. amendementen, voor de officieren op zeeschepen; en hiermee voldoen aan de STCW normen op managementniveau.”

Dit leerresultaat staat ook vermeld op het certificaat (zie stuk 4 van het administratief dossier) dat verzoeker in Rotterdam heeft behaald.

Voor het overige maakt de studiegids melding van volgende leerresultaten:

“MA-NW-2 : Geavanceerde kennis en inzicht hebben met betrekking tot technische aspecten van koopvaardij schepen, o.m. propulsie (gasturbines, sleepweerstand, schroef-karakteristieken, ...), inspectie, survey en onderhoud van schepen.

MA-NW-3 : Geavanceerde aspecten van navigatie beheersen, o.m. gevorderde getijdenanalyse (inclusief kritische benadering van navigatiesoftware), voyage planning, navigatie in drukbevaren vaarwaters en havengebieden (radar/ARPA), navigatie in ijsgebieden.

MA-NW-4 : Gespecialiseerde kennis, inzicht en vaardigheden hebben in operationele domeinen, bijvoorbeeld manoeuvres in moeilijke en/of bijzondere omstandigheden; maar ook o.m. scheepsexploitatie, supply chain management, zeerecht, van belang voor een tweede carrière na het varen.

MA-NW-7 : De geavanceerde taken van een de officier aan boord van het schip en in relatie met de maritieme partners behartigen. Dit omvat o.m. multiculturele communicatie- vaardigheden, bewustwording van de complexiteit van de rol van 'verantwoordelijk leider', conflicthantering, inzicht in de verschillende 'leiderschapsstijlen', technieken om noodtoestanden en het verlaten van het schip als wachtverantwoordelijke of gezagvoerder onder controle te houden (Crisis and Crowd Management).

MA-NW-12 : Zelfstandig complexe probleemsituaties in het vaak onvoorspelbare professionele leven analyseren en zinvolle oplossingsstrategieën ontwikkelen en implementeren in een internationale omgeving.

MA-NW-13 : Werken aan de verdere persoonlijke ontwikkeling op nautisch terrein door het kritisch reflecteren op het eigen functioneren, door het detecteren van nieuwe ontwikkelingen in de nautische wetenschappen en door het volgen van academische en professionele vorming.”

Verder worden nog een aantal competenties geformuleerd, waar de interne beroepsinstantie niet op ingaat.

Verzoeker stelt dat dit ene studiepunt voor dit praktisch opleidingselement hem nog in de weg staat om het diploma te verwerven van Master in de Nautische Wetenschappen. Gezien de gespannen situatie die met twee docenten is ontstaan over deze praktijkoefening, besloot verzoeker om deze cursus te volgen op de STC-school in Rotterdam, Nederland. Dit wordt niet tegengesproken door verwerende partij.

- Verzoeker wijst er ook op dat in totaal naar studieomvang zijn afgelegde opleiding/oefening 5 dagen heeft omvat, terwijl de betreffende studiegids 12 uren praktijk voorschrijft.

- Uit het dossier leidt de Raad verder af dat verwerende partij niet ontkent dat verzoeker de zogenaamde beroepsgerichte leerresultaten, met name “MA-NW-1”, die in het kader van deze praktische simulatoroefening vooropgesteld worden, heeft bereikt, maar van oordeel is dat de vooropgestelde ‘academische’ competenties niet werden aangetoond aan de hand van het certificaat dat verzoeker voorlegt.

- De algemeen directeur heeft inderdaad op 27 september 2018 als volgt beslist en gemotiveerd (stuk 6 van het administratief dossier):

“Gelieve te noteren dat volgende elementen (e.a.), zoals vermeld in de studiegids, ontbreken in de gevolgde opleiding:

-MA-NW-2: Geavanceerde kennis en inzicht hebben met betrekking tot technische aspecten van koopvaardij schepen, o.m. propulsie (gasturbines, sleepweerstand, schroefkarakteristieken, ...), inspectie, survey en onderhoud van schepen.

-MA-NW-3: Geavanceerde aspecten van navigatie beheersen, o.m. gevorderde getijdenanalyse (inclusief kritische benadering van navigatiesoftware), voyage planning, navigatie in drukbevaren vaarwaters en havengebieden (radar/ARPA), navigatie in ijsgebieden.

-MA-NW-4: Gespecialiseerde kennis, inzicht en vaardigheden hebben in operationele domeinen, bijvoorbeeld manoeuvres in moeilijke en/of bijzondere omstandigheden; maar ook o.m. scheepsexploitatie, supply chain management, zeerecht, van belang voor een tweede carrière na het varen.

-MA-NW-7: De geavanceerde taken van een dekkofficier aan boord van het schip en in relatie met de maritieme partners behartigen. Dit omvat o.m. multiculturele communicatievaardigheden, bewustwording van de complexiteit van de rol van 2/2 ‘verantwoordelijk leider’, conflicthantering, inzicht in de verschillende ‘leiderschapsstijlen’, technieken om noodtoestanden en het verlaten van het schip als wachtverantwoordelijke of gezagvoerder onder controle te houden (Crisis and Crowd Management).

-MA-NW-12: Zelfstandig complexe probleemsituaties in het vaak onvoorspelbare professionele leven analyseren en zinvolle oplossingsstrategieën ontwikkelen en implementeren in een internationale omgeving.

-MA-NW-13: Werken aan de verdere persoonlijke ontwikkeling op nautisch terrein door het kritisch reflecteren op het eigen functioneren, door het detecteren van nieuwe ontwikkelingen in de nautische wetenschappen en door het volgen van academische of professionele vorming.”

- In het kader van het intern beroep wijst verzoeker er vervolgens op dat deze ‘academische’ competenties door hem wel degelijk werden behaald in het kader van een aantal andere opleidingsonderdelen die hij met goed gevolg heeft afgelegd in zijn opleiding Nautische

Wetenschappen bij verwerende partij. Verzoeker voegt de betreffende opleidingsonderdelen toe aan zijn beroepsdossier, samen met telkens de verwijzing naar de leerresultaten, welke de algemeen directeur aanhaalt als niet verworven.

- In het kader van het intern beroep heeft de interne beroepsinstantie de oorspronkelijke weigeringsbeslissing gehandhaafd (zie stuk 10 van het administratief dossier). Het aanvraagdossier werd vervolgens als negatief afgewezen op basis van de hiernavolgende motiveringsgrond:

“In uw klacht dd. 03/10/2018 vermeldt u de verschillende leerresultaten die aanwezig zijn in enkele andere vakken die u gevolgd heeft aan de HZS. Dit argument is echter niet valabel, aangezien het in die vakken niet gaat over het opleidingselement «Simulator RADAR/ARPA». U kan niet vrijgesteld worden op basis van al uw andere gevolgde vakken aan de HZS, aangezien het om een andere context gaat, specifiek voor het vak RADAR/ARPA. (...)”

Hoewel de door verzoeker aangehaalde opleidingsonderdelen *prima facie* inderdaad dezelfde algemeen geformuleerde leerresultaten voorop hebben gesteld die door verzoeker ook werden bereikt - gezien de credits die verwerende partij heeft toegekend - moet de Raad vaststellen dat deze niet nader werden onderzocht door de interne beroepsinstantie, maar werden afgewezen op algemene wijze met de motivering dat de ‘context’ van de verwerving, *in casu* een praktijkoefening, verschilt.

De Raad wijst onder meer op het volgende:

Het leerresultaat MA-NW-4 wordt ook in de door verzoeker in zijn verzoekschrift op intern beroep (stuk 8 van het administratief dossier) vermelde zowel theoretische als praktische opleidingsonderdelen uit de opleiding vooropgesteld en omvat, zoals blijkt uit de toegevoegde studiegids (stuk 12 van het administratief dossier), volgende omschrijving: *“Gespecialiseerde kennis, inzicht en vaardigheden hebben in operationele domeinen, bijvoorbeeld manoeuvres in moeilijke en/of bijzondere omstandigheden; maar ook o.m. scheepsexploitatie, supply chain management, zeerecht, van belang voor een tweede carrière na het varen.”*

- Verwerende partij heeft bovendien op geen enkel moment in de initiële aanvraagprocedure of de beroepsprocedure verzoeker gewezen op ontoereikende/onvolledige documentatie van zijn aanvraagdossier en evenmin gevraagd om aanvullende stukken en documentatie aan te leveren. Dit blijkt alleszins niet uit het dossier. Zoals wordt aanbevolen in het kader van de

Lissabonconventie, is er sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid en ligt de eindverantwoordelijkheid⁴ wat betreft het aantonen dat een aanvraag niet voldoet bij de beoordelende instantie.⁵

5. Wat de vermeende schending van het gelijkheidsbeginsel betreft – omdat, aldus verzoeker, in het verleden andere studenten op basis van een gelijkaardig certificaat wél een vrijstelling hebben verkregen - moet de Raad vaststellen dat noch uit de initiële beslissing, noch uit de beslissing van de interne beroepsinstantie blijkt dat verwerende partij heeft onderzocht in hoeverre in het verleden andere studenten werden vrijgesteld op basis van een gelijkaardig certificaat.

Deze grief heeft verzoeker wel degelijk in zijn aanvraag geformuleerd (zie stuk 2 van het administratief dossier). Deze grief, welke verzoeker in antwoord op de afwijzing van de interne beroepsinstantie verder heeft ontwikkeld met bijhorende stavingstukken in het extern beroep (zie toegevoegde e-mailgesprekken), is derhalve niet nieuw en kan nog op ontvankelijk wijze verder worden aangebracht in het kader van het extern beroep.

De Raad is van oordeel dat het ten minste aan de interne beroepsinstantie is om op dit pertinent middel van verzoeker een onderbouwd antwoord te geven, wat niet is gebeurd.

6. Op basis van voorgaande overwegingen en vaststellingen kan de Raad niet anders dan concluderen dat een eenvoudige afwijzing van een intern beroep tegen een vrijstellingsweigering omdat de ‘context’ verschilt zonder nadere duiding, tegen de achtergrond van de belangrijke draagwijdte van de motiveringsverplichting van de beoordelende instantie in het kader van deze vrijstellingsbeslissingen, zoals blijkt uit de Codex Hoger Onderwijs en de van toepassing zijnde aanbevelingen en voorschriften van de Lissabonconventie, niet afdoende gemotiveerd is en niet redelijk overkomt.

⁴ “The responsibility to demonstrate that an application does not fulfil the relevant requirements lies with the body undertaking the assessment.”

⁵ Revised Recommendation on Criteria and Procedures for the Assessment of Foreign Qualifications (adopted by the Lisbon Recognition Convention Committee at its fifth meeting, Sèvres) Revised Recommendation on Criteria and Procedures for the Assessment of Foreign Qualifications (adopted by the Lisbon Recognition Convention Committee

at its fifth meeting, Sèvres, 23 June 2010)

http://www.coe.int/t/dg4/highereducation/recognition/Criteria%20and%20procedures_EN.asp

Deze beperkte motivering op basis waarvan de interne beroepsinstantie besluit dat er sprake is van een ‘substantieel’ verschil knelt des te meer, gezien de Raad ook kan afleiden uit het dossier dat in het verleden wel degelijk op basis van een gelijkaardig attest vrijstelling werd verleend voor dit opleidingselement. Dit wordt alleszins niet ontkend door verwerende partij. De loutere bewering in de antwoordnota in het kader van het extern beroep dat intussen de competenties werden aangepast en hierdoor een vergelijking tussen deze studenten niet kan standhouden, komt de Raad niet afdoende over.

7. De Raad is verder van oordeel dat uit het gegeven dat de vermelde academische algemeen geformuleerde competenties werden behaald in een andere context, niet *ipso facto* en *an sich* volgt dat de door verzoeker aangebrachte eerder verworven kwalificaties niet voldoende gelijkwaardig zijn om tot een vrijstelling te leiden.

Prima facie betreft het zeer algemeen geformuleerde academische vaardigheden. De Raad benadrukt ook dat het opleidingselement waarvoor de vrijstelling wordt gevraagd en dat getoetst wordt aan de hand van een praktijkoefening simulator, slechts één studiepunt omvat en dat ook dat gegeven moet worden meegenomen bij het aantonen van het ‘substantieel’ verschil tussen deze vooropgestelde academische competenties en de overige *prima facie* gelijkaardige academische competenties die verzoeker reeds heeft verworven in vermelde zowel praktische als theoretische opleidingsonderdelen van de opleiding in de Nautische Wetenschappen.

Zoals wordt aanbevolen in het kader van de Lissabonconventie, is het aan de beoordelende instantie om een ‘substantieel’ verschil aan te tonen²⁴ en is bijgevolg een beslissing onvoldoende gemotiveerd ingeval een aanvraag enkel wordt afgewezen op basis van de verschillende context, zonder enige verdere duiding.²⁵

²⁴ “37. Recognition of foreign qualifications should be granted unless a substantial difference can be demonstrated between the qualification for which recognition is requested and the relevant qualification of the State in which recognition is sought. In applying this principle, the assessment should seek to establish whether: (...)”

²⁵ “40. Competent recognition authorities should be encouraged to focus on the learning outcomes, as well as the quality of the programme and to consider its duration as merely one indication of the level of achievement reached at the end of the programme. The assessment process should acknowledge that recognition of prior learning, credit transfer, different forms of access to higher education, joint degrees and life-long learning will

De bevoegde instantie zal, indien zij van oordeel is dat de vrijstelling niet kan worden toegestaan op basis van het erkende certificaat en de reeds afgelegde academische opleidingsonderdelen, grondig moeten uitleggen - zo nodig op basis van nadere toelichting/documentatie van verzoeker - waarom geen vrijstelling kan worden verleend en er *in casu* wel degelijk sprake is van een substantieel verschil. Hierbij is ook het gegeven belangrijk dat in het verleden wel degelijk medestudenten, die ook de overige opleidingsonderdelen van de master met succes hebben afgelegd, op basis van een gelijkaardig certificaat werden vrijgesteld voor het betreffende opleidingselement.

Het middel is gegrond in de aangeven mate.

De overige middelen dienen niet verder te worden onderzocht, gezien ze niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

De Raad stelt ten overvloede dat het aangewezen zou zijn dat verzoekende en verwerende partij op korte termijn zouden bekijken hoe uit de impasse kan worden geraakt, temeer gezien het reeds dermate vergevorderd traject van verzoeker. Beide partijen dragen een verantwoordelijkheid ten aanzien van de maatschappij om het reeds afgelegde traject en de inspanningen die reeds zijn geleverd om het betreffende diploma te behalen - waarvoor door verwerende partij ook de creditbewijzen werden toegekend - tot een goed einde te brengen.

BESLISSING

- 1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 5 oktober 2018.**
- 2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij neemt uiterlijk op 11 april 2019 een nieuwe beslissing, rekening houdend met de hierboven vermelde overwegingen.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 14 maart 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

all shorten the duration of some academic qualifications without diminishing the learning outcomes and a decision not to grant recognition should not be motivated by duration alone."

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris
---------------	------------

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 18 februari 2019

Arrest nr. 4.722 van 18 februari 2019 in de zaak 2019/013

In zake: Afra KUZU
 woonplaats kiezend te 2600 Berchem
 Lodewijk Van Berckenlaan 103

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Alain François en Kristof Caluwaert
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 16 januari 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de beroepscommissie van de faculteit Recht en Criminologie van de Vrije Universiteit Brussel van 21 december 2018 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard en aan verzoekster de verdere inschrijving in de opleiding Bachelor of Laws in de Rechten wordt geweigerd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 februari 2019.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en advocaat Mauro Gisgand, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is sinds het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in de opleiding Bachelor of Laws in de Rechten.

In dat academiejaar behaalt verzoekster een credit voor 16 van de 60 opgenomen studiepunten, hetzij een studierendement van 27%. Als gevolg hiervan wordt aan verzoekster een bindende voorwaarde opgelegd, die ertoe strekt dat zij bij een volgende inschrijving in dezelfde opleiding voor minstens 75% van de opgenomen studiepunten een credit moet behalen.

Die beslissing wordt door verzoekster niet bestreden.

Verzoekster schrijft in het academiejaar 2017-2018 opnieuw in. Na de tweede examenkans behaalt zij een credit voor 23 van de 44 opgenomen studiepunten, zijnde een studievoortgang van 52%. Verzoekster voldoet daarmee niet aan de haar opgelegde bindende voorwaarde, zodat de examencommissie op 13 september 2018 beslist om de verdere inschrijving te weigeren.

Op 17 september 2018 stelt verzoekster tegen die beslissing het volgende intern beroep in:

“Ik ben ingeschreven in het academiejaar 2016-2017 aan de Vrije Universiteit Brussel voor de opleiding Bachelor Rechten. Met dit verzoekschrift stel ik een beroep in bij de interne beroepscommissie van de faculteit Rechten en Criminologie.

Ik ben het niet eens met deze beslissing omdat ik denk dat mijn situatie ertoe leidt voor een tweede kans te krijgen. Ik heb mijn secundair onderwijs afgerond in een buitenlandse school. Tijdens deze periode zat ik vier jaar op een [buitenlands] internaat waar geen Nederlands gesproken werd. Ik kan niet met mijn ouders wonen en verder studeren in Antwerpen door familiale redenen. Meer precies door mijn moeder die sinds begin 2009 psychische problemen heeft. Mijn moeder was daardoor niet bekwaam om voor ons te verzorgen. Hierdoor werd ik deels verantwoordelijk voor de verzorging van mijn jongste broertje. Mijn andere broertje die iets jonger is dan mij is opgegroeid met mijn grootouders die in Turkije wonen. Na mijn secundair onderwijs heb ik besloten verder te studeren en heb ik een inschrijvingspoging gezet aan de universiteit van Antwerpen. Ik koos voor rechten, omdat ik al van jonge leeftijd [interesse] had voor de menselijke

rechten en de verdediging ervan. Maar de Universiteit van Antwerpen heeft mij niet aanvaard omdat ik een buitenlands diploma had. Ik heb mijn moed niet verloren en begon verder op te zoeken voor een ander universiteit en kwam VUB tegen. VUB heeft mijn inschrijving wel aanvaard en zo mocht ik beginnen met mijn opleiding. Dit was een belangrijke beslissing voor mij omdat ik terug gemotiveerd werd en een kans kreeg om mezelf te ontplooien. Ik ben geboren en getogen in België en wil later hier ook verder studeren, werken en wonen. Ook ben ik altijd een ijverige leerling geweest die op een geplande manier studeert, dit is ook te zien aan mijn eindresultaat van het secundair onderwijs. Mijn achteruitgang die ik momenteel meemaak komt door de familiale situatie.

Voor de start van mijn opleiding heb ik bijlessen gezocht om mijn taal te verbeteren. Ik kon wel spontaan spreken maar mijn schrijfvaardigheid had een enorme achterstand. Ik ben naar een van onze studietrajectbegeleiders gegaan om bijles academisch Nederlands te kunnen volgen, maar helaas bleken er geen bijlessen te zijn. Daarom heb ik besloten om mijn taal thuis zelf te gaan vorderen.

De resultaten van 2016-2017 waren onvoldoende, omdat dit een aanpassingsjaar was voor mij waarin ik opzoek was naar een studiemethode. Een achterstand van de taal, nieuwe school, nieuw systeem en in ieder geval een nieuw leven maakte mijn aanpassingsperiode moeilijker.

Wel zou ik willen vermelden dat ik vooral problemen had met begrijpend lezen, het verwoorden van informatie en het construeren van correcte zinnen. Dit is ook te zien bij de resultaten van het academisch jaar 2016-2017. Ik was wel geslaagd op mijn mondelinge examens, maar niet op de schriftelijke. Dit is te [wijten] aan mijn schrijfvaardigheid. Voor mij neemt het veel tijd in beslag om mijn zinnen op een correcte manier te verwoorden. Ik weet vaak de antwoorden van de vragen, maar omdat ik veel tijd spendeer aan het creëren van mijn zinnen blijft er geen tijd over voor de andere vragen, waardoor ik vaak een onvoldoende haal. Na de inkijksessies van mijn examens heeft professor [D.] (professor voor de vakken: Moderne Staten en Politieke geschiedenis Van België) mij gewaarschuwd dat mijn zinsbouwen niet klopten en hij me hierdoor niet begreep. De professor heeft mij voorgesteld om langs te gaan naar de ACTO. Dankzij de professor heb ik kennisgemaakt met de ACTO en de verantwoordelijke van de ACTO mij advies gegeven rond het verbeteren van mijn taalkennis. Ook heeft hij enkele hulpbronnen aangeraden waardoor ik structuur in mijn zelfstudies kon brengen. Ik verwachtte meer ondersteuning van ACTO. Zo had ik bijvoorbeeld graag advies willen krijgen over hoe ik mijn vakken beter zou kunnen selecteren. Het was misschien beter geweest indien ik in mijn eerste jaar minder vakken had opgenomen. Ik had een volle kar met zware studie achter de rug [en] worstelde met een taalachterstand.

Begin vorig academiejaar ging het psychisch erger met mijn moeder. Hierdoor moest ik vaker thuis aanwezig zijn en haar helpen met het huishouden, ook had ze emotionele steun nodig. Ik moest vaak pendelen en dit zorgde ervoor dat ik me niet meer kon concentreren op mijn studies. Bovendien vindt u hiervan een bewijs in de bijlage waarin de huisdokter de situatie van mijn mama kort samenvat in een doorverwijzingsbrief. Tijdens de tweede zit was ik mentaal niet goed en kon ik me niet concentreren door de situatie die thuis aanwezig was. Daardoor heb ik een mail gestuurd naar de SBC om hiervoor steun te krijgen, in de bijlage is het mailtje van SBC te vinden. [Het] komende academiejaar zal dit minder gebeuren omdat mijn broertje vanaf dit jaar ook in België zal

wonen met mijn moeder. Zo kan mijn mama de nodige steun ook van hem krijgen. Hierdoor zal mijn last verminderen en kan ik me meer focussen op mijn studies.

Daarbovenop wil ik ook vermelden dat we het financieel thuis niet gemakkelijk hebben. Ik heb een driejaarlijks huurcontract in Brussel waarin ik samenwoon met een kotgenoot. Ook de uiteindelijke beslissing van de beroepscommissie zal mij in problemen kunnen brengen.

Tot slot wil ik op de positieve vooruitgang focussen. [Het] voorbije academiejaar was ik geslaagd voor meer dan 50% van mijn vakken. Ik kon zelfs geslaagd zijn voor meer dan 60%. Maar mijn examenresultaat voor het vak Bronnen en Beginselen van het Recht [werd] niet meegeteld door de afwezigheid op de werkcolleges. Ik dacht dat mijn punten van vorig academiejaar meetelden van de werkcolleges. Helaas zijn de punten hierdoor van de tweede zit niet meegeteld van het examen.

Ik zie vooral een vooruitgang bij mezelf. Mijn opleiding gaat in stijgende lijn. Ik wil verder studeren aan de VUB. Want VUB is multiculturele universiteit waar je de nodige bijstand krijgt met de WPO's. Ik voel me heel goed aan de VUB, dit is voor elk student een belangrijke factor. Daarom wil ik mijn opleiding in de VUB [voleindigen]. Ik hoop dat mijn studiekans niet ontnomen wordt door mijn taalachterstand en moeilijke thuissituatie die ik heb meegemaakt.”

De facultaire beroepscommissie behandelt verzoeksters beroep in zitting van 27 september 2018 en komt tot de volgende beslissing:

“De studente haalt een aantal persoonlijke omstandigheden aan die zich tijdens het academiejaar 2017-2018 hebben voorgedaan: de psychische gezondheid van haar moeder waardoor het onmogelijk was zich voldoende op haar studies te focussen, een achterstand in taalvaardigheid Nederlands en moeilijke financiële thuissituatie.

Wat de door de studente ingeroepen omstandigheden betreft, stelt de beroepscommissie vast dat bewijsstukken worden geleverd omtrent de gezondheid van de moeder, maar het is onduidelijk gedurende welke periode deze omstandigheden zich hebben voorgedaan (de attesten dateren van juli 2017 en september 2017).

Het gebrek aan taalvaardigheid Nederlands kan alvast niet als een uitzonderlijke omstandigheid worden ingeroepen, aangezien het gaat om een onderdeel van de leerresultaten van de opleiding. De beroepscommissie constateert dat studente de vorige academiejaren bijzonder weinig studievoortgang heeft geboekt. Wat betreft de remediëring hiervoor, argumenteert de studente dat haar “broertje” naar België komt en bij haar moeder zal inwonen, waardoor zij zich beter op haar studies kunnen focussen. Dat betoog laat de beroepscommissie niet toe te oordelen dat de studievoortgangsbeslissing moet worden hervormd.

Gelet op het voornoemde moet het beroep worden verworpen.”

Tegen die beslissing stelt verzoekster op 30 oktober 2018 een beroep in bij de Raad.

Bij arrest nr. 4.600 van 14 december 2018 vernietigt de Raad de beslissing van de facultaire beroepscommissie. De Raad overweegt daarbij dat niet blijkt of, en zo ja in welke mate, de beroepscommissie rekening heeft gehouden met de gezondheidstoestand van de moeder van verzoekster; tevens stelt de Raad een schending van de materiële motiveringsplicht vast.

De beroepscommissie van de faculteit Recht en Criminologie komt opnieuw samen op 21 december 2018 en neemt daarbij de volgende beslissing, die wordt ondertekend op 10 januari 2019:

“De studente haalt een aantal persoonlijke omstandigheden aan die zich tijdens het academiejaar 201-2018 hebben voorgedaan. Het gebrek aan taalvaardigheid Nederlands kan alvast niet als een uitzonderlijke omstandigheid worden ingeroepen, aangezien het gaan om een onderdeel van de leerresultaten van de opleiding.

Wat de gezondheidstoestand van de moeder betreft, stelt de beroepscommissie vast dat de studente aan haar verzoekschrift enkel een attest van dr. [V.] van 17.07.2017 en een attest van de mutualiteit van 07.09.2018 toevoegt. Inzake het invaliditeitsattest van 07.09.2018 laat de beroepscommissie gelden dat dit attest niet toelaat te oordelen dat er op het ogenblik van de bevestiging (in 2018) van de registratie van arbeidsongeschiktheid in 2009, gevolgd door de erkenning van invaliditeit voor meer dan 66% in 2010, sprake is van bijzondere omstandigheden die zouden kunnen worden ingeroepen in deze procedure.

Uit het attest van 17.07.2017 blijkt een medische problematiek in hoofde van de moeder, zonder dat evenwel de repercussie op de studievoortgang van de studente duidelijk blijkt. Er blijkt niet dat de moeder van de studente geen beroep kon doen op thuiszorg of hulp van andere familieleden of vrienden, temeer de dochter op kot in Brussel was. Daarenboven heeft de studente ervoor geopteerd om tijdens academiejaar 2017-2018 zich opnieuw in te schrijven in de bacheloropleiding, waarbij de studente aldus zelf aangeeft dat zij de medische problematiek en de noden tot zorg en bijstand van haar moeder, niet als een buitengewone omstandigheid beschouwde die haar zou verhinderen voldoende studievoortgang te bekomen, niettegenstaande haar op het einde van academiejaar 2016/2017 bindende voorwaarden werden opgelegd. De studente voert ook niet aan dat zij inzake de gezondheidstoestand van de moeder specifieke maatregelen heeft genomen voor academiejaar 2017-2018 in het licht van deze bindende voorwaarden.

In het kader van de externe beroepsprocedure voegt de studente bijkomend een attest van 29.10.2018, een attest van tussenkomst mutualiteit, en een attest van bvba dr. [Y.A.] toe.

De beroepscommissie vindt in het attest van de mutualiteit waarin de tussenkomsten van de mutualiteit worden opgelijst, geen bewijs van bijzondere omstandigheden. Het attest van bvba dr. [Y.A.] bevat verder geen duidelijk leesbare datum, zodat het niet duidelijk is op welke periode dit attest betrekking heeft. Verder blijkt hieruit dat de moeder mantelzorg nodig heeft, doch niet door wie die verleend wordt, en al zeker niet dat die enkel door de studente zou kunnen worden verzorgd. Tot slot voegt de studente nog een

attest van 29.10.2018 toe, waarop de auteur niet duidelijk vermeld wordt. Er wordt melding gemaakt van de noodzaak tot hulp voor de moeder en de familiale belasting die de studente heeft meegemaakt, doch wederom blijkt niet dat geen beroep kon worden gedaan op thuiszorg, noch op andere personen dan de studente zelf. Het voorgaande temeer de problematiek ook het academiejaar voordien reeds gekend was, en het aan de studente die ervoor opteerde om haar studies toch voort te zetten, toekwam om waar nodig de nodige maatregelen te nemen, zo ook voor haar eigen psychologische toestand.

Ook een samenlezing van de verschillende attesten brengt de beroepscommissie niet tot een andersluidende conclusie.

De beroepscommissie constateert dat de studente de voorbije academiejaren bijzonder weinig studievoortgang heeft geboekt. Wat betreft de remediëring hiervoor, argumenteert de studente dat haar ‘broertje’ naar België komt en bij haar moeder zal inwonen, waardoor zij zich beter op haar studies zal kunnen focussen. Dat betoog laat de beroepscommissie niet toe te oordelen dat het in de toekomst beter zal gaan met de studente haar studievoortgang en de studievoortgangsbeslissing zou moeten worden hervormd. Hetzelfde geldt voor de beweerde bijstand door de grootmoeder, van wie niet wordt aangegeven sedert wanneer deze inwoont.

Waar tot slot de aangevoerde financiële situatie, door de studente naderhand gekaderd als het verliezen van huur- en studietoelages en het betalen van een schadevergoeding bij verbreking van de studentenhuur, laat de beroepscommissie gelden dat deze zich in de toekomst situeren, en de studente alleszins geen buitengewone omstandigheden aanvoert in het licht van het summiere studievoortgang de voorbije academiejaren, laat staan dat een gepaste remediëring voorhanden blijkt.

Gelet op het voornoemde moet het beroep worden verworpen.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

De verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet daartoe evenmin aanleiding.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Ten gronde

Enig middel

Verzoekster steunt een enig middel op de formelemotiveringsplicht, de materiëlemotiveringsplicht, het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster bekritiseert in haar verzoekschrift vier aspecten van de bestreden beslissing.

Ten aanzien van de gerealiseerde *studievoortgang* voert verzoekster aan dat haar studievoortgang in stijgende lijn is geëvolueerd. Zij erkent dat haar resultaten nog ondermaats zijn, maar is van oordeel dat de stijging wel aantoonst dat zij zich ondanks moeilijke omstandigheden steeds heeft ingezet. Ter zake stipt verzoekster aan dat zij in het academiejaar 2017-2018 niet aan de bindende voorwaarden van 60% (dit moet zijn: 75%) voldeed omdat zij op twee examens te weinig een credit behaalde.

Wat de relevantie van de *komst van haar broer* betreft, betwist verzoekster dat dit element geen reden is om de weigeringsbeslissing te hervormen. Wegens de gezondheidssituatie van haar moeder heeft verzoekster, zo stelt zij, de afgelopen jaren de taken van haar moeder op zich moeten nemen waardoor zij veel tijd heeft moeten besteden aan het huishouden en aan de verzorging van haar jongere broer. Verzoekster betoogt dat haar moeder afwezig was voor doktersbezoeken. Zij verwijst illustratief naar een periode van afwezigheid omwille van een slaaponderzoek. Deze thuiszorgen hebben ertoe geleid dat verzoekster zich onvoldoende op de studies kon toelagen. Zij stelt dat zij, om deze negatieve effecten op de studies tegen te gaan, contact heeft opgenomen met het studiebegeleidingscentrum om psychische hulp te vragen, alsook met de studentenpsycholoog van de universiteit.

De aankomst van de verzoeksters andere broer, die bij de moeder is komen inwonen om haar te ondersteunen en verzoekster van taken te ontlasten, is voor verzoekster dan ook relevant. Zo ook de komst van de grootmoeder.

Wat de *financiële situatie* betreft, verwijst verzoekster aan de beroepscommissie dat zij geen rekening houdt met het verliezen van huur- en studietoelage en het betalen van een schadevergoeding bij verbreking van de studentenhuur, omdat deze elementen zich in de toekomst zouden situeren. Verzoekster zet uiteen dat zij een huurcontract heeft voor drie jaar (tot oktober 2019) en dat zij de huur betaalt via de huur- en studietoelage. Indien zij moet

verhuizen omdat zij de opleiding niet kan verderzetten, komt zij financieel in de problemen door de opzeg van de overeenkomst. Bovendien wenst verzoekster in Brussel te blijven, omdat een verhuis naar Antwerpen zou betekenen dat haar ouders vaker op haar beroep zullen doen en zij haar studies niet zal kunnen voorzetten.

Nog inzake de huur voert verzoekster aan dat de beslissing van de beroepscommissie *te laat* werd meegedeeld, waardoor zij haar huurovereenkomst niet heeft kunnen opzeggen. Verzoekster vordert daarvoor een schadevergoeding – die zij in het verzoekschrift evenwel niet begroot.

Verzoekster besluit dat zij zich bewust is van haar zwakke studievoortgang van de afgelopen jaren. Zij schrijft dit toe aan de hierboven uiteengezette omstandigheden in verband met de thuissituatie, en herhaalt dat zij die verantwoordelijkheden vanaf dit academiejaar zal kunnen delen met andere familieleden, zodat zij zich beter op de studies zal kunnen concentreren.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij, na te hebben gewezen op haar discretionaire bevoegdheid en het marginaal toetsingsrecht van de Raad, op deze elementen als volgt (voetnoten zijn weggelaten):

“ ‘*Studievoortgang*’

In het eerste middel stelt verzoekende partij, als antwoord op de stelling van de beroepscommissie dat verzoekende partij de voorbije academiejaren weinig studievoortgang heeft geboekt, het volgende:

“In het afgelopen studiejaar is mijn studievoortgang in stijgende lijn geëvolueerd. Mijn resultaten zijn nog ondermaats maar de stijging toont wel aan dat ik mij ondanks mijn moeilijke situatie altijd heb ingezet. In het academiejaar 2017-2018 voldeed ik niet aan de bindende voorwaarden van 60% wegens een tekort van twee geslaagde examens. Voor de rest van mijn vakken heb ik mij ondanks mijn moeilijke situatie hard ingezet en was ik dan ook geslaagd.”

Vooreerst moet worden opgemerkt dat verzoekende partij in haar verzoekschrift verkeerdelijk voorhoudt dat haar bindende voorwaarden inhielden dat zij diende te slagen op 60% van de opgenomen studiepunten. Zoals ook in de eerste procedure voor Uw Raad werd uiteengezet, en wat door verzoekende partij niet betwist werd, hield deze bindende voorwaarde in dat de verzoekende partij bij een herinschrijving voor dezelfde opleiding voor minstens 75% van de opgenomen studiepunten credits diende te verwerven. Verwerende partij gaat er dan ook van uit dat het gaat om een materiële vergissing.

Wat de grond van de zaak betreft, blijkt uit het curriculum van verzoekende partij dat zij in het academiejaar 2016-2017 voor slechts drie van de elf opgenomen opleidingsonderdelen credits behaalde. Zij behaalde tweemaal een 10/20 en een 12/20. Voor drie van de elf opgenomen opleidingsonderdelen nam verzoekende partij aan geen enkele examenkans deel.

Op het einde van het academiejaar 2017-2018 had verzoekende partij voor vier van de acht opgenomen opleidingsonderdelen een credit behaald. Zij behaalde tweemaal een 10/20, een 11/20 en een 12/20.

Uit deze resultaten blijkt, behalve het gegeven dat verzoekende partij voor één extra opleidingsonderdeel was geslaagd, volgens de verwerende partij geen voldoende evolutie in de stijgende lijn. Zij behaalde in het academiejaar 2017-2018 een tekort op vier van de acht opgenomen opleidingsonderdelen, en niet slechts op twee opleidingsonderdelen.

De beroepscommissie oordeelde op basis van deze vaststellingen terecht dat de verzoekende partij de vorige academiejaren bijzonder weinig studievoortgang heeft geboekt.

Het eerste middel is ongegrond.

“Hervorming studievoortgang wegens komst broer”

In het tweede middel stelt de verzoekende partij het volgende:

“Wegens de gezondheidssituatie van mijn moeder heb ik de afgelopen jaren de taken van mijn moeder op mij moeten nemen waardoor ik veel tijd heb moeten besteden aan mijn thuis en de verzorging van mijn jongere broer (die ook leed onder de moeilijke thuissituatie en het afgelopen schooljaar niet slaagde en een B-attest behaalde). Mijn moeder was vaak afwezig voor doktersbezoeken. Zo werd zij bijvoorbeeld door een psychiater doorverwezen naar een slaaponderzoek. Gedurende deze periode moest ik thuis aanwezig zijn en mijn jongste broertje [V.K.] bijstaan. Hierdoor heb ik mij onvoldoende kunnen focussen op mijn studies. Om het negatieve effect op mijn studies te verhelpen had ik contact opgenomen met het studiebegeleidingscentrum om psychische hulp te vragen. Bovendien heb ik ook contact opgenomen met de studentenpsycholoog van de VUB. Ik ben bereid om samen met de studentenpsycholoog gepaste hulp te zoeken.

Sinds dit jaar is mijn andere broer [O.K.] bij mijn moeder komen inwonen om haar te ondersteunen en mij van mijn taken te ontlasten. Ook mijn oma zal vanaf 30 oktober 2010 (sic) naar België komen om mijn moeder te ondersteunen. Dit biedt mij dit jaar de kans om mij met de nodige aandacht op mijn studies te concentreren. Ik zal dit jaar tevens psychotherapeutische behandelingen krijgen om te recupereren van deze moeilijke tijden.”

Verwerende partij stelt vast dat de hierboven opgesomde elementen reeds in aanmerking werden genomen bij de besluitvorming in het kader van de bestreden beslissing, maar dat

zij *in casu* geen bewijs opleveren van uitzonderlijke omstandigheden die een herinschrijving zouden kunnen verantwoorden.

1. Met betrekking tot de gezondheidstoestand van de moeder:

“Wat de gezondheidstoestand van de moeder betreft, stelt de beroepscommissie vast dat de studente aan haar verzoekschrift enkel een attest van dr. Verbruggen van 17.07.2017 en een attest van de mutualiteit van 07.09.2018 voegt. Inzake het invaliditeitsattest van 07.09.2018 laat de beroepscommissie gelden dat dit attest niet toelaat te oordelen dat er op het ogenblik van de bevestiging (in 2018) van de registratie van arbeidsongeschiktheid in 2009, gevolgd door de erkenning van invaliditeit voor meer dan 66 % in 2010, sprake is van bijzondere omstandigheden die zouden kunnen worden ingeroepen in deze procedure.

Uit het attest van 17.07.2017 blijkt een medische problematiek in hoofde van de moeder, zonder dat evenwel de repercussie op de studievoortgang van de studente duidelijk blijkt. Er blijkt niet dat de moeder van de studente geen beroep kon doen op thuiszorg of hulp van andere familieleden of vrienden, temeer de dochter op kot in Brussel was. Daarenboven heeft de studente ervoor geopteerd om tijdens academiejaar 2017-2018 zich opnieuw in te schrijven in de bacheloropleiding, waarbij de studente aldus zelf aangeeft dat zij de medische problematiek en de noden tot zorg en bijstand van haar moeder, niet als een buitengewone omstandigheid beschouwde die haar zou verhinderen voldoende studievoortgang te bekomen, niettegenstaande haar op het einde van academiejaar 2016-2017 bindende voorwaarden werden opgelegd. De studente voert ook niet aan dat zij inzake de gezondheidstoestand van de moeder specifieke maatregelen heeft genomen voor academiejaar 2017-2018 in het licht van deze bindende voorwaarden.

In het kader van de externe beroepsprocedure voegt de studente bijkomend een attest van 29.10.2018, een attest van tussenkomst mutualiteit, en een attest van BVBA Dr. [Y.A.] toe.

De beroepscommissie vindt in het attest van de mutualiteit waarin de tussenkomsten van de mutualiteit worden opgelijst, geen bewijs van bijzondere omstandigheden. Het attest van BVBA Dr. [Y.A.] bevat verder geen duidelijk leesbare datum, zodat niet duidelijk is op welke periode dit attest betrekking heeft. Verder blijkt hieruit dat de moeder mantelzorg nodig heeft, doch niet door wie die verleend wordt, en al zeker niet dat die enkel door de studente zou kunnen worden verzorgd. Tot slot voegt de studente nog een attest van 29.10.2018 toe, waarop de auteur niet duidelijk vermeld wordt. Er wordt melding gemaakt van de noodzaak tot hulp voor de moeder en de familiale belasting die de studente heeft meegemaakt, doch wederom blijkt niet dat geen beroep kon worden gedaan op thuiszorg, noch op andere personen dan de studente zelf. Het voorgaande temeer de problematiek ook het academiejaar voordien reeds gekend was, en het aan de studente die ervoor opteerde om haar studies toch verder te zetten, toekwam om waar nodig de nodige maatregelen te nemen, zo ook voor haar eigen psychologische toestand.

Ook een samenlezing van de verschillende attesten brengt de beroepscommissie niet tot een andersluidende conclusie.”

2. Met betrekking tot de komst van de broer en de oma:

“De beroepscommissie constateert dat studente de voorbije academiejaren bijzonder weinig studievoortgang heeft geboekt. Wat betreft de remediëring hiervoor, argumenteert de studente dat haar “broertje” naar België komt en bij haar moeder zal inwonen, waardoor zij zich beter op haar studies zal kunnen focussen. Dat betoog laat de beroepscommissie niet toe te oordelen dat het in de toekomst beter zal gaan met de studente haar studievoortgang en de studievoortgangsbeslissing zou moeten worden hervormd. Hetzelfde geldt voor de beweerde bijstand door de grootmoeder, van wie niet wordt aangegeven sedert wanneer deze inwoont.”

De verzoekende partij gaat niet nader in op deze motieven, nu zij in haar verzoekschrift op extern beroep louter haar grieven herhaalt die reeds in het kader van de procedure met rolnummer 2018/630 werden opgeworpen. Nochtans heeft de interne beroepscommissie, in navolging van het tussengekomen vernietigingsarrest van Uw Raad van 14 december 2018, haar motivering op dit punt substantieel uitgebreid.

Ten overvloede moet worden opgemerkt dat verzoekende partij aanhaalt dat haar oma “vanaf 30 oktober 2010” naar België komt als argument voor een verbetering van haar studieresultaten in de toekomst. Verwerende partij gaat ervan uit dat deze opgegeven datum opnieuw een materiële vergissing betreft, en dat dit zoals in de vorige procedure moet worden gelezen als 30 oktober 2018. Hoewel deze datum intussen bijna drie maand is verstreken, blijkt - althans uit het ingediende verzoekschrift op extern beroep – niet dat de oma inmiddels in België zou verblijven.

Het tweede middel is ongegrond.

“Financiële situatie”

In het derde middel beweert verzoekende partij dat de interne beroepscommissie geen rekening heeft gehouden met de financiële situatie van de student. In dat verband stelt zij het volgende:

“- De beroepscommissie houdt geen rekening met de financiële situatie van de student. Het verliezen van huur-en studietoelage en het betalen van een schadevergoeding bij verbreking van de studentenhuur, laat de beroepscommissie gelden dat deze zich in de toekomst situeren.

Ik heb op dit moment een huurcontract voor 3 jaar. De huurgelden betaal ik via mijn huur- en studietoelage. Als ik zou moeten verhuizen omdat ik mijn opleiding niet meer mag verderzetten kom ik ook financieel in de problemen wegens de vroegtijdige opzeg van mijn huurcontract. Bovendien wens ik graag in Brussel te blijven. Indien ik terug naar Antwerpen moet verhuizen zullen mijn ouders vaker

beroep doen op mij, waardoor ik mijn studies niet voldoende zal kunnen voortzetten.”

Opnieuw moet worden vastgesteld dat de bewering dat de beroepscommissie geen rekening houdt met de financiële situatie van de student feitelijk onjuist is. De interne beroepscommissie stelde in dat verband namelijk het volgende:

“Waar tot slot de aangevoerde financiële situatie, door de studente naderhand gekaderd als het verliezen van huur- en studietoelages en het betalen van een schadevergoeding bij verbreking van de studentenhuur, laat de beroepscommissie gelden dat deze zich in de toekomst situeren, en de studente alleszins geen buitengewone omstandigheden aanvoert in het licht van de summiere studievoortgang de voorbije academiejaren, laat staan dat een gepaste remediëring voorhanden blijkt.”

Deze argumenten werden met andere woorden weldegelijk in aanmerking werden genomen bij de besluitvorming in het kader van de bestreden beslissing, doch vormden *in casu* opnieuw geen bewijs opleveren van uitzonderlijke omstandigheden die een herinschrijving zouden kunnen verantwoorden. De stelling dat de door verzoekende partij aangevoerde financiële moeilijkheden allen toekomstige kosten uitmaken, is trouwens correct. Het gaat om financiële gevolgen van de weigering tot inschrijving, en niet om financiële problemen die de studievoortgang van de student zouden hebben bemoeilijkt.

Het derde middel is ongegrond.

“Termijn”

In haar vierde en laatste middel haalt verzoekende partij de beweerde laattijdigheid van de bestreden beslissing aan. Zij stelt in dat verband het volgende:

“De deadline die door de [R]aad voor de nieuwe beslissing [was voorzien,] was uiterlijk 28/12/2018. Wegens de laattijdige beslissing van de beroepscommissie heb ik in december mijn huurcontract niet kunnen opzeggen en de verhuurder niet kunnen waarschuwen. Hiervoor eis ik een schadevergoeding.”

De verwerende partij streeft er uiteraard steeds naar om steeds, in de mate van het mogelijke, de door Uw Raad opgelegde termijn om een nieuwe beslissing te nemen te respecteren. *In casu* bleek het echter onmogelijk, gelet op het kerstreces, om de nieuwe beslissing ook binnen de gestelde termijn aan de verzoekende partij ter kennis te brengen.

Wat hier ook van zij, de verwerende partij merkt op dat aan het overschrijden van deze termijn geen enkele sanctie is verbonden. De bevoegdheid van de interne beroepscommissie om een nieuwe beslissing te nemen blijft met andere woorden onverlet. Uw Raad is, als administratief rechtscollege van de Vlaamse Gemeenschap, bovendien niet bevoegd om zich uit te spreken over eventuele vorderingen tot schadevergoeding die zouden voortvloeien uit het beweerd foutief handelen van de verwerende partij.

Het vierde middel is bijgevolg niet ontvankelijk.”

In haar wederantwoordnota verwijst verzoekster vooreerst naar de stukken met betrekking tot de gezondheidstoestand van haar moeder die zij bij het intern beroep heeft neergelegd. Zij stelt dat aan haarzelf een ruime beoordelingsvrijheid toekomt bij de invulling van het begrip ‘uitzonderlijke omstandigheden’. Zij voert tevens aan dat er op de hoorzitting geen vragen werden gesteld over de ziekteperiode van haar moeder, noch over de andere omstandigheden zoals het al dan niet uitschrijven voor bepaalde opleidingsonderdelen, de komst van verzoeksters broer en de financiële gevolgen van een weigering tot herinschrijving; daarin ziet verzoekster bewijs dat de beroepscommissie nalatig of onzorgvuldig is geweest – met name door haar de mogelijkheid te ontzeggen om bijkomende stavingstukken voor te leggen.

Daarnaast stelt verzoekster dat een meer omstandige motivering van de argumenten die betrekking hebben op de elementen die het studeren hebben bemoeilijkt, noodzakelijk was. Zo argumenteert verzoekster dat de beroepscommissie zich niet afdoende van haar onderzoeksplicht heeft gekweten, en dat uit de bestreden beslissing het inzicht had moeten blijken van verschillende facetten en gevolgen van de aandoening waaraan verzoeksters moeder lijdt, alsook van de impact daarvan op de gezondheid van verzoekster zelf (depressie, geen moed om de lessen te volgen, enz.). Verzoekster voert aan dat zij psychologische hulp heeft ingeschakeld en dat de psychologe van de universiteit bereid is om een attest uit te schrijven. Verzoekster besluit – wat dit aspect betreft – dat de beroepscommissie afdoende inzicht dient te hebben in de bijzondere omstandigheden om deze correct te kunnen inschatten en in overweging te nemen en dat eventuele onduidelijkheden op de hoorzitting aan bod moeten komen.

Voorts stelt verzoekster dat het in de antwoordnota aangevoerde motief dat begrip kan worden opgebracht voor de moeilijke gezondheidssituatie van haar moeder, maar dat dit de gebrekkige studievoortgang van verzoekster niet (afdoende) kan verklaren, niet blijkt uit de bestreden beslissing en dat dit motief derhalve die beslissing niet kan dragen.

Beoordeling

De Raad gaat vooreerst in op wat verzoekster in haar wederantwoordnota heeft uiteengezet.

Waar verzoekster in haar wederantwoordnota voor het eerst doet gelden dat de beroepscommissie onzorgvuldig zou hebben gehandeld door de neerlegging van bijkomende stavingstukken te verhinderen, merkt de Raad op dat dit een nieuw middel is dat verzoekster in haar verzoekschrift niet heeft opgeworpen. Dit middel kan in die stand van de procedure niet op ontvankelijke wijze voor het eerst in het debat worden gebracht. Verwerende partij heeft daaromtrent in de antwoordnota bovendien ook geen verweer kunnen voeren.

Louter ten overvloede stipt de Raad, wat dit middel betreft, nog aan dat het niet stellen van vragen op een hoorzitting *prima facie* niet kan worden gelijkgesteld met het verhinderen aan verzoekende partij om dienstige stukken voor te leggen. Bovendien behoort de beoordeling van ‘uitzonderlijke omstandigheden’ tot de bevoegdheid van de instelling, onder de wettigheidscontrole van de Raad, en niet aan verzoekster.

Ook de kritiek inzake de motiveringsplicht, die erin bestaat dat niet in de bestreden beslissing, maar pas in de antwoordnota zou zijn ingegaan op de invloed van de gezondheidstoestand van de moeder op de beslissing van de beroepscommissie, overtuigt niet. In de bestreden beslissing overweegt de beroepscommissie: *“Uit het attest van 17.07.2017 blijkt een medische problematiek in hoofde van de moeder, zonder dat evenwel de repercussie op de studievoortgang van de studente duidelijk blijkt.”* De beroepscommissie zet vervolgens nader uiteen wat haar tot die beoordeling bracht. Het motief dat daaraan in de antwoordnota zou zijn toegevoegd – met name het begrip dat voor de situatie kan worden opgebracht – wordt in de antwoordnota niet aangevoerd als een motief voor de bestreden beslissing, maar in een citaat uit een arrest van de Raad, waarbij wordt gesteld dat een dergelijk begrip niet verhelpt aan het gegeven dat de Raad slechts over een marginaal toetsingsrecht beschikt. Het middel mist derhalve feitelijke grondslag.

Wat de beperkte studievoortgang van verzoekster betreft, is de Raad van oordeel dat de bestreden beslissing met geen van de ingeroepen rechtsgronden op gespannen voet staat. Verzoekster betwist niet dat zij een studierendement van 75% diende te halen, noch dat zij slechts voor 52% van de opgenomen studiepunten een credit behaalde. Dat dit studierendement, dat op zich terecht als onvoldoende wordt aangemerkt, het gevolg zou zijn van het falen op twee examens, doet daaraan geen afbreuk. Verzoekster blijkt overigens bij de tweede examenkans voor drie opleidingsonderdelen geen credit te hebben behaald (7/20 voor

‘Beginselen van het privaatrecht’, 7/20 voor ‘Economie’ en 6/20 voor ‘Sociologie I’) en op één examen afwezig te zijn geweest.

Wat de beoordeling betreft van de gevolgen die redelijkerwijze kunnen *c.q.* moeten worden toegeschreven aan de aangevoerde externe factoren (gezondheid van de moeder) en elementen die beterschap moeten doen verhoplen (komst van de broer), herinnert de Raad eraan dat het hem niet toevalt om zijn beoordeling in de plaats te stellen van deze van de opleiding. Zulks valt krachtens artikel II.291 van de Codex Hoger Onderwijs buiten 's Raads bevoegdheid. De Raad vermag enkel na te gaan of de bestreden beslissing in overeenstemming is met enerzijds de formele voorschriften die erop van toepassing zijn en anderzijds de beginselen van behoorlijk bestuur. In dat licht kan de Raad een verzoekende partij niet beschermen tegen strenge beslissingen, enkel tegen onwettige.

Ter zake stelt de Raad vast dat de beroepscommissie alle elementen die verzoekster bij haar intern beroep heeft voorgelegd, heeft beoordeeld en op gemotiveerde wijze heeft uiteengezet waarom zij haar er niet kunnen toe brengen om de weigering tot inschrijving te hervormen. Verzoekster mag dit een strenge beoordeling vinden, zij is naar oordeel van de Raad niet onredelijk, noch onvoldoende gemotiveerd.

De door verzoekster aangevoerde financiële schade is een louter gevolg van de bestreden beslissing, dat losstaat van de studievoortgang en de beoordeling ervan. Deze grief kan derhalve niet tot de nietigverklaring van de bestreden beslissing leiden.

Wat ten slotte het tijdstip van de mededeling van de bestreden beslissing betreft, wijst de Raad erop dat het nemen of ter kennis brengen van een beslissing buiten de termijn die door de Codex Hoger Onderwijs of door de Raad is toegekend, niet met zich brengt dat de interne beroepsinstantie haar bevoegdheid om te beslissen verliest.

De bevoegdheid van de Raad is bepaald in artikel II.292 van de Codex Hoger Onderwijs, en strekt zich enkel uit tot het al dan niet vernietigen van de bestreden beslissing. De Raad is niet bevoegd om schadevergoedingen toe te kennen. In dat opzicht is de vordering onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwierpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 februari 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnterpreteerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.724 van 18 februari 2019 in de zaak 2019/038

In zake: David GOVAERT
woonplaats kiezend te 9950 Herzele
Wolvenstraat 7

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Patrick Hofströssler en Kristof Caluwaert
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 1 februari 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de beroepscommissie van de faculteit Recht en Criminologie van de Vrije Universiteit Brussel van 24 januari 2019 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 februari 2019.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Mauro Gisgand, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2012-2013 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor of Laws in de Rechten’.

In dat academiejaar, en de twee erop volgende, behaalt verzoeker een studierendement van respectievelijk 67%, 69% en 62%.

In het academiejaar 2015-2016 neemt verzoeker een vierde inschrijving in deze opleiding. Op het einde van dat academiejaar verwerft hij een credit voor 22 van de 58 opgenomen studiepunten, hetzij 38%. Ten gevolge daarvan wordt aan verzoeker een bindende voorwaarde opgelegd, die ertoe strekt dat hij bij een volgende inschrijving middels een diplomacontract in dezelfde opleiding, voor 75% van de opgenomen studiepunten een credit moet behalen, en bovendien moet slagen voor elk opleidingsonderdeel waarvoor hij reeds tweemaal was ingeschreven. Tegen deze beslissing stelt verzoeker geen beroep in.

In het academiejaar 2016-2017 behaalt verzoeker een studierendement van 77%, waardoor hij tegemoetkomt aan de hem opgelegde voorwaarde.

In het academiejaar 2017-2018 schrijft verzoeker zich voor een zesde maal in voor de bacheloropleiding, ditmaal in combinatie met een inschrijving in de opleiding ‘Master of Laws in de Rechten’. Na de tweede examenzittijd behaalt verzoeker in de bacheloropleiding geen credit voor de twee opgenomen opleidingsonderdelen. De examencommissie beslist op 13 september 2018 om verzoeker de verdere inschrijving te weigeren.

Tegen deze beslissing stelt verzoeker het volgende intern beroep in:

“Ik was als werkstudent ingeschreven in het academiejaar 2017-2018 aan de Vrije Universiteit Brussel voor de opleiding Bachelor of Laws in de rechten voor de opleidingsonderdelen Vennootschapsrecht en Strafprocesrecht. Dit zijn de opleidingsonderdelen waarvoor ik nog moet slagen om de Bachelor af te werken. Op beide opleidingsonderdelen haalde ik geen credit.

In hetzelfde academiejaar was ik ook ingeschreven voor de opleiding Master of Laws in de rechten (ook als werkstudent). Voor deze opleiding was ik ingeschreven op 10 opleidingsonderdelen en behaalde voor 3 opleidingsonderdelen een credit (15 studiepunten in totaal).

Op 13 september 2018 nam de examencommissie een eerste beslissing om mijn herinschrijving voor de opleiding Bachelor rechten te weigeren op basis van artikel 85, §3 van het OER omdat ik geen credits heb behaald (zie eerste bijlage).

Op dezelfde datum nam de examencommissie een tweede beslissing om mij bindende voorwaarden op te leggen voor het academiejaar 2018-2019 voor de opleiding Master rechten (hierna beslissing Master) (zie tweede bijlage).

Met dit verzoekschrift stel ik een beroep in bij de interne beroepscommissie van de faculteit Recht en Criminologie tegen:

- de beslissing “inschrijving niet toegelaten” van 13 september 2018 voor Bachelor of Laws in de rechten (hierna beslissing Bachelor).

I[k] ben het niet eens met deze beslissing omdat de beslissing Bachelor conflicteert met de beslissing Master in die zin dat de beslissing Master me bindende voorwaarden oplegt en me dus nog een kans [g]eeft om mijn studie binnen een redelijke termijn te voltooien, terwijl de beslissing Bachelor mijn herinschrijving weigert en het mij niet mogelijk maakt om mijn studie binnen een redelijke termijn te voltooien.

Artikel 85, §7 van het OER bepaalt namelijk dat ik pas na een onderbreking van inschrijving van ten minste drie academiejaren, een dossier kan indienen om alsnog heringeschreven te worden voor de opleiding Bachelor of Laws in de rechten.

Indien ik volgend academiejaar voldoe aan de bindende voorwaarden die me werden opgelegd door de beslissing Master en dus aantoon dat ik de studie binnen een redelijke termijn kan vervolledigen, dan kan ik deze studie onmogelijk binnen een redelijke termijn vervolledigen omdat ik nog drie academiejaren moet wachten om een dossier in te dienen om opnieuw toegelaten te worden tot de opleiding Bachelor of Laws in de rechten.

Hier ben ik van mening dat het redelijkheidsbeginsel wordt geschonden. Want het is zowel in mijn belang, als in het belang van de VUB dat ik mijn studie binnen een redelijke termijn voltooi.

De beslissing Bachelor werd ook niet voldoende gemotiveerd. Er werd enkel verwezen naar artikel 85, §3 van het OER dat het volgende bepaalt:

“§3 Wanneer een student ingeschreven onder diplomacontract geen credits heeft behaald, wordt behoudens uitzonderlijke omstandigheden aan deze student de herinschrijving voor dezelfde opleiding geweigerd, evenals de herinschrijving voor opleidingsonderdelen ervan onder creditcontract of examencontract. De examencommissie kan van deze weigering afwijken voor studenten die slechts voor één of twee opleidingsonderdelen zijn ingeschreven.”

De laatste zin van deze bepaling geeft aan de examencommissie de mogelijkheid om, ook al haalde de student geen credit, af te wijken van dezelfde bepaling en de herinschrijving toe te laten indien de student voor 1 of 2 opleidingsonderdelen was ingeschreven.

In het academiejaar 2017-2018 was ik slechts voor 2 opleidingsonderdelen ingeschreven bij de opleiding Bachelor of Laws in de rechten. Dus de examencommissie was niet verplicht om mijn herinschrijving automatisch te weigeren op basis van artikel 85 OER

en de reden waarom er niet gebruik werd gemaakt van de uitzondering werd niet gemotiveerd. Daarom ben ik van mening dat de beslissing Bachelor een schending van de materiële of formele motiveringsplicht inhoudt.

Om deze redenen verzoek ik, geachte Voorzitter, om de beslissing Bachelor van 13 september 2018 te vernietigen of te hervormen naar een beslissing bindende voorwaarden en zo me te verplichten om volgend academiejaar voor zowel Vennootschapsrecht, als voor Strafprocesrecht een credit te behalen (75% van de 10 studiepunten betekent namelijk dat ik voor beide opleidingsonderdelen moet slagen om aan de bindende voorwaarden te voldoen).”

De facultaire beroepscommissie behandelt verzoekers beroep in zitting van 27 september 2018 en komt tot de volgende beslissing:

“De student betoogt:

“I/[k] ben het niet eens met deze beslissing omdat de beslissing Bachelor conflicteert met de beslissing Master in die zin dat de beslissing Master me bindende voorwaarden oplegt en me dus nog een kans [g]eeft om mijn studie binnen een redelijke termijn te voltooien, terwijl de beslissing Bachelor mijn herinschrijving weigert en het mij niet mogelijk maakt om mijn studie binnen een redelijke termijn te voltooien”.

De beroepscommissie stelt vast dat de beslissing ‘inschrijving niet toegelaten’ voor de Bachelor of Laws in de rechten niet conflicteert met de beslissing genomen voor de Master of Laws in de rechten. De beslissing voor de Bachelor of Laws in de rechten, zijnde de opleiding die toegang geeft tot de master, primeert. Een inschrijving voor de Master of Laws in de rechten is enkel mogelijk indien men een diploma van Bachelor of Laws in de rechten bezit of indien dit nog niet het geval is, ingeval van een combinatie van inschrijving voor de Bachelor én de Master of Laws in de rechten. Dit laatste is echter niet mogelijk gezien de weigering voor de Bachelor of Laws in de rechten.

Het betoog van de student laat dus niet toe om een foutieve toepassing van de studievoortgangsbewakingsmaatregelen vast te stellen.”

Tegen deze beslissing stelt verzoeker op 30 oktober 2018 een beroep in bij de Raad. In zijn arrest nr. 4.603 van 14 december 2018 vernietigt de Raad de beslissing van de facultaire beroepscommissie op grond van een schending van de formelemotiveringsplicht.

Op 24 januari 2019 neemt de facultaire beroepscommissie een nieuwe beslissing, die er opnieuw toe strekt dat verzoeker geen (uitzonderlijke) omstandigheden voorlegt die een toelating tot herinschrijving wettigen. De beroepscommissie overweegt hierbij het volgende:

“In zijn verzoekschrift haalt de student aan dat hij ook in de masteropleiding ingeschreven was, en voor drie opleidingsonderdelen een credit behaalde. De weigering tot herinschrijving conflicteert met de bindende voorwaarde die werd opgelegd voor de

masteropleiding en maakt het niet mogelijk om de studie binnen een redelijke termijn te voltooien. Als tweede grief haalt de student aan dat de beslissing van de examencommissie onvoldoende gemotiveerd is.

De schending van het redelijkheidsbeginsel is een subsidiaire grief, waardoor eerst moet worden nagegaan of er te dezen sprake is van een schending van de motiveringsplicht.

De schending van de motiveringsplicht, zoals aangehaald in de tweede grief, kan niet worden weerhouden. De beroepscommissie handelt met volheid van bevoegdheid; haar beslissing komt in de plaats van de beslissing van de examencommissie, dewelke uit het rechtsverkeer verdwijnt.

De beroepscommissie stelt vast dat art. 85, §3 van het OER stipuleert dat *“Wanneer een student ingeschreven onder diplomacontract geen credits heeft behaald, wordt behoudens uitzonderlijke omstandigheden aan deze student de herinschrijving voor dezelfde opleiding geweigerd, evenals de herinschrijving voor opleidingsonderdelen ervan onder creditcontract of examencontract. De examencommissie kan van deze weigering afwijken voor studenten die slechts voor één of twee opleidingsonderdelen zijn ingeschreven.”*

In casu betwist de student niet dat hij geen credits heeft behaald binnen de bacheloropleiding. De beroepscommissie wijst er verder op dat in voormeld artikel een mogelijkheid tot afwijking voorzien wordt voor studenten die slechts voor één of twee opleidingsonderdelen zijn ingeschreven, zonder dat een verplichting tot afwijking wordt opgelegd.

De beroepscommissie leest in de door de student aangevoerde argumenten evenwel geen elementen die nopen tot zulke afwijking. Meer zelfs, de student geeft op geen enkele manier aan om welke reden hij tijdens academiejaar 2017-2018 geen gebruik heeft gemaakt van de examenkansen voor de opleidingsonderdelen waarvoor hij zich had geregistreerd, niet tijdens de eerste zittijd en niet tijdens de tweede zittijd. Evenmin brengt de student (andere) persoonsgebonden, al dan niet buitengewone, omstandigheden aan, die nog met werden ontmoet door de commissie.

Daarenboven stelt de beroepscommissie vast dat de student:

- reeds sedert academiejaar 2012-2013 ingeschreven is in de bacheloropleiding als werkstudent, waarbij hij resp. 60 (12-13), 54 (13-14), 60 (2014-2015), 58 (2015-2016), 44 (2016-2017) en 10 (2017-2018) ECTS-credits heeft opgenomen;
- na afloop van academiejaar 2017-2018 nog steeds een credit moet verwerven voor twee opleidingsonderdelen (samen 10 ECTS-credits);
- het opleidingsonderdeel ‘strafprocesrecht’ reeds driemaal heeft opgenomen, en hij bij elke examenkans (zes in totaal) afwezig is gebleven;
- het opleidingsonderdeel ‘vennootschapsrecht’ reeds tweemaal heeft opgenomen, en hij ook voor dit opleidingsonderdeel bij elke examenkans (vier) afwezig is gebleven;
- de student niet verduidelijkt om welke reden hij al deze examenkansen onbenut heeft gelaten.

Tot slot geeft de student ook niet aan welke elementen ertoe moeten leiden dat hij volgend academiejaar wel tot afdoende studievoortgang zou kunnen komen.

Wat betreft de eerste grief laat de beroepscommissie gelden dat de inschrijving voor de masteropleiding tijdens academiejaar 2017-2018 middels een gecombineerde inschrijving, op zich niet verhindert dat een weigering tot herinschrijving als maatregel van studievoortgangsbewaking wordt opgelegd binnen de bacheloropleiding. Het komt aan de student toe om voldoende studievoortgang te maken binnen elke opleiding waarin hij is ingeschreven, opdat hij zijn studies kan verderzetten en afronden; in casu weerlegt de student niet dat hij geen credits heeft behaald voor de opleidingsonderdelen binnen de bacheloropleiding, zodat hem in toepassing van art. 85, §3 van het OER een weigering tot herinschrijving kan worden opgelegd.

De bestreden beslissing conflicteert ook niet met de maatregel van studievoortgangsbewaking die werd opgelegd binnen de masteropleiding. Beide opleidingen worden in het licht van de studievoortgangsbewaking afzonderlijk beoordeeld.

Dat de weigering tot herinschrijving voor de bacheloropleiding tot gevolg heeft dat de student niet kan inschrijven dan na een onderbreking van drie jaar, en de student tijdens deze periode van onderbreking logischerwijze ook niet voldoet aan de toelatingsvoorwaarden voor herinschrijving in de masteropleiding, is correct (zie ook art. 31 en 39 van het OER 2017-2018 of art. 34 en 42 van het OER 2018-2019) doch doet geen afbreuk aan de voormelde vaststelling dat de student overeenkomstig art. 85, §3 een studievoortgangsbewakingsmaatregel kan worden opgelegd. De student toont met zijn eerste grief geen schending aan van het redelijkheidsbeginsel.

De beroepscommissie besluit dan ook dat de student geen uitzonderlijke omstandigheid aanvoert, en in redelijkheid kan worden besloten tot de weigering tot herinschrijving als maatregel van studievoortgangsbewaking, in het licht van de concrete elementen van het dossier.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep, voor zover de Raad kan vaststellen dat het tijdig werd ingesteld.

Het beroep is tijdig ingesteld en de Raad ziet ook geen andere ontvankelijkheidsvragen.

Het beroep is ontvankelijk.

VI. Ten gronde

Verzoeker steunt een enig middel op een schending van het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker erkent dat hij geen uitzonderlijke omstandigheden aanvoert, maar is van oordeel dat zulks ook niet noodzakelijk is om beroep te kunnen doen op de afwijking bedoeld in artikel 85, §3 van het onderwijs- en examenreglement.

Verzoeker stipt aan dat hij voor nog slechts twee opleidingsonderdelen een credit moet behalen en dat hij voldoende argumenten heeft aangevoerd om van voormelde afwijking gebruik te kunnen maken, met name: (i) uit de beslissing om bindende voorwaarden op te leggen in de masteropleiding blijkt dat de examencommissie van oordeel is dat verzoeker over voldoende capaciteiten beschikt om die opleiding met goed gevolg af te ronden, (ii) in het academiejaar 2016-2017 is verzoeker de hem opgelegde bindende voorwaarden nagekomen, (iii) verzoeker heeft in het verleden reeds een credit behaald voor de opleidingsonderdelen ‘Inleiding tot het straf- en strafprocesrecht’ en ‘Strafrecht’, die nauw aansluiten bij het opleidingsonderdeel ‘Strafprocesrecht’.

Wat de afzonderlijke beoordeling van de studievoortgang binnen de bacheloropleiding en de masteropleiding betreft, stelt verzoeker dat dit niet verhindert dat de interne beroepscommissie rekening kan houden met de beslissing genomen in de nauw samenhangende masteropleiding en dat zij, in het licht van het redelijkheidsbeginsel, een minder verregaande maatregel kon nemen, zoals het opleggen van een bindende voorwaarde.

In haar antwoordnota benadrukt verwerende partij dat de in artikel 85, §3 van het onderwijs- en examenreglement voorziene bijzondere regeling een afwijking inhoudt van het principe dat de verdere inschrijving van een student die is ingeschreven onder een diplomacontract wordt geweigerd indien tijdens het academiejaar geen credits werden behaald. Aangezien het om een uitzondering op het principe van de weigering tot inschrijving gaat, moet deze bepaling volgens verwerende partij restrictief worden uitgelegd. De examencommissie – en bij uitbreiding daarvan de interne beroepscommissie – beschikt daarbij naar oordeel van verwerende partij

over een discretionaire bevoegdheid om te beoordelen wanneer van deze mogelijkheid gebruik kan worden gemaakt.

Verwerende partij betoogt dat uit de elementen van het dossier blijkt dat het niet onredelijk was om te besluiten dat de verdere inschrijving van verzoeker moet worden geweigerd. Wat de drie door verzoeker aangehaalde argumenten betreft, zet verwerende partij uiteen dat geen daarvan verklaart waarom verzoeker er tot op heden niet in slaagde om ook maar één examenkans voor de opleidingsonderdelen ‘Vennootschapsrecht’ en ‘Strafprocesrecht’ te benutten. Daarnaast wordt er geen enkel element aangehaald waaruit zou moeten blijken dat verzoeker thans wel tot afdoende studievoortgang zou kunnen komen. Het spreekt voor zich, zo stelt verwerende partij, dat het niet volstaat louter te affirmeren dat verzoeker over “voldoende capaciteiten” zou beschikken om te slagen voor deze opleidingsonderdelen.

Verwerende partij wijst er bovendien op dat de interne beroepscommissie de door verzoeker aangehaalde elementen reeds in aanmerking heeft genomen bij de besluitvorming in het kader van de bestreden beslissing, maar dat deze *in casu* onvoldoende aantonen dat een herinschrijving op basis van de regeling vervat in artikel 85, §3 van het onderwijs- en examenreglement gerechtvaardigd is. Wat het derde argument van verzoeker betreft, namelijk dat hij reeds creditbewijzen heeft behaald voor de opleidingsonderdelen ‘Inleiding tot het straf- en strafprocesrecht’ en ‘Strafrecht’, stelt verwerende partij dat verzoeker dit argument voor het eerst in huidig beroep aanhaalt en dit geenszins in het raam van zijn intern beroep heeft geformuleerd, zodat de interne beroepscommissie met dit argument geen rekening houden en deze grief thans niet op ontvankelijke wijze voor het eerst kan worden aangevoerd.

Verwerende partij doet nog gelden dat ook het nodige gewicht moet worden gegeven aan de vaststelling dat verzoeker reeds zes academiejaren aan de instelling is ingeschreven voor de opleiding Bachelor of Laws in de Rechten, en desondanks nog steeds voor twee opleidingsonderdelen (Vennootschapsrecht en Strafprocesrecht) moet slagen om te kunnen afstuderen voor die bacheloropleiding. Verwerende partij beklemtoont dat verzoeker voor het opleidingsonderdeel ‘Strafprocesrecht’ geen enkele van zijn zes examenkansen heeft benut, en dat verzoeker voor het opleidingsonderdeel ‘Vennootschapsrecht’ geen enkele van zijn vier examenkansen heeft benut. Noch in het kader van het intern beroep, noch in het kader van het extern beroep, brengt verzoeker volgens verwerende partij enige verantwoording bij waarom

hij voor elk van deze examens afwezig bleef en waarom hij in het academiejaar 2018-2019 plots wel zou kunnen slagen voor deze opleidingsonderdelen.

Om deze redenen is het voor verwerende partij niet onredelijk dat de beroepscommissie de beslissing van de examencommissie houdende de weigering tot herinschrijving voor de opleiding “Bachelor of Laws in de rechten”, heeft bevestigd.

Waar verzoeker in zijn verzoekschrift aanvoert dat de interne beroepscommissie ten onrechte het bestaan van “uitzonderlijke omstandigheden” vereist, repliceert verwerende partij dat dit geenszins het geval is. De loutere omstandigheid dat de interne beroepscommissie verwacht dat verzoeker concrete argumenten zou aanreiken die zouden nopen tot de toepassing van de in artikel 85, §3 van het onderwijs- en examenreglement vervatte bijzondere regeling, welke een afwijking inhoudt op het principe van de weigering tot inschrijving, betekent voor verwerende partij geenszins dat de interne beroepscommissie het bestaan van ‘uitzonderlijke’ omstandigheden zou vereisen. Dit blijkt ook uitdrukkelijk uit de bewoordingen van de bestreden beslissing: *Evenmin brengt de student (andere) persoonsgebonden, al dan niet buitengewone, omstandigheden aan, die nog niet werden ontmoet door de commissie.*”

Verzoeker stelt in zijn wederantwoordnota nog het volgende:

“Ik heb inderdaad geen enkel element aangehaald waarom ik tot op heden er niet in slaagde om één examenkans voor de opleidingsonderdelen ‘Vennootschapsrecht’ en ‘Strafprocesrecht’ te benutten. Ik ben telkens afwezig gebleven op het examen.

Er zijn echter voldoende elementen aanwezig die aantonen dat ik toch afdoende studievoortgang kan bereiken. In mijn verzoekschrift heb ik drie elementen aangehaald.

Ik merk op dat de verwerende partij geen elementen aanhaalt waaruit zou moeten blijken dat ik geen afdoende studievoortgang zou kunnen bereiken. Uit het afwezig blijven op een examen kan de verwerende partij niet aantonen dat ik tot geen afdoende studievoortgang zou kunnen komen.

Het behalen van creditbewijzen voor de opleidingsonderdelen ‘Inleiding tot het strafprocesrecht’ en ‘Strafrecht’ zitten reeds vervat in de feiten. Ik heb namelijk, met uitzondering voor de opleidingsonderdelen ‘Strafprocesrecht’ en ‘Vennootschapsrecht’, voor alle opleidingsonderdelen van de Bachelor een credit behaald.

De examencommissie, en later, de interne beroepscommissie kon dus rekening houden met het feit dat ik reeds voor de opleidingsonderdelen ‘Inleiding tot het strafprocesrecht’ en ‘Strafrecht’ een credit heb behaald.

Deze opleidingsonderdelen hangen nauw samen met het opleidingsonderdeel ‘Strafprocesrecht’ waarvoor ik nog een credit dien te behalen.

Het is belangrijk op te merken dat de verwerende partij de keuze had tussen twee maatregelen, namelijk de maatregel ‘bindende voorwaarden’ en de maatregel ‘inschrijving niet toegelaten’. Gelet op de aangehaalde elementen, en rekening houdend met de feiten vind ik het onredelijk dat er werd gekozen voor een maatregel ‘inschrijving niet toegelaten’, terwijl de maatregel ‘bindende voorwaarden’ beter zou passen bij mijn dossier.

Daarom, en omwille van de in mijn verzoekschrift aangehaalde redenen, vraag ik de nietigverklaring van de beslissing, alsook om het bevoegde bestuur te verplichten een nieuwe beslissing te nemen.”

Beoordeling

In de mate dat verzoeker zijn toekomstige slaagkansen voor het opleidingsonderdeel ‘Strafprocesrecht’ wil aantonen aan de hand van de credits die hij eerder verwierf voor de opleidingsonderdelen ‘Inleiding tot het straf- en strafprocesrecht’ en ‘Strafrecht’, moet samen met verwerende partij worden vastgesteld dat verzoeker dat argument niet heeft opgeworpen in zijn intern beroep van 20 september 2018. Evenmin blijkt uit enig stuk dat verzoeker dit aan de beroepscommissie heeft voorgelegd na ’s Raads arrest van 14 december 2018.

Dit bijgevolg als nieuw te beschouwen middelonderdeel, dat niet raakt aan de openbare orde, kan thans niet op ontvankelijke wijze voor het eerst in het debat worden gebracht. Artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt immers dat een verzoekende partij in de procedure voor de Raad geen nieuwe bezwaren kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde – voorwaarden waaraan deze grief niet voldoet.

De bestreden beslissing vindt haar rechtsgrond in artikel 85, §3 van het onderwijs- en examenreglement. Deze bepaling luidt:

“§3. Wanneer een student ingeschreven onder diplomacontract geen credits heeft behaald, wordt behoudens uitzonderlijke omstandigheden aan deze student de herinschrijving voor dezelfde opleiding geweigerd, evenals de herinschrijving voor opleidingsonderdelen ervan onder creditcontract of examencontract. De examencommissie kan van deze weigering afwijken voor studenten die slechts voor één of twee opleidingsonderdelen zijn ingeschreven.”

In zijn arrest nr. 4.603 van 14 december 2018 heeft de Raad reeds geoordeeld dat deze bepaling zich aldus laat lezen dat de examencommissie voor studenten die voor maximaal twee opleidingsonderdelen waren ingeschreven en geen credits behaalden, een afwijking op de weigering tot herinschrijving kan toestaan zonder dat zij daarbij gebonden is aan het bewijs van ‘uitzonderlijke omstandigheden’, zoals bedoeld in de eerste zin van deze bepaling.

Daarmee is evident niet gezegd dat de beroepscommissie in dat geval geen beoordelingscriteria kan hanteren. In de omstandigheid dat het onderwijs- en examenreglement geen dergelijke vooraf bepaalde criteria bevat, zijn zowel de keuze van die criteria als de concrete toepassing ervan onderdelen van de discretionaire beoordeling door de beroepscommissie, die is onderworpen aan het wettigheidstoezicht van de Raad overeenkomstig artikel II.291 van de Codex Hoger Onderwijs.

Te dezen steunt de bestreden beslissing op enerzijds de vaststelling dat verzoeker niet beantwoordt aan een algemene regel van minimale studievoortgang – hij behaalde tijdens het academiejaar 2017-2018 geen enkele credit in de bacheloropleiding – en voorts op de overweging dat verzoeker die beperkte studievoortgang op geen enkele wijze verklaart, met name waarom (tien) examenkansen niet werden benut. Dat gebrek aan verklaring voor het gemis aan studievoortgang zet de beroepscommissie af tegen het ruimere studieverleden van verzoeker, waarbij wordt vastgesteld dat verzoeker reeds zes jaar in de bacheloropleiding is ingeschreven. Tevens stelt de beroepscommissie vast dat verzoeker ook geen andere, al dan niet

‘buitengewone’, omstandigheden aanvoert.

Die beoordeling is niet onredelijk. Gewis kan verzoeker ervaren dat de bestreden beslissing streng is; een andere beslissing – die bijvoorbeeld met clementie zou overwegen dat verzoeker niet wijs gekozen heeft door reeds in te zetten op opleidingsonderdelen uit de masteropleiding,

terwijl hij de bacheloropleiding voorrang diende te geven – ware mogelijk geweest, maar tegen strenge beslissingen kan de Raad geen bescherming bieden, enkel tegen onwettige.

In dat licht zijn het gegeven dat verzoeker nog slechts voor twee opleidingsonderdelen een credit moet behalen, of het feit dat verzoeker in het verleden reeds een bindende voorwaarde met succes is nagekomen, niet van aard om aan bovenstaande beoordeling afbreuk te doen.

Zoals in andere arresten reeds is aangestipt, hanteert de Raad bij de beoordeling van beslissingen inzake studievoortgangsbewaking een tweeledige beoordeling. Enerzijds retrospectief, ten einde na te gaan of er overtuigende verklaringen zijn die een geringe studievoortgang in het verleden kunnen verklaren en waarmee het bestuur niet of onvoldoende rekening heeft gehouden, en anderzijds prospectief, om te beoordelen of er elementen worden aangevoerd die redelijkerwijze kunnen doen vermoeden dat in de toekomst een beter studierendement kan *c.q.* zal worden behaald.

Daarbij geldt, in beginsel, dat wanneer de ontoereikende studievoortgang uit het verleden niet of onvoldoende aan de hand van externe factoren of overmacht kan worden verklaard, een prospectief onderzoek slechts in ondergeschikte orde aan de orde is. Het ligt in die omstandigheden immers niet in de lijn der verwachtingen dat overtuigend kan worden aangetoond dat ongunstige factoren kunnen worden weggenomen, waardoor de student in de toekomst beter zal presteren.

Zoals hierboven is overwogen, is de retrospectieve beoordeling van de beroepscommissie niet onredelijk.

Louter ten overvloede derhalve stipt de Raad aan dat, in de mate dat de bestreden beslissing prospectief oordeelt dat verzoeker niet aangeeft “welke elementen ertoe moeten leiden dat hij in een volgend academiejaar wel tot afdoende studievoortgang zou kunnen komen”, dit – overtollig – motief niet overtuigt.

Zoals de beroepscommissie zelf aangeeft, heeft verzoeker voor de twee hem resterende opleidingsonderdelen uit de bacheloropleiding nog geen enkele examenkans daadwerkelijk benut. Waar verzoeker derhalve enerzijds nog geen enkele verworven kennis heeft aangetoond,

kan anderzijds ook niet worden gesteld dat zijn studieverleden voor die opleidingsonderdelen doet vermoeden dat hij aan het maximum van zijn kunnen zit, minstens dat er geen objectieve redenen zijn om aan te nemen dat hij bij een volgende examenkans beter zou scoren.

Dit neemt evenwel niet weg dat de beroepscommissie, voorafgaand aan die prospectieve beoordeling, op goede gronden kon vaststellen dat verzoeker voor het gemis aan studievoortgang in zijn bacheloropleiding, en met name het feit dat geen examenkansen werden benut, geen verklaring geeft.

Het enig middel is ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 18 februari 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 1 maart 2019

Arrest nr. 4.783 van 1 maart 2019 in de zaak 2019/034

In zake: Ferenc SOENENS
woonplaats kiezend te 8770 Ingelmunster
Hilaire Depraeterestraat 6

tegen:

VIVES
Woonplaats kiezend te 8500 Kortrijk
Doorniksesteenweg 145

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 4 februari 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van 4 februari 2019 waarbij het curriculum van verzoeker wordt samengesteld.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 1 maart 2019.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven in de bacheloropleiding Elektromechanica.

Hij verzoekt aan de instelling om in het academiejaar 2018-2019 binnen een individueel studieprogramma de “volledige stage/eindwerk” te mogen doorlopen, zodat hij in dat academiejaar kan afstuderen.

Dat verzoek wordt blijkbaar niet ingewilligd. Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid – uitputting van het intern beroep

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt, zoals de Raad recent reeds heeft overwogen (R.Stvb. 24 augustus 2018, nr. 4.376; R.Stvb. 14 september 2018, nr. 4.405), inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap.

De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbepalingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep “*verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij*” de Raad (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16*). De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, *RW* 1999-00, 850).

De vraag of verzoeker op ontvankelijke wijze het intern beroep heeft ingesteld en uitgeput, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

Met een e-mail van 21 februari 2019 deelt verwerende partij mee dat verzoeker tegen de bestreden beslissing niet het voorziene intern beroep heeft ingesteld, alvorens zich tot de Raad te wenden.

Verzoeker heeft geen wederantwoordnota ingediend en spreekt de exceptie derhalve niet tegen.

Beoordeling

Uit de hierboven in herinnering gebrachte bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs blijkt dat een beroep bij de Raad slechts kan worden ingesteld tegen een beslissing van de interne beroepsinstantie – of, geval dat zich te dezen niet voordoet, tegen het uitblijven van een dergelijke beslissing.

De bestreden beslissing is een studievoortgangsbeslissing waartegen een intern beroep openstaat bij de instelling. Verzoeker heeft nagelaten dit verzoek uit te putten alvorens zich tot de Raad te wenden.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 1 maart 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,
Jean Goossens

voorzitter van de Raad
bestuursrechter – bijzitter

Piet Versweyvelt
bijgestaan door

bestuursrechter – bijzitter

Freya Gheysen

secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 6 maart 2019

Arrest nr. 4.834 van 25 maart 2019 in de zaak 2019/030

In zake: Eva VAN HERCK
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Christophe Vangeel
 kantoor houdend te 2018 Antwerpen
 Lange Lozanastraat 24
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL ANTWERPEN
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Wim Van Caeneghem
 kantoor houdend te 2018 Antwerpen
 Vrijheidstraat 32, bus 16
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 28 januari 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 15 januari 2019 waarbij het intern beroep van verzoekster ontvankelijk, en gedeeltelijk gegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 6 maart 2019.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaten Wim Van Caeneghem en Stevie Van Houdenrogge, die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2015-2016 ingeschreven in de opleiding “Bachelor in de Verpleegkunde”.

Voor het opleidingsonderdeel “Klinisch Onderwijs 3.2: Managementstage” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 6/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 29 juni 2016 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 7 juli 2016 werd het intern beroep ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt vooreerst dat de student tijdens de stage wordt beoordeeld op basis van dagreflecties van de student enerzijds en mondelinge feedback van de stageafdeling anderzijds. De dagreflecties worden aangevuld met feedback van de mentor en worden ondertekend door de mentor. De interne beroepsinstantie benadrukt dat deze dagreflecties door de student zelf worden geschreven en dat de student zelf verantwoordelijk is om op basis van deze reflecties de verworven competenties aan te tonen. Ze merkt op dat de dagreflecties van de student niet steeds positief zijn en dat er daarin door de student zelf een aantal problemen worden aangegeven. Verder benadrukt de interne beroepsinstantie dat de mondelinge feedback door het vast personeel van de stageafdeling ook steeds wordt genoteerd op het online platform van de stagebegeleiding, en dat op verschillende momenten. Volgens haar geeft deze feedback, die uitgebreider is dan de dagreflecties van de student zelf, zowel positieve als negatieve elementen aan en kan ze een negatieve evaluatie staven.

De interne beroepsinstantie stelt evenwel vast dat de beoordeling niet overeenkomstig het vooropgestelde evaluatieformulier in het klinisch onderwijs is gebeurd. Volgens haar kunnen de scores voor de volgende competenties: ‘het verzamelen van gegevens’ (stage zelf), ‘de student leeft de richtlijnen na betreffende de organisatie van de stage en de afspraken met de stagebegeleider’ en ‘de student leeft de richtlijnen na met betrekking tot het voortgangsverslag, het stageportfolio en de vereiste documenten’ (stageboek) niet gestaafd worden aan de hand van de documenten. De interne beroepsinstantie merkt op dat wanneer de student voor deze

hoger vermelde competenties de maximumscore behaalt, ze een totaalscore van 40/100 of 8/20 voor het opleidingsonderdeel behaalt. Ze beslist dan ook de score aan te passen naar 8/20.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 18 juli 2016 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 3.053 van 8 september 2016 in de zaak 2016/211 vernietigde de Raad de bestreden beslissing op grond van volgende overwegingen:

“(…) De Raad neemt kennis van de ECTS-fiche voor het opleidingsonderdeel “Klinisch Onderwijs 3.2: managementstage”. In het bijzonder slaat de Raad acht op de erin vermelde eindcompetenties en ‘leerdoelen’. De Raad slaat daarenboven acht op de evaluatiedocumenten die zijn toegelicht in het document “Toetsing klinisch onderwijs” en de erin toegelichte evaluatiewijze. De Raad leest in dit document daarenboven dat het opleidingsonderdeel waarop de betwisting betrekking heeft voor 70% wordt getoetst op de werkvloer tijdens een managementstage van 8 weken en voor 30% door de neerslag/verwerking van de student achteraf.

De Raad leest in de beslissing van de interne beroepsinstantie weliswaar dat de dagreflecties van de student niet steeds positief zijn en dat in deze dagreflecties door de student zelf een aantal problemen worden aangegeven, doch ziet in de beslissing geen elementen die voorts verduidelijken hoe deze “problemen” in relatie staan tot de score die verzoekende partij heeft behaald.

Dergelijke verduidelijking van de totstandkoming van de score is ook relevant in het licht van de overweging van de interne beroepsinstantie, die het intern beroep gedeeltelijk gegrond verklaart en de student een score van 8 op 20 toekent, dat wanneer de student voor een aantal competenties (namelijk “het verzamelen van gegevens”, “de student leeft de richtlijnen na betreffende de organisatie van de stage en de afspraken met de stagebegeleider” en “de student leeft de richtlijnen na met betrekking tot het voortgangsverslag, het stageportfolio en de vereiste documenten”) de maximumscore behaalt, zij voor het opleidingsonderdeel 8/20 behaalt. Deze scorewijziging – oorspronkelijk behaalde verzoekende partij 6/20 – houdt volgens verwerende partij verband met het ontbreken van documenten waarop de score voor de betrokken

competentiegebieden is gebaseerd. Nu verzoekende partij voor de betrokken gebieden de maximumscore krijgt toegekend, zoekt de Raad in de aangevochten beslissing tevergeefs hoe de door de interne beroepsinstantie in acht genomen tekorten in het bereiken van de eindcompetenties in de overige door het opleidingsonderdeel bestreken competenties tot de aangevochten score hebben geleid.

De Raad leest dat ook de feedback van het vast personeel van de stageafdeling zowel “positieve als negatieve elementen” aangeeft, die een negatieve evaluatie kunnen staven. Ook wat dit betreft, ontbeert de Raad informatie die toelaat na te gaan welke positieve en negatieve elementen tot de score hebben geleid. Evenmin treft de Raad in de beslissing van het beroepsorgaan aan welke negatieve elementen in concreto in de beoordeling zijn betrokken, noch hoe en waarom zij derwijze de beoordeling hebben beïnvloed dat de verzoekende partij de aangevochten score bekommt. Ook treft de Raad in de beslissing van het interne beroepsorgaan niet aan hoe deze afweging van negatieve en positieve elementen, alsook hun reflectie in de door verzoekende partij behaalde score, zich verhouden tot de eindcompetenties en de leerdoelen.

Verwerende partij beaamt dat het intern beroepsorgaan niet punt per punt de argumentatie van verzoekende partij beantwoordt in de beslissing. Zij geeft hierbij aan dat de interne beroepsinstantie, na de dagreflecties en de feedback van de stageafdeling grondig te hebben bestudeerd, het oordeel was toegedaan dat de feedback door het vast personeel van de stageafdeling in casu een negatieve evaluatie kan staven.

Het komt de Raad niet toe de beoordeling van de stage van verzoekende partij over te doen. Daarentegen dient de Raad wel na te gaan of de aangevochten beslissing voldoende elementen in zich draagt om de beslissing te schragen en de totstandkoming van de beslissing te verduidelijken. De Raad kan er niet omheen dat niets belet dat de beroepsinstantie terecht van oordeel kan zijn geweest, na grondig de dagreflecties en de feedback van de stageafdeling te hebben bestudeerd, dat de negatieve beoordeling van de verzoekende partij gehandhaafd kon blijven. Niettemin vindt de Raad in de beslissing geen spoor dat het beslissingsproces van de interne beroepsinstantie documenteert. Bijgevolg kan de Raad niet vaststellen welke concrete elementen tot de beslissing hebben geleid en hoe deze elementen tot de beslissing hebben geïnspireerd. Aldus kan de Raad niet vaststellen of deze elementen de beslissing in redelijkheid kunnen dragen.

Verwerende partij verwijst ook naar een online digitaal platform, waarop de feedback die gedurende het werkplekleren werd gegeven, werd bijgehouden. Zij stipt aan dat het platform

toegankelijk werd gemaakt voor de directeur nursing, de hoofdverpleegkundige, de stagementoren, de stagebegeleiders en de stagecoördinatoren. Het platform fungeert, zo stipt verwerende partij aan, als een soort van dagboek waarin het functioneren van de studenten uitgebreid werd besproken door de desbetreffende begeleidende personen die met de studenten in kwestie gewerkt hadden. Tevens geeft verwerende partij aan dat aan verzoekster ook toegang is verleend tot het platform, middels een aan haar toegestuurde link.

De inhoud van het platform daargelaten – met name de vraag of de positieve en negatieve feedback die erin is opgenomen, in de onderlinge afweging ervan en in het licht van de met het opleidingsonderdeel beoogde competenties, de beslissing van verwerende partij rechtvaardigt – ziet de Raad niet hoe uit de aangevochten beslissing blijkt op welke wijze de interne beroepsinstantie deze inhoud in concreto in (de totstandkoming van) haar beslissing heeft geïntegreerd. Dat verzoekende partij toegang had tot de inhoud van het hierboven vermelde online platform, kan er niet aan verhelfen dat verzoekende partij, hoewel haar via dit platform kennis wordt verschaft van de feedback op haar functioneren tijdens de stage, niet uit de aangevochten beslissing kan opmaken hoe deze feedback zich verhoudt tot het eindcijfer dat zij heeft bekomen, als uitdrukking van de mate waarin zij de beoogde eindcompetenties al dan niet heeft bereikt. Dat, zoals verwerende partij aangeeft, verzoekende partij – zo zij de link zou hebben gevolgd – op het werkplekklaren-overlegplatform kennis zou hebben gekregen van de gegeven feedback en dus op de hoogte zou zijn geweest van de werkpunten, verschaft de Raad niet meer inzicht over de mate waarin en de wijze waarop de interne beroepsinstantie de feedback bij de aangevochten beslissing betrok.

Evenmin acht de Raad de beslissing van de interne beroepsinstantie op zichzelf voldoende gemotiveerd in het licht van de gegeven score voor de “managementstage” om de door verwerende partij aangehaalde reden dat verzoekende partij in de dagreflecties eveneens een aantal problemen heeft aangegeven. De Raad sluit niet uit dat de dagreflecties werkpunten bevatten die de toegekende score rechtvaardigen, maar treft in de aangevochten beslissing geen begin van verduidelijking aan betreffende de vraag welke concrete en geconcretiseerde werkpunten deze score dragen en waarom deze werkpunten ertoe hebben geleid te besluiten dat de eindcompetenties in de in de betwiste score tot uitdrukking gebrachte mate niet zijn bereikt. Zoals reeds aangegeven, beperkt de interne beroepsinstantie zich ertoe van deze dagreflecties, die niet steeds positief zijn en waarin door de student zelf een aantal problemen worden aangegeven, melding te maken. Hetzelfde geldt, zoals reeds aangegeven, voor de feedback van het vast personeel van de stageafdeling, waarvan de interne beroepsinstantie gewoon overweegt “dat hij zowel positieve als negatieve elementen aangeeft, die een negatieve evaluatie kunnen

staven". Voorts overweegt de interne beroepsinstantie dat deze feedback uitgebreider is dan de dagreflecties van de student zelf, opnieuw zonder de betekenis van deze overweging voor de bevestiging van het oordeel over de stageprestatie te verduidelijken.

Dat de argumentatie van verzoekende partij in het intern beroepsschrift niet punt per punt is beantwoord, hoeft er – zoals verwerende partij aangeeft – niet ipso facto toe te leiden dat de motiveringsplicht is geschonden. Evenwel is de Raad van oordeel dat in het voorliggende dossier de concrete elementen, uit voormelde dagreflecties en uit de feedback op het online platform, zelfs niet op minieme wijze in de aangevochten beslissing worden geëxpliciteerd in het licht van de behaalde score.

Het is weliswaar correct voor te houden dat een opleidingsonderdeel zelfstandig wordt geëvalueerd, rekening houdend met de prestaties van verzoekende partij in het kader van dit opleidingsonderdeel. Aldus raken prestaties van verzoekende partij, in het kader van eerder in het studietraject gevolgde opleidingsonderdelen, de mate waarin de student de beoogde competenties van het huidige opleidingsonderdeel heeft bereikt, niet. In casu is het pertinent dat een stage in het laatste bachelorjaar een hogere standaard vooropstelt dan een stage in een lager modeltrajectjaar. Dit belet, nogmaals, niet dat de aangevochten beroepsbeslissing voldoende moet duiden waarom de student – wiens prestaties in een vorige stage weliswaar beter kunnen zijn geweest – het vooropgestelde niveau van de met het in het huidig academiejaar gevolgde opleidingsonderdeel beoogde competenties, niet heeft weten te bereiken.

De Raad merkt nog op dat de rechtzetting die verwerende partij heeft gedaan ten aanzien van de score, omwille van het ontbreken van de vereiste documenten om de score te kunnen staven, misschien wel kan betekenen dat de interne beroepsinstantie het bezwaar van verzoekende partij grondig heeft bestudeerd – althans wat de rechtzetting van de score voor de betrokken competentiegebieden aangaat – doch niet zonder meer toelaat te concluderen dat het dossier wat de andere competentiegebieden betreft even grondig werd bestudeerd, nu de motivering die van het bestuderen van het dossier blijk kan geven zo summier is.

Weliswaar is verzoekende partij een document ter hand gesteld, waarin feedback – met inbegrip van negatieve feedback en de (positieve) evolutie die verzoekende partij met betrekking tot de betrokken punten al dan niet heeft doorgemaakt – is opgenomen. Het document is volgens verwerende partij een schriftelijke weergave van de mondelinge toelichting die de studenten bij de eindevaluatie hebben gekregen. De Raad wil niet uitsluiten dat de in deze feedback opgenomen werkpunten de score eventueel zouden kunnen dragen, doch is niet in de

mogelijkheid zulks te beoordelen omwille van de uiterst summiere wijze waarop de interne beroepsinstantie dit “voortgangsverslag per stageperiode” in zijn beslissing heeft betrokken. Zo wordt, meer in het bijzonder, onvoldoende in concreto verduidelijkt hoe het voortgangsverslag zich verhoudt tot de input ervoor, met name de tussentijdse opmerkingen en het er door verzoekende partij eventueel aan gegeven gevolg. Zulks is onder meer van belang tegen de achtergrond van de tussentijdse evaluatie (19/5 – “In begin ongemotiveerd en ongeïnteresseerd. Grijpt haar leerkansen niet o.w.v. [faalangst]. Geeft de indruk te weten waar ze mee bezig is (medicatie) Plantrekker Heel onzeker, heeft veel bevestiging nodig. Gaf aan in het begin inderdaad niet gemotiveerd te zijn, dit is nu wel het geval.”). De Raad acht dit in het bijzonder relevant omwille van het feit dat verzoekende partij van oordeel is dat heel wat opmerkingen weerlegd dienen te worden, daar zij oordeelt dat deze niet met de werkelijkheid of de eraan gegeven interpretatie overeenstemmen. Bovendien oordeelt verzoekende partij dat de beoordeling niet in overeenstemming is met tussentijdse opmerkingen.

Onder meer rekening houdend met de inhoud van het online stageplatform, kan de Raad als dusdanig niet beslissen dat de aangevochten beslissing naar recht voldoende gemotiveerd is, doch komt het de Raad prima facie voor dat verzoekende partij tijdens de stage voldoende begeleiding en feedback heeft gekregen. In ieder geval komt het de Raad niet voor dat een eventuele tekortkoming in de begeleiding dermate apert en zwaarwichtig zou zijn dat zij de validiteit van de beoordeling van verzoekende partij in het gedrang brengt. In deze context vermeldt de Raad ook de voorbereidende documenten die de studenten ter beschikking worden gesteld (o.a. de nota “Toetsing Klinisch Onderwijs 2015-2016”, het model “Evaluatieformulier” en het “Stagereglement”, alsmede het stagedraaiboek voor studenten voor de betrokken leerwerkplaats).

Wat het “Evaluatieformulier” betreft, stipt de Raad nog aan in de aangevochten beslissing geen informatie aan te treffen over de wijze waarop de punten van kritiek die zijn opgenomen in de dossierstukken zich vertalen in de “gewogen” scores (de evaluatiewaai is, zo stelt de Raad vast, beperkt tot 0, 1 of 2) op de 20 criteria (“kennis”, “vaardigheden” en “attitude”) die zijn opgelijst in het betrokken formulier. Ook treft de Raad in de aangevochten beslissing niet aan hoe de volgens deze “weging” bekomen score is weerspiegeld in de eindscore, in het bijzonder ook in het licht van de aangepaste score voor “het verzamelen van gegevens” (betreft de stage zelf [inzonderheid “kennis”], waarbij verzoekende partij blijkens het in het dossier opgenomen evaluatieformulier 2 kreeg op een schaal van 0 tot 2) en voor “de student leeft de richtlijnen na betreffende de organisatie van de stage en de afspraken met de stagebegeleider” en “de student leeft de richtlijnen na met betrekking tot het voortgangsverslag, het stageportfolio en de vereiste

documenten” (stageboek). Hierbij merkt de Raad op dat hoewel de “weging” toelaat op basis van de diverse deelscores – waarvoor een beperkte scoringsschaal wordt gehanteerd (0,1 of 2) – het aan de diverse doelstellingen toegeschreven belang cijfermatig uit te drukken, het in het voorliggend geval van belang blijft dat de beslissing inzicht verschaft in de redenen die tot de deelscores hebben geleid. Bij een opleidingsonderdeel waarvoor een holistische evaluatie geëigend is, zoals de “managementstage” in het voorliggende dossier, dient de motivering van de beslissing ook toe te laten te beoordelen of de door de wegingsformule bekomen eindscore een verantwoorbare cijfermatige weerspiegeling is van de mate waarin de student globaal de doelstellingen van het opleidingsonderdeel heeft bereikt, behoudens indien uit de toelichting bij de negatieve deelscore op één dan wel meerdere items reeds blijkt dat de student de met het opleidingsonderdeel beoogde doelstellingen onvoldoende heeft bereikt.

De middelen zijn in de aangegeven mate gegrond.”

In opvolging van het vernietigingsarrest nr. 3.053 van 8 september 2016 in de zaak 2016/211 heeft de interne beroepsinstantie op 20 september 2016 een nieuwe beslissing genomen.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt vooreerst dat de student tijdens de stage wordt beoordeeld op basis van dagreflecties van de student enerzijds en mondelinge feedback van de stageafdeling anderzijds. De dagreflecties worden aangevuld met feedback van de mentor en worden ondertekend door de mentor. De interne beroepsinstantie benadrukt dat deze dagreflecties door de student zelf worden geschreven en dat de student zelf verantwoordelijk is om op basis van deze reflecties de verworven competenties aan te tonen. Ze merkt op dat de dagreflecties van de student niet steeds positief zijn en dat er daarin door de student zelf een aantal problemen worden aangegeven. Verder benadrukt de interne beroepsinstantie dat de mondelinge feedback door het vast personeel van de stageafdeling ook steeds wordt genoteerd op het online platform van de stagebegeleiding, en dat op verschillende momenten. Volgens haar zorgt deze dagelijkse opvolging ervoor dat alle begeleiders goed op de hoogte blijven en dat tijdig kan worden ingegrepen bij problematische situaties. Ze merkt op dat deze feedback ook steeds mondeling aan de student werd gegeven en dat de student bij mail van 20 april 2016 een link kreeg toegestuurd om toegang te krijgen tot dit digitaal platform. De student heeft hier bij aanvang van de stage evenwel geen gebruik van willen maken. Volgens de interne beroepsinstantie heeft de student pas op 11 mei een poging ondernomen om toegang te krijgen tot het platform, dat op dat moment reeds offline was gehaald, vermits de studenten hadden

aangegeven hiervan geen gebruik te willen maken. De interne beroepsinstantie stipt aan dat deze feedback, die uitgebreider is dan de dagreflecties van de student zelf, zowel positieve als negatieve elementen aangeeft en een negatieve evaluatie kan staven.

Verder werpt de interne beroepsinstantie op dat zij reeds in haar vorige beslissing had vastgesteld dat de beoordeling niet overeenkomstig het vooropgestelde evaluatieformulier in het klinisch onderwijs is gebeurd, en meer bepaald voor de volgende competenties: 'het verzamelen van gegevens' (stage zelf), 'de student leeft de richtlijnen na betreffende de organisatie van de stage en de afspraken met de stagebegeleider' en 'de student leeft de richtlijnen na met betrekking tot het voortgangsverslag, het stageportfolio en de vereiste documenten' (stageboek) niet gestaafd worden aan de hand van de documenten. Daarom werd voor elk van deze competenties het evaluatieformulier aangepast in een score van 2 op 2, wat na weging heeft geleid tot respectievelijk 6 punten, 14 punten en 10 punten. De interne beroepsinstantie stelde vast dat de beoordeling voor het overige volledig conform het vooropgesteld evaluatieformulier is gebeurd.

De interne beroepsinstantie benadrukt vervolgens dat de student bij aanvang van het academiejaar kennis en toelichting heeft gekregen van zowel de ECTS-fiche als het stagereglement, als van het document 'Toetsing Klinisch Onderwijs 2015-2016', alsook over de wegingsmethodiek van het evaluatieformulier. Volgens de interne beroepsinstantie lichten deze documenten toe dat het betreffende opleidingsonderdeel enerzijds wordt getoetst op de werkvloer (92%) en anderzijds door de neerslag/verwerking van de student achteraf in een stageboek (8%). De interne beroepsinstantie stelt vast dat het evaluatieformulier de door de opleiding vastgestelde weging van de in de ECTS-fiche opgenomen leerdoelen aangeeft. Ze stelt daarnaast ook vast dat de student voor het onderdeel werkplekleren/evaluatie stage, na bovenvermelde correctie, een totaalscore haalt van 30/92 en voor haar stageboek een totaalscore van 8/8. Gelet op de 92/8 verhouding bedraagt de score van de student 38/100, wat resulteert in 8/20.

Ten slotte stipt de interne beroepsinstantie aan dat in het evaluatieformulier van het werkplekleren uitgebreid wordt gemotiveerd op welke wijze de score van 30/92 werd bekomen. Zo geeft kolom b de twintig items weer volgens dewelke de student wordt beoordeeld, en wordt per item in de kolommen d, e en f de link met de eindcompetenties, het competentiegebied en

de rol weergegeven. In het geel werd in kolommen c, d of g gemarkeerd welke score de student behaalde en de motivatie voor de score is terug te vinden in kolommen h en i. Volgens de interne beroepsinstantie is de weging van de twintig items gebaseerd op een verdeling van 70 punten over de twintig items, met een zwaardere weging voor de rollen van manager, samenwerker en student, conform de leerdoelen van de managementstage. De interne beroepsinstantie is van oordeel dat uit dit beoordelingsformulier onder meer blijkt dat de student, na bovenvermelde correctie, nog steeds een onvoldoende haalt op 8 van de 20 beoordelingscriteria (waarvan 3 met een zware weging), dat zij slechts op één beoordelingscriterium beter dan gemiddeld scoort en dat zij op de 11 andere beoordelingscriteria, waarvan verschillende met een zware weging, slechts 1 op 2 scoort. De interne beroepsinstantie stipt ook nog aan dat de uitgebreide motivatie die per criterium in het beoordelingsformulier is opgenomen overeenstemt met de commentaren in de verschillende stukken van het dossier. De wijziging van de score van 6/20 naar 8/20 blijft aldus gehandhaafd en de interne beroepsinstantie zit geen argumenten om de scores opnieuw aan te passen.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 26 september 2016 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 3.470 van 20 december 2016 in de zaak 2016/427 vernietigde de Raad de bestreden beslissing op grond van volgende overwegingen:

“(…) Hoewel de Raad, zoals verwerende partij aanhaalt, van oordeel is dat het niet punt per punt beantwoorden van de argumentatie van verzoekende partij niet ipso facto tot gevolg heeft dat de motiveringsplicht is geschonden, dient de beslissing de elementen in zich te dragen die de beslissing kunnen dragen.

De Raad kan uit de beslissing van 20 september 2016, die verwerende partij heeft getroffen nadat de Raad een eerdere beslissing inzonderheid omwille van de schending van de motiveringsplicht heeft vernietigd, evenwel nog steeds niet afleiden welke concrete elementen tot de specifieke scores op de diverse, in het erbij gevoegde evaluatieformulier opgenomen, beoordelingscriteria hebben geleid.

Hierbij overweegt de Raad niet dat deze specifieke elementen niet in het dossier kunnen zijn vervat, zoals bijvoorbeeld de dagreflecties van de student en de feedback van de stageafdeling. Deze laatste werd bijgehouden op een platform, waarvan verwerende partij in haar antwoordnota aangeeft dat het als een dagboek fungeert waarin het functioneren van de studenten uitgebreid besproken werd door de begeleidende personen die met de studenten in kwestie hadden gewerkt. Dat de feedback die bij de beoordeling is afgewogen op een online platform is opgenomen en dat de student een link ter beschikking zou zijn gesteld om toegang te krijgen tot het platform – dat vervolgens offline is gehaald nadat de studenten hadden aangegeven dat ze er geen gebruik van wensten te maken daar zij een facebookgroep hadden opgericht om hun vragen met elkaar te bespreken – doet niets aan voormelde vaststelling af. Hetzelfde geldt voor de opmerking dat verzoekende partij de op het platform vermelde feedback ook mondeling heeft gekregen. Dit geldt ook voor het feit dat de student in de dagreflecties zelf punten van aandacht heeft opgenomen.

De Raad sluit niet uit dat de feedback ten aanzien van verzoekende partij, samen met haar dagreflecties, van dien aard kunnen zijn dat verzoekende partij de met de stage beoogde competenties onvoldoende heeft bereikt. Evenwel treft de Raad de wijze waarop al deze elementen in concreto in de evaluatiebeslissing zijn geïntegreerd onvoldoende aan in de aangevochten beslissing.

De Raad leidt tevens uit de beslissing van de interne beroepsinstantie af dat verzoekende partij volgens het in het dossier opgenomen rekenblad “Evaluatieformulier Stage 2015-2016” op het luik “klinisch onderwijs” een niet-gewogen score behaalde van 13. Rekening houdend met de weging behaalde verzoekende partij 46 op 140. Op het luik “Stageboek: administratie” behaalde verzoekende partij een niet-gewogen score van 8 op 8. Gewogen komt deze score overeen met 48 op 48. Omgerekend komt deze score bij een verhouding van 8/100sten voor het luik “stageboek administratie” en 92/100sten voor het luik “stage” neer op een score van 38 op 100.

Het is de Raad evenwel niet duidelijk hoe de gebruikte weging van het luik “administratie” enerzijds en het luik “stage” anderzijds zich verhoudt met het document “Toetsing Klinisch Onderwijs” dat door verwerende partij is bijgebracht.

De Raad leest in dit document op pagina 5 het volgende :

“Het OLOD klinisch onderwijs (1.1, 2.1, 2.1, 3.1, 3.2, 3.3 en 3.3*) wordt getoetst op de werkvloer (70%), en deels (30%) door de neerslag/verwerking van de student*

achteraf. De toetsing gebeurt door permanente evaluatie zonder examen. Hierbij worden zowel de prestaties tijdens de stage als een praktijkopdracht beoordeeld.

De toetsing gebeurt [aan] de hand van een beoordelingsdocument dat door de opleiding werd opgesteld.”

Evenwel leest de Raad in hetzelfde document tevens het volgende: “Per geplande stage wordt een stage-beoordeling opgemaakt. De stage-beoordeling is de synthese van de dagevaluaties van de stagementor(en), de reflecties van de studenten en de evaluaties van de stagebegeleider, en omvat de evaluatie van de competenties (70%) en die van het stageboek (30%) (22% opdracht en 8% administratie en voorbereiding). Niet alle stages vereisten een stage-opdracht, in die gevallen wordt de score voor evaluatie van de competenties opgetrokken tot 92%.”.

In casu lijkt de score conform de verdeelsleutel 92%/8% te zijn vastgesteld. De Raad acht dit correct omdat geen stage-opdracht in het opleidingsonderdeel is opgenomen.

Het is de Raad evenwel niet duidelijk hoe dit zich verhoudt met volgende overweging uit de beslissing van het interne beroepsorgaan :

- “dat kolom b de 20 items weer geeft volgens dewelke de student wordt beoordeeld, en per item in kolommen d, e en f de link met de eindcompetenties, het competentiegebied en de rol worden weergegeven; in het geel werd in kolommen c, d, of g gemarkeerd welke score de student behaalde en de motivatie voor de score is terug te vinden in kolommen h en i; de weging van de 20 items is gebaseerd op een verdeling van 70 punten over de 20 items met een zwaardere weging aan de rollen van manager, samenwerker en student, conform de leerdoelen van de managementstage;”.

De Raad stelt immers vast dat een student op de 20 voornoemde criteria maximum 40 nietgewogen punten kan verdienen of 140 gewogen punten, die vervolgens met de score op het stageboek worden verrekend volgens een verdeelsleutel - 70/30 dan wel 92/8 - om het eindtotaal te bekomen.

De Raad stelt vast dat verwerende partij in haar antwoordnota vermeldt dat het beoordelingsformulier van verzoekende partij, met name stuk 8 van verwerende partij, bij de beslissing van de interne beroepscommissie van 20 september 2016 is gevoegd om de motivering

te ondersteunen. Het aan de Raad bezorgde stuk 8 is een excel-bestand dat is aangemaakt op 14 september 2016.

Het bestand valt uiteen in meerdere bladen. De beslissing van de interne beroepsinstantie vermeldt dat als bijlage het “Evaluatieformulier klinisch onderwijs” is meegestuurd. Het betreft slechts een afdruk van (het scoreblad voor de 20 items van het stageluid uit) het rekenblad “score” uit voormeld bestand. Het bevat “scoringsitems”, “ongewogen scores”(0-1-2), “gewogen scores”, “wegingsfactoren” en “competenties”. Daarentegen ziet de Raad niet dat een afdruk van het blad “KO 3.2” aan verzoekende partij is bezorgd. Dit bevat veel meer, en naar het prima facie oordeel van de Raad, relevante informatie, zonder dewelke het voor de Raad onduidelijk is welke concrete elementen door de beroepsinstantie op welke wijze zijn geïntegreerd in de aangevochten beslissing, met betrekking tot de motieven die tot de voor de Raad aangevochten beslissing hebben geleid.

Zo treft de Raad er “scoringsitems” aan die onder meer gelinkt zijn aan “competentiegebieden”. Tevens zijn de scores er gelinkt aan een kolom “bron”, waarin is aangegeven welke elementen uit de dagreflecties en de feedback de score hebben bepaald, en een kolom “conclusie” waarin de elementen tegen elkaar worden afgewogen en geïntegreerd in een score 0 (competentie is niet bereikt), 1 (competentie is bereikt) en 2 (beter dan verwacht).

Bij gebrek aan deze informatie ziet de Raad niet hoe verzoekende partij middels de beslissing van de interne beroepsinstantie en de bijlage (een deel van het scoreblad van het “Evaluatieformulier klinisch onderwijs”, namelijk een scoreoverzicht voor 20 scoringscriteria) zicht kon krijgen op de elementen die tot de haar toegekende score hebben gevoerd. De loutere toevoeging van het document als bijlage bij de beslissing in beroep maakt in casu niet dat deze beslissing afdoende is gemotiveerd, nu het zeer onduidelijk is of deze bijlage de verzoekende partij tijdig heeft bereikt. Het overzichtsblad met de diverse scoringscriteria, de scores en de erbij horende toelichting, is niet in elektronische vorm aan verzoekende partij bezorgd. De Raad kan daarenboven niet met zekerheid vaststellen dat het document was opgenomen in de aan verzoekende partij en door haar afgehaalde aangetekende zending van de interne beroepsbeslissing. Verzoekende partij brengt enkel de door haar raadsman ontvangen elektronische kennisgeving van de beslissing van de interne beroepscommissie mee. De Raad is in de onmogelijkheid vast te stellen wat verwerende partij precies aan verzoekende partij bij aangetekende zending heeft toegestuurd. Dit is in casu relevant aangezien de elektronische zending van de beslissing aan de raadsman van verzoekende partij in elk geval het betrokken “uitgebreide” rekenblad niet bevat. Een kennisname van dit document tijdens de procedure

voor de Raad kan dit euvel niet verhelpen. De Raad kan dan ook het standpunt van verwerende partij dat het eventueel niet hechten van laatstvermeld rekenblad aan de beslissing van de interne beroepscommissie geen probleem kan vormen aangezien verwerende partij van oordeel is haar verplichtingen ten aanzien van de student te hebben nagekomen, dan ook niet bijtreden. Daarenboven, hoewel prima facie overvloedig en gedetailleerd gemotiveerd, blijkt niet welke evaluator het document heeft opgesteld.

Ten overvloede merkt de Raad op dat, hoewel hij vaststelt dat verzoekende partij zich geen toegang heeft verschaft, of heeft kunnen verschaffen, tot het vermelde elektronisch platform enerzijds en dat verwerende partij het platform offline heeft gehaald in de loop van de stageperiode anderzijds, het hem, rekening houdend met de door de partijen aangebrachte elementen, niet toeschijnt dat verzoekende partij onvoldoende feedback heeft gekregen. In ieder geval kan de Raad niet vaststellen dat sprake is van een onvoldoende begeleiding die van aard is de validiteit van de evaluatie in het gedrang te brengen. De Raad stipt hierbij aan dat uit de opmerkingen op het elektronisch platform blijkt dat de er vermelde aandachtspunten, niettegenstaande verzoekende partij dit betwist, ook met haar zijn besproken tijdens de stage, weze het niet noodzakelijk op formele feedbackmomenten.

Dat de feedback niet louter uit aandachtspunten bestond, maakt hem niet minder waardevol, aangezien feedback in het kader van een stage ook een aanmoedigend karakter in zich kan dragen. Bovendien blijkt ook uit de dagreflecties dat verzoekende partij zich van werkpunten bewust was en moeilijk kan beweren dat de verwachtingen met betrekking tot de stage op basis waarvan is beslist of zij al dan niet kon slagen voor haar een volkomen verrassing waren. Ook van de aandachtspunten met betrekking tot haar functioneren lijkt verzoekende partij niet in redelijkheid te kunnen beweren dat zij een complete verrassing voor haar waren. Wat dit betreft, dient de Raad ook acht te slaan op de aan de studenten met betrekking tot het opleidingsonderdeel ter beschikking gestelde documenten waarin de verwachtingen met betrekking tot het opleidingsonderdeel zijn verduidelijkt.

In die context overweegt de Raad op basis van de dossierelementen ten overvloede prima facie niet te kunnen besluiten dat de stagebegeleider en stagementoren bij de begeleiding van verzoekende partij tijdens haar leerproces en bij de beoordeling het stagereglement hebben geschonden, nog daargelaten dat de beweerde schending de evaluatie in het gedrang zou brengen.

Niettemin stipt de Raad aan dat de toegankelijkheid, het terug afsluiten en de onduidelijkheid betreffende de precieze inhoud van het studentenplatform waarop verzoekende partij onder meer de weerslag van de haar gegeven feedback zou hebben kunnen volgen, hem ernstige zorgen baart. Het staat onderwijsinstellingen vrij om elektronische evaluatiesystemen te organiseren, maar zij dienen hierbij voldoende zorgvuldig te werk te gaan. Het op de wijze zoals in voorliggend dossier bijvoorbeeld gedurende de onderwijsactiviteit laten verdwijnen van het platform acht de Raad zeer zorgwekkend.

Tenslotte stipt de Raad, weliswaar ten overvloede, aan met verwerende partij te moeten vaststellen dat verzoekende partij geen elementen aandraagt om haar bewering betreffende een uitspraak van een docent op 19 september jongstleden over een klacht met betrekking tot een stageresultaat te stofferen. Dit belet niet dat mocht de uitspraak zijn gedaan, de Raad deze minstens als zeer zorgwekkend aanmerkt.

Eveneens stelt de Raad vast dat het overschrijden van de in een arrest van de Raad opgenomen ordeterminj voor het nemen van een nieuwe beslissing, de geldigheid van de beslissing – die in casu is genomen op dinsdag 20 september 2016 terwijl deze op 16 september 2016 had moeten zijn genomen – niet automatisch aantast.

Omwille van de bovenstaande, samengelezen, overwegingen kan de aangevochten beslissing niet gehandhaafd blijven.”.

In opvolging van het vernietigingsarrest nr. 3.470 van 20 december 2016 in de zaak 2016/427 heeft de interne beroepsinstantie op 19 januari 2017 een nieuwe beslissing genomen.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt vooreerst dat de student tijdens de stage wordt beoordeeld op basis van dagreflecties van de student enerzijds en mondelinge feedback van de stageafdeling anderzijds. De dagreflecties worden aangevuld met feedback van de mentor en worden ondertekend door de mentor. De interne beroepsinstantie benadrukt dat deze dagreflecties door de student zelf worden geschreven en dat de student zelf verantwoordelijk is om op basis van deze reflecties de verworven competenties aan te tonen. Ze merkt op dat de dagreflecties van de student niet steeds positief zijn en dat er daarin door de student zelf een aantal problemen worden aangegeven. Verder benadrukt de interne beroepsinstantie dat de mondelinge feedback door het vast personeel van de stageafdeling ook steeds wordt genoteerd op het online platform van de stagebegeleiding, en dat op verschillende momenten. Volgens

haar zorgt deze dagelijkse opvolging ervoor dat alle begeleiders goed op de hoogte blijven en dat tijdig kan worden ingegrepen bij problematische situaties. Ze merkt op dat deze feedback ook steeds mondeling aan de student werd gegeven en dat de student bij mail van 20 april 2016 een link kreeg toegestuurd om toegang te krijgen tot dit digitaal platform. De student heeft hier bij aanvang van de stage evenwel geen gebruik van willen maken. Volgens de interne beroepsinstantie heeft de student pas op 11 mei een poging ondernomen om toegang te krijgen tot het platform, dat op dat moment reeds offline was gehaald, vermits de studenten hadden aangegeven hiervan geen gebruik te willen maken. De interne beroepsinstantie stipt aan dat deze feedback, die uitgebreider is dan de dagreflecties van de student zelf, zowel positieve als negatieve elementen aangeeft en een negatieve evaluatie kan staven.

Verder werpt de interne beroepsinstantie op dat zij reeds in haar vorige beslissing had vastgesteld dat de beoordeling niet overeenkomstig het vooropgestelde evaluatieformulier in het klinisch onderwijs is gebeurd, en meer bepaald voor de volgende competenties: ‘het verzamelen van gegevens’ (stage zelf), ‘de student leeft de richtlijnen na betreffende de organisatie van de stage en de afspraken met de stagebegeleider’ en ‘de student leeft de richtlijnen na met betrekking tot het voortgangsverslag, het stageportfolio en de vereiste documenten’ (stageboek) niet gestaafd worden aan de hand van de documenten. Daarom werd voor elk van deze competenties het evaluatieformulier aangepast in een score van 2 op 2, wat na weging heeft geleid tot respectievelijk 6 punten, 14 punten en 10 punten. De interne beroepsinstantie stelde vast dat de beoordeling voor het overige volledig conform het vooropgesteld evaluatieformulier is gebeurd.

De interne beroepsinstantie benadrukt vervolgens dat de student bij aanvang van het academiejaar kennis en toelichting heeft gekregen van zowel de ECTS-fiche als het stagereglement, als van het document ‘Toetsing Klinisch Onderwijs 2015-2016’, alsook over de wegingsmethodiek van het evaluatieformulier. Volgens de interne beroepsinstantie lichten deze documenten toe dat het betreffende opleidingsonderdeel enerzijds wordt getoetst op de werkvloer (92%) en anderzijds door de neerslag/verwerking van de student achteraf in een stageboek (8%). De interne beroepsinstantie stelt vast dat het evaluatieformulier de door de opleiding vastgestelde weging van de in de ECTS-fiche opgenomen leerdoelen aangeeft. Zij stelt eveneens vast dat de student werd beoordeeld op 20 items met een score 0, 1 of 2 volgens een bepaalde weging.

De interne beroepsinstantie stipt aan dat als bijlage bij deze beslissing een Excel document wordt toegevoegd om de toegekende scores te verklaren. Zij heeft dit document, aan de hand van het dossier en na bespreking, geverifieerd en zij heeft de motivatie tot de hare gemaakt. De interne beroepsinstantie merkt op dat de individuele scores van de student, gekoppeld aan de weging per item, terug te vinden zijn in het tabblad 'score' en dat het tabblad 'KO 3.2' weergeeft hoe de score (0, 1 of 2) per item is tot stand gekomen op basis van dagreflecties en de gesprekken en feedback zoals beschreven op het platform.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt dat het document als volgt is opgebouwd: kolom b geeft de twintig items weer volgens dewelke de student wordt beoordeeld, en per item wordt in de kolommen d, e en f de link met de eindcompetenties, het competentiegebied en de rol weergegeven. Ze stipt aan dat als de student de eindcompetenties niet heeft bereikt een score '0' wordt toegekend, als de student de eindcompetenties wel heeft bereikt een score '1' wordt toegekend en als de student op een hoger niveau presteert dan de competentie verwacht een score '2' wordt toegekend. Vervolgens werd in het geel in kolommen c, d of g gemarkeerd welke score de student behaalde (0, 1 of 2) – en dus of zij al dan niet de competenties bereikt heeft – en de motivatie voor de score is terug te vinden in kolommen h en i.

De interne beroepsinstantie is van oordeel dat uit dit beoordelingsformulier onder meer blijkt dat de student, na bovenvermelde correctie, nog steeds een onvoldoende haalt op 8 van de 20 beoordelingscriteria (waarvan 3 met een zware weging), dat zij slechts op één beoordelingscriterium beter dan gemiddeld scoort en dat zij op de 11 andere beoordelingscriteria, waarvan verschillende met een zware weging, slechts 1 op 2 scoort. De interne beroepsinstantie merkt op dat de weging van de twintig items is gebaseerd op een verdeling van 70 punten over de twintig items, met een zwaardere weging voor de rollen van manager, samenwerker en student, conform de leerdoelen van de managementstage, waarna de score op 70 wordt herleid naar een score op 92 voor deze stage.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student voor het onderdeel werkplekleren/evaluatie stage, na bovenvermelde correctie, een totaalscore haalt van 30/92, en dat in het evaluatieformulier van het werkplekleren uitgebreid wordt gemotiveerd op welke wijze deze score werd bekomen. Ze stelt tevens vast dat de uitgebreide motivatie die per criterium in het

beoordelingsformulier is opgenomen overeenstemt met de commentaren in de verschillende stukken van het dossier.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt verder nog hoe de evaluatie van het stageboek is gebeurd: de student werd beoordeeld op vier items met een score 0 of 2 volgens een bepaalde weging. De individuele scores gekoppeld aan de weging per item zijn terug te vinden in het tabblad 'score' en het tabblad 'KO 3.2' geeft weer hoe de score 0 of 2 per item tot stand is gekomen: kolom b geeft vier items weer volgens dewelke de student wordt beoordeeld, kolommen e en g geven aan welke score de student behaalde en de motivatie voor de score is terug te vinden in kolom h. De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student zodoende voor haar stageboek een totaalscore van 8/8 behaalde. De totaalscore voor het opleidingsonderdeel bedraagt 38/100, wat resulteert in een score van 8/20.

Ten slotte stipt de interne beroepsinstantie nog aan dat de student door drie stagebegeleiders van de hogeschool werd beoordeeld, met name [K.S.], [J.V.V.] en [W.L.].

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 24 januari 2017 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 6 februari 2017 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 3.578 van 28 maart 2017 in de zaak 2017/046 vernietigde de Raad de bestreden beslissing op grond van volgende overwegingen:

“De Raad slaat vooreerst acht op het document dat bij de aangevochten nieuwe beslissing van de interne beroepsinstantie is gevoegd. Het document verbindt de “eindcompetenties” in het document aan criteria waarop de student een score heeft ontvangen. De mogelijke score is 0, 1 of 2. In de tabel gaat de score gepaard met een “motivatie”. Deze valt uiteen in de weergave van een “conclusie” betreffende een scoringsgebied en de “bron” waarop de conclusie teruggaat.

De Raad merkt hierbij op dat het hem niet toekomt de beoordeling van verzoekende partij over te doen. Dit behoort immers tot de autonomie van verwerende partij, die over hiertoe gekwalificeerde evaluatoren beschikt. De Raad onderzoekt daarentegen of de score in

overeenstemming met de toepasselijke regelgeving tot stand is gekomen, op een zorgvuldige wijze gemotiveerd is en/of de beslissing niet de grenzen van de redelijkheid kennelijk te buiten gaat. Slechts vanuit dit oogpunt kan de Raad een door de instelling gehanteerde werkwijze, waarbij deze aantoont dat de totstandkoming van de score plaatsvindt in functie van de eindcompetenties die met het opleidingsonderdeel gerealiseerd moeten worden en waarbij feitelijke elementen worden bijgebracht die in concreto verduidelijken waarom bepaalde competenties al dan niet zijn bereikt, beoordelen.

Verwerende partij bedeeft bij de beoordeling van de verzoekende partij een belangrijke rol toe aan het digitaal platform werkplekleren, alsmede aan de dagreflecties. De Raad leest in het voormelde document inzake het criterium “kennis”, waar verzoekende partij de score 1 voor krijgt, dat de conclusie het volgende vermeldt:

“Eva beschikt over voldoende theoretische kennis maar niet beter of meer dan wat er verwacht wordt van een derdejaarsstudent.

Dat ze over deze kennis beschikt komt niet altijd tot uiting tijdens de benadering van patiënten (vb.: avondmedicatie in de ochtend plannen)”.

Als bron voor deze conclusie haalt verwerende partij aan:

“Dagreflecties en platform doorlopend.

Anderzijds merkte Eva wel op dat een bepaalde medicatie maar éénmaal per week mocht toegediend worden, ze had een fout opgemerkt die door het team over het hoofd werd gezien (platform 11/6)”.

Bij gebrek aan verduidelijking is het voor de Raad niet duidelijk welke elementen uit de aangehaalde bron precies tot de eindconclusie zouden geïnspireerd hebben.

Voor het derde beoordelingscriterium, namelijk het feit of verzoekster feedback vraagt en hier rekening mee houdt, krijgt verzoekende partij de score 0. Zij scoort onvoldoende. Deze score wordt verantwoord door de conclusie:

“Eva kreeg regelmatig feedback, bv. over haar verbale onrespectvolle uitlatingen over patiënten

”Die stinkt weer”, “Hij heeft weer gekakt”.

Hier meldde Eva dat ze weet dat dit een werkpunt is. Ondanks de regelmatige feedback kan ze haar zorgsituatie op basis van de gekregen feedback niet echt optimaliseren, aangezien de feiten zich meerdere malen voordeden, zelfs nog op het einde van de stage.”.

Als bron wordt aangehaald: “Dagreflecties en platform doorlopend”.

De Raad neemt kennis van deze dagreflecties en van het platform. Niettegenstaande verzoekende partij aanhaalt tot zesmaal toe te zijn gecompimenteerd m.b.t. haar omgang met de patiënten, kan de Raad niet vaststellen dat – niettegenstaande verwerende partij niet heeft geëxpliciteerd op welke passages uit het online platform haar conclusie voortbouwt – in de evolutie van de feedback op het platform niet voldoende elementen voorhanden zijn om de conclusie te dragen dat de omgang van verzoekende partij met feedback niet voldoet.

Ook wat het criterium “zelfreflectie” betreft, scoort verzoekende partij onvoldoende (score = 0). Op basis van de dagreflecties en het platform (doorlopend) komt verwerende partij tot de volgende conclusie:

“Eva kan zichzelf moeilijk bijsturen daardoor kan ze haar zorgsituaties niet echt optimaliseren door zelfreflectie.

Dit blijkt uit het feit dat ze op het einde van de stage nog steeds onrespectvolle uitingen deed t.o.v. patiënten en haar medestudenten en zelfs het vaste team liet opdraaien voor taken die zij op dat moment weigerde te doen. (voeding, verschonen patiënten, watertoer) en zich hier schijnbaar niet echt van bewust is.”.

Verwerende partij omschrijft zelfreflectie als de durf het handelen in vraag te stellen en zichzelf bij te sturen. De Raad treft hieromtrent geen specifieke commentaren aan in de door verwerende partij aangehaalde bronnen. Niettemin acht de Raad de conclusie die verwerende partij op basis van de dossierstukken omtrent het vermogen tot zelfreflectie uit – naar de Raad binnen zijn beoordelingsbevoegdheid kan vaststellen in redelijkheid aannemelijk gemaakte – voorvallen voldoende gemotiveerd.

Inzake het vermogen tot systematisch plannen en organiseren krijgt verzoekende partij de score 1. Vanzelfsprekend doet de Raad de beoordeling van verzoekende partij terzake niet over. De score is gemotiveerd aan de hand van de volgende conclusie:

“Bij het gezamenlijk plannen en organiseren van de zorgen stuurt Eva dit veelal en tracht dit naar haar hand te zetten”.

Verwerende partij beperkt zich ertoe deze conclusie, met een onmiskenbaar negatieve ondertoon, met betrekking tot dit beoordelingscriterium terug te voeren op de bron:

“dagreflecties en platform doorlopend”. Bij gebrek aan verdere toelichting kan de Raad uit het voorgaande niet afleiden of verwerende partij redelijkerwijs tot het veralgemenend besluit is kunnen komen dat verzoekende partij de zorgplanning en zorgorganisatie veelal stuurt en naar haar hand tracht te zetten. De Raad houdt hierbij ook rekening met het niet eenduidige karakter van de vermeldingen in de “bron” in zoverre zij op dit punt betrekking kunnen hebben. De Raad houdt hierbij ook rekening met het feit dat verwerende partij niet aangeeft welke elementen zij

precies uit welke bron integreert – en welke betekenis zij er hierbij aan toekent – wanneer zij de geformuleerde conclusie vormt.

Voor het criterium “werktempo” krijgt verzoekende partij een voldoende score, namelijk 1. Onder werktempo begrijpt verwerende partij het kunnen omgaan met werkdruk en het werken in een redelijke tijdsperiode. Verwerende partij formuleert hieromtrent de volgende conclusie: “Eva werktempo is traag doch acceptabel. Ze geeft zelf aan veel stress te ervaren en erg moe te zijn tijdens de leerwerkplek”.

Als bron verwijst verwerende partij naar een aantal dagreflecties. De Raad leest hieromtrent het volgende:

“Aan je tempo kan gewerkt worden (dagreflectie 4/5)

Tempo nog een beetje verhogen (dagreflectie 8/5)

Vlotte ochtendzorgen gedaan, patiënten goed afgewerkt zonder hulp van iemand van het vaste team (dagreflectie 8/5).

Je tempo is goed, je bent ook minder gespannen dan in het begin van je stage (dagreflectie 14/5)”.

Binnen zijn beoordelingsbevoegdheid lijkt de Raad op het eerste gezicht niet te kunnen vaststellen dat de conclusie van verwerende partij en de eraan verbonden score, rekening houdend met deze elementen uit de dagreflecties kennelijk onredelijk zou zijn, ware het niet dat bepaalde elementen – zonder dat hiervoor een verklaring wordt gegeven door verwerende partij – (bijv. uit het platform werkpleklerin – bijv. 7 & 8 mei 2016 “ligt haar tempo ook hoog genoeg”) die relevant kunnen zijn, onvermeld zijn gebleven, waarbij het voor de Raad onduidelijk is of en zo ja, in welke mate zij bij de beoordeling zijn betrokken. Tevens is het voor de Raad niet duidelijk in hoeverre de evolutie die verzoekende partij op dit punt heeft doorgemaakt in de scoretoekenning is meegenomen.

Inzake “kwaliteit van het werk” (het tonen van vaardigheden en bekwaamheden) scoort verzoekende partij 1. De voldoende score vloeit voort uit de volgende conclusie:

“Eva toont onvoldoende vaardigheid en bekwaamheid op vlak van verpleegtechnische vaardigheden. Ze neemt heel veel tijd, of heeft heel veel tijd nodig om bepaalde handelingen uit te voeren (bv. bloedname), waardoor medestudenten het gevoel hebben er voor bepaalde taken alleen voor te staan. Met de gekregen bijstellingen tijdens de tussentijdse evaluatie hierover wordt weinig gedaan.

Ze kan de specifieke noden van de zorgvrager niet gebruiken om een zorg op maat te leveren.”.

De Raad heeft kennis genomen van de dagreflecties en het platform (doorlopend). Tevens stelt de Raad vast dat verwerende partij geen specifieke elementen aanhaalt uit de door haar aangehaalde bronnen waarop voorgaande conclusie is gebaseerd. Rekening houdend met de inhoud van de dagreflecties en het platform kan de Raad niet vaststellen of verwerende partij in redelijkheid tot de bovenvermelde conclusie is kunnen komen.

Voor het criterium “Uitvoering met aandacht voor patiënt”, wat de vraag betreft of de student tijdens de zorguitvoering gepaste aandacht heeft voor de patiënt en zijn omgeving, scoort verzoekende partij onvoldoende, met name 0. Als bron wordt verwezen naar de dagreflecties en het platform (doorlopend). Heel specifiek stipt verwerende partij als bron het volgende aan:

“Dagreflecties en platform doorlopend.

Ik bewonder je kalmte en rust die je overbrengt op dementerende patiënten doe vaak agressief uit de hoek komen (dagreflectie 14/5).

Je bent lief en vriendelijk naar de patiënt toe dat is al een pluspunt (dagreflectie 1/5).

Als je het lastig vindt dat de patiënt pas om 11u kan je misschien de patiënt eerst laten eten vooralleer je de patiënt wast (dagreflectie 19/5)”.

In het licht van de aangehaalde “bron” leest de Raad als conclusie:

“Eva kan niet handelen in functie van de interactie tussen het ziekteproces en waarden en normen van de zorgvrager. Dit blijkt uit het feit dat Eva een aantal keer een patiënt in eigen ontlasting liet zitten en naliet de bevuilde omgeving op te ruimen of hiervoor het nodige initiatief te nemen.

Zij handelt niet in functie van de noden en behoeften van de zorgvrager.

Er is in deze situatie geen sprake van de nodige integriteit en empathie, eerder een gebrek aan respect voor de patiënt en zijn omgeving.

De rol van belangenbehartiger werd niet opgenomen en de zorg werd niet afgestemd op de behoeften en noden van de patiënt.

Hier werd het recht van de patiënt op een goede, zorgvuldige en kwaliteitsvolle dienstverlening geschonden.

Tevens werden de morele waarden van de patiënt in deze situatie niet gerespecteerd.

Eva stelt de patiënt niet centraal in haar zorgen, noch in haar communicatie.

Ze gaat niet op een adequate manier om met de patiënten.

Gelet op de rechten van de patiënt “Ontvangen van een kwaliteitsvolle dienstverstreking”, en gelet op de lijst der verpleegkundige verstrekkingen “A-handelingen”, het voortdurend bijstaan, uitvoeren en helpen uitvoeren van handelingen, waardoor de verpleegkundige het behoud, de verbetering en het herstel van de gezondheid van gezonde en zieke personen en groepen beoogt. Elke patiënt ontvangt volgens zijn behoeften de best mogelijke dienstverstreking in functie van

de medische kennis en van de beschikbare technologie. Deze diensten worden verstrekt met respect voor de menselijke waardigheid en voor de autonomie van elke patiënt, zonder enig onderscheid op basis van sociale klasse, seksuele geaardheid of filosofische overtuiging.

De zorg met het oog op het voorkomen, behandelen en verzachten van lichamelijke en psychische pijn maakt integraal deel uit van de behandeling van de patiënt”.

De Raad stelt vast dat de ferme bewoording waarin verwerende partij concludeert dat verzoekende partij niet voldoet aan het criterium sterk afsteken tegen de positieve elementen die verwerende partij expliciteert bij de weergave van de “bron”.

De bewoordingen van de conclusie en het schrille contrast met de elementen die zijn geëxpliciteerd onder “bron” laten uitschijnen dat “voorvallen” met betrekking tot een patiënt die zich ontlastte cruciaal zijn in de conclusie dat verzoekende partij voor dit criterium, ja zelfs voor het hele opleidingsonderdeel, niet voldoet. De prestaties van verzoekende partij lijken – minstens met betrekking tot dit criterium – volledig door het voorval/de voorvallen aan het einde van de stageperiode ondergesneeuwd.

De Raad leest hieromtrent in de weergave van de feedback op het platform werkplekklaren het volgende:

“11 juni 2016

Eva bemerkte tijdens het schrijven van boeken dat zo vermelde ze het, een bepaalde patiënt “hij stinkt” omwille van een vuile broek, ze zegde dit reeds tweemaal en deed zelf geen moeite om hier iets aan te doen, [...] die in de buurt zat reageerde ook niet, niet gehoord of te druk bezig. Geen van beiden nam het initiatief om hier iets aan te doen, zodoende hebben ik en [...] hem verschoond, het was ook bijna bezoekuur en we wilden niet dat de vrouw hiermee geconfronteerd werd. Anderzijds merkte Eva wel op dat een bepaalde medicatie maar éénmaal per week mocht toegediend worden, ze had een fout opgemerkt die door het team over het hoofd werd gezien.

13 juni 2016

Volgens [K.] was er vrijdag opnieuw een incidentje met Eva. Ze gaf opnieuw ongepaste opmerkingen over de patiënten (‘Hij heeft weer gekakt’). Het vuile werk liet ze opnieuw over aan anderen. Toen [G.] haar hierover aansprak zei ze ‘Ik weet dat dit een werkpunt is’. (ze werkt hier blijkbaar niet zo heel hard aan?).”.

In de dagreflecties, met name van 10 juni 2016, leest de Raad dat [G.] het volgende opmerkte “Vlot gewerkt met de Late; kan goed samen werken met mede collega’s. Probeer nog wel wat op je taalgebruik te letten, ik denk dat je het soms onbewust doet”.

De Raad houdt rekening met de verschillen in de opmerkingen op het platform en de dagreflecties, aangaande draagwijdte en chronologie. Tot de bijzondere kenmerken van het dossier behoort ook de vaststelling dat de opmerking op 13 juni 2016 niet teruggaat op waarnemingen van degene die de opmerking maakte. Daarnaast stelt de Raad vast dat 10 juni 2016, de dag waarop een opmerking betreffende een incident waarnaar de conclusie verwijst, een vrijdag was en dat de vrijdag waarop verzoekende partij zich “opnieuw” onaangepast zou hebben geuit (opmerking van 13 juni 2016) eveneens 10 juni 2016 is en dat geen andere elementen aanwezig zijn om het ongepast taalgebruik te documenteren. In deze specifieke context komt de Raad tot de conclusie dat de aangebrachte elementen niet toelaten vast te stellen dat in redelijkheid tot de hier aangehaalde conclusie, in het bijzonder rekening houdend met de toon en draagwijdte ervan, kon worden gekomen door verwerende partij.

Wat het criterium “rapportage” betreft scoort verzoekende partij “voldoende”, met name 1. De evaluatie gaat terug op de volgende “conclusie”:

“Eva kan de zorgsituatie in een interprofessioneel overleg mondeling rapporteren, al vergeet ze soms belangrijke zaken te melden.bv: veranderingen in patiëntenbeleid.

Haar schriftelijke rapportage is onvoldoende; ze schenkt te weinig aandacht aan het invullen van verpleegdossiers om deze als werkinstrument te kunnen gebruiken. Deze competentie werd onvoldoende bereikt.”.

De Raad stelt vast dat verwerende partij voor deze conclusie volgende bron aanhaalt:

“Zeker in het patiëntendossier noteren en rapporteren (dagreflectie 1/5)

Inderdaad blijven opletten tijdens de briefing met de arts. Verder vond ik dat het goed verlopen was (dagreflectie 11/5)”.

Het betreft twee dagreflecties van de verzoekende partij in de beginfase van de stage. De Raad kan, rekening houdend met deze specifieke omstandigheid, niet vaststellen dat deze bron toelaat vast te stellen dat verwerende partij in redelijkheid tot de aangehaalde conclusie is kunnen komen.

Wat veiligheid betreft, krijgt verzoekende partij eveneens de score 1 – voldoende – toegekend. Het criterium betreft de mate waarin verzoekende partij haar eigen veiligheid en die van de patiënt heeft bewaakt. De verwerende partij geeft aan op basis van de dagreflecties en het platform (doorlopend) tot de “conclusie” te zijn gekomen dat patiënten in hun stoelgang laten zitten en de leefruimte besmeurd laten niet getuigt van ethisch correct handelen in het belang van de zorgvrager(s).

De Raad stelt vast dat uit de door verwerende partij bijgebrachte tabel blijkt dat het criterium veiligheid aan de eindcompetentie “ethisch en correct handelen bewaken in het belang van de zorgvrager” is gekoppeld. Voor de Raad ligt deze koppeling, bij gebrek aan toelichting ter zake, niet voor de hand.

Ook de “conclusie” is duidelijk aan voormelde eindcompetentie gelinkt. Het is dan ook voor de Raad, rekening houdend met de grenzen van zijn bevoegdheid, op basis van deze motivering niet mogelijk te concluderen dat verwerende partij in redelijkheid tot de betrokken evaluatie is kunnen komen. Daarbij komt nog het reeds aangestipte gebrek aan eenduidigheid van het voorval dat bepalend is voor de conclusie. Tevens moet de Raad wijzen op het feit dat het voorval is vermeld op het online platform, dat op het ogenblik van de rapportering op het platform reeds geruime tijd offline was gehaald voor verzoekende partij.

Voor het criterium “materiaal” (beheer en nazorg), met name de mate waarin de student zorgvuldig en deskundig met materiaal omspringt, krijgt verzoekende partij een voldoende score (1). Het is, bij gebrek aan duiding terzake door verwerende partij, niet duidelijk hoe het criterium de eindcompetentie “De student kan de zorgsituatie aanpassen in functie van het beschikbare personeel, materiaal en tijd” waaraan het is gekoppeld, tot uitdrukking brengt. Voor de beoordeling van het criterium verwijst de verwerende partij naar “dagreflecties en platform doorlopend”, waarop de volgende conclusie is gebaseerd: “Feedbackmomenten platform. Motivatie evaluatie (evaluatie leerwerkplek)”. De Raad kan op basis van deze informatie bezwaarlijk worden geacht te kunnen vaststellen of verwerende partij redelijkerwijze tot de in de score uitgedrukte evaluatie is kunnen komen.

Het criterium “samenwerken” leidt tot een onvoldoende score (0). Het criterium betreft het kunnen samenwerken met leden van het eigen team en andere disciplines en het durven delegeren indien dit nodig is. De “conclusie” die tot deze score leidde, luidt als volgt:

“Eva is geen teamplayer, dit is te merken aan opdrachten uit handen geven of taken verschuiven naar een andere shift. Ze merkt zaken op en meldt deze in groep maar onderneemt zelf geen actie, zodat medestudenten, die hun verantwoordelijkheid wel opnemen, deze taak dan wel uitvoeren. Er werd meerdere malen hulp aan personeel of medestudenten geweigerd. Wanneer er zorgen gezamenlijk moeten worden gepland en georganiseerd tracht Eva dit steeds naar haar hand te zetten, wat getuigt van weinig collegialiteit. Taken en/of opdrachten delegeren dient echter op een correcte wijze te gebeuren.”.

De Raad acht het niet mogelijk vast te stellen of de verwerende partij redelijkerwijs tot deze conclusie is kunnen komen, te meer nu verwerende partij zich ertoe beperkt volgende “bron” aan te geven voor de conclusie:

“Blijven opletten tijdens briefing arts (dagreflectie 11/5)”.

Hierbij houdt de Raad rekening met andere, andersluidende, elementen in het dossier – in het bijzonder in de dagreflecties en de opmerkingen op het platform waarnaar verwerende partij verwijst – die ontbreken onder de hoofding “bron” en waarvan het niet duidelijk is in hoeverre zij tot de door verwerende partij gemaakte conclusie hebben gevoerd. Dit is in het bijzonder belangrijk nu de aangehaalde dagreflectie betrekking heeft op het begin van de stageperiode en de beoordeelde competentie in de loop van de stageperiode moet zijn bereikt.

Ook voor het criterium “omgang met patiënt, zijn omgeving en team”, dat betrekking heeft op de mate waarin verzoekende partij empathie toont en beleefd, vriendelijk en luisterbereid is, krijgt verzoekende partij een score 0. Zij krijgt aldus de evaluatie “onvoldoende”. De score is gebaseerd op de conclusie:

“Er is weinig sprake van inlevingsvermogen wanneer je patiënten, die niet kunnen aangeven waar ze nood aan hebben, in hun ontlasting laat zitten net voor het bezoeken. Onrespectvol praten over patiënten getuigt eveneens niet van een begripvolle, vriendelijke en respectvolle houding. Eva is niet in staat om de zorgvrager en zijn omgeving te motiveren tot een levenswijze op maat.”.

Als “bron” duidt verwerende partij hierbij de dagreflecties en het platform (doorlopend) aan en in het bijzonder de reeds aangehaalde opmerking in de dagreflectie van 10 juni 2016 van [G.]. Deze luidt :

“Probeer nog wel wat op je taalgebruik te letten, ik denk dat je het soms onbewust doet (dagreflectie 10/6)”.

Vooreerst merkt de Raad op, rekening houdend met hetgeen verwerende partij als “bron” heeft aangegeven en na kennisname van de dagreflecties en het platform, niet in staat te zijn te besluiten dat verwerende partij in redelijkheid tot de conclusie is gekomen dat verzoekende partij niet in staat is de zorgvrager en zijn omgeving te motiveren tot een levenswijze op maat. Dit houdt verband met het feit dat het voor de Raad evenmin mogelijk is de precieze, concrete betekenis en draagwijdte van deze passage te vatten. De Raad stelt daarenboven vast dat de betrokken passage verwijst naar de eindcompetentie die, naar het oordeel van verwerende partij, wordt afgedekt door het hier beoordeelde criterium. De eerder vermelde onduidelijkheid

laat de Raad evenmin toe vast te stellen of het door verwerende partij aangegeven criterium toelaat vast te stellen in hoeverre de betrokken eindcompetentie is verworven.

Het is voor de Raad duidelijk dat de conclusie van verwerende partij is ingegeven door het reeds aangehaalde voorval betreffende een patiënt die zich ontlast had. Omtrent dit voorval verwijst de Raad naar hetgeen hierboven reeds overwogen is. Zoals reeds aangehaald, is de Raad van oordeel dat het beweerde voorval de merkbaar positieve evolutie van verzoekende partij tijdens de stage volledig lijkt te overschaduwen. Hoewel de Raad opmerkt dat verwerende partij weliswaar verwijst naar de “dagreflecties” en het “platform” doorlopend, kan de Raad, bij gebrek aan verdere toelichting betreffende de “bron” en omwille van de formulering van de conclusie, niet vaststellen in hoeverre andere, meer positieve, elementen in de beoordeling zijn geïntegreerd. Dit alles voert ertoe dat de Raad, rekening houdend met zijn beoordelingsbevoegdheid, niet kan vaststellen of verwerende partij in redelijkheid tot de betwiste evaluatie is kunnen komen.

Inzake “innovatie” krijgt verzoekende partij de score “voldoende”. Verwerende partij beperkt er zich toe als bron de dagreflecties en het platform te vermelden, doch formuleert geen conclusie, waardoor het voor de Raad niet mogelijk is de redelijkheid van de evaluatie vast te stellen.

Inzake het criterium “zelfvertrouwen” – door verwerende partij verbonden aan de eindcompetentie “De student kan op een sociaal vaardige wijze communiceren binnen het intra- en interprofessionele team. De student kan deelnemen als partner binnen dit interprofessioneel overleg.” – krijgt verzoekende partij een voldoende score. Verwerende partij hanteert hiervoor als bron het platform en de dagreflecties (doorlopend) en formuleert de volgende conclusie:

“Eva komt onzeker over en heeft veel nood aan bevestiging. Dit erkende ze zelf en geeft aan last te hebben van faalangst. Ze kan, indien ze wil op een sociaal vaardige wijze communiceren binnen het intra -en interprofessioneel team. Ze zal zich echter extra moeten inzetten en uit haar comfortzone moeten treden om een gezonde dosis zelfvertrouwen te krijgen.”.

De Raad kan, hoewel verwerende partij de elementen uit de dagreflecties en het platform waarnaar verwerende partij verwijst, helaas niet expliciteert, na lectuur ervan, niet tot de kennelijke onredelijkheid van deze betrokken conclusie besluiten.

Wat het criterium “assertiviteit” betreft, stelt de Raad vast dat verzoekende partij voor deze competentie een voldoende score heeft behaald. Verwerende partij omschrijft het criterium als

het tonen van gepast, t.t.z. niet onvoldoende en niet te veel, zelfvertrouwen. Het criterium wordt gekoppeld aan de competentie “De student kan in samenspraak met de zorgvrager, zijn belangen binnen het intra-professioneel team behartigen”. Als bron voor de beoordeling verwijst verwerende partij naar de dagreflecties en platform (doorlopend), waarbij verwerende partij tot de volgende conclusie komt:

“Eva komt onvoldoende op om de belangen van de patiënten te behartigen en overtuigt anderen niet om als belangenbehartiger op te treden. Ze kan voldoende opkomen voor haar eigen mening.”.

De Raad betreurt dat verwerende partij niet preciseert op welke elementen die zich tijdens de stage hebben voorgedaan en die gedocumenteerd zijn in de dagreflecties en het platform, zij haar conclusie baseert. Evenwel kan de Raad, die tevens acht slaat op de relatie tussen het beoordelingscriterium en de beoogde eindcompetentie, op basis van de bronnen in hun algemeenheid en de erop gesteunde conclusie van verwerende partij, niet concluderen dat verwerende partij niet in redelijkheid de score “voldoende” (1 op 2) kon geven.

Wat het criterium “opnemen verantwoordelijkheid” betreft, door verwerende partij gekoppeld aan de beoogde eindcompetentie “De student kan de verschillende rollen van de verpleegkundige ten aanzien van andere hulpverleners hanteren.”, scoort verzoekende partij 0. Het criterium waarvoor verzoekende partij een onvoldoende score krijgt, betreft de vraag of zij eerlijk is over haar eigen handelen en of zij zich ervan bewust is dat taken en/of plichten naar behoren uitgevoerd dienen te worden.

Als bron haalt verwerende partij volgende passages uit het platform werkplekleren (daterend van 3 juni 2016, 11 juni 2016 [doch onder meer verwijzend naar iets dat zich op zondag 15 mei 2016 zou hebben voorgedaan], en 13 juni 2016) aan:

“Eva stond vandaag in voor de voeding, maar vond niet dat ze de watertoer nog moest doen, dit was een taak van de ‘late’. Ik had tegen Eva tijdens de tussenevaluatie gezegd dat ik het zou proberen te regelen dat zij op het dagziekenhuis een aantal infusen mocht gaan prikken. Blijkbaar is er op facebook beslist dat ook [S.] infusen mocht gaan prikken. Ik wist hier niks van. Eva had vrijdag de voeding. [Ge.] had geregeld dat zij (en [S.]?) op vrijdag naar het dagziekenhuis mochten gaan. Uiteindelijk bleek dat de infusen al geprikt waren. Aangezien er een aantal studenten ziek waren, heeft Eva heeft beslist om op de gang te helpen. Ze had hier niets over tegen [O.] gezegd. Dus [O.] zag haar plots uit de gang komen, terwijl [O.] dacht dat Eva in het dagziekenhuis was. Ook ‘s middags begon Eva niet aan de voeding. [K.] en [O.] hebben dit uiteindelijk gedaan. In de namiddag is [S.] infusen gaan prikken in het dagziekenhuis. Het is niet oké dat de studenten beslissen dat de voeding door [O.] moet worden gedaan. De voeding

behoort ook tot hun takenpakket. Dus ook als er zieken zijn moeten zij daar samen met hun groep een oplossing voor zoeken. Ook al zijn er zieken, ze zijn nog steeds met genoeg om dit aan te kunnen. In nood moeten wij natuurlijk helpen, maar dit moet in overleg gebeuren en mag niet eenzijdig door de studenten worden beslist. Eva vroeg of zij vandaag (ma 6/6) infusen mocht gaan prikken maar ik heb dit geweigerd. Ik wilde hier eerst graag met de stagecoördinatoren over praten en ik wist ook niet wat er met het dagziekenhuis is afgesproken. Ik vind ook dat Eva haar kansen heeft verspild en dat dit opnieuw ook getuigt van weinig motivatie (platform 3/6). Eva tijdens de late van zondag 15 mei had een patiënt in zijn broek stoelgang gedaan waardoor een groot deel van de dagzaal en de kamer van de patiënt helemaal vol hing. [K.] begon dit proper te maken, Eva zat erbij en keek er naar. Zelfs toen [K.] vroeg aan Eva om te helpen heeft ze niet geholpen. Volgens [I.] en [K.] laat Eva het ook heel duidelijk zien als ze geen zin heeft om iets te doen of als ze iets niet graag doet (platform 11/6).

Eva bemerkte tijdens het schrijven van boeken dat zo vermelde ze het, een bepaalde patiënt “hij stinkt” omwille van een vuile broek, ze zegde dit reeds tweemaal en deed zelf geen moeite om hier iets aan te doen, [D.] die in de buurt zat reageerde ook niet, niet gehoord of te druk bezig. Geen van beiden nam het initiatief om hier iets aan te doen, zodoende hebben ik en [E.] hem verschoond, het was ook bijna bezoekuur en we wilden niet dat de vrouw hiermee geconfronteerd werd. Anderzijds merkte Eva wel op dat een bepaalde medicatie maar éénmaal per week mocht toegediend worden, ze had een fout opgemerkt die door het team over het hoofd werd gezien (platform 11/6).

Volgens [K.] was er vrijdag opnieuw een incidentje met Eva. Ze gaf opnieuw ongepaste opmerkingen over de patiënten (‘Hij heeft weer gekakt’). Het vuile werk liet ze opnieuw over aan anderen. Toen [G.] haar hierover aansprak zei ze ‘Ik weet dat dit een werkpunt is’ (ze werkt hier blijkbaar niet zo heel hard aan?) (platform 13/6) .”.

Niettegenstaande het feit dat de Raad het soms eerder tendentieuze karakter van de aangehaalde opmerkingen betreurt, vaststelt dat over de beweerde feiten in het licht van het opnemen van verantwoordelijkheid zo goed als niets is opgenomen in de dagreflecties en vaststelt dat opmerkingen die in de beoordeling zijn opgenomen niet teruggaan op vaststellingen die persoonlijk zijn gedaan door degene die de opmerking heeft gemaakt, beslist de Raad, in de concrete bijzondere omstandigheden van het dossier, dat de beoordeling op het betrokken criterium niet kennelijk onredelijk is en in casu gehandhaafd kan blijven.

Inzake voorkomen scoort verzoekende partij “voldoende”, wat betekent dat verzoekende partij een correct fysisch voorkomen heeft en een gepaste lichaamstaal toont. Verwerende partij verwijst naar de dagreflecties en het platform (doorlopend) om de volgende conclusie, die tot de beoordeling leidde, te ondersteunen:

“In het begin van de stage was Eva niet geïnteresseerd en gemotiveerd wat duidelijk merkbaar was aan haar houding. Ze erkende dit wanneer ze hierover werd aangesproken. Ze trachtte aan deze houding te werken. Wanneer Eva geen zin heeft om een taak uit te voeren is dit duidelijk merkbaar aan haar non-verbale communicatie. (vb.: ogen wegdraaien, zuchten of puffen)”. *De Raad heeft kennis genomen van de door verwerende partij aangegeven bronnen en kan op basis daarvan niet vaststellen dat verwerende partij in redelijkheid tot de aan verzoekende partij gegeven beoordeling kon komen. De Raad houdt hierbij in het bijzonder rekening met het feit dat verwerende partij de beoordeling motiveert aan de hand van een conclusie die is gesteund op feitelijke elementen die in de hiervoor gehanteerde bronnen niet zijn terug te vinden. Het is voor de Raad bijgevolg niet duidelijk waarop deze elementen gebaseerd zijn en of zij redelijkerwijs als aannemelijk mogen worden beschouwd.*

Op het criterium “Persoonlijke interesse, stiptheid en motivatie” is verzoekende partij een onvoldoende score toegekend. Het criterium houdt verband met de mate waarin de student in alle opzichten stipt is, geïnteresseerd is in het werk, regelmatig vragen stelt, naar achtergronden zoekt en werkt aan het eigen leerproces.

De Raad stelt vast dat verwerende partij voor de beoordeling van verzoekende partij de volgende bronnen aanhaalt:

“Soms misschien een beetje ongeïnteresseerd (dagreflectie 11/5)

Over het algemeen vind ik Eva iets te afwachtend waardoor ze soms niet gemotiveerd overkomt (dagreflectie 27/5)

Eva is een gemotiveerd iemand, voornamelijk naar de echte verpleegkundige taken, zoals administratie, controle medicatie, infusen enz... maar heb de indruk dat ze voeding net iets minder belangrijk vindt (platform 2/5)

Met Eva heb ik vandaag persoonlijk gewerkt. We hebben samen een team van 6 cliënten geholpen bij de ochtendzorgen. Eva komt bij mij ongemotiveerd over alhoewel ze veel tijd besteedt aan onze cliënten en ze ook oog heeft voor de nazorgen. Heb vandaag aan haar gevraagd of ze het zag zitten om de dienst met de andere studenten over te nemen van ons. Ze zei me wel ja, maar vond het toch niet zo overtuigend. Ik krijg van Eva op dit ogenblik nog geen hoogte (platform 4/5)

Eva is helemaal aan het open bloeien, erg aangenaam om mee te werken en is veel meer gemotiveerd als in het begin van de stage. Ik ([A.]) heb vorige week samengewerkt met Eva als hoofd [Ge.] had me gevraagd haar goed op te volgen aangezien ze in het begin van de stage weinig interesse had getoond. Hier heb ik niets van gemerkt. Ze heeft haar taken grondig en correct uitgevoerd en toonde interesse (platform 13/5).

Eva Van Herck In begin ongemotiveerd en ongeïnteresseerd. Grijpt haar leerkansen niet o.w.v. faalangst. Geeft de indruk te weten waar ze mee bezig is (medicatie) plantrekker. Heel onzeker,

heeft veel bevestiging nodig. Gaf aan in het begin inderdaad niet gemotiveerd te zijn, dit is nu wel het geval (platform 19/5).

Vandaag is Eva hoofd. Ze heeft zelf nog niet aan mij gevraagd wanneer ze infusen mag prikken in het dagziekenhuis (was afgesproken met [J.]). Toen ik haar hierover aansprak zei ze dat ze maar weinig vroeges heeft en er daarom nog niet naar gevraagd had. Dit komt niet gemotiveerd over. Verder gaat het hoofd zijn op zich wel goed (platform 27/5).”.

De Raad stelt vast dat verwerende partij op dit criterium tot de volgende conclusie komt:

“In het begin van de stage toonde Eva een ongeïnteresseerde houding wat bleek uit haar lichaamstaal en was weinig gemotiveerd. Dit erkende ze zelf. Eva heeft leerkansen onvoldoende benut of gegrepen. Ze had een aantal verpleegtechnische vaardigheden nog niet onder de knie (sonderen, infusen prikken) maar wanneer deze kansen zich voordeden om deze vaardigheden uit te voeren liet ze deze kansen liggen of gaf deze uit handen. Ze nam eerder een afwachterende houding aan.

Zo kreeg ze meerdere malen de kans om infusen te prikken, maar liet dit over aan anderen. Ook wanneer ze na duidelijke afspraken de kans kreeg om in het dagziekenhuis infusen te gaan prikken, aangezien op de afdeling waar ze stage liep deze technieken niet veelvuldig voorkomen, gaf ze haar beurt af aan een medestudente. Hierdoor werkte ze te weinig aan het eigen leerproces.”.

Hoewel de Raad het betreurt dat verwerende partij in de conclusie verwijst naar een in de bron niet als dusdanig teruggevonden element (“lichaamstaal”) is de Raad van oordeel dat voor het betrokken criterium, waarbij evolutie die de student maakt niet genegeerd is, in het licht van de gegeven motivering de beoordeling misschien wel streng is, maar niet kennelijk onredelijk.

Wat – ten slotte – het criterium “initiatief nemen” betreft, krijgt verzoekende partij eveneens een onvoldoende score (0). Het criterium toetst of de student zich inspannt om extra opdrachten te bekomen, opdrachten niet ontwijkt, zelf voorstellen formuleert en gepast initiatief neemt.

De Raad stelt vast dat verwerende partij de volgende bronnen hanteert bij de beoordeling :

“Je neemt ook het initiatief over de werking van de dienst (dagreflectie 4/5)

Probeer zeker alle kansen te grijpen om technieken in te oefenen (dagreflectie 30/4)

Als je even niets kan doen is het inderdaad nuttig om iets met de patiënten te ondernemen of een praatje te slaan (dagreflectie 14/5)

Eva had mij verteld nog nooit of zelden een blaassonde te hebben gestoken. Nu net op zaterdag 7/5 moest er bij een mannelijke patiënt op onze afdeling een blaassonde herstoken worden. Eva

heeft deze niet geplaatst maar is enkel gaan kijken en ik vind dat persoonlijk voor haar een gemiste kans.

Voor de rest werkt Eva wel goed, ligt haar tempo ook hoog genoeg maar soms laat ze kansen schieten en dat is wel jammer (platform 7/5-8/5).

Eva is al heel wat positiever, maar neemt leermomenten nog steeds niet echt op. Vooral bij verpleegtechnische handelingen blijft zij zeer onzeker en neemt ze een afwachtende houding aan. Bij mij kwam Eva neutraal over. Ze deed wat ze moest doen (platform 17/5),

Na de tussentijdse evaluatie heeft Eva toch meer aandacht voor het uitoefenen van technieken, heeft zelf voorgesteld om een éénmalige sondage uit te voeren voor een staalname bij een man, is zeer goed gelukt (platform 20/5).”.

Op basis van deze elementen formuleert verwerende partij de volgende conclusie, die tot de aangehaalde beoordeling heeft geleid:

“Eva nam deze stageperiode te weinig initiatief om bv. aan haar verpleegtechnische vaardigheden te werken. Ze ontweek of negeerde opdrachten (patiënt verschonen, dag meelopen in het dagziekenhuis om verpleegtechnische vaardigheden onder de knie te krijgen).”.

Niettegenstaande de Raad moet vaststellen dat verwerende partij bij de conclusie verwijst naar het verschonen van een patiënt, zonder daar in de aangehaalde bron naar te verwijzen, is de Raad in casu van oordeel dat de evaluatie, rekening houdend met de “bron” bij het betrokken criterium, in het licht van de eraan gegeven motivering, misschien wel streng is, doch niet kennelijk onredelijk.

Alle aspecten van de beoordelingstabel, die een dragende rol heeft in de aangevochten beslissing, in overweging nemend, komt de Raad tot de conclusie dat de beslissing niet afdoende is gemotiveerd om te kunnen standhouden. De Raad kan op basis van de door verwerende partij bijgebrachte motivering nog steeds niet vaststellen of de beoordeling regelmatig is en niet kennelijk de grenzen van de redelijkheid te buiten gaat.

De Raad acht het verzoek dan ook in de hierboven aangegeven mate gegrond.

Ten overvloede merkt de Raad op de rol van het platform werkplekklaren – dat reeds vroeg in de stageperiode voor de studenten offline is gehaald – bij de beoordeling te betreuren. Hierbij stipt de Raad ten overvloede aan dat onvoldoende duidelijk is wat de rol van degene die de werkplekcommentaren op het platform noteren bij de eindbeoordeling van de student is. Tevens stelt de Raad ten overvloede vast dat verwerende partij zijn beoordeling voortbouwt op elementen die verzoekende partij uitdrukkelijk betwist en dat zij bij de beoordeling aan deze betwisting voorbij gaat. Het verdient aanbeveling bijzonder oog te hebben voor het aannemelijk

maken van feitelijke elementen die de beoordeling in belangrijke mate beïnvloeden, in het bijzonder nu verzoekende partij deze elementen betwist en moet worden vastgesteld dat ook in de dagreflecties er geen melding van wordt gemaakt, of ten minste geen melding waaruit de beweerde ernst van de feitelijkheden blijkt. De Raad merkt ten overvloede op dat dit te meer klemmt in zoverre het feitelijke elementen betreft waarvan de Raad vaststelt dat zij een zeer belangrijke schaduw op de globale beoordeling blijken te werpen.

De Raad, rekening houdend met het feit dat de stagebeoordeling van verzoekende partij reeds tot meerdere procedures bij de Raad heeft geleid, dat beide partijen – nu de stage reeds geruime tijd achter hen ligt – gebaat zijn bij een definitieve beëindiging van de betwisting en een zeer nauwkeurige beoordeling van de stage van verzoekende partij, gelast verwerende partij, bij het maken van een nieuwe beslissing bijzondere aandacht te besteden aan de hierboven en de in de eerdere arresten met betrekking tot de stagebeoordeling gemaakte overwegingen en er bij de eindbeoordeling van de stage rekening mee te houden.

Tevens gelast de Raad verwerende partij bij de aangehaalde bronnen te verduidelijken van wie de betrokken opmerking uitgaat en wat de rol van de betrokkene in het stage(-evaluatie)proces is.

Indien de verwerende partij beslist bepaalde elementen uit de dagreflecties of van op het platform werkpleklers niet bij de beoordeling te betrekken, hoewel deze er relevant voor kunnen zijn, zal de verwerende partij deze keuze in de nieuwe beslissing aangeven.

De Raad beslist tevens dat verwerende partij in de nieuwe beslissing duidelijk de conformiteit ervan met het regelgevend kader voor de stagebeoordeling zal toelichten en – in het bijzonder – de aannemelijkheid zal verduidelijken van de door verzoekende partij systematisch betwiste elementen die in de beoordeling zijn betrokken. Tenslotte zal verwerende partij niet enkel bepalen welke competenties ieder beoordelingscriterium wil meten, maar er ook over waken dat voor verzoekende partij de band tussen het beoordelingscriterium en de te evalueren eindcompetentie duidelijk wordt gemaakt.”.

Verwerende partij heeft op 28 april 2017 cassatieberoep bij de Raad van State aangetekend tegen dit arrest. Bij arrest nr. 242.992 van 20 november 2018 heeft de Raad van State dit cassatieberoep verworpen. Vervolgens heeft de interne beroepsinstantie in opvolging van het vernietigingsarrest nr. 3.578 van 28 maart 2018 van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen op 15 januari 2019 een nieuwe beslissing genomen.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt vooreerst dat de student tijdens de stage wordt beoordeeld op basis van dagreflecties van de student enerzijds en mondelinge feedback van de stageafdeling anderzijds. De dagreflecties worden aangevuld met feedback van de mentor en worden ondertekend door de mentor. De interne beroepsinstantie benadrukt dat deze dagreflecties door de student zelf worden geschreven en dat de student zelf verantwoordelijk is om op basis van deze reflecties de verworven competenties aan te tonen. Ze merkt op dat de dagreflecties van de student niet steeds positief zijn en dat er daarin door de student zelf een aantal problemen worden aangegeven. Verder benadrukt de interne beroepsinstantie dat de mondelinge feedback door het vast personeel van de stageafdeling ook steeds wordt genoteerd op het online platform van de stagebegeleiding, en dat op verschillende momenten. Volgens haar zorgt deze dagelijkse opvolging ervoor dat alle begeleiders goed op de hoogte blijven en dat tijdig kan worden ingegrepen bij problematische situaties. Ze merkt op dat deze feedback ook steeds mondeling aan de student werd gegeven en dat de student bij mail van 20 april 2016 een link kreeg toegestuurd om toegang te krijgen tot dit digitaal platform. De student heeft hier bij aanvang van de stage evenwel geen gebruik van willen maken. Volgens de interne beroepsinstantie heeft de student pas op 11 mei een poging ondernomen om toegang te krijgen tot het platform, dat op dat moment reeds offline was gehaald, vermits de studenten hadden aangegeven hiervan geen gebruik te willen maken. De interne beroepsinstantie stipt aan dat deze feedback, die uitgebreider is dan de dagreflecties van de student zelf, zowel positieve als negatieve elementen aangeeft en een negatieve evaluatie kan staven.

Verder werpt de interne beroepsinstantie op dat zij reeds in haar vorige beslissing had vastgesteld dat de beoordeling niet overeenkomstig het vooropgestelde evaluatieformulier in het klinisch onderwijs is gebeurd, en meer bepaald voor de volgende competenties: 'het verzamelen van gegevens' (stage zelf), 'de student leeft de richtlijnen na betreffende de organisatie van de stage en de afspraken met de stagebegeleider' en 'de student leeft de richtlijnen na met betrekking tot het voortgangsverslag, het stageportfolio en de vereiste documenten' (stageboek) niet gestaafd worden aan de hand van de documenten. Daarom werd voor elk van deze competenties het evaluatieformulier aangepast in een score van 2 op 2, wat na weging heeft geleid tot respectievelijk 6 punten, 14 punten en 10 punten. De interne beroepsinstantie stelde vast dat de beoordeling voor het overige volledig conform het vooropgesteld evaluatieformulier is gebeurd.

De interne beroepsinstantie benadrukt vervolgens dat de student bij aanvang van het academiejaar kennis en toelichting heeft gekregen van zowel de ECTS-fiche als het stagereglement, als van het document ‘Toetsing Klinisch Onderwijs 2015-2016’, alsook over de wegingsmethodiek van het evaluatieformulier. Volgens de interne beroepsinstantie lichten deze documenten toe dat het betreffende opleidingsonderdeel enerzijds wordt getoetst op de werkvloer (92%) en anderzijds door de neerslag/verwerking van de student achteraf in een stageboek (8%). De interne beroepsinstantie stelt vast dat het evaluatieformulier de door de opleiding vastgestelde weging van de in de ECTS-fiche opgenomen leerdoelen aangeeft. Zij stelt eveneens vast dat de student werd beoordeeld op 20 items met een score 0, 1 of 2 volgens een bepaalde weging.

De interne beroepsinstantie stipt aan dat als bijlage bij deze beslissing een Excel document wordt toegevoegd om de toegekende scores te verklaren. Zij heeft dit document, aan de hand van het dossier en na bespreking, opnieuw geverifieerd en zij heeft de motivatie tot de hare gemaakt. De interne beroepsinstantie merkt op dat de individuele scores van de student, gekoppeld aan de weging per item, terug te vinden zijn in het tabblad ‘score’ en dat het tabblad ‘KO 3.2’ weergeeft hoe de score (0, 1 of 2) per item is tot stand gekomen op basis van dagreflecties en de gesprekken en feedback zoals beschreven op het platform.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt dat het document als volgt is opgebouwd: kolom b geeft de twintig items weer volgens dewelke de student wordt beoordeeld, en per item wordt in de kolommen d, e en f de link met de eindcompetenties, het competentiegebied en de rol weergegeven. Ze stipt aan dat als de student de eindcompetenties niet heeft bereikt een score ‘0’ wordt toegekend, als de student de eindcompetenties wel heeft bereikt een score ‘1’ wordt toegekend en als de student op een hoger niveau presteert dan de competentie verwacht een score ‘2’ wordt toegekend. Vervolgens werd in het geel in kolommen c, d of g gemarkeerd welke score de student behaalde (0, 1 of 2) – en dus of zij al dan niet de competenties bereikt heeft – en de motivatie voor de score is terug te vinden in kolommen h en i.

De interne beroepsinstantie is van oordeel dat uit dit beoordelingsformulier onder meer blijkt dat de student, na bovenvermelde correctie, nog steeds een onvoldoende haalt op 8 van de 20 beoordelingscriteria (waarvan 3 met een zware weging), dat zij slechts op één

beoordelingscriterium beter dan gemiddeld scoort en dat zij op de 11 andere beoordelingscriteria, waarvan verschillende met een zware weging, slechts 1 op 2 scoort. De interne beroepsinstantie merkt op dat de weging van de twintig items is gebaseerd op een verdeling van 70 punten over de twintig items, met een zwaardere weging voor de rollen van manager, samenwerker en student, conform de leerdoelen van de managementstage, waarna de score op 70 wordt herleid naar een score op 92 voor deze stage.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student voor het onderdeel werkplekleren/evaluatie stage, na bovenvermelde correctie, een totaalscore haalt van 30/92, en dat in het evaluatieformulier van het werkplekleren uitgebreid wordt gemotiveerd op welke wijze deze score werd bekomen. Ze stelt tevens vast dat de uitgebreide motivatie die per criterium in het beoordelingsformulier is opgenomen overeenstemt met de commentaren in de verschillende stukken van het dossier.

De interne beroepsinstantie verduidelijkt verder nog hoe de evaluatie van het stageboek is gebeurd: de student werd beoordeeld op vier items met een score 0 of 2 volgens een bepaalde weging. De individuele scores gekoppeld aan de weging per item zijn terug te vinden in het tabblad 'score' en het tabblad 'KO 3.2' geeft weer hoe de score 0 of 2 per item tot stand is gekomen: kolom b geeft vier items weer volgens dewelke de student wordt beoordeeld, kolommen e en g geven aan welke score de student behaalde en de motivatie voor de score is terug te vinden in kolom h. De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student zodoende voor haar stageboek een totaalscore van 8/8 behaalde. De totaalscore voor het opleidingsonderdeel bedraagt 38/100, wat resulteert in een score van 8/20.

Nadat de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen in zijn arrest van 28 maart 2017 van oordeel was dat de beoordeling van sommige criteria niet afdoende is gemotiveerd, heeft het opleidingshoofd tesamen met de verantwoordelijke lector het dossier op gedetailleerde wijze opnieuw volledig doorgenomen en werd de beoordeling volledig opnieuw gedaan. Deze eindbeoordeling wordt bij de huidige beslissing als bijlage gevoegd, waarbij de interne beroepsinstantie de daarin opgenomen motieven tot de hare maakt.

De interne beroepsinstantie gaat vervolgens specifiek in op de criteria “kennis”, “vermogen tot systematisch plannen en organiseren”, “werktempo”, “kwaliteit van het werk”, “uitvoering met aandacht voor de patiënt”, “rapportage”, “veiligheid”, “materiaal beheer en nazorg”, “samenwerken”, “omgang met de patiënt, zijn omgeving en team”, “innovatie” en “voorkomen”. Zij is van oordeel dat alle onvolkomenheden of tekorten die de Raad vaststelde bij de bespreking van de verschillende criteria waarop de student beoordeeld werd, na een hernieuwde studie van de stukken werden beantwoord.

De interne beroepsinstantie stelt daarnaast vast dat de Raad in zijn arrest ook vraagt om de rol van de reflecties en het platform werkplekleren te verduidelijken, alsook om de conformiteit van de beoordeling met het regelgevend kader voor de stage toe te lichten. De interne beroepsinstantie verwijst hiervoor naar de toelichting die de opleiding hieromtrent heeft gegeven. De hogeschool heeft in 2013 een visietekst ontworpen over de meerwaarde van de leerwerkplek (LWP = managementstage) als stageplaats voor de laatstejaarsstudenten. Daarin werd het volgende verwoord: *“Het team studenten is verantwoordelijk voor het zorgproces van de aanwezige patiëntenpopulatie. De verpleegkundige zorg wordt door studenten in volle omvang gepland, uitgevoerd en geëvalueerd. Dit alles gebeurt steeds onder de supervisie en eindverantwoordelijkheid van ervaren verpleegkundigen in de rol van werkplekbegeleider of mentor.”*. De opleiding verduidelijkt dat daar waar studenten zich op reguliere stages vaak zouden kunnen verschuilen achter motiveringen om bepaalde handelingen of verantwoordelijkheden niet op te nemen, dit niet het geval is op de LWP. De LWP biedt, door verscheidene factoren, een hoger leerrendement dan andere stageplaatsen en maakt dat er een meer globale beoordeling van de student kan gebeuren. Studenten starten daar ook allemaal met dezelfde beginmodaliteiten. Zij krijgen allemaal dezelfde informatie op voorhand, zij worden grondig voorbereid om de logistieke en praktische processen mee op te kunnen volgen en zij kunnen in die zes weken meedraaien als volwaardig lid van het verpleegkundig team. Zij krijgen veel kansen om hun competenties te tonen. Volgens de opleiding wordt op deze stageplaats het geheel van competenties grondiger en breder getoetst dan op andere stages. Een nadeel daarbij kan zijn dat studenten zich sterk moeten opstellen en hun eigen leerproces duidelijk in handen moeten kunnen nemen. Indien studenten dit voorheen niet deden, kan dit mogelijks frustratie opleveren doordat ze de verwachtingen van de afdeling en de opleiding niet concreet kunnen maken.

De inspiratietekst van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming betreffende het werkplekleren in het hoger onderwijs vermeldt tevens dat het opnemen van verantwoordelijkheid voor het eigen leerproces specifiek gestimuleerd wordt. De opleiding merkt op dat in de visietekst van de hogeschool heel wat informatie staat over de randvoorwaarden waaraan alle betrokken partijen moeten voldoen. Over de student staan er slechts drie duidelijke verwachtingen die noodzakelijk zijn om deze LWP te volbrengen. Volgens de opleiding zijn dit net de aspecten waar doorheen de beoordeling van de stageperiode van de studente telkens wordt aangegeven dat er onvoldoende sterk getoond wordt dat deze aspecten opgenomen worden. Zij stipt aan dat het al dan niet bereiken van verwachtingen niet altijd transparant of duidelijk is voor de beoordelaars als de student daar onvoldoende over reflecteert. De capaciteit tot reflectie is bij de studente bijzonder zwak. Reflecties moeten diepgaand zijn, genuanceerd over het eigen aandeel en het aandeel van anderen en rekening houden met verschillende invalshoeken en referentiekaders. Volgens de opleiding nam de studente deze zaken nooit op. Zij rapporteerde wat zij gedaan had in haar reflecties, maar dat is eigenlijk overbodig en niet de core business van reflectie. Studenten krijgen doorheen de drie opleidingsjaren regelmatig en herhaaldelijk de boodschap dat zij over de twintig thema's van de beoordeling moeten reflecteren, want dat zij anders de beoordelaars niet aantonen dat zij deze competenties bezitten. Er staat daarvoor een zelfevaluatie-instrument ter beschikking op het digitale leerplatform van de school. De opleiding stelt dat indien de student niet staat hoe, waar en met wie deze competenties bereikt en getoond werden, een stagebegeleider zich moet baseren op de info vanuit de verpleegkundigen. Als zij daarvoor onvoldoende bewijsmateriaal kunnen aanreiken, zal de competentie als onvoldoende worden beoordeeld omdat de student er niet in geslaagd is om deze competentie te tonen. Dit leerproces is zelfgestuurd, maar daar worden studenten drie jaar op voorbereid. Zo heeft de studente nog geen blaassondes gedaan in haar voorbije stageperiodes en heeft ze dit ook op de LWP enige malen geweigerd. De opleiding benadrukt dat dit niet accidenteel is, maar kadert in het 'niet in handen nemen van je eigen leerproces' en mee de eindbeoordeling staat (dagreflectie 20/05). Daarnaast kan vanuit een andere dagreflectie een vraagteken geplaatst worden bij de kennis en vaardigheden van de studente alsook inzake de veiligheid van de patiënt, de wijze van communiceren, het comfort van de patiënt, het omgaan met materiaal en het omgaan met infoverwerving. De studente geeft in de dagreflectie ook regelmatig aan dat bepaalde handelingen 'beter' gingen dan de vorige keren, zonder daar dan voorheen iets over te zeggen. Voor een beoordelaar toont dit aan dat de studente de 'zwakke dingen' wegliet uit de dagreflecties.

De opleiding stelt ook dat een student op de leerwerkplek veel meer kansen heeft om alle competenties te tonen omdat er vanuit het team de volledige dag geobserveerd en bijgestuurd wordt. Als de studente er binnen die context niet in slaagt om zich voldoende competent te tonen, toont dit duidelijk tekorten aan. Door een team van verpleegkundigen wordt aangegeven dat hier verder op geoefend moet worden alvorens de student het werkveld kan betreden. De opleiding benadrukt dat de studente nooit van hen heeft gehoord dat zij geen goede verpleegkundige kan worden, maar zij kreeg wel de boodschap dat een aantal competenties nog niet bereikt werden en dat zij deze dus verder diende te ontwikkelen. Voor deze beoordeling trekt het voltallig verpleegkundig team een dag uit om student per student te overlopen en een score te formuleren, gebaseerd op de observaties van zes weken stage. Een onvoldoende daarop wordt niet lichtzinnig gegeven en vraagt het akkoord van het gehele afdelingsteam, alsook van de stagebegeleiders die dagelijks langskomen en die de supervisie en coaching organiseren. Het gebrek aan zelfsturing en vermogen tot reflectie bij de studente maakt dat bij haar deze vraag tot verdere professionalisering geen gehoor vond en resulteerde in een afwijzing van de verbeterpunten. Zij weigerde een bemiddelingsgesprek na deze onvoldoende en toonde zich wederom weinig gericht op het in handen nemen van haar leerproces. Het ontbreken van een kwalitatieve reflectie en beoordeling van het eigen functioneren in haar dagreflectie, maakt dat de beoordeling plaatsvindt vanuit de informatie van verpleegkundigen en observaties. De studente toonde niet aan dat zij inzicht verworven had en alternatieven ontwikkeld had voor het ontoereikend gedrag.

De interne beroepsinstantie heeft daarnaast ook kennis genomen van een uitgebreide toelichting van één van de lectoren die gedurende twee jaar de individuele coach was van deze student en die de besluiten van de beoordelaars bevestigt. Zij besluit het volgende: *“Vanuit de ervaring van coach zijn van Eva, leek het me voor Eva’s ontwikkelingsproces een meerwaarde om deze stage opnieuw te mogen doen. Eva leek me ondanks haar beperkt reflectievermogen wel bewust van haar problemen en zwaktes, en dus leek het me logisch dat ze de stage opnieuw zou aanvaarden. Een leerwerkplek is tenslotte een “super-leerrijke plek” (dixit studenten), waar ze intensief begeleid worden en erg veel leerkansen krijgen. Ik vind het jammer dat zij deze kans niet gegrepen heeft om er sterker te kunnen staan als beginnend beroepsbeoefenaar.”*. De interne beroepsinstantie merkt op dat de vaststellingen van deze individuele coach bevestigd worden door een aantal mails van de studente. Zij heeft ondertussen ook vernomen dat de

studente haar stage met succes heeft hernomen in een andere hogeschool en is afgestudeerd als verpleegster.

De interne beroepsinstantie beslist om haar eerdere beslissingen te handhaven met betrekking tot de wijziging van de score van 6/20 naar de score van 8/20. Zij ziet verder geen argumenten om de scores nog verder aan te passen. Ten slotte stipt de interne beroepsinstantie nog aan dat de student door drie stagebegeleiders van de hogeschool werd beoordeeld, met name [K.S.], [J.V.V.] en [W.L.].

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 18 januari 2019 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 28 januari 2019 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

A. Belang

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij op dat verzoekster klaarblijkelijk inmiddels haar diploma Verpleegkunde heeft behaald aan een andere onderwijsinstelling. Het is haar bijgevolg niet duidelijk welk belang verzoekster nog heeft bij deze procedure. Volgens verwerende partij is de Raad niet langer bevoegd voor de behandeling van huidig geschil.

Verzoekster benadrukt in haar *wederantwoordnota* dat verwerende partij tot driemaal toe de beslissing van de Raad heeft genegeerd. Bovendien heeft zij een ongegronde vordering ingediend bij de Raad van State. Daardoor duurt de procedure ondertussen meer dan twee jaar. Volgens verzoekster is het niet fair om te veronderstellen dat verzoekster in tussentijd maar blijft wachten en niet verdergaat met haar leven. Verzoekster stelt dat het op deze manier makkelijk is om alles te rekken tot de student niet anders kan dan opgeven (hij/zij moet immers verder studeren of werken).

Volgens verzoekster toont het feit dat zij aan een andere onderwijsinstelling haar diploma heeft behaald en op de managementstage een onderscheiding heeft behaald (16/20) aan dat ze voldoende gekwalificeerd is en dat de beoordeling niet correct is verlopen. Er is geen enkele reden waarom zij ook haar diploma bij verwerende partij niet zou mogen krijgen (ook al is het een bijkomend diploma).

Beoordeling

De Raad stelt vast dat verzoekster ondertussen haar diploma voor de opleiding ‘Bachelor in de verpleegkunde’ heeft behaald, zij het aan een andere onderwijsinstelling. Dit wordt ter zitting nogmaals door de partijen bevestigd.

De Raad moet bijgevolg vooreerst ambtshalve onderzoeken of verzoekster over het vereiste belang beschikt bij de tegen verwerende partij gerichte vordering die is ingeleid voor de Raad.

De Raad is van oordeel dat verzoekster *in casu* niet beschikt over een actueel belang bij de bij de Raad ingeleide vordering. Het staat immers vast dat verzoekster inmiddels het diploma voor de opleiding ‘Bachelor in de verpleegkunde’ heeft behaald. Een student kan slechts eenmaal het diploma voor een bepaalde opleiding verwerven, aangezien een diploma is verbonden aan de opleiding die de student heeft gevolgd en niet aan de onderwijsinstelling die het diploma uitreikt. Artikel II.227 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt immers dat van zodra een student voor het geheel van de opleiding geslaagd wordt verklaard, hij/zij een graad of een diploma van een opleiding verwerft. Aangezien het voorwerp van huidige betwisting zich situeert in het kader van dezelfde opleiding als deze waarvoor verzoekster ondertussen het diploma heeft behaald, ontbreekt haar het vereiste belang.

Het is de Raad bijgevolg niet duidelijk welk rechtstreeks voordeel verzoekster nog uit de gevraagde vernietiging van de aangevochten beslissing poogt te putten.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 25 maart 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, Ite Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bijzitter
Henri Verhaaren	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 13 maart 2019

Arrest nr. 4.840 van 26 maart 2019 in de zaak 2019/052

In zake: xxx

Tegen: THOMAS MORE MECHELEN-
 ANTWERPEN bijgestaan en vertegenwoordigd
 door
 advocaat Tom Peeters
 kantoor houdend te 2018 Antwerpen
 Mechelsesteenweg 27
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 februari 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 7 februari 2019 waarbij het deel van het intern beroep dat betrekking heeft op de vraag tot opheffing van de volgtijdelijkheidsregels ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 maart 2019.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster, mevrouw x, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Tom Peeters, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij was in de academiejaren 2014-2015, 2015-2016 en 2016-2017 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs’. In het

academiejaar 2017/2018 heeft zij haar opleiding verdergezet aan een andere hogeronderwijsinstelling. Met het oog op een nieuwe inschrijving in het academiejaar 2018-2019 nam verzoekster eind september 2018 opnieuw contact op met verwerende partij.

Verzoekster moet nog slagen voor vier opleidingsonderdelen. Ze wenste te informeren of zij deze opleidingsonderdelen allemaal in het academiejaar 2018-2019 zou kunnen opnemen. Aan verzoekster werd de toelating verleend om zich in te schrijven voor het opleidingsonderdeel “Basisstage”, maar zij mocht niet inschrijven voor de overige drie opleidingsonderdelen (“Uitdiepingsstage”, “Ingroeistage” en “PAV-stage”).

Verzoekende partij stelde op datum van 15 oktober 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 25 oktober 2018 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vooreerst vast dat de studente beroep aantekent tegen de beslissing van mevrouw [D.P.] om geen materiële vergissing toe te kennen voor de opleidingsonderdelen “Basisstage” en “PAV-stage”, die ze in het academiejaar 2016-2017 heeft afgelegd. Daarnaast tekent de studente beroep aan tegen de beslissing van mevrouw [D.P.] om de volgtijdelijkheid van de stages niet te laten vallen.

De interne beroepsinstantie is van oordeel dat dit beroep onontvankelijk is, wat beide onderdelen betreft. Het deel van het beroep dat slaat op de beweerdelijke materiële vergissing bij de “Basisstage” en “PAV-stage” is onontvankelijk omdat de student die zich wil beroepen op een materiële vergissing daarvoor overeenkomstig artikel 74 OER een formeel verzoek dient te richten aan de voorzitter van de examencommissie. Dergelijk verzoek niet ligt niet voor. Volgens de interne beroepsinstantie ligt er ook geen beslissing voor die zich uitspreekt over een materiële vergissing. De bestreden beslissing van mevrouw [D.P.] (e-mail van 8/10/2018) heeft immers geen betrekking op het al dan niet toekennen van enig gevolg aan een materiële vergissing. Deze beslissing had enkel betrekking op het al dan niet opheffen van de volgtijdelijkheid van het derde jaar. De interne beroepsinstantie benadrukt dat de student geen

nadelige beslissing inzake een materiële vergissing voorlegt. Het betreft evenmin een studievoortgangsbepaling in de zin van artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs.

Het deel van het beroep dat betrekking heeft op de volgtijdelijkheid is volgens de interne beroepsinstantie eveneens onontvankelijk. Ze wijst erop dat aan de studente geen inschrijving wordt geweigerd. De studente schreef zich dit academiejaar (2018-2019) in bij Thomas More op 19/10/2018. Volgens de interne beroepsinstantie wordt aan de studente ook niet geweigerd om een opleidingsonderdeel op te nemen. Aan haar wordt enkel geweigerd om af te wijken van vastgestelde volgtijdelijkheid. De interne beroepsinstantie stelt dat dit geen studievoortgangsbepaling of nadelige beslissing is waartegen een intern beroep mogelijk is.

Louter volledigheidshalve is de interne beroepsinstantie ook van oordeel dat dit beroep manifest ongegrond is, eveneens wat beide onderdelen betreft. Wat de volgtijdelijkheid betreft, stipt de interne beroepsinstantie aan dat de studente zich voorafgaand aan haar inschrijving (op 19/10/2018) uitvoerig heeft geïnformeerd over de volgtijdelijkheid. Reeds voor haar inschrijving werd (op 08/10/2018) duidelijk gesteld dat er in haar dossier niet zou worden afgeweken van de volgtijdelijkheid. De interne beroepsinstantie benadrukt dat duidelijk in de ECTS-fiches van de opleidingsonderdelen “Uitdiepingsstage”, “Ingroeistage” en “PAV-stage” te lezen staat dat er maar gestart kan worden aan deze opleidingsonderdelen op voorwaarde dat de credit voor de basisstage behaald was. Volgens de interne beroepsinstantie was de studente op voorhand dan ook zeer duidelijk op de hoogte van de duidelijke volgtijdelijkheidsvoorwaarden die de opleiding stelde. De interne beroepsinstantie is van oordeel dat dit een zeer duidelijke contractuele bepaling is, die de studente automatisch onderschreef toen ze zich aan de hogeschool inschreef.

Volgens de interne beroepsinstantie kan het feit dat de opleiding de duidelijke bepalingen uit de ECTS-fiche toepast haar niet verweten worden. Volgens het onderwijs- en examenreglement van Thomas More kan enkel de opleidingsmanager – *in casu* mevrouw [D.P.] – gemotiveerd én in het voordeel van de student een afwijking toestaan. De interne beroepsinstantie merkt op dat niet de toepassing van het onderwijs- en examenreglement, maar wel de afwijking ervan gemotiveerd moet worden, teneinde de gelijke behandeling van alle studenten te garanderen. De interne beroepsinstantie wijst er tot slot op dat volgtijdelijkheidseisen wel doordachte objectieve maatregelen zijn die alle lerarenopleidingen in Vlaanderen toepassen. Het zijn geen

middelen die willekeurig worden toegepast om wraak te nemen op studenten die ooit beroep instelden.

Ter zitting verduidelijkt de studente dat ze samen met haar zus enkel het telefoongesprek met mevrouw [D.P.] heeft opgenomen. Het persoonlijke onderhoud met mevrouw [D.P.] werd daarentegen niet opgenomen. De interne beroepsinstantie stelt vast dat mevrouw [D.P.] op haar beurt verklaart dat deze opname gemaakt werd zonder dat de studente haar hiervan aan het begin van het telefoongesprek op de hoogte bracht en zonder haar toestemming voor de opname te vragen. Het maken van opnames in dergelijke omstandigheden is volgens de interne beroepsinstantie in strijd met artikel 82, §2 OER. Zij kan dan ook geen rekening houden met dergelijke opnames.

Wat de materiële vergissing betreft, stelt de interne beroepsinstantie vast dat de studente aan de hand van beoordelingsformulieren die in het academiejaar 2017-2018 gebruikt werden tracht aan te tonen dat er in het academiejaar 2016-2017 een materiële vergissing is gebeurd. De interne beroepsinstantie begrijpt niet hoe formulieren uit het academiejaar 2017-2018 een vergissing in het academiejaar 2016-2017 kunnen bewijzen. De studente was zelfs niet ingeschreven in Thomas More in het academiejaar 2017-2018.

Waar de studente stelt dat de beweerdelijke vergissing eruit zou bestaan dat beoordelingsformulieren van het tweede jaar gebruikt werden voor studenten uit het derde jaar, stipt de interne beroepsinstantie aan dat het haar niet duidelijk is hoe een beweerdelijke beoordeling aan de hand van een verkeerd document van studenten in het derde jaar in het academiejaar 2017-2018 een materiële vergissing kan aantonen van een studente uit een lager jaar in het academiejaar 2016-2017.

De interne beroepsinstantie merkt ten slotte op dat de studente reeds in haar intern en extern beroep in de zomer van 2017 zeer uitvoerig heeft aangevoerd dat de evaluatiecriteria niet correct waren. Dit werd uitgebreid bekeken en telkenmale werd vastgesteld dat de beoordeling correct was verlopen.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 2 november 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 9 november 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 4.680 van 31 januari 2019 in de zaak 2018/657 vernietigde de Raad de bestreden beslissing op grond van volgende overwegingen:

“De Raad wenst vooreerst op te merken dat voor zover de grief van verzoekster een algemene klacht betreft waarmee zij wenst aan te kaarten dat zij door verwerende partij wordt gediscrimineerd, deze klacht an sich niet ten gronde door de Raad kan worden beoordeeld. De Raad is hiertoe niet bevoegd. Verzoekster dient voor deze klacht de geëigende – al dan niet juridische – proceduregang te volgen. De grieven van verzoekster waarin zij aanklaagt dat zij ongelijk en partijdig werd behandeld en werd gediscrimineerd moet de Raad enkel onderzoeken in de mate dat zij direct gelinkt kunnen worden aan een studievoortgangsbeslissing waarvoor de Raad bevoegd is.

De eerste grief van verzoekster betreft de rechtzetting van een materiële vergissing die te maken heeft met de beoordeling van een stage-opleidingsonderdeel dat verzoekster in het academiejaar 2016-2017 heeft gevolgd. De Raad begrijpt uit het dossier dat verzoekster een materiële fout wenst aan te klagen bij de beoordeling van medestudenten voor een stage-opleidingsonderdeel tijdens het academiejaar 2017-2018. Volgens verzoekster zijn de medestudenten beoordeeld op basis van beoordelingsformulieren van het tweede studiejaar, die dus niet van toepassing waren op het betreffende niveau van het bewuste stage-opleidingsonderdeel, met name het derde studietraject. Door deze materiële fout werd zij benadeeld bij de beoordeling in het academiejaar 2016-2017 en werd zij niet op een gelijke wijze behandeld.

Nog daargelaten of deze beweringen op enige wijze worden gestaafd of op dit ogenblik nog betrokken kunnen worden op de examenbeslissing die ten aanzien van verzoekster in het academiejaar 2016-2017 werd genomen, treedt de Raad verwerende partij bij wat de bevoegdheid inzake materiële vergissingen betreft. De Raad verwijst hiervoor naar de Codex Hoger Onderwijs. In artikel II.282 wordt de procedure in het kader van materiële vergissingen geregeld:

“Het onderwijs- en examenreglement bepaalt de wijze waarop studievoortgangsbeslissingen worden herzien, wanneer deze zijn aangetast door materiële vergissingen die worden vastgesteld binnen een vervaltermijn van 10 kalenderdagen na de dag waarop deze zijn genomen.”.

De artikelen II.283 en II.284 hebben vervolgens betrekking op het intern beroep dat voorafgaat aan de studievoortgangsbepalingen waarvoor de Raad bevoegd is, zoals bepaald in artikel I.3.69° van de vermelde Codex.

De inroeping van een materiële vergissing betreft an sich geen studievoortgangsbepaling waarvoor de Raad bevoegd is. Artikel 74 van het OER van verwerende partij (zie stuk 13 van verwerende partij) geeft uitvoering aan art. II.282 van de Codex Hoger Onderwijs. Uit het dossier blijkt niet dat verzoekster overeenkomstig artikel 74 van het OER formeel de materiële beslissing heeft aangekaart bij de voorzitter van de examencommissie. Uit het dossier blijkt evenmin dat de examencommissie hieromtrent een beslissing heeft genomen.

Voor zover deze grief kan worden begrepen als een onderdeel van een betwisting van een examenbeslissing daterend van het academiejaar 2016-2017 waarbij verzoekster niet geslaagd werd verklaard, stelt de Raad vast dat deze examenbeslissing reeds het voorwerp is geweest van een interne en externe beroepsprocedure waarvoor intussen reeds met kracht van gewijsde een arrest is geveld.²⁶

De Raad stelt ten overvloede dat het gelijkheidsbeginsel niet zover gaat dat een student ook aanspraak kan maken op eenzelfde onregelmatige behandeling die een andere student te beurt is gevallen (zie ook eerdere rechtspraak: R.Stvb. 13 augustus 2009, nr. 2009/048).

Met haar tweede grief vraagt verzoekster in fine de toelating om zich in het academiejaar 20182019 gecombineerd te mogen inschrijven voor alle resterende opleidingsonderdelen. In casu betreft haar verzoek een combinatie van inschrijving van het opleidingsonderdeel “Basisstage” uit het tweede studietraject met de overige drie opleidingsonderdelen (“Uitdiepingsstage”, “Ingroeistage” en “PAV-stage”) uit het derde opleidingstraject. In totaal gaat het om 34 studiepunten.

Verzoekster wordt initieel enkel ingeschreven voor de basisstage (zie stuk 9 van verwerende partij). Voor alle opleidingsonderdelen uit het derde studietraject wordt zij niet toegelaten omwille van organisatorische redenen en de toepassing van de geldende volgtijdelijkheidsregels (zie stuk 7 van verwerende partij).

²⁶ R.Stvb. 22 augustus 2017, nr. 3.724.

De Raad stelt vast dat verzoekster in het academiejaar 2016-2017 was toegelaten om zich gecombineerd in te schrijven voor de basisstage en de keuzestage: PAV-stage. Verwerende partij verduidelijkt hieromtrent in haar antwoordnota dat het niet ongebruikelijk is dat een student met een beperkt resterend opleidingsprogramma in het lopende academiejaar alsnog wordt toegelaten om de keuzestage aan te vatten als blijkt dat de basisstage vlot verloopt en dus dat er een uitzondering wordt toegestaan op de volgtijdelijkheidsregels. Op die manier kunnen deze studenten de twee resterende stages uit het derde jaar tijdens één semester afleggen en zodoende reeds in januari afstuderen. Deze uitzondering werd verzoekster in het verleden toegekend. Deze werkwijze wordt ook ter zitting bevestigd. Verzoekster was in het academiejaar 2016-2017 echter niet geslaagd voor beide stages.

De Raad onderzoekt hierna of dit verzoek in zijn geheel kan worden beschouwd als een studievoortgangsbeslissing. De studievoortgangsbeslissing waarmee het voorwerp van dit beroep in de lijn ligt, is de in artikel I.3.69°, g) bedoelde beslissing die strekt tot het weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het contract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven.

Zoals de Raad reeds eerder heeft overwogen, kan de in deze bepaling bedoelde weigering tot inschrijving niet los worden gezien van het bestaan van een onderliggende inschrijving, of minstens van een beoogde inschrijving die op grond van volgtijdelijkheid geheel of ten dele wordt geweigerd.²⁷ De ratio legis van de decreetgever is er immers in gelegen de student rechtsbescherming te bieden tegen een onredelijke toepassing van het beginsel van de volgtijdelijkheid: "Uiteraard primeert in principe de algemene regel van de volgtijdelijkheid, tevens gelet op de autonomie van de instellingen. Evenwel kan blijken dat in uitzonderlijke gevallen de principes van volgtijdelijkheid leiden tot een onredelijke weigering tot inschrijving van een student bij wijze van een geïndividualiseerd traject. In dergelijke gevallen is het opportuun, gelet op de bescherming van de rechten van de student, dat een onafhankelijk rechtscollege de betwiste weigeringsbeslissing kan toetsen." (Parl. St. VI. Parl. 2008-2009, nr. 2159, 69).

Naar het oordeel van de Raad laat deze bestreden beslissing zich daarmee vereenzelvigen. In casu is er wel degelijk sprake van een weigering tot opname van een opleidingsonderdeel uit het derde studietraject in het studiecontract waarvoor verzoekster nog niet eerder was ingeschreven en dit in eerste instantie om redenen van volgtijdelijkheid. Dat verzoekster één van de drie opleidingsonderdelen die deel uitmaken van het verzoek – met name de PAV-stage

²⁷ R.Stvb. 27 januari 2016, nr. 2.801, bevestigd in RvS 15 juni 2017, nr. 238.531.

– na een gunstmaatregel in een eerder academiejaar wel al heeft gevolgd, verandert niets aan de aard van deze studievoortgangsbeslissing, die in zijn geheel wel degelijk als een studievoortgangsbeslissing in de zin van artikel I.3.69°, g) kan worden beschouwd. Anders beslissen zou het recht van verzoekster op een transparante rechtstoegang in het gedrang brengen. In se vraagt verzoekster, zoals ze ook ter zitting duidt, de inschrijving voor de stages uit het derde traject (“Uitdiepingsstage” en “Ingroeistage”) waarvoor een toelating met opheffing van de volgtijdelijkheidsregels bij inschrijving is vereist. Voor deze stages is verzoekster nog niet ingeschreven geweest. Zoals hogervermeld kan een inschrijving voor de “PAV-stage” naderhand, bij een positief verloop van de basisstage, nog worden toegelaten binnen hetzelfde academiejaar.

De Raad is van oordeel dat de interne beroepsinstantie derhalve verkeerdelijk heeft geoordeeld dat voorliggende beslissing niet kan worden beschouwd als een studievoortgangsbeslissing.

Het beroep van verzoekster is in die mate ontvankelijk. (...)”.

In opvolging van het vernietigingsarrest nr. 4.680 van 31 januari 2019 in de zaak 2018/657 heeft de interne beroepsinstantie op 7 februari 2019 een nieuwe beslissing genomen.

De interne beroepsinstantie volgt de wijsheid van de Raad en verklaart het deel van het beroep dat betrekking heeft op de vraag tot opheffing van de volgtijdelijkheidsregels wel ontvankelijk. Wat dit betreft, stipt de interne beroepsinstantie vooreerst aan dat de studente zich dit academiejaar (2018-2019) inschreef op 19 oktober 2018. Voorafgaand aan haar inschrijving heeft de studente zich uitvoerig geïnformeerd over de volgtijdelijkheid en werd haar reeds vóór haar inschrijving (d.d. 8 oktober 2018) duidelijk gesteld dat er in haar dossier niet zou worden afgeweken van de volgtijdelijkheid.

De interne beroepsinstantie benadrukt dat duidelijk in de ECTS-fiches van de opleidingsonderdelen “Uitdiepingsstage”, “Ingroeistage” en “Keuzestage (PAV-stage)” te lezen staat dat er maar gestart kan worden aan deze opleidingsonderdelen op voorwaarde dat de credit voor de basisstage behaald is. De interne beroepsinstantie is van oordeel dat de studente op voorhand zeer duidelijk op de hoogte was van de duidelijke volgtijdelijkheidsvoorwaarden die de opleiding stelde. Het is bovendien een duidelijke bepaling, die de studente automatisch onderschreef toen ze zich inschreef aan de hogeschool.

Volgens de interne beroepsinstantie kan niet aan de opleiding worden verweten dat zij de duidelijke bepalingen uit de ECTS-fiche toepast. Ze merkt op dat volgens het onderwijs- en examenreglement de opleidingsmanager (*in casu* mevrouw [D.P.]) gemotiveerd én in het voordeel van de studente kan afwijken van het onderwijs- en examenreglement.

De interne beroepsinstantie wijst erop dat de volgtijdelijkheidseisen weldoordachte objectieve maatregelen zijn die alle lerarenopleidingen in Vlaanderen toepassen. Het zijn geen middelen die willekeurig worden toegepast om wraak te nemen op studenten die ooit beroep instelden.

De interne beroepsinstantie stelt daarentegen ook vast dat de studente in het academiejaar 2016/2017 de toelating heeft gekregen om in één en hetzelfde academiejaar, na een behoorlijke start van de basisstage, de PAV-stage (“Keuzestage”) te starten. De interne beroepsinstantie oordeelt dat de studente daarom uitzonderlijk opnieuw dezelfde afwijking van de volgtijdelijkheidsregel toegestaan wordt, met name dat de studente zich nog dit academiejaar kan inschrijven voor de “keuzestage”.

Nu de studente zich in het huidig academiejaar 2018-2019 pas ingeschreven heeft op 19 oktober 2018 en bovendien vervolgens in het eerste semester heeft nagelaten om te reageren op de vraag van de opleiding om contact op te nemen voor een stageplaats voor de basisstage, is de praktische organisatie van de “Uitdiepingsstage” en de “Ingroeistage” in combinatie met de basisstage en de keuzestage niet meer mogelijk. De organisatie van het secundair onderwijs maakt het immers onmogelijk om in de resterende weken van het schooljaar alle stages af te leggen.

Het intern beroep is derhalve gedeeltelijk gegrond, enkel wat betreft de volgtijdelijkheid van de “keuzestage”.

De interne beroepsinstantie vraagt dat beide partijen onderling zo snel mogelijk overleggen hoe de basisstage en de keuzestage nog tijdens het tweede semester kunnen worden georganiseerd. Voor zover als nodig merkt de interne beroepsinstantie op dat de studente momenteel nog een openstaand saldo heeft van haar studiegeld. Overeenkomstig artikel 12 van het onderwijs- en examenreglement heeft zij geen recht op onderwijs en kan zij niet deelnemen aan de examens,

zolang het openstaand saldo niet voldaan is. De interne beroepsinstantie verzoekt de studente dan ook meteen het nodige te doen om te garanderen dat de stage tijdig kan starten.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 8 februari 2019 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 15 februari 2019 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

A. Belang

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoekster haar belang bij het verzoekschrift dreigt te verliezen. Zij heeft immers tot op de dag van vandaag een deel van het inschrijvingsgeld niet betaald. Verzoekster is tot nu enkel ingeschreven voor de basisstage. Voor de keuzestage ter waarde van vier studiepunten verkreeg verzoekster krachtens de thans bestreden beslissing de toelating om zich daarvoor bijkomend in te schrijven, maar verzoekster heeft die inschrijving nog niet gedaan en daarvoor werd ook nog geen bijkomend inschrijvingsgeld aangerekend. Volgens verwerende partij stelt verzoekster dan ook volstrekt ten onrechte dat zij reeds een inschrijving heeft voor de basisstage én de keuzestage. Verzoekster erkent daarentegen wel terecht dat zij een deel van het inschrijvingsgeld niet heeft betaald.

Verwerende partij stipt aan dat een discussie over onbetaalde inschrijvingsgelden niet tot de bevoegdheid van de Raad behoort, maar bij gebrek aan betaling verliest verzoekster overeenkomstig artikel 12 van het onderwijs- en examenreglement het recht op onderwijs en kan zij niet deelnemen aan de examens. Zij kan de door haar beoogde stages niet doen. Verwerende partij is van mening dat, indien verzoekster verder nalaat om te betalen en dit niet in orde brengt tegen de zitting van 13 maart 2019, zij haar belang bij huidig extern beroep verliest, wat het extern beroep onontvankelijk maakt.

Verzoekster gaat hierop in haar *wederantwoordnota* niet in.

Beoordeling

De Raad onderzoekt vooreerst de door verwerende partij ingeroepen exceptie wat het verlies van belang van verzoekster voor huidig extern beroep betreft. De Raad leest in artikel 12 van het onderwijs- en examenreglement (hierna: OER) (zie stuk 13 van verwerende partij): *“Indien een student het studiegeld ook na aanmaning niet betaalt vóór de gestelde datum, wordt zijn studentenaccount uitgeschakeld, waardoor hij geen toegang meer heeft tot e-mail, de elektronische leeromgeving, KULoket e.d. Hij heeft geen recht op onderwijs en kan niet deelnemen aan de examens. Bovendien geeft de examencommissie zijn resultaten niet vrij in SAP en ontvangt de student geen creditbewijs voor de betrokken opleidingsonderdelen. De schorsing wordt slechts tenietgedaan wanneer de student de verschuldigde bedragen voor de reeds afgewerkte periode betaald heeft.”*

De Raad stelt vast dat verzoekster in november inderdaad een eerste maal een aanmaning tot betaling van het studiegeld heeft ontvangen (zie stuk 17 van verwerende partij). Zij heeft nadien, op 12 februari 2019, nogmaals een (laatste) aanmaning gekregen om het resterende studiegeld te betalen (zie stuk 18 van verwerende partij). In deze aanmaningen wordt verzoekster gewezen op de gevolgen van niet-betaling zoals bepaald in artikel 12 van het OER. De laatste aanmaning omvat geen precieze datum tegen wanneer verzoekster uiterlijk het verschuldigde bedrag moet voldoen. In de antwoordnota wordt aangegeven dat verzoekster haar belang dreigt te verliezen bij huidige procedure als ze het resterende bedrag tegen de dag van de zitting (op 13 maart 2019) nog niet heeft betaald.

De Raad stelt echter vast dat in het dossier geen bewijs voorligt van een effectieve doorgevoerde schorsing ingevolge het beweerde niet of onvoldoende betalen van het verschuldigde studiegeld. Voor zover de Raad kan nagaan blijkt verzoekster aldus nog steeds te zijn ingeschreven als student bij verwerende partij, wat tot gevolg heeft dat zij nog steeds beschikt over het vereiste belang in het kader van huidige externe beroepsprocedure.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op een schending van het gezag van gewijsde van arrest nr. 4.680 van 31 januari 2019 in de zaak 2018/657 alsook op een schending van het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster merkt op dat de interne beroepsinstantie een beslissing heeft genomen die niet strookt met het eerdere arrest van de Raad. De interne beroepsinstantie heeft namelijk beslist dat zij zich enkel kan inschrijven voor de keuzestage en niet voor de basisstage, zoals de Raad in zijn arrest heeft vermeld. Volgens verzoekster betekent dit dat zij zich voor een volledig academiejaar 2018-2019 enkel kan inschrijven voor een opleidingsonderdeel van vier studiepunten. Van deze beslissing kan aldus geenszins worden gezegd dat ze werd genomen met het oog op een zo efficiënt mogelijk verder verloop van het geïndividualiseerd traject, laat staan op diplomaverwerving.

Vervolgens stipt verzoekster aan dat de afwijking van de volgtijdelijkheid om de basisstage en de PAV-stage te combineren geen gunst was, maar een algemene regel waarop elke student met een geïndividualiseerd traject een beroep kan doen. Concreet houdt deze maatregel volgens verzoekster in dat een student nog voor de basisstage is afgerond de keuzestage mag doen indien hij/zij voor de eerste periode van de basisstage de kleurcode groen behaalt. Verzoekster verwijst naar haar eerste verzoekschrift, waarin zij reeds heeft aangehaald dat een studente met hetzelfde traject als zij zonder problemen haar PAV-stage mocht opnemen en stage mocht volgen in een school naar keuze, maar dat zij dit in eerste instantie niet mocht. Verzoekster is van mening dat het feit dat de interne beroepsinstantie haar enkel toestaat om de keuzestage van vier studiepunten te doen in plaats van de basisstage van elf studiepunten aantoont dat verwerende partij geenszins handelt in haar belang alsook dat verwerende partij haar opzettelijk schade berokkent door haar studies onnodig te vertragen.

Verzoekster benadrukt verder dat zij zich op 8 oktober 2018 heeft ingeschreven, nadat zij op 21 september 2018 een persoonlijk onderhoud heeft gehad met de heer [V.] met het oog op de inschrijving voor de stages van het tweede en het derde jaar. Volgens haar heeft de interne beroepsinstantie haar beroep bovendien zo laat mogelijk behandeld, maar net op tijd volgens de regelgeving. Verzoekster wijst erop dat verwerende partij op de hoogte was van haar beroep tegen de eerste beslissing van de interne beroepsinstantie, waarbij het verzoek onterecht

onontvankelijk werd verklaard. Volgens haar zou het al dan niet kunnen organiseren van de stages tijdens twee semesters dan ook geen argument mogen zijn. Verwerende partij moest immers de mogelijkheid voor ogen houden dat zij in het ongelijk zou kunnen worden gesteld. Bovendien biedt verwerende partij de mogelijkheid om de lerarenopleiding zowel als modelstudent als als trajectstudent te volgen, zodat zij hiermee flexibel moet mee kunnen omgaan. Volgens verzoekster wil verwerende partij nu echter doen uitschijnen dat het praktisch gezien onmogelijk is voor alle studenten om de basisstage te starten vanaf het tweede semester.

Verzoekster stelt daarnaast dat haar duidelijk werd gemaakt dat niet zou worden afgeweken van het volgtijdelijkheidsprincipe omdat zij verwerende partij een zaak aan de laars heeft gelapt. Volgens verzoekster is het enkel laten inschrijven voor de basisstage en keuzestage (in totaal voor 15 studiepunten) van een studente die een geïndividualiseerd traject volgt en die nog slechts 33 studiepunten van de bacheloropleiding moet behalen geen doordachte en objectieve maatregel, maar een onredelijke toepassing van de volgtijdelijkheidseisen. Verzoekster benadrukt dat zij de stages in hetzelfde academiejaar wenste te doen. Zij heeft geenszins gevraagd om ze gelijktijdig te doen of om de volgorde niet te respecteren. Haar verzoek was om in het eerste semester de basis- en keuzestage te doen en – indien zij de credits behaalt – in het tweede en derde semester de ingroei- en uitdiepingsstage. Verzoekster vindt het onredelijk en niet correct dat zij nu, gezien de omstandigheden, enkel nog de keuzestage kan doen. Verzoekster merkt op dat dit bovendien betekent dat zij zich volgend academiejaar wederom niet kan inschrijven voor de stages van het derde jaar. Gezien de halsstarrige weigering van verwerende partij zal zij volgend academiejaar geen ingroei- en uitdiepingsstage mogen doen nu de interne beroepsinstantie van mening is dat deze in geen geval in hetzelfde academiejaar gedaan mogen worden als de basisstage. Concreet betekent dit dat ze ten vroegste kan afstuderen in het academiejaar 2021-2022.

Verzoekster stelt dat de interne beroepsinstantie te kwader trouw handelt en haar opzettelijk saboteert. Volgens verzoekster heeft het niet toestaan van de basisstage dit academiejaar dan ook geen praktische/organisatorische oorzaken, maar gaat het overduidelijk om het misbruiken van de “doordachte en objectieve maatregelen” om haar studievoortgang te vertragen, om haar te demotiveren en om haar weg te werken van de hogeschool. Nu de interne beroepsinstantie zelf heeft besloten dat verzoekster enkel de keuzestage mag doen, terwijl ze in haar beslissing te kennen geeft dat de basisstage (die ze dit academiejaar niet mag doen) in geen geval in

hetzelfde jaar mag worden gedaan als het jaar waarin een student de ingroei- en uitdiepingsstage doet, kan verzoekster niet anders dan concluderen dat verwerende partij niet het beste met haar voor heeft. Verzoekster vreest dan ook terecht dat ze voor geen enkele stage eerlijk zal worden beoordeeld. Ze stipt aan dat haar stage reeds in het verleden oneerlijk werd beoordeeld. De kans om af te studeren bij verwerende partij door nog enkel de stages te doen is volgens verzoekster een onrealistische zaak geworden.

Verzoekster benadrukt ten slotte nogmaals dat verwerende partij de beoordelingsformulieren van het tweede jaar stage heeft gebruikt om de stages van studenten van het derde jaar te beoordelen. Ze kan ook aantonen dat mevrouw [G.] – die haar destijds een onvoldoende score heeft gegeven voor de basisstage en de keuzestage – er effectief niet voor terugdeinst studenten anders (in negatieve zin) te behandelen. Verzoekster heeft ook al aangegeven dat verwerende partij misbruik maakt van regel- en wetgeving om studenten te benadelen, door de selectieve toepassing ervan. Zij merkt nog op dat zij reeds de helft van de inschrijvingskosten heeft betaald, waarvan het volledige bedrag is berekend op basis van de inschrijving voor de basisstage én de keuzestage.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij vooreerst op dat verzoekster van mening is dat zij op grond van de bestreden beslissing enkel toegelaten is voor de keuzestage (PAV-stage) en niet voor de basisstage. Dit getuigt volgens haar van een gebrekkige kennis van de eigen inschrijving en van een foutieve lezing van de thans bestreden beslissing. Verzoekster is met name ingeschreven voor de basisstage en zij kan die stage ook doen. Daar is nooit discussie over geweest en dit staat al vast sinds de inschrijving van verzoekster in oktober 2018. De interne beroepsinstantie heeft niet anders beslist en wil/kan daar ook niet van afwijken. Verwerende partij benadrukt dat nergens te lezen staat dat verzoekster geen basisstage zou mogen doen en dat zij enkel maar toegelaten zou worden tot de keuzestage (wat trouwens een compleet absurde situatie zou zijn). De interne beroepsinstantie heeft integendeel juist beslist dat verzoekster bovenop de basisstage bijkomend ook al de keuzestage (PAV-stage) kan doen.

Waar verzoekster aanstipt dat dit geen gunst is, maar dat elke student met een geïndividualiseerd traject beroep kan doen op de combinatie van de basisstage en de keuzestage, stelt verwerende partij dat deze opmerking zonder voorwerp is, aangezien aan verzoekster de toelating werd gegeven om de keuzestage (PAV-stage) te doen, zodat het niet

relevant is of dat dan een gunst of een regel is. Volgens verwerende partij is deze zienswijze bovendien niet correct. Het is immers nooit een algemene regel geweest, maar het wordt geval per geval beoordeeld. Verwerende partij stelt vast dat verzoekster overigens ook zelf bevestigt dat die zogenegde “regel” (in feite dus een individuele uitzondering) vereist dat de student voor de eerste periode van de basisstage de kleurcode groen behaalt. Verwerende partij wijst erop dat die voorwaarde niet aan verzoekster werd opgelegd, zodat verzoekster in die zin zelfs een gunstigere beslissing heeft verkregen dan de “regel” waarop zij zich beroept.

Wat de uitdiepingsstage en de ingroeistage betreft, stelt verwerende partij dat de interne beroepsinstantie heeft beslist dat een opheffing van de voltijdelijkheidsvoorwaarden voor deze stages dit tweede semester van het huidige academiejaar niet meer mogelijk is. Volgens haar beweert verzoekster niet dat dit wel mogelijk is, maar verzoekster beweert dat het de schuld van verwerende partij is dat die praktische organisatie niet meer mogelijk zou zijn. Dit is volstrekt foutief. Verwerende partij benadrukt dat al sinds oktober 2018 aan verzoekster werd gevraagd om zo snel mogelijk contact op te nemen om de basisstage te organiseren. Bij de huidige bestreden beslissing werd opnieuw zo snel mogelijk contact gevraagd om de basisstage in combinatie met de keuzestage te organiseren. Verzoekster heeft dit echter niet gedaan. Er is dus niet eens begonnen met de voorbereiding van de basisstage. Volgens verwerende partij veranderen de interne en externe beroepsprocedure niets aan het feit dat verzoekster haar eigen kansen keldert, wanneer zij niet meewerkt aan de opstart van de basisstage.

Verwerende partij merkt verder nog op dat verzoekster foutief stelt dat het haar bedoeling was om de basisstage en de keuzestage in het eerste semester te doen, om dan in het tweede semester de “uitdiepingsstage” en de “ingroeistage” te doen. Verzoekster heeft integendeel gepoogd om alsnog vrijgesteld te worden van de basisstage (zich steunende op een zogenegde materiële vergissing), om dan de keuzestage samen met de “uitdiepingsstage” en de “ingroeistage” te doen in dit academiejaar.

Waar verzoekster ten slotte voorhoudt dat zij nu pas zou kunnen afstuderen in het academiejaar 2020-2021 en daarvoor de schuld bij verwerende partij legt, stelt verwerende partij dat dit volstrekt onjuist is. Indien verzoekster de moeite zou hebben genomen om haar basisstage te voltooien (waarvoor dringend contact vereist is, wat verzoekster tot vandaag weigert), dan zou zij naast die basisstage immers nog in dit academiejaar ook de keuzestage (PAV-stage) kunnen

doen. Indien dat lukt, dan kan zij in het volgend academiejaar 2019-2020 al tijdens het eerste semester de twee resterende stages (“Uitdiepingsstage” en “Ingroeistage”) voltooien en alsdan afstuderen in januari 2020. Verwerende partij betreurt de volstrekt onterechte bewoordingen “saboteren” en “benadelen” door “misbruik van regel- en wetgeving” die haar door verzoekster volstrekt ten onrechte worden toegeschreven.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat zij dit jaar geen ingroei- of uitdiepingsstage mag doen. Wat de keuzestage betreft, verduidelijkt verzoekster dat deze sowieso mag worden opgenomen indien de eerste beoordeling voor de basisstage goed is (kleurcode groen). Dit geldt voor alle studenten die aan deze (e.a.) voorwaarden voldoen. Deze maatregel kan derhalve niet worden beschouwd als een afwijking op de volgtijdelijkheidsregels die uitzonderlijk aan haar wordt toegekend. Verzoekster stipt aan dat dit betekent dat een student de keuzestage reeds kan opnemen hoewel de credit voor de basisstage nog niet is behaald.

Verzoekster merkt vervolgens op dat zij nooit heeft gevraagd om de verschillende stages parallel te lopen, maar om de ingroei- en uitdiepingsstage te doen nadat ze de basisstage en de keuzestage heeft gedaan. Volgens haar is het feit dat het nu praktisch gezien niet meer kan worden georganiseerd te wijten aan de nonchalance waarmee de interne beroepsinstantie is omgegaan met haar intern beroepsschrift. Ze verliest zo goed als een volledig academiejaar en ze mag zich ook terecht afvragen in welke mate de docenten zich nog professioneel kunnen opstellen bij de beoordeling van haar stagelessen. Ze blijft ook verwijzen naar wat de bezoekende docente in haar eindbeoordelingsformulier had opgemerkt en naar een uitspraak van mevrouw [D.P.]. Verzoekster benadrukt dat studenten zonder vooringenomenheid moeten worden behandeld.

Beoordeling

De Raad leidt uit het verzoekschrift af dat verzoekster in eerste instantie de schending van het gezag van gewijsde van het eerdere arrest nr. 4.680 van 31 januari 2019 in de zaak 2018/657 inroept. Verzoekster stelt *in fine* dat verwerende partij geen passend gevolg heeft gegeven aan de beslissing van de Raad. Verzoekster beroept zich ook op de onredelijkheid van de nieuwe beslissing van de interne beroepsinstantie.

De concrete grieven van verzoekster luiden samengevat:

- zij kan zich niet inschrijven voor de basisstage, maar zij wordt enkel toegelaten tot de keuzestage. Dit komt neer op een inschrijving van 4 studiepunten waardoor haar het recht op een redelijke studievoortgang wordt ontzegd;
- de aan verzoekster in een eerder academiejaar toegestane afwijking op de volgtijdelijkheid om de keuzestage te combineren met de basisstage betrof geen gunst, maar de loutere toepassing van een bestaande regel die voor alle studenten geldt;
- door de handelwijze van verwerende partij wordt zij benadeeld en worden haar studies onnodig vertraagd. Verzoekster wijst in dat verband op het laat behandelen en het onterecht onontvankelijk verklaren van haar intern beroep. Volgens haar wil verwerende partij ook doen uitschijnen dat het praktisch gezien onmogelijk is om de basisstage te starten vanaf het tweede semester;
- het is onredelijk een student die nog slechts 33 studiepunten moet afwerken om zijn diploma te behalen geen toestemming te geven om deze studiepunten allemaal in één academiejaar op te nemen. Voor verzoekster zou dit betekenen dat ze in het eerste semester de basisstage en de keuzestage zou afleggen en in het tweede semester de ingroei- en uitdiepingsstage. Door het handelen van verwerende partij kan zij huidig academiejaar alleen nog de keuzestage doen en verliest zij een volledig academiejaar. Dit onredelijk handelen toont ook aan dat verzoekster geen eerlijke kans meer krijgt in de hogeschool;
- Verzoekster verwijst opnieuw naar de – volgens haar – onterechte beoordeling van twee academiejaren geleden voor de basisstage en naar de materiële vergissing die heeft plaatsgehad en die niet is gecorrigeerd. Zij wordt niet objectief behandeld;
- Verzoekster heeft reeds de helft van het studiegeld betaald en zij wordt onterecht gevraagd te betalen voor de keuzestage.

De Raad onderzoekt deze grieven en komt tot de hiernavolgende vaststellingen en overwegingen.

De Raad wijst er dienaangaande op dat hij zijn appreciatie over het al dan niet toestaan van een uitzondering op de voorziene volgtijdelijkheidsvereisten niet in de plaats mag stellen van de bevoegde instanties van verwerende partij en dat hij enkel mag nagaan of de beslissing op een

wettige wijze tot stand is gekomen en of de bevoegde instanties, binnen de grenzen van hun beoordelingsbevoegdheid, niet kennelijk onredelijk hebben gehandeld.

De Raad komt vooreerst tot de vaststelling dat verzoekster in haar verzoekschrift een aantal zaken poneert die niet feitelijk correct zijn. Verzoekster werd immers reeds bij aanvang van het academiejaar toegelaten om in te schrijven voor de basisstage (zie stuk 9 van verwerende partij), maar zij werd geweigerd om zich in te schrijven voor de keuzestage, de ingroeistage en de uitdiepingsstage op grond van volgtijdelijkheidsregels. Voor zover verzoekster voorhoudt dat zij middels de bestreden beslissing enkel mag inschrijven voor de keuzestage en niet voor de basisstage, missen deze middelonderdelen feitelijke grondslag.

De Raad stelt vast de interne beroepsinstantie heeft beslist dat verzoekster thans wel al – aanvullend op de basisstage – mag inschrijven voor de keuzestage, hoewel dergelijke beslissing in het licht van de vastgelegde volgtijdelijkheidsregels normaliter pas wordt genomen nadat wordt vastgesteld dat de basisstage positief verloopt. Waar verzoekster doelt op het gegeven dat dit geen gunst maar wel de algemene regel is, moet de Raad opnieuw vaststellen dat deze bewering foutief is (zie stuk 6 van verwerende partij). In de ECTS-fiche van de PAV-stage (keuzestage) wordt immers als volgtijdelijkheidsregel voorzien dat dit opleidingsonderdeel pas kan worden opgenomen na het behalen van een credit voor de basisstage. De Raad begrijpt bovendien niet waar verzoekster met dit middelonderdeel naartoe wil vermits ze van de interne beroepsinstantie de toestemming heeft gekregen om ook deze stage aan te vatten.

Waar verzoekster opnieuw de onregelmatigheid van de eerder genomen examenbeslissing voor de basisstage alsook de beweerde materiële vergissing aankaart, benadrukt de Raad dat hij hieromtrent reeds met gezag van gewijsde uitspraak heeft gedaan. Verzoekster brengt bovendien geen enkel nieuw element aan om de eerder genomen beslissingen op dat punt alsnog te herzien. Hetzelfde geldt voor de beweerde discriminatie bij het nemen van deze studievoortgangsbepaling.

Wat het beweerde onregelmatige verzoek om studiegeld te betalen betreft, moet de Raad vaststellen dat hij conform artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs niet bevoegd is om te oordelen over de correctheid van het vastgestelde bedrag van het studiegeld. Als verzoekster van oordeel is dat dit bedrag niet correct is, moet zij hiervoor de geëigende procedures binnen de hogeschool volgen.

Waar verzoekster aanhaalt dat zij door het gedrag van verwerende partij een volledig academiejaar verliest en haar onterecht nadeel is berokkend, moet de Raad vaststellen dat het behandelen van een grief met het oog op het aantonen en vergoed zien van geleden schade *an sich* geen studievoortgangsbepaling is waarvoor de Raad bevoegd is.

Tot slot komt de Raad tot het middelonderdeel waarin verzoekster doelt op de onredelijkheid van de beslissing om haar niet in te schrijven voor de ingroei- en uitdiepingsstage. De Raad stelt vast dat verwerende partij een afwijking op de vastgelegde volgtijdelijkheidsregels (zie stukken 4 en 5 van verwerende partij) thans niet heeft toegestaan, in het bijzonder omwille van de onhaalbaarheid van de praktische organisatie van de vier stages nog tijdens dit academiejaar. De Raad wenst te benadrukken dat de beweerde onregelmatigheid en onredelijkheid van de niet-opheffing van de volgtijdelijkheidsregels nog niet ten gronde door de Raad is onderzocht. In het voorgaande arrest heeft de Raad enkel beslist dat hij wel degelijk bevoegd is om hierover te oordelen nadat de interne beroepsinstantie zich hierover ten gronde heeft gebogen. De interne beroepsinstantie heeft dit ook gedaan, in opvolging van het eerder vermeld arrest van de Raad (zie stuk 15 van verwerende partij).

De Raad is vooreerst van oordeel dat deze beslissing conform de door verwerende partij bepaalde volgtijdelijkheidsregels werd genomen (zie stukken 4 en 5 van verwerende partij). Naar het oordeel van de Raad is deze beslissing ook niet onredelijk aangezien verzoekster ook nog steeds geen aanstalten heeft gemaakt om de basisstage – waarvoor ze reeds bij aanvang van het academiejaar is ingeschreven – aan te vatten. Als verwerende partij aan verzoekster zou toestaan om zich nu ook nog in te schrijven voor de ingroei- en uitdiepingsstage, zou zij zijn ingeschreven voor de vier overblijvende stages, wat – aangezien het tweede semester reeds is aangevangen – zeer waarschijnlijk zou leiden tot nodeloos verlies van leerkrediet en tot een moeilijke studievoortgangssituatie. Dat de interne beroepsinstantie van oordeel is dat verzoekster zich in eerste instantie moet concentreren op het met vrucht afleggen van de basisstage en de keuzestage is een gepaste en goed overwogen beslissing. In voorkomend geval is het in principe mogelijk voor verzoekster om tijdens het eerste semester van volgend academiejaar de twee overblijvende stages af te werken en om zodoende na de januarizittijd van volgend academiejaar reeds het diploma te behalen. Gezien de vergevorderde staat van huidig academiejaar en de praktische onhaalbaarheid om ook tijdens de zomervakanties een

stage in het onderwijs te laten doorgaan, is deze beslissing niet enkel onderwijskundig verantwoord, maar ook om praktische redenen verdedigbaar.

Dat verzoekster in het huidig academiejaar nog geen enkele studievoortgang heeft geboekt, heeft zij naar het oordeel van de Raad in eerste instantie aan zichzelf te wijten. Indien zij tijdens het eerste semester een goede basisstage had afgelegd, zou een bijkomende inschrijving voor de keuzestage, en eventueel ook zelfs voor de ingroei- en/of uitdiepingsstage, in het tweede semester wel tot de mogelijkheden behoord hebben. De Raad begrijpt niet dat verzoekster de basisstage niet heeft aangevat, temeer daar zij nu – middels de huidige bestreden beslissing van de interne beroepsinstantie – ook de zekerheid had dat zij de keuzestage kon aanvatten en bijgevolg wel degelijk in januari van volgend academiejaar kon afstuderen. Door het dralen van verzoekster en door het niet ingaan op het verzoek van verwerende partij om werk te maken van de organisatie van de basisstage en van de keuzestage (zie stuk 15 van verwerende partij) dreigt verzoekster nu ook nog het probleem van de organisatie van de basisstage tijdens huidig academiejaar in het gedrang te brengen.

De Raad concludeert dat verwerende partij op een gepaste wijze gevolg heeft gegeven aan het arrest van de Raad en dat zij reglementair en niet kennelijk onredelijk heeft gehandeld door verzoekster enkel toe te staan om zich huidig academiejaar in te schrijven voor de basisstage en de keuzestage.

De verschillende middelonderdelen zijn niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 26 maart 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,
Marleen Verreth

kamervoorzitter
bestuursrechter – bijzitter

Piet Versweyvelt
bijgestaan door

bestuursrechter – bijzitter

Melissa Thijs

secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.841 van 27 maart 2019 in de zaak 2019/056

In zake: Karel FLORIZOONE
Woonplaats kiezend te 8660 De Panne
Achterveld 18

Tegen: KATHOLIEKE HOGESCHOOL VIVES
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Sofie Logie en Matthias Castelein
kantoor houdend te 8500 Kortrijk
Beneluxpark 27B
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 18 februari 2019, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 31 januari 2019 waarbij aan de verzoekende partij een score van 7 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Bedrijfsethiek en onderzoeksvaardigheden 1^e semester” en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 12 februari 2019 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 maart 2019.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Matthias Castelein, die *loco* advocaat Sofie Logie verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het bedrijfsmanagement’.

Voor het opleidingsonderdeel “Bedrijfsethiek en onderzoeksvaardigheden 1^e semester” bekommt verzoekende partij een examencijfer van 7 op 20.

Verzoekende partij stelde op datum van 1 februari 2019 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 12 februari 2019 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie nam kennis van de ECTS-fiche van het betrokken vak waarin volgende elementen van belang zijn:

- Het type evaluatie wordt beschreven als permanente evaluatie.
- Het groepsresultaat (ingediende werkstuk) is onderhevig aan een peer assessment dat bestaat uit twee individuele assessments. Het eerste assessment halfweg de periode telt mee voor 30% en het tweede assessment voor 70% zodat de student kan bijsturen wanneer nodig. Het percentage dat de student boven/onder het groepsgemiddelde zit, wordt opgeteld/afgetrokken van het groepsresultaat. In bepaalde gevallen kan de docent dit percentage tot 30% aftoppen.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student reeds van bij de eerste peerassessment een slechte beoordeling kreeg van de groepsleden, die herbevestigd wordt op het eindassessment. Deze scores worden gemotiveerd en hangen samen met een regelmatige afwezigheid in de lessen en groepsmomenten. Waar de student aanhaalt dat hij wel aanwezig was op de verplichte tussentijdse feedbackmomenten en ook een presentatie voor de klas bracht, verduidelijkt de interne beroepsinstantie dat niemand betwist dat de student er soms geweest is, maar zowel studenten (in het peerassessment) als docenten stellen dat de student heel vaak afwezig was.

De interne beroepsinstantie is van oordeel dat veelvuldige afwezigheden in een opleidingsonderdeel met permanente evaluatie op zijn minst heel onverstandig en risicovol zijn. Zij wijst erop dat, als het persoonlijk studietraject van de student aanleiding gaf tot

afwezigheden, het zijn taak was om zowel studenten als docenten hier vooraf van te verwittigen en om te informeren wat er als compensatie kon gedaan worden. De interne beroepsinstantie kan begrijpen dat de student het niet empathisch vindt wanneer groepsleden geen begrip hebben voor een laattijdig indienen op het ogenblik dat zijn oma stervende is, maar zij begrijpt ook dat het gebrek aan betrokkenheid van de student in de weken vooraf het geduld van de groepsgenoten reeds op de proef heeft gesteld.

De interne beroepsinstantie concludeert dat de beoordeling verlopen is volgens de procedure die in de ECTS-fiche beschreven is. Het peerassessment heeft hier inderdaad een grote rol gespeeld, maar ze benadrukt dat dit op voorhand werd gecommuniceerd. Het tussentijdse peerassessment bood bovendien de kans tot bijsturen. Volgens de interne beroepsinstantie zijn er ook geen elementen om te veronderstellen dat de groepsleden onterechte scores gaven. De inschatting van de docenten sluit immers aan bij die van de groepsgenoten.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 12 februari 2019 en bij aangetekend schrijven van 13 februari 2019 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 18 februari 2019 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij merkt in haar *antwoordnota* op dat verzoeker niet enkel beroep instelt tegen de interne beroepsbeslissing, maar ook tegen de initiële examenbeslissing. Ze benadrukt dat het intern beroep zoals geregeld in artikel 91 van het onderwijs- en examenreglement (hierna: OER) devolutieve werking kent, zodat de interne beroepsbeslissing in de plaats komt van de initiële beslissing. Volgens haar is enkel de interne beroepsbeslissing aanvechtbaar bij de Raad. Verwerende partij stelt dan ook dat in de mate dat het beroep ook betrekking zou hebben op de beslissing houdende de initiële examenresultaten, het schorsingsberoep moet worden afgewezen wegens onontvankelijkheid.

Verzoeker gaat hierop in zijn *wederantwoordnota* niet in.

Beoordeling

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbepaling van 31 januari 2019 waarbij aan de verzoekende partij een score van 7 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Bedrijfsethiek en onderzoeksvaardigheden 1^e semester” (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 12 februari 2019 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 91 van het OER van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op een schending van het redelijkheidsbeginsel, gecombineerd met het motiveringsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker benadrukt vooreerst dat hij wel degelijk vaak aanwezig was tijdens de verplichte feedbacksessies en tijdens de groepsmomenten. Dit vormt, samen met het indienen van teksten, een vereiste om te slagen voor het opleidingsonderdeel. Volgens verzoeker voldoet hij aldus aan deze criteria. Hij verduidelijkt dat hij op bepaalde groepsmomenten niet aanwezig kon zijn omwille van zijn studietraject, maar hij verwittigde de groep hiervan via de informele facebookchat. Volgens hem spraken zijn groepsgenoten enkele keren af tussen de lessen op woensdag, terwijl ze van in het begin donderdagnamiddag als groepsmoment hadden ingepland.

Daarnaast merkt verzoeker op dat de interne beroepsinstantie en de docenten voortdurend naar de peerevaluatie verwijzen. Zowel in de feedback die hij kreeg van de heer [V.D.M.] en mevrouw [R.] als in de interne beroepsbeslissing wordt niet verwezen naar de degelijkheid van het werkstuk, noch kreeg hij meer uitleg over het groepsresultaat. Verzoeker stipt aan dat de inhoud aan bepaalde criteria moet voldoen, waarvoor dan een score wordt gegeven. De peerevaluatie heeft hier een invloed op, maar hij weet niet wat de eigenlijke score is van het werkstuk. Op de feedbacksessie wist de heer [V.D.M.] verzoeker te zeggen dat hij meer dan 40% had op de peerevaluatie. Volgens verzoeker bewijst dit mee de kwade wil van enkele van zijn groepsleden en is hij niet professioneel beoordeeld op zijn werk en inzet. Verzoeker merkt nog op dat in de ECTS-fiche wordt vermeld dat de docenten de peerevaluaties kunnen aftoppen tot -30%. Hij vraagt zich af of dit al dan niet gebeurd is.

Verzoeker stipt ten slotte aan dat de interne beroepsinstantie voor haar besluitvorming enkel de docenten heeft gehoord. Hij verduidelijkt dat hijzelf ook de kans heeft gekregen om de betwisting toe te lichten tijdens de lesvrije week, maar hij heeft dit afgewezen omdat hij aan het werk was. Verzoeker benadrukt dat andere groepsgenoten niet gehoord werden.

Aangezien het intern beroep volgens verzoeker niet zorgvuldig en voldoende grondig is overwogen, vraagt hij de Raad om zijn score voor dit opleidingsonderdeel te laten herkwalficeren. Ondergeschikt vraagt verzoeker de Raad om hem op een bepaalde manier toe te laten zijn score opnieuw in eerste zitting te laten behalen.

In haar *antwoordnota* stipt verwerende partij vooreerst aan dat verzoeker in zijn betoog kennelijk aanstuurt op een herbeoordeling door de Raad. Zij wijst erop dat de Raad zich hiertoe niet bevoegd acht. Volgens haar mag de Raad slechts nagaan of de puntentoekenning ten aanzien van verzoeker op een regelmatige wijze tot stand is gekomen en of de beslissing niet kennelijk onredelijk is. Verwerende partij verwijst in dit verband volledigheidshalve ook naar rechtspraak van de Raad van State.

Daarnaast stelt verwerende partij dat zij niet in de mogelijkheid was en is, hoewel verzoeker dit vraagt in zijn verzoekschrift, om de score van 7/20 te laten herkwalficeren en hem bijgevolg een credit te geven voor dit vak. Verwerende partij merkt op dat de interne beroepsinstantie onmogelijk in de plaats kan treden van de medestudenten die gerechtigd waren om punten toe te kennen aan de hand van de tussentijdse en finale peerassessment van verzoeker op basis van zijn aanwezigheid, nageleefde afspraken, motivatie, samenwerking en algemene motivatie. Verwerende partij benadrukt dat de docenten deze peerassessment bijtreden. Er was dus ook geen enkele reden tot aftopping van de door de medestudenten gegeven scores. Verwerende partij stelt ook vast dat, zelfs indien tot het maximale zou worden afgetopt (met name tot 30%), verzoeker een score van 9,4/20, wat neerkomt op een score van 9/20, zou behalen. Volgens haar heeft verzoeker bovendien geen belang bij een correctie naar een score van 8/20 of 9/20 omdat hij geen toleranties meer kan inzetten. Hij heeft immers reeds 15 van 18 beschikbare tolerantiepunten ingezet en het kwestieuze opleidingsonderdeel omvat 4 studiepunten. Verwerende partij wijst er nog op dat verzoeker reeds mee profiteerde van de goede score voor het groepswork, met name 13,5/20. Zijn onvoldoende score dankt hij enkel aan de slechte peerassessments.

Volgens verwerende partij houdt verzoeker het ook enkel op loutere beweringen, die hij op geen enkele wijze staakt. Zo beweert hij dat hij meer heeft bijgedragen aan het groepswork dan dit door de groepsleden beoordeeld werd. De inschatting van de docenten van dit opleidingsonderdeel is dat dit niet het geval is. Dit standpunt wordt ook ondersteund door het feit dat verzoeker amper naar de groepslessen en feedbackmomenten kwam, hetgeen volgens verwerende partij toch eerder als een noodzaak moet worden beschouwd om op een kwaliteitsvolle wijze aan het groepswork te kunnen werken. Daarnaast verwijst hij ook naar gesprekken in de ‘facebookchat’, maar laat hij na om deze voor te leggen. Verwerende partij stipt ook aan dat afwijkingen van het groepsgemiddelde van 40 tot 50% of meer niet zo vaak

voorkomen. Volgens haar wijst dit erop dat iemand toch bijzonder weinig inbreng had in het groepswerk.

Voor zover verzoeker meer in detail zou treden in het extern beroepsschrift, hoewel dit zeer beperkt is, merkt verwerende partij op dat men niet meer argumenten mag inroepen in het kader van een externe beroepsprocedure dan wat men in het kader van het intern beroep deed. De bijkomende toelichting in het extern verzoekschrift is bijgevolg onontvankelijk. Verwerende partij werpt deze exceptie vooral op betreffende de nu bijgevoegde verklaring van een drietal groepsleden, met name [G.B.], [S.E.] en [B.W.]. Zij benadrukt dat deze verklaring geen afbreuk kan doen aan de scores en beoordelingen gegeven binnen het kader van de peerassessments. Daarenboven gaat het om studenten die ook als ‘minder’ beoordeeld werden door de overige groepsleden, maar bij hen is de afwijking minder groot.

Wat vervolgens de grond van de zaak betreft, benadrukt verwerende partij vooreerst dat, waar verzoeker aanhaalt dat hij wel vaak aanwezig was bij de groepsmomenten, de interne beroepsinstantie wel degelijk op deze argumentatie is ingegaan. Zij merkt op dat de in de ECTSfiche voorziene evaluatie bestaat uit permanente evaluatie. Daarin staat ook uitdrukkelijk dat een student steeds aanwezig moet zijn bij de tussentijdse feedback tijdens de les om te kunnen slagen voor het vak. Volgens verwerende partij volstaat ‘soms’ of ‘vaak’ aanwezig zijn in de les niet. Verwerende partij wijst erop dat verzoeker niet louter op basis van zijn afwezigheid is afgestraft. De peerassessments gaan immers ook over het feit dat verzoeker amper inbreng leverde in het groepswerk.

Verwerende partij benadrukt dat de score van 7/20 niet tot stand is gekomen omdat de docent oordeelde dat verzoeker niet kon slagen omwille van zijn afwezigheid. De score is *in casu* het loutere resultaat van de score van het groepswerk (13,5/20), gecorrigeerd met de peerassessments. Zodoende zijn het de groepsleden zelf die de aanwezigheid van verzoeker als minimaal ervaarden. *In casu* was er dus zelfs niet eens noodzaak tot negatieve correctie door de docenten. Daarbij gaat het in essentie om de groepsmomenten, zijnde de momenten die de groep zelf vastlegde om aan het groepswerk te werken. Verwerende partij stipt aan dat uit de peerassessments blijkt dat quasi alle groepsleden de afwezigheid van verzoeker een probleem vonden. Zij verduidelijkt dat de negatieve scores vooral zijn gegeven door de vier studenten waarvan niet enkel de docenten, maar alle groepsleden erkennen dat zij de trekkers waren

binnen de groep. Drie andere studenten ([G.B.], [S.E.] en [B.W.]) gaven verzoeker een betere score, maar volgens verwerende partij bleek uit hun zeer beperkte commentaren en scores duidelijk dat ze heel weinig moeite hebben gedaan om de peerassessments ernstig in te vullen. Verwerende partij wijst erop dat ook deze studenten stellen dat verzoeker niet veel aanwezig was in de les of op de contactmomenten. Verwerende partij stelt vast dat er voor de docenten geen enkele indicatie voorhanden is dat de peerreviews niet correct zijn. Zij wordt in haar standpunt gesteund door het feit dat verzoeker het ook nu nog steeds houdt op loutere beweringen. Verwerende partij merkt nog op dat zij uiteraard geen zicht heeft in welke mate verzoeker naar de medestudenten toe actief getracht heeft om te zoeken naar groepsmomenten buiten de lesuren, die voor iedereen haalbaar waren, maar volgens haar verhinderen de huidige digitale mogelijkheden niet dat, zelfs indien er gegronde redenen voorhanden waren die de afwezigheden van verzoeker rechtvaardigden, hij op een andere manier en eventueel op andere tijdstippen kon bijdragen tot het welslagen van de gezamenlijke paper.

Wat de groepslessen betreft, stipt verwerende partij aan dat verzoeker niet aantoont waarom zijn persoonlijk studietraject hem verhinderde om tijdens deze lessen aanwezig te zijn. Ze verduidelijkt dat de aan- of afwezigheden van de student niet systematisch worden geregistreerd. Bij de drie registraties die zij voorlegt, was verzoeker evenwel telkens afwezig. De betrokken docenten bevestigden ook dat verzoeker enkel tijdens de eerste les en tijdens de les in december, waarop hij een presentatie gaf, present tekende. Deze vaststellingen worden bevestigd door de commentaren die de medestudenten bij de peerassessment gaven. Volgens verwerende partij is dit zeker in het kader van een vak waar de punten exclusief op permanente evaluatie staan heel onverstandig en risicovol. Het was bovendien de bedoeling dat de studenten tijdens deze lessen verder werkten aan hun paper en hierin actief gecoacht en begeleid werden door de docenten. Bovendien werd tijdens de eerste les, waar verzoeker aanwezig was, duidelijk gemaakt dat de score heel sterk beïnvloed wordt door de peerassessments. Verwerende partij benadrukt dat verzoeker nooit mondeling of schriftelijk een reden voor zijn afwezigheid heeft meegedeeld aan de betrokken docenten, laat staan dat hij zich in het semester heeft beroepen op het excuus van zijn persoonlijk studietraject, zodat eventueel naar een oplossing kon worden gezocht. Volgens verwerende partij heeft een student in dergelijke situatie ook steeds de mogelijkheid om de lessen zo goed mogelijk in te plannen.

Verwerende partij geeft nog aan begrip te hebben voor de ziekte eind 2018 en het overlijden van de oma van verzoeker begin 2019, maar dat kan en mag volgens haar evenwel geen verklaring bieden voor de systematische nonchalance en desinteresse die verzoeker reeds van in het begin van het eerste semester heeft betoond voor dit opleidingsonderdeel.

Waar verzoeker in zijn tweede argument aanhaalt dat er voortdurend wordt verwezen naar de peerevaluatie en niet echt naar de degelijkheid van het werkstuk, merkt verwerende partij op dat de negatieve evaluatie niet te wijten is aan de degelijkheid van het werkstuk maar aan de slechte peerassessment. De score voor het werkstuk is voor alle groepsleden dezelfde (13,5/20), maar verzoeker kreeg slechte peerassessments. Verwerende partij stelt vast dat verzoeker geen schending van de ECTS-fiche aanvoert, noch beweert dat de beoordeling op basis van de peerassessments niet conform gebeurde. Verwerende partij benadrukt dat ze niet mag afwijken van de voorgeschreven evaluatievorm van peerassessment. Zij is hiervoor gebonden aan haar eigen OER en aan de ECTS-fiche van dit opleidingsonderdeel. Volgens verwerende partij was verzoeker wel degelijk op de hoogte van de evaluatievorm. Hij verwijst immers zelf naar de ECTS-fiche. Bovendien werd deze evaluatiewijze ook meegedeeld tijdens de eerste les, waar verzoeker aanwezig was.

Verzoeker is vervolgens van mening dat geen verdere uitleg wordt gegeven over het groepsresultaat. Verwerende partij benadrukt dat aan het groepswerk een score van 13,5/20 werd gegeven en dat de onvoldoende score van verzoeker ligt aan de sterk negatieve peerassessments. Zij stelt ook vast dat verzoeker in het kader van zijn intern beroep geen kritiek heeft gegeven op de inhoudelijke beoordeling van het groepswerk, maar enkel op de slechte peerassessments. De interne beroepsinstantie moest dan ook niet ingaan op de eigenlijke score van het groepswerk. Verwerende partij stipt aan dat verzoeker zijn argumenten in het kader van het extern beroep niet kan uitbreiden.

Waar verzoeker in zijn vierde argument stelt dat zijn slechte peerevaluatie te wijten zou zijn aan de kwade wil van enkele groepsleden en dat hij niet professioneel beoordeeld zou zijn geweest op zijn werk en inzet, merkt verwerende partij op dat de scores in de peerassessments gemotiveerd zijn en samenhangen met een regelmatige afwezigheid in de lessen en groepsmomenten. Zij betwist niet dat verzoeker op een aantal momenten aanwezig was, maar dit betekent niet dat een bepaalde aanwezigheid compatibel zou zijn met een regelmatige

aanwezigheid. Volgens haar is er dan ook geen sprake van ‘kwade wil’ bij bepaalde groepsleden. Verwerende partij benadrukt dat dit ook de inschatting is van de docenten, zodat er geen reden was tot aftopping van de score die werd gegeven in het kader van de peerassessments door de docent. Zij verduidelijkt bovendien dat verzoeker zelfs bij een maximale aftopping (tot 30%) slechts een score van 9,4/20 (en dus 9/20) zou behalen.

Verder heeft verwerende partij vragen bij de inhoudelijke inbreng van verzoeker bij de totstandkoming van het groepswerk. De bewering in zijn intern beroepsschrift dat hij ongetwijfeld de belangrijkste bron, mevrouw [M.] aanbracht, betekent enkel dat hij deze docente van een opleidingsonderdeel uit het eerste semester heeft aangesproken. Daarnaast stelde zijn eenmalige presentatie niet veel voor, dit in vergelijking met deze van andere groepsleden die bijna iedere week iets presenteerden. Uit de feedback op de voorlopige versies van de paper, meer specifiek betreffende het deel ‘Milieu’, bleek ook dat de aangeleverde tekst maar beperkt in omvang was, laat staan dat dit van hoge kwaliteit was. Zijn groepsgenoten gaven ook aan dat ze de karige stukjes die verzoeker aanleverde grotendeels moesten herschrijven. Volgens verwerende partij hebben de groepsgenoten van verzoeker ook tijdens de totstandkoming van het groepswerk meermaals bij de docenten geklaagd over zijn inbreng en afwezigheid. De docenten hebben hen telkens geantwoord dat zij dit duidelijk moesten laten merken aan verzoeker en dat zij dit, indien er niets veranderde, moesten aangeven in de peerassessments. Volgens verwerende partij geven de commentaren in de peerassessments aan dat de groep helemaal niet tevreden was over de inbreng van verzoeker, wat zij ook meermaals aan hem hebben gecommuniceerd. Aangezien verzoeker zelf bijna niet aanwezig was tijdens de groepslessen, noch op de feedbackmomenten, konden de docenten hem hierover niet aanspreken.

Verwerende partij merkt nog op dat de verwijzing van verzoeker naar het behalen van deadlines op zich niet relevant is voor de score die hij voor dit opleidingsonderdeel heeft behaald. Het gaat om eigen deadlines en afspraken die de groep voor zichzelf heeft gesteld bij de voortgang van de totstandkoming van het groepswerk. Verwerende partij wil de Raad er ook op wijzen dat de studenten zelf konden bepalen met wie ze het werkstuk zouden maken. De groepssamenstelling kan dus allerminst aan haar worden tegengeworpen. Verwerende partij stond ook steeds open voor overleg en bemiddeling bij problemen.

Verzoeker stipt ten slotte aan dat de docenten zijn gehoord door de interne beroepsinstantie, maar dat geen verdere toelichting door de groepsleden is gegeven. In dit verband benadrukt verwerende partij dat nergens in het OER, noch in de ECTS-fiche is voorzien dat de groepsleden gehoord zouden moeten worden. Dit werd ook niet gevraagd in het intern beroepsschrift.

Verwerende partij stelt dat de groepsleden hun score hebben kunnen geven via de tussentijdse en finale peerassessments. De score van 7/20 is de louter mathematische toepassing van de score voor het groepswerk, zoals gecorrigeerd met de scores voor de peerassessments. Verwerende partij merkt op dat de groepsleden die zijn steunverklaring ondertekenden in de peerassessments zelf niet zo een goede score aan verzoeker hebben gegeven en zij gaven ook zelf zijn beperkte aanwezigheid aan. Zij benadrukt dat uit de peerassessments een erg negatieve globale appreciatie van het werk van verzoeker blijkt. Verwerende partij concludeert dat verzoeker inderdaad bijzonder slecht beoordeeld is geworden vanuit zijn eigen werkgroep, maar er is vanuit de docenten geen enkele reden om te twijfelen aan de oprechtheid van de gegeven scores.

Verwerende partij merkt nog op dat de ECTS-fiche als voorwaarde om te slagen oplegt dat de studenten op alle feedbackmomenten aanwezig moeten zijn. Verzoeker was echter niet aanwezig tijdens de feedbackmomenten. Volgens verwerende partij vormt de stelselmatige afwezigheid van verzoeker op de feedbackmomenten *a fortiori* een bijkomende grondslag om verzoeker niet te laten slagen.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat hij ondertussen heeft geleerd dat hij geen rechtstreekse herkwalificering mag vragen aan de Raad, maar dat de Raad verwerende partij wel kan opleggen een nieuwe beslissing te nemen. Hij wenst zich te verontschuldigen, gelet op zijn geringe kennis van het recht en specifiek van het onderwijsrecht.

Wat de grond van de zaak betreft, vindt verzoeker het vooreerst wat kort door de bocht dat enkel de docenten werden gehoord en niet de studenten zelf. De peerassessments zijn volgens hem namelijk te negatief en staan vol leugens en halve waarheden, waarop hij ook concreet ingaat. Hij verwijst naar de verklaring van drie van zijn medestudenten bij zijn extern verzoekschrift, waarin zij stellen dat hij wel degelijk kwalitatief, voldoende en actief heeft gewerkt. Verzoeker stelt vast dat de docenten wijzen op vier trekkers in het groepswerk. Hij

behoorde volgens hen niet tot die trekkers, maar verzoeker vindt zijn inzet, werk en betrokkenheid evenwaardig aan de drie ‘mindere’ studenten, zodat hij net als de andere groepsleden verdient om geslaagd te zijn.

Waar vervolgens wordt aangehaald dat verzoeker geen actieve inzet had, benadrukt hij dat hij wel nauw betrokken was bij het groepsgebeuren. Hij was ook aanwezig op de verplichte feedbackmomenten en op de meeste groepsmomenten. Hij lichtte de andere leden ook in waarom hij tijdens sommige groepsmomenten niet aanwezig kon zijn. Om dit te staven voegt hij uittreksels uit de informele groepschat toe. Verzoeker stipt aan dat hij in het kader van de interne procedure heeft aangegeven dat hijzelf en de volledige groepschat ter beschikking waren voor de interne beroepsinstantie. Hij verduidelijkt ook dat hij niet is ingegaan op de uitnodiging om te worden gehoord door de interne beroepsinstantie omwille van zijn studentenjob, maar hij wijst erop dat er ook geen andere datum werd voorgesteld.

Verzoeker benadrukt dat hij te negatief is beoordeeld in de peerassessments. Hij krijgt de inhoud van de peerassessments eindelijk te zien in de antwoordnota en volgens hem is er sprake van kwade wil bij zijn groepsgenoten. De docenten hebben zich ook voornamelijk gebaseerd op leugens uit de peer assessments, waardoor de gunstmaatregel (aftopping tot 30%) niet bij hem werd toegepast. Dit zou blijkbaar geleid hebben tot een score van 9,4/20, heel nipt niet geslaagd dus. Volgens verzoeker is het onderzoek niet grondig en zorgvuldig genoeg gebeurd. De beslissing werd namelijk gebaseerd op de beschikbare feedback, maar die stemt niet overeen met de waarheid.

Ten slotte wijst verzoeker erop dat hij pas in de antwoordnota tekst en uitleg krijgt bij de groepsscore van 13,5/20. Dit werd niet bij het feedbackmoment en niet in de interne beroepsbeslissing vermeld. Volgens hem wisten ook de andere groepsleden niet wat de groepsscore was. Verzoeker vindt dit bijzonder laattijdig. Een student zou dit te horen moeten krijgen bij het feedbackmoment.

Beoordeling

De Raad verduidelijkt vooreerst dat hij, binnen de grenzen van zijn appreciatiebevoegdheid – waarbij de Raad zich niet in de plaats kan stellen van de verwerende partij – kan onderzoeken of deze examenbeslissing rechtmatig is genomen en of zij de grenzen van de kennelijke

onredelijkheid niet te buiten gaat. Verzoeker gaat niet akkoord met het examencijfer van 7/20 voor het opleidingsonderdeel “Bedrijfsethiek en onderzoeksvaardigheden 1^e semester” dat deel uitmaakt van de opleiding ‘Bachelor in het bedrijfsmanagement’. *In fine* betreft de grief van verzoeker dat een onderdeel van de evaluatie van het opleidingsonderdeel, met name de peerevaluatie, niet met de nodige zorgvuldigheid is gebeurd.

Zijn grief betreft in essentie het feit dat de docent – die zijns inziens verantwoordelijk is voor de toekenning van het eindcijfer – zich hoofdzakelijk heeft gebaseerd op een subjectieve peerevaluatie voor de toekenning van de negatieve eindscore voor het opleidingsonderdeel.

De Raad stelt vooreerst op basis van de ECTS-fiche vast dat het cijfer voor het litigieuze opleidingsonderdeel tot stand komt op basis van permanente evaluatie, waarbij het groepsresultaat, zijnde een werkstuk, onderhevig is aan een peerassessment (zie stuk 2 van verwerende partij). Dit peerassessment bestaat uit twee individuele assessments. Het eerste assessment halfweg de periode telt mee voor 30% en het tweede assessment voor 70% zodat de student kan bijsturen wanneer nodig. Het percentage dat de student boven/onder het groepsgemiddelde zit, wordt opgeteld/afgetrokken van het groepsresultaat. In bepaalde gevallen kan de docent dit percentage tot 30% aftoppen. Verder leest de Raad in de ECTS-fiche dat een tweede examenkans mogelijk is, waarbij er naargelang de resultaten van de overige groepsleden een herwerking van het werkstuk en een nieuwe peerassessment plaatsvindt dan wel dat een alternatieve opdracht wordt gegeven aan de student. In de ECTS-fiche wordt ook aangegeven dat een student pas kan slagen als hij/zij alle tekststukken heeft ingediend en als hij/zij steeds aanwezig is bij de tussentijdse feedbackmomenten tijdens de les.

Uit het dossier blijkt ook dat de peerevaluatie niet toetst naar de kwaliteit van elkaars inhoudelijke prestaties, maar dat eerder elkaars ‘functioneren’ in de groep wordt geëvalueerd (zie stuk 6 van verwerende partij). De vragen in de peerassessments hebben betrekking op volgende vijf criteria: aanwezigheid, het naleven van afspraken, motivatie, samenwerking en algemene motivatie. Naast de scores wordt ook een verantwoording opgegeven. De docent, die zelf de kwaliteit van het groepswerkstuk beoordeelt en daarvoor de score vastlegt, komt in principe niet tussen in de peerevaluatie van de medestudenten. Hij kan wel beslissen om het correctiepercentage van de peerevaluatie te beperken tot 30% als zijn bevindingen niet stroken met de peerevaluatie van de studenten, wat *in casu* niet is gebeurd.

De Raad stelt verder vast dat voorliggende examenbeslissing ten aanzien van verzoeker niet is gebaseerd op de eventuele vastgestelde afwezigheid op de verplichte tussentijdse feedbacksessies, zoals opgenomen in de ECTS-fiche. In dit verband merkt de Raad ook op dat uit het dossier niet blijkt dat verwerende partij de aanwezigheid van de studenten op de betreffende verplichte sessies – op welke data deze dan ook georganiseerd zouden zijn – heeft geregistreerd. De Raad acht een duidelijke registratie van de aanwezigheid van de student evenwel noodzakelijk als aan de vastgestelde afwezigheid verregaande gevolgen worden gekoppeld, zoals *in casu* waar afwezigheid in principe *an sich* leidt tot het niet behalen van een credit. Verwerende partij brengt wel een aanwezigheidslijst bij, die volgens haar betrekking zou hebben op drie registratiemomenten (zie stuk 11 van verwerende partij). Naar het oordeel van de Raad verschaft dit document evenwel geen inzicht in de drie registratiedata, noch of verzoeker tijdens de betreffende lessen effectief wel/niet aanwezig was. Op het document staat naast de naam van verzoeker bovendien zijn handtekening, wat doet vermoeden dat hij toch minstens op één van de registratiedata aanwezig was.

Uit het dossier blijkt overigens ook dat de afwezigheid van andere studenten tijdens de lessen – wat in de peerassessments wordt opgemerkt – niet in rekening is gebracht (zie stukken 7 en 8 van verwerende partij). De zeven studenten die samen met verzoeker het groepswerk hebben gemaakt, hebben immers allen een credit voor dit opleidingsonderdeel verworven. Alleszins moet de Raad vaststellen dat verwerende partij geen duidelijk beleid voert wat de verplichte aanwezigheid op de feedbacksessies betreft, in tegenstelling tot wat in de ECTS-fiche vermeld staat.

Vaststaande rechtspraak van de Raad stelt dat er geen principiële bezwaren zijn tegen het gebruik van een peerassessment als evaluatie. Deze vorm van evaluatie waarbij de beoordeling gebeurt door medestudenten, behoort tot de organisatorische vrijheid van de instelling. De organisatie is echter niet zonder gevolgen wat het zorgvuldigheidsbeginsel betreft en moet voldoende betrouwbaar kunnen zijn als meting. De toepassing stelt met name hoge eisen betreffende de opvolging door de docent die de eindverantwoordelijkheid heeft.²⁸ Deze eisen liggen bijzonder hoog ingeval de peerevaluatie een doorslaggevende rol speelt bij het al dan

²⁸ R.Stvb. 20 augustus 2008, nr. 2008/027; R. Stvb. 12 april 2017, nr. 3.604 in de zaak 2017/092; R.Stvb. 12 juni 2017, nr. 3.649 in de zaak 2017/131; R.Stvb. 30 augustus 2017, nr. 3.732 in de zaak 2017/213.

niet geslaagd verklaren van een student. De vraag rijst zelfs of een dergelijk systeem een beslissende rol ‘kan’ spelen bij de beoordeling of een student al dan niet geslaagd is.²⁹

In casu stelt de Raad vast dat de peerevaluatie zelfs voor studenten die een vrij goed resultaat hebben behaald voor het werkstuk – zoals *in casu* de groep van verzoeker waarin alle studenten eenzelfde score van 13,5/20 hebben gekregen voor de inhoudelijke beoordeling van het groepswerk – wel degelijk een doorslaggevende impact heeft op het al dan niet slagen voor het opleidingsonderdeel. Zo werd *in casu* het cijfer van verzoeker van een geslaagd cijfer (13,5/20) naar een duidelijke onvoldoende herleid (7/20). Het systeem van peerevaluatie dat door verwerende partij wordt toegepast, is *in casu* dus wel doorslaggevend bij het bepalen of verzoeker al dan niet geslaagd is. In deze context mag dan ook worden verwacht dat de kwaliteit van de beoordeling met hoge waakzaamheid en zorg wordt bewaakt.

De Raad onderzoekt hierna of dit in voorliggend dossier het geval is en neemt hierbij hiernavolgende overwegingen in beraad.

(1) De Raad stelt niet enkel vast dat verzoeker als gevolg van de peerevaluatie een verlaging van de vaste score op het groepswerk heeft behaald met een niet geslaagd zijn tot gevolg, maar verzoeker blijkt bovendien ook de enige student van een groep van acht studenten te zijn die niet geslaagd is voor dit opleidingsonderdeel. Verzoeker wordt als enige geconfronteerd met een verlaging van de groepsscore van 13,5/20 tot 7,36/20 (wat herleid wordt naar een score van 7/20), wat een zeer zware herleiding inhoudt van het groepsresultaat (zie stukken 6, 7 en 8 van verwerende partij). Dit klemmt temeer gezien verzoeker aangeeft dat zijn inhoudelijke inbreng – zonder dat de Raad zich uitspreekt over de kwaliteit ervan – niet in overweging werd genomen. Uit het dossier blijkt alleszins niet duidelijk of en hoe de docent het inhoudelijk aandeel van de verschillende studenten in het groepswerk heeft onderzocht en in rekening heeft gebracht.

(2) Zoals verwerende partij ook aanhaalt in haar antwoordnota, leidt een peerassessment doorgaans niet tot de grote verschillen zoals *in casu*, wat er volgens haar op wijst dat iemand toch bijzonder weinig inbreng had in het groepswerk. *In casu* gaat het om een negatieve correctie van bijna 46% zonder dat dit diepgaand wordt onderzocht door de verwerende partij. Uit het dossier blijkt niet in welke mate de interne beroepsinstantie effectief de persoonlijke bijdrage en effectieve participatie van verzoeker op enige wijze verder heeft onderzocht. Er

²⁹ R.Stvb. 18 augustus 2011, nr. 2011/094; R.Stvb. 17 maart 2016, nr.2.851 in de zaak 2016/055.

werd door de interne beroepsinstantie ook geen conflictsituatie vastgesteld. Verwerende partij haalt in haar antwoordnota wel aan dat enkele teamgenoten hebben geklaagd over de afwezigheid van verzoeker en dat de docent de raad heeft gegeven aan de betreffende studenten om dit op te nemen in de peerevaluatie.

(3) Uit het dossier blijkt ook niet dat enig gevolg werd gegeven aan de tussentijdse peerevaluatie, terwijl dit net als bedoeling heeft om de studenten aan te manen zich zo nodig te remediëren. In dat verband werd geen duidelijk initiatief naar verzoeker toe genomen vanuit de hogeschool. Dit blijkt alleszins niet uit het neergelegde dossier. De resultaten van de peerassessments werden pas effectief aan verzoeker getoond in kader van de voorliggende beroepsprocedure.

(4) Belangrijk in het kader van de verhoogde zorgvuldigheidseis bij peerevaluaties is dat de docent een actieve rol heeft wat de sturing van de peerevaluatie betreft. Verwerende partij geeft in haar antwoordnota aan dat enkele groepsleden hebben geklaagd bij de docenten omtrent de afwezigheden van verzoeker, doch de Raad moet vaststellen dat er geen duidelijk initiatief is genomen door de docent om een gesprek over samenwerking tot stand te brengen tussen de groepsleden, zeker gezien de minder goede tussentijdse evaluatie van verzoeker.

(5) De Raad stelt ook vast dat de interne beroepsinstantie opmerkt dat er voor de docenten geen enkele indicatie voorhanden was om aan te nemen dat de peerreviews niet correct zouden zijn. Het is voor de Raad evenwel niet duidelijk op welke documenten de docenten zich baseren om tot deze conclusie te komen. In de commentaren die de andere groepsleden in de peerassessments hebben neergeschreven wordt de afwezigheid van verzoeker wel aangehaald, maar voor het overige blijkt er in het dossier geen registratie van de aan/afwezigheden tijdens de lessen – behoudens het stuk 11 van verwerende partij, zie hoger – voorhanden te zijn.

(6) Uit niets blijkt verder dat de docent, noch de interne beroepsinstantie de samenstelling van de groep hebben meegenomen bij de beoordeling van de objectiviteit van de peerevaluatie. *In casu* blijkt verzoeker een buitenstaander in de groep te zijn. Uit het dossier blijkt dat verzoeker in het verleden afstandsonderwijs volgde. Dit toont *an sich* niet de subjectiviteit van de andere leden van de groep aan, maar is wel een element dat onderzocht moet worden, gezien de impact voor verzoeker. Verwerende partij wijst er enkel op dat de studenten zelf konden

bepalen met wie ze het werkstuk zouden maken, zodat de groepssamenstelling niet aan haar kan worden tegengeworpen.

(7) Uit de peerevaluatie blijkt ook dat niet alle leden van de groep op dezelfde lijn zitten inzake de evaluatie van verzoeker. Drie groepsleden beschouwen de inbreng van verzoeker niet als dermate problematisch dat dit zou toelaten om de groepsscore tot bijna de helft te herleiden (zie stukken 6, 7 en 8 van verwerende partij). Een groepslid duidt zelfs aan dat verzoeker ‘goed werk’ heeft verricht. Uit niets blijkt echter dat de docent – in het licht van deze vaststellingen – een poging heeft gedaan om zichzelf een beeld te verschaffen van de attitude en de prestaties van verzoeker.

(8) Verwerende partij had in het kader van het intern beroep de kans om de andere groepsleden – die de peerassessments hebben ingevuld – te horen om zodoende een betere kijk te hebben op wat er gaande was in deze groep. Zoals hoger aangegeven, blijkt uit de redactie van de peerevaluaties dat de verschillende groepsleden niet volledig op dezelfde lijn zaten inzake de beoordeling van verzoeker alsook dat er geen goede verstandhouding was tussen de studenten in deze groep. In één van de commentaren bij de peerevaluaties is immers te lezen: *“Scheld mij uit voor ‘domme geit’ of ‘dwaze’ als ik zeg wat er nog moet gebeuren.”*. Om een goed beeld te krijgen van de attitude van verzoeker en de evaluatie van de medestudenten kon de interne beroepsinstantie tenminste enkele studenten gehoord hebben, ook al bestaat daartoe geen verplichting. Dit zou alleszins meer klaarheid hebben gegeven over de correctheid van de grieven van verzoeker.

Op basis van de hoger vermelde overwegingen is de Raad van oordeel dat voorliggende peerevaluatie, met de doorgevoerde correctie, niet voldoende betrouwbaar is – gezien de hoge eisen inzake zorgvuldigheid die gesteld kunnen worden aan een dergelijk systeem – om verzoeker *in casu* te beoordelen en om een correct beeld te krijgen van de competenties die hij heeft verworven in het licht van de vooropgestelde doelstellingen van het opleidingsonderdeel. Dit temeer daar de peerevaluatie voor verzoeker *in casu* een doorslaggevende impact heeft op zijn resultaat met het gevolg een zware ‘niet geslaagd’ als enige van de groep. *In casu* geeft de beoordeling door de medestudenten, met de doorgevoerde correctie op het cijfer van verzoeker, geen betrouwbare meting van de competenties van verzoeker inzake het betreffende het opleidingsonderdeel.

De door verwerende partij genomen studievoortgangsbepaling is naar het oordeel van de Raad onredelijk voor zover ze, zonder doorgedreven onderzoek, rekening houdt met de doorgevoerde correctie als gevolg van de peerevaluatie.

Het middel is gegrond.

BESLISSING

- 1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 12 februari 2019.**
- 2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij zal uiterlijk tegen 29 april 2019 een nieuwe beslissing nemen.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 27 maart 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
Marleen Verreth	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde

stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.816 van 13 maart 2019 in de zaak 2019/057

In zake: xxx
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Wim Mertens en Philippe Dreesen
 kantoor houdend te 3580 Beringen
 Paalsesteenweg 81
 Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
 Woonplaats kiezend te 1050 Brussel
 Pleinlaan 2

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 22 februari 2019, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbepaling van 22 januari 2019 waarbij aan de verzoekende partij een score van 8 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Masterproef: klinisch geïntegreerd eindexamen” en tegen het uitblijven binnen de wettelijke termijn van 20 kalenderdagen na het ingediende intern beroep van een beslissing van de interne beroepsinstantie.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 maart 2019.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Medicine in de geneeskunde’.

Voor het opleidingsonderdeel “Masterproef: klinische geïntegreerd eindexamen” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8 op 20.

Verzoekende partij stelde op datum van 28 januari 2019 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

De beslissing van de interne beroepsinstantie moest worden genomen en medegedeeld aan de verzoekende partij binnen een termijn van twintig kalenderdagen, die ingaat op de dag na deze waarop het beroep is ingesteld. De mededeling van de interne beroepsbeslissing bleef uit op datum van uiterlijk 17 februari 2019.

Uiteindelijk volgde een beslissing op intern beroep op 19 februari 2019 die bij schrijven van 28 februari 2019 werd toegezonden aan de verzoekende partij. De interne beroepsbeslissing stelde dat het intern beroep als ontvankelijk doch ongegrond moest worden afgewezen.

Bij aangetekend schrijven van 22 februari 2019 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij verduidelijkt dat, nu de student reeds beroep had ingediend op 28 januari 2019, vooraleer hij inzage had kunnen nemen, de behandeling van het beroep werd uitgesteld in functie van de inzage en eventuele aanvulling. Nadat de student inzage en feedback heeft gekregen op 4 februari 2019 en hij zijn verzoekschrift heeft aangevuld op 15 februari 2019, is de beroepscommissie samengekomen op 19 februari 2019. De student en zijn raadsman werden hierbij gehoord en werden ervan in kennis gesteld dat de beroepscommissie na het horen zou beraadslagen en een beslissing nemen, waarbij het verslag uiterlijk op 1 maart 2019 aan de student zou worden meegedeeld. Op 28 februari 2019 werd het verslag van de zitting van de beroepscommissie aan de student ook meegedeeld.

Verwerende partij stelt dat, aangezien door de beroepscommissie een beslissing genomen is, het bewarend beroep dat werd ingediend geen voorwerp meer heeft.

Verzoeker bevestigt vervolgens dat hij op 28 februari 2019 in kennis is gesteld van de beslissing van de interne beroepscommissie. Gelet op vaste rechtspraak van de Raad is huidig beroep tegen het uitblijven van een beslissing dan ook zonder voorwerp.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie op 19 februari 2019 een beslissing heeft genomen, die op 28 februari 2019 werd meegedeeld aan de verzoekende partij.

Het huidig beroep tegen het uitblijven van een beslissing op intern beroep is dan ook zonder voorwerp.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 13 maart 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
Marleen Verreth	bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijs

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 20 maart 2019

Arrest nr. 4.831 van 20 maart 2019 in de zaak 2019/062

In zake: Itse DE SMET bijgestaan en
 vertegenwoordigd door
 advocaat Christophe Vangeel
 kantoor houdend te 2018 Antwerpen
 Lange Lozanastraat 24
 alwaar woonplaats wordt gekozen

tegen:

 THOMAS MORE MECHELEN-ANTWERPEN
 bijgestaan en vertegenwoordigd door advocaat
 Tom Peeters
 kantoor houdend te 2018 Antwerpen Mechelsesteenweg 27
 alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 27 februari 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van Thomas More Mechelen-Antwerpen, meegedeeld op 20 februari 2019, waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard en het examencijfer van 9/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Thema 9: het jonge kind’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 20 maart 2019.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor verzoekende partij en advocaat Tom Peeters, verschijnt voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs’.

Tot het curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Thema 9: het jonge kind’, waarvoor verzoekster een examencijfer van 9/20 behaalt. In het raam daarvan doorloopt verzoekster de stage ‘Opleidingsfase 3, 1^e leerjaar.’ Daarvoor bekomt verzoekster een quoterings van 8/20.

Tegen die beslissing stelt verzoekster het volgende intern beroep in:

“Het resultaat werd aan Itse De Smet meegedeeld op 30 januari 2019. Zij heeft reeds contact had met de stagebegeleidster, mevr. [L.F.].

Er werd ook een aanvraag gedaan voor een gesprek in het bijzijn van de ouders maar tot op heden werd daar nog geen gevolg aan gegeven waardoor we genoodzaakt zijn, gezien de termijn ter indiening van beroep, om de interne beroepsprocedure op te starten.

De onderliggende basis voor het toegekende resultaat vormt een stage in het 1ste leerjaar op de school GO Vierhuizen, te 9255 Buggenhout in oktober-november 2018.

In het observatieverslag geeft mentor [K.V.H.] als algemene niveaubepaling van de stage hoofdzakelijk niveau D aan.

Dit betekent dat, wij citeren, de student op het einde van de stage vlot *alle* ankercompetenties van een beginnend leerkracht van het eerste leerjaar *voldoende* beheerst.

Verder lezen wij in de instructies dat het aandeel van de mentor en zijn/haar observatieverslag zeer belangrijk is. Vandaar ons bezwaar tegen een onvoldoende als algemeen resultaat. Wie heeft het resultaat uiteindelijk bepaald? Werd deze beslissing voldoende collegiaal genomen?

Verder wensen wij ook te kaderen dat deze stage heeft plaatsgevonden in het begin van leerfase 3 waarbij wij citeren vanop de website van Thomas More:

“In fase 3 legt men de nadruk op de praktijk. Je maakt de overgang van kleuter naar lager onderwijs aan den lijve mee, je *ontdekt de aanpak in het eerste leerjaar* en je eindigt als een allround zelfstandig leerkracht”. Dat er aanvankelijk nog een aantal werkpunten zijn, lijkt ons logisch, zeker als deze werkpunten gelinkt zijn aan ervaring.

Mentor [K.V.H.] heeft trouwens tijdens de stage meegedeeld dat “Itse één van haar betere stagiaires was”.

Er werd na de bespreking van het observatieverslag met Itse op geen enkel moment door mentor [K.V.H.] aangestuurd op een onvoldoende, terwijl transparantie in feedback toch essentieel is.

Wij menen dan ook te mogen concluderen dat het niet de intentie was van mentor [K.V.H.] om een onvoldoende te geven aan Itse De Smet, wat ook blijkt uit haar observatieverslag. Indien nodig, zullen wij de mentor hierover interpellieren.

Verder wensen wij op te merken dat er geen éénduidige evaluatiecriteria werden vooropgesteld waardoor de objectiviteit van de beslissing in vraag kan gesteld worden.

In combinatie met voorgaande stellen we ons de vraag of er voldoende tijd werd gespendeerd aan het oefenen van de ankercompetenties, voorafgaandelijk aan de stage. De opleiding is er om leerkrachten in spe 'op te leiden'. Werd er voldoende lang geoefend op de ankercompetenties?

Werd er voldoende geoefend op klasmanagement, vraagstelling, differentiatie etc.? Kortom, werden de leerlingen vooraf voldoende begeleid en/of voorbereid op een eerste leerjaar?

Wij willen verder ook opmerken dat Itse De Smet reeds op de tweede stagedag alleen voor de klas stond omdat de mentor op bijscholing was. Dit wist ze pas de avond voordien. En dit voor een klas van 26 leerlingen, terwijl een stage toch de bedoeling is om te oefenen.

Alhoewel we ons vragen stellen bij deze situatie, interpreteren wij dit als een blijk van vertrouwen van de mentor richting Itse om haar alleen voor deze grote klas te laten. Die dag komt tevens de bezoekende docent langs, dhr. [V.d.E.]. Zijn observatie van die dag moet dan ook in deze, toch wel aparte situatie bekeken te worden.

Wij wensen ook op te merken dat mentor [K.V.H.] zelf aangeeft in haar observatieverslag dat de klas “het haar soms ook moeilijk maakt”. Uitspraak gedaan door een leerkracht lager onderwijs met 20+ jaren ervaring,

Verder werd de lesinhoud constant gewijzigd via e-mail. Itse De Smet heeft daarvan voldoende bewijzen die indien nodig voorgelegd kunnen worden.

Itse De Smet heeft hierbij telkens rekening gehouden met deze wijzigingen en de desbetreffende lessen aangepast volgens de wensen/noden van de mentor.

Dit om de context en omstandigheden aan te geven waarin de stage diende te gebeuren.

Afsluitend willen we nog aanhalen dat Itse De Smet leerfase 2 met een stageresultaat van 12/20 positief heeft beëindigd.

Wij zijn er bijgevolg dan ook van overtuigd dat, op basis van voorgaande, de rechten van Itse De Smet door het toekennen van een onvoldoende (9/20) werden geschonden en het resultaat niet in proportie is tot de afgelegde stage. Bijgevolg wordt bij deze formeel bezwaar aangetekend tegen dit resultaat.

Huidig schrijven wordt u gericht onder voorbehoud van alle recht en zonder enige nadelige erkenenis.”

De interne beroepscommissie behandelt dit beroep in zitting van 15 februari 2019 en komt, na verzoekster te hebben gehoord, tot de volgende beslissing:

“Op basis van de overhandigde documenten, uw verklaringen en op basis van de informatie die verstrekt werd door de betrokkenen van de opleiding, heeft de beroepscommissie beslist dat het door u ingestelde beroep ontvankelijk en niet gegrond is.

De beroepscommissie komt tot deze beslissing op basis van volgende overwegingen:

De student argumenteert dat de beoordeling van “deel 2, stage eerste leerjaar” niet overeenkomt met de beoordeling die door de mentor van de stageschool werd gegeven. Ze meent dat de mentor haar stage als ‘voldoende’ beoordeelde, terwijl de stagebegeleiders van de opleiding een 8/20 scoorden.

De interne beroepscommissie meent dat de beoordeling in beginsel uitgaat van de docent en niet van de stagebegeleiders en de docent hanteert daarvoor eigen vaststellingen en ijkpunten. De eindbeoordeling moet wel steun vinden in alle verslagen, zowel van de docenten als van de stagebegeleiders en deze verslagen moeten evenwichtig zijn en alle zwakke en sterke punten van de student bevatten.

In dit geval heeft een docent zich tijdens 2 stagebezoeken een beeld kunnen vormen van het functioneren van de student. Het is dan ook logisch dat deze observaties doorslaggevend zijn bij de eindbeoordeling van de student voor dit opleidingsonderdeel.

De interne beroepscommissie merkt ook op dat de observaties van de mentoren verwerkt werden in het eindverslag.

Bovendien merkt de interne beroepscommissie op dat [] het observatieverslag van de mentor naast positieve feedback, ook vele werkpunten bevat. Zo bevat het observatieverslag van de mentor over de ankercompetentie ‘coach van zichzelf’: “*Stelt weinig of geen vragen omtrent eigen of vernieuwende ideeën. Ik voel een terughoudendheid naar eigen inbreng*”. Nog duidelijker met betrekking tot ankercompetentie ‘coach van groepen’: “*Praat luid genoeg en wacht goed tot iedereen stil is en spreek de kinderen persoonlijk aan als ze niet luisteren en geef complimenten aan wie het goed doet.*” en “*probeer op een spelende manier de leerlingen tot stilte te brengen en aandacht te vragen of bij bepaalde lessen leuke attributen zoals bij het aanbrengen van kern 3. Als jonge kinderen iets niet direct mogen hanteren, laat het dan nog niet in het zicht liggen, zij kunnen zich nog niet genoeg bedwingen om er af te blijven.*”

De interne beroepscommissie oordeelt dat daarmee de aandachtspunten van de mentor in verband met leerkrachtstijl en klasmanagement in lijn liggen met de negatieve beoordeling door de docenten. Dit argument is niet gegrond.

Daarnaast betwijfelt de student dat de stage voldoende werd voorbereid en meent ze dat ze na deze stage nog niet op het eindniveau mag beoordeeld worden.

De stage werd voorbereid tijdens de contactmomenten van het opleidingsonderdeel. De stage is een onmiddellijke toepassing van competenties die ze verworven hebben tijdens de sessies van dit opleidingsonderdeel (‘Thema 9’). Bij deze stage werd niet het eindniveau van de bacheloropleiding beoordeeld, maar wel het functioneren als leerkracht in het eerste leerjaar. Ook dit argument is niet gegrond.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet daar ambtshalve evenmin aanleiding toe.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Ten gronde

Eerste middel

In een eerste middel beroept verzoekster zich op het beginsel *patere legem quam ipse fecisti*, op het zorgvuldigheidsbeginsel, op het vertrouwensbeginsel en het redelijkheidsbeginsel.

Eerste onderdeel

In een eerste onderdeel van het eerste middel betoogt verzoekster dat de bestreden beoordeling niet conform is aan de ECTS-fiche.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat zij bij het intern beroep heeft doen gelden dat zij nergens eenduidige evaluatiecriteria kon terugvinden, zodat het voor haar niet mogelijk was om het examencijfer te begrijpen, en dat de interne beroepscommissie nalaat om op die grief te antwoorden. Verzoekster betoogt dat zij inzake haar eindbeoordeling nog geen enkel documenten heeft kunnen inkijken en dat haar enkel mondeling haar examencijfer werd meegedeeld, en dat het daardoor niet duidelijk is welke beoordeling zij voor ‘Deel I’ heeft gekregen of hoe beide cijfers tot stand kwamen. Er zijn, nog steeds volgens verzoekster, enkel de beoordelingsdocumenten van de mentor en begeleider, en dat zij volgens het beoordelingsdocument van de stagementor geslaagd is, terwijl op de beoordeling van de stagebegeleider geen cijfer is weergegeven.

De themagids is voor verzoekster wat dit alles betreft een zeer vaag document zonder concrete richtlijnen voor de studenten, waarbij onvermeld blijft wanneer en hoe vaak de stagebegeleider naar de stageschool komt, of aan welke competenties de student zal worden getoetst. Zij verwijst bijgevolg naar de doelstellingen die zijn vermeld in de ECTS-fiche, waaromtrent zij opmerkt dat deze niet overeenstemmen met de competenties die in de beoordelingsfiches aan bod komen. Daarnaast betoogt verzoekster er sprake is van verschillende deelcompetenties die niet in de ECTS-fiches voorkomen. Verzoekster besluit daaruit dat zij niet op de competenties van de

ECTS-fiches werd beoordeeld, maar wel op basis van competenties die zij niet diende te verwerven of waarvan zij minstens niet wist dat zij zouden worden gehanteerd.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij in hoofddorde dat het middel onontvankelijk is, omdat verzoekster het niet in de interne beroepsprocedure heeft opgeworpen.

Verwerende partij verwijst ter zake naar artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs.

Ondergeschikt betoogt verwerende partij dat het middel alleszins ongegrond is. Zij wijst erop dat de ECTS-fiche de algemeen doelstellingen bevat, die duidelijk moeten maken wat wordt beoogd om de studenten eigen te maken op gebied van kennis, inzichten en vaardigheden. Het zijn algemene doelen die studenten zullen verwerven tijdens de opleiding zonder dat daaruit af te leiden is wat de studenten precies hebben geleerd. Een competentie daarentegen, is volgens verwerende partij eerder een bekwaamheid die nodig is voor de adequate uitvoering van de doelstellingen; ze zijn bedoeld als middel om te beoordelen of iemand de doelstellingen heeft gehaald.

Verwerende partij stipt verder nog aan dat de ECTS-fiche meermaals naar het elektronisch leerplatform verwijst voor lesmateriaal, toelichting bij de beoordelingsschaal, enz. Zo blijkt uitdrukkelijk uit de stageleerlijn wat de verwachtingen en competenties zijn van de studenten met betrekking tot hun stages. Deze ankercompetenties (m.n. ‘coach van zichzelf’, ‘coach van groepen’, ‘coach van leren & leven van kinderen’ en 7 coachingsvaardigheden) zijn duidelijk terug te vinden in de observatieverslagen van de mentor en de docent. Daarnaast, zo vervolgt verwerende partij, is op de website van de hogeschool een document raadpleegbaar waarop alle informatie staat met betrekking tot de stage bij het eerste leerjaar, en zij wijst erop dat verzoekster ten andere ook zelf uit de themagids put om haar argumentatie te onderbouwen. Dit alles toont aan dat verzoekster zeer goed kon weten wat er werd verwacht en waarop zij beoordeeld ging worden.

Verder stelt verzoekster volgens verwerende partij ten onrechte dat zij op grond van het beoordelingsdocument van de stagementor geslaagd zou zijn door de competenties op voldoende wijze te bezitten, met name niveau D wat de ankercompetenties betreft. De stagementor heeft evenwel niet niveau D als algemene niveaubepaling van de stage aangegeven, maar een beoordeling met spreiding C-D-E. Telkens werd dit verduidelijkt aan de hand van arcering. Zo heeft de stagementor bij niveau E eveneens onderlijnd dat de student af en toe nog de begeleiding van de mentor nodig heeft. Het feit dat de mentor slechts bepaalde

zinsdelen/zinnen van de niveaubepaling markeert, toont aan dat zij de gekleurde aspecten als passend beschouwt en niet de volledige generieke omschrijving van het bepaalde niveau.

In haar wederantwoordnota dupliceert verzoekster dat verwerende partij er ten onrechte vanuit gaat dat de problematiek van de evaluatiecriteria pas in de huidige procedure voor het eerst ter sprake komt. Zij verwijst naar de volgende passage in het verzoekschrift op intern beroep: *“Verder wensen wij op te merken dat er geen éénduidige evaluatiecriteria werden vooropgesteld waardoor de objectiviteit van de beslissing in vraag kan worden gesteld.”* Verzoekster acht het logisch dat zij beroep instelde, nu op die grief door de beroepscommissie niet werd geantwoord. Dat het middel in het intern beroep “beknopt en in eigen bewoordingen door de studente werd opgeworpen” verhindert voor verzoekster niet dat het wel degelijk werd ontwikkeld; zij wijst er nog op dat de beroepscommissie tijdens de hoorzitting ook geen vraag tot verduidelijking van dat argument heeft gesteld.

Wat de gegrondheid van het middel betreft, zet verzoekster nog het volgende uiteen (voetnoot is weggelaten):

Zo stelt verweerster dat de ECTS-fiche de algemene doelstellingen bevat. Hiermee tracht verwerende partij duidelijk te maken wat beoogd wordt om de studenten eigen te maken op gebied van kennis, inzichten en vaardigheden. Het zijn volgens verweerster de algemene doelen die studenten verwerven tijdens de opleiding zonder dat daaruit af te leiden is wat de studenten precies hebben geleerd.

Het is zeer frappant bovenstaande argumentatie te lezen, aangezien hieruit zou moeten worden vastgesteld dat verweerster als onderwijsinstelling niet zou weten wat een ECTSfiche is en wat deze tot doel heeft. Zo lezen we in de rechtsleer dat:

*“daar waar het onderwijs- en examenreglement opgesteld wordt door het bestuur van de hogeronderwijsinstelling, de opstelling van de ECTS-fiche de principiële verantwoordelijkheid van de docent is. De opstelling van de ECTS-fiche is een cruciaal moment binnen de **organisatie van een opleidingsonderdeel**. In deze fiches worden namelijk een aantal **bindende keuzes** gemaakt voor de inrichting en **beoordeling van dat opleidingsonderdeel**.*

*Handelen in strijd met de vermeldingen van de ECTS-fiche zorgt er mogelijks voor dat het toegekende eindresultaat onwettig is. Dit geeft vooral problemen als het de niet-nakoming betreft van de bepalingen over de **evaluatie**. Het impliceert dat de student recht zal hebben op een correctie die afhankelijk van het type schending anders zal zijn. Het is cruciaal dat de onderwijspraktijk in overeenstemming met de ECTS-fiche plaatsvindt.”*

Zoals uit bovenstaande rechtsleer duidelijk blijkt, dienen niet de algemene doelen die studenten verwerven tijdens de *opleiding* in de ECTS-fiche vermeld te worden, maar wel degelijke de bindende keuzes die gemaakt worden voor de beoordeling van het *opleidingsonderdeel*.

We dienen dan ook vast te stellen dat wanneer verzoekster verschillende doelstellingen opneemt in haar ECTS-fiche, dit ook de doelstellingen zijn waarop een student wordt geëvalueerd. Zoals blijkt zijn de bepalingen uit de ECTS-fiche bindend.

Wanneer verweerster toch van mening blijft dat de competenties die opgenomen zijn in de ECTS-fiche geen betrekking hebben op de beoordeling van het opleidingsonderdeel, heeft zij gehandeld in strijd met haar eigen bindende bepalingen en is het toegekende resultaat onwettig. Verzoekster heeft dan ook conform de rechtsleer recht op een correctie van haar resultaat.

Een andere beslissing zou kennelijk onredelijk zijn en ingaan tegen het rechtzekerheidsbeginsel.

Het kan een student namelijk niet kwalijk genomen worden dat hij zich gedraagt naar de bepalingen die opgenomen worden in de ECTS-fiche.

Beoordeling

In haar intern beroep heeft verzoekster, zoals zij terecht opmerkt, onder meer aangevoerd dat zij van oordeel is dat er geen eenduidige evaluatiecriteria werden vooropgesteld, ten gevolge waarvan volgens verzoekster de objectiviteit van de beslissing in vraag kan worden gesteld.

Ofschoon verzoekster in de aanhef van het eerste middel vier beginselen van behoorlijk bestuur uitdrukkelijk als rechtsgrond aanduidt en daarbij niet verwijst naar de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering, neemt de Raad – niet zonder welwillendheid – aan dat de zinsnede “*ook na het doorlopen van de interne beroepsprocedure dienen we vast te stellen dat verweerster nalaat op deze grief te antwoorden*” in het licht van artikel II.294, §2, derde lid, 4° van de Codex Hoger Onderwijs kan worden begrepen als een beroep op de formelemotiveringsplicht. Verzoekster herneemt dit argument overigens in haar vierde middel.

Samen met verzoekster stelt de Raad vast dat de bestreden beslissing op de grief inzake de eenduidige evaluatiecriteria niet ingaat. Een dergelijke kritiek moet geacht worden van wezenlijk belang te zijn voor het gevolg dat aan het intern beroep wordt gegeven, zodat deze niet onbeantwoord kan blijven.

De uitvoerige toelichting die thans in de antwoordnota wordt gegeven, komt in het licht van de formelemotiveringsplicht te laat, nu de motieven uit de administratieve beslissing zelf moeten blijken.

Het eerste onderdeel van het eerste middel is in de aangegeven mate gegrond.

Tweede onderdeel

In een tweede middelonderdeel stelt verzoekster dat zij de beoogde competenties reeds heeft behaald.

Standpunt van partijen

Verzoekster zet het volgende uiteen:

Wat de doelstellingen van het opleidingsonderdeel 'Thema 9' betreft dient er eveneens opgemerkt te worden dat verzoekster reeds al deze competenties bezit. Zo heeft verzoekster tijdens haar opleiding reeds 3 stages afgelegd:

- Atelier en Stage 1 (Stuk 6)
- Atelier en Stage 2 (Stuk 7)
- Focusstage (Stuk 8)

Verzoekster legde al deze stages met succes af. Wanneer we de behaalde competenties van deze stages bekijken, dienen we vast te stellen dat deze competenties identiek zijn met de competenties die behaald moeten worden voor het OLOD 'Thema 9'.

Zo werden onderstaande competenties behaald door te slagen voor het OLOD 'Atelier en Stage 1':

- DLR1 De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs begeleidt autonoom en in het Standaardnederlands leerlingen bij hun leer- en ontwikkelingsproces. Vertrekkende vanuit de beginsituatie van de klasgroep en de individuele leerling en de eindtermen en leerplannen formuleert hij concrete doelstellingen en selecteert hij de passende leerinhouden, leermiddelen, werk- en groeperingsvormen. Hij kiest geschikte differentiatie, evaluatie- en remediërmethodes
- DLR2 De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs creëert een positief leer- en leefklimaat in de klas en op school waarin leerlingen zich kunnen ontplooien en worden voorbereid op maatschappelijke participatie. Hij bevordert emancipatie en speelt gericht in op de diversiteit binnen de leerlingengroep
- DLR3 De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs beheerst de leerstof voor Nederlands, Frans, wiskunde, wereldoriëntatie, lichamelijke opvoeding, muzische vorming en de leergebiedoverschrijdende thema's leren leren, sociale vaardigheden en ICT en vertaalt deze op een kritische manier in leerinhouden en activiteiten. Hij volgt recente ontwikkelingen op
- DLR4 De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs creëert in een complexe context een volledige, stimulerende en werkbare leeromgeving. Hij gaat correct om met administratieve taken en gaat gestructureerd te werk bij time- en klasmanagement
- DLR5 De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs stuurt zijn functioneren bij en innoveert aan de hand van een systematische en kritische reflectie op de eigen professionele praktijk vanuit relevante theoretische denkkaders en Inzichten uit onderwijsonderzoek

Zo werden onderstaande competenties behaald door te slagen voor het OLOD 'Focusstage':

- DLR1 De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs begeleidt autonoom en in het Standaardnederlands leerlingen bij hun leer- en ontwikkelingsproces vertrekkende vanuit de beginsituatie van de klasgroep en de individuele leerling en de eindtermen en leerplannen formuleert hij concrete doelstellingen en selecteert hij de passende leerinhouden, leermiddelen, werk- en groeperingsvormen. Hij kiest geschikte differentiatie, evaluatie- en remediërmethodes
- DLR2 De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs creëert een positief leer- en leefklimaat in de klas en op school waarin leerlingen zich kunnen ontplooiën en worden voorbereid op maatschappelijke participatie. Hij bevordert emancipatie en speelt gericht in op de diversiteit binnen de leerlingengroep
- DLR3 De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs beheerst de leerstof voor Nederlands, Frans, wiskunde, wereldoriëntatie, lichamelijke opvoeding, muzische vorming en de leergebiedoverschrijdende thema's leren leren, sociale vaardigheden en ICT en vertaalt deze op een kritische manier in leerinhouden en activiteiten. Hij volgt recente ontwikkelingen op
- DLR4 De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs creëert in een complexe context een veilige, stimulerende en werkbaar leeromgeving. Hij gaat correct om met administratieve taken en gaat gestructureerd te werk bij time- en klasmanagement
- DLR5 De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs stuurt zijn functioneren bij en innoveert aan de hand van een systematische en kritische reflectie op de eigen professionele praktijk vanuit relevante theoretische denkkaders en inzichten uit onderwijsonderzoek
- DLR6 De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs benadert ouders/verzorgers als volwaardig partner in het klas- en schoolgebeuren en neemt initiatieven om hen hierbij te betrekken. Hij communiceert doelgroepgericht en in een passend register
- DLR7 De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs werkt zowel autonoom als teamgericht. Hij neemt in het schoolteam mee de verantwoordelijkheid op voor de realisatie van de gekozen visie en aanpak
- DLR8 De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs legt contacten en werkt samen met aanbieders van onderwijsbetrokken initiatieven en andere externe partners
- DLR9 De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs neemt deel aan het debat over onderwijskundige thema's en de rol van de leraar in de samenleving, ook in internationaal perspectief
- DLR10 De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs informeert zich over en denkt kritisch en met een open geest na over actuele thema's en maatschappelijke ontwikkelingen

De competenties voor het OLOD 'Atelier en Stage 2' zijn niet terug te vinden in de programmagids, al rijst het vermoeden dat ook in dit OLOD verschillende competenties overeenstemmen.

Er dient dan ook besloten te worden dat verzoekster over alle competenties beschikt die behaald dienen te worden om te slagen voor het OLOD 'Thema 9' en er dan ook niet kan ingezien worden dat verzoekster slechts een globaal cijfer van 9/20 behaalde.

Daarbij mag zeker niet uit het oog verloren worden dat dit cijfer gebaseerd is op een beoordeling die niet conform de ECTS-fiche tot stand is gekomen. Wanneer we de vaardigheden van verzoekster wel toetsen conform de doelstellingen van de ECTS-fiche, stellen we vast dat verzoekster alle competenties bezit.

Verwerende partij betwist verzoeksters zienswijze dat zij reeds alle competenties van de doelstellingen van het opleidingsonderdeel ‘Thema 9’ zou bezitten. Wat de verwijzing naar voorgaande stages betreft, stipt verwerende partij aan dat het loutere gegeven dat een student tijdens de vorige academiejaren de stages, die dezelfde competenties zouden bevatten, met succes heeft afgelegd, niet betekent dat de student deze stages opnieuw met succes zal afronden. De stage heeft als opleidingsonderdeel in elke modeltrajectschijf immers een eigen finaliteit. De argumentatie van verzoekster komt er volgens verwerende partij op neer dat verzoekster beweert dat zij na de geslaagde vorige stages in het derde jaar geen stage meer zou moeten doen. Het feit dat de studente zich in het laatste jaar van de opleiding bevindt, is voor verwerende partij geen argument om soepeler te worden beoordeeld.

In haar wederantwoordnota handhaaft verzoekster haar standpunt.

Beoordeling

Dat verzoekster de competenties voor het opleidingsonderdeel ‘Thema 9’ door andere stages reeds zou hebben bereikt, is een middel dat verzoekster in het intern beroep niet heeft opgeworpen.

Verzoekster toont niet aan, en de Raad ziet niet in, waarom verzoekster niet in staat zou zijn geweest om dit argument aan de interne beroepscommissie voor te leggen, en de grief raakt ook niet aan de openbare orde.

In toepassing van artikel II.294, §2, *in fine* van de Codex Hoger Onderwijs dient het middelonderdeel dan ook onontvankelijk te worden verklaard.

Vierde middel

Verzoekster steunt een vierde middel op de formelemotiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert aan dat de bestreden beslissing niet antwoordt op de gebrekkige begeleiding die verzoekster heeft ervaren, en evenmin op haar argumenten inzake de evaluatiecriteria.

Verwerende partij stelt in haar antwoordnota dat verzoekster in de huidige procedure gedetailleerd ingaat op verschillende elementen die niet op die wijze aan bod kwamen in het intern beroep. Het feit dat verzoekster op een bepaalde dag alleen voor de klas stond, werd door de beroepscommissie niet begrepen als een beweerd gebrek aan begeleiding, nu verzoekster dit had gekaderd als een “blijk van vertrouwen” en niet als een probleem van gebrekkige feedback.

Beoordeling

Wat de motivering inzake de evaluatiecriteria betreft, is verzoeksters grief reeds gegrond verklaard in het eerste middelonderdeel van het eerste middel.

Wat de motivering aangaande de begeleiding en feedback betreft, stipt de Raad aan dat verzoekster heeft opgeworpen dat er na de bespreking van het observatieverslag door de mentor niet is aangegeven dat verzoekster op een onvoldoende afstevent. In de beslissing van de beroepscommissie wordt omtrent het tijdstip, de omvang en de strekking van de feedback geen standpunt ingenomen.

Het gegeven dat problemen inzake begeleiding en feedback volgens de vaste rechtspraak van de Raad slechts in zeer specifieke omstandigheden aanleiding kunnen geven tot de onregelmatigheid van de examenbeslissing, doet geen afbreuk aan de verplichting in hoofde van de beroepsinstantie om daarover, indien ter zake bevraagd, een standpunt in te nemen. De Raad stelt ter zake vast dat de beroepscommissie wel uiteenzet dat de docent zich naar aanleiding van twee stagebezoeken een correct beeld van verzoekster heeft kunnen vormen, maar op de begeleiding niet concreet ingaat. *Prima facie* lijken er in het dossier wel aanknopingspunten te zijn omtrent feedback die tijdens de stage werd gegeven, maar het staat aan de beroepscommissie om daaromtrent een standpunt in te nemen, in het licht van de grieven die verzoekster op het intern beroep heeft doen gelden.

In dat opzicht is het vierde middel gegrond.

V. Vordering om verzoekster tot de stage toe te laten

Standpunt van partijen

In ondergeschikte orde vraagt verzoekster om haar toe te laten enkele weken stage te laten lopen tijdens de resterende maanden van het academiejaar of tijdens de tweede examenperiode, teneinde mogelijke twijfels over welbepaalde competenties weg te werken.

Verzoekster stelt dat zij aldus de ernstige schade van het verlies van een academiejaar kan voorkomen, en voert aan dat uit rechtspraak van de Raad volgt dat ook voor stage-onderdelen in een tweede examenkans moet worden voorzien teneinde rechtsherstel te bieden.

Verwerende partij repliceert in haar antwoordnota dat deze vordering niet werd gesteld in het intern beroep, en om die reden thans niet ontvankelijk is.

Daarnaast wijst verwerende partij erop dat in de ECTS-fiche is bepaald dat er voor de stage in het eerste leerjaar geen tweede examenkans mogelijk is omdat een stage niet tijdens de zomermaanden kan worden georganiseerd. Zij stipt aan dat een stage in een lerarenopleiding per definitie in een schoolomgeving moet gebeuren, en dat ook een nieuwe stage in het tweede semester problematisch is omdat de andere onderwijsopdrachten ook in die periode moeten worden gerealiseerd, waaronder het zeer uitgebreide opleidingsonderdeel ‘zelfstandige stage’ ten belope van 18 studiepunten en het opleidingsonderdeel ‘Thema 10: kinderen van de muzen’ ten belope van 6 studiepunten.

In haar wederantwoordnota komt verzoekster op dit aspect niet meer terug.

Beoordeling

Gelet op de door verwerende partij geschetste omstandigheden inzake het curriculum, die door verzoekster niet worden tegengesproken en waaromtrent evenmin nadere duiding wordt verschaft, en rekening houdend met de omvang van de vernietiging en de motieven daartoe, is de Raad van oordeel dat deze vordering niet kan worden toegekend.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepscommissie van Thomas More Mechelen-Antwerpen zoals meegedeeld op 20 februari 2019.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoekster een nieuwe beslissing, en doet dat uiterlijk op 29 maart 2019.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 20 maart 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.832 van 20 maart 2019 in de zaak 2019/064

In zake: Laure BUELENS woonplaats
 kiezend 1982 Weerde
 Bossenhoek 20

tegen:

ARTEVELDEHOGESCHOOL
woonplaats kiezend te 9000 Gent Hoogpoort
15
met zetel te 1210 Brussel

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 27 februari 2019, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van Arteveldehogeschool van 18 februari 2019 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard en het examencijfer van 7/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Klinische praktijk 2’ wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 20 maart 2019.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Karel Buelens, die verschijnt voor verzoekende partij en Kim Poelman en Kathy Holvoet, die verschijnen voor verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2018-2019 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de logopedie’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Klinische praktijk 2’ behaalt verzoekster een examencijfer van 7/20.

Tegen die beslissing stelt verzoekster het volgende intern beroep in:

“Bij de eindevaluatie van mijn eindstage bij de logopediepraktijk ‘Mano Dar’ werd er door de stagebegeleiding van de school geconcludeerd dat er bepaalde basiskennis niet steeds correct werd toegepast in de praktijk en dat ik niet in staat zou zijn om volledig zelfstandig te werken. Op basis hiervan werd toe een negatieve beoordeling overgegaan.

Ik kan me met deze beslissing niet akkoord verklaren en wel om de volgende redenen:

Tijdens de volledige stage ben ik positief geëvolueerd en heb mij de nodige vaardigheden, die nodig zijn om de op deze stageplaats specifiek aangeboden problematieken te behandelen, in belangrijke mate eigen gemaakt.

Ik besef dat er nog werkpunten zijn en dat bijkomende ervaring noodzakelijk is om dit volledig zelfstandig te doen maar een stageperiode van 5 weken is vrij kort hiervoor en bijkomende ervaring moet opgedaan worden op de werkvloer. Dit werd eveneens beaamd door de stagementoren.

Gedurende de volledige stage hebben de stagementoren de stageverslagen met de theoretische onderbouwde behandelingswijze nagelezen en hierop werd uitsluitend opbouwende en corrigerende feedback gegeven die steeds eerder over de vorm (taalgebruik, structuur) dan over de inhoud ging, er werden geen noemenswaardige inhoudelijke problemen gemeld.

Op de vooravond van de eindevaluatie werd het verloop van de volledige stage met de stagementor van de stageplaats ‘Mano Dar’ overlopen en werden de positieve punten en werkpunten samen overlopen. Er werd een positieve eindfeedback gegeven en ik ging dan ook vol vertrouwen naar de eindevaluatie.

Na de negatieve evaluatie werd ik ’s avonds telefonisch door de stageplaats gecontacteerd en [zei] men mij dat ze de negatieve beoordeling niet begrepen doch dat de eindbeslissing bij de school ligt. Dit werd later eveneens via e-mail bevestigd.

Rekening houdend met het gegeven dat er in de loop van de stage nergens duidelijk werd gewezen op een kwalitatief probleem en rekening houdend met het gegeven dat de stagementoren van de stageplaats deze beslissing niet ondersteunen, verzoek ik u dan ook om de bestreden beslissing te herzien en mijn stage als voldoende te beoordelen.”

De interne beroepscommissie behandelt verzoeksters beroep in zitting van 18 februari 2019 en komt tot de volgende beslissing:

1. *Verzoekster argumenteert dat zij gedurende de volledige stage positief [is] geëvolueerd.*

De opleiding reageert dat op een beperkt aantal vlakken een positieve evolutie werd vastgesteld, bijvoorbeeld bij het schrijven van sessieverslagen zijn de doelen concreter geworden en is de schrijfstijl verbeterd. De opleiding stelt evenwel dat dit niet betekent dat alle competenties behaald werden. Integendeel, op een heel aantal vlakken heeft verzoekster bij de eindevaluatie tekorten. De student heeft bv. een 'automatisatieprobleem' en handelt te weinig proactief.

De opleiding verwijst vervolgens naar het scoreformulier Evas (STUK I). In dit document zitten de tussentijdse evaluatie en eindevaluatie vervat. Tijdens het tussentijdse evaluatiegesprek werden reeds opmerkingen geformuleerd in dit document. Verzoekster heeft de knipperlichten die op dat moment reeds gegeven werden blijkbaar niet willen zien bv. bij lerend vermogen. Verzoekster heeft zelf ook geen tussentijdse zelfevaluatie gemaakt zoals vereist; enkel een zelfevaluatie op het einde van de stageperiode.

2. *Verzoekster stelt dat de stageperiode vrij kort is.*

De opleiding reageert dat de duur van stageperiode dezelfde is voor alle studenten. De stageplaats (i.e. een zelfstandige logopediepraktijk met meerdere therapeuten) was ook niet nieuw of onverwacht. Er was een veilige leeromgeving en er deden zich gedurende de stageperiode ook geen nieuwe of minder bekende problematieken voor. Er was geen wijziging in de organisatie in vergelijking met andere academiejaren. Er wordt met de lengte van de stage rekening gehouden bij de timing en de verwachtingen ten aanzien van de stageverslaggeving en bij het beoordelen van de competenties.

3. *Verzoekster argumenteert dat de stagementoren in de stageverslagen uitsluitend opbouwende en corrigerende feedback, en dan nog eerder over de vorm en niet over de inhoud.*

De opleiding reageert hierop door te stellen dat de stagementor op de eindevaluatie aangegeven heeft dat er ook veel inhoudelijke bijsturing geweest is bv. verzoekster komt niet zelfstandig tot de samenhang van een probleem; verzoekster somt fouten op, maar zoekt geen oorzaken. Eén van de stagementoren gaf aan dat elke stap bij de verzoekster nog moest voorgekauwd worden. Zij geven aan dat verzoekster van goede wil is, maar te weinig initiatieven neemt. In de tussentijdse evaluatie staat duidelijk: "je krijgt heel veel feedback van de stagementor. Het grootste werkpunt is schriftelijk rapporteren." Verzoekster zag dit als opbouwende feedback, maar niet als werkpunt (STUK 1).

4. *Verzoekster stelt dat zij op de vooravond van de eindevaluatie een positieve feedback van de stagementor heeft gekregen.*

De opleiding reageert hierop dat de volledige formele procedure door de stagebegeleider nogmaals duidelijk gecommuniceerd werd tijdens het eindevaluatiegesprek. Blijkbaar is er voorafgaand aan de formele eindevaluatie een gesprek geweest tussen verzoekster en één van de therapeuten op de stageplaats. De opleiding stelt vast dat dit wellicht een ongelukkige communicatie van één therapeut is geweest. De opleiding heeft daarom, om duidelijkheid te scheppen en als tegemoetkoming, aangeboden om het evaluatiegesprek opnieuw en in alle transparantie te laten doorgaan met alle betrokken partijen. Verzoekster is hierop echter niet ingegaan.

5. Verzoekster stelt dat er nergens in de stage duidelijk gewezen [is] op een kwalitatief probleem.

De opleiding verwijst opnieuw naar het tussentijdse evaluatiegesprek waarin verschillende competenties besproken werden. Er werd[en] toen veel feedback en werkpunten meegedeeld.

Beoordeling door de commissie

1. Eerste middel: met betrekking tot het feit dat zij gedurende de volledige stage positief [is] geëvolueerd.

De beroepscommissie stelt vooreerst vast dat verzoekster dit opleidingsonderdeel trist. Zij kreeg van de opleiding reeds een uitzonderlijke toelating tot deelname. Verder stelt de beroepscommissie vast dat op het scoreformulier Evas wel degelijk tussentijdse feedback werd verwoord. Deze opmerkingen zijn het resultaat van het tussentijdse evaluatiegesprek tussen de stagementor, verzoekster en stagebegeleider op 5 oktober 2018 (STUK 2). Geen van beide partijen ontkent dat dit gesprek heeft plaatsgevonden. De tussentijdse feedback, die werd geformuleerd in samenspraak met de stagementor, bevat volgende opmerkingen:

“Je kreeg veel info vanuit de dienst. (...) Na feedback vulde je ontbrekende zaken aan, soms kan je nog professioneler aanpakken”

“Je moet wel meer verwerken wat je krijg van info”

“Let op geen spreektaal, noteer nog meer procesevaluatie en aandachtspunten overkoepelend doel noteren zorg dat je meetbare gegevens noteert (...)”

“Je komt nog heel onzeker over. Ga ervoor, durf springen, je bent nog te aarzelend. Je remt jezelf daardoor af.”

“Je krijgt heel veel feedback. Grootste opmerking is schriftelijk rapporteren. Je werkt daar nu hard aan.”

Voorts bevatten de schriftelijke rapporteringen uitgebreide verbeteringen van de stagebegeleider. De opmerkingen van de stagebegeleider staan telkens in het rood.

Ter illustratie vindt u een aantal van deze rapporteringen terug in bijlage (STUK 3).

Uit bovenstaande kan worden afgeleid dat verzoekster niet gedurende de stage positief [is] geëvolueerd. Er werden afdoende werkpunten geformuleerd op het tussentijdse evaluatiegesprek. Op het einde van de stage bleek dat de competenties niet volledig werden behaald.

Tot slot is het vaste rechtspraak van de Raad dat een middel dat gebaseerd is op beweerdelijk gebrekkige feedback en begeleiding er niet toe leidt dat een negatieve evaluatie moet worden omgebogen in een positieve evaluatie.

Dit argument van verzoekster is dan ook ongegrond.

2. Tweede middel: met betrekking tot het feit dat de stageperiode vrij kort is.

De beroepscommissie stelt vast dat de stageperiode van gelijke duur is voor alle studenten en dat de competenties afdoende omlijnd zijn om deze gedurende deze periode te kunnen beoordelen. Bovendien hield de opleiding rekening met de lengte van de stage bij de timing en de verwachtingen ten aanzien van de stageverslaggeving en bij het beoordelen van de competenties.

Verder is het belangrijker dat alle competenties zijn afgelijnd en consistent worden beoordeeld. Het is aan de onderwijsinstelling om duidelijk aan te geven wat de belangrijkste competenties zijn die als essentieel voor de stage worden beschouwd. Deze zijn duidelijk aangegeven in de tabel in het Evas formulier. Er was voldoende tijd om halverwege de stage een tussentijdse feedback te organiseren. Er werden verschillende schriftelijke rapporteringen gemaakt met daarop feedback. Op de eindevaluatie had de stagebegeleider voldoende informatie om de evolutie van verzoekster te beoordelen.

Dit argument van verzoekster is dan ook ongegrond.

3. Derde middel: met betrekking tot het feit dat de stagementoren bij de stageverslagen uitsluitend opbouwende en corrigerende feedback gaven, over de vorm en niet over de inhoud.

De beroepscommissie stelt vast dat dit een subjectieve insteek is van verzoekster. Hoewel verzoekster de tussentijdse feedback als opbouwend interpreteert, wil dit niet zeggen dat er geen werkpunten zijn. Wanneer de student nadien niet genoeg positieve vooruitgang boekt, is het geen verrassing dat niet alle competenties werden behaald en de stage als onvoldoende wordt gequoteerd.

De evaluatie voldoet aan de materiële en formele motiveringsverplichting. Zie hiervoor het Evas formulier, waarin een synthesebeoordeling of eindevaluatie wordt gemaakt van alle beschikbare evaluaties en waarin de uiteindelijke quoterings een woordelijke onderbouwing krijgt (zie ook R.Stvb. 3 september 2015, nr. 2015/175). In de stagegids staat bovendien uitgebreid geformuleerd hoe de beoordeling van de competenties verloopt (STUK 4).

De eindevaluatie, afgekort op het Evas formulier als "EE", beoordeelt een aantal cruciale competenties als onvoldoende:

- *“conclusie over THERAPEUT onderzoek uitvoeren*

E/ PI dictee, taalstaal afgenomen hoe geanalyseerd: uitgetypt maar nog niet laten zien er komt nog een anamnesegegesprek de laatste stagedag afname taalstaal: lukte goed, goed thema gekozen afname PI-dictee ok voorbereiding anamnese: getuigt nog niet steeds van heel goed inzicht. We stellen ons vragen of je steeds weet wat je aan het doen bent, voldoende diepgang? We wachten afname van anamnese af om def score te geven

- *conclusie over THERAPEUT onderzoek scores en interpreteren*

EE je interpreteerde resultaten CELF zelf, je formuleerde probleemsamenhang. (EV) Gegevens OMFT (OV): scores PI-dictee geïnterpreteerd verslag: kwant gegevens moeten meer aangevuld worden verslaggeving CELF: foutenanalyse zeer goed PI-dictee: opstellen OV: je moet meer doel voor ogen houden: cluster je resultaten: hoeveel fouten van welke en welke frequentie... Je kan niet interpreteren en tot conclusies komen als je de fouten gewoon opsomt. Je hebt zelf tekorten qua grammatica en daaraan gelinkt de ww-spelling vb. tweeledige zin: ond zoeken: je kan dit zelf niet. Je hebt te weinig inzicht om de gegevens goed te interpreteren. Je kan dit nog niet zelfstandig, op de dienst kunnen ze je dit nog niet alleen laten doen. Je hebt nog heel veel hulp nodig om tot een probleemsamenhang te komen.

- *Conclusie over THERAPEUT onderzoek rapporteren mankeert inzicht veel verkleinwoorden info soms overnemen zonder erover na te denken. Je hebt ook hier nog veel hulp voor nodig je komt niet tot een probleemsamenhang: taalstoornis of taalvertraging, rol van meertaligheid... daar denk je zelf niet over na en zelfs na bevragen kom je niet verder dan een opsomming van losse punten. Structuur was wel beter je past aan wat gezegd wordt maar je neemt zelf geen initiatieven en geeft weinig blijk van zelfstandig nadenken vb. eenvoudige structuur om je taalgegevens te rapporteren: daar moet je eerst feedback over krijgen. Dit zou niet mogen in een laatste stage je hebt voor alles nog hulp nodig.”*

De stagebegeleider benadrukt dat verzoekster niet afdoende zelfstandig kan te werk gaan. Ook de spelling voor een logopediste kan niet als voldoende worden beschouwd:

“EE sessieverslagen wel in geëvolueerd doelen al concreter, schrijfstijl al verbeterd procesevaluatie kan beter let op voor spellingfouten: je schrijft fouten zoals wordt behaaldt, formuleren van overkoepelend doel is moeilijk, link van specifieke therapie met overkoepeld behandelplan specifieke doelen SMART wel ok, je mist soms nog wat inzicht om te zien waar in het grote BP je bezig bent met je specifieke oefening therapeutisch handelen: was goed productevaluatie: mag nog specifiekere vb. niet enkel omissie: zoek, wat kan achterliggend iets zijn. Je stelt je te weinig de vraag: wat betekent deze info nu? Kunnen verschillende fouten een gemeenschappelijke achtergrond hebben, cluster die fouten zodat je meer inzicht krijgt in de problematiek en je eventueel je BP kan aanpassen waar nodig.”

Er kan geen discrepantie worden vastgesteld tussen de tussentijdse feedback, zoals uiteengezet onder middel 1, en de eindevaluatie. De Raad geeft ook aan:

“Wanneer een student zich bijvoorbeeld gegriefd voelt omdat de positieve elementen uit de verslagen onvoldoende terugkomen in het syntheseverslag, maar de negatieve

elementen uit de verslagen voldoende aangeven dat de benodigde competenties niet behaald werden, is de beslissing om de student niet te doen slagen in beginsel afdoende gemotiveerd.” (R.Stvb. 27 maart 2014, nr. 2014/37.)

Verzoekster heeft tot slot geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid op een tweede gesprek om de eindevaluatie te bespreken. De interne beroepscommissie betreurt dit feit, aangezien verzoekster daardoor meer inzicht zou gekregen hebben in de eindbeoordeling van de stage.

Het argument van verzoekster is dan ook ongegrond.

4. Vierde middel: met betrekking tot het feit dat zij op de vooravond van de eindevaluatie een positieve feedback heeft gekregen van de stagementor.

De beroepscommissie stelt vast dat er inderdaad na de eindevaluatie een stagementor een boodschap heeft doorgegeven aan verzoekster die de verkeerde indruk zou hebben geschept dat verzoekster geslaagd zou moeten zijn.

Vooreerst merkt de beroepscommissie op dat het de taak is van de stagebegeleider om de eindquoting te bepalen; niet de stagementor. De eindevaluatie vond daarnaast plaats in aanwezigheid van de stagebegeleider, een stagementor en verzoekster zelf. Bij de eindevaluatie was het duidelijk dat verzoekster niet aan alle competenties voldeed. Deze zijn ook woordelijk gemotiveerd. De interne beroepscommissie heeft een discretionaire beoordelingsbevoegdheid en kan enkel rekening houden met de stukken die voorliggen in dit dossier. Met het feit dat verzoekster op de vooravond van de eindevaluatie van iemand van de stageplek iets anders zou vernomen hebben, kan in casu geen rekening worden gehouden.

Dit argument van verzoekster is dan ook ongegrond.

5. Vijfde middel: er werd nergens een kwalitatief probleem vastgesteld.

De beroepscommissie volgt de opleiding hier dat in het tussentijdse evaluatiegesprek verschillende competenties besproken werden en er toen voldoende feedback en werkpunten zijn meegedeeld.

Bovendien stelt verzoekster in haar eigen verzoekschrift dat zij beseft dat er nog werkpunten en zijn en dat bijkomende ervaring nodig is om volledig zelfstandig te worden.

Dit argument van verzoekster is dan ook ongegrond.

Besluit

De Interne Beroepscommissie van de Arteveldehogeschool beslist na beraadslaging dat het beroep ontvankelijk is, maar ongegrond.

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij voert niet aan dat het beroep niet ontvankelijk zou zijn.

De Raad ziet ambtshalve evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Ten gronde

Eerste middel

Verzoekster steunt een eerste middel op een gebrek in begeleiding en op de materiële motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt vooreerst dat de interne beroepscommissie “verkeerd [heeft] geargumenteed tegen ‘positief geëvalueerd’” en niet tot de ongegrondheid van het intern beroep kon besluiten. Zij betoogt verder dat de aangehaalde citaten niet de inhoud weergeven omdat positieve stukken werden weggelaten en dat de citaten niet “formeel” zijn voor het gebruik van woorden als ‘soms’ en ‘niet altijd’. Zij wijst op een positieve evolutie en stelt dat het stageverslag waarnaar wordt verwezen dateert van het begin van de stageperiode, terwijl er nadien nog stageverslagen zonder noemenswaardige opmerkingen zijn tussengekomen.

In haar antwoordnota wijst verwerende partij er vooreerst op dat dit middel reeds werd beantwoord in de bestreden beslissing. Waar verzoekster aanvoert dat de interne beroepscommissie verkeerdelijk heeft geargumenteed dat “positief geëvalueerd” niet kan leiden tot het besluit van “ongegrond” zijn, stipt verwerende partij aan dat positieve, opbouwende feedback niet altijd moet leiden tot een positief eindresultaat indien er ook tijdens de loop van de stageperiode evenveel werkpunten werden geformuleerd, wat *in casu* het geval is. Bovendien kan een stagebegeleider positieve beoordelingen van een mentor ter zijde laten,

op voorwaarde dat de beoordeling nog duidelijk kan steunen op andere beoordelingselementen uit het dossier.

Voor zover verzoekster aanhaalt dat er sprake is van opbouwende, positieve feedback, waarbij gezegd wordt dat zij tevens vooruitgang boekt, werpt verwerende partij tegen dat dit niet wegneemt dat er ook veel werkpunten zijn, en competenties die alsnog niet werden behaald. Verwerende partij herhaalt wat reeds is gesteld in de bestreden beslissing: het scoreformulier Evas verwoordt wel degelijk tussentijdse feedback, die niet steeds positief is. Deze opmerkingen zijn het resultaat van het tussentijdse evaluatiegesprek tussen de stagementor, verzoekster en stagebegeleider op 5 oktober 2018. De tussentijdse feedback, die werd geformuleerd in samenspraak met de stagementor en in het bijzijn van de studente, bevat volgende opmerkingen op het scoreformulier EvaS:

“Je kreeg veel info vanuit de dienst. Na feedback vulde je ontbrekende zaken aan, soms kan je nog professioneler aanpakken”

“Je moet wel meer verwerken wat je krijg[t] van info”

“Let op geen spreektaal, noteer nog meer procesevaluatie en aandachtspunten overkoepelend doel noteren zorg dat je meetbare gegevens noteert (...)”

“Je komt nog heel onzeker over. Ga ervoor, durf springen, je bent nog te aarzelend. Je remt jezelf daardoor af.”

“Je krijgt heel veel feedback. Grootste opmerking is schriftelijk rapporteren. Je werkt daar nu hard aan.”

Voorts wijst verwerende partij op de uitgebreide verbeteringen van de stagebegeleider in de schriftelijke rapporteringen. Uit dit alles kan volgens verwerende partij worden afgeleid dat verzoekster gedurende de stage niet positief is geëvolueerd. Er werden afdoende werkpunten geformuleerd op het tussentijdse evaluatiegesprek en op de stageverslagen. Op het einde van de stage bleek dat een aantal competenties niet werden behaald. Ook de eindevaluatie bevat woordelijke commentaar waaruit blijkt dat verzoekster een ‘onvoldoende’ scoort bij de cluster ‘onderzoek’ op ‘scoren en interpreteren’ en ‘rapporteren’. Er wordt gesteld dat verzoekster nog niet afdoende inzicht heeft om alle gegevens zelfstandig te interpreteren; verzoekster komt niet verder dan een opsomming van losse punten; verzoekster neemt te weinig initiatief, enz. Deze tekortkomingen werden op de tussentijdse evaluatie reedsesignaleerd. Uit de stagegids blijkt volgens verwerende partij duidelijk dat de studente binnen dezelfde cluster niet meer dan één

onvoldoende mag scoren, wat *in casu* wel het geval is. Meer dan één onvoldoende leidt tot een negatieve eindscore.

In haar wederantwoordnota herneemt verzoekster haar kritiek.

Beoordeling

In het intern beroep heeft verzoekster wat deze grieven betreft enkel opgeworpen dat zij tijdens de stage positief is geëvolueerd en dat zij zich de nodige vaardigheden in belangrijke mate eigen heeft gemaakt.

De beroepscommissie heeft deze summiere kritiek op een uitvoerig gemotiveerde wijze afgewezen. Verzoekster toont niet concreet aan welke citaten onvolledig zijn weergegeven, laat staan in welke mate die beweerde onvolledigheid ook een onjuist beeld doet ontstaan van de draagwijdte van de aangehaalde tekst.

Wat de materiële motiveringsplicht betreft, is de Raad van oordeel dat de eindevaluatie de bestreden beslissing in afdoende mate kan verantwoorden.

Het eerste middel is ongegrond.

Tweede middel

In een tweede middel beroept verzoekster zich op de materiële motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert, met betrekking tot de vrij korte duur van de stageperiode, aan dat de stagebegeleider van oordeel was dat verzoekster, die nog nooit in een dergelijke setting stage heeft gelopen, in een periode van vijf weken onmogelijk “van 0% handeling naar 100% handeling kan evolueren”.

Dit overtuigt verwerende partij niet. Zij brengt onder de aandacht dat de door verzoekster vermelde uitspraak *niet* van de stagebegeleider afkomstig is, maar van één van de mentoren die verzoekster tijdens de stage in de praktijk heeft bijgestaan. Verder wil verwerende partij benadrukken dat het daarbij ook niet ging om de officiële stagementor die aanwezig was tijdens het gesprek van de eindevaluatie. Het is dan ook ten onrechte, zo stelt verwerende partij, dat verzoekster uit de e-mail van deze mentor afleidt dat de stage had moeten leiden tot een positieve evaluatie. Bovendien haalt ook deze mentor aan dat zij veel werkpunten heeft overlopen met verzoekster, waar deze laatste zich ook in kon vinden, en dat verzoekster eventueel in een andere setting aan de slag zou kunnen gaan.

Het feit dat deze mentor was ‘aangedaan’ door verzoeksters resultaat, betekent voor verwerende partij niet dat een slaagcijfer zou moeten voorliggen. Verwerende partij benadrukt nog dat het aanvoelen van de mentor dat de stageperiode vrij kort is, een subjectieve mening is; het is de onderwijsinstelling die het opleidingsonderdeel organiseert, de stageperiode is van gelijke duur voor alle studenten en de competenties zijn afdoende omlijnd om ze gedurende deze periode te beoordelen.

Ten slotte wijst verwerende partij er nog op dat het belangrijk is dat alle competenties zijn afgelijnd en consistent worden beoordeeld. Het is aan de onderwijsinstelling om duidelijk aan te geven wat de belangrijkste competenties zijn die als essentieel voor de stage worden beschouwd. Deze zijn duidelijk aangegeven in de tabel in het Evas formulier. Er was volgens verwerende partij voldoende tijd om een tussentijdse feedback te organiseren en op geregelde tijdstippen feedback te geven, en er werden verschillende schriftelijke rapporteringen met feedback gemaakt. Op de eindevaluatie had de stagebegeleider voldoende informatie om de evolutie van verzoekster te beoordelen.

Verzoekster stelt in haar wederantwoordnota dat indien de opleiding het met de opmerkingen van een stagementor, ongeacht of dit de ‘officiële’ stagementor was, niet eens is, de opleiding dit steeds met de betrokken mentor kan bespreken. Daarnaast stelt verzoekster dat uit de e-mail van de betrokken mentor niet blijkt dat er ‘veel’ werkpunten zijn.

Beoordeling

Het mag als vaste rechtspraak van de Raad worden beschouwd dat, behoudens andersluidend voorschrift, de beoordeling van een stage toekomt aan de lectoren of docenten van de hogeronderwijsinstelling, en niet aan de stagementor(en) die aan de stageplaats zijn verbonden.

De Raad is te dezen van oordeel dat de beroepscommissie op omstandige wijze uiteenzet waarom de grief van verzoekster niet wordt aangenomen, en in welke waarborgen is voorzien om een correcte beoordeling binnen de duurtijd van de stage mogelijk te maken. Die argumenten worden door verzoekster op geen enkele wijze tegengesproken, laat staan weerlegd.

In de e-mail van logopediste M.M. van de stageplaats (die blijkens het administratief dossier inderdaad niet de aangewezen stagementor is, en die door de vader van verzoekster rechtstreeks werd aangeschreven) leest de Raad (i) dat de stageplaats niet de verwachting had dat verzoekster binnen vijf weken stage alle vaardigheden zou bezitten om de aangeboden problematieken onmiddellijk te behandelen, en (ii) dat de verschillende werkpunten die er voor verzoekster nog waren, met haar uitvoerig zijn besproken en dat verzoekster zich daarin kon vinden.

Uit die gegevens kan de Raad niet afleiden dat de duur van de stage onredelijk kort was om tot een voldoende gedragen beoordeling te komen.

Het middel is niet gegrond.

Derde middel

Het derde middel steunt op het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat de stagementoren in de stageverslagen uitsluitend opbouwende en corrigerende feedback gaven “over de vorm, en niet over de inhoud”. Zij betwist niet dat er nog werkpunten zijn, maar herhaalt de positieve feedback die werd gegeven; zij is verder van oordeel dat de positieve appreciatie de indruk gaf dat zij goed bezig was. Ten slotte betoogt verzoekster dat er geen aanbod is gekomen voor een tweede gesprek inzake de eindevaluatie.

Ook wat dit middel betreft, brengt verwerende partij vooreerst in herinnering dat de grief uitvoerig is beantwoord in de bestreden beslissing.

Verwerende partij blijft erbij dat de indruk dat zij goed bezig was, die verzoekster omwille van positieve feedback stelt te hebben gehad, een subjectieve perceptie van verzoekster is. Er wordt benadrukt dat het gegeven dat verzoekster de tussentijdse feedback als opbouwend interpreteert, niet wil zeggen dat er geen werkpunten zijn. In geval van een gebrek aan verdere vooruitgang mag het niet verbazen dat dat niet alle competenties werden behaald en de stage als onvoldoende wordt gequoteerd. Wat de materiële en formele motivering betreft, verwijst verwerende partij naar het Evas-formulier, waarin een synthesebeoordeling of eindevaluatie wordt gemaakt van alle beschikbare evaluaties en waarin de uiteindelijke quoterings een woordelijke onderbouwing krijgt, conform de beoordeling van de competenties zoals voorgeschreven in de stagegids.

Wat het gemis aan aanbod tot een tweede gesprek omtrent de eindevaluatie betreft, wijst verwerende partij erop dat dit aanbod er wel degelijk is geweest.

In haar wederantwoordnota bevestigt verzoekster haar kritiek. Zij voegt er nog aan toe dat het door verwerende partij bedoelde aanbod voor een tweede gesprek geen uitnodiging betrof in aanwezigheid van stagementoren, stagebegeleider en student met het oog op een herevaluatie, maar enkel om de toegekende scores te verduidelijken.

Beoordeling

Verzoekster toont niet aan dat zij enkel positieve feedback heeft gekregen, laat staan dat dit in zulke mate het geval is geweest dat zij in de overtuiging kon zijn dat zij alleszins zou slagen.

Inzake kritiek op de begeleiding en feedback in de loop van het academiejaar heeft de Raad bovendien al meermaals overwogen dat vastgestelde gebreken in de begeleiding van de student in principe niet tot gevolg hebben dat de toegekende beoordeling daardoor onregelmatig wordt of dat de student recht zou hebben op een gunstiger quoterings. Het is, in beginsel, één zaak of de student bewezen heeft de van hem verlangde kennis en vaardigheden te bezitten en een andere, wanneer hij die kennis en vaardigheden niet blijkt te bezitten, wie daarvoor de schuld draagt. Deze laatste kan diegene zijn die de student op het examen heeft voorbereid door bij die

voorbereiding in gebreke te blijven. Een verwijt aan de instelling op het vlak van een gebrekkige begeleiding of communicatie verschuift bijgevolg mogelijk de verantwoordelijkheid voor een slechte prestatie deels naar de instelling, maar in de regel kan dit er niet toe leiden dat de prestatie zelf zonder meer als voldoende moet worden beschouwd. Er kan enkel anders over worden geoordeeld in uitzonderlijke omstandigheden, wanneer het gebrek aan begeleiding het slagen *de facto* onmogelijk heeft gemaakt, bijvoorbeeld doordat essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaande was. Daarvan levert verzoekster niet het bewijs.

De relevantie van de discussie omtrent een tweede gesprek ten slotte, ontgaat de Raad. Uit niets blijkt dat verzoekster recht kan doen gelden op het overdoen van het evaluatiegesprek, en zij voert ook geen elementen aan waaruit een onregelmatig verloop van dat gesprek zou kunnen blijken – in welk geval er eventueel redenen zouden kunnen zijn om het herdoen ervan te bevelen. Overigens wijst de Raad erop dat verzoekster het gedane aanbod eertijds blijkbaar wél heeft begrepen als een kans op een nieuw evaluatiegesprek en dat zij dat aanbod – los van de vraag of de strekking ervan correct werd begrepen – heeft afgewezen. Zo wordt namens verzoekster in een e-mail van 28 november 2018 gesteld:

“Er werd voorgesteld om de mogelijkheid te onderzoeken om een nieuwe evaluatie te organiseren met alle partijen (Laure, school, stageplaats).

Na het inwinnen van juridisch advies wens ik niet in te gaan op dit aanbod.

Daar er inmiddels verschillende contacten geweest zijn tussen school en stageplaats, waar er meer dan waarschijnlijk opmerkingen gegeven werden over het verloop van de stage en de gebrekkige en verwarrende communicatie, meen ik dat een objectieve evaluatie niet meer mogelijk is.”

Wat er ook van zij, gelet op dit schriftelijk standpunt lijkt verzoekster slecht geplaats om zich thans over een weigering of gemis aan aanbod tot een nieuw evaluatiegesprek te beklagen.

Het derde middel is ongegrond.

Vierde middel

In een vierde middel gaat verzoekster in op de positieve feedback van de stagementor op de vooravond van de eindevaluatie.

Standpunt van partijen

Verzoekster haalt aan dat de boodschap van de mentor, luidend dat zij was aangedaan door het feit dat verzoekster niet geslaagd werd verklaard, werd gedragen door het hele team van de stageplek. Verzoekster betwist niet dat de eindbeoordeling toekomt aan de stagebegeleider, maar kaart aan dat er een duidelijk verschil in appreciatie blijkt tussen de stagementor en de stagebegeleider. Zij besluit dat zij op grond van de gegeven feedback overtuigd was van een positief resultaat.

Verwerende partij verwijst in haar antwoordnota naar de motieven van de bestreden beslissing. Zij stipt verder aan dat de e-mail die verzoekster ter sprake brengt, afkomstig is van een mentor die verzoekster op de stage bijstond, en niet verwijst naar het gesprek op de vooravond van de eindevaluatie.

Een verschil in appreciatie tussen stagebegeleider en stagementor is volgens verwerende partij *an sich* niet problematisch; zij verwijst ter zake naar rechtspraak.

Tot slot benadrukt verwerende partij nogmaals dat positieve, opbouwende feedback niet wegneemt dat er *in casu* ook voldoende negatieve punten en werkpunten werden aangegeven. De eindevaluatie vond bovendien plaats in aanwezigheid van de stagebegeleider, een stagementor en verzoekster zelf. Bij de eindevaluatie was het duidelijk dat verzoekster niet aan alle competenties voldeed. Deze zijn ook woordelijk gemotiveerd.

Verzoekster deelt in haar wederantwoordnota mee dat zij bij haar standpunt blijft.

Beoordeling

Het gegeven dat verschillende van de mentoren op de stageplaats – volgens mentor M.M. althans – ‘aangedaan’ waren door de beslissing dat verzoekster niet geslaagd werd verklaard, doet op zich geen afbreuk aan het hierboven reeds in herinnering gebrachte beginsel dat de beoordeling toekomt aan de personeelsleden van de hogeschool en niet aan de stagementor(en).

Het is juist dat die beoordelingsbevoegdheid begrensd wordt door een minimale concordantie tussen de appreciaties van lector en stagementor, of minstens een afdoende motivering van deze laatste waarom de positieve(re) inschatting van de stagementor(en) niet wordt bijgevalen. Ter zake merkt de Raad op dat ook mevrouw M.M. uitdrukkelijk aangeeft dat er nog werkpunten waren. De gemotiveerde beoordeling door de stagementor is met de standpunten van de mentor(en), voor zover die uit het dossier blijken, niet onbestaanbaar.

Wat de feedback en de verwachting van verzoekster te zullen slagen betreft, verwijst de Raad naar wat hiervoor ten aanzien van het derde middel is overwogen.

Het vierde middel is niet gegrond.

Vijfde middel

Een vijfde middel lijkt opnieuw te zijn gesteund op de materiële motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekster betoogt dat er geen kwalitatief probleem werd vastgesteld en dat zij steeds heeft erkend dat er nog werkpunten zijn, maar dat zij de impact daarvan op de eindevaluatie betwist.

Verwerende partij beperkt zich er in de antwoordnota toe te stellen dat het middel faalt naar recht.

In haar wederantwoordnota handhaaft verzoekster de argumentatie uit haar verzoekschrift.

Beoordeling

In de mate dat het geen herneming of parafrase vormt van de argumenten die in de eerste vier middelen aan bod zijn gekomen, en waarvan bovenstaand is aangenomen dat zij niet gegrond zijn, is het middel onvoldoende duidelijk om als een zelfstandig middel ontvankelijk te zijn.

Het middel wordt dan ook verworpen.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 20 maart 2019, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.